॥ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ॥

ဒီဃနိကာယေ

ပါထိကဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ

၁. ပါထိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

သုနက္ခတ္တဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၁. **ဧဝံ မေ သုတံ။ပေ။ မလ္လေသု ဝိဟရတီ** တိ ပါထိကသုတ္တံ။ တတြာယံ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ။ **မလ္လေသု ဝိဟရတီ** တိ မလ္လာ နာမ ဇာနပဒိနော ရာဇကုမာရာ, တေသံ နိဝါသော ဧကောပိ ဇနပဒေါ ရုဠ္ဟိသဒ္ဒေန "မလ္လာ"တိ ဝုစ္စတိ, တသ္မိံ မလ္လေသု ဇနပဒေ။ "အနုပိယံ နာမ မလ္လာနံ နိဂမော"တိ **အနုပိယန္တိ** ဧဝံနာမကော မလ္လာနံ ဇနပဒဿ ဧကော နိဂမော, တံ ဂောစရဂါမံ ကတွာ ဧကသ္မိံ ဆာယူဒကသမ္ပန္နေ ဝနသဏ္ဍေ ဝိဟရတီတိ အတ္ထော။ အနောပိယန္တိပိ ပါဌော။ **ပါဝိသီ**တိ ပဝိဋ္ဌော။ ဘဂဝါ ပန န တာဝ ပဝိဋ္ဌော, ပဝိသိဿာမီတိ နိက္ခန္တတ္တာ ပန ပါဝိသီတိ ဝုတ္တော။ ယထာ ကိံ, ယထာ "ဂါမံ ဂမိဿာမီ"တိ နိက္ခန္တော ပုရိသော တံ ဂါမံ အပတ္တောပိ "ကုဟိံ ဣတ္ထန္နာမော"တိ ဝုတ္တေ "ဂါမံ ဂတော"တိ ဝုစ္စတိ, ဧဝံ။ **တေဒဟောသီ**တိ ဂါမသမီပေ ဌတွာ သူရိယံ ဩလောကေန္တဿ တေဒဟောသိ။ **အတိပ္ပဂေ ခေါ**တိ အတိဝိယ ပဂေ ခေါ, န တာဝ ကုလေသု ယာဂုဘတ္တံ နိဋ္ဌိတန္တိ။ ကိံ ပန ဘဂဝါ ကာလံ အဇာနိတွာ နိက္ခန္တောတိ? န အဇာနိတွာ။ ပစ္စူသကာလေယေဝ ဟိ ဘဂဝါ ဉာဏဇာလံ ပတ္ထရိတွာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ဉာဏဇာလဿ အန္တော ပဝိဋ္ဌံ ဘဂ္ဂဝဂေါတ္တံ ဆန္နပရိဗ္ဗာဇကံ ဒိသွာ "အဇ္ဇာဟံ ဣမဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ မဟာ ပုဗ္ဗေ ကတကာရဏံ သမာဟရိတွာ ဓမ္မံ ကထေဿာမိ, သာ ဓမ္မကထာ အဿ မဟိ ပသာဒပဋိလာဘဝသေန သဖလာ ဘဝိဿတီ"တိ ဉတွာဝ ပရိဗ္ဗာဇကာရာမံ ပဝိသိတုကာမော အတိပ္ပဂေဝ နိက္ခမိ။ တသ္မာ တတ္ထ ပဝိသိတုကာမတာယ ဧဝံ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေသိ။

၂. **ယေနဘဂ္ဂဝ**တိ ဘဂဝန္တံ ဒိသွာ မာနထဒ္ဓတံ အကတွာ သတ္ထာရံ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ ဧဝံ **ဧတု ခေါ, ဘန္တေ** တိအာဒိကံ ဝစနံ အဝေါစ။ **ဣမံ ပရိယာယန္တိ** ဣမံ ဝါရံ, အဇ္ဇ ဣမံ အာဂမနဝါရန္တိ အတ္ထော။ ကိံ ပန ဘဂဝါ ပုဗ္ဗေပိ တတ္ထ ဂတပုဗ္ဗောတိ? န ဂတပုဗ္ဗော, လောကသမုဒါစာရဝသေန ပန ဧဝမာဟ။ လောကိယာ ဟိ စိရဿံ အာဂတမ္ပိ အနာဂတပုဗ္ဗမ္ပိ မနာပဇာတိကံ အာဂတံ ဒိသွာ "ကုတော ဘဝံ အာဂတော, စိရဿံ ဘဝံ အာဂတော, ကထံ တေ ဣဓာဂမနမဂ္ဂေါ ဉာတော, ကိံ မဂ္ဂမူဠှောသီ"တိအာဒီနိ ဝဒန္တိ။ တသ္မာ အယမ္ပိ လောကသမုဒါစာရဝသေန ဧဝမာဟာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဣဒမာသနန္တိ** အတ္တနော နိသီဒနာသနံ ပပ္ဖောဋေတွာ သမ္ပာဒေတွာ ဒဒမာနော ဧဝမာဟ။ **သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော**တိ သုနက္ခတ္တော နာမ လိစ္ဆဝိရာဇပုတ္တော။ သော ကိရ တဿ ဂိဟိသဟာယော ဟောတိ, ကာလေန ကာလံ တဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆတိ။ **ပစ္စက္ခာတော** တိ "ပစ္စက္ခာမိ အဟာယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ န အဟာယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟရိဿာမီ"တိ ဧဝံ ပဋိအက္ခာတော နိဿဋ္ဌော ပရိစ္စတ္တော။

၃. **ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿာ** တိ ဘဂဝါ မေ သတ္ထာ "ဘဂဝတော အဟံ ဩဝါဒံ ပဋိကရောမီ"တိ ဧဝံ အပဒိသိတွာ။ **ကော သန္တော ကံ ပစ္စာစိက္ခသီ** တိ ယာစကော ဝါ ယာစိတကံ ပစ္စာစိက္ခေယျ, ယာစိတကော ဝါ ယာစကံ။ တွံ ပန နေဝ ယာစကော န ယာစိတကော, ဧဝံ သန္တေ, မောဃပုရိသ, ကော သန္တော ကော သမာနော ကံ ပစ္စာစိက္ခသီတိ ဒဿေတိ။ **ပဿ မောဃပုရိသာ** တိ ပဿ တုစ္ဆပုရိသ။ **ယာဝဉ္စ တေ ဣဒံ အပရဒ္ဓန္တိ** ယတ္တကံ ဣဒံ တဝ အပရဒ္ဓံ, ယတ္တကော တေ အပရာဓော တတ္တကော အဒေါသောတိ ဧဟံ ဘဂ္ဂဝ တဿ အဒေသံ အာရောပေသီတိ ဒဿေတိ။

၄. **ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ** တိ ပဉ္စသီလဒသသီလသင်္ခါတာ မနုဿဓမ္မာဥတ္တရိ။ **ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယန္တိ** ဣဒ္ဓိဘူတံ ပါဋိဟာရိယံ။ **ကတေ ဝါ**တိ ကတမှိ ဝါ။ **ယဿတ္ထာယာ** တိ ယဿ ဒုက္ခက္ခယဿ အတ္ထာယ။ **သော နိယျ**

ယာတိ တက္ကရသ္သာတိ သော ဓမ္မော တက္ကရသ္သ ယထာ မယာ ဓမ္မော ဒေသိတော, တထာ ကာရကသ္သ သမ္မာ ပဋိပန္နသ္သ ပုဂ္ဂလသ္သ သဗ္ဗဝဋ္ဋဒုက္ခက္ခယာယ အမတနိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယာယ ဂစ္ဆတိ, န ဂစ္ဆတိ, သံဝတ္တတိ, န သံဝတ္တတီတိ ပုစ္ဆတိ။ **တတ္ရ သုနက္ခတ္တာ**တိ တသ္မိံ သုနက္ခတ္တ မယာ ဒေသိတေ ဓမ္မေ တက္ကရသ္သ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ သံဝတ္တမာနေ ကိံ ဥတ္တရိမနုသ္သဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကတံ ကရိသ္သတိ, ကော တေန ကတေန အတ္ထော။ တသ္မိဉှိ ကတေပိ အကတေပိ မမ သာသနသ္သ ပရိဟာနိ နတ္ထိ, ဒေဝမနုသ္သာနဉှိ အမတနိဗ္ဗာနသမ္ပာပနတ္ထာယ အဟံ ပါရမိယော ပူရေသိံ, န ပါဋိဟာရိယကရဏတ္ထာယာတိ ပါဋိဟာရိယသ္သ နိရတ္ထကတံ ဒသ္သေတွာ “ပသ္သ, မောဃပုရိသာ”တိ ဒုတိယံ ဒေါသံ အာရောပေသိ။

၅. **အဂ္ဂည** န္တိ လောကပညတ္တိံ။ “ဣဒံ နာမ လောကသ္သ အဂ္ဂ”န္တိ ဧဝံ ဇာနိတဗ္ဗမ္ပိ အဂ္ဂံ မရိယာဒံ န တံ ပညပေတီတိ ဝဒတိ။ သေသမေတ္ထ အနန္တရတအနုသာရေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၆. **အနေကပရိယာယေန ခေါ**တိ ဣဒံ ကသ္မာ အာရဒ္ဓံ။ သုနက္ခတ္တော ကိရ “ဘဂဝတော ဂုဏံ မက္ခေသ္သာမိ, ဒေါသံ ပညပေသ္သာမီ”တိ ဧတ္တကံ ဝိပ္ပလပိတွာ ဘဂဝတော ကထံ သုဏန္တော အပ္ပတိဋ္ဌော နိရယေ အဋ္ဌာသိ။

အထ ဘဂဝါ – “သုနက္ခတ္တ, ဧဝံ တွံ မက္ခိဘာဝေ ဌိတော သယမေဝ ဂရဟံ ပါပုဏိသ္သသီ”တိ မက္ခိဘာဝေ အာဒီနဝဒသ္သနတ္ထံ **အနေကပရိယာယေနာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အနေကပရိယာယေနာ**တိ အနေကကာရဏေန။ **ဝဇ္ဇိဂါမေ**တိ ဝဇ္ဇိရာဇာနံ ဂါမေ, ဝေသာလီနဂရေ **နော ဝိသဟီ**တိ နာသက္ခိ။ **သော အဝိသဟန္တော**တိ သော သုနက္ခတ္တော ယသ္သ ပုဗ္ဗေ တိဏ္ဏံ ရတနာနံ ဝဏ္ဏံ ကထေန္တသ္သ မုခံ နပ္ပဟောတိ, သော ဣဒါနိ တေနေဝ မုခေန အဝဏ္ဏံ ကထေတိ, အဒ္ဓါ အဝိသဟန္တော အသက္ကောန္တော ဗြဟ္မစရိယံ စရိတုံ အတ္တနော ဗာလတာယ အဝဏ္ဏံ ကထေတွာ ဟီနာယာဝတ္တော။ ဗုဒ္ဓေါ ပန သုဗုဒ္ဓေါ, ဓမ္မော သွာက္ခာတော, သင်္ဃော သုပ္ပဋိပန္နော။ ဧဝံ တီဏိ ရတနာနိ ထောမေန္တာ မနုသ္သာ တုယှေဝ ဟဝ ဒေါသံ ဒသ္သေသ္သန္တီတိ။ **ဣတိ ခေါ တေ**တိ ဧဝံ ခေါ တေ, သုနက္ခတ္တ, ဝတ္တာရော ဘဝိသ္သန္တိ။ တတော ဧဝံ ဒေါသေ ဥပ္ပန္နေ သတ္ထာ အတီတာနာဂတေ အပ္ပဋိဟတညာဏော, မယှံ ဧဝံ ဒေါသော ဥပ္ပဇ္ဇိသ္သတီတိ ဇာနန္တောပိ ပုရေတရံ န ကထေသီတိ ဝတ္တုံ န လစ္ဆသီတိ ဒသ္သေတိ။ **အပက္ကမေဝါ**တိ အပက္ကမိယေဝ, အပက္ကန္တော တ စုတောတိ အတ္ထော။ **ယထာ တံ အာပါယိကော**တိ ယထာ အပါယေ နိဗ္ဗတ္တနာရဟော သတ္တော အပက္ကမေယျ, ဧဝမေဝ အပက္ကမီတိ အတ္ထော။

ကောရက္ခတ္တိယဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၇. **ဧကမိဒါဟ**န္တိ ဣမိနာ ကိံ ဒသ္သေတိ? ဣဒံ သုတ္တံ ဒွီဟိ ပဒေဟိ အာဗဒ္ဓံ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ န ကရောတီတိ စ အဂ္ဂညံ န ပညပေတီတိ စ။ တတ္ထ “အဂ္ဂညံ န ပညပေတီ”တိ ဣဒံ ပဒံ သုတ္တပရိယောသာနေ ဒသ္သေသ္သတိ။ “ပါဋိဟာရိယံ န ကရောတီ”တိ ဣမသ္သ ပန ပဒသ္သ အနုသန္ဓိဒသ္သနတ္ထံ အယံ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။

တတ္ထ **ဧကမိဒါဟ**န္တိ ဧကသ္မိံ အဟံ။ **သမယ**န္တိ သမယေ, ဧကသ္မိံ ကာလေ အဟန္တိ အတ္ထော။ **ထူလူသူ**တိ ထူလူ နာမ ဇနပဒေ, တတ္ထ ဝိဟရာမိ။ **ဥတ္တရကာ နာမာ**တိ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန ဥတ္တရကာတိ ဧဝံနာမကော ထူလူနံ ဇနပဒသ္သ နိဂမော, တံ နိဂမံ ဂေါစရဂါမံ ကတွာတိ အတ္ထော။ **အစေလော**တိ နဂ္ဂေါ။ **ကောရက္ခတ္တိယော**တိ အန္တောဝင်္ကပါဒေါ ခတ္တိယော။ **ကုက္ကုရဝတိကော**တိ သမာဒိန္နကုက္ကုရဝတော သုနခော ဝိယ ဃာယိတွာ ခါဒတိ, ဥဒ္ဓနန္တရေ နိပဇ္ဇတိ, အညမ္ပိ သုနခကိရိယမေဝ ကရောတိ။ **စတုက္ကုဏ္ဍိကော**တိ စတုသင်္ဃဋ္ဋိတော ဒွေ ဇာဏူနိ ဒွေ စ ကပ္ပရေ ဘူမိယံ ဌပေတွာ ဝိစရတိ။ **ဆမာနိကိဏ္ဏ**န္တိ ဘူမိယံ နိကိဏ္ဏံ ပက္ခိတ္တံ ဌပိတံ။ **ဘက္ခသ**န္တိ ဘက္ခံ ယံကိဉ္စိ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ။ **မုခေနေဝါ**တိ ဟတ္ထေန အပရာမသိတွာ ခါဒနီယံ မုခေနေဝ ခါဒတိ, ဘောဇနီယမ္ပိ မုခေနေဝ ဘုဉ္ဇတိ။ **သာဓုရူပေါ**တိ သုန္ဒရရူပေါ။ **အယံ သမဏော**တိ အယံ အရဟံ သမဏော ဧကောတိ။ တတ္ထ **ဝတာ**တိ ပတ္ထနတ္ထေ နိပါတော။ ဧဝံ ကိရသ္သ ပတ္ထနာ အဟောသိ “ဣမိနာ သမဏေန သဒိသော အညော သမဏော နာမ နတ္ထိ, အယဉှိ အပ္ပိစ္ဆတာယ ဝတ္ထံ န နိဝါသေတိ, ‘သေ ပပဉ္စော’တိ မညမာနော ဘိက္ခာဘာဇနမ္ပိ န ပရိဟရတိ, ဆမာနိကိဏ္ဏမေဝ ခါဒတိ, အယံ သမဏော နာမ။ မယံ ပန ကိံ သမဏာ”တိ? ဧဝံ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓသ္သ ပစ္ဆတော စရန္တောဝ ဣမံ ပါပကံ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေသိ။

တေဒတေစာတိ ဘဂဝတာ ကိရ စိန္တေသိ “အယံ သုနက္ခတ္တော ဟာပဇ္ဇာသယော, ကိံ နု ခ္ဝါဟံ ဒိသွာ စိန္တေသီ”တိ? အထေဝံ စိန္တေန္တော တဿ အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ “အယံ မောဃပုရိသော မာဒိသဿ သဗ္ဗညုနော ပစ္စတော အာဂစ္ဆန္တော အစေလံ အရဟာတိ မညတိ, ဣဒါနေဝ အနာယံ ဗာလော နိဂ္ဂဟံ အရဟတီ”တိ အနိဝတ္တိတွာဝ တေ **တွံဝမ္ပိ နာမာ** တိအာဒိဝစနမဝေစ။ တတ္ထ **တွံဝမ္ပိ နာမာ** တိ ဂရဟတ္ထေ ပိကာရော။ ဂရဟန္တော ဟိ နံ ဘဂဝါ “တွံဝမ္ပိ နာမာ”တိ အာဟ။ “တွံဝမ္ပိ နာမ ဧဝံ ဟီနဇ္ဈာသယော, အဟံ သမဏော သက္ယပုတ္တိယောတိ ဧဝံ ပဋိဇာနိဿသီ”တိ အယမေ့ဟေတ္ထ အဓိပ္ပာယော။ **ကိံ ပန မံ, ဘန္တေ** တိ မယှံ, ဘန္တေ, ကိံ ကရယှံ ဒိသွာ ဘဂဝါ “ဧဝမာဟာ”တိ ပုစ္ဆတိ။ အထဿ ဘဂဝါ အာစိက္ခန္တော “နနု တေ”တိအာဒိမာဟ။ **မစ္ဆရာယတီ** တိ “မာ အညဿ အရဟတ္တံ ဟောတူ”တိ ကိံ ဘဂဝါ ဧဝံ အရဟတ္တဿ မစ္ဆရာယတီတိ ပုစ္ဆတိ။ **န ခေါ အဟ**န္တိ အဟံ, မောဃပုရိသ, သဒေဝကဿ လောကဿ အရဟတ္တပ္ပဋိလာဘမေဝ ပတ္ထာသီသာမိ, တေဒတ္ထမေဝ မေ ဗဟူနိ ဒုက္ကရာနိ ကရောန္တေန ပါရမိယော ပူရိတာ, န ခေါ အဟံ, မောဃပုရိသ, အရဟတ္တဿ မစ္ဆရာယာမိ။ **ဟာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတ**န္တိ န အရဟန္တံ အရဟာတိ, အရဟန္တေ စ အနရဟန္တောတိ ဧဝံ တဿ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပန္နာ။ တံ သန္ဓာယ “ဟာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတ”န္တိ အာဟ။ **ယံ ခေါ ပနာ**တိ ယံ တေ အစေလံ ဧဝံ မညသိ။ **သတ္တမံ ဒိဝသ**န္တိ သတ္တမေ ဒိဝသေ။ **အလသကေနာ**တိ အလသကဗျာဓိနာ။ **ကာလင်္ကရိဿတီ** တိ ဥဒ္ဓုမာတဥဒရော မရိဿတိ။

ကာလကဉ္ဇိကာ တိ တေသံ အသုရာနံ နာမံ။ တေသံ ကိရ တိဂါဝုတော အတ္တဘာဝေါ အပ္ပမံသလောဟိတော ပုရာဏပဏ္ဏသဒိသော ကက္ကဋကာနံ ဝိယ အက္ခီနိ နိက္ခမိတွာ မတ္ထကေ တိဋ္ဌန္တိ, မုခံ သူစိပါသကသဒိသံ မတ္ထကသ္မိံယေဝ ဟောတိ, တေန ဩဏမိတွာ ဂောစရံ ဂဏှန္တိ။ **ဗီရဏတ္ထမ္ဘကေ** တိ ဗီရဏတိဏတ္ထမ္ဘော တသ္မိံ သုသာနေ အတ္ထိ, တသ္မာ တံ ဗီရဏတ္ထမ္ဘကန္တိ ဝုစ္စတိ။

တေနုပသင်္ကမိ တိ ဘဂဝတိ ဗွေကံ ဝတွာ တသ္မိံ ကာမေ ပိက္ကန္တေ ဇရိတွာ ဝိဟာရံ ဂတေ ဝိဟာရာ နိက္ခမိတွာ ဥပသင်္ကမိ။ **ယေန တွံဝ**န္တိ ယေန ကာရဏေန တွံ။ ယသ္မာပိ ဘဂဝတာ ဗျာကတော, တသ္မာတိ အတ္ထော။ **မတ္တံ မတ္ထ**န္တိ ပမာဏယုတ္တံ ပမာဏယုတ္တံ။ “မန္တာ မန္တာ”တိပိ ပါဌော, ပညာယ ဥပပရိက္ခိတွာ ဥပပရိက္ခိတွာတိ အတ္ထော။ **ယထာ သမဏဿ ဂေါတမဿာ** တိ ယထာ သမဏဿ ဂေါတမဿ မိစ္ဆာ ဝစနံ အဿ, တထာ ကရေယျာသီတိ အာဟ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အစေလော သုနခေါ ဝိယ ဥဒ္ဓနဋ္ဌာနေ နိပန္နော သီသံ ဥက္ခိပိတွာ အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ ဩလောကေန္တော ကိံ ကထေသိ “သမဏော နာမ ဂေါတမော အမှာကံ ဝေရီ ဝိသဘာဂေါ, သမဏဿ ဂေါတမဿ ဥပ္ပန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ မယံ သူရိယေ ဥဂ္ဂတေ ခဇ္ဇောပနကာ ဝိယ ဇာတာ။ သမဏော ဂေါတမော အမှေဟ, ဧဝံ တစံ ဝဒေယျ အညထာ တ။ ဝေရိနော ပန ကထာ နာမ တစ္ဆာ န ဟောတိ, ဂစ္ဆ တွံ အဟမေတ္ထ ကတ္တဗ္ဗံ ဇာနိဿာမီ”တိ ဝတွာ ပုနဒေဝ နိပဇ္ဇိ။

၈. **ကေဒွဝီဟိကာယာ**တိ ဧကံ ဒွေဝတိ ဝတွာ ဂဏေသိ။ **ယထာ တ**န္တိ ယထာ အသဒ္ဒဟမာနော ကောစိ ဂဏေယျ, ဧဝံ ဂဏေသိ။ ကေဒိဝသစ္စ တိက္ခတ္တုံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကော ဒိဝသော အတီတော, ဒွေ ဒိဝသာ အတီတာတိ အာရောစေသိ။ **သတ္တမံ ဒိဝသ**န္တိ သော ကိရ သုနက္ခတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ သတ္တာဟံ နိရာဟာရောဝ အဟောသိ။ အထဿ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဧကော ဥပဋ္ဌာကော “အမှာကံ ကုလူပကသမဏဿ အဇ္ဇ သတ္တမော ဒိဝသော ဂေဟံ အနာဂစ္ဆန္တဿ အဖာသု နု ခေါ ဇာတ”န္တိ သူကရမံသံ ပစာပေတွာ ဘတ္တမာဒာယ ဂန္တွာ ပုရတော ဘူမိယံ နိက္ခိပိ။ အစေလော ဒိသွာ စိန္တေသိ “သမဏဿ ဂေါတမဿ ကထာ တစ္ဆာ တ အတစ္ဆာ တ ဟောတု, အာဟာရံ ပန ခါဒိတွာ သုဟိတဿ မေ မရဏမ္ပိ သုမရဏ”န္တိ ဒွေဝ ဟတ္ထေ ဇဏ္ဏုကာနိ စ ဘူမိယံ ဌပေတွာ ကုစ္ဆိပူရံ ဘုဉ္ဇိ။ သော ရတ္တိဘာဂေ ဇီရာပေတုံ အသက္ကောန္တော အလသကေန ကာလမကာသိ။ သစေပိ ဟိ သော “န ဘုဉ္ဇေယျ”န္တိ စိန္တေယျ, တထာပိ တံ ဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိတွာ အလသကေန ကာလံ ကရေယျ။ အဒွေဇ္ဈဝစနာ ဟိ တထာဂတာတိ။

ဗီရဏတ္ထမ္ဘကေ တိ တိတ္ထိယာ ကိရ “ကာလင်္ကတော ကောရက္ခတ္တိယော”တိ သုတွာ ဒိဝသာနိ ဂဏေတွာ တံ ဒိဝသံ တာဝ သတ္တံ ဇာတံ, ဣဒါနိ နံ အညတ္ထ ဆဍ္ဍေတွာ “မုသာဝါဒေန သမဏံ ဂေါတမံ နိဂ္ဂဏှိဿာမာ”တိ ဂန္တွာ တဿ သရီရံ ဝလ္လိယာ ဗန္ဓိတွာ အာကဍ္ဎန္တာ “ဧတ္ထ ဆဍ္ဍေဿာမ, ဧတ္ထ ဆဍ္ဍေဿာမာ”တိ ဂစ္ဆန္တိ။ ဂတဂတဋ္ဌာနံ အင်္ဂဏမေဝ ဟောတိ။ တေ ကမေနာနာ ဗီရဏတ္ထမ္ဘကသုသာနံယေဝ ဂန္တွာ သုသာနဘာဝံ ဥတွာ

“အညတ္ထ ဆဠ္ဍေသ္ဟာမာ”တိ အာကမိုးသု။ အထ နေသံ ဝလ္လိ ဆိဇ္ဇိတ္ထ, ပစ္ဆာ စာလေတုံ နာသက္ခိံသု။ တေ တ
တောဝ ပက္ကန္တာ။ တေန ဝုတ္တံ – “ဗီရဏတ္ထမ္ဘကေ သုသာနေ ဆဠ္ဍေသု”န္တိ။

၉. တေနုပသင်္ကမိ တိ ကသ္မာ ဥပသင်္ကမိ? သော ကိရ စိန္တေသိ “အဝသေသံ တာဝ သမဏာသ္သ ကေတမဿ ဝ
စနံ သမေတိ, မတဿ ပန ဥဠ္ဍာယ အညေန သဒ္ဓိံ ကထနံ နာမ နတ္ထိ, ဟန္ဒာဟံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆာမိ။ သစေ ကထေတိ, သုန္ဒ
ရံ။ နော စေ ကထေတိ, သမဏံ ကေတမံ မုသာဝါဒေန နိဂ္ဂဏှိဿာမီ”တိ ဣမိနာ ကာရဏေန ဥပသင်္ကမိ။ **အာကော
ဋ္ဌေသီ**တိ ပဟရိ။ **ဇာနာမိ အာဝုသော**တိ မတသရီရံ ဥဋ္ဌဟိတွာ ကထေတုံ သမတ္ထံ နာမ နတ္ထိ, ကထံ ကထေသီတိ?
ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန။ ဘဂဝတာ ကိရ ကောရက္ခတ္တိယံ အသုရယောနိတော အာနေတွာ သရီရေ အဓိမောစေတွာ ကထာပေသိ။
တမေဝ တ သရီရံ ကထာပေသိ, အစိန္တေယျော ဟိ ဗုဒ္ဓဝိသယော။

၁၀. တထေဝ တံ ဝိပာကန္တိ တဿ ဝစနဿ ဝိပာကံ တထေဝ, ဥဒာဟု နောတိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ကတော, တ
ထေဝ သော ဝိပာကောတိ အတ္ထော။ ကေစိ ပန “ဝိပက္က”န္တိပိ ပဌန္တိ, နိဗ္ဗတ္တန္တိ အတ္ထော။

ဧတ္ထ ဌတွာ ပာဋိဟာရိယာနိ သမာနေတဗ္ဗာနိ။ သဗ္ဗာနေဝ ဟေတာနိ ပဉ္စ ပာဋိဟာရိယာနိ ဟောန္တိ။ “သတ္တမေ ဒိ
ဝသေ မရိဿတီ”တိ ဝုတ္တံ, သော တထေဝ မတော, ဣဒံ ပဌမံ ပာဋိဟာရိယံ။ “အလသကေနာ”တိ ဝုတ္တံ, အလသကေ
နေဝ မတော, ဣဒံ ဒုတိယံ။ “ကာလကဉ္ဇိကေသု နိဗ္ဗတ္တိဿတီ”တိ ဝုတ္တံ, တတ္ထေဝ နိဗ္ဗတ္တော, ဣဒံ တတိယံ။
“ဗီရဏတ္ထမ္ဘကေ သုသာနေ ဆဠ္ဍေဿန္တီ”တိ ဝုတ္တံ, တတ္ထေဝ ဆဍ္ဍိတော , ဣဒံ စတုတ္ထံ။ “နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာန
တော အာဂန္တွာ သုနက္ခတ္တေန သဒ္ဓိံ ကထေဿတီ”တိ ဝုတ္တော, သော ကထေသိယေဝ, ဣဒံ ပဉ္စမံ ပာဋိဟာရိယံ။

အစေလကဠာရမဋ္ဋကဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၁၁. ကဠာရမဋ္ဋကော တိ နိက္ခန္တဒန္တမတ္တကော။ နာမမေဝ တ တဿေတံ။ **လာဘဂ္ဂပ္ပတ္တော** တိ လာဘဂ္ဂံ ပ
တ္တော, အဂ္ဂလာဘံ ပတ္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ယသဂ္ဂပ္ပတ္တော** တိ ယသဂ္ဂံ အဂ္ဂပရိဝါရံ ပတ္တော။ **ဝတပဒာ
နီ**တိ ဝတာနိယေဝ, ဝတကောဋ္ဌာသာ တ။ **သမတ္တာနီ** တိ ဂဟိတာနိ။ **သမာဒိန္နာနီ** တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **ပုရတ္ထိမေန
ဝေသာလိ**န္တိ ဝေသာလိတော အဝိဒူရေ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ။ **စေတိယန္တိ** ယက္ခစေတိယဋ္ဌာနံ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္
ထ။

၁၂. ယေန အစေလကောတိ ဘဂဝတော ဝုတ္တံ ကတွာ ယေန အစေလော ကဠာရမဋ္ဋကော တေနုပသင်္ကမိ။ **ပဉှံ
အပုစ္ဆီ**တိ ဂမ္ဘီရံ တိလက္ခဏာဟတံ ပဉှံ ပုစ္ဆိ။ **န သမ္ပာယာသိ** တိ န သမ္မာ ဉာဏဂတိယာ ဟယာသိ, အန္ဓော ဝိယ ဝိ
သမဋ္ဌာနေ တတ္ထ တတ္ထေဝ ပက္ခလိ။ နေဝ အာဒိံ, န ပရိယောသာနမဒ္ဒသ။ အထ တ “န သမ္ပာယာသီ”တိ န သမ္ပာဒေ
သိ, သမ္ပာဒေတွာ ကထေတုံ နာသက္ခိ။ **အသမ္ပာယန္တော** တိ ကဗရက္ခိနိ ပရိဝတ္တေတွာ ဩလောကေန္တော “အ
သိက္ခိတကဿ သန္တိကေ ဝုဋ္ဌောသိ, အနောကာသေပိ ပဗ္ဗဇိတော ပဉှံ ပုစ္ဆန္တော ဝိစရသိ, အပေဟိ မာ တေသိံ
ဌာနေ အဋ္ဌာသီ”တိ ဝဒန္တော။ **ကောပဉ္စ ဒေါသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပာတွာကာသီ** တိ ကုပ္ပနာကာရံ ကောပံ, ဒုဿနာ
ကာရံ ဒေါသံ, အတုဋ္ဌာကာရဘူတံ ဒေါမနဿသင်္ခါတံ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပာကဋမကာသိ။ **အာသာဒိမ္ဟသေ**တိ အာသာဒိ
ယိမ္ဟ ဃဋ္ဋယိမ္ဟ။ **မာ ဝတ နော အဟောသီ**တိ အဟော ဝတ မေ န ဘဝေယျ။ မံ ဝတ နော အဟောသီတိပိ ပာဌော။ တ
တ္ထ **မ**န္တိ သာမိဝစနတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ, အဟောသိ ဝတ နု မမာတိ အတ္ထော။ ဧဝဉ္စ ပန စိန္တေတွာ ဥက္ကုဋိကံ
နိသီဒိတွာ “ခမထ မေ, ဘန္တေ”တိ တံ ခမာပေသိ။ သောပိ ဣတော ပဋ္ဌာယ အညံ ကိဉ္စိ ပဉှံ နာမ န ပုစ္ဆိဿသီ
တိ။ အာမ န ပုစ္ဆိဿာမီတိ။ ယဒိ ဧဝံ ဂစ္ဆ, ခမာမိ တေတိ တံ ဥယျောဇေသိ။

၁၃. ပရိဟိတောတိ ပရိဒဟိတော နိဝတ္ထဝတ္ထော။ **သာနုစာရိကော**တိ အနုစာရိကာ ဝုစ္စတိ ဘရိယာ, သဟ အနုစာ
ရိကာယ သာနုစာရိကော, တံ တံ ဗြဟ္မစရိယံ ပဟာယ သဘရိယောတိ အတ္ထော။ **ဩဒနကုမ္မာသ** န္တိ သုရာမံသတော
အတိရေကံ ဩဒနမ္ပိ ကုမ္မာသမ္ပိ ဘုဉ္ဇမာနော။ **ယသာ နိဟီနော**တိ ယံ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂံ ပတ္တော, တတော ပရိဟီနော
ဟုတွာ။ “ကတံ ဟောတိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယ”န္တိ ဣမေ သတ္တဝတပဒာတိက္ကမဝသေန သတ္တ ပါဋိ
ဟာရိယာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

အစေလဟတ္ထိကပုတ္တဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၁၅. **ဟတ္ထိကပုတ္တော**တိ ဟတ္ထိကဿ ပုတ္တော။ **ဉာဏဝါဒေနာ**တိ ဉာဏဝါဒေန သဒ္ဓိံ။ **ဥပဍ္ဎပထ**န္တိ ယောဇနံ စေ, နော အန္တရေ ဘဝေယျ, ဧကတော အမုယောဇနံ, အဟံ အမုယောဇနံ။ ဧသ နယော အမုယောဇနာဒီသု။ ဧကပဒဝါရမ္ပိ အတိက္ကမ္မ ဂစ္ဆတော ဇယော ဘဝိဿတိ, အနာဂစ္ဆတော ပရာဇယောတိ။ **တေ တတ္ထ**တိ တေ မယံ တတ္ထ သမာဂတဋ္ဌာနေ။ **တဒ္ဒိဂုဏံ တဒ္ဒိဂုဏာဟ**န္တိ တတော တတော ဒိဂုဏံ ဒိဂုဏံ အဟံ ကရိဿာမိ, ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ပါဋိဟာရိယံ ကာတုံ အသမတ္ထဘာဝံ ဇာနန္တောပိ "ဥတ္တမပုရိသေန သဒ္ဓိံ ပဋ္ဌပေတွာ အသက္ကုဏန္တဿာပိ ဟာသံ သော ဟောတီ"တိ ဝတွာ ဧဝမာဟ။ နဂရဝါသိနောပိ တံ သုတွာ "အသမတ္ထော နာမ ဧဝံ န ဂဇ္ဇတိ, အဒ္ဓါ အယမ္ပိ အရဟာ ဘဝိဿတီ"တိ တဿ မဟန္တံ သက္ကာရမကံသု။

၁၆. **ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ**န္တိ "သုနက္ခတ္တော ကိရ ဟတ္ထိကပုတ္တော ဧဝံ ဝဒတီ"တိ အဿောသိ။ အထဿ ဟီနဇ္ဈာသယတ္တာ ဟီနဒဿနာယ စိတ္တံ ဥဒပါဒိ။

သော ဘဂဝတော ဝတ္တံ ကတွာ ဘဂဝတိ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိဋ္ဌေ ဟတ္ထိကပုတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆိ "တုမှေ ကိရ ဧဝရူပိံ ကထံ ကထေထာ"တိ? "အာမ, ကထေမာ"တိ။ ယဒိ ဧဝံ "မာ ဘာယိတ္ထ ဝိဿတ္ထာ ပုနပ္ပုနံ ဧဝံ ဝဒထ, အဟံ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဥပဋ္ဌာကော, တဿ ဝိသယံ ဝိဇာနာမိ, တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ပါဋိဟာရိယံ ကာတုံ န သက္ခိဿတိ, အဟံ သမဏဿ ဂေါတမဿ ကထေတွာ ဘယံ ဥပ္ပါဒေတွာ တံ အညတော ဂဟေတွာ ဂမိဿာမိ, တုမှေဟ မာ ဘာယိတ္ထာ"တိ တံ အဿာသေတွာ ဘဂဝတော သန္တိကံ ဂတော။ တေန ဝုတ္တံ "ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမီ"တိ။ **တံ ဝါစ**န္တိအာဒီသု "အဟံ အဗုဒ္ဓောဝ သမာနော ဗုဒ္ဓေါမှီတိ ဝိစရိံ, အဘူတံ မေ ကထိတံ နာဟံ ဗုဒ္ဓေါ"တိ ဝဒန္တော တံ ဝါစံ ပဇဟတိ နာမ။ ရဟော နိသီဒိတွာ စိန္တယမာနော "အဟံ 'ဧတ္တကံ ကာလံ အဗုဒ္ဓောဝ သမာနော ဗုဒ္ဓေါမှီ'တိ ဝိစရိံ, ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ နာဟံ ဗုဒ္ဓေါ"တိ စိန္တယန္တော တံ စိတ္တံ ပဇဟတိ နာမ။ "အဟံ 'ဧတ္တကံ ကာလံ အဗုဒ္ဓောဝ သမာနော ဗုဒ္ဓေါမှီ'တိ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိံ ဂဟေတွာ ဝိစရိံ, ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ ဣမံ ဒိဋ္ဌိံ ပဇဟာမီ"တိ ပဇဟန္တော တံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ နာမ။ ဧဝံ အကရောန္တော ပန တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာတိ ဝုစ္စတိ။ **ဝိပတေယျာ**တိ ဗန္ဓနာ မုတ္တတာလပက္ကံ ဝိယ ဂီဝတော ပတေယျ, သတ္တဓာ ဝါ ပန ဖလေယျ။

၁၇. **ရက္ခတေတ**န္တိ ရက္ခတု ဧတံ။ **ဧကံသေနာ**တိ နိပ္ပရိယာယေန။ **ဩဓာရိတာ**တိ ဘာသိတာ။ **အစေလော စ, ဘန္တေ, ဟတ္ထိကပုတ္တော**တိ ဧဝံ ဧကံသေန ဘဂဝတော ဝါစာယ ဩဓာရိတာယ သစေ အစေလော ဟတ္ထိကပုတ္တော။ **ဝိရူပရူပေနာ**တိ ဝိဂတရူပေန ဝိဂစ္ဆိတသဘာဝေန ရူပေန အတ္တနော ရူပံ ပဟာယ အဒိဿမာနေန ကာယေန။ သီဟဗျဂ္ဃာဒိဝသေန ဝါ ဝိဝိဓရူပေန သမ္မုခီဘာဝံ အာဂစ္ဆေယျ။ **တဒဿ ဘဂဝတော မုသာ**တိ ဧဝံ သန္တေ ဘဂဝတော တံ ဝစနံ မုသာ ဘဝေယျာတိ မုသာဝါဒေန နိဂ္ဂဏှာတိ။ ဌပေတွာ ကိရ ဧတံ န အညေန ဘဂဝါ မုသာဝါဒေန နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗောတိ။

၁၈. **ဒွယဂါမိနီ**တိ သရူပေန အတ္ထိဘာဝံ, အတ္ထေန နတ္ထိဘာဝဉ္စ ဧဝံ ဒွယဂါမိနီ။ အလိကတုစ္ဆနိပ္ဖလတာယ ဧတံ အဓိဝစနံ။

၁၉. **အဇိတောပိ နာမ လိစ္ဆဝီနံ သေနာပတီ**တိ သော ကိရ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ, သော ကာလမကာသိ။ အထဿ သရီရကိစ္စံ ကတွာ မနုဿာ ဟတ္ထိကပုတ္တံ ပုစ္ဆိံသု "ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တော သေနာပတီ"တိ? သော အာဟ – "မဟာနိရယေ နိဗ္ဗတ္တော"တိ။ ဣဒဉ္စ ပန ဝတွာ ပုန အာဟ "တုမှာကံ သေနာပတိ မမ သန္တိကံ အာဂမ္မ အဟံ တုမှာကံ ဝစနမကတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဝါဒံ ပတိဋ္ဌပေတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တောမှီ"တိ ပရောဒိတ္ထာတိ။ **တေနုပသင်္ကမိ ဒိဝါဝိဟာရာယာ**တိ ဧတ္ထ "ပါဋိဟာရိယကရဏတ္ထာယာ"တိ ကသ္မာ န ဝဒတိ? အဘာဝါ။ သမ္မုခီဘာဝေပိ ဟိဿ တေန သဒ္ဓိံ နတ္ထိ, ကုတော ပါဋိဟာရိယကရဏံ, တသ္မာ တထာ အဝတွာ "ဒိဝါဝိဟာရာယာ"တိ အာဟ။

ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယကထာဝဏ္ဏနာ

၂၀. **ဂဟပတိနေစယိကာ**တိ ဂဟပတိ မဟာသာလာ။ တေသဉ္ဟိ မဟာဓနေဒ္ဓနိစယော, တသ္မာ ''နေစယိကာ''တိ ဝုစ္စန္တိ။ **အနေကသဟဿာ** တိ သဟဿေဟိပိ အပရိမာဏဂဏနာ။ ဧဝံ မဟတိံ ကိရ ပရိသံ ဌပေတွာ သုနက္ခတ္တံ အညော သန္နိပာတေတုံ သမတ္ထော နတ္ထိ။ တေနေဝ ဘဂဝတာ ဧတ္တကံ ကာလံ သုနက္ခတ္တံ ဂဟေတွာ ဝိစရိ။

၂၁. ဘယန္တိ စိတ္တုတြာသဘယံ။ **ဆမ္ဘိတတ္တ** န္တိ သကလသရီရစလနံ။ **လောမဟံသော**တိ လောမာနံ ဥဒ္ဓဂ္ဂဘာဝေါ။ သော ကိရ စိန္တေသိ – ''အဟံ အတိမဟန္တံ ကထံ ကထေတွာ သဒေဝကေ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလေန သဒ္ဓိံ ပဋိဝိရုဒ္ဓေါ, မယှံ ခေါ ပနဗ္ဘန္တရေ အရဟတ္တံ ဝါ ဟဋ္ဌိပာရိယကရဏဟေတု ဝါ နတ္ထိ, သမဏော ပန ဂေါတမော ဟဋ္ဌိပာရိယံ ကရိဿတိ, အထဿ ဟဋ္ဌိပာရိယံ ဒိသွာ မဟာဇနော 'တွံ အနိ ဟဋ္ဌိပာရိယံ ကာတုံ အသက္ကောန္တော ကသ္မာ အတ္တနော ပမာဏမဇာနိတွာ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလေန သဒ္ဓိံ ပဋိမလ္လော ဟုတွာ ဂဇ္ဇသီ'တိ ကဋ္ဌလေဍ္ဍုဒဏ္ဍာဒီဟိ ဝိဟေဌေဿတီ''တိ။ တေနဿ မဟာဇနသန္နိပါတဉ္စေဝ တေန ဘဂဝတော စ အာဂမနံ သုတွာ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ ဥဒပါဒိ။ သော တတော ဒုက္ခာ မုစ္စိတုကာမော တိန္ဒုကခါဏုကပရိဗ္ဗာဇကာရာမံ အဂမာသိ။ တမတ္ထံ ဒဿေတုံ **အထ ခေါ ဘဂဝတ**တိအာဒိမာဟ ။ တတ္ထ **ဥပသင်္ကမိ** တိ န ဂေဝလံ ဥပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ ပန ဒူရံ အမုယောဇနန္တရံ ပရိဗ္ဗာဇကာရာမံ ပဝိဋ္ဌော။ တတ္ထပိ စိတ္တဿာဒံ အလဘမာနော အန္တန္တေန အာဝိဇ္ဈိတွာ အာရာမပစ္စန္တေ ဧကံ ဂဟနဋ္ဌာနံ ဥပဓာရေတွာ ဟာသာဏဖလကေ နိသီဒိ။ အထ ဘဂဝတ စိန္တေသိ – ''သစေ အယံ ဗာလော ကဿစိဒေဝ ကထံ ဂဟေတွာ ဣဓာဂစ္ဆေယျ, မာ နဿတု ဗာလော''တိ ''နိသိန္နဟာသာဏဖလကံ တဿ သရီရေ အလ္လီနံ ဟောတူ''တိ အဓိဋ္ဌာသိ။ သဟ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန တံ တဿ သရီရေ အလ္လီယိ။ သော မဟာအဒ္ဒုဗန္ဓနဗဒ္ဓေါ ဝိယ ဆိန္နဟအေ ဝိယ စ အဟောသိ။

အဿောသိ တိ ဣတော စိတော စ ဟထိကပုတ္တံ ပရိယေသမာနာ ပရိသာ တဿ အနုပဒံ ဂန္တွာ နိသိန္နဋ္ဌာနံ ဥတွာ အာဂတေန အညတရေန ပုရိသေန ''တုမှေဟ ကံ ပရိယေသထာ''တိ ဝုတ္တေ ဟထိကပုတ္တန္တိ။ သော ''တိန္ဒုကခါဏုကပရိဗ္ဗာဇကာရာမေ နိသိန္နော''တိ ဝုတ္တဝစနေန အဿောသိ။

၂၂. **သံသပ္ပတိ** တိ ဩသီဒတိ။ တတ္ထေဝ သဠ္ဌရတိ။ **ဟဝဋ္ဌာ** ဝုစ္စတိ အာနိသဒဋ္ဌိကာ။

၂၃. **ပရာဘူတရူပေါ**တိ ပရာဇိတရူပေါ, ဝိနဋ္ဌရူပေါ တ။

၂၅. **ကေယုဂေဟီ**တိ ကေယုတ္တေဟိ သတမတ္တေဟိ တ သဟဿမတ္တေဟိ တ ယုဂေဟိ။ **အာဝိဥ္ဆေယျ ယာမာ**တိ အာကဍ္ဎေယျာမ။ **ဆိဇ္ဇေယျ** န္တိ ဆိန္ဒေယျုံ။ ဟထိကပုတ္တော တ ဗန္ဓဋ္ဌာနေ ဆိဇ္ဇေယျ။

၂၆. **အရုပတ္တိကန္တေတသီ** တိ အရုပတ္တိကဿ အန္တေတသီ။ တဿ ကိရ ဇေဒဟောသိ ''တိဋ္ဌတု တာဝ ဟဋ္ဌိပာရိယံ, သမဏော ဂေါတမော 'အစေလော ဟထိကပုတ္တော အာသနာပိ န ဝုဋ္ဌဟိဿတီ'တိ အာဟ။ ဟန္ဒာဟံ ဂန္တွာ ယေန ကေနစိ ဥပာယေန တံ အာသနာ ဝုဋ္ဌာပေမိ။ ဧတ္တာဝတာ စ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပရာဇယော ဘဝိဿတီ''တိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။

၂၇. **သီဟဿာ** တိ စတ္တာရော သီဟာ တိဏသီဟော စ ကာဠသီဟော စ ပဏ္ဍုသီဟော စ ကေသရသီဟော စ။ တေသံ စတုန္နံ သီဟာနံ ကေသရသီဟော အဂ္ဂတံ ဂတော, သော ဣဓာဓိပ္ပေတော။ **မိဂရညော**တိ သဗ္ဗစတုပ္ပဒါနံ ရညော။ **အာသယန္တိ** နိဝါသံ။ **သီဟနာဒန္တိ** အဘီတနာဒံ။ **ဂေစရာယ ပက္ကမေယျ** န္တိ အာဟာရတ္ထာယ ပက္ကမေယျံ။ **ဝရံ ဝရန္တိ** ဥတ္တမုတ္တမံ, ထူလံ ထူလန္တိ အတ္ထော။ **မုဒုမံသာနီ**တိ မုဒူနိ မံသာနိ ။ ''မဓုမံသာနီ''တိပိ ပဌော, မဓုရမံသာနီတိ အတ္ထော။ **အဇ္ဈုပေယျ** န္တိ ဥပဂစ္ဆေယျံ။ **သီဟနာဒံ နဒိတွာ**တိ ယေ ဒုဗ္ဗလာ ပါဏာ, တေ ပလာယန္တူတိ အတ္တနော သူရဘာဝသန္နိဿိတေန ကာရုညေန နဒိတွာ။

၂၈. **ဝိဃာသသံဝဍ္ဎော** တိ ဝိဃာသေန သံဝဍ္ဎော, ဝိဃာသံ ဘက္ခိတာ တိရိတ္တမံသံ ခါဒိတွာ ဝဍ္ဎိတော။ **ဒိတ္တော**တိ ဒပ္ပိတော ထူလသရီရော။ **ဗလဝါ**တိ ဗလသမ္ပန္နော။ **ဧတဒဟောသီ**တိ ကသ္မာ အဟောသိ? အသ္မိမာနဒောသေန။

တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ – ကောဒိဝသံ ကိရ သော သီဟော ကေစရတော နိဝတ္တမာနော တံ သိင်္ဂါလံ ဘယေန ပလာယမာနံ ဒိသွာ ကာရုညဇာတော ဟုတွာ "ဝယသ, မာ ဘာယိ, တိဋ္ဌ ကော နာမ တွံ"န္တိ အာဟ။ ဇမ္ဗုကော နာမာဟံ သာမီတိ။ ဝယသ, ဇမ္ဗုက, ဣတော ပဋ္ဌာယ မံ ဥပဋ္ဌာတုံ သက္ခိဿသီတိ။ ဥပဋ္ဌဟိဿာမီတိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ဥပဋ္ဌာတိ။ သီဟော ကေစရတော အာဂစ္ဆန္တော မဟန္တံ မဟန္တံ မံသခဏ္ဍံ အာဟရတိ။ သော တံ ခါဒိတွာ အဝိဒူရေ ပါသာဏပိဋ္ဌေ ဝသတိ။ သော ကတိပါဟစ္စယေနေဝ ထူလသရီရော မဟာခန္ဓော ဇာတော။ အထ နံ သီဟော အဝေါစ – "ဝယသ, ဇမ္ဗုက, မမ ဝိဇမ္ဘနကာလေ အဝိဒူရေ ဌတွာ 'ဝိရောစ သာမီ'တိ ဝတ္တုံ သက္ခိဿသီ"တိ။ သက္ကောမိ သာမီတိ။ သော တဿ ဝိဇမ္ဘနကာလေ တထာ ကရောတိ ။ တေန သီဟဿ အတိရေကော အသ္မိမာနော ဟောတိ။

အထေကဒိဝသံ ဇရသိင်္ဂါလော ဥဒကသောဏ္ဍိယံ ပါနီယံ ပိဝန္တော အတ္တနော ဆာယံ ဩလောကေန္တော အဒ္ဒသ အတ္တနော ထူလသရီရတဉ္စေဝ မဟာခန္ဓတဉ္စ။ ဒိသွာ 'ဇရသိင်္ဂါလောသ္မိ'တိ မနံ အကတွာ "အဟမ္ပိ သီဟော ဇာတော"တိ မညိ။ တတော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧတဒဝေါစ – "ဝယသ, ဇမ္ဗုက, ယုတ္တံ နာမ တဝ ဣမိနာ အတ္တဘာဝေန ပရဿ ဥစ္ဆိဋ္ဌမံသံ ခါဒိတုံ, ကိံ တွံ ပုရိသော န ဟောသိ, သီဟဿာပိ စတ္တာရော ပါဒါ ဒွေဝ အက္ခာ ဒွေဝ ကဏ္ဏာ ဧကံ နင်္ဂုဋ္ဌံ, တဝပိ သဗ္ဗံ တထေဝ, ကေဝလံ တဝ ကေသရဘာရမတ္တမေဝ နတ္ထီ"တိ။ တဿေဝံ စိန္တယတော အသ္မိမာနော ဝဍ္ဎိ။ အထဿ တေန အသ္မိမာနဝသေန ဧဝံ "ကော စာဟ"န္တိအာဒိ မညိတမဟောသိ။ တတ္ထ **ကော စာဟ**န္တိ အဟံ ကော, သီဟော မိဂရာဇာ ကော, န မေ ဉာတိ, န သာမိကော, ကိမဟံ တဿ နိပစ္စကာရံ ကရောမီတိ အဓိပ္ပာယော။ **သိင်္ဂါလကံယေဝ** တိ သိင်္ဂါလရဝမေဝ။ **ဘေရဏ္ဍကံယေဝ** တိ အပ္ပိယအမနာပသဒ္ဒမေဝ။ **ကေ စ ဆဝေ သိင်္ဂကလေ**တိ ကော စ လာမကော သိင်္ဂါလော။ **ကေ ပန သီဟနာဒေ**တိ ကော ပန သီဟနာဒော သိင်္ဂါလဿ စ သီဟနာဒဿ စ ကော သမ္ဗန္ဓောတိ အဓိပ္ပာယော။ **သုဂတာပဒါနေသူ**တိ သုဂတလက္ခဏေသု။ သုဂတဿ သာသနသမ္ဘူတာသု တီသု သိက္ခာသု။ ကထံ ပနေသ တတ္ထ ဇီဝတိ? ဧတဿ ဟိ စတ္တာရော ပစ္စယေ ဒဒမာနာ သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နာနံ သမ္ဗုဒ္ဓါနံ ဒေမာတိ ဒေန္တိ, တေန သော အဗုဒ္ဓော သမာနော ဗုဒ္ဓါနံ နိယာမိတပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တော သုဂတာပဒါနေသု ဇီဝတိ နာမ။ **သုဂတာတိရိတ္တာနီ** တိ တေသံ ကိရ ဘောဇနာနိ ဒဒမာနာ ဗုဒ္ဓါနဉ္စ ဗုဒ္ဓသာဝကာနဉ္စ ဒတွာ ပစ္ဆာ အဝသေသံ သာယန္ဟသမယေ ဒေန္တိ။ ဧဝမေသ သုဂတာတိရိတ္တာနိ ဘုဉ္ဇတိ နာမ။ **တထာဂတေ**တိ တထာဂတံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အာသာဒေတဗ္ဗံ ဃဋ္ဋေယိတဗ္ဗံ။ အထ ဝါ "တထာဂတေ"တိအာဒီနိ ဥပယောဂဗဟုဝစနာနေဝ။ **အာသာဒေတဗ္ဗ** န္တိ ဣဒမ္ပိ ဗဟုဝစနမေဝ ဧကဝစနံ ဝိယ ဝုတ္တံ။ **အာသာဒနာ**တိ အဟံ ဗုဒ္ဓေန သဒ္ဓိံ ဟတ္ထိဟာရိယံ ကရိဿာမီတိ ဃဋ္ဋနာ။

၂၉. သမေက္ခိယာနာ တိ သမေက္ခိတွာ, မညိတွာတိ အတ္ထော။ **အမညီ**တိ ပုန အမညိတ္ထ **ကောတ္ထု** တိ သိင်္ဂါလော။

၃၀. အတ္တာနံ ဝိဃာသေ သမေက္ခိယာ တိ သောဏ္ဍိယံ ဥစ္ဆိဋ္ဌောဒကေ ထူလံ အတ္တဘာဝံ ဒိသွာ။ **ယာဝ အတ္တာနံ န ပဿတီ**တိ ယာဝ အဟံ သီဟဝိဃာသသံဝဍ္ဎိတကော ဇရသိင်္ဂါလောတိ ဧဝံ ယထာဘူတံ အတ္တာနံ န ပဿတိ။ **ဗျဂ္ဃော** တိ **မညတီ**တိ သီဟောဟမသ္မီတိ မညတိ, သီဟေန ဝါ သမာနဗလော ဗျဂ္ဃောယေဝ အဟန္တိ မညတိ။

၃၁. ဘုတွာန ဘေကေတိ အာတဋ္ဌမဏ္ဍူကေ ခါဒိတွာ။ **ခလမူသိကာယော**တိ ခလေသု မူသိကာယော စ ခါဒိတွာ။ **ကဋသီသု ခိတ္တာနိ စ ကောဏပါနိ** တိ သုသာနေသု ဆဍ္ဍိတကုဏပါနိ စ ခါဒိတွာ။ **မဟာဝနေ**တိ မဟန္တေ ဝနသ္မိံ။ **သုညဝနေ**တိ တုစ္ဆဝနေ။ **ဝိဝဍ္ဎော** တိ ဝဍ္ဎိတော။ **တထေဝ သော သိင်္ဂါလကံ အနဒီ** တိ ဧဝံ သံဝဍ္ဎောပိ မိဂရာဇာဟမသ္မီတိ မညိတွာပိ ယထာ ပုဗ္ဗေ ဒုဗ္ဗလသိင်္ဂါလကာလေ, တထေဝ သော သိင်္ဂါလရဝံယေဝ အရဝီတိ ။ ဣမာယပိ ကထာယ ဘေကာဒီနိ ဘုတွာ ဝဍ္ဎိတသိင်္ဂါလော ဝိယ လာဘသက္ကာရဂိဒ္ဓော တွဝတ္တိ ပါထိကပုတ္တမေဝ ဃဋ္ဋေသိ။

နာဂေဟီတိ ဟတ္ထီဟိ။ **မဟာဗန္ဓနာ** တိ မဟတာ ကိလေသဗန္ဓနာ မောစေတွာ။ **မဟာဝိဒုဂ္ဂါ** တိ မဟာဝိဒုဂ္ဂံ နာမ စတ္တာရော ဩဃာ။ တတော ဥဒ္ဓရိတွာ နိဗ္ဗာနထလေ ပတိဋ္ဌပေတွာ။

အဂ္ဂညပညတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ

၃၆. က္ကတိ “ဘဂဝတာ တေ္တကေန ကထာမဂ္ဂေန ဟဋ္ဌပဟာရိယံ န ကရောတီ”တိ ပဒဿ အနုသန္ဓိံ ဒဿေတုံတ က္က အနိ “န အဂ္ဂညံ ပညာပေတီ”တိ က္ကမဿ အနုသန္ဓိံ ဒဿေန္တော **အဂ္ဂညဥ္စာဟ** န္တိ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **အဂ္ဂညဥ္စာဟ**န္တိ အဟံ, ဘဂ္ဂဝ, အဂ္ဂညဉ္စ ပဇာနာမိ လောကုပ္ပတ္တိစရိယဝံသဉ္စ။ **တဉ္စ ပဇာနာမီ** တိ န ကေဝလံ အဂ္ဂညမေဝ, တဉ္စ အဂ္ဂညံ ပဇာနာမိ။ တတော စ ဥတ္တရိတရံ သီလသမာဓိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ သဗ္ဗညုတညာဏာ ပဇာနာမိ။ **တဉ္စ ပဇာနံ န ပရာမသာမီ** တိ တဉ္စ ပဇာနန္တောပိ အဟံ က္ကဒံ နာမ ပဇာနာမီတိ တဏှာဒိဋ္ဌိမာနဝသေန န ပရာမသာမိ။ နတ္ထိ တထာဂတဿ ပရာမာသောတိ ဒီပေတိ။ **ပစ္စတ္တညေဝ နိဗ္ဗုတိ ဝိဒိတာ** တိ အတ္တနာယေဝ အတ္တနိ ကိလေသနိဗ္ဗာနံ ဝိဒိတံ။ **ယဒဘိဇာနံ တထာဂတော**တိ ယံ ကိလေသနိဗ္ဗာနံ ဇာနန္တော တထာဂတော။ **နော အနယံ အာပဇ္ဇတီ** တိ အဝိဒိတနိဗ္ဗာနာ တိတ္ထိယာ ဝိယ အနယံ ဒုက္ခံ ဗျသနံ နာပဇ္ဇတိ။

၃၇. က္ကအနိ ယံ တံ တိတ္ထိယာ အဂ္ဂညံ ပညပေန္တိ, တံ ဒဿေန္တော **သန္တိ ဘဂ္ဂဝ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **က္ကသ္သရကုတ္တံ ဗြဟ္မကုတ္တ**န္တိ က္ကသ္သရကတံ ဗြဟ္မကတံ, က္ကသ္သရနိမ္မိတံ ဗြဟ္မနိမ္မိတန္တိ အတ္ထော။ ဗြဟ္မာ ဧဝ ဟိ တေ္တ အာဓိပစ္စဘာဝေန က္ကသ္သရောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အာစရိယက**န္တိ အာစရိယဘာဝံ အာစရိယတံ။ တတ္ထ အာစရိယတအော အဂ္ဂညံ။ အဂ္ဂညံ ပန တေ္တ ဒေသိတန္တိ ကတ္တ သော အဂ္ဂညံ တေ္တဝဝ ဝုတ္တော။ **ကထံ ဝိဟိတက**န္တိ ကေန ဝိဟိတံ ကိန္တိ ဝိဟိတံ။ သေသံ ဗြဟ္မဇာလေ ဝိတ္ထာရိတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄၁. **ခိဍ္ဍာပဒေသိက** န္တိ ခိဍ္ဍာပဒေသိကမူလံ။

၄၇. **အသတာ**တိ အဝိဇ္ဇမာနေန, အသံဝိဇ္ဇမာနဋ္ဌေနာတိ အတ္ထော။ **တုစ္ဆာ** တိ တုစ္ဆေန အန္တောသာရဝိရဟိတေန။ **မုသာ**တိ မုသာတဒေန။ **အဘူတေနာ**တိ ဘူတတ္ထဝိရဟိတေန။ **အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ** တိ အဘိအာစိက္ခန္တိ။ **ဝိပရီတော** တိ ဝိပရီတသညော ဝိပရီတစိတ္တော။ **ဘိက္ခဝေ စာ** တိ န ကေဝလံ သမဏော ဂေါတမောယေဝ, ယေ စ အဿ အနုသိဋ္ဌိံ ကရောန္တိ, တေ ဘိက္ခူ စ ဝိပရီတာ။ အထ ယံ သန္ဓာယ ဝိပရီတောတိ ဝဒန္တိ, တံ ဒဿေတုံ **သမဏော ဂေါတမော**တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ **သုဘံ ဝိမောက္ခ** န္တိ ဝဏ္ဏကသိဏံ။ **အသုဘန္တေ္တဝတ** တိ သုဘဉ္စ အသုဘဉ္စ သဗ္ဗံ အသုဘန္တိ ဇေဝံ ပဇာနာတိ။ **သုဘန္တေ္တဝဝ တသ္မိံ သမယေ** တိ သုဘန္တိ ဧဝ စ တသ္မိံ သမယေ ပဇာနာတိ, န အသုဘံ။ **ဘိက္ခဝေ စာ** တိ ယေ တေ ဇေဝံ ဝဒန္တိ, တေသံ ဘိက္ခဝေ စ အန္တေဝါသိကသမဏာ ဝိပရီတာ။ **ပဟောတီ**တိ သမတ္ထော ပဋိဗလော။

၄၈. **ဒုက္ကရံ ခေါ** တိ အယံ ပရိဗ္ဗာဇကော ယဒိဒံ “ဇဝံပသန္နော အဟံ, ဘန္တေ”တိအာဒိမာဟ, တံ သာဌေယျေန ကောဟညေန အာဟ။ ဇဝံ ကိရဿ အဟောသိ – “သမဏော ဂေါတမော မယှံ တေ္တကံ ဓမ္မကထံ ကထေသိ, တမဟံ သုတ္တတပိ ပဗ္ဗဇိတုံ န သက္ကောမိ, မယာ တေဿ သာသနံ ပဋိပန္နသဒိသေန ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ တတော သော သာဌေယျေန ကောဟညေန ဇေဝမာဟ။ တေနဿ ဘဂဝတာ မမ္မံ ဃဋ္ဋေန္တော ဝိယ “ဒုက္ကရံ ခေါ ဇေတံ, ဘဂ္ဂဝ တယာ အညဒိဋ္ဌိကေနာ”တိအာဒိမာဟ။ တံ ဟေဋ္ဌာဒသုတ္တေ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ **သာဓုကမနုရက္ခာ** တိ သုဋ္ဌု အနုရက္ခ။

က္ကတိ ဘဂဝတာ ပသာဒမတ္တာနုရက္ခဏေ ပရိဗ္ဗာဇကံ နိယောဇေသိ။ သောပိ ဇဝံ မဟန္တံ သုတ္တန္တံ သုတ္တတပိ နာသက္ခိ ကိလေသက္ခယံ ကာတုံ။ ဒေသနာ ပနဿ အာယတိံ တသနာယ ပစ္စယော အဟောသိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တတာနတ္ထမေဝါတိ။

သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဟထိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. ဥဒုမ္ဗရိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

နိဂြောဓပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၄၉. ဧဝံ မေ သုတန္တိ ဥဒုမ္ဗရိကသုတ္တံ။ တတြာယမပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ – **ပရိဗ္ဗာဇကော** တိ ဆန္နပရိဗ္ဗာဇကော။ **ဥဒုမ္ဗရိကာယ ပရိဗ္ဗာဇကာရာမေ**တိ ဥဒုမ္ဗရိကာယ ဒေဝိယာ သန္တကေ ပရိဗ္ဗာဇကာရာမေ။ **သန္ဓာနော** တိ တဿ နာမံ။ အယံ ပန မဟာနုဘာဝေ ပရိတရေတွာ ဝိစရန္တာနံ ပဥ္စန္နံ ဥပာသကသတာနံ အဂ္ဂပုရိသော အနာဂါမီ ဘဂဝတာ မဟာပရိသမဇ္ဈေ ဧဝံ သံဝဏ္ဏိတော –

> “ဆဟိ, ဘိက္ခဝေ, အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော သန္ဓာနော ဂဟပတိ တထာဂတေ နိဋ္ဌင်္ဂတော သဒ္ဓမ္မေ ဣရိယတိ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန အရိယေန သီလေန အရိယေန ဉာဏေန အရိယာယ ဝိမုတ္တိယာ။ ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဆဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော သန္ဓာနော ဂဟပတိ တထာဂတေ နိဋ္ဌင်္ဂတော သဒ္ဓမ္မေ ဣရိယတီ”တိ (အ. နိ. ၆.၁၂၀-၁၃၉)။

သော ဟတောယေဝ ဥပောသထင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌာယ ပုဗ္ဗဏှသမယေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သင်္ဃဿ အနံ ဒတွာ ဘိက္ခူသု ဝိဟာရံ ဂတေသု ဃရေ ခုဒ္ဒကမဟလ္လကာနံ အရကာနံ သဒ္ဒေန ဥဗ္ဗာဠ္ဟော သတ္ထု သန္တိကေ “ဓမ္မံ သောဿာမီ”တိ နိက္ခန္တော။ တေန ဝုတ္တံ **ဒိဝါ ဒိဝဿ ရာဇဂဟာ နိက္ခမီ** တိ။ တတ္ထ **ဒိဝါ ဒိဝဿာ** တိ ဒိဝသဿ ဒိဝါ နာမ မဇ္ဈန္ဟာတိက္ကမော, တသ္မိံ ဒိဝသဿာပိ ဒိဝါဘူတေ အတိက္ကန္တမတ္တေ မဇ္ဈန္ဟိကေ နိက္ခမီတိ အတ္ထော။ **ပဋိသလ္လီနော** တိ တတော တတော ရူပါဒိဂောစရတော စိတ္တံ ပဋိသံဟရိတွာ နိလီနော ဈာနရတိသေဝနာဝသေန ဧကီဘာဝံ ဂတော။ **မနောဘာဝနိယာန**န္တိ မနဝဍ္ဎကာနံ။ ယေ စ အာဝဇ္ဇတော မနသိကရောတော စိတ္တံ ဝိနီဝရဏံ ဟောတိ ဥန္နမတိ ဝဍ္ဎတိ။

၅၀. ဥန္နာဒိနိယာ တိအာဒီနိ ပောဋ္ဌပါဒသုတ္တေ ဝိတ္ထာရိတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၅၁. ယာဝတာတိ ယတ္တကာ။ **အယံ တေသံ အညတရော**တိ အယံ တေသံ အဗ္ဘန္တရော ဧကော သာဝကော, ဘဂဝတော ကိရ သာဝကာ ဂိဟိအနာဂါမိနောယေဝ ပဥ္စသတာ ရာဇဂဟေ ပဋိဝသန္တိ။ ယေသံ ဧကေကဿ ပဥ္စ ပဥ္စ ဥပာသကသတာနိ ပရိဝါရာ, တေ သန္ဓာယ “အယံ တေသံ အညတရော”တိ အာဟ။ **အပ္ပေဝ နာမာ** တိ တဿ ဥပသင်္ကမနံ ပတ္ထယမာနော အာဟ။ ပတ္ထနာကာရဏံ ပန ပောဋ္ဌပါဒသုတ္တေ ဝုတ္တမေဝ။

၅၂. တေဒတေစာတိ အာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေယေဝ တေသံ ကထာယ သုတတ္တာ ဧတံ **အညထာ ခော ဣမေ**တိအာဒိဝစနံ အဝေစ။ တတ္ထ **အညတိတ္ထိယာ**တိ ဒဿနေနပိ အာကပ္ပေနပိ ကုတ္တေနပိ အာစာရေနပိ ဝိဟာရေနပိ ဣရိယာပထေနပိ အညေ တိတ္ထိယာတိ အညတိတ္ထိယာ။ **သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မာ** တိ သင်္ဂန္တွာ သမာဂန္တွာ ရာသိ ဟုတွာ နိသိန္နဋ္ဌာနေ။ **အရညဝနပတ္ထာနိ** တိ အရညဝနပတ္ထာနိ ကမ္မုပစာရတော မုတ္တာနိ ဒူရသေနာသနာနိ။ **ပန္တာနိ** တိ ဒူရတရာနိ မနုဿူပစာရဝိရဟိတာနိ။ **အပ္ပသဒ္ဒါနိ** တိ ဝိဟာရူပစာရေန ဂစ္ဆတော အဒ္ဓိကဇနဿပိ သဒ္ဒေန မန္ဒသဒ္ဒါနိ။ **အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ** တိ အဝိဘာဝိတတ္ထေန နိဂ္ဃောသေန မန္ဒနိဂ္ဃောသာနိ။ **ဝိဇနတာတာနိ**တိ အန္တောသဉ္စာရိနော ဇနဿ တတေန ဝိဂတတာနိ။ **မနုဿရာဟဿေယျကာနိ** တိ မနုဿာနံ ရဟဿကရဏဿ ယုတ္တာနိ အနုစ္ဆဝိကာနိ။ **ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပာနိ** တိ ဧကီဘာဝဿ အနုရူပါနိ။ ဣတိ သန္ဓာနော ဂဟပတိ “အဟော မမ သတ္ထာ ယော ဧဝရူပါနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝတီ”တိ အဥ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ဟ ဥတ္တမင်္ဂေ သိရသ္မိံ ပတိဋ္ဌပေတွာ ဣမံ ဥဒာနံ ဥဒာနေန္တော နိသီဒိ။

၅၃. ဧဝံ ဝုတ္တေ တိ ဧဝံ သန္ဓာနေန ဂဟပတိနာ ဥဒာနံ ဥဒာနေန္တေန ဝုတ္တေ။ နိဂြောဓော ပရိဗ္ဗာဇကော အယံ ဂဟပတိ မမ သန္တိကေ နိသိန္နောပိ အတ္တနော သတ္ထာရံယေဝ ထောမေတိ ဥက္ကံသတိ, အမ္ဟေ ပန အတ္ထီတိပိ န မညတိ, တေသ္မိံ ဥပ္ပန္နကောပံ သမဏဿ ကေတမဿ ဥပရိ ဟာတေဿာမီတိ သန္ဓာနံ ဂဟပတိံ ဧတဒဝေစ။

ယဋ္ဌေ တိ စောဒနတ္ထေ နိပါတော။ **ဇာနေယျာသီ** တိ ဗုဇ္ဈေယျာသိ ပဿေယျာသိ။ **ကေန သမဏော ဂေါတမော သဒ္ဓိံ သလ္လပတီ**တိ ကေန ကာရဏေန ကေန ပုဂ္ဂလေန သဒ္ဓိံ သမဏော ဂေါတမော သလ္လပတိ ဝဒတိ ဘာသတိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ''ယဒိ ကိဉ္စိ သလ္လာပကာရဏံ ဘဝေယျ, ယဒိ တ ကောစိ သမဏဿ ဂေါတမဿ သန္တိကံ သလ္လာပတ္ထိကော ဂစ္ဆေယျ, သလ္လပေယျ, န ပန ကာရဏံ အတ္ထိ, န တဿ သန္တိကံ ကောစိ ဂစ္ဆတိ, သွာယံ ကေန သမဏော ဂေါတမော သဒ္ဓိံ သလ္လပတိ, အသလ္လပန္တော ကထံ ဥန္နာဒီ ဘဝိဿတီ''တိ။

သာကစ္ဆ န္တိ သံသန္ဒနံ။ **ပညာဝေယျတ္တိယ** န္တိ ဥတ္တရပစ္စုတ္တရနယေန ဉာဏဗျတ္တဘာဝံ။ **သုညာဂါရဟတာ**တိ သုညာဂါရေသု နဋ္ဌာ, သမဏေန ဟိ ဂေါတမေန ဗောဓိမူလေ အပ္ပမတ္တိကာ ပညာ အဓိဂတာ, သာပိဿ သုညာဂါရေသု ဂေဟဿ နိသီဒတော နဋ္ဌာ။ ယဒိ ပန မယံ ဝိယ ဂဏသင်္ဂဏိကံ ကတွာ နိသီဒေယျ, နာဿ ပညာ နဿေယျာတိ ဒဿေတိ။ **အပရိသာဝစရော**တိ အဝိသာရဒတ္တာ ပရိသံ ဩတရိတုံ န သက္ကောတိ။ **နာလံ သလ္လာပါယာ**တိ န သမတ္ထော သလ္လာပံ ကာတုံ။ **အန္တမန္တာနေဝ** တိ ကောစိ မံ ပဉှံ ပုစ္ဆေယျာတိ ပဉှာဘီတော အန္တမန္တာနေဝ ပန္တသေနာသနာနိ သေဝတိ။ **ဂေါကာဏာ**တိ ဧကက္ခိကာ ကာဏဂါဝီ။ သာ ကိရ ပရိယန္တစာရိနီ ဟောတိ, အန္တမန္တာနေဝ သေဝတိ။ သာ ကိရ ကာဏက္ခိဘာဝေန ဝနန္တာဘိမုခီပိ န သက္ကောတိ ဘဝိတုံ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ပတ္တေန တ သာခါယ တ ကဏ္ဋကေန တ ပဟာရဿ ဘာယတိ။ ဂုန္နံ အဘိမုခီပိ န သက္ကောတိ ဘဝိတုံ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ သိင်္ဂေန တ ကဏ္ဏေန တ တလေန တ ပဟာရဿ ဘာယတိ။ **ဣင်္ဃာ** တိ စောဒနတ္ထေ နိပါတော။ **သံသာဒေယျာမာ**တိ ဧကပဉှပုစ္ဆနေနေဝ သံသာဒနံ ဝိသာဒမာပန္နံ ကရေယျာမ။ **တုစ္ဆကုမ္ဘိံဝ န** န္တိ ရိတ္တဃဋံ ဝိယ နံ။ (၁၁)
ရောဓေယျာမာတိ ဝိနန္ဓေယျာမ။ ပူရိတဃဋော ဟိ ဣတော စိတော စ ပရိဝတ္တေတွာ န သုဝိနန္ဓနီယော ဟောတိ။ ရိတ္တကော ယထာရုစိ ပရိဝတ္တေတွာ သက္ကာ ဟောတိ ဝိနန္ဓိတုံ, ဧဝမေဝ ဟတပညတာယ ရိတ္တကုမ္ဘိသဒိသံ သမဏံ ဂေါတမံ တဒဝိနန္ဓနေန သမန္တာ ဝိနန္ဓိဿာမာတိ ဝဒတိ။

ဣတိ ပရိဗ္ဗာဇကော သတ္ထု သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ နလာဋမဏ္ဍလံ အပဿန္တော ဒသဗလဿ ပရမ္မုခါ အတ္တနော ဗလံ ဒီပေန္တော အသမ္ဘိန္နံ ခတ္တိယကုမာရံ ဇာတိယာ ဃဋ္ဋယန္တော စဏ္ဍာလပုတ္တော ဝိယ အသမ္ဘိန္နကေသရသီဟံ မိဂရာဇာနံ ထာမေန ဃဋ္ဋေန္တော ဇရသိင်္ဂါလော ဝိယ စ နာနပ္ပကာရံ တုစ္ဆဂဇ္ဇိတံ ဂဇ္ဇိ။ ဥပာသကောပိ စိန္တေသိ ''အယံ ပရိဗ္ဗာဇကော အတိ ဝိယ ဂဇ္ဇတိ, အဝီစိဖုသနတ္ထာယ ဟတ္ထံ, ဘဝဂ္ဂဂဟဏတ္ထာယ ဟတ္ထံ ပသာရယန္တော ဝိယ နိရတ္ထကံ တာယမတိ။ သစေ မေ သတ္ထာ ဣမံ ဌာနမာဂစ္ဆေယျ, ဣမဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ယာဝ ဘဝဂ္ဂါ ဥဿိတံ မာနဒ္ဓဇံ ဌာနသောဝ ဩပာတေယျာ''တိ။

၅၄. ဘဂဝတာပိ တေသံ တံ ကထာသလ္လာပံ အဿောသိယေဝ။ တေန ဝုတ္တံ ''အဿောသိ ခော ဣမံ ကထာသလ္လာပ''န္တိ။

သုမာဂဓာယာတိ သုမာဂဓာ နာမ ပောက္ခရဏီ, ယဿာ တီရေ နိသိန္နော အညတရော ပုရိသော ပဒုမနာဠန္တရေဟိ အသုရဘဝနံ ပဝိသန္တံ အသုရသေနံ အဒ္ဒသ။ **မောရနိဝါပေ**တိ နိဝါပေ ဝုစ္စတိ ဘတ္တံ, ယတ္ထ မောရာနံ အဘယေန သဒ္ဓိံ နိဝါပေ ဒိန္နော, တံ ဌာနန္တိ အတ္ထော။ **အဗ္ဘောကာသေ** တိ အင်္ဂဏဋ္ဌာနေ။ **အဿာသပတ္တာ** တိ တုဋ္ဌိပတ္တာ သောမနဿပတ္တာ။ **အဇ္ဈာသယ** န္တိ ဥတ္တမနိဿယဘူတံ။ **အာဒိဗြဟ္မစရိယ** န္တိ ပုရာဏဗြဟ္မစရိယသင်္ခါတံ အရိယမဂ္ဂံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ''ကော နာမ သော, ဘန္တေ, ဓမ္မော ယေန ဘဂဝတာ သာဝကာ ဝိနီတာ အဇ္ဈာသယာဒိဗြဟ္မစရိယဘူတံ အရိယမဂ္ဂံ ပူရေတွာ အရဟတ္တာဓိဂမဝသေန အဿာသပတ္တာ ပဋိဇာနန္တီ''တိ။

တပေါဇိဂုစ္ဆာဝါဒဝဏ္ဏနာ

၅၅. **ဝိပ္ပကတာ** တိ မမာဂမနပစ္စယာ အနိဋ္ဌိတာ, ဝ ဟုတွာ ဋ္ဌိတာ, ကထေဟိ, အဟမေတံ နိဋ္ဌပေတွာ မတ္ထကံ ပာပေတွာ ဒဿေမီတိ သဗ္ဗညုပဝါရဏံ ပဝါရေသိ။

၅၆. **ဒုဇ္ဇာနံ ခော** တိ ဘဂဝါ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ဝစနံ သုတွာ ''အယံ ပရိဗ္ဗာဇကော မယာ သာဝကာနံ ဒေသေတဗ္ဗံ ဓမ္မံ ပေဟိ ပူရေတဗ္ဗံ ပဋိပတ္တိံ ပုစ္ဆတိ, သစဿာဟံ အာဒိတောဝ တံ ကထေဿာမိ, ကထိတမ္ပိ နံ န ဇာနိဿတိ, အယံ ပန ဝီရိယေန ပာပဇိဂုစ္ဆနတအော, ဟန္ဒာဟံ တေဿဝ ဝိသယေ ပဉှံ ပုစ္ဆာပေတွာ ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာနံ

လဒ္ဓိယာ နိရတ္ထကဘာဝံ ဒဿေမိ။ အထ ပစ္ဆာ ဣမံ ပဉှံ ဗျာကရိဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ **ဒုဇ္ဇာနံ ခေါ** တောန္ တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သကေ အာစရိယကေ**တိ အတ္တနော အာစရိယတဒေါ။ **အဓိဇေဂုစ္ဆေ** တိ ဝီရိယေန ဟာပဇိဂုစ္ဆနဘာဝေ။ **ကထံ သန္တော**တိ ကထံ ဘူတာ။ **တပေဇိဂုစ္ဆာ** တိ ဝီရိယေန ဟာပဇိဂုစ္ဆာ ဟာပဝိဝဇ္ဇနာ။ **ပရိပုဏ္ဏာ** တိ ပရိသုဒ္ဓာ။ **ကထံ အပရိပုဏ္ဏာ** တိ ကထံ အပရိသုဒ္ဓာ ဟောတီတိ ဇဝံ ပုစ္ဆာတိ။ **ယတ္ရ ဟိ နာမာ** တိ ယော နာမ။

၅၇. **အပ္ပသဒ္ဒေ ကတွာ**တိ နိရဝေ အပ္ပသဒ္ဒေ ကတွာ။ သော ကိရ စိန္တေသိ – ''သမဏော ဂေါတမော ဇေဝံ ပဉှာ မို့ န ကထေတိ, သလ္လာပကထာပိဿ အတိဗဟုကာ နတ္ထိ, ဣမေ ပန အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သမဏံ ဂေါတမံ အနုဝတ္တန္ တိ ဇေဝ ပသံသန္တိ စ, ဟန္ဒာဟံ ဣမေ နိဿဒ္ဒေ ကတွာ သယံ ကထေမီ''တိ။ သော တထာ အကာသိ။ တေန ဝုတ္တံ ''အပ္ပသဒ္ဒေ ကတွာ''တိ။ ''တပေဇိဂုစ္ဆဝါဒါ''တိအာဒီသု တပေဇိဂုစ္ဆံ ဝဒာမ, မနသာပိ တမေဝ သာရတော ဂဟေတွာ တ ဝိစရာမ, ကာယေနပိမ္ဟာ တမေဝ အလ္လီနာ, နာနပ္ပကာရကံ အတ္တကိလမထာနုယောဂမနုယုတ္တာ ဝိဟရာမာတိ အတ္ထော။

ဥပက္ကိလေသဝဏ္ဏနာ

၅၈. **တပဿီ** တိ တပနိဿိတကော။ ''အစေလကော''တိအာဒီနိ သီဟနာဒေ (ဒီ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၃၉၃) ဝိတ္ထာရိတန ယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ **တပံ သမာဒိယတီ**တိ အစေလကဘာဝါဒိကံ တပံ သမ္မာ အာဒိယတိ, ဒဠှံ ဂဏှာတိ။ **အတ္တမနော ဟောတီ**တိ ကော အညော မယာ သဒိသော ဣမသ္မိံ တပေ အတ္ထီတိ တုဋ္ဌမနော ဟောတိ။ **ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော** တိ အ လမေတ္တာဝတာတိ ဇဝံ ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပော, ဣဒဉ္စ တိတ္ထိယာနံ ဝသေန အာဂတံ။ သာသနာဝစရေနာပိ ပန ဒီပေတဗ္ ဗံ။ ဇေစ္စော ဟိ ဓုတင်္ဂံ သမာဒိယတိ, သော တေနေဝ ဓုတင်္ဂေန ကော အညော မယာ သဒိသော ဓုတင်္ဂဓရောတိ အတ္တ မနော ဟောတိ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ **တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတီ** တိ ဒုဝိဓဿာပေတဿ တပဿိ နော အယံ ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။ တွေ့ာဝတာယံ တပေ ဥပက္ကိလေသော ဟောတီတိ ဝဒာမိ။

အတ္တာနုက္ကံသေတီ တိ ''ကော မယာ သဒိသော အတ္ထိ''တိ အတ္တာနံ ဥက္ကံသတိ ဥက္ခိပတိ။ **ပရံ ဝမ္ဘေတီ** တိ ''အယံ န မာဒိသော''တိ ပရံ သံဟာရေတိ အဝက္ခိပတိ။

မဇ္ဇတီ တိ မာနမဒကရဏေန မဇ္ဇတိ။ **မုစ္ဆတီ** တိ မုစ္ဆိတော ဟောတိ ဂဓိတော အဇ္ဈာပန္နော။ **ပမာဒမာပဇ္ဇတီ** တိ ဇေတဒေဝ သာရန္တိ ပမာဒမာပဇ္ဇတိ။ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတောပိ ဓုတင်္ဂသုဒ္ဓိကော ဟောတိ, န ကမ္မဋ္ဌာနသုဒ္ဓိကော။ ဓုတ င်္ဂမေဝ အရဟတ္တံ ဝိယ သာရတော ပစ္စေတိ။

၅၉. **လာဘသက္ကာရသိလောက** န္တိ ဇွေ စတ္တာရော ပစ္စယာ လဗ္ဘန္တီတိ လာဘာ, တေယေဝ သုဋ္ဌု ကတွာ ပဋိသင်္ခရိတွာ လဒ္ဓာ သက္ကာရော, ဝဏ္ဏဘဏနံ သိလောကော။ **အဘိနိဗ္ဗတ္တေတီ** တိ အစေလကာဒိဘာဝံ ဓုတင်္ဂသမာဒာနံ တ နိဿာယ မဟာလာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တသ္မာ ''အဘိနိဗ္ဗတ္တေတီ''တိ ဝုတ္တော။ သေသမေတ္ထ ပုရိမတရနယေနေဝ ဒုဝိဓဿာပိ တပဿိနော ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၆၀. **ဇေတအသံ အာပဇ္ဇတီ** တိ ဒွေဝဘာဂံ အာပဇ္ဇတိ, ဒွေ ဘာဂေ ကရောတိ။ **ခမတီ**တိ ရုစ္စတိ။ **နက္ခမတီ** တိ န ရုစ္ စတိ။ **သာပေက္ခော ပဇဟတီ** တိ သတဏှောဟာ ပဇဟတိ။ ကထံ? ဟာတောဝ ခီရဘတ္တံ ဘုတ္တော ဟောတိ။ အထဿ မံသဘောဇနံ ဥပနေတိ။ တဿ ဇဝံ ဟောတိ ''ဣဒနိ ဇဝရူပံ ကဒါ လဘိဿာမ, သစေ ဇာနေယျာမ, ဟာတောဝ ခီရဘာ တ္တံ န ဘုဉ္ဇေယျာမ, ကိံ မယာ သက္ကာ ကာတုံ, ဂစ္ဆ ဘော, တွံဝမေဝ ဘုဉ္ဇာ''တိ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇန္တော ဝိယ သာပေ က္ခော ပဇဟတိ။ **ဂဓိတော**တိ ဂေဓဇာတော။ **မုစ္ဆိတော** တိ ဗလဝတဏှာယ မုစ္ဆိတော သံမုဋ္ဌဿတီ ဟုတွာ။ **အဇ္ ဈာပန္နော**တိ အာမိသေ အတိလဂ္ဂေါ, ''ဘုဉ္ဇိဿထ, အာဝုသော''တိ ဓမ္မိမန္တနမတ္တမ္ပိ အကတွာ မဟာန္တေ မဟာ န္တေ ကဗဠေ ကရောတိ။ **အနာဒီနဝဒဿာဝီ** တိအာဒီနဝမတ္တမ္ပိ န ပဿတိ။ **အနိဿရဏပညော** တိ ဣဓ မတ္တညုတာ နိဿရဏပစ္စဝေက္ခဏပရိဘောဂမတ္တမ္ပိ န ကရောတိ။ **လာဘသက္ကာရသိလောကနိကန္တိဟေတူ** တိ လာဘာဒီသု တဏှာဟေတု။

၆၁. သံဘက္ခတီတိ သံခာဒတိ။ **အသနိဝိစက္က**န္တိ ဝိစက္ကသဏ္ဌာနာ အသနိယေဝ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ “အသနိဝိစက္ကံ ဣမဿ ဒန္တကူဋံ မူလဗီဇာဒီသု န ကိဉ္စိ န သံဘုဉ္ဇတိ။ အထ စ ပန နံ သမဏပ္ပဝါဒေန သမဏောတိ သဉ္ဇာနန္တီ”တိ။ ဧဝံ အပသာဒေတိ အဝက္ခိပတိ။ ဣဒံ တိတ္ထိယဝသေန အာဂတံ။ ဘိက္ခုဝသေန ပနေတ္ထ အယံ ယောဇနာ, အတ္တနာ ဓုတင်္ဂဓရော ဟောတိ, သော အညံ ဧဝံ အပသာဒေတိ “ကိံ သမဏာ နာမ ဣမေ သမဏမ္ဟာတိ ဝဒန္တိ, ဓုတင်္ဂမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ, ဥဒ္ဒေသဘတ္တာဒီနိ ပရိယေသန္တာ ပစ္စယဗာဟုလ္လိကာ ဝိစရန္တီ”တိ။ **လူခာဇီဝိ**န္တိ အစေလကာဒိဝသေန ဝါ ဓုတင်္ဂဝသေန ဝါ လူခာဇီဝိံ။ **ဣဿာမစ္ဆရိယ**န္တိ ပရဿ သက္ကာရာဒိသမ္ပတ္တိခီယနလက္ခဏံ ဣဿံ, သက္ကာရာဒိကရဏအက္ခမနလက္ခဏံ မစ္ဆရိယဉ္စ။

၆၂. အာဟာထကနိသာဒီ ဟောတီတိ မနုဿာနံ အာဟာထေ ဒဿနဋ္ဌာနေ နိသီဒတိ။ ယတ္ထ တေ ပဿန္တိ, တတ္ထ ဌိတော ဝဂ္ဂုလိဝတံ စရတိ, ပဉ္စာတပံ တပ္ပတိ, ဧကပါဒေန တိဋ္ဌတိ, သူရိယံ နမဿတိ။ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတောပိ သမာဒိန္နဓုတင်္ဂေါ သဗ္ဗရတ္တိံ သယိတွာ မနုဿာနံ စက္ခုပထေ တပံ ကရောတိ, မဟာသာယန္ဟေယေဝ စီဝရကုဋိံ ကရောတိ, သူရိယေ ဥဂ္ဂတေ ပဋိသံဟရတိ, မနုဿာနံ အာဂတဘာဝံ ဉတွာ ဃဏ္ဍိံ ပဟရိတွာ စီဝရံ မတ္ထကေ ဌပေတွာ စင်္ကမံ ဩတရတိ, သမ္မုဉ္ဇနိံ ဂဟေတွာ ဝိဟာရင်္ဂဏံ သမ္မဇ္ဇတိ။

အတ္တာနန္တိ အတ္တနော ဂုဏံ။ **အဒဿယမာနော**တိ ဧတ္ထ အ-ကာရော နိပါတမတ္တံ, ဒဿယမာနောတိ အတ္ထော။ **ဣဒမ္ပိ မေ တပသ္မိ**န္တိ ဣဒမ္ပိ ကမ္မံ မမေဝ တပသ္မိံ, ပစ္စတ္တေ ဝါ ဘုမ္မံ, ဣဒမ္ပိ မမ တပောတိ အတ္ထော။ သော ဟိ အသုကသ္မိံ ဌာနေ အစေလကော အတ္ထိ မုတ္တာစာရောတိအာဒီနိ သုတွာ အမှာကံ ဧသ တပေါ, အမှာကံ သော အန္တေဝါသိကောတိအာဒီနိ ဘဏတိ။ အသုကသ္မိံ ဝါ ပန ဌာနေ ပံသုကူလိကော ဘိက္ခု အတ္ထီတိအာဒီနိ သုတွာ အမှာကံ ဧသ တပေါ, အမှာကံ သော အန္တေဝါသိကောတိအာဒီနိ ဘဏတိ။

ကိဉ္စိဒေဝတိ ကိဉ္စိ ဝဇ္ဇံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဝါ။ **ပဋိစ္ဆန္နံ သေဝတီ**တိ ယထာ အညေ န ဇာနန္တိ, ဧဝံ သေဝတိ။ **အက္ခမမာနံ အာဟ ခမတီ**တိ အရုစ္စမာနံယေဝ ရုစ္စတိ မေတိ ဝဒတိ။ အတ္တနာ ကတံ အတိမဟန္တမ္ပိ ဝဇ္ဇံ အပ္ပမတ္တကံ ကတွာ ပညပေတိ, ပရေန ကတံ ဒုက္ကဋမတ္တံ ဝီတိက္ကမမ္ပိ ပါရာဇိကသဒိသံ ကတွာ ဒဿေတိ။ **အနုညေယျ**န္တိ အနုဇာနိတဗ္ဗံ အနုမောဒိတဗ္ဗံ။

၆၃. ကောဓနော ဟောတိ ဥပနာဟီတိ ကုဇ္ဈနလက္ခဏေန ကောဓေန, ဝေရအပ္ပဋိနိဿဂ္ဂလက္ခဏေန ဥပနာဟေန စ သမန္နာဂတော။ **မက္ခီ ဟောတိ ပဠာသီ**တိ ပရဂုဏမက္ခနလက္ခဏေန မက္ခေန, ယုဂဂ္ဂါဟလက္ခဏေန ပဠာသေန စ သမန္နာဂတော။

ဣဿုကီ ဟောတိ မစ္ဆရီတိ ပရသက္ကာရာဒီသု ဥဿူယနလက္ခဏာယ ဣဿာယ, အာဝါသကုလလာဘဝဏ္ဏဓမ္မေသု မစ္ဆရာယနလက္ခဏေန ပဉ္စဝိဓမစ္ဆေရေန စ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ **သဌော ဟောတိ မာယာဝီ**တိ ကေရာဋိကလက္ခဏေန သာဌေယျေန, ကတပ္ပဋိစ္ဆာဒနလက္ခဏာယ မာယာယ စ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ **ထဒ္ဓော ဟောတိ အတိမာနီ**တိ နိဿိနေဟနိက္ကရုဏထဒ္ဓလက္ခဏေန ထမ္ဘေန, အတိက္ကမိတွာ မညနလက္ခဏေန အတိမာနေန စ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ **ပါပိစ္ဆော ဟောတီ**တိ အသန္တသမ္ဘာဝနပတ္ထနလက္ခဏာယ ပါပိစ္ဆတာယ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ **ပါပိကာန**န္တိ တာသံယေဝ လာမကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတော။ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော**တိ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာယ အယာထာဝဒိဋ္ဌိယာ ဥပေတော။ **အန္တဂ္ဂါဟိကာယာ**တိ သာယေဝ ဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒန္တဿ ဂဟိတတ္တာ “အန္တဂ္ဂါဟိကာ”တိ ဝုစ္စတိ, တာယ သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။ **သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ**တိအာဒီသု သယံ ဒိဋ္ဌိ သန္ဒိဋ္ဌိ, သန္ဒိဋ္ဌိမေဝ ပရာမသတိ ဂဟေတွာ ဝဒတီတိ **သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ။** အာဓာနံ ဝုစ္စတိ ဒဠှံ သုဋ္ဌု ဌပိတံ, တထာ ကတွာ ဂဏှာတီတိ **အာဓာနဂ္ဂါဟီ။** အရိဋ္ဌော ဝိယ န သက္ကာ ဟောတိ ပဋိနိဿဇ္ဇာပေတုန္တိ **ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ။ ယဒိမေ**တိ ယဒိ ဣမေ။

ပရိသုဒ္ဓပပဋိကပ္ပတ္တကထာဝဏ္ဏနာ

၆၄. ဣဓ, နိဂြောဓ, တပဿီတိ ဧဝံ ဘဂဝါ အညတိတ္ထိယေဟိ ဂဟိတလဒ္ဓိံ တေသံ ရုစ္စိတံ တပံ သဗ္ဗမေဝ သံကိလိဋ္ဌန္တိ ဥပက္ကိလေသပတ္တိံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ပရိသုဒ္ဓပတ္တိံ ဒဿေန္တော ဒေသနမာရဘန္တော **ဣဓ, နိဂြောဓ**တိ

အာဒိမာဟ။ တတ္ထ “န အတ္တမနော”တိအာဒီနိ ဝုတ္တဝိပက္ခဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ သဗ္ဗတရေသု စ လူခတပဿိနော စေဝ ဓုတင်္ဂဓရဿ စ ဝသေန ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသုဒ္ဓော ဟောတီ** တိ ဧဝံ သော တေန န အတ္တမနတာ န ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပဘာဝသင်္ခာတေန ကာရဏေန ပရိသုဒ္ဓော နိရုပက္ကိလေသော ဟောတိ, ဥတ္တရိ တဿမာနော ကမ္မဋ္ဌာနသုဒ္ဓိကော ဟုတွာ အရဟတ္တံ ပာပုဏာတိ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗတရေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၆၉. **အဒ္ဓာ ခော, ဘန္တေ** တိ ဘန္တေ ဧဝံ သန္တေ ဧကံသေနေဝ ဝီရိယေန ပာပဇိဂုစ္ဆနတာအေ ပရိသုဒ္ဓော ဟောတီတိ အနုဇာနာတိ။ ဣတော ပရဉ္စ အဂ္ဂဘာဝံ တ သာရဘာဝံ တ အဇာနန္တော **အဂ္ဂပ္ပတ္တာ သာရပ္ပတ္တာ စာ** တိ အာဟ။ အထဿ ဘဂဝါ သာရပ္ပတ္တဘာဝံ ပဋိသေဓေန္တော **န ခော နိဂြောဓ** တိအာဒိမာဟ ။ **ပပဋိကပ္ပတ္တာ ဟောတီ** တိ သာရဝတော ရုက္ခဿ သာရံ ဖေဂ္ဂုံ တစဉ္စ အတိက္ကမ္မ ဗဟိပပဋိကသဒိသာ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။

ပရိသုဒ္ဓတစပ္ပတ္တာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၇၀. **အင်္ဂံ ဟာပေတူ**တိ ဒေသနာဝသေန အင်္ဂံ ဟာပေတွာ ဒေသေတု, သာရံ ဟာပေတွာ ဒေသေတူတိ ဒသဗလံ ယာစတိ။ **စာတုယာမသံဝရသံဝုတော**တိ စတုဗ္ဗိဓေန သံဝရေန ပိဟိတော။ **န ဟဏံ အတိပာတေတီ**တိ ဟဏံ န ဟနတိ။ **န ဘာဝိတမာသီသတီ**တိ ဘာဝိတံ နာမ တေသံ သညာယ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ, တေ န အာသီသတိ န သေဝတီတိ အတ္ထော။

အဒုံ စဿ ဟောတီ တိ ဧတဉ္စဿ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနံ “သော အဘိဟရတီ”တိအာဒိလက္ခဏံ။ **တပဿိတာယာ** တိ တပဿိဘာဝေန ဟောတိ။ တတ္ထ **သော အဘိဟရတီ**တိ သော တံ သီလံ အဘိဟရတိ, ဥပရူပရိ ဝဍ္ဎေတိ။ သီလံ မေ ပရိပုဏ္ဏံ, တပေ အာရဒ္ဓော, အလမေတ္တာဝတာတိ န ဝီရိယံ ဝိဿဇ္ဇေတိ။ **နော ဟီနာယာဝတ္တတီ** တိ ဟီနာယ ဂိဟိဘာဝတ္ထာယ န အာဝတ္တတိ။ သီလတော ဥတ္တရိ ဝိသေသာဓိဂမတ္ထာယ ဝီရိယံ ကရောတိယေဝ, ဧဝံ ကရောန္တော သော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ။ “အရညံ”န္တိအာဒီနိ သာမညဖလေ (ဒီ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၂၁၆) ဝိတ္ထာရိတာနေဝ။ “မေတ္တာသဟဂတေနာ”တိအာဒီနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝဏ္ဏိတာနိ။ **တစပ္ပတ္တာ** တိ ပပဋိကတော အဗ္ဘန္တရံ တစံ ပတ္တာ။ **ဖေဂ္ဂုပ္ပတ္တာ** တိ တစတော အဗ္ဘန္တရံ ဖေဂ္ဂုံ ပတ္တာ, ဖေဂ္ဂုသဒိသာ ဟောတီတိ အတ္ထော။

၇၄. “ဧတ္တာဝတာ, ခော နိဂြောဓ, တပောဇိဂုစ္ဆာ အဂ္ဂပ္ပတ္တာ စ ဟောတိ သာရပ္ပတ္တာ စာ”တိ ဣဒံ ဘဂဝါ တိတ္ထိယာနံ ဝသေနာဟ။ တိတ္ထိယာနဉှိ လာဘသက္ကာရော ရုက္ခဿ သာခာပလာသသဒိသော။ ပဉ္စသီလမတ္တကံ ပပဋိကသဒိသံ။ အဋ္ဌသမာပတ္တိမတ္တံ တစသဒိသံ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏာဝသာနာ အဘိညာ ဖေဂ္ဂုသဒိသာ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ ပနေတေ အရဟတ္တန္တိ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တိ။ တေန နေသံ တံ ရုက္ခဿ သာရသဒိသံ။ သာသနေ ပန လာဘသက္ကာရော သာခာပလာသသဒိသော။ သီလသမ္ပဒါ ပပဋိကသဒိသာ။ ဈာနသမာပတ္တိယော တစသဒိသာ။ လောကိယာဘိညာ ဖေဂ္ဂုသဒိသာ။ မဂ္ဂဖလံ သာရော။ ဣတိ ဘဂဝတာ အတ္တနော သာသနံ ဩနတဝိနတဖလဘာရဘရိတရုက္ခူပမာယ ဥပမိတံ။ သော ဒေသနာကုသလတာယ တတော တစသာရသမ္ပတ္တိတော မမ သာသနံ ဥတ္တရိတရဉ္စေဝ ပဏီတတရဉ္စ, တံ တုဝံ ကအ ဇာနိဿသီတိ အတ္တနော ဒေသနာယ ဝိသေသဘာဝံ ဒဿေတုံ “ဣတိ ခော နိဂြောဓာ”တိ ဒေသနံ အာရဘိ ။ **တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ** တိ တေ တဿ ပရိတရာ တိံသသတသင်္ခာ ပရိဗ္ဗာဇကာ။ **ဧတ္ထ မယံ အနဿာမာ** တိ ဧတ္ထ အစေလကပာဠိအာဒီသု, ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ “အမှာကံ အစေလကပာဠိမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ , ကုတော ပရိသုဒ္ဓပာဠိ။ အမှာကံ ပရိသုဒ္ဓပာဠိမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ, ကုတော စာတုယာမသံဝရာဒီနိ။ စာတုယာမသံဝရောပိ နတ္ထိ, ကုတော အရညတသာဒီနိ။ အရညတသောပိ နတ္ထိ, ကုတော နီဝရဏပ္ပဟာနာဒီနိ။ နီဝရဏပ္ပဟာနမ္ပိ နတ္ထိ, ကုတော ဗြဟ္မဝိဟာရာဒီနိ။ ဗြဟ္မဝိဟာရမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ, ကုတော ပုဗ္ဗေနိဝါသာဒီနိ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ, ကုတော အမှာကံ ဒိဗ္ဗစက္ခု။ ဧတ္ထ မယံ သအာစရိယကာ နဋ္ဌာ”တိ။ **ဣတော ဘိယျော ဥတ္တရိတရ** န္တိ ဣတော ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏာဓိဂမတော ဘိယျော အညံ ဥတ္တရိတရံ ဝိသေသာဓိဂမံ မယံ သုတိဝသေနာပိ န ဇာနာမာတိ ဝဒန္တိ။

နိဂြောဓဿပဇ္ဈာယနဝဏ္ဏနာ

၇၅. **အထ နိဂြောဓံ ပရိဗ္ဗာဇက** န္တိ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ “ဣမေ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဣဒါနိ ဘဂဝတော ဘာသိတံ သုဿူသန္တိ, ဣမိနာ စ နိဂြောဓေန ဘဂဝတော ပရမ္မုခါ ကက္ခဠံ ဒုရာသဒဝစနံ ဝုတ္တံ, ဣဒါနိ အယမ္ပိ သောတုကာ

မော ဇာတော, ကာလော အနိ မေ ဣမသ္မိ မာနုဒ္ဓံ နိဟတေတ္ထ ဘဂဝတော သာသနံ ဥက္ခိပိတု”န္တိ။ အထ နိဂ္ဂရောဓံ ပရိဗ္ဗာဇကံ တေဒတေစ။ အပရမ္ပိသ္မ အဟောသိ “အယံ မယိ အကထေန္တေ သတ္ထာရံ န ခမာပေဿတိ, တဒဿ အနာဂတေ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တိဿတိ, မယာ ပန ကထိတေ ခမာပေဿတိ, တဒဿ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ”တိ။ အထ နိဂ္ဂရောဓံ ပရိဗ္ဗာဇကံ တေဒတေစ။ **အပရိသာဝစရံ ပန နံ ကရောထာ**တိ တွေ **ပနာ**တိ နိပါတော, အထ နံ အပရိသာဝစရံ ကရောထာတိ အတ္ထော။ “အပရိသာဝစရေတ”န္တိပိ ပာဌော, အပရိသာဝစရံ တတော ကရောထ, ကေကာဏာဒီနံ တ အညတရန္တိ အတ္ထော။

ကေကာဏန္တိ တွောပိ ကေကာဏံ ပရိယန္တစာရိနိံ ဝိယ ကရောထာတိ အတ္ထော။ **တုဏှီဘူတော**တိ တုဏှီဘာဝံ ဥပဂတော။ **မင်္ကုဘူတော** တိ နိတ္တေဇတံ အာပန္နော။ **ပတ္တက္ခန္ဓော** တိ ဩနတဂီဝော။ **အဓောမုခော**တိ ဟေဋ္ဌာမုခေါ။

၇၆. **ဗုဒ္ဓေါ သော ဘဂဝါ ဗောဓာယာ**တိ သယံ ဗုဒ္ဓေါ သတ္တာနမ္ပိ စတုသစ္စဗောဓတ္ထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ **ဒန္တော**တိ စက္ခုတောပိ ဒန္တော။ပေ.။ မနတောပိ ဒန္တော။ **ဒမထာယာ**တိ အညေသမ္ပိ ဒမနတ္ထာယ ဧဝ, န တဒတ္ထာယ။ **သန္တော** တိ ရာဂသန္တတာယ သန္တော, ဒောသမောဟသန္တတာယ သဗ္ဗ အကုသလသဗ္ဗာဘိသင်္ခါရသန္တတာယ သန္တော။ **သမထာယာ**တိ မဟာဇနဿ ရာဂါဒိသမနတ္ထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ **တိဏ္ဏော** တိ စတ္တာရော ဩဃေ တိဏ္ဏော။ **တရဏာယာ**တိ မဟာဇနဿ ဩဃနိတ္ထရဏတ္ထာယ။ **ပရိနိဗ္ဗုတော** တိ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗုတော။ **ပရိနိဗ္ဗာနာယာ** တိ မဟာဇနဿာပိ သဗ္ဗကိလေသပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနာဒိဝဏ္ဏနာ

၇၇. **အစ္စယော** တိအာဒီနိ သာမညဖလေ (ဒီ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၂၅၀) ဝုတ္တာနိ။ **ဥဇုဇာတိကော**တိ ကာယဝင်္ကာဒိဝိရဟိတော ဥဇုသဘာဝေါ။ **အဟမနုသာသာမီ**တိ အဟံ တာဒိသံ ပုဂ္ဂလံ အနုသာသာမိ, ဓမ္မံ အဿ ဒေသေမိ။ **သတ္တာဟ** န္တိ သတ္တဒိဝသာနိ, ဣဒံ သဗ္ဗမ္ပိ ဘဂဝါ ဒန္ဓပညံ ပုဂ္ဂလံ သန္ဓာယာဟ အသဌော ပန အမာယာဝီ ဥဇုဇာတိကော တံမုဟုတ္တေနေဝ အရဟတ္တံ ပတ္တုံ သက္ခိဿတိ။ ဣတိ ဘဂဝါ “အသဌ”န္တိအာဒိဝစနေန သဌော ဟိ ဝင်္ကဝင်္ကော, မယာ ပိ န သက္ကာ အနုသာသိတုန္တိ ဒီပေန္တော ပရိဗ္ဗာဇကံ ဟဒေသု ဂဟေတွာ မဟာမေရုပာဒတလေ ဝိယ ခိပိတ္ထ။ ကသ္မာ? အယညှိ အတိသဌော, ကုဋိလစိတ္တော သတ္ထရိ ဧဝံ ကထေန္တေပိ ဗုဒ္ဓဓမ္မသင်္ဃေသု နာဓိမုစ္စတိ, အဓိမုစ္စနတ္ထာယ သောတံ န ဩဒဟတိ, ကောဟညေ ဌိတော သတ္ထာရံ ခမာပေတိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ တဿဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ “တေ ဝိညူ ပုရိသော အသဌော”တိအာဒိမာဟ။ သဌံ ပနာဟံ အနုသာသိတုံ န သက္ကောမီတိ။

၇၈. **အန္တေတသိကမ္ယတာ** တိ အန္တေတသိကမ္ယတာယ, အမှေဟ အန္တေတသိကေ ဣစ္ဆန္တော။ **ဧဝမာဟာ**တိ “တေ ဝိညုပုရိသော”တိအာဒိမာဟ။ **ယော ဧဝ တေ အာစရိယော**တိ ယော ဧဝ တုမှာကံ ပကတိယာ အာစရိယော။ **ဥဒ္ဒေသော နော စာဝေတုကာမော**တိ အတ္တနော အနုသာသနိံ ကဟာပေတွာ အမှေဟ အမှာကံ ဥဒ္ဒေသတော စာဝေတုကာမော။ **သော ဧဝ တေ ဥဒ္ဒေသော ဟောတူ** တိ ယော တုမှာကံ ပကတိယာ ဥဒ္ဒေသော, သော တုမှာကံယေဝ ဟောတု , န မယံ တုမှာကံ ဥဒ္ဒေသေန အတ္ထိကာ။ **အာဇီဝ**တိ အာဇီဝတော။ **အကုသလသင်္ခါတာ** တိ အကုသလာတိ ကောဋ္ဌာသံ ပတ္တာ။ **အကုသလာ ဓမ္မာ** တိ ဒွာဒသ အကုသလစိတ္တုပ္ပာဒဓမ္မာ တဏှာယေဝ တ ဝိသေသေန။ သာ ဟိ ပုနဗ္ဘဝကရဏတော “ပောနောဗ္ဘဝိကာ”တိ ဝုတ္တာ။ **သဒရထာ**တိ ကိလေသဒရထသမ္ပယုတ္တာ။ **ဇာတိဇရာမရဏိယာ**တိ ဇာတိဇရာမရဏာနံ ပစ္စယဘူတာ။ **သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ** တိ ဒွာဒသ အကုသလစိတ္တုပ္ပာဒာ။ **တေဒာနိယာ**တိ, သမထဝိပဿနာ ဓမ္မာ။ တေ ဟိ သတ္တေ တေဒာပေန္တိ, တသ္မာ “တေဒာနိယာ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ **ပညာပာရိပူရိ**န္တိ မဂ္ဂပညာပာရိပူရိံ။ **ဝေပုလ္လတ္တဉ္စာ** တိ ဖလပညာဝေပုလ္လတံ, ဥဘောပိ တ တောနိ အညမညဝေဝစနာနေဝ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ “တတော တုမှေဟ မဂ္ဂပညဉ္စေဝ ဖလပညဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ”တိ။ ဧဝံ ဘဂဝါ ပရိဗ္ဗာဇကေ အာရဗ္ဘ အတ္တနော ဩဝါဒါနုသာသနိယာ ဖလံ ဒဿေန္တော အရဟတ္တနိကူဋေန ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။

၇၉. ယထာ တံ မာရေနာတိ ယထာ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တာ နိသီဒန္တိ ဧဝမေဝ တုဏှီဘူတာ။ပေ.။ အပ္ပဋိဘာနာ နိသိန္နာ။

မာရော ကိရ သတ္ထာ အတိဝိယ ဂဇ္ဇန္တော ဗုဒ္ဓဗလံ ဒီပေတွာ ဣမေသံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ကအာစိ ဓမ္မာဘိသမယော ဘဝေယ္ယ, ဟန္ဒာဟံ ပရိယုဋ္ဌာမီတိ သော တေသံ စိတ္တာနိ ပရိယုဋ္ဌာသိ။ အပ္ပဟီနဝိပလ္လာသာနဉှိ စိတ္တံ မာရဿ ယထာကာမကရဏီယံ ဟောတိ။ တေပိ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တာ ထဒ္ဓင်္ဂပစ္စင်္ဂါ ဝိယ တုဏှီ အပ္ပဋိဘာနာ နိသီဒိံသု။ အထ သတ္ထာ ဣမေ ပရိဗ္ဗာဇကာ အတိဝိယ နိရတ ဟုတွာ နိသိန္နာ, ကိံ နု ခေါတိ အာဝဇ္ဇန္တော မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတဘာဝံ အညာသိ။ သစေ ပန တေသံ မဂ္ဂဖလုပ္ပတ္တိဟေတု ဘဝေယ္ယ, မာရံ ပဋိဗာဟိတွာပိ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေယ္ယ, သော ပန တေသံ နတ္ထိ။ "သဗ္ဗေပိ မေ တုစ္ဆပုရိသာ"တိ အညာသိ။ တေန ဝုတ္တံ "အထ ခေါ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ သဗ္ဗေပိ မေ မောဃပုရိသာ"တိအာဒိ။

တတ္ထ **ဖုဋ္ဌာ ဟပိမတာ** တိ ဟပိမတာ မာရေန ဖုဋ္ဌာ။ **ယတ္ရ ဟိ နာမ** တိ ယေသု နာမ။ **အညာဏတ္ထမ္ပိ** တိ ဇာနနတ္ထမ္ပိ။ **ကိံ ကရိဿတိ သတ္တာဟော** တိ သမဏေန ဂေါတမေန ပရိစ္ဆိန္နသတ္တာဟော အမှာကံ ကိံ ကရိဿတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "သမဏေန ဂေါတမေန 'သတ္တာဟံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ သတ္တာဟ'န္တိ ဝုတ္တံ, သော သတ္တာဟော အမှာကံ ကိံ အပ္ဖာသုကံ ကရိဿတိ။ ဟန္ဒ မယံ သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေ ဧတံ ဓမ္မံ သစ္ဆိကာတုံ သက္ကာ, န သက္ကာတိ အညာဏတ္ထမ္ပိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိဿာမာ"တိ။ အထ တ ဇာနာမ တာဝဿ ဓမ္မန္တိ ဧကဒိဝသေ ဧကတရံ အညာဏတ္ထမ္ပိ ဧတေသံ စိတ္တံ နုပ္ပန္နံ, သတ္တာဟော ပန ဧတေသံ ကုသီတာနံ ကိံ ကရိဿတိ, ကိံ သက္ခိဿန္တိ တေ သတ္တာဟံ ပူရေတုန္တိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပာယော။ **သီဟနာဒန္တိ** ပရတဒဘိန္ဒနံ သကတဒသမုဿာပနဉ္စ အဘီတနာဒံ နဒိတွာ။ **ပစ္စုပဋ္ဌာသိ** တိ ပတိဋ္ဌိတော။ **တာဝဒေတ**တိ တသ္မိံယေဝ ခဏေ။ **ရာဇဂဟံ ဟဝိသီ**တိ ရာဇဂဟမေဝ ပဝိဋ္ဌော။ တေသံ ပန ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ကိဉ္စာပိ ဣဒံ သုတ္တန္တံ သုတွာ ဝိသေသော န နိဗ္ဗတ္တော, အာယတိံ ပန နေသံ တသနာယ ပစ္စယော ဘဝိဿတီတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေတတိ။

သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဥဒုမ္ဗရိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. စက္ကဝတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

အတ္တဒီပသရဏတာဝဏ္ဏနာ

၈၀. ဧဝံ မေ သုတန္တိ စက္ကဝတ္တိသုတ္တံ။ တတ္ထာယမနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ – **မာတုလာယန္တိ** ဧဝံနာမကေ နဂရေ။ တံ နဂရံ ဂေါစရဂါမံ ကတွာ အဝိဒူရေ ဝနသဏ္ဍေ ဝိဟရတိ။ “တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသီ”တိ ဧတ္ထ အယမနုပုဗ္ဗိကထာ –

ဘဂဝါ ကိရ ဣမဿ သုတ္တဿ သမုဋ္ဌာနသမယေ ပစ္စူသကာလေ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ဣမာယ အနာဂတဝံသဒီပိကာယ သုတ္တန္တကထာယ မာတုလနဂရဝါသီနံ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယံ ဒိသွာ ပါတောဝ ဝီသတိဘိက္ခုသဟဿပရိဝါရော မာတုလနဂရံ သမ္ပတ္တော။ မာတုလနဂရဝါသိနော ခတ္တိယာ “ဘဂဝါ အာဂတော”တိ သုတွာ ပစ္စုဂ္ဂမ္မ ဒသဗလံ နိမန္တေတွာ မဟာသက္ကာရေန နဂရံ ပဝေသေတွာ နိသဇ္ဇဋ္ဌာနံ သံဝိဓာယ ဘဂဝန္တံ မဟာရဟေ ပလ္လင်္ကေ နိသီဒါပေတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ အဒံသု။ ဘဂဝါ ဘတ္တကိစ္စံ နိဋ္ဌာပေတွာ စိန္တေသိ – “သစာဟံ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဣမေသံ မနုဿာနံ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ, အယံ ပဒေသော သမ္ဗာဓော, မနုဿာနံ ဌာတုံ ဝါ နိသီဒိတုံ ဝါ ဩကာသော န ဘဝိဿတိ, မဟတာ ခေါ ပန သမာဂမေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ။

အထ ရာဇကုလာနံ ဘတ္တာနုမောဒနံ အကတွာဝ ပတ္တံ ဂဟေတွာ နဂရတော နိက္ခမိ။ မနုဿာ စိန္တယိံသု – “သတ္ထာ အမှာကံ အနုမောဒနမ္ပိ အကတွာ ဂစ္ဆတိ, အဒ္ဓါ ဘတ္တဂ္ဂံ အမနာပံ အဟောသိ, ဗုဒ္ဓါနံ နာမ န သက္ကာ စိတ္တံ ဂဟေတုံ, ဗုဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသကရဏံ နာမ သမုဿိတဖဏံ အာသီဝိသံ ဂီဝါယ ဂဟဏသဒိသံ ဟောတိ; ဧထ ဘော, တထာဂတံ ခမာပေဿာမာ”တိ။ သကလနဂရဝါသိနော ဘဂဝတာ သဟေဝ နိက္ခန္တာ။ ဘဂဝါ ဂစ္ဆန္တောဝ မဂဓက္ခေတ္တေ ဌိတံ သာခါဝိဋပသမ္ပန္နံ သန္ဒစ္ဆာယံ ကရီသမတ္တဘူမိပတ္ထဋံ ဧကံ မာတုလရုက္ခံ ဒိသွာ ဣမသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မေ ဒေသိယမာနေ “မဟာဇနဿ ဌာနနိသဇ္ဇနောကာသော ဘဝိဿတီ”တိ။ နိဝတ္တိတွာ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ ရုက္ခမူလံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကံ အာနန္ဒတ္ထေရံ ဩလောကေသိ။ ထေရော ဩလောကိတသညာယ ဧဝ “သတ္ထာ နိသီဒိတုကာမော”တိ ဉတွာ သုဂတမဟာစီဝရံ ပညပေတွာ အဒါသိ။ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ အထဿ ပုရတော မနုဿာ နိသီဒိံသု။ ဥဘောသု ပဿေသု ပစ္ဆတော စ ဘိက္ခုသံဃော, အာကာသေ ဒေဝတာ အဋ္ဌံသု, ဧဝံ မဟာပရိသမဇ္ဈဂတော တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။

တေ ဘိက္ခူတိ တတြ ဥပဝိဋ္ဌာ ဓမ္မပ္ပဋိဂ္ဂါဟကာ ဘိက္ခူ။ **အတ္တဒီပါ**တိ အတ္တာနံ ဒီပံ တာဏံ လေဏံ ဂတိံ ပရာယဏံ ပတိဋ္ဌံ ကတွာ ဝိဟရထာတိ အတ္ထော။ **အတ္တသရဏာ**တိ ဣဒံ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **အနညသရဏာ**တိ ဣဒံ အညသရဏပဋိက္ခေပဝစနံ။ န ဟိ အညော အညဿ သရဏံ ဟောတိ, အညဿ ဝါယာမေန အညဿ အသုဇ္ဈနတော။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ “အတ္တာ ဟိ အတ္တနော နာထော, ကော ဟိ နာထော ပရော သိယာ”တိ (ဓ. ပ. ၁၆၀)။ တေနာဟ “အနညသရဏာ”တိ။ ကော ပနေတ္ထ အတ္တာ နာမ, လောကိယလောကုတ္တရော ဓမ္မော။ တေနာဟ – “ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ”တိ။ “ကာယေ ကာယာနုပဿီ”တိအာဒီနိ မဟာသတိပဋ္ဌာနေ ဝိတ္ထာရိတာနိ။

ဂေါစရေတိ စရိတုံ ယုတ္တဋ္ဌာနေ။ **သကေ**တိ အတ္တနော သန္တကေ။ **ပေတ္တိကေ ဝိသယေ**တိ ပိတိတော အာဂတဝိသယေ။ **စရတန္တိ** စရန္တာနံ။ “စရန္တ”န္တိပိ ပါဌော, အယမေဝတ္ထော။ **န လစ္ဆတီ**တိ န လဘိဿတိ န ပဿိဿတိ။ **မာရော**တိ ဒေဝပုတ္တမာရောပိ, မစ္စုမာရောပိ, ကိလေသမာရောပိ။ **ဩတာရန္တိ** ရန္ဓံ ဆိဒ္ဒံ ဝိဝရံ။ အယံ ပနတ္ထော လေဍ္ဍုဋ္ဌာနတော နိက္ခမ္မ တောရဏေ နိသီဒိတွာ ဗာလာတပံ တပန္တံ လာပံ သကုဏံ ဂဟေတွာ။ ပက္ခန္ဒသေနသကုဏဝတ္ထုနာ ဒီပေတဗ္ဗော။ ဝုတ္တဉှေတံ –

“ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, သကုဏဂ္ဃိ လာပံ သကုဏံ သဟသာ အဇ္ဈပ္ပတ္တာ အဂ္ဂဟေသိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာပော သကုဏော သကုဏဂ္ဃိယာ ဟရိယမာနော ဧဝံ ပရိဒေဝသိ ‘မယမေဝမှ အလက္ခိကာ, မယံ အပ္ပပုညာ, ယေ မယံ အဂေါစရေ စရိမှ ပရဝိသယေ, သစေဇ္ဇ မယံ ဂေါစရေ စရေယျာမ သကေ ပေတ္တိကေ ဝိ

သယေ, န မ္ဟာယံ သကုဏဂ္ဃိ အလံ အဘဝိဿ ယဒိဒံ ယုဒ္ဓာယာ’တိ။ ကော ပန တေ လာပ ဂောစရော သကော ပေတ္တိကော ဝိသယောတိ? ယဒိဒံ နင္ဂလကဋ္ဌကရဏံ လေဍ္ဍုဋ္ဌာနန္တိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သကုဏဂ္ဃိ သကေ ဗလေ အပတ္ထဒ္ဓာ သကေ ဗလေ အသံဝဒမာနာ လာပံ သကုဏံ ပမုဉ္စိ ‘ဂစ္ဆ ခေါ တွံ လာပ, တတ္ရာပိ ဂန္တွာ န မောက္ခသီ’တိ။

အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, လာပေါ သကုဏော နင္ဂလကဋ္ဌကရဏံ လေဍ္ဍုဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ မဟန္တံ လေဍ္ဍုံ အဘိရုဟိတွာ သကုဏဂ္ဃိံ ဝဒမာနော အဋ္ဌာသိ ‘‘ဧဟိ ခေါ ဒါနိ မေ သကုဏဂ္ဃိ, ဧဟိ ခေါ ဒါနိ မေ သကုဏဂ္ဃီ’’တိ။ အထ ခေါ သာ, ဘိက္ခဝေ, သကုဏဂ္ဃိ သကေ ဗလေ အပတ္ထဒ္ဓာ သကေ ဗလေ အသံဝဒမာနာ ဥဘော ပက္ခေ သန္နယှ လာပံ သကုဏံ သဟသာ အဇ္ဈပ္ပတ္တာ။ ယဒါ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အညာသိ လာပေါ သကုဏော ‘ဗဟုအာဂတာ ခေါ မ္ယာယံ သကုဏဂ္ဃီ’တိ, အထ ခေါ တဿေဝ လေဍ္ဍုဿ အန္တရံ ပစ္စုပါဒိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သကုဏဂ္ဃိ တတ္ထေဝ ဥရံ ပစ္စတာဠေသိ။ ဧဝဉှိ တံ, ဘိက္ခဝေ, ဟောတိ ယော အဂေါစရေ စရတိ ပရဝိသယေ။

တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, မာ အဂေါစရေ စရိတ္ထ ပရဝိသယေ, အဂေါစရေ, ဘိက္ခဝေ, စရတံ ပရဝိသယေ လစ္ဆတိ မာရော ဩတာရံ, လစ္ဆတိ မာရော အာရမ္မဏံ။ ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အဂေါစရော ပရဝိသယော, ယဒိဒံ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ? စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ, သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ, ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ, ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ, ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ အယံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အဂေါစရော ပရဝိသယော။

ဂောစရေ, ဘိက္ခဝေ, စရထ။ပေ.။ န လစ္ဆတိ မာရော အာရမ္မဏံ။ ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဂောစရော သကော ပေတ္တိကော ဝိသယော, ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ – အယံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဂောစရော သကော ပေတ္တိကော ဝိသယောတိ (သံ. နိ. ၅.၃၇၁)။

ကုသလာနန္တိ အနဝဇ္ဇလက္ခဏာနံ။ **သမာဒာနဟေတူတိ** သမာဒာယ ဝတ္တနဟေတု။ **ဧဝမိဒံ ပုညံ ပဝဍ္ဎတီ** တိ ဧဝံ ဣဒံ လောကိယလောကုတ္တရံ ပုညဖလံ ဝဍ္ဎတိ, ပုညဖလန္တိ စ ဥပရူပရိ ပုညမ္ပိ ပုညဝိပါကောပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒဠှနေမိစက္ကဝတ္တိရာဇဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၈၁. တတ္ထ **ဒုဝိဓံ ကုသလံ** ဝဋ္ဋဂါမိ စ ဝိဝဋ္ဋဂါမိ စ။ တတ္ထ ဝဋ္ဋဂါမိကုသလံ နာမ မာတာပိတူနံ ပုတ္တဓီတာသု ပုတ္တဓီတာနဉ္စ မာတာပိတူသု သိနေဟဝသေန မုဒုမဒ္ဒဝစိတ္တံ။ ဝိဝဋ္ဋဂါမိကုသလံ နာမ ‘‘စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ’’တိ အာဒိဘေဒာ သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ။ တေသု ဝဋ္ဋဂါမိပုညဿ ပရိယောသာနံ မနုဿလောကေ စက္ကဝတ္တိသိရီဝိဘဝေါ။ ဝိဝဋ္ဋဂါမိကုသလဿ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိ။ တတ္ထ ဝိဝဋ္ဋဂါမိကုသလဿ ဝိပါကံ သုတ္တပရိယောသာနေ ဒဿေဿတိ။

ဣဓ ပန ဝဋ္ဋဂါမိကုသလဿ ဝိပါကဒဿနတ္ထံ, ဘိက္ခဝေ, ယဒါ ပုတ္တဓီတရော မာတာပိတူနံ ဩဝါဒေ န ဌတ္ဂွာ, တဒါ အာယုနာပိ ဝဏ္ဏေနာပိ ဣဿရိယေနာပိ ပရိဟာယိံသု။ ယဒါ ပန ဌတ္ဂွာ, တဒါ ဝဍ္ဎိံသူတိ ဝတွာ ဝဋ္ဋဂါမိကုသလာနုသန္ဓိဝသေန ‘‘ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ’’တိ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ စက္ကဝတ္တီတိအာဒီနိ မဟာပဒါနေ (ဒီ. နိ. အဋ္ဌ. ၂.၃၃) ဝိတ္ထာရိတာနေဝ။

၈၂. ဩသက္ကိတန္တိ ဤသကမ္ပိ အဝသက္ကိတံ။ **ဌာနာ စုတ**န္တိ သဗ္ဗသော ဌာနာ အပဂတံ။ တံ ကိရ စက္ကရတနံ အန္တေပုရဒွါရေ အက္ခာဟတံ ဝိယ ဝေဟာသံ အဋ္ဌာသိ။ အထဿ ဥဘောသု ပဿေသု ဒွေ ခဒိရတ္ထမ္ဘေ နိခဏိတွာ စက္ကရတနမတ္တကေ နေမိအဘိမုခံ ဧကံ သုတ္တကံ ဗန္ဓိံသု။ အဓောဘာဂေပိ နေမိအဘိမုခံ ဧကံ ဗန္ဓိံသု။ တေသု ဥပရိမသုတ္တတော အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဩဂတံ စက္ကရတနံ ဩသက္ကိတံ နာမ ဟောတိ, ဟေဋ္ဌာ သုတ္တဿ ဌာနံ ဥပရိမ ကောဋိယာ အတိက္ကန္တံ ဌာနာ စုတံ နာမ ဟောတိ, တဒေတံ အတိဗလဝဒောသေ သတိ ဧဝံ ဟောတိ။ သုတ္တမတ္တမ္ပိ ဧကင်္ဂုလဒွင်္ဂုလမတ္တံ တ ဘဋ္ဌံ ဌာနာ စုတမေဝ ဟောတိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ “ဩသက္ကိတံ ဌာနာ စုတ”န္တိ။

အထ မေ အာရောစေယျာသီတိ တာတ, တွံ အဇ္ဇ အာဒိံ ကတွာ ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တုံ စက္ကရတနဿ ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆ, ဧဝံ ဂစ္ဆန္တော ယဒါ စက္ကရတနံ ဤသကမ္ပိ ဩသက္ကိတံ ဌာနာ စုတံ ပဿသိ, အထ မယှံ အာစိက္ခေယျာသိ။ ဇီဝိတဉှိ မေ တဝ ဟတ္ထေ နိက္ခိတ္တန္တိ။ **အဒ္ဒသာ**တိ အပ္ပမတ္တော ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တုံ ဂန္တွာ ဩလောကေန္တော ဧကဒိဝသံ အဒ္ဒသ။

၈၃. အထ ခော, ဘိက္ခဝေတိ ဘိက္ခဝေ, အထ ရာဇာ ဒဠှနေမိ “စက္ကရတနံ ဩသက္ကိတ”န္တိ သုတွာ ဥပ္ပန္နဗလဝဒောမနဿော “န ဒါနိ မယာ စိရံ ဇီဝိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ, အပ္ပာဝသေသံ မေ အာယု, န မေ ဒါနိ ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇနကာလော, ပဗ္ဗဇ္ဇာကာလော မေ ဣဒါနီ”တိ ရောဒိတွာ ပရိဒေဝိတွာ ဇေဋ္ဌပုတ္တံ ကုမာရံ အာမန္တာပေတွာ ဧတဒဝေါစ။ **သမုဒ္ဒပရိယန္တ**န္တိ ပရိက္ခိတ္တကေသမုဒ္ဒပရိယန္တမေဝ။ ဣဒံ ဟိဿ ကုလသန္တကံ။ စက္ကဝါဠပရိယန္တံ ပန ပုညိဒ္ဓိဝသေန နိဗ္ဗတ္တံ, န တံ သက္ကာ ဒါတုံ။ ကုလသန္တကံ ပန နိယျာတေန္တော “သမုဒ္ဒပရိယန္တ”န္တိ အာဟ။ **ကေသမဿုံ**န္တိ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇန္တာပိ ဟိ ပဌမံ ကေသမဿုံ ဩဟာရေန္တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ပရူဠှကေသေ ဗန္ဓိတွာ ဝိစရန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ – “ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ”တိ။

ကာသာယာနီတိ ကသာယရသပီတာနိ။ အာဒိတော ဧဝံ ကတွာ ပစ္ဆာ ဝက္ကလာနိပိ ဓာရေန္တိ။ **ပဗ္ဗဇီ**တိ ပဗ္ဗဇိတော။ ပဗ္ဗဇိတွာ စ အတ္တနော မင်္ဂလဝနုယျာနေယေဝ ဝသိ။ **ရာဇိသိမှီ**တိ ရာဇဣသိမှိ။ ဗြာဟ္မဏပဗ္ဗဇိတာ ဟိ “ဗြာဟ္မဏိသယော”တိ ဝုစ္စန္တိ။ သေတစ္ဆတ္တံ ပန ပဟာယ ရာဇပဗ္ဗဇိတာ ရာဇိသယောတိ။ **အန္တရဓာယီ**တိ အန္တရဟိတံ နိဗ္ဗုတဒီပသိခာ ဝိယ အဘာဝံ ဥပဂတံ။ **ပဋိသံဝေဒေသီ**တိ ကန္ဒန္တော ပရိဒေဝန္တော ဇာနာပေသိ။ **ပေတ္တိက**န္တိ ပိတိတော အာဂတံ ဒါယဇ္ဇံ န ဟောတိ, န သက္ကာ ကုသီတေန ဟီနဝီရိယေန ဒသ အကုသလကမ္မပထေ သမာဒါယ ဝတ္တန္တေန ပာပုဏိတုံ။ အတ္တနော ပန သုကတံ ကမ္မံ နိဿာယ ဒသဝိဓံ ဒွါဒသဝိဓံ ဝါ စက္ကဝတ္တိဝတ္တံ ပူရေန္တေန နေဝေတံ ပတ္တဗ္ဗန္တိ ဒီပေတိ။ အထ နံ ဝတ္တပဋိပတ္တိယံ ဇောဒေန္တော “ဣင်္ဃ တွံ”န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အရိယေ**တိ နိဒ္ဒောသေ။ **စက္ကဝတ္တိဝတ္တေ**တိ စက္ကဝတ္တီနံ ဝတ္တေ။

စက္ကဝတ္တိအရိယဝတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၄. ဓမ္မန္တိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မံ။ **နိဿာယာ**တိ တဒဓိဋ္ဌာနေန စေတသာ တမေဝ နိဿယံ ကတွာ။ **ဓမ္မံ သက္ကရောန္တော**တိ ယထာ ကတော သော ဓမ္မော သုဋ္ဌု ကတော ဟောတိ, ဧဝမေတံ ကရောန္တော။ **ဓမ္မံ ဂရုံ ကရောန္တော**တိ တသ္မိံ ဂါရဝုပ္ပတ္တိယာ တံ ဂရုံ ကရောန္တော။ **ဓမ္မံ မာနေန္တော**တိ တမေဝ ဓမ္မံ ပိယဉ္စ ဘာဝနီယဉ္စ ကတွာ ဝိဟရန္တော။ **ဓမ္မံ ပူဇေန္တော**တိ တံ အပဒိသိတွာ ဂန္ဓမာလာဒိပူဇနေနဿ ပူဇံ ကရောန္တော။ **ဓမ္မံ အပစာယမာနော**တိ တဿေဝ ဓမ္မဿ အဉ္ဇလိကရဏာဒီဟိ နီစဝုတ္တိံ ကရောန္တော။ **ဓမ္မဒ္ဓဇော ဓမ္မကေတူ**တိ တံ ဓမ္မံ ဓဇမိဝ ပုရက္ခတွာ ကေတုမိဝ စ ဥက္ခိပိတွာ ပဝတ္တိယာ ဓမ္မဒ္ဓဇော ဓမ္မကေတု စ ဟုတွာတိ အတ္ထော။ **ဓမ္မာဓိပတေယျော**တိ ဓမ္မာဓိပတိဘူတော အာဂတဘာဝေန ဓမ္မဝသေနေဝ သဗ္ဗကိရိယာနံ ကရဏေန ဓမ္မာဓိပတေယျော ဟုတွာ။ **ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟဿူ**တိ ဓမ္မော အဿာ အတ္ထီတိ ဓမ္မိကာ, ရက္ခာ စ အာဝရဏဉ္စ ဂုတ္တိ စ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ။ တတ္ထ “ပရံ ရက္ခန္တော အတ္တာနံ ရက္ခတီ”တိ (သံ. နိ. ၅.၃၈၅) ဝစနတော ခန္တိအာဒယော ရက္ခာ။ ဝုတ္တဉှေတံ “ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပရံ ရက္ခန္တော အတ္တာနံ ရက္ခတိ။ ခန္တိယာ အဝိဟိံသာယ မေတ္တစိတ္တတာယ အနုဒ္ဒယတာ”တိ (သံ. နိ. ၅.၃၈၅)။ နိဝါသနပါရုပနဂေဟာဒီနံ နိဝါရဏာ အာဝရဏံ, စောရာဒိဥပဒ္ဒဝနိဝါရဏတ္ထံ

ကေဟယနာ ဂုတ္တိ, တံ သဗ္ဗမ္ပိ သုဋ္ဌု သံဝိဒဟသ္သု ပဝတ္တယ ဌပေဟီတိ အတ္ထော။ ဣာအနိ ယတ္ထ သာ သံဝိဒဟိ တဗ္ဗာ, တံ ဒဿေတ္တော **အန္တောဇနသ္မိံ** န္တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထာယံ သင်္ခေပတ္ထော – အန္တောဇနသင်္ခာတံ တဝ ပုတ္တအရံ သီလသံဝရေ ပတိဋ္ဌပေဟိ, ဝတ္ထဂန္ဓမာလာ ဒီနိ စဿ ဒေဟိ, သဗ္ဗောပဒ္ဒဝေ စဿ နိတရေဟိ။ **ဗလကာယာ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ အယံ ပန ဝိသေသော – ဗလကာ ယော ကာလံ အနတိက္ကမိတွာ ဘတ္တဝေတနသမ္ပဒာနေနပိ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ အဘိသိတ္တခတ္တိယာ ဘဒ္ဒသ္သ သာဇာနေယ္ယာဒိရတနသမ္ပဒာနေနပိ ဥပသင်္ဂဏှိတဗ္ဗာ။ အနုယန္တခတ္တိယာ တေသံ အနုရူပယာနတဟနသမ္ပဒာ နေနပိ ပရိတောသေတဗ္ဗာ။ ဗြာဟ္မဏာ အန္နပာနဝတ္ထာဒိနာ ဒေယ္ယဓမ္မေန။ ဂဟပတိကာ ဘတ္တဗီဇနင်္ဂလဖာလ ဗလိဗဒ္ဒာဒိသမ္ပဒာနေန။ တထာ နိဂမတာသိနော နေဂမာ, ဇနပဒတာသိနော စ ဇာနပဒာ။ သမိတပာပဗာဟိတပာပာ သမဏဗြာ ဟ္မဏာ သမဏပရိက္ခာရသမ္ပဒာနေန သက္ကာတဗ္ဗာ။ မိဂပက္ခိနော အဘယဒာနေန သမဿာသေတဗ္ဗာ။

ဝိဇိတေတိ အတ္တနော အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနေ။ **အဓမ္မကာရော**တိ အဓမ္မကိရိယာ။ **မာ ပဝတ္တိတ္ထာ** တိ ယထာ နပ္ပဝ တ္တတိ, တထာ နံ ပဋိပဟဒေဟီတိ အတ္ထော။ **သမဏဗြာဟ္မဏာ** တိ သမိတပာပဗာဟိတပာပာ။ **မဒပ္ပမာဒာ ပဋိဝိရတာ** တိ နဝဝိဓာ မာနမဒာ, ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု စိတ္တဝေဿဇ္ဇနသင်္ခာတာ ပမာဒာ စ ပဋိဝိရတာ။ **ခန္တိသောရစ္စေ နိဝိဋ္ဌာ**တိ အဓိဝါသနခန္တိယဉ္စ သုရတဘာဝေ စ ပတိဋ္ဌိတာ။ **ဧကမတ္တာန** န္တိ အတ္တနော ရာဂာဒီနံ ဒမနာဒီဟိ ဧကမတ္တာနံ ဒမေန္တိ သမေန္တိ ပရိနိဗ္ဗာပေန္တီတိ ဝုစ္စန္တိ။ **ကာလေန ကာလ**န္တိ ကာလေ ကာလေ ။ **အဘိနိဝဇ္ဇေယ္ယာသီ** တိ ဂူထံ ဝိယ ဝိသံ ဝိယ အဂ္ဂိံ ဝိယ စ သုဋ္ဌု ဝဇ္ဇေယ္ယာသိ။ **သမာဒယာ**တိ သုရဘိကုသုမအာမံ ဝိယ အမတံ ဝိယ စ သမ္မာ အာဒာယ ပဝတ္တေယ္ယာသိ။

ဣဓ ဌတွာ ဝတ္တံ သမာနေတဗ္ဗံ။ အန္တောဇနသ္မိံ ဗလကာယေပိ ဧကံ, ခတ္တိယေသု ဧကံ, အနုယန္တေသု ဧကံ, ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေသု ဧကံ, နေဂမဇာနပဒေသု ဧကံ, သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဧကံ, မိဂပက္ခီသု ဧကံ, အဓမ္မကာရပ္ပဋိ က္ခေပေ ဧကံ, အဓနာနံ ဓနာနုပ္ပဒာနံ ဧကံ သမဏဗြာဟ္မဏေ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉှပုစ္ဆနံ ဧကန္တိ ဧဝမေတံ ဒသဝိ ဓံ ဟောတိ။ ဂဟပတိကေ ပန ပက္ခိဇာတေ စ ဝိသုံ ကတွာ ဂဏေန္တဿ ဒွာဒသဝိဓံ ဟောတိ။ ပုဗ္ဗေ အဝုတ္တံ တ ဂ ဏေန္တေန အဓမ္မရာဂဿ စ ဝိသမလောဘဿ စ ပဟာနဝသေန ဒွာဒသဝိဓံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဣဒံ ခေါ တာတ တ**န္တိ ဣဒံ ဒသဝိဓံ ဒွာဒသဝိဓဉ္စ အရိယစက္ကဝတ္တိဝတ္တံ နာမ။ **ဝတ္တမာနဿာ** တိ ပူရေတွာ ဝတ္တမာနဿ။ **တဒဟုပေါ သထေ**တိအာဒိ မဟာသုဒဿနေ ဝုတ္တံ။

၉၀. သမတေနာတိ အတ္တနော မတိယာ။ **သုဒန္တိ** နိပါတမတ္တံ။ **ပသာသတီ**တိ အနုသာသတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ပောရာဏကံ ရာဇဝံသံ ရာဇပဝေဏိံ ရာဇဓမ္မံ ပဟာယ အတ္တနော မတိမတ္တေ ဌတွာ ဇနပဒံ အနုသာသတီတိ။ ဧဝမယံ မ ဃဒေဝဝံသဿ ကဠာရဇနကော ဝိယ ဒဠှဟနေမိဝံသဿ ဥပစ္ဆေဒကော အန္တိမပုရိသော ဟုတွာ ဥပ္ပန္နော။ **ပုဗ္ဗေနာ ပရ**န္တိ ပုဗ္ဗကာလေန သဒိသာ ဟုတွာ အပရကာလံ။ **ဇနပဒာ န ပဗ္ဗန္တိ** တိ န ဝဍ္ဎန္တိ။ **ယထာ တံ ပုဗ္ဗကာန**န္တိ ယထာ ပုဗ္ဗကာနံ ရာဇူနံ ပုဗ္ဗေ စ ပစ္ဆာ စ သဒိသာယေဝ ဟုတွာ ပဗ္ဗိံသု, တထာ န ပဗ္ဗန္တိ။ ကတ္ထစိ သုညာ ဟောန္တိ ဟတဝိ လုတ္တာ, တေလမဓုဖာဏိတာဒီသု စေဝ ယာဂုဘတ္တာဒီသု စ ဩဇာပိ ပရိဟာယိတ္ထာတိ အတ္ထော။

အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ တိ အမစ္စာ စေဝ ပရိသာဝစရာ စ။ **ဂဏကမဟာမတ္တာ** တိ အစ္ဆိဒ္ဒကာဒိဟတ္ထဂဏကာ စေဝ မဟာအမစ္စာ စ။ **အနီကဋ္ဌာ** တိ ဟတ္ထိအာစရိယာဒယော။ **ဒောဝါရိကာ**တိ ဒွါရရက္ခိနော။ **မန္တဿာဇီဝိနော** တိ မန္တာ ဝုစ္စတိ ပညာ, တံ နိဿာယံ ကတွာ ယေ ဇီဝန္တိ ပဏ္ဍိတာ မဟာမတ္တာ, တေသံ ဧတံ နာမံ။

အာယုဝဏ္ဏာဒိပရိဟာနိကထာဝဏ္ဏနာ

၉၁. နော စ ခေါ အဓနာနန္တိ ဗလဝလောဘတ္တာ ပန အဓနာနံ ဒလိဒ္ဒမနုဿာနံ ဓနံ နာနုပ္ပဒာသိ။ **နာနုပ္ပဒိယမာ နေ**တိ အနနုပ္ပဒိယမာနေ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ **ဒါလိဒ္ဒိယ** န္တိ ဒလိဒ္ဒဘာဝေါ။ **အတ္တနာ စ ဇီဝါဟီ**တိ သယဉ္စ ဇီဝံ ယာ ပေဟီတိ အတ္ထော။ **ဥဒ္ဒဂ္ဂိက** န္တိအာဒီသု ဥပရူပရိဘူမီသု ဖလအနုဝသေန ဥဒ္ဓမဂ္ဂမဿာတိ ဥဒ္ဒဂ္ဂိကာ။ သဂ္ဂသ္သ ဟိတာ တတြူပပတ္တိဇနနတောတိ သောဝဂ္ဂိကာ။ နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ သုခေါ ဝိပါကော အဿာတိ သုခဝိပါကာ။ သု

ဠျ အက္ကနံ ဒိဗ္ဗဝဏ္ဏာဒီနံ ဒသန္နံ ဝိသေသာနံ နိဗ္ဗတ္တနတော သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ။ ဝေရူပံ ဒက္ခိဏာ အနံ ပတိဋ္ဌပေ တီတိ အတ္ထော။

၉၂. ပဝမိုဿတီ တိ ဝမိုဿတိ ဗဟုံ ဘဝိဿတိ။ **သုနိသေဓံ နိသေဓေယ္ယ** န္တိ သုဌု နိသိဒ္ဓံ နိသေဓေယ္ယံ။ **မူလဃစ္စ** န္တိ မူလဟတံ။ **ခရဿရေနာ** တိ ဖရုသသဒ္ဒေန။ **ပဏဝေနာ**တိ ဝဇ္ဈဘေရိယာ။

၉၃. သီသာနိ နေသံ ဆိန္ဒိဿာမာ တိ ယေသံ အနုမသော မူလကမုဋ္ဌိမ္ပိ ဟရိဿာမ, တေသံ တထေဝ သီသာနိ ဆိန္ဒိဿာမ, ယထာ ကောစိ ဟဋ္ဌဘာဝမ္ပိ န ဇာနိဿတိ, အမှာကံ အနိ ကိမေတ္တ ရာဇာပိ ဝေ ဥဌာယ ပရံ မာရေတီ တိ အယံ နေသံ အဓိပ္ပာယော။ **ဥပက္ကမိံသူ** တိ အာရဘိံသု။ **ပန္တဒုဟန** န္တိ ပန္ထဃာတံ, ပန္ထေ ဌတွာ စောရကမ္မံ။

၉၄. န ဟိ, ဒေဝတိ သော ကိရ စိန္တေသိ – ''အယံ ရာဇာ သစ္စံ ဒေဝတိ မုခပဋိညာယ ဒိန္နာယ မာရာပေတိ, ဟန္ဒာ ဟံ မုသာတဒံ ကရောမီ''တိ, မရဏဘယာ ''န ဟိ ဒေဝ''တိ အတေစ။

၉၆. ဧကိဒန္တိ ဧတ္ထ **ဣဒန္တိ** နိပါတမတ္တံ, ဧကေ သတ္တာတိ အတ္ထော။ **စာရိတ္တန္တိ** မိစ္ဆာစာရံ။ **အဘိဇ္ဈာဗ္ဗ ယာပာဒ**တိ အဘိဇ္ဈာ စ ဗျာပာဒော စ။ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ** တိ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိကာ အန္တဂ္ဂါဟိကာ ပစ္စနီကဒိဋ္ဌိ။

၁၀၁. အဓမ္မရာဂေတိ မာတာ မာတုစ္ဆာ ပိတုစ္ဆာ မာတုလာနီတိအာဒိကေ အယုတ္တဋ္ဌာနေ ရာဂေ။ **ဝိသမလော ဘော**တိ ပရိဘောဂယုတ္တေသုပိ ဌာနေသု အတိဗလဝလောဘော။ **မိစ္ဆာဓမ္မော** တိ ပုရိသာနံ ပုရိသေသု ဣတ္ထီနဉ္စ ဣတ္ထီသု ဆန္ဒရာဂေ။

အမတ္တေယ္ယတာ တိအာဒီသု မာတု ဟိတော မတ္တေယျော, တဿ ဘာဝေါ မတ္တေယ္ယတာ, မာတရိ သမ္မာ ပဋိပတ္တိယာ ဧတံ နာမံ။ တဿာ အဘာဝေါ စေဝ တပ္ပဋိပက္ခတာ စ အမတ္တေယ္ယတာ။ **အပေတ္တေယ္ယတာ** ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **န ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိတာ** တိ ကုလေ ဇေဋ္ဌာနံ အပစိတိယာ နီစဝုတ္တိယာ အကရဏဘာဝေါ။

ဒသဝဿာယုကသမယဝဏ္ဏနာ

၁၀၃. ယံ ဣမေသန္တိ ယသ္မိံ သမယေ ဣမေသံ။ **အလံပတေယ္ယာ** တိ ပတိနော အတုံ ယုတ္တာ။ **ဣမာနိ ရသာနီ**တိ ဣမာနိ လောကေ အဂ္ဂရသာနိ။ **အတိဗ္ဗာဒိပိဿန္တိ** တိ အတိဝိယ ဒိပ္ပိဿန္တိ, အယမေဝ တ ဟဠော။ **ကုသလန္တိ ပိ န ဘဝိဿတီ**တိ ကုသလန္တိ နာမမ္ပိ န ဘဝိဿတိ, ပညတ္တိမတ္တမ္ပိ န ပညာယိဿတီတိ အတ္ထော။ **ပုဇ္ဇာ စ ဘဝိဿန္တိ ပသံသာ စာ**တိ ပူဇာရဟာ စ ဘဝိဿန္တိ ပသံသာရဟာ စ။ တအာ ကိရ မနုဿာ ''အသုကေန နာမ မာတာ ပဟတာ, ပိတာ ပဟတော, သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဇီဝိတာ ဝေရောပိတာ, ကုလေ ဇေဋ္ဌာနံ အတ္ထိဘာဝမ္ပိ န ဇာနာ တိ, အဟော ပုရိသော''တိ တမေဝ ပူဇေဿန္တိ စေဝ ပသံသိဿန္တိ စ။

န ဘဝိဿတိ မာတာတိ တ တိ အယံ မယှံ မာတာတိ ဂရုစိတ္တံ န ဘဝိဿတိ။ ဂဝေဟ မာတုကာမံ ဝိယ နာနာဝိဓံ အသဗ္ဘိကထံ ကထယမာနာ အကရဝုပစာရေန ဥပသင်္ကမိဿန္တိ။ **မာတုစ္ဆာ** ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတ္ထ စ **မာတုစ္ဆာ**တိ မာတုဘဂိနီ။ **မာတုလာနီ**တိ မာတုလဘရိယာ။ **အာစရိယဘရိယာ**တိ သိပ္ပာယတနာနိ သိက္ခာပကဿ အာစရိယဿ ဘရိယာ။ **ဂရူနံ ဒါရာ**တိ စူဠပိတုမဟာပိတုအာဒီနံ ဘရိယာ။ **သမ္ဘေဒ** န္တိ မိဿီဘာဝံ, မရိယာဒဘေဒံ တ။

တိဗ္ဗော အာဃာတော ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဘဝိဿတီ တိ ဗလဝကောပော ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပတ္တိဝသေန ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဘဝိဿတိ။ အပရာနိ ဒွေ ဧတေသ္သေဝ ဝေဝစနာနိ။ ကောပေ ဟိ စိတ္တံ အာဃာတေတီတိ **အာဃာတော။** အတ္တနော စ ပ ရဿ စ ဟိတသုခံ ဗျာပာဒေတီတိ **ဗျာပာဒော။** မနောပဒူသနတော **မနောပဒောသော**တိ ဝုစ္စတိ။ **တိဗ္ဗံ ဝဓကစိတ္တ** န္တိ ပိယမာနဿာပိ ပရံ မာရဏတ္တာယ ဝဓကစိတ္တံ။ တဿ ဝတ္ထုံ ဒဿေတုံ **မာတုပိ ပုတ္တမှဟီ** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **မာဂဝိကဿာ** တိ မိဂလုဒ္ဒကဿ။

၁၀၄. သတ္တန္တရကပ္ပေ တိ သတ္တေန အန္တရကပ္ပေ။ သံဝဋ္ဋကပ္ပံ အပ္ပတ္တ အန္တရာဝ လောကဝိနာသော။ အန္တရကပ္ပော စ နာမေသ ဒုဗ္ဘိက္ခန္တရကပ္ပော ရောဂန္တရကပ္ပော သတ္တန္တရကပ္ပောတိ တိဝိဓော။ တတ္ထ လောဘုဿဒာယ ပဇာယ ဒုဗ္ဘိက္ခန္တရကပ္ပော ဟောတိ။ မောဟုဿဒာယ ရောဂန္တရကပ္ပော။ ဒောသုဿဒာယ သတ္တန္တရကပ္ပော။ တတ္ထ ဒုဗ္ဘိက္ခန္တရကပ္ပေန နဋ္ဌာ ယေဘုယျေန ပေတ္တိဝိသယေ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ကသ္မာ? အာဟာရနိကန္တိယာ ဗလဝတ္တာ။ ရောဂန္တရကပ္ပေန နဋ္ဌာ ယေဘုယျေန သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ကသ္မာ? တေသဉှိ “အဟော ဝတညေသံ သတ္တာနံ ဧဝရူပေါ ရောဂေါ န ဘဝေယျာ”တိ မေတ္တစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ သတ္တန္တရကပ္ပေန နဋ္ဌာ ယေဘုယျေန နိရယေ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ကသ္မာ? အညမညံ ဗလဝဃာတတာယ။

မိဂသညန္တိ “အယံ မိဂေါ, အယံ မိဂေါ”တိ သညံ။ **တိဏှာနိ သတ္ထာနိ ဟတ္ထေသု ပာတုဘဝိဿန္တီ** တိ တေသံ ကိရ ဟတ္ထေန ဖုဋ္ဌမတ္တံ ယံကိဉ္စိ အန္တမသော တိဏပဏ္ဏံ ဥပာဒာယ အာဝုဓမေဝ ဘဝိဿတိ။ **မာ စ မယံ ကဉ္စီ**တိ မယံ ကဉ္စိ ဧကေပုရိသမ္ပိ ဇီဝိတာ မာ ဝေါရောပယိမှာ။ **မာ စ အမှေဟိ ကောစီ**တိ အမှေဟိပိ ကောစိ ဧကေပုရိသော ဇီဝိတာ မာ ဝေါရောပယိတ္ထ။ **ယံနူန မယန္တိ** အယံ လောကဝိနာသော ပစ္စုပဋ္ဌိတော, န သက္ကာ ဒွီဟိ ဧကဋ္ဌာနေ ဌိတေဟိ ဇီဝိတံ လဒ္ဓုန္တိ မညမာနာ ဧဝံ စိန္တယိံသု။ **ဝနဂဟနန္တိ** ဝနသင်္ခါတေဟိ တိဏဂုမ္ဗလတာဒီဟိ ဂဟနံ ဒုပ္ပဝေသဋ္ဌာနံ။ **ရုက္ခဂဟနန္တိ** ရုက္ခေဟိ ဂဟနံ ဒုပ္ပဝေသဋ္ဌာနံ။ **နဒီဝိဒုဂ္ဂ** န္တိ နဒီနံ အန္တရဒီပာဒီသု ဒုဂ္ဂမနဋ္ဌာနံ။ **ပဗ္ဗတဝိသမန္တိ** ပဗ္ဗတေဟိ ဝိသမံ, ပဗ္ဗတေသုပိ တ ဝိသမဋ္ဌာနံ။ **သဘာဂာယိဿန္တီ** တိ ယထာ အပံ ဇီဝမိ ဒိဋ္ဌာ ဘော သတ္တာ, တွံဝမ္ပိ တထာ ဇီဝသီတိ ဧဝံ သမ္မောဒနကထာယ အတ္တနာ သဘာဂေ ကရိဿန္တိ။

အာယုဝဏ္ဏာဒိဝမုနကထာဝဏ္ဏနာ

၁၀၅. အာယုတန္တိ မဟန္တံ။ **ဟဏ္ဏာတိပာတာ ဝိရမေယျာမာ** တိ ဟဏ္ဏာတိပာတတော ဩသက္ကေယျာမ။ ဟဏ္ဏာတိပာတံ ဝိရမေယျာမာတိပိ သဇ္ဈာယန္တိ, တတ္ထ ဟဏ္ဏာတိပာတံ ပဇဟေယျာမာတိ အတ္ထော။ **ဝီသတိဝဿာယုကာ**တိ မာတာပိတရော ဟဏ္ဏာတိပာတာ ပဋိဝိရတာ, ပုတ္တာ ကသ္မာ ဝီသတိဝဿာယုကာ အဟေသုန္တိ ခေတ္တဝိသုဒ္ဓိယာ။ တေသဉှိ မာတာပိတရော သီလဝန္တော ဇာတာ။ ဣတိ သီလဂဗ္ဘေ ဝမိတတ္တာ ဣမာယ ခေတ္တဝိသုဒ္ဓိယာ ဒီဃာယုကာ အဟေသုံ။ ယေ ပနေတ္ထ ကာလံ ကတွာ တတ္ထေဝ နိဗ္ဗတ္တာ, တေ အတ္တနောဝ သီလသမ္ပတ္တိယာ ဒီဃာယုကာ အဟေသုံ။

အဿာမာ တိ ဘဝေယျာမ။ **စတ္တာရီသဝဿာယုကာ** တိအာဒယော ကောဋ္ဌာသာ အဒိန္နာဒာနာဒီဟိ ပဋိဝိရတာနံ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သင်္ခရာဇဥပ္ပတ္တိဝဏ္ဏနာ

၁၀၆. ဣစ္ဆာ တိ မယှံ ဘတ္တံ ဒေထာတိ ဧဝံ ဥပ္ပဇ္ဇနကတဏှာ။ **အနသနန္တိ** န အသနံ အဝိပ္ဖာရိကဘာဝေ ကာယာလသိယံ, ဘတ္တံ ဘုတ္တာနံ ဘတ္တသမ္မဒပစ္စယာ နိပဇ္ဇိတုကာမတာဇနကော ကာယဒုဗ္ဗလဘာဝေတိ အတ္ထော။ **ဇရာ**တိ ပာကဋဇရာ။ **ကုက္ကုဋသမ္ပာတိကာ** တိ ဧကဂါမဿ ဆဒနပိဋ္ဌတော ဥပ္ပတိတ္တာ ဣတရဂါမဿ ဆဒနပိဋ္ဌေ ပတနသင်္ခါတော ကုက္ကုဋသမ္ပာတော။ တောသု အတ္ထီတိ ကုက္ကုဋသမ္ပာတိကာ။ “ကုက္ကုဋသမ္ပာဒိကာ”တိပိ ပာဌော, ကမန္တရတော ကမန္တရံ ကုက္ကုဋာနံ ပဒသာ ဂမနသင်္ခါတော ကုက္ကုဋသမ္ပာဒော ဧတာသု အတ္ထီတိ အတ္ထော။ ဥဘယမ္ပေတံ ဃနနိဝာသတံယေဝ ဒီပေတိ။ **အဝီစိ မညေ ဖုဋ္ဌော ဘဝိဿတီ** တိ အဝီစိမဟာနိရယော ဝိယ နိရန္တရပူရိတော ဘဝိဿတိ။

၁၀၇. “အသီတိဝဿသဟဿာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု **မေတ္တေယျော** နာမ ဘဂဝါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ”တိ န ဝမုမာနကဝသေန ဝုတ္တံ။ န ဟိ ဗုဒ္ဓါ ဝမုမာနေ အာယုမှိ နိဗ္ဗတ္တန္တိ, ဟာယမာနေ ပန နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ တသ္မာ ယဒာ တံ အာယု ဝမိတွာ အသင်္ချေယျတံ ပတွာ ပုန ဟာယမာနံ အသီတိဝဿသဟဿကာလေ ဌဿတိ, တဒာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ အတ္ထော။ **ပရိဟရိဿတီ** တိ ဣဒံ ပန ပရိတရေတွာ ဝိစရန္တာနံ ဝသေန ဝုတ္တံ။ **ယူပေါ**တိ ပာသာဒေါ။ **ရညာ မဟာပနာဒေန ကာရာပိတော**တိ ရညာ ဟေတုဘူတေန တဿတ္ထာယ သက္ကေန ဒေဝရာဇေန ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တံ ပေသေတွာ ကာရာပိတော။ ပုဗ္ဗေ ကိရ ဒွေ ပိတာပုတ္တာ နဠကာရာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ န

ဌေဟိ စ ဥဒုမ္ဗရေဟိ စ ပဏ္ဏသာလံ ကာရာပေတွာ တံ တတ္ထ တသာပေတွာ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ တေ ကာလံ ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ။ တေသု ပိတာ ဒေဝလောကေယေဝ အဋ္ဌာသိ။ ပုတ္တော ဒေဝလောကာ စဝိတွာ သုရုစိဿ ရညော ဒေဝိယာ သုမေဓာယ ကုစ္ဆိသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တော။ မဟာပနာဒေ နာမ ကုမာရော အဟောသိ။ သော အပရဘာဂေ ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ မဟာပနာဒေ နာမ ရာဇာ ဇာတော။ အထဿ ပုညာနုဘာဝေန သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တံ ရညော ဟသာဒံ ကရောဟီတိ ပဟိဏိ။ သော တဿ ဟသာဒံ နိမ္မိနိ ပဉ္စဝီသတိယောဇနုဗ္ဗေဓံ သတ္တရတနမယံ သတဘူမကံ။ ယံ သန္ဓာယ ဇာတကေ ဝုတ္တံ –

“ပနာဒေ နာမ သော ရာဇာ၊ ယဿ ယူပေါ သုဝဏ္ဏယော။
တိရိယံ သောဠသုဗ္ဗေဓော၊ ဥဒ္ဓမာဟု သဟဿဓာ။

သဟဿကဏ္ဍော သတဂေဏ္ဍု၊ ဓဇာလု ဟရိတာမယော။
အနစ္စုံ တတ္ထ ဂန္ဓဗ္ဗာ၊ ဆ သဟဿာနိ သတ္တဓာ။

ဧဝမေတံ တဒါ အာသိ၊ ယထာ ဘာသသိ ဘဒ္ဒဇိ။
သက္ကော အဟံ တဒါ အာသိံ၊ ဝေယျာဝစ္စကရော တဝ”တိ။ (ဇာ. ၅.၃.၄၂)။

သော ရာဇာ တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဝသိတွာ ကာလံ ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တသ္မိံ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တေ သော ဟသာဒေ မဟာဂင်္ဂါယ အနုသောတံ ပတိ။ တဿ ဓုရသောဟနသမ္မုခဋ္ဌာနေ ပယာဂပတိဋ္ဌာနံ နာမ နဂရံ မာပိတံ။ ထုပိကာသမ္မုခဋ္ဌာနေ ကောဋိဂါမော နာမ။ အပရဘာဂေ အမှာကံ ဘဂဝတော ကာလေ သော နဠကာရဒေဝပုတ္တော ဒေဝလောကတော စဝိတွာ မနုဿပထေ ဘဒ္ဒဇိသေဋ္ဌိ နာမ ဟုတွာ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပာပုဏိ။ သော နာဝါယ ဂင်္ဂါတရဏဒိဝသေ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ တံ ဟသာဒံ ဒဿေတီတိ ဝတ္ထု ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ ပနေသ ဟသာဒေ န အန္တရဟိတောတိ? ကတရဿ အာနုဘာဝ။ တေန သဒ္ဓိံ ပုညံ ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တကုလပုတ္တော အနာဂတေ သင်္ခေါ နာမ ရာဇာ ဘဝိဿတိ။ တဿ ပရိဘောဂတ္ထာယ သော ဟသာဒေ ဥဋ္ဌဟိဿတိ, တသ္မာ န အန္တရဟိတောတိ။

၁၀၈. ဥဿာပေတွာ တိ တံ ဟသာဒံ ဥဋ္ဌာပေတွာ။ **အဇ္ဈာဝသိတွာ** တိ တတ္ထ ဝသိတွာ။ **တံ ဒတွာ ဝိဿဇ္ဇိတွာ**တိ တံ ဟသာဒံ အနုဝသေန ဒတွာ နိရပေက္ခော ပရိစ္စာဂဝသေန စ ဝိဿဇ္ဇိတွာ။ ကဿ စ ဇေံ ဒတွာတိ? သမဏာဒီနံ။ တေနာဟ – “သမဏဗ္ရာဟ္မဏကပဏဒ္ဓိကဝနိဗ္ဗကယာစကာနံ အနံ ဒတွာ”တိ။ ကထံ ပန သော ဇေံ ဟသာဒံ ဗဟူနံ ဒဿတီတိ? ဇေံ ကိရဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ “အယံ ဟသာဒေ ဝိပ္ပကိရိယတူ”တိ။ သော ခဏ္ဍခဏ္ဍ သော ဝိပ္ပကိရိဿတိ။ သော တံ အလင်္ကမာနော ဝ ဟုတွာ “ယော ယတ္တကံ ဣစ္ဆတိ, သော တတ္တကံ ဂဏှာတူ”တိ အနုဝသေန ဝိဿဇ္ဇိဿတိ။ တေန ဝုတ္တံ – “အနံ ဒတွာ မေတ္တေယျဿ ဘဂဝတော။ပေ.။ ဝိဟရိဿတီ”တိ။ တေ္တကေန ဘဂဝတ ဝဋ္ဋကမိကုသလဿ အနုသန္ဓိံ ဒဿေတိ။

၁၀၉. ဣဒါနိ ဝိဝဋ္ဋကမိကုသလဿ အနုသန္ဓိံ ဒဿေန္တော ပုန **အတ္တဒီပာ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရထာ** တိအာဒိမာဟ။

ဘိက္ခုနော အာယုဝဏ္ဏာဒိဝမုနကထာဝဏ္ဏနာ

၁၁၀. ဣဒံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အာယုသ္မိံ န္တိ ဘိက္ခဝေ ယံ ဝေ အဟံ အာယုနာပိ ဝမိဿထာတိ အဝေစံ, တတ္ထ ဣဒံ ဘိက္ခုနော အာယုသ္မိံ ဣဒံ အာယုကာရဏန္တိ အတ္ထော။ တသ္မာ တုမှေဟိ အာယုနာ ဝမိတုကာမေဟိ ဣမေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ ဒဿေတိ။

ဝဏ္ဏသ္မိံ န္တိ ယံ တေ အဟံ ဝဏ္ဏေနပိ ဝမိဿထာတိ အဝေစံ, ဣဒံ တတ္ထ ဝဏ္ဏကာရဏံ။ သီလဝတော ဟိ အဝိပ္ပဋိသာရာဒီနံ ဝသေန သရီရဝဏ္ဏောပိ ကိတ္တိဝသေန ဂုဏဝဏ္ဏောပိ ဝမုတိ။ တသ္မာ တုမှေဟိ ဝဏ္ဏေန ဝမိတုကာမေဟိ သီလသမ္ပန္နေဟိ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။

သုခသ္မိံ န္တိ ယံ တေ အဟံ သုခေနပိ ဝဍ္ဎိသ္သထာတိ အတေစံ, ဣဒံ တတ္ထ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခာဒိနာနပ္ပကာရကံ ဈာနသုခံ။ တသ္မာ တုမ္ဟေဟိ သုခေန ဝဍ္ဎိတုကာမေဟိ ဣမာနိ စတ္တာရိ ဈာနာနိ ဘာဝေတဗ္ဗာနိ။

ဘောဂသ္မိံ န္တိ ယံ တေ အဟံ ဘောဂေနပိ ဝဍ္ဎိသ္သထာတိ အတေစံ, အယံ သော အပ္ပမာဏာနံ သတ္တာနံ အပ္ပဋိကူလတာဝဟော သုခသယနာဒိ ဧကာဒသာနိသံသော သဗ္ဗဒိသာဝိပ္ဖာရိတဗြဟ္မဝိဟာရဘောဂေါ။ တသ္မာ တုမ္ဟေဟိ ဘောဂေန ဝဍ္ဎိတုကာမေဟိ ဣမေ ဗြဟ္မဝိဟာရာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

ဗလသ္မိံ န္တိ ယံ တေ အဟံ ဗလေနပိ ဝဍ္ဎိသ္သထာတိ အတေစံ, ဣဒံ အာသဝက္ခယပရိယောသာနေ ဥပ္ပန္နံ အရဟတ္တဖလသင်္ခာတံ ဗလံ။ တသ္မာ တုမ္ဟေဟိ ဗလေန ဝဍ္ဎိတုကာမေဟိ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ ယောဂေါ ကရဏီယော။

ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, မာရဗလ န္တိ ယထာ ဣဒံ ဒေဝပုတ္တမာရမစ္စုမာရကိလေသမာရာနံ ဗလံ ဒုပ္ပသဟံ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ, ဧဝံ အညံ လောကေ ဧကဗလမ္ပိ န သမနုပသ္သာမိ။ တမ္ပိ ဗလံ ဣဒမေဝ အရဟတ္တဖလံ ပသဟတိ အဘိဘဝတိ အဇ္ဈောတ္ထရတိ။ တသ္မာ ဧတ္ထေဝ ယောဂေါ ကရဏီယောတိ ဒသ္သေတိ။

ဧဝမိဒံ ပုညန္တိ ဧဝံ ဣဒံ လောကုတ္တရပုညမ္ပိ ယာဝ အာသဝက္ခယာ ပဝဍ္ဎတီတိ ဝိဝဋ္ဋဂါမိကုသလာနုသန္ဓိံ နိဋ္ဌပေန္တော အရဟတ္တနိကူဋေန ဒေသနံ နိဋ္ဌပေသိ။ သုတ္တပရိယောသာနေ ဝီသတိ ဘိက္ခုသဟဿာနိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။ စတုရာသီတိ ပါဏသဟဿာနိ အမတပါနံ ပိဝိံသူတိ။

သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ

စက္ကဝတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. အဂ္ဂညသုတ္တဝဏ္ဏနာ

ဝါသေဋ္ဌဘာရဒွာဇဝဏ္ဏနာ

၁၁၁. ဧဝံ မေ သုတန္တိ အဂ္ဂညသုတ္တံ။ တတြာယမနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ – **ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတုပါသာဒေ** တိ ဧတ္ထ အယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ။ အတီတေ သတသဟဿကပ္ပမတ္ထကေ ဧကာ ဥပါသိကာ ပဒုမုတ္တရံ ဘဂဝန္တံ နိမန္တေတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသတသဟဿဿ ဒါနံ ဒတွာ ဘဂဝတော ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ “အနာဂတေ တုမှာဒိသဿ ဗုဒ္ဓဿ အဂ္ဂုပဋ္ဌာယိကာ ဟောမီ”တိ ပတ္ထနံ အကာသိ။ သာ ကပ္ပသတသဟဿံ ဒေဝေသု စေဝ မနုဿေသု စ သံသရိတွာ အမှာကံ ဘဂဝတော ကာလေ ဘဒ္ဒိယနဂရေ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိပုတ္တဿ ဓနဉ္စယသေဋ္ဌိနော ဂေဟေ သုမနဒေဝိယာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ ဇာတကာလေ တဿာ ဝိသာခါတိ နာမံ အကံသု။ သာ ယဒါ ဘဂဝါ ဘဒ္ဒိယနဂရံ အာဂမာသိ, တဒါ ပဉ္စအသိသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂဝတော ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ ပဌမဒဿနမှိယေဝ သောတာပန္နာ အဟောသိ။

အပရဘာဂေ သာဝတ္ထိယံ မိဂါရသေဋ္ဌိပုတ္တဿ ပုဏ္ဏဝဍ္ဎနကုမာရဿ ဂေဟံ ဂတာ။ တတ္ထ နံ မိဂါရသေဋ္ဌိ မာတုဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ တသ္မာ မိဂါရမာတာတိ ဝုစ္စတိ။ ပတိကုလံ ဂစ္ဆန္တိယာ စဿာ ပိတာ မဟာလတာပိဠန္ဓနံ နာမ ကာရာပေသိ။ တသ္မိံ ပိဠန္ဓနေ စတဿော ဝဇိရနာဠိယော ဥပယောဂံ အဂမံသု, မုတ္တာနံ ဧကာဒသ နာဠိယော, ပဝါဠဿ ဒွါဝီသတိ နာဠိယော, မဏီနံ တေတ္တိံသ နာဠိယော။ ဣတိ ဧတေဟိ စ အညေဟိ စ သတ္တဟိ ရတနေဟိ နိဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ တံ သီသေ ပဋိမုက္ကံ ယာဝ ပါဒပိဋ္ဌိယာ ဘဿတိ။ ပဉ္စန္နံ ဟတ္ထီနံ ဗလံ ဓာရယမာနာဝ နံ ဣတ္ထီ ဓာရေတုံ သက္ကောတိ။ သာ အပရဘာဂေ ဒသဗလဿ အဂ္ဂုပဋ္ဌာယိကာ ဟုတွာ တံ ပသာဓနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ နဝဟိ ကောဋီဟိ ဘဂဝတော ဝိဟာရံ ကာရယမာနာ ကရီသမတ္တေ ဘူမိဘာဂေ ပါသာဒံ ကာရေသိ ။ တဿ ဥပရိဘူမိယံ ပဉ္စ ဂဗ္ဘသတာနိ ဟောန္တိ, ဟေဋ္ဌိမဘူမိယံ ပဉ္စာတိ ဂဗ္ဘသဟဿပဋိမဏ္ဍိတော အဟောသိ။ သာ “သုဒ္ဓပါသာဒောဝ န သောဘတီ”တိ တံ ပရိဝါရေတွာ ပဉ္စ ဒုဝဍ္ဎဂေဟသတာနိ, ပဉ္စ စူဠပါသာဒသတာနိ , ပဉ္စ ဒီဃသာလသတာနိ စ ကာရာပေသိ။ ဝိဟာရမဟော စတူဟိ မာသေဟိ နိဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။

မာတုဂါမတ္တဘာဝေ ဌိတာယ ဝိသာခါယ ဝိယ အညိဿာ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဓနပရိစ္စာဂေ နာမ နတ္ထိ, ပုရိသတ္တဘာဝေ ဌိတဿ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဝိယ အညဿာတိ။ သော ဟိ စတုပဏ္ဏာသကောဋိယော ဝိဿဇ္ဇေတွာ သာဝတ္ထိယာ ဒက္ခိဏဘာဂေ အနုရာဓပုရဿ မဟာဝိဟာရသဒိသေ ဌာနေ ဇေတဝနမဟာဝိဟာရံ နာမ ကာရေသိ။ ဝိသာခါ သာဝတ္ထိယာ ပါစီနဘာဂေ ဥတ္တရဒေဝိယာ ဝိဟာရသဒိသေ ဌာနေ ပုဗ္ဗာရာမံ နာမ ကာရေသိ။ ဘဂဝါ ဣမေသံ ဒွိန္နံ ကုလာနံ အနုကမ္ပာယ သာဝတ္ထိံ နိဿာယ ဝိဟရန္တော ဣမေသု ဒွီသု ဝိဟာရေသု နိဗဒ္ဓဝါသံ ဝသိ။ ဧကံ အန္တောဝဿံ ဇေတဝနေ ဝသတိ, ဧကံ ပုဗ္ဗာရာမေ။ တသ္မိံ သမယေ ပန ဘဂဝါ ပုဗ္ဗာရာမေ ဝိဟရတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတုပါသာဒေ”တိ။

ဝါသေဋ္ဌဘာရဒွာဇာ တိ ဝါသေဋ္ဌော စ သာမဏေရော ဘာရဒွာဇော စ။ **ဘိက္ခူသု ပရိဝသန္တိ** တိ တေ နေဝ တိတ္ထိယပရိဝါသံ ဝသန္တိ, န အာပတ္တိပရိဝါသံ။ အပရိပုဏ္ဏဝဿတ္တာ ပန ဘိက္ခုဘာဝံ ပတ္ထယမာနာ ဝသန္တိ။ တေနေတံ ဝုတ္တံ “ဘိက္ခုဘာဝံ အာကင်္ခမာနာ”တိ။ ဥဘောပိ ဟေတေ ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ နိဗ္ဗတ္တာ, စတ္တာလီသ စတ္တာလီသ ကောဋိဝိဘဝါ တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ မဇ္ဈိမနိကာယေ **ဝါသေဋ္ဌသုတ္တံ** သုတွာ သရဏံ ဂတာ, **တေဝိဇ္ဇသုတ္တံ** သုတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဣမသ္မိံ ကာလေ ဘိက္ခုဘာဝံ အာကင်္ခမာနာ ပရိဝသန္တိ။ **အဗ္ဘောကာသေ စင်္ကမတီ** တိ ဥတ္တရဒက္ခိဏေန အာယတဿ ပါသာဒဿ ပုရတ္ထိမဒိသာဘာဂေ ပါသာဒစ္ဆာယာယံ ယန္တရဇ္ဇုဟိ အာကမိုယမာနံ ရတနသတုဗ္ဗေဓံ သုဝဏ္ဏအဂ္ဃိကံ ဝိယ အနိလပထေ ဝိဓာဝန္တီဟိ ဆဗ္ဗဏ္ဏာဟိ ဗုဒ္ဓရသ္မီဟိ သောဘမာနော အပရာပရံ စင်္ကမတိ။

၁၁၂. အနုစင်္ကမိံသူ တိ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ဩနတသရီရာ ဟုတွာ အနုဝတ္တမာနာ စင်္ကမိံသု။ **ဝါသေဋ္ဌံ အာမန္တေသီ** တိ သော တေသံ ပဏ္ဍိတတရော ဂဟေတဗ္ဗံ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗဉ္စ ဇာနာတိ, တသ္မာ တံ အာမန္တေသိ။ **တုမှေ ခွတ္ထာ** တိ တုမှေ ခေါ အတ္ထ။ **ဗြာဟ္မဏဇစ္စာ** တိ, ဗြာဟ္မဏဇာတိကာ။ **ဗြာဟ္မဏကုလီနာ** တိ ဗြာဟ္မဏေသု

ကုလီနာ ကုလသမ္ပန္နာ။ **ဗြာဟ္မဏကုလာ** တိ ဗြာဟ္မဏကုလတော, ဘောဂါဒိသမ္ပန္နံ ဗြာဟ္မဏကုလံ ပဟာယာတိ အတ္ထော။ **န အက္ကောသန္တိ** တိ ဒသဝိဓေန အက္ကောသဝတ္ထုနာ န အက္ကောသန္တိ။ **န ပရိဘာသန္တိ** တိ နာနာဝိဓာယ ပရိဘာသကထာယ န ပရိဘာသန္တီတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ "ဗြာဟ္မဏာ ဣမေ သာမဏေရေ အက္ကောသန္တိ ပရိဘာသန္တီ"တိ ဇာနမာနောဝ ပုစ္ဆတိ။ ကသ္မာ? ဣမေ မယာ အပုစ္ဆိတာ ပဌမတရံ န ကထေဿန္တိ, အကထိတေ ကထာ န သမုဋ္ဌာတီတိ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထာယ။ **တဂ္ဃ** တိ ဧကံသဝစနေ နိပါတော, ဧကံသေနေဝ နော, ဘန္တေ, ဗြာဟ္မဏာ အက္ကောသန္တိ ပရိဘာသန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အတ္တရူပါယာ**တိ အတ္တနော အနုရူပါယ။ **ပရိပုဏ္ဏာယာ** တိ ယထာရုစိ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ အာရောပေတွာ အာရောပေတွာ ပရိပူရိတာယ။ **နော အပရိပုဏ္ဏာယာ** တိ အန္တရာ အဋ္ဌပိတာယ နိရန္တရံ ပဝတ္တာယ။

ကသ္မာ ပန ဗြာဟ္မဏာ ဣမေ သာမဏေရေ အက္ကောသန္တီတိ? အပ္ပတိဋ္ဌတာယ။ ဣမေ ဟိ သာမဏေရာ အဂ္ဂဗြာဟ္မဏာနံ ပုတ္တာ တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ ဇမ္ဗုဒီပေ ဗြာဟ္မဏာနံ အန္တရေ ပါကဋာ သမ္ဘာဝိတာ တေသံ ပဗ္ဗဇိတတ္တာ အညေ ဗြာဟ္မဏပုတ္တာ ပဗ္ဗဇိံသု။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏာ "အပတိဋ္ဌာ မယံ ဇာတာ"တိ ဣမာယ အပ္ပတိဋ္ဌတာယ ကမ္ဗုတရေပိ အန္တောဂါမေပိ တေ ဒိသွာ "တုမှေဟိ ဗြာဟ္မဏသမယော ဘိန္နော, မုဏ္ဍသမဏကဿ ပစ္စဆတော ပစ္ဆတော ရသဂိဒ္ဓါ ဟုတွာ ဝိစရထာ"တိအာဒီနိ စေဝ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတာနိ "ဗြာဟ္မဏောဝ သေဋ္ဌော ဝဏ္ဏော"တိအာဒီနိ စ ဝတွာ အက္ကောသန္တိ။ သာမဏေရာ တေသု အက္ကောသန္တေသုပိ ကောပံ ဝါ အာဃာတံ ဝါ အကတွာ ကေဝလံ ဘဂဝတော ပုဋ္ဌာ "တဂ္ဃ နော, ဘန္တေ, ဗြာဟ္မဏာ အက္ကောသန္တိ ပရိဘာသန္တီ"တိ အာရောစေသုံ။ အထ နေ ဘဂဝါ အက္ကောသနာကာရံ ပုစ္ဆန္တော **ယထာ ကထံ ပန ဝေ**တိ ပုစ္ဆတိ။ တေ အာစိက္ခန္တာ **ဗြာဟ္မဏာ ဘန္တေ**တိအာဒိမာဟံသု။

တတ္ထ **သေဋ္ဌော ဝဏ္ဏော** တိ ဇာတိဂေါတ္တာဒီနံ ပညာပနဋ္ဌာနေ ဗြာဟ္မဏောဝ သေဋ္ဌောတိ ဒဿေန္တိ။ **ဟီနာ အညေ ဝဏ္ဏာ**တိ ဣတရေ တယော ဝဏ္ဏာ ဟီနာ လာမကာတိ ဝဒန္တိ။ **သုက္ကော** တိ ပဏ္ဍရော။ **ကဏှော**တိ ကာဠကော။ **သုဇ္ဈန္တိ** တိ ဇာတိဂေါတ္တာဒီနံ ပညာပနဋ္ဌာနေ သုဇ္ဈန္တိ။ **ဗြဟ္မုနော ပုတ္တာ** တိ မဟာဗြဟ္မုနော ပုတ္တာ။ **ဩရသာ မုခတော ဇာတာ**တိ ဥရေ ဝသိတွာ မုခတော နိက္ခန္တာ, ဥရေ ကတွာ သံဝဍ္ဍိတာတိ ဝါ ဩရသာ။ **ဗြဟ္မဇာ**တိ ဗြဟ္မတော နိဗ္ဗတ္တာ။ **ဗြဟ္မနိမ္မိတာ** တိ ဗြဟ္မုနာ နိမ္မိတာ။ **ဗြဟ္မဒါယာဒါ** တိ ဗြဟ္မုနော ဒါယာဒါ။ **ဟီနမတ္ထ ဝဏ္ဏံ အဇ္ဈုပဂတာ**တိ ဟီနံ ဝဏ္ဏံ အဇ္ဈုပဂတာ အတ္ထ။ **မုဏ္ဍကေ သမဏကေ**တိ နိန္ဒန္တာ ဇိဂုစ္ဆန္တာ ဝဒန္တိ, န မုဏ္ဍကမတ္တေနေဝ သမဏမတ္တေန သန္ဓာယ။ **ဣဗ္ဘေ** တိ ဂဟပတိကေ။ **ကဏှေ**တိ ကာဠကေ။ **ဗန္ဓူ** တိ မာရဿ ဗန္ဓုဘူတေ မာရပက္ခိကေ။ **ပါဒါပစ္စေ** တိ မဟာဗြဟ္မုနော ပါဒါနံ အပစ္စဘူတေ ပါဒတော ဇာတေတိ အဓိပ္ပါယော။

၁၁၄. "တဂ္ဃ ဝေ, ဝါသေဋ္ဌ, ဗြာဟ္မဏာ ပေါရာဏံ အဿရန္တာ ဧဝမာဟံသူ"တိ ဧတ္ထ **ဝေ**တိ နိပါတမတ္တံ, သာမိဝစနံ ဝါ, တုမှာကံ ဗြာဟ္မဏာတိ အတ္ထော။ **ပေါရာဏန္တိ** ပေါရာဏကံ အဂ္ဂညံ လောကုပ္ပတ္တိစရိယဝံသံ။ **အဿရန္တာ** တိ အဿရမာနာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ, ဧကံသေန ဝေ, ဝါသေဋ္ဌ, ဗြာဟ္မဏာ ပေါရာဏံ လောကုပ္ပတ္တိံ အနနုဿရန္တာ အဇာနန္တာ ဧဝံ ဝဒန္တီတိ။ "ဒိဿန္တိ ခေါ ပနာ"တိ ဧဝမာဒိ တေသံ လဒ္ဓိဘိန္ဒနတ္ထာယ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဗြာဟ္မဏိယော** တိ ဗြာဟ္မဏာနံ ပုတ္တပ္ပဋိလာဘတ္ထာယ အာဝါဟဝိဝါဟဝသေန ကုလံ အာနီတာ ဗြာဟ္မဏိယော ဒိဿန္တိ။ တာ ခေါ ပနေတာ အပရေန သမယေန ဥတုနိယောပိ ဟောန္တိ, သဉ္ဇာတပုပ္ဖာတိ အတ္ထော။ **ဂဗ္ဘိနိယော** တိ သဉ္ဇာတဂဗ္ဘာ။ **ဝိဇာယမာနာ**တိ ပုတ္တဓီတရော ဇနယမာနာ။ **ပါယမာနာ**တိ ဒါရကေ ထညံ ပါယန္တိယော။ **ယောနိဇာဝ သမာနာ**တိ ဗြာဟ္မဏီနံ ပဿာဝမဂ္ဂေန ဇာတာ သမာနာ။ **ဧဝမာဟံသူ**တိ ဧဝံ ဝဒန္တိ။ ကထံ? "ဗြာဟ္မဏောဝ သေဋ္ဌော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ ဗြဟ္မဒါယာဒါ"တိ။ ယဒိ ပန နေသံ တံ သစ္စဝစနံ သိယာ, ဗြာဟ္မဏီနံ ကုစ္ဆိ မဟာဗြဟ္မုနော ဥရော ဘဝေယျ, ဗြာဟ္မဏီနံ ပဿာဝမဂ္ဂေါ မဟာဗြဟ္မုနော မုခံ ဘဝေယျ, န ခေါ ပနေတံ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တေနာဟ "တေ စ ဗြဟ္မုနော ဧဝ အဗ္ဘာစိက္ခန္တီ"တိအာဒိ။

စတုဝဏ္ဏသုဒ္ဓိဝဏ္ဏနာ

ဇတ္တာဝတာ ''မယံ မဟာဗ္ရဟ္မုနော ဥရေ ဝသိတ္ဝာ မုခတော နိက္ခန္တာတိ ဝတ္တုံ မာ လဘန္တု''တိ ဣမံ မုခစ္ဆေဒကတဒံ ဝတ္ဝာ ပုန စတ္တာရောပိ ဝဏ္ဏာ ကုသလေ ဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တန္တာဝ သုဇ္ဈန္တီတိ ဒဿနတ္ထံ **စတ္တာရောမေ, တသေဋ္ဌ, ဝဏ္ဏာ**တိအာဒိမာဟ။ **အကုသလသင်္ခါတာ** တိ အကုသလာတိ သင်္ခါတာ အကုသလကောဋ္ဌာသဘူတာ ဝါ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **န အလမရိယာ**တိ အရိယဘာဝေ အသမတ္ထာ။ **ကဏှာ**တိ ပကတိကာဠကာ။ **ကဏှဝိပါကာ**တိ ဝိပါကောပိ နေသံ ကဏှော ဒုက္ခောတိ အတ္ထော။ **ခတ္တိယေပိ တေ** တိ ခတ္တိယမ္ဟိပိ တေ။ **ဧကစ္စေ** တိ ဧကသ္မိံ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

သုက္ကာ တိ နိက္ကိလေသဘာဝေန ပဏ္ဍရာ။ **သုက္ကဝိပါကာ** တိ ဝိပါကောပိ နေသံ သုက္ကော သုခောတိ အတ္ထော။

၁၁၆. ဥဘယဝေါကိဏ္ဏေသု ဝတ္တမာနေသု တိ ဥဘယေသု ဝေါကိဏ္ဏေသု မိဿီဘူတေသု ဟုတ္ဝာ ဝတ္တမာနေသု။ ကတမေသု ဥဘယေသူတိ? ကဏှသုက္ကေသု ဓမ္မေသု ဝိညုဂရဟိတေသု စေဝ ဝိညုပ္ပသတ္ထေသု စ။ **ယဒေတ္ထ ဗ္ရာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသူ**တိ ဧတ္ထ ဧတေသု ကဏှသုက္ကဓမ္မေသု ဝတ္တမာနာပိ ဗ္ရာဟ္မဏာ ယဒေတံ ဧဝံ ဝဒန္တိ ''ဗ္ရာဟ္မဏောဝ သေဋ္ဌော ဝဏ္ဏော''တိအာဒိ။ **တံ နေသံ ဝိညူ နာနုဇာနန္တီ** တိ ယေ လောကေ ပဏ္ဍိတာ, တေ နာနုမောဒန္တိ, န ပသံသန္တီတိ အတ္ထော။ **တံ ကိဿ ဟေတု? ဣမေသဉ္ဟိ တသေဋ္ဌ** တိအာဒိမှဟိ အယံ သင်္ခေပတ္ထော။ ယံ ဝုတ္တံ နာနုဇာနန္တီတိ, တံ ကသ္မာတိ စေ? ယသ္မာ ဣမေသံ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ ယော ဘိက္ခု အရဟံ။ပေ.။ သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော, သော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, တေ စ န ဧဝရူပာ။ တသ္မာ နေသံ ဝိညူ နာနုဇာနန္တိ။

အရဟန္တိအာဒိပဒေသု စေတ္ထ ကိလေသာနံ အာရကတ္တာဒီဟိ ကာရဏေဟိ **အရဟံ**။ အာသဝါနံ ခီဏတ္တာ **ခီဏာသဝေါ**။ သတ္တ သေက္ခာ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကာ စ ဗ္ရဟ္မစရိယဝါသံ ဝသန္တိ နာမ။ အယံ ပန ဝုတ္ထဝါသောတိ **ဝုသိတဝါ**။ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ စတူသု သစ္စေသု ပရိဇာနနာဒိကရဏီယံ ကတံ အဿာတိ **ကတကရဏီယော**။ ကိလေသဘာရော စ ခန္ဓဘာရော စ ဩဟိတော အဿာတိ **ဩဟိတဘာရော**။ ဩဟိတောတိ ဩဟာရိတော။ သုန္ဒရော အတ္ထော, သကော ဝါ အတ္ထော သဒတ္ထော, အနုပ္ပတ္တော သဒတ္ထော ဧတေနာတိ **အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော**။ ဘဝသံယောဇနံ ဝုစ္စတိ တဏှာ, သာ ပရိက္ခီဏာ အဿာတိ **ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော။ သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော** တိ သမ္မာ ဟေတုနာ ကာရဏေန ဇာနိတ္ဝာ ဝိမုတ္တော။ **ဇနေတသ္မိ** န္တိ ဇနေ ဧတသ္မိံ, ဣမသ္မိံ လောကေတိ အတ္ထော။ **ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပရာယဉ္စာ**တိ ဣဓတ္တဘာဝေ စ ပရတ္တဘာဝေ။

၁၁၇. အနန္တရာတိ အန္တရဝိရဟိတာ, အတ္တနော ကုလေန သဒိသာတိ အတ္ထော။ **အနုယုတ္တာ** တိ ဝသဝတ္တိနော။ **နိပစ္စကာရ**န္တိ မဟလ္လကတရာ နိပစ္စကာရံ ဒဿေန္တိ။ ဒဟရတရာ အဘိဝါဒနာဒီနိ ကရောန္တိ။ တတ္ထ **သာမီစိကမ္မ**န္တိ တံတံဝတ္တကရဏာဒိ အနုစ္ဆဝိကကမ္မံ။

၁၁၈. နိဝိဋ္ဌာ တိ အဘိနိဝိဋ္ဌာ အစလဋ္ဌိတာ။ ကဿ ပန ဧဝရူပါ သဒ္ဓါ ဟောတီတိ? သောတာပန္နဿ။ သော ဟိ နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ အသိနာ သီသေ ဆေဇ္ဇမာနေပိ ဗုဒ္ဓေါ အဗုဒ္ဓေါတိ ဝါ, ဓမ္မော အဓမ္မောတိ ဝါ, သင်္ဃော အသင်္ဃောတိ ဝါ န ဝဒတိ။ ပတိဋ္ဌိတသဒ္ဓေါ ဟောတိ သူရမ္ဗဋ္ဌော ဝိယ။

သော ကိရ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ သောတာပန္နော ဟုတ္ဝာ ဂေဟံ အဂမာသိ။ အထ မာရော ဒ္ဝတ္တိံသဝရလက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတံ ဗုဒ္ဓရူပံ မာပေတ္ဝာ တဿ ဃရဒ္ဝါရေ ဌတ္ဝာ ''သတ္ထာ အာဂတော''တိ သာသနံ ပဟိဏိ။ သူရမ္ဗဋ္ဌော စိန္တေသိ ''အဟံ ဣဒါနေဝ သတ္ထု သန္တိကေ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ အာဂတော, ကိံ နု ခေါ ဘဝိဿတီ''တိ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ သတ္ထုသညာယ ဝန္ဒိတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။ မာရော အာဟ – ''အမ္ဗဋ္ဌ, ယံ တေ မယာ 'ရူပံ အနိစ္စံ။ပေ.။ ဝိညာဏံ အနိစ္စ'န္တိ ကထိတံ, တံ ဒုက္ကထိတံ။ အနုပဓာရေတွာဝ ဟိ မယာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ တ္ဝံ 'ရူပံ နိစ္စံ။ပေ.။ ဝိညာဏံ နိစ္စ'န္တိ ဂဏှာဟီ''တိ။ သော စိန္တေသိ – ''အဋ္ဌာနမေတံ ယံ ဗုဒ္ဓါ အနုပဓာရေတွာ အပစ္စက္ခံ ကတွာ ကိဉ္စိ ကထေယျုံ, အဒ္ဓါ အယံ မယှံ ဝိဟိံသနတ္ထံ မာရော အာဂတော''တိ။ တတော နံ ''တ္ဝံ မာရောသီ''တိ အာဟ။ သော မုသာဝါဒံ ကာတုံ နာသက္ခိ။ ''အာမ မာရောသ္မီ''တိ ပဋိဇာနာတိ။ ''ကသ္မာ အာဂတောသီ''တိ? တဝ သဒ္ဓါစာလနတ္ထန္တိ အာဟ။ ''ကဏှ ပါပိမ, တ္ဝံ တာဝ ဧကော တိဋ္ဌ, တာဒိသာနံ မာရာနံ သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ သတသဟဿမ္ပိ မမ သဒ္ဓံ စာ

လေတုံ အသမတ္ထံ, မဂ္ဂေန အာဂတသဒ္ဓာ နာမ ထိရာ သီလာပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတသိနေရု ဝိယ အစလာ ဟောတိ, ကိံ တုံ္ဝ တွော''တိ အစ္ဆရံ ပဟာရိ။ သော ဌာတုံ အသက္ကောန္တော တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။ ဧဝရူပံ သဒ္ဓံ သန္ဓာယေတံ ဝု တ္တံ ''နိဝိဋ္ဌာ''တိ။

မူလဇာတာ ပတိဋ္ဌိတာ တိ မဂ္ဂမူလသ္သ သဉ္ဇာတတ္တာ တေန မဂ္ဂမူလေန ပတိဋ္ဌိတာ။ **ဒဠ္ဟာ**တိ ထိရာ။ **အသံ ဟာရိယာ**တိ သုနိခာတက္ကန္ဒခီလော ဝိယ ကေနစိ စာလေတုံ အသက္ကုဏေယ္ယာ။ **တဿေတံ ကလ္လံ ဝစနာယာ** တိ တ ဿ အရိယသာဝကဿ ယုတ္တမေတံ ဝတ္တုံ။ ကိန္တိ? ''ဘဂဝတောမှိ ပုတ္တော ဩရသော''တိ ဧဝမာဒိ။ သော ဟိ ဘဂဝန္တံ နိဿာယ အရိယဘူမိယံ ဇာတောတိ **ဘဂဝတော ပုတ္တော။** ဥရေ ဝသိတွာ မုခတော နိက္ခန္တဓမ္မဃောသဝ သေန မဂ္ဂဖလေသု ပတိဋ္ဌိတတ္တာ **ဩရသော မုခတော ဇာတော။** အရိယဓမ္မတော ဇာတတ္တာ အရိယဓမ္မေန စ နိမ္မိ တတ္တာ **ဓမ္မဇော ဓမ္မနိမ္မိတော။** နဝလောကုတ္တရဓမ္မဒာယဇ္ဇံ အရဟတီတိ **ဓမ္မဒာယာဒော။ တံ ကိဿ ဟေတု** တိ ယဒေတံ ''ဘဂဝတောမှိ ပုတ္တော''တိ ဝတွာ ''ဓမ္မဇော ဓမ္မနိမ္မိတော''တိ ဝုတ္တံ, တံ ကသ္မာတိ စေ? ဣဒာနိဿ အ တ္ထံ ဒဿေန္တော **တထာဂတဿ ဟေတ** န္တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ''ဓမ္မကာယော ဣတိပီ''တိ ကသ္မာ တထာဂတော ''ဓမ္မကာယော''တိ ဝုတ္တော? တထာဂတော ဟိ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဟဒယေန စိန္တေတွာ တစာယ အဘိနီဟရိ။ တေနဿ သ ကာယော ဓမ္မမယတ္တာ ဓမ္မောဝ။ ဣတိ ဓမ္မော ကာယော အဿာတိ **ဓမ္မကာယော။** ဓမ္မကာယတ္တာ ဧဝ **ဗ္ရဟ္မကာယော။** ဓမ္မော ဟိ သေဋ္ဌတ္တေန ဗြဟ္မာတိ ဝုစ္စတိ။ **ဓမ္မဘူတော**တိ ဓမ္မသဘာဝေါ။ ဓမ္မဘူတတ္တာ ဧဝ **ဗြဟ္မဘူတော။**

၁၁၉. တွောဝတာ ဘဂဝတ သေဋ္ဌစ္ဆန္ဒတာဒံ ဒဿေတွာ ဣဒာနိ အပရေနပိ နယေန သေဋ္ဌစ္ဆန္ဒကတဒမေ ဝ ဒဿေတုံ **ဟောတိ ခေါ သော, ဝါသေဋ္ဌ, သမယော** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကထာ **ဗြဟ္မဇာလေ** ဝိတ္ထာရိတာဝ။ **ဣတ္ထတ္တံ အာဂစ္ဆန္တိ** တိ ဣတ္ထဘာဝံ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆန္တိ။ **တေစ ဟောန္တိ မနောမယာ** တိ တေ ဣဓ မနုဿလောကေ နိဗ္ဗတ္တမာနာပိ ဩပပာတိကာ ဟုတွာ မနေနေဝ နိဗ္ဗတ္တာတိ မနောမယာ။ ဗြဟ္မလော ကေ ဝိယ ဣဓာပိ နေသံ ပီတိယေဝ အာဟာရကိစ္စံ သာဓေတီတိ **ပီတိဘက္ခာ။** ဧတေနေဝ နယေန **သယံပဘာ**ဒီနိပိ ဝေဒိတ ဗ္ဗာနီတိ။

ရသပထဝိပာတုဘာဝဝဏ္ဏနာ

၁၂၀. ဧကောဒကီဘူတန္တိ သဗ္ဗံ စက္ကဝါဠံ ဧကောဒကမေဝ ဘူတံ။ **အန္ဓကာရော**တိ တမော။ **အန္ဓကာရတိမိသာ**တိ စက္ခုဝိညာဏုပ္ပတ္တိနိဝါရဏေန အန္ဓဘာဝကရဏံ ဗဟလတမံ။ **သမတနီ**တိ ပတိဋ္ဌဟိ သမန္တတော ပတ္ထရိ။ **ပယသော တတ္တဿာ** တိ တတ္တဿ ခီရဿ။ **ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ** တိ ဝဏ္ဏေန သမ္ပန္နာ။ ကဏိကာရပုပ္ဖသဒိသော ဟိဿာ ဝဏ္ဏော အဟောသိ။ **ဂန္ဓသမ္ပန္နာ** တိ ဂန္ဓေန သမ္ပန္နာ ဒိဗ္ဗဂန္ဓံ ဝါယတိ။ **ရသသမ္ပန္နာ** တိ ရသေန သမ္ပန္နာ ပက္ခိတ္တ ဒိဗ္ဗောဇာ ဝိယ ဟောတိ။ **ခုဒ္ဒမဓု** န္တိ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာဟိ ကတမဓုံ။ **အနေဠက**န္တိ နိဒ္ဒောသံ မက္ခိကဏ္ဍကဝိရဟိတံ။ **လောလဇာတိကော**တိ လောလသဘာဝေါ။ အတီတာနန္တရေပိ ကပ္ပေ လောလောယေဝ။ **အမ္ဘော** တိ အစ္ဆရိယဇာတော အာဟ။ **ကိမေဝိဒံ ဘဝိဿတီ** တိ ဝဏ္ဏောပိဿာ မနာပေ ဂန္ဓောပိ, ရသော ပနဿာ ကီဒိသော ဘဝိဿတီတိ အတ္ထော။ ယော တတ္ထ ဥပ္ပန္နလောဘော, သော ရသပထဝိံ အင်္ဂုလိယာ သာယိ, အင်္ဂုလိယာ ဂဟေတွာ ဇိဝှာဂ္ဂေ ဌပေ သိ။

အစ္ဆာဒေသီ တိ ဇိဝှဂ္ဂေ ဌပိတမတ္တာ သတ္တ ရသဟရဏီသဟဿာနိ ဖရိတွာ မနာပ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ။ **တ ဏှာ စဿ ဩက္ကမီ**တိ တတ္ထ စဿ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။

စန္ဒိမသူရိယာဒိပာတုဘာဝဝဏ္ဏနာ

၁၂၁. အာလုပ္ပကာရကံ ဥပက္ကမိံသု ပရိဘုဉ္ဇိတု န္တိ အာလောပံ ကတွာ ပိဏ္ဍေ ပိဏ္ဍေ ဆိန္ဒိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အာရဘိံသု။ **စန္ဒိမသူရိယာ** တိ စန္ဒိမာ စ သူရိယော စ။ **ပာတုရဟေသု**န္တိ ပာတုဘဝိံသု။

ကော ပန တေသံ ပဌမံ ပါတုဘဝိ, ကော ကသ္မိံ ဝသတိ, ကဿ ကိံ ပမာဏံ, ကော ဥပရိ, ကော သီဃံ ဂစ္ဆတိ, ကတိ နေသံ ဝီထိယော, ကထံ စရန္တိ, ကိတ္တကေ ဌာနေ အာလောကံ ကရောန္တီတိ? ဥဘော ဧကတော ပါတုဘဝန္တိ။ သူရိယော ပဌမတရံ ပညာယတိ။ တေသဉှိ သတ္တာနံ သယံပဘာယ အန္တရဟိတာယ အန္ဓကာရော အဟောသိ။ တေ ဘီတတသိတာ “ဘဒ္ဒကံ ဝတဿ သစေ အာလောကော ပါတုဘဝေယျာ”တိ စိန္တယိံသု။ တတော မဟာဇနဿ သူရဘာဝံ ဇနယမာနံ သူရိယမဏ္ဍလံ ဥဋ္ဌဟိ။ တေနေဝဿ သူရိယောတိ နာမံ အဟောသိ။ တသ္မိံ ဒိဝသံ အာလောကံ ကတွာ အတ္ထင်္ဂတေ ပုန အန္ဓကာရော အဟောသိ။ တေ “ဘဒ္ဒကံ ဝတဿ သစေ အညော အာလောကော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ စိန္တယိံသု။ အထ နေသံ ဆန္ဒံ ဉတွာဝ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဥဋ္ဌဟိ။ တေနေဝဿ စန္ဒောတိ နာမံ အဟောသိ။

တေသု စန္ဒော အန္တောမဏိဝိမာနေ ဝသတိ။ တံ ဗဟိ ရဇတေန ပရိက္ခိတ္တံ ။ ဥဘယမ္ပိ သီတလမေဝ အဟောသိ။ သူရိယော အန္တောကနကဝိမာနေ ဝသတိ။ တံ ဗာဟိရံ ဖလိကပရိက္ခိတ္တံ ဟောတိ။ ဥဘယမ္ပိ ဥဏှမေဝ။

ပမာဏတော စန္ဒော ဥဇုကံ ဧကူနပညာသယောဇနော။ ပရိမဏ္ဍလတော တီဟိ ယောဇနေဟိ ဦနဒိယဍ္ဍသတယောဇနော။ သူရိယော ဥဇုကံ ပညာသယောဇနော, ပရိမဏ္ဍလတော ဒိယဍ္ဍသတယောဇနော။

စန္ဒော ဟေဋ္ဌာ, သူရိယော ဥပရိ, အန္တရာ နေသံ ယောဇနံ ဟောတိ။ စန္ဒဿ ဟေဋ္ဌိမန္တတော သူရိယဿ ဥပရိမန္တတော ယောဇနသတံ ဟောတိ။

စန္ဒော ဥဇုကံ သဏိကံ ဂစ္ဆတိ, တိရိယံ သီဃံ။ ဒွီသု ပဿေသု နက္ခတ္တတာရကာ ဂစ္ဆန္တိ။ စန္ဒော ဓေနု ဝိယ ဝစ္ဆံ တံ တံ နက္ခတ္တံ ဥပသင်္ကမတိ။ နက္ခတ္တာနိ ပန အတ္တနော ဌာနံ န ဝိဇဟန္တိ။ သူရိယဿ ဥဇုကံ ဂမနံ သီဃံ, တိရိယံ ဂမနံ ဒန္ဓံ။ သော ကာဠပက္ခဥပေါသထတော ပါဋိပဒဒိဝသေ ယောဇနာနံ သတသဟဿံ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဩဟာယ ဂစ္ဆတိ။ အထ စန္ဒော လေခါ ဝိယ ပညာယတိ။ ပက္ခဿ ဒုတိယာယ သတသဟဿန္တိ ဧဝံ ယာဝ ဥပေါသထဒိဝသာ သတသဟဿံ သတသဟဿံ ဩဟာယ ဂစ္ဆတိ။ အထ စန္ဒော အနုက္ကမေန ဝဍ္ဎိတွာ ဥပေါသထဒိဝသေ ပရိပုဏ္ဏော ဟောတိ။ ပုန ပါဋိပဒဒိဝသေ ယောဇနာနံ သတသဟဿံ ဓာဝိတွာ ဂဏှာတိ။ ဒုတိယာယ သတသဟဿန္တိ ဧဝံ ယာဝ ဥပေါသထဒိဝသာ သတသဟဿံ သတသဟဿံ ဓာဝိတွာ ဂဏှာတိ။ အထ စန္ဒော အနုက္ကမေန ဟာယိတွာ ဥပေါသထဒိဝသေ သဗ္ဗသော န ပညာယတိ။ စန္ဒံ ဟေဋ္ဌာ ကတွာ သူရိယော ဥပရိ ဟောတိ။ မဟတိယာ ပါတိယာ ခုဒ္ဒကဘာဇနံ ဝိယ စန္ဒမဏ္ဍလံ ပိဓီယတိ။ မဇ္ဈန္ဟိကေ ဂေဟစ္ဆာယာ ဝိယ စန္ဒဿ ဆာယာ န ပညာယတိ။ သော ဆာယာယ အပညာယမာနာယ ဒူရေ ဌိတာနံ ဒိဝါ ပဒီပေါ ဝိယ သယမ္ပိ န ပညာယတိ။

ကတိ နေသံ ဝီထိယောတိ ဧတ္ထ ပန အဇဝီထိ, နာဂဝီထိ, ဂေါဝီထီတိ တိဿော ဝီထိယော ဟောန္တိ။ တတ္ထ အဇာနံ ဥဒကံ ပဋိကူလံ ဟောတိ, ဟတ္ထိနာဂါနံ မနာပံ။ ဂုန္နံ သီတုဏှသမတာယ ဖာသု ဟောတိ။ တသ္မာ ယံ ကာလံ စန္ဒိမသူရိယာ အဇဝီထိံ အာရုဟန္တိ, တဒါ ဒေဝေါ ဧကဗိန္ဒုမ္ပိ န ဝဿတိ။ ယဒါ နာဂဝီထိံ အာရောဟန္တိ, တဒါ ဘိန္နံ ဝိယ နဘံ ပဂ္ဃရတိ။ ယဒါ ဂေါဝီထိံ အာရောဟန္တိ, တဒါ ဥတုသမတာ သမ္ပဇ္ဇတိ။ စန္ဒိမသူရိယာ ဆမာသေ သိနေရုတော ဗဟိ နိက္ခမန္တိ, ဆမာသေ အန္တော ဝိစရန္တိ။ တေ ဟိ အာသာဠှမာသေ သိနေရုသမီပေန ဝိစရန္တိ။ တတော ပရေ ဒွေ မာသေ နိက္ခမိတွာ ဗဟိ ဝိစရန္တာ ပဌမကတ္တိကမာသေ မဇ္ဈေန ဂစ္ဆန္တိ။ တတော စက္ကဝါဠာဘိမုခါ ဂန္တွာ တယော မာသေ စက္ကဝါဠသမီပေန စရိတွာ ပုန နိက္ခမိတွာ စိတ္တမာသေ မဇ္ဈေန ဂန္တွာ တတော ဒွေ မာသေ သိနေရုဘိမုခါ ပက္ခန္ဒိတွာ ပုန အာသာဠှေ သိနေရုသမီပေန စရန္တိ။

ကိတ္တကေ ဌာနေ အာလောကံ ကရောန္တီတိ? ဧကပ္ပဟာရေန တီသု ဒီပေသု အာလောကံ ကရောန္တိ။ ကထံ? ဣမသ္မိဉှိ ဒီပေ သူရိယုဂ္ဂမနကာလော ပုဗ္ဗဝိဒေဟေ မဇ္ဈန္ဟိကော ဟောတိ, ဥတ္တရကုရူသု အတ္ထင်္ဂမနကာလော, အပရဂေါယာနေ မဇ္ဈိမယာမော။ ပုဗ္ဗဝိဒေဟမှိ ဥဂ္ဂမနကာလော ဥတ္တရကုရူသု မဇ္ဈန္ဟိကော, အပရဂေါယာနေ အတ္ထင်္ဂမနကာလော, ဣဓ မဇ္ဈိမယာမော။ ဥတ္တရကုရူသု ဥဂ္ဂမနကာလော အပရဂေါယာနေ မဇ္ဈန္ဟိကော, ဣဓ အတ္ထင်္ဂမနကာလော, ပုဗ္ဗဝိဒေဟေ မဇ္ဈိမယာမော။ အပရဂေါယာနဒီပေ ဥဂ္ဂမနကာလော ဣဓ မဇ္ဈန္ဟိကော, ပုဗ္ဗဝိဒေဟေ အတ္ထင်္ဂမနကာလော, ဥတ္တရကုရူသု မဇ္ဈိမယာမောတိ။

နက္ခတ္တာနိ တာရကရူပာနီတိ ကတ္တိကာဒိနက္ခတ္တာနိ စေဝ သေသတာရကရူပာနိ စ စန္ဒိမသူရိယေဟိ သဒ္ဓိံယေဝ ဟာတုရပေသုံ။ **ရတ္တိန္ဒိဝ**တိ တတော သူရိယတ္ထင်္ဂမနတော ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ ရတ္တိ, အရုဏုဂ္ဂမနတော ယာဝ သူရိယတ္ထင်္ဂမနာ ဒိဝတိ ဧဝံ ရတ္တိန္ဒိဝ ပညာယိံသု။ အထ ပဉ္စဒသ ရတ္တိယော အဍ္ဍမာသော, ဒွေ ဝ အဍ္ဍမာသာ မာသောတိ ဧဝံ မာသဍ္ဍမာသာ ပညာယိံသု။ အထ စတ္တာရော မာသာ ဥတု, တယော ဥတူ သံဝစ္ဆရောတိ ဧဝံ ဥတုသံဝစ္ဆရာ ပညာယိံသု။

၁၂၂. **ဝဏ္ဏဝေဝဏ္ဏတာ စာ**တိ ဝဏ္ဏဿ ဝိဝဏ္ဏဘာဝေါ။ **တေသံ ဝဏ္ဏာတိမာနပစ္စယာ** တိ တေသံ ဝဏ္ဏံ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နအတိမာနပစ္စယာ။ **မာနာတိမာနဇာတိကာန**န္တိ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပန္နမာနာတိမာနသဘာဝါနံ။ **ရသာယ ပထဝိယာ**တိ သမ္ပန္နရသတ္တာ ရသာတိ လဒ္ဓနာမာယ ပထဝိယာ။ **အနုတ္ထုနိံသူ** တိ အနုဘာသိံသု။ **အဟော ရသ**န္တိ အဟော အမှာကံ မဓုရရသံ အန္တရဟိတံ။ **အဂ္ဂညံ အက္ခရ** န္တိ လောကုပ္ပတ္တိဝံသကထံ။ **အနုသရန္တိ** တိ အနုဂစ္ဆန္တိ။

ဘူမိပပ္ပဋကပာတုဘာဝါဒိဝဏ္ဏနာ

၁၂၃. **ဧဝမေဝ ပာတုရဟောသီ**တိ ဒေဒိသော ဟုတွာ ဥဋ္ဌဟိ, အဍ္ဍောတပိယံ ဥဒကေ ဆိန္နေ သုက္ခကလလပဋလံ ဝိယ စ ဥဋ္ဌဟိ။

၁၂၄. **ပဒာလတာ**တိ ဧကာ မဓုရရသာ ဘဒ္ဒာလတာ။ **ကလမ္ဗုကာ** တိ နာဠိကာ။ **အဟု ဝတ နော**တိ မဓုရရသာ ဝတ နော ပဒာလတာ အဟောသိ။ **အဟာယိ ဝတ နော**တိ သာ နော ဧတရဟိ အန္တရဟိတာတိ။

၁၂၅. **အကဋ္ဌပာကော** တိ အကဋ္ဌေယေဝ ဘူမိဘာဂေ ဥပ္ပန္နော။ **အကဏော**တိ နိက္ကုဏ္ဍကော။ **အထုသော**တိ နိတ္ထုသော။ **သုဂန္ဓော** တိ ဒိဗ္ဗဂန္ဓံ ဝါယတိ။ **တဏ္ဍုလပ္ဖလော** တိ သုပရိသုဒ္ဓံ ပဏ္ဍရံ တဏ္ဍုလမေဝ ဖလတိ။ **ပက္ကံ ပဋိဝိရူဠ္ဟ**န္တိ သာယံ ဂဟိတဋ္ဌာနံ ပာတော ပက္ကံ ဟောတိ, ပုန ဝိရူဠ္ဟံ ပဋိပာကတိကမေဝ ဂဟိတဋ္ဌာနံ န ပညာယတိ။ **နာပဒာနံ ပညာယတီ**တိ အလာယိတံ ဟုတွာ အနူနမေဝ ပညာယတိ။

ဣတ္ထိပုရိသလိင်္ဂါဒိပာတုဘာဝဝဏ္ဏနာ

၁၂၆. **ဣတ္ထိယာ စ** တိ ယာ ပုဗ္ဗေ မနုဿကာလေ ဣတ္ထီ, တဿာ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပာတုဘဝတိ, ပုဗ္ဗေ ပုရိသဿ ပုရိသလိင်္ဂံ။ မာတုကမော နာမ ဟိ ပုရိသတ္တဘာဝံ လဘန္တော အနုပုဗ္ဗေန ပုရိသတ္တပစ္စယေ ဓမ္မေ ပူရေတွာ လဘတိ။ ပုရိသော ဣတ္ထတ္တဘာဝံ လဘန္တော ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ နိဿာယ လဘတိ။ တဒါ ပန ပကတိယာ မာတုကမဿ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ, ပုရိသဿ ပုရိသလိင်္ဂံ ပာတုရဟောသိ။ **ဥပနိဇ္ဈာယတ** န္တိ ဥပနိဇ္ဈာယန္တာနံ ဩလောကေန္တာနံ။ **ပရိဠာဟော**တိ ရာဂပရိဠာဟော။ **သေဋ္ဌိ** န္တိ ဆာရိကံ။ **နိဗ္ဗုယ္ဟမာနာယ** တိ နိယျမာနာယ။

၁၂၇. **အဓမ္မသမ္မတ**န္တိ တံ ပံသုခိပနာဒိ အဓမ္မောတိ သမ္မတံ။ **တဒေတရဟိ ဓမ္မသမ္မတ**န္တိ တံ ဣဒါနိ ဓမ္မောတိ သမ္မတံ, ဓမ္မောတိ တံ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တိ။ တထာ ဟိ ဧကစ္စေသု ဇနပဒေသု ကလဟံ ကုရုမာနာ ဣတ္ထိယော “တွံ ကသ္မာ ကထေသိ? ယာ ဧကမယပိဏ္ဍမတ္တမ္ပိ နာလတ္ထာ”တိ ဝဒန္တိ။ **ပာတဗျတ** န္တိ သေဝိတဗ္ဗတံ။ **သန္နိဓိကာရက**န္တိ သန္နိဓိံ ကတွာ။ **အပဒါနံ ပညာယိတ္ထ** တိ ဆိန္နဋ္ဌာနံ ဦနမေဝ ဟုတွာ ပညာယိတ္ထ။ **သဏ္ဍသဏ္ဍာ** တိ ဧကေကသ္မိံ ဌာနေ ကလာပဗန္ဓာ ဝိယ ဂုမ္ဗဂုမ္ဗာ ဟုတွာ။

၁၂၈. **မရိယာဒံ ဌပေယျာမ** တိ သီမံ ဌပေယျာမ။ **ယတြ ဟိ နာမ** တိ ယော ဟိ နာမ။ **ပာဏိနာ ပဟရိံသူ**တိ တယော တရေ ဝစနံ အဂဏှန္တံ ပာဏိနာ ပဟရိံသု။ **တဒဂ္ဂေ ခော** တိ တံ အဂ္ဂံ ကတွာ။

မဟာသမ္မတရာဇဝဏ္ဏနာ

၁၃၀. **ခီယိတဗ္ဗံ ခီယေယျာ** တိ ပကာသေတဗ္ဗံ ပကာသေယျ ခိပိတဗ္ဗံ ခိပေယျ, ပာရေတဗ္ဗံ ပာရေယျာ တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ယော နေသံ သတ္တော** တိ ယော တေသံ သတ္တော။ ကော ပန သောတိ? အမှာကံ ဗောဓိသတ္တော

တော။ **သာလီနံ ဘာဂံ အနုပဒဿာမာ** တိ မယံ ဧကေကဿ ခေတ္တတော အမ္ဗဏမ္ဗဏံ အာဟရိတွာ တုယှံ သာလိဘာဂံ ဒဿာမ, တယာ ကိဉ္စိ ကမ္မံ န ကာတဗ္ဗံ, တွံ အမှာကံ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌာတိ။

၁၃၁. အက္ခရံ ဥပနိဗ္ဗတ္တန္တိ သင်္ခါ သမညာ ပညတ္တိ ဝေါဟာရော ဥပ္ပန္နော။ **ခတ္တိယော ခတ္တိယောတွေဝ ဒုတိယံ အက္ခရ**န္တိ န ကေဝလံ အက္ခရမေဝ, တေ ပနဿ ခေတ္တသာမိနော တီဟိ သင်္ဂဟေဟိ အဘိသေကမ္ပိ အကံသု။ **ရဉ္ဇေတီ** တိ သုခေတိ ပီနေတိ။ **အဂ္ဂညေနာ** တိ အဂ္ဂန္တိ ဉာတေန, အဂ္ဂေ ဝါ ဉာတေန လောကုပ္ပတ္တိသမယေ ဥပ္ပန္နေန အဘိနိဗ္ဗတ္တိ အဟောသီတိ။

ဗြာဟ္မဏမဏ္ဍလာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၃၂. ဝီတင်္ဂါရာ **ဝီတဓူမာ**တိ ပစိတွာ ခါဒိတဗ္ဗာဘာဝတော ဝိဂတဓူမင်္ဂါရာ။ **ပန္နမုသလာ** တိ ကောဋ္ဋေတွာ ပစိတဗ္ဗာဘာဝတော ပတိတမုသလာ။ **ဃာသမေသမာနာ**တိ ဘိက္ခာစရိယဝသေန ယာဂုဘတ္တံ ပရိယေသန္တာ။ **တမေနံ မနုဿာ ဒိသွာ**တိ တေ ဧတေ မနုဿာ ပဿိတွာ။ **အနဘိသမ္ဘုဏမာနာ** တိ အသဟမာနာ အသက္ကောန္တာ။ **ဂန္ထေ ကရောန္တာ**တိ တယော ဝေဒေ အဘိသင်္ခရောန္တာ စေဝ ဝါစေန္တာ စ။ **အစ္ဆန္တီ** တိ ဝသန္တိ, "အစ္ဆေန္တီ"တိပိ ပါဌော။ သေဝတ္ထော။ **ဟီနသမ္မတ**န္တိ "မန္တေ ဓာရေန္တိ မန္တေ ဝါစေန္တီ"တိ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌ, ဣဒံ တေန သမယေန ဟီနသမ္မတံ။ **တဒေတရဟိ သေဋ္ဌသမ္မတ**န္တိ တံ ဣဒါနိ "တ္တေကေ မန္တေ ဓာရေန္တိ တ္တေကေ မန္တေ ဝါစေန္တီ"တိ သေဋ္ဌသမ္မတံ ဇာတံ။ **ဗြာဟ္မဏမဏ္ဍလဿာ** တိ ဗြာဟ္မဏဂဏဿ။

၁၃၃. မေထုနံ ဓမ္မံ သမာဒယာ တိ မေထုနဓမ္မံ သမာဒိယိတွာ။ **ဝိသုကမ္မန္တေ** **ပယောဇေသု**န္တိ ဂေါရက္ခဝါဏိဇကမ္မာဒိကေ ဝိသုံတေ ဥဂ္ဂတေ ကမ္မန္တေ ပယောဇေသုံ။

၁၃၄. သုဒ္ဒါ သုဒ္ဒါ တိ တေန လုဒ္ဒါစာရကမ္မခုဒ္ဒါစာရကမ္မုနာ သုဒ္ဒံ သုဒ္ဒံ လဟုံ လဟုံ ကုစ္ဆိတံ ဂစ္ဆန္တိ, ဝိနဿန္တီတိ အတ္ထော။ **အဟု ခေါ**တိ ဟောတိ ခေါ။

၁၃၅. သကံ ဓမ္မံ ဂရဟမာနော တိ န သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပနမတ္တေန သုဇ္ဈိတုံ သက္ကာတိ ဧဝံ အတ္တနော ခတ္တိယဓမ္မံ နိန္ဒမာနော။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ "ဣမေဟိ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌ, စတူဟိ မဏ္ဍလေဟီ"တိ ဣမိနာ ဣဒံ ဒဿေတိ "သမဏမဏ္ဍလံ နာမ ဝိသုံ နတ္ထိ, ယသ္မာ ပန န သက္ကာ ဇာတိယာ သုဇ္ဈိတုံ, အတ္တနော အတ္တနော သမ္မာပဋိပတ္တိယာ ဝိသုဒ္ဓိ ဟောတိ။ တသ္မာ ဣမေဟိ စတူဟိ မဏ္ဍလေဟိ သမဏမဏ္ဍလဿ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ဟောတိ။ ဣမာနိ မဏ္ဍလာနိ သမဏမဏ္ဍလံ အနုဝတ္တန္တိ, အနုဝတ္တန္တာနိ စ ဓမ္မေနေဝ အနုဝတ္တန္တိ, နော အဓမ္မေန။ သမဏမဏ္ဍလဉှိ အာဂမ္မ သမ္မာပဋိပတ္တိံ ပူရေတွာ သုဒ္ဓိံ ပါပုဏန္တီ"တိ။

ဒုစ္စရိတာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၁၃၆. ဣဒါနိ ယထာ ဇာတိယာ န သက္ကာ သုဇ္ဈိတုံ, သမ္မာပဋိပတ္တိယာဝ သုဇ္ဈန္တိ, တမတ္ထံ ပါကဋံ ကရောန္တော **ခတ္တိယောပိ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌာ** တိ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနဟေတူ**တိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝသေန သမာဒိန္နကမ္မဟေတု, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မဿ ဝါ သမာဒါနဟေတု။

၁၃၇. ဒွယကာရီတိ ကာလေန ကုသလံ ကရောတိ, ကာလေန အကုသလန္တိ ဧဝံ ဥဘယကာရီ။ **သုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဟောတီ**တိ ဧကက္ခဏေ ဥဘယဝိပါကဒါနဋ္ဌာနံ နာမ နတ္ထိ။ ယေန ပန အကုသလံ ဗဟုံ ကတံ ဟောတိ, ကုသလံ မန္ဒံ, သော တံ ကုသလံ နိဿာယ ခတ္တိယကုလေ ဝါ ဗြာဟ္မဏကုလေ ဝါ နိဗ္ဗတ္တတိ။ အထ နံ အကုသလကမ္မံ ကာဏမ္ပိ ကရောတိ ခုဇ္ဇမ္ပိ ပီဌသပ္ပိမ္ပိ။ သော ရဇ္ဇဿ ဝါ အနရဟော ဟောတိ, အဘိသိတ္တကာလေ ဝါ ဧဝံဘူတော ဘောဂေ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န သက္ကောတိ။ အပရဿ မရဏကာလေ ဒွေဝ ဗလဝမလ္လာ ဝိယ တေ ဒွေဝပိ ကုသလာကုသလကမ္မာနိ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ တေသု အကုသလံ ဗလဝတရံ ဟောတိ, တံ ကုသလံ ပဋိဗာဟိတွာ တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တာပေတိ။ ကုသလကမ္မမ္ပိ ပဝတ္တိဝေဒနီယံ ဟောတိ။ တမေနံ မင်္ဂလဟတ္ထိံ ဝါ ကရောတိ မင်္ဂလအဿံ ဝါ မင်္ဂလဥသဘံ ဝါ။ သော သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝတိ ။ ဣဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "သုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဟောတီ"တိ။

ဗောဓိပက္ခိယဘာဝနာဝဏ္ဏနာ

၁၃၈. သတ္တန္နံ ဗောဓိပက္ခိယာနန္တိ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိ အာဒိကောဋ္ဌာသဝသေန သတ္တန္နံ, ပဋိဝိဟာဋ္ဌိယာ ပန သတ္တတိံသာယ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ။ **ဘာဝနမန္ဝာယာ**တိ ဘာဝနံ အနုဂန္တွာ, ပဋိပဇ္ဇိတွာတိ အတ္ထော။ **ပရိနိဗ္ဗာယတီ** တိ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ဣတိ ဘဂဝါ စတ္တာရော ဝဏ္ဏေ ဒဿေတွာ ဝိနိဝဋ္ဋေတွာ ပဋိဝိဒ္ဓစတုသစ္စံ ခီဏာသဝမေဝ ဒေဝမနုဿေသု သေဋ္ဌံ ကတွာ ဒဿေသိ။

၁၄၀. ဣဒါနိ တမေဝတ္ထံ လောကသမ္မတဿ ဗြဟ္မုနောပိ ဝစနေန ဒဿနာနုသာရေန ဒဠှံ ကတွာ ဒဿေန္တော **ဗြဟ္မုနာပေသာ ဝါသေဋ္ဌ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာန**န္တိအာဒိမာဟ။ “ဗြဟ္မုနာပေသာ”တိအာဒိ အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တေ ဝိတ္ထာရိတံ။ ဣတိ ဘဂဝါ ဓမ္မကေနေဝ ဣမိနာ ကထာမဂ္ဂေန သေဋ္ဌစ္ဆေဒကတာဒမေဝ ဒဿေတွာ သုတ္တန္တံ ဝိနိဝဋ္ဋေတွာ အရဟတ္တနိကူဋေန ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။ **အတ္တမနာ ဝါသေဋ္ဌဘာရဒွာဇာ** တိ ဝါသေဋ္ဌဘာရဒွာဇာ သာမဏေရာပိ ဟိ သကမနာ တုဋ္ဌမနာ “သာဓု, သာဓူ”တိ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိံသု။ ဣဒမေဝ သုတ္တန္တံ အာဝဇ္ဇန္တာ အနုမဇ္ဇန္တာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပာပုဏိံသူတိ။

သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ

အဂ္ဂညသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅. သမ္ပသာဒနီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

သာရိပုတ္တသီဟနာဒဝဏ္ဏနာ

၁၄၁. ဧဝံ မေ သုတန္တိ သမ္ပသာဒနီယသုတ္တံ။ တတ္ရာယမနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ – **နာဠန္ဒာယန္တိ** နာဠန္ဒာတိ ဧဝံနာမကေ နဂရေ, တံ နဂရံ ဂေါစရဂါမံ ကတွာ။ **ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ**တိ ဒုဿပါဝါရိကသေဋ္ဌိနော အမ္ဗဝနေ။ တံ ကိရ တဿ ဥယျာနံ အဟောသိ။ သော ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ဘဂဝတိ ပသန္နော တသ္မိံ ဥယျာနေ ကုဋိလေဏမဏ္ဍပါဒိပဋိမဏ္ဍိတံ ဘဂဝတော ဝိဟာရံ ကတွာ နိယျာတေသိ။ သော ဝိဟာရော ဇီဝကမ္ဗဝနံ ဝိယ “ပါဝါရိကမ္ဗဝန”န္တွေဝ သင်္ချံ ဂတော, တသ္မိံ ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ ဝိဟရတီတိ အတ္ထော။ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဧဝံပသန္နော အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတီ”တိ။ ကသ္မာ ဧဝံ အဝေါစ? အတ္တနော ဥပ္ပန္နသောမနဿပဝေဒနတ္ထံ။

တတ္ရာယမနုပုဗ္ဗိကထာ – ထေရော ကိရ တံဒိဝသံ ကာလဿေဝ သရီရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတွာ သုနိဝတ္ထနိဝါသနော ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဟံသာဒိကေဟိ အဘိက္ကန္တာဒီဟိ ဒေဝမနုဿာနံ ပသာဒံ အာဝဟန္တော နာဠန္ဒဝါသီနံ ဟိတသုခမနုဗြူဟယန္တော ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဝိဟာရံ ဂန္တွာ သတ္ထု ဝတ္တံ ဒဿေတွာ သတ္ထရိ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိဋ္ဌေ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ အတ္တနော ဒိဝါဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ တတ္ထ သဒ္ဓိံဝိဟာရိကန္တေဝါသိကေသု ဝတ္တံ ဒဿေတွာ ပဋိက္ကန္တေသု ဒိဝါဋ္ဌာနံ သမ္မဇ္ဇိတွာ စမ္မက္ခဏ္ဍံ ပညပေတွာ ဥဒကတုမ္ဗတော ဥဒကေန ဟတ္ထပါဒေ သီတလေ ကတွာ တိသန္ဓိပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ကာလပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ ဖလသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိ။

သော ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလဝသေန သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ အတ္တနော ဂုဏေ အနုဿရိတုမာရဒ္ဓော။ အထဿ ဂုဏေ အနုဿရတော သီလံ အာပါထမာဂတံ။ တတော ပဋိပါဋိယာဝ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ ပဌမံ ဈာနံ ဒုတိယံ ဈာနံ တတိယံ ဈာနံ စတုတ္ထံ ဈာနံ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိ ဝိပဿနာဉာဏံ မနောမယိဒ္ဓိဉာဏံ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏံ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏံ စေတောပရိယဉာဏံ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ။ပေ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ သောတာပတ္တိဖလံ။ပေ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ အရဟတ္တဖလံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ သာဝကပါရမီဉာဏံ။ ဣတော ပဋ္ဌာယ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကဿ အသင်္ချေယျဿ ဥပရိ အနောမဒဿီဗုဒ္ဓဿ ပါဒမူလေ ကတံ အဘိနီဟာရံ အာဒိံ ကတွာ အတ္တနော ဂုဏေ အနုဿရတော ယာဝ နိသိန္နပလ္လင်္ကာ ဂုဏာ ဥပဋ္ဌဟိံသု။

ဧဝံ ထေရော အတ္တနော ဂုဏေ အနုဿရမာနော ဂုဏာနံ ပမာဏံ ဝါ ပရိစ္ဆေဒံ ဝါ ဒဋ္ဌုံ နာသက္ခိ။ သော စိန္တေသိ – “မယှံ တာဝ ပဒေသဉာဏေ ဌိတဿ သာဝကဿ ဂုဏာနံ ပမာဏံ ဝါ ပရိစ္ဆေဒော ဝါ နတ္ထိ။ အဟံ ပန ယံ သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိဿ ပဗ္ဗဇိတော, ကီဒိသာ နု ခေါ တဿ ဂုဏာ”တိ ဒသဗလဿ ဂုဏေ အနုဿရိတုံ အာရဒ္ဓော။ သော ဘဂဝတော သီလံ နိဿာယ, သမာဓိံ ပညံ ဝိမုတ္တိံ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ နိဿာယ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ နိဿာယ, စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒေ စတ္တာရော မဂ္ဂေ စတ္တာရိ ဖလာနိ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ စတုယောနိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ စတ္တာရော အရိယဝံသေ နိဿာယ ဒသဗလဿ ဂုဏေ အနုဿရိတုမာရဒ္ဓော။

တထာ ပဉ္စ ပဓာနိယင်္ဂါနိ, ပဉ္စင်္ဂိကံ သမ္မာသမာဓိံ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ, ပဉ္စ ဗလာနိ, ပဉ္စ နိဿရဏိယာ ဓာတုယော, ပဉ္စ ဝိမုတ္တာယတနာနိ, ပဉ္စ ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယာ ပညာ, ဆ သာရဏီယေ ဓမ္မေ, ဆ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ, ဆ ဂါရဝေ, ဆ နိဿရဏိယာ ဓာတုယော, ဆ သတတဝိဟာရေ, ဆ အနုတ္တရိယာနိ, ဆ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယာ ပညာ, ဆ အဘိညာ, ဆ အသာဓာရဏဉာဏာနိ, သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ, သတ္တ အရိယဓနာနိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ, သတ္တ သပ္ပုရိသဓမ္မေ, သတ္တ နိဒ္ဒသဝတ္ထူနိ, သတ္တ ပညာ, သတ္တ ဒက္ခိဏေယျပုဂ္ဂလေ, သတ္တ ခီဏာသဝဗလာနိ, အဋ္ဌ ပညာပဋိလာဘဟေတူ, အဋ္ဌ သမ္မတ္တာနိ, အဋ္ဌ လောကဓမ္မာတိက္ကမေ, အဋ္ဌ အာရမ္ဘဝတ္ထူနိ, အဋ္ဌ အက္ခဏဒေသနာ, အဋ္ဌ မဟာပုရိသဝိတက္ကေ, အဋ္ဌ အဘိဘာယတနာနိ, အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ, နဝ ယောနိသောမနသိကာရမူလကေ ဓမ္မေ, နဝ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂါနိ, နဝ သတ္တာဝါသဒေသနာ, နဝ အာဃာတပ္ပဋိဝိနယေ, နဝ ပညာ, နဝ နာနတ္တာနိ, နဝ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရေ, ဒသ နာထကရ

ဏော ဓမ္မေ, ဒသ ကသိဏာယတနာနိ, ဒသ ကုသလကမ္မပထေ, ဒသ တထာဂတဗလာနိ, ဒသ သမ္မတ္တာနိ, ဒသ အရိယတသေ, ဒသ အသေက္ခဓမ္မေ, ဧကာဒသ မေတ္တာနိသံသေ, ဒွါဒသ ဓမ္မစက္ကာကာရေ, တေရသ ဓုတင်္ဂဂုဏေ , စုဒ္ဒသ ဗုဒ္ဓဉာဏာနိ, ပဉ္စဒသ ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယေ ဓမ္မေ, သောဠသဝိဓံ အာနာပါနဿတိံ, အဋ္ဌာရသ ဗုဒ္ဓဓမ္မေ, ဧကူနဝီသတိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏာနိ, စတုစတ္တာလီသ ဉာဏဝတ္ထူနိ, ပညာသ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာနိ, ပရောပဏ္ဏာသ ကုသလဓမ္မေ, သတ္တသတ္တတိ ဉာဏဝတ္ထူနိ, စတုဝီသတိကောဋိသတသဟဿသမာပတ္တိသဉ္စရမဟာဝဇိရဉာဏံ နိဿာယ ဒသဗလဿ ဂုဏေ အနုဿရိတုံ အာရဘိ။

တသ္မိံယေဝ စ ဒိတဋ္ဌာနေ နိသိန္နောယေဝ ဥပရိ ''အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ''န္တိ အာဂမိဿန္တိ သောဠသ အပရမ္ပရိယဓမ္မာ, တေပိ နိဿာယ အနုဿရိတုံ အာရဘိ။ သော ''ကုသလပညတ္တိယံ အနုတ္တရော မယှံ သတ္ထာ, အာယတနပညတ္တိယံ အနုတ္တရော, ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိယံ အနုတ္တရော, အာဒေသနာဝိဓာသု အနုတ္တရော, ဒဿနသမာပတ္တိယံ အနုတ္တရော, ပုဂ္ဂလပညတ္တိယံ အနုတ္တရော, ပဓာနေ အနုတ္တရော, ပဋိပဒါသု အနုတ္တရော, ဘဿသမာစာရေ အနုတ္တရော, ပုရိသသီလသမာစာရေ အနုတ္တရော, အနုသာသနိဝိဓာသု အနုတ္တရော, ပရပုဂ္ဂလဝိမုတ္တိဉာဏေ အနုတ္တရော, သဿတတဒေသု အနုတ္တရော, ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏေ အနုတ္တရော, ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေ အနုတ္တရော, ဣဒ္ဓိဝိဓေ အနုတ္တရော, ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ အနုတ္တရော''တိ ဧဝံ ဒသဗလဿ ဂုဏေ အနုဿရန္တော ဘဂဝတော ဂုဏာနံ နေဝ အန္တံ, န ပမာဏံ ပဿိ။ ထေရော အတ္တနောပိ တာဝ ဂုဏာနံ အန္တံ တ ပမာဏံ တ နာဒ္ဒသ, ဘဂဝတော ဂုဏာနံ ကိံ ပဿိဿတိ? ယဿ ယဿ ဟိ ပညာ မဟတီ ဉာဏံ ဝိသဒံ, သော သော ဗုဒ္ဓဂုဏေ မဟန္တတော သဒ္ဒဟတိ။ လောကိယမဟာဇနော ဥက္ကာသိတ္ဝာပိ ခိပိတ္ဝာပိ ''နမော ဗုဒ္ဓါန''န္တိ အတ္တနော အတ္တနော ဥပနိဿယေ ဌတွာ ဗုဒ္ဓါနံ ဂုဏေ အနုဿရတိ။ သဗ္ဗလောကိယမဟာဇနတော ဧကော သောတာပန္နော ဗုဒ္ဓဂုဏေ မဟန္တတော သဒ္ဒဟတိ။ သောတာပန္နာနံ သတတောပိ သဟဿတောပိ ဧကော သကဒါဂါမီ။ သကဒါဂါမိနံ သတတောပိ သဟဿတောပိ ဧကော အနာဂါမီ။ အနာဂါမိနံ သတတောပိ သဟဿတောပိ ဧကော အရဟာ ဗုဒ္ဓဂုဏေ မဟန္တတော သဒ္ဒဟတိ။ အဝသေသအရဟန္တေဟိ အသီတိ မဟာထေရာ ဗုဒ္ဓဂုဏေ မဟန္တတော သဒ္ဒဟန္တိ။ အသီတိမဟာထေရေဟိ စတ္တာရော မဟာထေရာ။ စတူဟိ မဟာထေရေဟိ ဒွေဝ အဂ္ဂသာဝကာ။ တေသုပိ သာရိပုတ္တတ္ထေရော, သာရိပုတ္တတ္ထေရတောပိ ဧကော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓဂုဏေ မဟန္တတော သဒ္ဒဟတိ။ သစေ ပန သကလစက္ကဝါဠဂဗ္ဘေ သင်္ဃာဋိကဏ္ဏေန သင်္ဃာဋိကဏ္ဏံ ပဟရိယမာနာ နိသိန္နာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓဂုဏေ အနုဿရေယျုံ, တေဟိ သဗ္ဗေဟိပိ ဧကော သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါဝ ဗုဒ္ဓဂုဏေ မဟန္တတော သဒ္ဒဟတိ။

သေယျထာပိ နာမ မဟာဇနော ''မဟာသမုဒ္ဒေါ ဂမ္ဘီရော ဥတ္တာနော''တိ ဇာနနတ္ထံ ယောတ္တာနိ ဝဋ္ဋေယျ, တတ္ထ ကောစိ ဗျာမပ္ပမာဏံ ယောတ္တံ ဝဋ္ဋေယျ, ကောစိ ဒွေဝ ဗျာမံ, ကောစိ ဒသဗျာမံ, ကောစိ ဝီသတိဗျာမံ, ကောစိ တိံသဗျာမံ, ကောစိ စတ္တာလီသဗျာမံ, ကောစိ ပညာသဗျာမံ, ကောစိ သတဗျာမံ, ကောစိ သဟဿဗျာမံ , ကောစိ စတုရာသီတိဗျာမသဟဿံ။ တေ နာဝံ အာရုယှ, သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ဥဂ္ဂတပဗ္ဗတာဒိမ္ဟိ တ ဌတွာ အတ္တနော အတ္တနော ယောတ္တံ ဩတာရေယျုံ, တေသု ယဿ ယောတ္တံ ဗျာမမတ္တံ, သော ဗျာမမတ္တဋ္ဌာနေယေဝ ဥဒကံ ဇာနာတိ။ပေ.။ ယဿ စတုရာသီတိဗျာမသဟဿံ, သော စတုရာသီတိဗျာမသဟဿဋ္ဌာနေယေဝ ဥဒကံ ဇာနာတိ။ ပရတော ဥဒကံ တွေကန္တိ န ဇာနာတိ။ မဟာသမုဒ္ဒေ ပန န တတ္တကံယေဝ ဥဒကံ, အထ ခော အနန္တမပရိမာဏံ။ စတုရာသီတိယောဇနသဟဿံ ဂမ္ဘီရော ဟိ မဟာသမုဒ္ဒေါ, ဧဝမေဝ ဧကဗျာမယောတ္တတော ပဋ္ဌာယ နဝဗျာမယောတ္တေန ဉာတဥဒကံ ဝိယ လောကိယမဟာဇနေန ဒိဋ္ဌဗုဒ္ဓဂုဏာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဒသဗျာမယောတ္တေန ဒသဗျာမဋ္ဌာနေ ဉာတဥဒကံ ဝိယ သောတာပန္နေန ဒိဋ္ဌဗုဒ္ဓဂုဏာ။ ဝီသတိဗျာမယောတ္တေန ဝီသတိဗျာမဋ္ဌာနေ ဉာတဥဒကံ ဝိယ သကဒါဂါမိနာ ဒိဋ္ဌဗုဒ္ဓဂုဏာ။ တိံသဗျာမယောတ္တေန တိံသဗျာမဋ္ဌာနေ ဉာတဥဒကံ ဝိယ အနာဂါမိနာ ဒိဋ္ဌဗုဒ္ဓဂုဏာ။ စတ္တာလီသဗျာမယောတ္တေန စတ္တာလီသဗျာမဋ္ဌာနေ ဉာတဥဒကံ ဝိယ အရဟတာ ဒိဋ္ဌဗုဒ္ဓဂုဏာ။ ပညာသဗျာမယောတ္တေန ပညာသဗျာမဋ္ဌာနေ ဉာတဥဒကံ ဝိယ အသီတိမဟာထေရေဟိ ဒိဋ္ဌဗုဒ္ဓဂုဏာ။ သတဗျာမယောတ္တေန သတဗျာမဋ္ဌာနေ ဉာတဥဒကံ ဝိယ စတူဟိ မဟာထေရေဟိ ဒိဋ္ဌဗုဒ္ဓဂုဏာ။ သဟဿဗျာမယောတ္တေန သဟဿဗျာမဋ္ဌာနေ ဉာတဥဒကံ ဝိယ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရေန ဒိဋ္ဌဗုဒ္ဓဂုဏာ။ စတုရာသီတိဗျာမသဟဿယောတ္တေန စတုရာသီတိဗျာမသဟဿဋ္ဌာနေ ဉာတဥဒကံ ဝိယ ဓမ္မသေနာပတိနာ သာရိပုတ္တတ္ထေရေန ဒိဋ္ဌဗုဒ္ဓဂုဏာ။ တတ္ထ ယထာ သော ပုရိသော မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ နာမ န တွေကံယေဝ, အနန္တမပရိမာဏန္တိ ဂဏှာတိ, ဧဝမေဝ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဓမ္မန္ဝယေန အနွယဗုဒ္ဓိယာ အနုမာနေန နယဂ္ဂါဟေန သာဝကပါရမိဉာဏေ ဌတွာ ဒသဗလဿ ဂုဏေ အနုဿရန္တော ''ဗုဒ္ဓဂုဏာ အနန္တာ အပရိမာဏာ''တိ သဒ္ဒဟိ။

ထေရေန ဟိ ဒိဋ္ဌဗုဒ္ဓဂုဏေဟိ ဓမ္မန္ဝယေန ဂဟေတဗ္ဗဗုဒ္ဓဂုဏာယေဝ ဗဟုတရာ။ ယထာ ကထံ ဝိယ? ယထာ ဣတော နဝ ဣတော နတတိ အဋ္ဌာရသ ယောဇနာနိ အဝတ္ထရိတွာ ဂစ္ဆန္တိယာ စန္ဒဘာဂာယ မဟာနဒိယာ ပုရိသော သူစိပာသေန ဥဒကံ ဂဏှေယျ, သူစိပာသေန ဂဟိတဥဒကတော အဂ္ဂဟိတမေဝ ဗဟု ဟောတိ။ ယထာ တ ပန ပုရိသော မဟာပထဝိတော အင်္ဂုလိယာ ပံသုံ ဂဏှေယျ, အင်္ဂုလိယာ ဂဟိတပံသုတော အဝသေသပံသုယေဝ ဗဟု ဟောတိ။ ယထာ တ ပန ပုရိသော မဟာသမုဒ္ဒာဘိမုခိံ အင်္ဂုလိံ ကရေယျ, အင်္ဂုလိအဘိမုခဥဒကတော အဝသေသံ ဥဒကံယေဝ ဗဟု ဟောတိ။ ယထာ စ ပုရိသော အာကာသာဘိမုခိံ အင်္ဂုလိံ ကရေယျ, အင်္ဂုလိအဘိမုခအာကာသတော သေသအာကာသပ္ပဒေသောဝ ဗဟု ဟောတိ။ ဧဝံ ထေရေန ဒိဋ္ဌဗုဒ္ဓဂုဏေဟိ အဒိဋ္ဌာ ဂုဏာဝ ဗဟူတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ –

> "ဗုဒ္ဓေါပိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဏေယျ ဝဏ္ဏံ၊
> ကပ္ပမ္ပိ စေ အညမဘာသမာနော။
> ခီယေထ ကပ္ပော စိရဒီဃမန္တရေ၊
> ဝဏ္ဏော န ခီယေထ တထာဂတဿာ"တိ။

ဧဝံ ထေရဿ အတ္တနော စ သတ္ထု စ ဂုဏေ အနုဿရတော ယမကမဟာနဒိမဟောဃော ဝိယ အဇ္ဈတ္တရေ ပီတိသောမနဿံ အဝတ္ထရမာနံ တတော ဝိယ ဘဿံ့, ဥဗ္ဗိဇ္ဇိတွာ ဥဂ္ဂတဥဒကံ ဝိယ မဟာရဟဒံ သကလသရီရံ ပူရေတိ။ တတော ထေရဿ "သုပတ္ထိတာ ဝတ မေ ပတ္တနာ, သုလဒ္ဓာ မေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, ယွတဟံ ဧဝံဝိဓဿ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတော"တိ အာဝဇ္ဇန္တဿ ဗလဝတရံ ပီတိသောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။

အထ ထေရော "ကဿာဟံ ဣမံ ပီတိသောမနဿံ အာရောစေယျ"န္တိ စိန္တေန္တော အညော ကောစိ သမဏော တ ဗြာဟ္မဏော တ ဒေဝေါ တ မာရော တ ဗြဟ္မာ တ မမ ဣမံ ပသာဒံ အနုစ္ဆဝိကံ ကတွာ ပဋိဂ္ဂဟေတုံ န သက္ခိဿတိ, အဟံ ဣမံ သောမနဿံ သတ္ထုနောယေဝ ပဝေဒေယျာမိ, သတ္ထာဝ မေ ပဋိဂ္ဂဏှိတုံ သက္ခိဿတိ, သော ဟိ တိဋ္ဌတု မမ ပီတိသောမနဿံ, မာဒိသဿ သမဏသတဿ တ သမဏသဟဿဿ တ သမဏသတသဟဿဿ တ သောမနဿံ ပဝေဒေန္တဿ သဗ္ဗေသံ မနံ ဂဏှန္တော ပဋိဂ္ဂဟေတုံ သက္ကောတိ။ သေယျထာပိ နာမ အဋ္ဌာရသ ယောဇနာနိ အဝတ္ထရမာနံ ဂစ္ဆန္တိံ စန္ဒဘာဂမဟာနဒိံ ကုသုမ္ဘာ တ ကန္ဒရာ တ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န သက္ကောန္တိ, မဟာသမုဒ္ဒောဝ တံ သမ္ပဋိစ္ဆတိ။ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဟိ တိဋ္ဌတု စန္ဒဘာဂါ, ဧဝရူပါနံ နဒီနံ သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ သတသဟဿမ္ပိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ, န စဿ တေန ဦနတ္တံ တ ပူရတ္တံ တ ပညာယတိ, ဧဝမေဝ သတ္ထာ မာဒိသဿ သမဏသတဿ သမဏသဟဿဿ သမဏသတသဟဿဿ တ ပီတိသောမနဿံ ပဝေဒေန္တဿ သဗ္ဗေသံ မနံ ဂဏှန္တော ပဋိဂ္ဂဟေတုံ သက္ကောတိ။ သေသာ သမဏဗြာဟ္မဏာဒယော စန္ဒဘာဂံ ကုသုမ္ဘကန္ဒရာ ဝိယ မမ သောမနဿံ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န သက္ကောန္တိ။ ဟန္ဒာဟံ မမ ပီတိသောမနဿံ သတ္ထုနောဝ အာရောစေမီတိ ပလ္လင်္ကံ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ စမ္မက္ခဏ္ဍံ ပပ္ဖောဋေတွာ အာဒာယ သာယန္ဟသမယေ ပုပ္ဖာနံ ဝဏ္ဍတော ဆိဇ္ဇိတွာ ပဂ္ဃရဏကာလေ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ အတ္တနော သောမနဿံ ပဝေဒေန္တော **ဧဝံပသန္နော အဟံ, ဘန္တေတိအာဒိမာဟ**။ တတ္ထ **ဧဝံပသန္နော** တိ ဧဝံ ဥပ္ပန္နသဒ္ဓေါ, ဧဝံ သဒ္ဒဟာမီတိ အတ္ထော။ **ဘိယျောဘိညတရော**တိ ဘိယျတရော အဘိညာတော, ဘိယျတရာဘိညော တ, ဥတ္တရိတရညာဏောတိ အတ္ထော။ **သမ္ဗောဓိယ** န္တိ သဗ္ဗညုတညာဏေ အရဟတ္တမဂ္ဂညာဏေ တ, အရဟတ္တမဂ္ဂေနေဝ ဟိ ဗုဒ္ဓဂုဏာ နိပ္ပဒေသာ ဂဟိတာ ဟောန္တိ။ ဒွေဝ ဟိ အဂ္ဂသာဝကာ အရဟတ္တမဂ္ဂေနေဝ သာဝကပာရမီညာဏံ ပဋိလဘန္တိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ပစ္စေကဗောဓိညာဏံ။ ဗုဒ္ဓါ သဗ္ဗညုတညာဏဉ္စေဝ သကလေ စ ဗုဒ္ဓဂုဏေ။ သဗ္ဗညုဟိ နေသံ အရဟတ္တမဂ္ဂေနေဝ ဣဇ္ဈတိ။ တသ္မာ အရဟတ္တမဂ္ဂညာဏံ သမ္ဗောဓိ နာမ ဟောတိ။ တေန ဥတ္တရိတရော ဘဂဝတာ နတ္ထိ။ တေနာဟ "ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္ဗောဓိယ"န္တိ။

၁၄၂. **ဥဠာရာ**တိ သေဋ္ဌာ။ အယဉှိ ဥဠာရသဒ္ဒေါ "ဥဠာရာနိ ခါဒနီယာနိ ခါဒန္တိ"တိအာဒီသု (မ. နိ. ၁.၃၆၆) မဓုရေ အာဂစ္ဆတိ။ "ဥဠာရာယ ခလု ဘဝံ, ဝစ္ဆာယနော , သမဏံ ဂေါတမံ ပသံသာယ ပသံသတီ"တိအာဒီသု (မ. နိ. ၁.၂၈၀) သေဋ္ဌေ။ "အပ္ပမာဏော ဥဠာရော ဩဘာသော"တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၂.၃၂) ဝိပုလေ။ သွာယမိဓ သေဋ္ဌေ အာဂတော။ တေန ဝုတ္တံ – "ဥဠာရာတိ သေဋ္ဌာ"တိ။ **အာသဘီ**တိ ဥသဘဿ ဝါစာသဒိသီ အစလာ အသမ္ပဝေဓီ။ **ဧကံသော ဂဟိတော**တိ အနုဿဝေန ဝါ အာစရိယပရမ္ပရာယ ဝါ ဣတိကိရာယ ဝါ ပိဋကသမ္ပဒါနေန ဝါ အာကာရပရိဝိတက္ကေန ဝါ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာ

ဈာနက္ခန္ဓိယာ တ တက္ကဟေတု တ နယဟေတု တ အကထေတ္ဝာတ ပစ္စက္ခတော ဉာဏေန ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ဝာတ ဝိယ ဇေ‌ာ်သော ဂ ဟိတော, သန္နိဋ္ဌာနကထာ၀ ကထိတာတိ အတ္ထော။

သီဟနာဒေတိ သေဋ္ဌနာဒေ, နေ၀ ဒန္ဓာယန္တေန န ဂဂ္ဂရာယန္တေန သီဟေန ဝိယ ဥတ္တမနာဒေ နဒိတောတိ အ တ္ထော။ **ကိံ တေ သာရိပုတ္တာ** တိ ဣမံ ဒေသနံ ကသ္မာ အာရဘီတိ? အနုယောဂဒာပနတ္ထံ။ ဧကစ္စော ဟိ သီဟနာဒံ နဒိ တွာ အတ္တနော သီဟနာဒေ အနုယောဂံ ဒာတုံ န သက္ကောတိ, နိဃံသနံ နက္ခမတိ, လေပေ ပတိတမက္ကဋော ဝိယ ဟော တိ။ ယထာ ဓမမာနံ အပရိသုဒ္ဓလောဟံ ဈာယိတွာ ဈာမအင်္ဂါရော ဟောတိ, ဧ၀ံ ဈာမင်္ဂါရော ဝိယ ဟောတိ ။ ဧကော သီ ဟနာဒေ အနုယောဂံ အပိယမာနော ဒာတုံ သက္ကောတိ, နိဃံသနံ ခမတိ, ဓမမာနံ နိဒ္ဒောသဇာတရူပံ ဝိယ အဓိကတရံ သော ဘတိ, တာဒိသော ထေရော။ တေန နံ ဘဂဝါ ''အနုယောဂက္ခမော အယ''န္တိ ဉတွာ သီဟနာဒေ အနုယောဂဒာပနတ္ထံ ဣမမ္ပိ ဒေသနံ အာရဘိ။

တတ္ထ **သဗ္ဗေ တေ** တိ သဗ္ဗေ တေ တယာ။ **ဧ၀ံသီလာ**တိအာဒီသု လောကိယလောကုတ္တရဝသေန သီလာဒီနိ ပုစ္ဆတိ။ တေသံ ဝိတ္ထာရကထာ မဟာပဒါနေ ကထိတာ၀။

ကိံ ပန တေ, သာရိပုတ္တ, ယေ တေ ဘဝိဿန္တီ တိ အတီတာ စ တာဝ နိရုဒ္ဓါ, အပဏ္ဏတ္တိကဘာဝံ ဂတာ ဒီပ သိခါ ဝိယ နိဗ္ဗုတာ, ဧ၀ံ နိရုဒ္ဓေ အပဏ္ဏတ္တိကဘာဝံ ဂတေ တွ၀ံ ကထံ ဇာနိဿသိ, အနာဂတဗုဒ္ဓါနံ ပန ဂုဏာ ကိန္တိ တယာ အတ္တနော စိတ္တေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဝိဒိတာတိ ပုစ္ဆန္တော ဧဝမာဟ။ **ကိံ ပန တေ, သာရိပုတ္တ, အဟံ ဧတရဟီ** တိ အနာဂတာပိ ဗုဒ္ဓါ အဇာတာ အနိဗ္ဗတ္တာ အနုပ္ပန္နာ, တေပိ ကထံ တွ၀ံ ဇာနိဿသိ? တေသဉ္ဟိ ဇာနနံ အပဒေ အာကာသေ ပဒဒဿနံ ဝိယ ဟောတိ။ ဣဒါနိ မယာ သဒ္ဓိံ ဧကဝိဟာရေ ဝသသိ, ဧကတော ဘိက္ခာယ စရသိ, ဓမ္မဒေသနာ ကာလေ ဒက္ခိဏပဿေ နိသီဒသိ, ကိံ ပန မယ္ဟံ ဂုဏာ အတ္တနော စေတသာ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဝိဒိတာ တယာတိ အနုယုဉ္ဇန္တော ဧဝမာဟ။

ထေရော ပန ပုစ္ဆိတေ ပုစ္ဆိတေ ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''တိ ပဋိက္ခိပတိ။ ထေရဿ စ ဝိဒိတမ္ပိ အတ္ထိ အဝိဒိ တမ္ပိ အတ္ထိ, ကိံ သော အတ္တနော ဝိဒိတဋ္ဌာနေ ပဋိက္ခေပံ ကရောတိ, အဝိဒိတဋ္ဌာနေတိ? ဝိဒိတဋ္ဌာနေ န ကရောတိ, အ ဝိဒိတဋ္ဌာနေယေ၀ ကရောတီတိ။ ထေရော ကိရ အနုယောဂေ အာရဒ္ဓေယေ၀ အညာသိ။ န အယံ အနုယောဂေ သာဝကပာ ရမီဉာဏေ, သဗ္ဗညုတညာဏေ အယံ အနုယောဂေတိ အတ္တနော သာဝကပာရမီဉာဏေ ပဋိက္ခေပံ အကတွာ အဝိဒိတဋ္ဌာနေ သဗ္ဗညုတညာဏေ ပဋိက္ခေပံ ကရောတိ။ တေန ဣဒမ္ပိ ဒီပေတိ ''ဘဂဝါ မယ္ဟံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ ဗုဒ္ဓါ နံ သီလသမာဓိပညာဝိမုတ္တိကာရဏဇာနနသမတ္ထံ သဗ္ဗညုတညာဏံ နတ္ထီ''တိ။

ဧတ္ထ တိ ဧတေသု အတီတာဒိဘေဒေသု ဗုဒ္ဓေသု။ **အထ ကိဉ္စရဟီ** တိ အထ ကသ္မာ ဧ၀ံ ဉာဏေ အသတိ တယာ ဧ၀ံ ကထိတန္တိ ဝဒတိ။

၁၄၃. ဓမ္မန္ဝယော တိ ဓမ္မဿ ပစ္စက္ခတော ဉာဏဿ အနုယောဂံ အနုဂန္တွာ ဥပ္ပန္နံ အနုမာနဉာဏံ နယဂ္ဂါ ဟော ဝိဒိတော။ သာဝကပာရမီဉာဏေ ဌတွာ၀ ဣမိနာ၀ အာကာရေန ဇာနာမိ ဘဂဝါတိ ဝဒတိ။ ထေရဿ ဟိ နယဂ္ဂါ ဟော အပ္ပမာဏော အပရိယန္တော။ ယထာ သဗ္ဗညုတညာဏဿ ပမာဏံ တ ပရိယန္တော တ နတ္ထိ, ဧ၀ံ ဓမ္မသေနာပတိနော နယဂ္ဂါဟဿ။ တေန သော ''ဣမိနာ ဧ၀ံဝိဓေ, ဣမိနာ အနုတ္တရော သတ္ထာ''တိ ဇာနာတိ။ ထေရဿ ဟိ နယဂ္ဂါ ဟော သဗ္ဗညုတညာဏဂတိကော ဧ၀။ ဣဒါနိ တံ နယဂ္ဂါဟံ ပာကဋံ ကာတုံ ဥပမာယ ဒဿေန္တော **သေယျထာပိ, ဘန္တေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယသ္မာ မဇ္ဈိမပဒေသေ နဂရဿ ဥဒ္ဒါပပာကာရာဒီနိ ထိရာနိ တ ဟောန္တိ, ဒုဗ္ဗလာနိ တ, သဗ္ဗသော တ ပန မာ ဟောန္တု, စောရာသင်္ကာ န ဟောတိ, တသ္မာ တံ အဂ္ဂဟေတွာ ပစ္စန္တိမနဂရန္တိ အာဟ။ **ဒဠ္ဟုဒ္ဒါပန္တိ** ထိရပာကာရပာဒံ။ **ဒဠ္ဟပာကာရတောရဏ**န္တိ ထိရပာကာရဉ္စေ၀ ထိရပိဋ္ဌသင်္ဃာဋဉ္စ။ **ဧကဒွါရ**န္တိ ကသ္မာ အာဟ? ဗဟုဒွါရေ ဟိ နဂရေ ဗဟူဟိ ပဏ္ဍိတဒေါဝါရိကေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဧကဒွါရေ ဧကော၀ ဝဋ္ဋတိ။ ထေရဿ စ ပညာယ သဒိသော အညော နတ္ထိ။ တသ္မာ အတ္တနော ပဏ္ဍိတဘာဝဿ ဩပမ္မတ္ထံ ဧကံယေ၀ ဒေါဝါရိကံ ဒဿေတုံ ဧကဒွါရ''န္တိ အာဟ။ **ပဏ္ဍိတော** တိ ပဏ္ဍိစ္စေန သမန္နာဂတော။ **ဗျတ္တော** တိ ဝေယျတ္တိယေန သမန္နာဂတော ဝိသဒဉာဏော။ **မေဓာဝီ**တိ ဌာနုပ္ပတ္တိကပညာသင်္ခါတာယ မေဓာယ သမန္နာဂတော။ **အနုပရိယာယပထ**န္တိ အနုပရိ

ယာယနာမကံ ဟာကာရမဂ္ဂံ။ **ဟကာရသန္ဓိ**န္တိ ဒုဝိန္နံ ကုဍ္ဍကာနံ အပဂတဋ္ဌာနံ။ **ဟကာရဝိဝရ**န္တိ ဟကာရဿ ဆိန္နဋ္ဌာနံ။

စေတသော ဥပက္ကိလေသေ တိ ပဉ္စ နီဝရဏာနိ စိတ္တံ ဥပက္ကိလေသေန္တိ ကိလိဋ္ဌံ ကရောန္တိ ဥပတာပေန္တိ ဝိဗာဓေန္တိ, တသ္မာ ''စေတသော ဥပက္ကိလေသာ''တိ ဝုစ္စန္တိ။ **ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ** တိ နီဝရဏာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ အနုပ္ပန္နာယ ပညာယ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ န ဒေန္တိ, ဥပ္ပန္နာယ ပညာယ ဝဍ္ဎိတုံ န ဒေန္တိ, တသ္မာ ''ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏာ''တိ ဝုစ္စန္တိ။ **သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ** တိ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုဋ္ဌု ဌပိတစိတ္တာ ဟုတွာ။ **သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတ**န္တိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာသဘာဝေန ဘာဝေတွာ။ **အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိ** န္တိ အရဟတ္တံ သဗ္ဗညုတညာဏံ တ ပဋိဝိဇ္ဈိံသူတိ ဒဿေတိ။

အပိစေတ္ထ သတိပဋ္ဌာနာတိ ဝိပဿနာ။ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂာ မဂ္ဂော။ အနုတ္တရာသမ္မာသမ္ဗောဓိ အရဟတ္တံ။ သတိပဋ္ဌာနာတိ တ မဂ္ဂတိ တ ဗောဇ္ဈင်္ဂမိဿကာ။ သမ္မာသမ္ဗောဓိ အရဟတ္တမေဝ။ ဒီဃဘာဏကမဟာသီဝတ္ထေ ရော ပနာဟ ''သတိပဋ္ဌာနေ ဝိပဿနာတိ ဂဟေတွာ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ မဂ္ဂေ စ သဗ္ဗညုတညာဏဥ္စာတိ ဂဟိတေ သုန္ဒရော ပဉှော ဘဝေယ္យ, န ပနေဝံ ဂဟိတ''န္တိ။ ဣတိ ထေရော သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓာနံ နီဝရဏပ္ပဟာနေ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာယ သမ္ဗောဓိယဉ္စ မဇ္ဈေ ဘိန္နသုဝဏ္ဏရဇတာနံ ဝိယ နာနုတ္တာဘာဝံ ဒဿေတိ။

ဣဓ ဌတွာ ဥပမာ သံသန္ဒေတဗ္ဗာ – အာယသ္မာ ဟိ သာရိပုတ္တော ပစ္စန္တနဂရံ ဒဿေသိ, ဟကာရံ ဒဿေသိ, ပရိယာယပထံ ဒဿေသိ, ဒုတရံ ဒဿေသိ, ပဏ္ဍိတဒောဝါရိကံ ဒဿေသိ, နဂရံ ပဝေသနကနိက္ခမနကေ ဩဠာရိကေ ပာဏေ ဒဿေသိ, ပဏ္ဍိတဒောဝါရိကဿ တေသံ ပာဏာနံ ပာကဋဘာဝဉ္စ ဒဿေသိ။ တတ္ထ ကိံ ကေန သဒိသန္တိ စေ။ နဂရံ ဝိယ ဟိ နိဗ္ဗာနံ, ဟကာရော ဝိယ သီလံ, ပရိယာယပထော ဝိယ ဟိရီ, ဒုတရံ ဝိယ အရိယမဂ္ဂော, ပဏ္ဍိတဒောဝါရိကော ဝိယ ဓမ္မသေနာပတိ, နဂရပ္ပဝိသနကနိက္ခမနကဩဠာရိကပာဏာ ဝိယ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ ဗုဒ္ဓာ, ဒောဝါရိကဿ တေသံ ပာဏာနံ ပာကဋဘာဝေ ဝိယ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နဗုဒ္ဓာနံ သီလသမာဓိအာဒီဟိ ပာကဋဘာဝေ။ ဧတ္တာဝတာ ထေရေန ဘဂဝတ ဧဝမဟံ သာဝကပာရမိဉာဏေ ဌတွာ ဓမ္မနွယေန နယဂ္ဂါဟေန ဇာနာမီတိ အတ္တနော သီဟနာဒဿ အနုယောဂေ ဒိန္နော ဟောတိ။

၁၄၄. ဣဓာဟံ, ဘန္တေ, ယေန ဘဂဝါ တိ ဣမံ ဒေသနံ ကသ္မာ အာရဘိ ? သာဝကပာရမိဉာဏဿ နိပ္ဖတ္တိဒဿနတ္ထံ။ အယဉ္ဟိ ထေရဿ အဓိပ္ပာယော, ဘဂဝါ အဟံ သာဝကပာရမိဉာဏံ ပဋိလဘန္တော ပဉ္စနဝုတိပါသဏ္ဍေ န အညံ ကေမှိ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ဥပသင်္ကမိတွာ သာဝကပာရမိဉာဏမှိ ပဋိလဘိံ, တုမှေယေဝ ဥပသင်္ကမိတွာ တုမှေ ပယိရုပါသန္တော ပဋိလဘိန္တိ။ တတ္ထ **ဣဓာ**တိ နိပါတမတ္တံ။ **ဥပသင်္ကမိံ ဓမ္မသဝနာယာ** တိ တုမှေ ဥပသင်္ကမန္တော ပနာဟံ န စီဝရာဒိဟေတု ဥပသင်္ကမန္တော, ဓမ္မသဝနတ္ထာယ ဥပသင်္ကမန္တော။ ဧဝံ ဥပသင်္ကမိတွာ သာဝကပာရမိဉာဏံ ပဋိလဘိံ။ ကဒါ ပန ထေရော ဓမ္မသဝနတ္ထာယ ဥပသင်္ကမန္တောတိ။ သူကရခတလေဏေ ဘာဂိနေယျဿ ဒီဃနခပရိဗ္ဗာဇကဿ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟသုတ္တန္တကထနဒိဝသေ (မ. နိ. ၂.၂၀၅) ဥပသင်္ကမန္တော, တဒါယေဝ သာဝကပာရမိဉာဏံ ပဋိလဘိတိ။ တံဒိဝသဉ္ဟိ ထေရော တာလဝဏ္ဋံ ဂဟေတွာ ဘဂဝန္တံ ဗီဇမာနော ဌိတော တံ ဒေသနံ သုတွာ တတ္ထေဝ သာဝကပာရမိဉာဏံ ဟတ္ထဂတံ အကာသိ။ **ဥတ္တရုတ္တရံ ပဏီတပဏီတ** န္တိ ဥတ္တရုတ္တရဥ္စေဝ ပဏီတပဏီတဥ္စ ကတွာ ဒေသေသိ။ **ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂ** န္တိ ကဏှဥ္စေဝ သုက္ကဥ္စ။ တဉ္စ ခော သပ္ပဋိဘာဂံ သဝိပက္ခံ ကတွာ။ ကဏှံ ပဋိဗာဟိတွာ သုက္ကံ, သုက္ကံ ပဋိဗာဟိတွာ ကဏှန္တိ ဧဝံ သပ္ပဋိဘာဂံ ကတွာ ကဏှသုက္ကံ ဒေသေသိ, ကဏှံ ဒေသေန္တောပိ စ သဥဿာဟံ သဝိပာကံ ဒေသေသိ, သုက္ကံ ဒေသေန္တောပိ သဥဿာဟံ သဝိပာကံ ဒေသေသိ။

တသ္မိံ ဓမ္မေ အဘိညာ ဣဓေကစ္စံ ဓမ္မံ ဓမ္မေသု နိဋ္ဌမဂမ န္တိ တသ္မိံ ဒေသိတေ ဓမ္မေ ဧကစ္စံ ဓမ္မံ နာမ သာဝကပာရမိဉာဏံ သဥ္ဇာနိတွာ ဓမ္မေသု နိဋ္ဌမဂမံ။ ကတမေသု ဓမ္မေသူတိ? စတုသစ္စဓမ္မေသု။ ဧတ္ထာယံ ထေရဿ လာဟော, ကာဠဝလ္လိဝါသီ သုမတ္ထေရော တာဝ ဝဒတိ ''စတုသစ္စဓမ္မေသု ဣမာနိ နိဋ္ဌဂမနကာရဏံ နတ္ထိ။ အဿဇိမဟာသာဝကဿ ဟိ ဒိဋ္ဌဒိဝသေယေဝ သော ပဌမမဂ္ဂေန စတုသစ္စဓမ္မေသု နိဋ္ဌံ ဂတော, အပရဘာဂေ သူကရခတလေဏဒွါရေ ဥပရိ တီဟိ မဂ္ဂေဟိ စတုသစ္စဓမ္မေသု နိဋ္ဌံ ဂတော, ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ 'ဓမ္မေသူ'တိ ဗုဒ္ဓဂုဏေသု နိဋ္ဌံ ဂ

တော''တိ။ လောကန္တရိတာသီ စူဠသီဝတ္ထေရော ပန ''သဗ္ဗံ တထေဝ ဝတွာ ကြမသီ ပန ဌာနေ 'ဓမ္မေသူ'တိ အရဟ တ္တေ နိဋ္ဌံ ဂတော''တိ အာဟ။ ဒီဃဘာဏကတိပိဋကမဟာသီဝတ္ထေရော ပန ''တထေဝ ပုရိမတာဒံ ဝတွာ ကြမသီ ပန ဌာနေ 'ဓမ္မေသူ'တိ သာဝကပာရမီဉာဏေ နိဋ္ဌံ ဂတော''တိ ဝတွာ ''ဗုဒ္ဓဂုဏာ ပန နယတော အာဂတာ''တိ အာဟ။

သတ္ထရိ ပသီဒိ န္တိ ဧဝံ သာဝကပာရမီဉာဏဓမ္မေသု နိဋ္ဌံ ဂန္တွာ ဘိယျောသောမတ္တာယ ''သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ သော ဘဂဝါ''တိ သတ္ထရိ ပသီဒိ။ **သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော** တိ သုဋ္ဌု အက္ခာတော သုကထိတော နိယျာနိကော မဂ္ဂေါ ဖလတ္ထာယ နိယျာတိ ရာဂဒေါသမောဟနိမ္မဒနသမတ္ထော။

သုပ္ပဋိပန္နော သံဃော တိ ဗုဒ္ဓသ္သ ဘဂဝတော သာဝကသံဃောပိ ဝက္ကာဒိဒေါသဝိရဟိတံ သမ္မာပဋိပဒံ ပဋိပန္န တ္တာ သုပ္ပဋိပန္နောတိ ပသန္နောမှိ ဘဂဝတီတိ ဒဿေတိ။

ကုသလဓမ္မဒေသနာဝဏ္ဏနာ

၁၄၅. ဣဒါနိ ဒိတဋ္ဌာနေ နိသီဒိတွာ သမာပဇ္ဇိတေ သောဠသ အပရာပရိယဓမ္မေ ဒဿေတုံ **အပရံ ပန ဘန္တေ ဧ တဒနုတ္တရိယ** န္တိ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **အနုတ္တရိယ** န္တိ အနုတ္တရဘာဝေါ။ **ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတီ** တိ ယထာ ယေနာကာရေန ယာယ ဒေသနာယ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, သာ တုမှာကံ ဒေသနာ အနုတ္တရာတိ ဝဒတိ။ **ကု သလေသု ဓမ္မေသူ**တိ တာယ ဒေသနာယ ဒေသိတေသု ကုသလေသု ဓမ္မေသုပိ ဘဂဝါဝ အနုတ္တရောတိ ဒီပေတိ။ ယာ တ သာ ဒေသနာ, တဿာ ဘူမိံ ဒဿေန္တောပိ ''ကုသလေသု ဓမ္မေသူ''တိ အာဟ။ **တတြိမေ ကုသလာ ဓမ္မာ** တိ တ တ္ရ ကုသလေသု ဓမ္မေသူတိ ဝုတ္တပဒေ ဣမေ ကုသလာ ဓမ္မာ နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ အာရောဂျဋ္ဌေန, အနဝ ဇ္ဇဋ္ဌေန, ကောသလ္လသမ္ဘူတဋ္ဌေန, နိဒ္ဒရထဋ္ဌေန, သုခဝိပါကဋ္ဌေနာတိ ပဉ္စဓာ ကုသလံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေသု ဇာတ ကပရိယာယံ ပတွာ အာရောဂျဋ္ဌေန ကုသလံ ဝဋ္ဋတိ။ သုတ္တန္တပရိယာယံ ပတွာ အနဝဇ္ဇဋ္ဌေန။ အဘိဓမ္မပရိယာယံ ပတွာ ကောသလ္လသမ္ဘူတနိဒ္ဒရထသုခဝိပါကဋ္ဌေန။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ ဗာဟိတိကသုတ္တန္တပရိယာယေန (မ. နိ. ၂.၃၅၈) အနဝဇ္ဇဋ္ဌေန ကုသလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ တိ စုဒ္ဒသဝိဓေန ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ, နဝဝိဓေန ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ , သောဠသဝိဓေန စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ, ပဉ္စဝိဓေန ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနန္တိ ဧဝံ နာနာနယေဟိ ဝိ ဘဇိတွာ သမထဝိပဿနာမဂ္ဂဝသေန လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဒေသိတာ။ ဖလ သတိပဋ္ဌာနံ ပန ဣဓ အနဓိပ္ပေတံ။ **စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ** တိ ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန ဧကလက္ခဏာ, ကိစ္စဝသေန နာနာကိစ္စာ။ ''ဣဓ ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပာဒာယ''တိအာဒိနာ နယေန သမထဝိပဿနာမဂ္ဂဝသေန လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာဝ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ ဒေသိတာ။ **စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ** တိ ဣဇ္ဈ နဋ္ဌေန ဧကသင်္ဂဟာ, ဆန္ဒာဒိဝသေန နာနာသဘာဝါ။ ''ဣဓ ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတီ''တိအာဒိနာ နယေန သမထဝိပဿနာမဂ္ဂဝသေန လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာဝ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဒေသိတာ။

ပဉ္စိန္ဒြိယာနီ တိ အာဓိပတေယျဋ္ဌေန ဧကလက္ခဏာနိ, အဓိမောက္ခာဒိသဘာဝဝသေန နာနာသဘာဝါနိ။ သမထဝိ ပဿနာမဂ္ဂဝသေနေဝ စ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာနိ သဒ္ဓါဒီနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဒေသိတာနိ။ **ပဉ္စ ဗလာနီ**တိ ဥ ပတ္ထမ္ဘနဋ္ဌေန အကမ္ပိယဋ္ဌေန စ ဧကသင်္ဂဟာနိ, သလက္ခဏေန နာနာသဘာဝါနိ ။ သမထဝိပဿနာမဂ္ဂဝသေ နေဝ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာနိ သဒ္ဓါဒီနိ ပဉ္စ ဗလာနိ ဒေသိတာနိ။ **သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ** တိ နိယျာနဋ္ဌေန ဧ ကသင်္ဂဟာ, ဥပဋ္ဌာနာဒိနာ သလက္ခဏေန နာနာသဘာဝါ။ သမထဝိပဿနာ မဂ္ဂဝသေနေဝ လောကိယလောကုတ္တရမိ ဿကာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဒေသိတာ။

အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ တိ ဟေတုဋ္ဌေန ဧကသင်္ဂဟော, ဒဿနာဒိနာ သလက္ခဏေန နာနာသဘာဝေါ။ သမထဝိပဿနာမဂ္ဂဝသေနေဝ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဒေသိတောတိ အတ္ထော။

ကြဓ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု အာသတနံ ခယာ တိ ကြဒံ ကိမတ္ထံ အာရဒ္ဓံ? သာသနဿ ပရိယောသာနဒဿနတ္ထံ။ သာ သနဿ ဟိ န ကေဝလံ မဂ္ဂေနေဝ ပရိယောသာနံ ဟောတိ, အရဟတ္တဖလေန ပန ဟောတိ။ တသ္မာ တံ ဒဿေတုံ ကြ ဒမာရဒ္ဓန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **တေအနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, ကုသလေသု ဓမ္မေသူ** တိ ဘန္တေ ယာ အယံ ကုသလေသု ဓမ္မေ သု ဇံဒေသနာ, တေအနုတ္တရိယံ။ **တံ ဘဂဝတ**တိ တံ ဒေသနံ ဘဂဝတ အသေသံ သကလံ အဘိဇာနာတိ။ **တံ ဘဂဝတောတိ** တံ ဒေသနံ ဘဂဝတော အသေသံ အဘိဇာနတော။ **ဥတ္တရိ အဘိညေယျံ နတ္ထီ** တိ တဒုတ္တရိ အဘိဇာနိတဗ္ဗံ နတ္ထိ, အယံ နာမ ကြတော အညော ဓမ္မော တ ပုဂ္ဂလော တ ယံ ဘဂဝတ န ဇာနာတီတိ ကြဒံ နတ္ထိ။ **ယဒဘိဇာနံ အညော သမဏော တ**တိ ယံ တုမ္ဟေဟိ အနဘိညာတံ, တံ အညော သမဏော တ ဗြာဟ္မဏော တ အဘိဇာနန္တော ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိ ညတရော အဿ, အဓိကတရပညော ဘဝေယျ။ **ယဒိဒံ ကုသလေသု ဓမ္မေသူ** တိ တေ္တ **ယဒိဒ**န္တိ နိပါတမတ္တံ, ကု သလေသု ဓမ္မေသု ဘဂဝတာ ဥတ္တရိတရော နတ္ထီတိ အယမေတ္ထတ္ထော။ ကြတိ ဘဂဝတ ကုသလေသု ဓမ္မေသု အ နုတ္တရောတိ ဒဿေန္တော "ကြမိနာပိ ကာရဏေန ဇံပသန္နော အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတီ"တိ ဒီပေတိ။ ကြတော ပရေ သု **အပရံ ပနာ**တိအာဒီသု ဝိသေသမတ္တမေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ ပုရိမတရသဒိသံ ပန ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အာယတနပဏ္ဏတ္တိဒေသနာဝဏ္ဏနာ

၁၄၆. အာယတနပဏ္ဏတ္တီသူ တိ အာယတနပညာပနာသု။ ကြအနိ တာ အာယတနပညတ္တိယော ဒဿေန္တော **ဆယိမာနိ, ဘန္တေ** တိအာဒိမာဟ။ အာယတနကထာ ပနေသာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရေန ကထိတာ, တေန န တံ ဝိတ္ထာရယိ ဿာမ, တသ္မာ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ သာ ဝိတ္ထာရတော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တေအနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, အာယတနပဏ္ဏတ္တီသူ တိ ယာယံ အာယတနပဏ္ဏတ္တီသု အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရ ဝဝတ္ထာနာဒိဝသေန ဇံ ဒေသနာ, တေအနုတ္တရိယံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိဒေသနာဝဏ္ဏနာ

၁၄၇. ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တီသူ တိ ဂဗ္ဘောက္ကမနေသု။ တာ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိယော ဒဿေန္တော **စတဿော ကြမာ, ဘန္တေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အသမ္ပဇာနော** တိ အဇာနန္တော သမ္မူဠှော ဟုတွာ။ **မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမ တီ**တိ ပဋိသန္ဓိဝသေန ပဝိသတိ။ **ဌာတီ**တိ ဝသတိ။ **နိက္ခမတီ**တိ နိက္ခမန္တောပိ အသမ္ပဇာနော သမ္မူဠှောဝ နိက္ခမတိ။ **အယံ ပဌမာ**တိ အယံ ပကတိလောကိယမနုဿာနံ ပဌမာ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ။

သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတီ တိ ဩက္ကမန္တော သမ္ပဇာနော အသမ္မူဠှော ဟုတွာ ဩက္ကမတိ။

အယံ ဒုတိယာတိ အယံ အသီတိမဟာထေရာနံ သာဝကာနံ ဒုတိယာ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ။ တေ ဟိ ပဝိသန္တာဝ ဇာနန္တိ, ဝသန္တာ စ နိက္ခမန္တာ စ န ဇာနန္တိ။

အယံ တတိယာတိ အယံ ဒွိန္နံ္တ အဂ္ဂသာဝကာနံ ပစ္စေကဗောဓိသတ္တာနဉ္စ တတိယာ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ။ တေ ကိရ ကမ္မဇေဟိ တတေဟိ အဓောသိရာ ဥဒ္ဓံပါဒာ အနေကသတပေါရိသေ ပပါတေ ဝိယ ယောနိမုခေ ခိတ္တာ တာဠစ္ဆိဂ္ဂ ဂဠေန ဟတ္ထီ ဝိယ သမ္ဗာဓေန ယောနိမုခေန နိက္ခမမာနာ အနန္တံ ဒုက္ခံ ပာပုဏန္တိ။ တေန နေသံ "မယံ နိက္ခမမ ဟာ"တိ သမ္ပဇာနတာ န ဟောတိ။ ဇံ ပူရိတပာရမီနမ္ပိ စ သတ္တာနံ ဝေရူပေ ဌာနေ မဟန္တံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ အလ မေဝ ဂဗ္ဘာတသေ နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ။

အယံ စတုတ္ထာ တိ အယံ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနံ ဝသေန စတုတ္ထာ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ။ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာ ဟိ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှန္တာပိ ဇာနန္တိ, တတ္ထ ဝသန္တာပိ ဇာနန္တိ, နိက္ခမန္တာပိ ဇာနန္တိ, နိက္ခမနကာလေပိ စ တေ ကမ္မဇတတာ ဥဒ္ဓံပါဒေ အဓောသိရေ ကတွာ ခိပိတုံ န သက္ကောန္တိ, ဒွေ ဟတ္ထေ ပသာရေတွာ အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ ဌိတကာဝ နိက္ခမန္တိ။ ဘဝဂ္ဂံ ဥပာဒာယ အဝိစိအန္တရေ အညော တီသု ကာလေသု သမ္ပဇာနော နာမ နတ္ထိ ဌ ပေတွာ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တေ။ တေနေဝ နေသံ မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမနကာလေ စ နိက္ခမနကာလေ စ ဒသသဟဿိ လောကဓာတု ကမ္ပတီတိ။ သေသမေတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အာဒေသနဝိဓာဒေသနာဝဏ္ဏနာ

၁၄၈. **အာဒေသနဝိဓာသူ**တိ အာဒေသနကောဋ္ဌာသေသု။ ဣဒါနိ တာ အာဒေသနဝိဓာ ဒဿေန္တော **စတဿော ဣမာ**တိအာဒိမာဟ။ **နိမိတ္တေန အာဒိသတီ**တိ အာဂတနိမိတ္တေန ဂတနိမိတ္တေန ဌိတနိမိတ္တေန ဝါ ဣဒံ နာမ ဘဝိဿတီတိ ကထေတိ။

တတြိဒံ ဝတ္ထု – ဧကော ရာဇာ တိဿော မုတ္တာ ဂဟေတွာ ပုရောဟိတံ ပုစ္ဆိ “ကိံ မေ, အာစရိယ, ဟတ္ထေ”တိ? သော ဣတော စိတော စ ဩလောကေတိ။ တေန စ သမယေန ဧကော သရဗူ “မက္ခိကံ ဂဟေဿာမီ”တိ ပက္ခန္ဒိ, ဂဟဏကာလေ မက္ခိကာ ပလာတာ, သော မက္ခိကာယ မုတ္တတ္တာ “မုတ္တာ မဟာရာဇာ”တိ အာဟ။ မုတ္တာ တာဝ ဟောတု, ကတိ မုတ္တာတိ? သော ပုန နိမိတ္တံ ဩလောကေတိ။ အထ အဝိဒူရေ ကုက္ကုဋော တိက္ခတ္တုံ သဒ္ဒံ နိစ္ဆာရေသိ။ ဗြာဟ္မဏော “တိဿော မဟာရာဇာ”တိ အာဟ။ ဧဝံ ဧကစ္စော အာဂတနိမိတ္တေန ကထေတိ။ ဧတေနုပါယေန ဂတဋ္ဌိတနိမိတ္တေဟိပိ ကထနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အမနုဿာနန္တိ ယက္ခပိသာစာဒီနံ။ **ဒေဝတာန**န္တိ စာတုမဟာရာဇိကာဒီနံ။ **သဒ္ဒံ သုတွာ**တိ အညဿ စိတ္တံ ဉတွာ ကထေန္တာနံ သဒ္ဒံ သုတွာ။ **ဝိတက္ကဝိပ္ဖာရသဒ္ဒ**န္တိ ဝိတက္ကဝိပ္ဖာရဝသေန ဥပ္ပန္နံ ဝိပ္ပလပန္တာနံ သုတ္တပမတ္တာဒီနံ သဒ္ဒံ။ **သုတွာ**တိ တံ သဒ္ဒံ သုတွာ။ ယံ ဝိတက္ကယတော တဿ သော သဒ္ဒော ဥပ္ပန္နော, တဿ ဝသေန “ဧဝမ္ပိ တေ မနော”တိ အာဒိသတိ။ **မနောသင်္ခါရာ ပဏိဟိတာ**တိ စိတ္တသင်္ခါရာ သုဋ္ဌပိတာ။ **ဝိတက္ကေဿတီ**တိ ဝိတက္ကယိဿတိ ပဝတ္တေဿတီတိ ပဇာနာတိ။ ဇာနန္တော စ အာဂမနေန ဇာနာတိ, ပုဗ္ဗဘာဂေန ဇာနာတိ, အန္တောသမာပတ္တိယံ စိတ္တံ ဩလောကေတွာ ဇာနာတိ။ **အာဂမနေန ဇာနာတိ** နာမ ကသိဏပရိကမ္မကာလေယေဝ ယေနာကာရေန ဧသ ကသိဏဘာဝနံ အာရဒ္ဓော ပဌမဇ္ဈာနံ ဝါ။ပေ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ဝါ အဋ္ဌသမာပတ္တိယော ဝါ နိဗ္ဗတ္တေဿတီတိ ဇာနာတိ။ **ပုဗ္ဗဘာဂေန ဇာနာတိ** နာမ သမထဝိပဿနာယ အာရဒ္ဓာယေဝ ဇာနာတိ, ယေနာကာရေန ဧသ ဝိပဿနံ အာရဒ္ဓော သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဝါ နိဗ္ဗတ္တေဿတိ, သကဒာဂါမိမဂ္ဂံ ဝါ နိဗ္ဗတ္တေဿတိ, အနာဂါမိမဂ္ဂံ ဝါ နိဗ္ဗတ္တေဿတိ, အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဝါ နိဗ္ဗတ္တေဿတီတိ ဇာနာတိ။ **အန္တောသမာပတ္တိယံ စိတ္တံ ဩလောကေတွာ ဇာနာတိ** နာမ ယေနာကာရေန ဣမဿ မနောသင်္ခါရာ သုဋ္ဌပိတာ, ဣမဿ နာမ စိတ္တဿ အနန္တရာ ဣမံ နာမ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေဿတိ။ ဣတော ဝုဋ္ဌိတဿ ဧတဿ ဟာနဘာဂိယော ဝါ သမာဓိ ဘဝိဿတိ, ဌိတိဘာဂိယော ဝါ ဝိသေသဘာဂိယော ဝါ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယော ဝါ အဘိညာယော ဝါ နိဗ္ဗတ္တေဿတီတိ ဇာနာတိ။

တတ္ထ ပုထုဇ္ဇနော စေတောပရိယညာဏလာဘီ ပုထုဇ္ဇနာနံယေဝ စိတ္တံ ဇာနာတိ, န အရိယာနံ။ အရိယေသုပိ ဟေဋ္ဌိမော ဟေဋ္ဌိမော ဥပရိမဿ ဥပရိမဿ စိတ္တံ န ဇာနာတိ, ဥပရိမော ပန ဟေဋ္ဌိမဿ ဇာနာတိ။ ဧတေသု စ သောတာပန္နော သောတာပတ္တိဖလသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ။ သကဒာဂါမီ, အနာဂါမီ, အရဟာ, အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ။ ဥပရိမော ဟေဋ္ဌိမံ န သမာပဇ္ဇတိ။ တေသဉှိ ဟေဋ္ဌိမာ ဟေဋ္ဌိမာ သမာပတ္တိ တတြုပ္ပတ္တိယေဝ ဟောတိ။ **တထေဝ တံ ဟောတီ**တိ ဣဒံ ဧကံသေန တထေဝ ဟောတိ။ စေတောပရိယညာဏဝသေန ဉာတဉှိ အညထာဘာဝီ နာမ နတ္ထိ။ သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ဒဿနသမာပတ္တိဒေသနာဝဏ္ဏနာ

၁၄၉. **အာတပ္ပမန္ဝာယာ**တိအာဒိ ဗြဟ္မဇာလေ ဝိတ္ထာရိတမေဝ။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ, **အာတပ္ပ**န္တိ ဝီရိယံ။ တဒေဝ ပဒဟိတဗ္ဗတော **ပဓာနံ**။ အနုယုဉ္ဇိတဗ္ဗတော **အနုယောဂေါ**။ **အပ္ပမာဒ**န္တိ သတိအဝိပ္ပဝါသံ။ **သမ္မာမနသိကာရ**န္တိ အနိစ္စေ အနိစ္စန္တိအာဒိဝသေန ပဝတ္တံ ဥပါယမနသိကာရံ။ **စေတောသမာဓိ**န္တိ ပဌမဇ္ဈာနသမာဓိံ။ **အယံ ပဌမာ ဒဿနသမာပတ္တီ**တိ အယံ ဒွတ္တိံသာကာရံ ပဋိကူလတော မနသိကတွာ ပဋိကူလဒဿနဝသေန ဥပ္ပာဒိတာ ပဌမဇ္ဈာနသမာပတ္တိ ပဌမာ ဒဿနသမာပတ္တိ နာမ, သစေ ပန တံ ဈာနံ ပါဒကံ ကတွာ သောတာပန္နော ဟောတိ, အယံ နိပ္ပရိယာယေနေဝ ပဌမာ ဒဿနသမာပတ္တိ။

အတိက္ကမ္မ စာတိ အတိက္ကမိတွာ စ။ **ဆဝိမံသလောဟိတ**န္တိ ဆဝိဉ္စ မံသဉ္စ လောဟိတဉ္စ။ **အဋ္ဌိံ ပစ္စဝေက္ခတီ**တိ အဋ္ဌိ အဋ္ဌီတိ ပစ္စဝေက္ခတိ။ အဋ္ဌိ အဋ္ဌီတိ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ဥပ္ပာဒိတာ အဋ္ဌိအာရမ္မဏာ ဒိဗ္ဗစက္ခုပါဒကဇ္

ဈာနသမာပတ္တိ ဒုတိယာ ဒဿနသမာပတ္တိ နာမ။ သစေ ပန တံ ဈာနံ ပာဒကံ ကတွာ သကအာကမိမဂ္ဂံ နိဗ္ဗတ္တေတိ။ အယံ နိပ္ပရိယာယေန ဒုတိယာ ဒဿနသမာပတ္တိ။ ကာဠဝလ္လိတသီ သုမတ္ထေရော ပန "ယာဝ တတိယမဂ္ဂါ ဝဋ္ဋတီ"တိ အာဟ။

ဝိညာဏသောတန္တိ ဝိညာဏမေဝ။ **ဥဘယတော အဗ္ဗောစ္ဆိန္နန္တိ** ဒွီဟိပိ ဘာဂေဟိ အစ္ဆိန္နံ။ **ဣဓ လောကေ ပတိဋ္ဌိတဉ္စာ**တိ ဆန္ဒရာဂဝသေန ဣမသ္မိဉ္စ လောကေ ပတိဋ္ဌိတံ။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ ကမ္မံ ဝါ ကမ္မတော ဥပဂစ္ဆန္တံ ဣဓ လောကေ ပတိဋ္ဌိတံ နာမ။ ကမ္မဘဝံ အာကမုန္တံ ပရလောကေ ပတိဋ္ဌိတံ နာမ။ ဣမိနာ ကိံ ကထိတံ? သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ စေတောပရိယညာဏံ ကထိတံ။ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနဉ္ဟိ စေတောပရိယညာဏံ တတိယာ ဒဿနသမာပတ္တိ နာမ။

ဣဓ လောကေ အပ္ပတိဋ္ဌိတဉ္စာ တိ နိစ္ဆန္ဒရာဂတ္တာ ဣဓလောကေ စ အပ္ပတိဋ္ဌိတံ။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ ကမ္မံ ဝါ ကမ္မတော န ဥပဂစ္ဆန္တံ ဣဓ လောကေ အပ္ပတိဋ္ဌိတံ နာမ။ ကမ္မဘဝံ အနာကမုန္တံ ပရလောကေ အပ္ပတိဋ္ဌိတံ နာမ။ ဣမိနာ ကိံ ကထိတံ? ခီဏာသဝဿ စေတောပရိယညာဏံ ကထိတံ။ ခီဏာသဝဿ ဟိ စေတောပရိယညာဏံ စတုတ္ထာ ဒဿနသမာပတ္တိ နာမ။

အပိစ ဒွတ္တိံသာကာရေ အာရဒ္ဓဝိပဿနာပိ ပဌမာ ဒဿနသမာပတ္တိ။ အဋ္ဌိအာရမ္မဏေ အာရဒ္ဓဝိပဿနာ ဒုတိယာ ဒဿနသမာပတ္တိ။ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ စေတောပရိယညာဏံ ခီဏာသဝဿ စေတောပရိယညာဏန္တိ ဣဒံ ပဒ ဒွယံ နိစ္စလမေဝ။ အပရော နယော ပဌမဇ္ဈာနံ ပဌမာ ဒဿနသမာပတ္တိ ။ ဒုတိယဇ္ဈာနံ ဒုတိယာ။ တတိယဇ္ဈာနံ တတိယာ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ စတုတ္ထာ ဒဿနသမာပတ္တိ။ တထာ ပဌမမဂ္ဂေါ ပဌမာ ဒဿနသမာပတ္တိ။ ဒုတိယမဂ္ဂေါ ဒုတိယာ။ တတိယမဂ္ဂေါ တတိယာ။ စတုတ္ထမဂ္ဂေါ စတုတ္ထာ ဒဿနသမာပတ္တီတိ။ သေသမေတ္ထ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ပုဂ္ဂလပဏ္ဏတ္တိဒေသနာဝဏ္ဏနာ

၁၅၀. ပုဂ္ဂလပဏ္ဏတ္တီသု တိ လောကဝေါဟာရဝသေန "သတ္တော ပုဂ္ဂလော နရော ပေါသော"တိ ဧဝံ ပညာပေတဗ္ဗာသု လောကပညတ္တီသု။ ဗုဒ္ဓါနဉ္ဟိ ဒွေဝ ကထာ သမ္မုတိကထာ, ပရမတ္ထကထာတိ ပေဋကဝါဒသုတ္တေ (ဒီ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၄၃၉-၄၄၃) ဝိတ္ထာရိတာ။

တတ္ထ ပုဂ္ဂလပဏ္ဏတ္တီသူတိ အယံ သမ္မုတိကထာ။ ဣဒါနိ ယေ ပုဂ္ဂလေ ပညပေန္တော ပုဂ္ဂလပဏ္ဏတ္တီသု ဘဂဝတ အနုတ္တရော ဟောတိ, တေ ဒဿေန္တော **သတ္တိမေ ဘန္တေ ပုဂ္ဂလာ။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော** တိ ဒွီဟိ ဘာဂေဟိ ဝိမုတ္တော, အရူပသမာပတ္တိယာ ရူပကာယတော ဝိမုတ္တော, မဂ္ဂေန နာမကာယတော။ သော စတုန္နံ အရူပသမာပတ္တီနံ ဧကေကတော ဝုဋ္ဌာယ သင်္ခါရေ သမ္မသိတွာ အရဟတ္တပ္ပတ္တာနံ, စတုန္နံ, နိရောဓာ ဝုဋ္ဌာယ အရဟတ္တပ္ပတ္တအနာဂါမိနော စ ဝသေန ပဉ္စဝိဓော ဟောတိ။

ပါဠိ ပနေတ္ထ "ကတမော စ ပုဂ္ဂလော ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော? ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော အဋ္ဌဝိမောက္ခေ ကာယေန ဖုသိတွာ ဝိဟရတိ, ပညာယ စဿ ဒိသွာ အာသဝာ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ"တိ (ပုဂ္ဂ. ၂၄) ဧဝံ အဋ္ဌဝိမောက္ခလာဘိနော ဝသေန အာဂတာ။ ပညာယ ဝိမုတ္တောတိ **ပညာဝိမုတ္တော။** သော သုက္ခဝိပဿကော စ, စတူဟိ ဈာနေဟိ ဝုဋ္ဌာယ အရဟတ္တံ ပတ္တာ စတ္တာရော စာတိ ဣမေသံ ဝသေန ပဉ္စဝိဓောဝ ဟောတိ။

ပါဠိ ပနေတ္ထ အဋ္ဌဝိမောက္ခပဋိက္ခေပဝသေနေဝ အာဂတာ။ ယထာဟ "န ဟေဝ ခော အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ ကာယေန ဖုသိတွာ ဝိဟရတိ။ ပညာယ စဿ ဒိသွာ အာသဝာ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ပညာဝိမုတ္တော"တိ (ပုဂ္ဂ. ၂၅)။

ဖုဋ္ဌန္တံ သစ္ဆိ ကရောတီတိ **ကာယသက္ခိ။** သော ဈာနဖဿံ ပဌမံ ဖုသတိ, ပစ္ဆာ နိရောဓံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ, သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌံ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာ ဆဗ္ဗိဓော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနေ

တဟ ''ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ ကာယေန ဖုသိတွာ ဝိဟရတိ, ပညာယ စဿ ဒိသွာ ဧကေစ္စေ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ကာယသက္ခီ''တိ (ဓာတု. ၂၆)။

ဒိဋ္ဌန္တံ ပတ္တောတိ **ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော။** တတ္ထိဒံ သင်္ခေပလက္ခဏံ, ဒုက္ခာ သင်္ခါရာ သုခော နိရောဓောတိ ဉာတံ ဟောတိ ဒိဋ္ဌံ ဝိဒိတံ သစ္ဆိကတံ ပဿိတံ ပညာယာတိ **ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော။** ဝိတ္ထာရတော ပနေသောပိ ကာယသက္ခိ ဝိယ ဆဗ္ဗိဓော ဟောတိ။ တေနေတဟ – ''ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, တထာဂတပ္ပဝေဒိတာ စဿ ဓမ္မာ ပညာယ ဝေါဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ ဝေါစရိတာ, ပညာယ စဿ ဒိသွာ ဧကေစ္စေ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော''တိ (ဓာတု. ၂၇)။

သဒ္ဓါယ ဝိမုတ္တောတိ **သဒ္ဓါဝိမုတ္တော။** သောပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဆဗ္ဗိဓော ဟောတိ။ တေနေတဟ – ''ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဒုက္ခသမုဒယောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, တထာဂတပ္ပဝေဒိတာ စဿ ဓမ္မာ ပညာယ ဝေါဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ ဝေါစရိတာ, ပညာယ စဿ ဒိသွာ ဧကေစ္စေ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ နော စ ခေါ ယထာ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တဿ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါဝိမုတ္တော''တိ (ဓာတု. ၂၈)။ ဧတေသု ဟိ သဒ္ဓါဝိမုတ္တဿ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂက္ခဏေ သဒ္ဒဟန္တဿ ဝိယ, ဩကပ္ပေန္တဿ ဝိယ, အဓိမုစ္စန္တဿ ဝိယ စ ကိလေသက္ခယော ဟောတိ။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တဿ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂက္ခဏေ ကိလေသစ္ဆေဒကံ ဉာဏံ အဒန္ဓံ တိခိဏံ သူရံ ဟုတွာ ဝဟတိ။ တသ္မာ ယထာ နာမ နာတိတိခိဏေန အသိနာ ကဒလိံ ဆိန္ဒန္တဿ ဆိန္နဋ္ဌာနံ န မဋ္ဌံ ဟောတိ, အသိ န သီဃံ ဝဟတိ, သဒ္ဒော သုယျတိ, ဗလဝတရော ဝါယာမော ကာတဗ္ဗော ဟောတိ, ဧဝရူပါ သဒ္ဓါဝိမုတ္တဿ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂဘာဝနာ။ ယထာ ပန အတိနိသိတေန အသိနာ ကဒလိံ ဆိန္ဒန္တဿ ဆိန္နဋ္ဌာနံ မဋ္ဌံ ဟောတိ, အသိ သီဃံ ဝဟတိ, သဒ္ဒော န သုယျတိ, ဗလဝတရံ ဝါယာမကိစ္စံ န ဟောတိ, ဧဝရူပါ ပညာဝိမုတ္တဿ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂဘာဝနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဓမ္မံ အနုဿရတီတိ **ဓမ္မာနုသာရီ။ ဓမ္မော** တိ ပညာ, ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတီတိ အတ္ထော။ **သဒ္ဓါနုသာရိမှိပိ** ဧသေဝ နယော, ဥဘောပေတေ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာယေဝ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ''ယဿ ပုဂ္ဂလဿ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နဿ ပညိန္ဒြိယံ အဓိမတ္တံ ဟောတိ, ပညာဝါဟိံ ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမံ အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဓမ္မာနုသာရီ''တိ။

တထာ ''ယဿ ပုဂ္ဂလဿ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နဿ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ အဓိမတ္တံ ဟောတိ, သဒ္ဓါဝါဟိံ သဒ္ဓါပုဗ္ဗင်္ဂမံ အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါနုသာရီ''တိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပော, ဝိတ္ထာရတော ပနေသာ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာဒိကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ပညာဘာဝနာဓိကာရေ ဝုတ္တာ။ တသ္မာ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသမိဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ပဇာနဒေသနာဝဏ္ဏနာ

၁၅၁. ပဇာနေသူတိ ဣမိနာ ပဒဟနဝသေန ''သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂာ ပဇာနာ''တိ ဝုတ္တာ။ တေသံ ဝိတ္ထာရကထာ မဟာသတိပဋ္ဌာနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသမိဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ပဋိပဒါဒေသနာဝဏ္ဏနာ

၁၅၂. ဒုက္ခပဋိပဒါဒီသု အယံ ဝိတ္ထာရနယော – ''တတ္ထ ကတမာ ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ ပညာ? ဒုက္ခေန ကသိရေန သမာဓိံ ဥပ္ပာဒေန္တဿ ဒန္ဓံ တံ ဌာနံ အဘိဇာနန္တဿ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပေ.။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ, အယံ ဝုစ္စတိ ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ ပညာ။ တတ္ထ ကတမာ ဒုက္ခပဋိပဒါ ခိပ္ပာဘိညာ ပညာ? ဒုက္ခေန ကသိရေန သမာဓိံ ဥပ္ပာဒေန္တဿ ခိပ္ပံ တံ ဌာနံ အဘိဇာနန္တဿ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပေ.။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ, အယံ ဝုစ္စတိ ဒုက္ခပဋိပဒါ ခိပ္ပာဘိညာ ပညာ။ တတ္ထ ကတမာ သုခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ ပညာ? အကိစ္ဆေန အကသိရေန သမာဓိံ ဥပ္ပာဒေန္တဿ ဒန္ဓံ တံ ဌာနံ အဘိဇာနန္တဿ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပေ.။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ, အယံ ဝုစ္စတိ သုခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ ပညာ။

တတ္ထ ကတမာ သုခပဋိပဒါ ခိပ္ပာဘိညာ ပညာ? အကိစ္ဆေန အကသိရေန သမာဓိံ ဥပ္ပာဒေန္တဿ ခိပ္ပံ တံ ဌာနံ အဘိဇာနန္တဿ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပေ.။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ, အယံ ဝုစ္စတိ သုခပဋိပဒါ ခိပ္ပာဘိညာ ပညာ”တိ (ဝိဘ. ၈၀၁)။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ, ဝိတ္ထာရော ပန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တော။ သေသမိဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ဘဿသမာစာရာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၅၃. န စေဝ မုသာဝါဒူပသဉှိတန္တိ ဘဿသမာစာရေ ဌိတောပိ ကထာမဂ္ဂံ အနုပစ္ဆိန္ဒိတွာ ကထေန္တောပိ ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု န စေဝ မုသာဝါဒူပသဉှိတံ ဘာသတိ။ အဋ္ဌ အနရိယဝေါဟာရေ ဝဇ္ဇေတွာ အဋ္ဌ အရိယဝေါဟာရယုတ္တမေဝ ဘာသတိ။ **န စ ဝေဘူတိယန္တိ** ဘဿသမာစာရေ ဌိတောပိ ဘေဒကရဝါစံ န ဘာသတိ။ **န စ ပေသုဏိယန္တိ** တဿာယေဝ ဝေဝစနံ။ ဝေဘူတိယဝါစာ ဟိ ပိယဘာဝဿ သုညကရဏတော “ပေသုဏိယ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ နာမမေဝဿာ ဧတန္တိ မဟာသီဝတ္ထေရော အဝေါစ။ **န စ သာရမ္ဘဇန္တိ** သာရမ္ဘဇာ စ ယာ ဝါစာ, တမ္ပိ န ဘာသတိ။ “တွံ ဒုဿီလော”တိ ဝုတ္တေ, “တွံ ဒုဿီလော တဝါစရိယော ဒုဿီလော”တိ ဝါ, “တုယှံ အာပတ္တီ”တိ ဝုတ္တေ, “အဟံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဟဋ္ဌုလိပုတ္တံ ဂတော”တိအာဒိနာ နယေန ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခေပကထာပဝတ္တံ ဝါ ကရဏုတ္တရိယဝါစံ န ဘာသတိ။ **ဇယာပေက္ခော** တိ ဇယပုရေက္ခာရော ဟုတွာ, ယထာ ဟတ္ထကော သက္ယပုတ္တော တိတ္ထိယာ နာမ ဓမ္မေနပိ အဓမ္မေနပိ ဇေတဗ္ဗာတိ သစ္စာလိကံ ယံကိဉ္စိ ဘာသတိ, ဧဝံ ဇယာပေက္ခော ဇယပုရေက္ခာရော ဟုတွာ န ဘာသတီတိ အတ္ထော။ **မန္တာ မန္တာ စ ဝါစံ ဘာသတီ** တိ ဧတ္ထ မန္တာတိ ဝုစ္စတိ ပညာ, မန္တာယ ပညာယ။ ပုန မန္တာတိ ဥပပရိက္ခိတွာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ, ဘဿသမာစာရေ ဌိတော ဒိဝသဘာဂမ္ပိ ကထေန္တော ပညာယ ဥပပရိက္ခိတွာ ယုတ္တကထမေဝ ကထေတီတိ။ **နိဓာနဝတိန္တိ** ဟဒယေပိ နိဒဟိတဗ္ဗယုတ္တံ။ **ကာလေနာ**တိ ယုတ္တပတ္တကာလေန။

ဧဝံ ဘာသိတာ ဟိ ဝါစာ အမုသာ စေဝ ဟောတိ အပိသုဏာ စ အဖရုသာ စ အသဌာ စ အသမ္ဖပ္ပလာပါ စ။ ဧဝရူပါ စ အယံ ဝါစာ စတုသစ္စနိဿိတာတိပိ သိက္ခတ္တယနိဿိတာတိပိ ဒသကထာဝတ္ထုနိဿိတာတိပိ တေရသဓုတင်္ဂနိဿိတာတိပိ သတ္တတိံသဗောဓိပက္ခိယဓမ္မနိဿိတာတိပိ မဂ္ဂနိဿိတာတိပိ ဝုစ္စတိ။ တေနာဟ **တေအနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, ဘဿသမာစာရေ**တိ တံ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

သစ္စော စဿ သဒ္ဓေါ စာ တိ သီလာစာရေ ဌိတော ဘိက္ခု သစ္စော စ ဘဝေယျ သစ္စကထော သဒ္ဓေါ စ သဒ္ဓါသမ္ပန္နော။ နနု ဟေဋ္ဌာ သစ္စံ ကထိတမေဝ, ဣဓ ကသ္မာ ပုန ဝုတ္တန္တိ? ဟေဋ္ဌာ ဝါစာသစ္စံ ကထိတံ။ သီလာစာရေ ဌိတော ပန ဘိက္ခု အန္တမသော ဟသနကထာယပိ မုသာဝါဒံ န ကရောတီတိ ဒဿေတုံ ဣဓ ဝုတ္တံ။ ဣဒါနိ သော ဓမ္မေန သမေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေတီတိ ဒဿနတ္ထံ **န စ ကုဟကော**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ “ကုဟကော”တိအာဒီနိ ဗြဟ္မဇာလေ ဝိတ္ထာရိတာနိ။

ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရော, ဘောဇနေ မတ္တညူ တိ ဆသု ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရော ဘောဇနေပိ ပမာဏညူ။ **သမကာရီ**တိ သမစာရီ, ကာယေန ဝါစာယ မနသာ စ ကာယဝင်္ကာဒီနိ ပဟာယ သမံ စရတီတိ အတ္ထော။ **ဇာဂရိယာနုယောဂမနုယုတ္တော**တိ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဆ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ “ဒိဝသံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယာ”တိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဇာဂရိယာနုယောဂံ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော ဝိဟရတိ။ **အတန္ဒိတော** တိ နိတ္တန္ဒီ ကာယာလသိယဝိရဟိတော။ **အာရဒ္ဓဝီရိယော**တိ ကာယိကဝီရိယေနာပိ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ, ဂဏသင်္ဂဏိကံ ဝိနောဒေတွာ စတူသု ဣရိယာပထေသု အဋ္ဌ အာရဗ္ဘဝတ္ထုဝသေန ဧကဝိဟာရီ။ စေတသိကဝီရိယေနာပိ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ, ကိလေသသင်္ဂဏိကံ ပဟာယ ဝိနောဒေတွာ အဋ္ဌသမာပတ္တိဝသေန ဧကဝိဟာရီ။ အပိ စ ယထာ တထာ ကိလေသုပ္ပတ္တိံ နိဝါရေန္တော စေတသိကဝီရိယေန အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ။ **ဈာယီ**တိ အာရမ္မဏလက္ခဏူပနိဇ္ဈာနဝသေန ဈာယီ။ **သတိမာ**တိ စိရကတာဒိအနုဿရဏသမတ္ထာယ သတိယာ သမန္နာဂတော။

ကလျာဏပဋိဘာနော တိ ဝါက္ကရဏသမ္ပန္နော စေဝ ဟောတိ ပဋိဘာနသမ္ပန္နော စ။ ယုတ္တပဋိဘာနော ခေါ ပန ဟောတိ နော မုတ္တပဋိဘာနော။ သီလသမာစာရသ္မိဉှိ ဌိတဘိက္ခု မုတ္တပဋိဘာနော န ဟောတိ, ယုတ္တပဋိဘာနော ပန ဟောတိ ဝင်္ဂီသတ္ထေရော ဝိယ။ **ဂတိမာ**တိ ဂမနသမတ္ထာယ ပညာယ သမန္နာဂတော။ **ဓိတိမာ**တိ ဓာရဏသမတ္ထာယ

ပညာယ သမန္နာဂတော။ **မတိမာ**တိ ဧတ္ထ ပန မတီတိ ပညာယ နာမမေဝ, တသ္မာ ပညဝတိတိ အတ္ထော။ ဣတိ တီဟိပိ ဣမေဟိ ပဒေဟိ ပညာဝ ကထိတာ။ တတ္ထ ပဌမာ သမဏဓမ္မကရဏဝီရိယံ ကထိတံ, ဣမဉ္စ ဗုဒ္ဓဝစနဂဏ္ဟနဝီရိယံ။ တထာ ပဌမာ ဝိပဿနာပညာ ကထိတာ, ဣမဉ္စ ဗုဒ္ဓဝစနဂဏ္ဟနပညာ။ **န စ ကာမေသု ဂိဒ္ဓေါ** တိ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေသု အဂိဒ္ဓေါ။ **သတော စ နိပကော စာ**တိ အဘိက္ကန္တပဋိက္ကန္တာဒီသု သတ္တသု ဌာနေသု သတိယာ စေဝ ဉာဏေန စ သမန္နာဂတော စရတီတိ အတ္ထော။ နေပက္ကန္တိ ပညာ, တာယ သမန္နာဂတတ္တာ နိပကောတိ ဝုတ္တော။ သေသမိဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

အနုသာသနဝိဓာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၅၄. **ပစ္စတ္တံ ယောနိသော မနသိကာရာ** တိ အတ္တနော ဥပာယမနသိကာရေန။ **ယထာနုသိဋ္ဌံ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနော**တိ ယထာ မယာ အနုသိဋ္ဌံ အနုသာသနီ ဒိန္နာ, တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနော။ **တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ** တိအာဒိ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ သေသမိဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

၁၅၅. **ပရပုဂ္ဂလဝိမုတ္တိဉာဏေ** တိ သောတာပန္နာဒီနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ တေန တေန မဂ္ဂေန ကိလေသဝိမုတ္တိဉာဏေ။ သေသမိဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

၁၅၆. **အမုတ္ရာသိံ ဧဝံနာမော** တိ ဧကော ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရန္တော နာမဂေါတ္တံ ပရိယာဒိယမာနော ဂစ္ဆတိ။ ဧကော သုဒ္ဓခန္ဓေယေဝ အနုဿရတိ, ဧကော ဟိ သက္ကောတိ, ဧကော န သက္ကောတိ။ တတ္ထ ယော သက္ကောတိ, တဿ ဝသေန အဂ္ဂဟေတွာ အသက္ကောန္တဿ ဝသေန ဂဟိတံ။ အသက္ကောန္တော ပန ကိံ ကရောတိ? သုဒ္ဓခန္ဓေယေဝ အနုဿရန္တော ဂန္တွာ အနေကဇာတိသတသဟဿမတ္ထကေ ဌတွာ နာမဂေါတ္တံ ပရိယာဒိယမာနော ဩတရတိ။ တံ ဒဿေန္တော **ဧဝံနာမော**တိအာဒိမာဟ ။ **သော ဧဝမာဟာ**တိ သော ဒိဗ္ဗိဂတိကော ဧဝမာဟ။ တတ္ထ ကိဥ္စာပိ သဿတောတိ ဝတွာ ''တေ စ သတ္တာ သံသရန္တီ''တိ ဝဒန္တဿ ဝစနံ ပုဗ္ဗာပရဝိရုဒ္ဓံ ဟောတိ။ ဒိဗ္ဗိဂတိကတ္တာ ပနေသ ဧတံ န သလ္လက္ခေသိ။ ဒိဗ္ဗိဂတိကဿ ဟိ ဌာနံ ဝါ နိယမော ဝါ နတ္ထိ။ ဣမံ ဂဟေတွာ ဣမံ ဝိဿဇ္ဇေတိ, ဣမံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဣမံ ဂဏှာတီတိ ဗ္ရဟ္မဇာလေ ဝိတ္ထာရိတမေဝေတံ။ **အယံ တတိယော သဿတဝါဒော** တိ ထေရော လာဘိဿေဝ ဝသေန တယော သဿတဝါဒေ အာဟ။ ဘဂဝတာ ပန တက္ကီဝါဒမ္ပိ ဂဟေတွာ ဗ္ရဟ္မဇာလေ စတ္တာရော ဝုတ္တာ။ ဧတေသံ ပန တိဏ္ဏံ ဝါဒာနံ ဝိတ္ထာရကထာ ဗ္ရဟ္မဇာလေ (ဒီ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၃၀) ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသမိဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။

၁၅၇. **ဂဏနာယ ဝာ**တိ ပိဏ္ဍဂဏနာယ။ **သင်္ခါနေနာ** တိ အစ္ဆိဒ္ဒကဝသေန မနောဂဏနာယ။ ဥဘယထာပိ ပိဏ္ဍဂဏနမေဝ ဒဿေတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ, ဝဿာနံ သတဝသေန သဟဿဝသေန သတသဟဿဝသေန ကောဋိဝသေန ပိဏ္ဍံ ကတွာပိ ဧတ္တကာနိ ဝဿသတာနီတိ ဝါ ဧတ္တကာ ဝဿကောဋိယောတိ ဝါ ဧဝံ သင်္ခါတုံ န သက္ကာ။ တုမှေဟ ပန အတ္တနော ဒသန္နံ ပါရမီနံ ပူရိတတ္တာ သဗ္ဗညုတဉာဏဿ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ ယသ္မာ တေ အနာဝရဏဉာဏံ သူရံ ဝဟတိ။ တသ္မာ ဒေသနာဉာဏကုသလတံ ပုရက္ခတွာ ဝဿဂဏနာယပိ ပရိယန္တိကံ ကတွာ ကပ္ပဂဏနာယပိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဧတ္တကန္တိ ဒဿေထာတိ ဒီပေတိ။ ဟဋ္ဌိယတ္ထော ပနေတ္ထ ဝုတ္တနယောယေဝ။ သေသမိဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

၁၅၈. **တေအနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, သတ္တာနံ စုတူပပာတဉာဏေ** တိ ဘန္တေ ယာပိ အယံ သတ္တာနံ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန ဉာဏဒေသနာ, သာပိ တုမှာကံယေဝ အနုတ္တရာ။ အတီတဗုဒ္ဓာပိ ဧဝမေဝ ဒေသေသုံ။ အနာဂတာပိ ဧဝမေဝ ဒေသေဿန္တိ။ တုမှေဟ တေသံ အတီတာနာဂတဗုဒ္ဓာနံ ဉာဏေန သံသန္ဒိတွာဝ ဒေသယိတ္ထ။ ''ဣမိနာပိ ကာရဏေန ဧဝံ ပသန္နော အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတီ''တိ ဒီပေတိ။ ဟဋ္ဌိယတ္ထော ပနေတ္ထ ဝိတ္ထာရိတောယေဝ။

၁၅၉. **သာသဝ သဥပဓိကာ**တိ သဒေါသာ သဉပာရမ္ဘာ။ **နော အရိယာတိ ဝုစ္စတီ** တိ အရိယိဒ္ဓီတိ န ဝုစ္စတိ။ **အနာသဝ အနုပဓိကာ**တိ နိဒ္ဒေါသာ အနုပာရမ္ဘာ။ **အရိယာတိ ဝုစ္စတီ** တိ အရိယိဒ္ဓီတိ ဝုစ္စတိ။ **အပ္ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတီ**တိ ကထံ အပ္ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတီတိ? ပဋိကူလေ သတ္တေ မေတ္တံ ဖရတိ, သင်္ခါရေ ဓာတုသညံ ဥပသံဟရတိ။ ယထာဟ ''ကထံ ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရတိ (ပဋိ. မ. ၃.၉၇)? အနိဋ္ဌသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ မေတ္တာယ ဝါ ဖရ

တိ, ဓာတုတော တ ဥပသံဟရတီ”တိ။ **ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတီ**တိ အပ္ပဋိကူလေ သတ္တေ အသုဘသညံ ဖရတိ, သင်္ခါရေ အနိစ္စသညံ ဥပသံဟရတိ။ ယထာဟ “ကထံ အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရတိ? ဣဋ္ဌသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ အသုဘာယ တ ဖရတိ, အနိစ္စတော တ ဥပသံဟရတီ”တိ။ ဧဝံ သေသပဒေသုပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဥပေက္ခကော တတ္ထ ဝိဟရတီတိ ဣဋ္ဌေ အရဇ္ဇန္တော အနိဋ္ဌေ အဒုဿန္တော ယထာ အညေ အသမပေက္ခနေန မောဟံ ဥပ္ပာဒေန္တိ, ဧဝံ အနုပ္ပာဒေန္တော ဆသု အာရမ္မဏေသု ဆဠင်္ဂုပေက္ခာယ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ။ **ဧတဒနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, ဣဒ္ဓိဝိဓာသူ**တိ, ဘန္တေ, ယာ အယံ ဒွီသု ဣဒ္ဓီသု ဧဝံဒေသနာ, ဧတဒနုတ္တရိယံ။ **တံ ဘဂတ**တိ တံ ဒေသနံ ဘဂတ အသေသံ သကလံ အဘိဇာနာတိ။ **တံ ဘဂဝတော**တိ တံ ဒေသနံ ဘဂဝတော အသေသံ အဘိဇာနတော။ **ဥတ္တရိ အဘိညေယျံ နတ္ထီ**တိ ဥတ္တရိ အဘိဇာနိတဗ္ဗံ နတ္ထိ။ အယံ နာမ ဣတော အညော ဓမ္မော တ ပုဂ္ဂလော တ ယံ ဘဂတ န ဇာနာတိ ဣဒံ နတ္ထိ။ **ယဒဘိဇာနံ အညော သမဏော တ ဗြာဟ္မဏော တ**တိ ယံ တုမှေဟိ အနဘိညာတံ အညော သမဏော တ ဗြာဟ္မဏော တ အဘိဇာနန္တော ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော အဿ, အဓိကတရပညော ဘဝေယျ။ **ယဒိဒံ ဣဒ္ဓိဝိဓာသူ**တိ ဧတ္ထ ယဒိဒန္တိ နိပါတမတ္တံ။ ဣဒ္ဓိဝိဓာသု ဘဂဝတာ ဥတ္တရိတရော နတ္ထိ။ အတီတဗုဒ္ဓာပိ ဟိ ဣမာ ဒွေဝ ဣဒ္ဓိယော ဒေသေသုံ, အနာဂတာပိ ဣမာဝ ဒေသေဿန္တိ။ တုမှေဟပိ တေသံ ဉာဏေန သံသန္ဒိတွာ ဣမာဝ ဒေသယိတ္ထ။ ဣတိ ဘဂတ ဣဒ္ဓိဝိဓာသု အနုတ္တရောတိ ဒဿေန္တော “ဣမိနာပိ ကာရဏေန ဧဝံ ပသန္နော အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတီ”တိ ဒီပေတိ။ ဧတ္တာဝတာ ယေ ဓမ္မသေနာပတိ ဒိတဋ္ဌာနေ နိသီဒိတွာ သောဠသ အပရမ္ပရိယဓမ္မေ သမ္မသိ, တေဝ ဒဿိတာ ဟောန္တိ။

အညထာသတ္ထုဂုဏဒဿနာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၆၀. ဣဒါနိ အပရေနပိ အာကာရေန ဘဂဝတော ဂုဏေ ဒဿေန္တော **ယံ တံ ဘန္တေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သဒ္ဓေန ကုလပုတ္တေနာ**တိ သဒ္ဓါ ကုလပုတ္တာ နာမ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ ဗောဓိသတ္တာ။ တသ္မာ ယံ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တေန ပတ္တဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကိံ ပန တေန ပတ္တဗ္ဗံ? နဝ လောကုတ္တရဓမ္မာ။ **အာရဒ္ဓဝီရိယေနာ**တိ အာဒိသု “ဝီရိယံ ထာမော”တိအာဒီနိ သဗ္ဗာနေဝ ဝီရိယဝေဝစနာနိ။ တတ္ထ **အာရဒ္ဓဝီရိယေနာ**တိ ပဂ္ဂဟိတဝီရိယေန။ **ထာမဝတာ**တိ ထာမသမ္ပန္နေန ထိရဝီရိယေန။ **ပုရိသထာမေနာ**တိ တေန ထာမဝတာ ယံ ပုရိသထာမေန ပတ္တဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အနန္တရပဒဒွယေပိ ဧသေဝ နယော။ **ပုရိသဓောရယှေနာ**တိ ယာ အသမဓုရေဟိ ဗုဒ္ဓေဟိ ဝဟိတဗ္ဗာ ဓုရာ, တံ ဓုရံ ဝဟနသမတ္ထေန မဟာပုရိသေန။ **အနုပ္ပတ္တံ တံ ဘဂဝတာ**တိ တံ သဗ္ဗံ အတီတာနာဂတဗုဒ္ဓေဟိ ပတ္တဗ္ဗံ, သဗ္ဗမေဝ အနုပ္ပတ္တံ, ဘဂဝတော ဧကဂုဏောပိ ဦနော နတ္ထီတိ ဒဿေတိ။ **ကာမေသု ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ**န္တိ ဝတ္ထုကာမေသု ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂံ။ ယထာ အညေ ကေဏိယဇဋိလာဒယော သမဏဗြာဟ္မဏာ “ကော ဇာနာတိ ပရလောကံ ။ သုခော ဣမိဿာ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ မုဒုကာယ လောမသာယ ဗာဟာယ သမ္ဖဿော”တိ မောဠိဗန္ဓာဟိ ပရိဗ္ဗာဇိကာဟိ ပရိစာရေန္တိ သမ္ပတ္တံ သမ္ပတ္တံ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ အနုဘဝမာနာ ကာမသုခမနုယုတ္တာ, န ဧဝမနုယုတ္တောတိ ဒဿေတိ။

ဟီနန္တိ လာမကံ။ **ဂမ္မ**န္တိ ကမတသီနံ ဓမ္မံ။ **ပေါထုဇ္ဇနိက**န္တိ ပုထုဇ္ဇနေဟိ သေဝိတဗ္ဗံ။ **အနရိယ**န္တိ န နိဒ္ဒောသံ။ န တ အရိယေဟိ သေဝိတဗ္ဗံ။ **အနတ္ထသံဟိတ**န္တိ အနတ္ထသံယုတ္တံ။ **အတ္တကိလမထာနုယောဂ**န္တိ အတ္တနော အာတာပနပရိတာပနာနုယောဂံ။ **ဒုက္ခ**န္တိ ဒုက္ခယုတ္တံ, ဒုက္ခမံ တ။ ယထာ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂံ ပရိဝဇ္ဇေဿာမာတိ ကာယကိလမထံ အနုဓာဝန္တိ, တတော မုစ္စိဿာမာတိ ကာမသုခံ အနုဓာဝန္တိ, န ဧဝံ ဘဂတ။ ဘဂတ ပန ဥဘော ဧတေ အန္တေ ဝဇ္ဇေတွာ ယာ သာ “အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ စက္ခုကရဏီ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တာ သမ္မာပဋိပတ္တိ, တမေဝ ပဋိပန္နော။ တသ္မာ “န စ အတ္တကိလမထာနုယောဂ”န္တိ အာဒိမာဟ။

အာဘိစေတသိကာနန္တိ အဘိစေတသိကာနံ, ကာမာဝစရစိတ္တာနိ အတိက္ကမိတွာ ဌိတာနန္တိ အတ္ထော။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာန**န္တိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ သုခဝိဟာရာနံ။ **ပေါဋ္ဌပါဒသုတ္တန္တေ** ဟိ သပ္ပီတိကဒုတိယဇ္ဈာနဖလသမာပတ္တိ ကထိတာ (ဒီ. နိ. ၁.၄၃၂)။ **ပါသာဒိကသုတ္တန္တေ** သဟ မဂ္ဂေန ဝိပဿနာပါဒကဇ္ဈာနာနံ။ ဒသုတ္တရသု

တ္တန္တေ စတုတ္ထဇ္ဈာနိကဖလသမာပတ္တိ။ ဣမသ္မိံ သမ္ပသာဒနီယေ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရဇ္ဈာနာနိ ကထိတာနိ။ **နိကာမလာဘီ**တိ ယထာကာမလာဘီ။ **အကိစ္ဆလာဘီ**တိ အဒုက္ခလာဘီ။ **အကသိရလာဘီ**တိ ဝိပုလလာဘီ။

အနုယောဂအနုပ္ပကာရဝဏ္ဏနာ

၁၆၁. **ကေိသ္သာ လောကဓာတုယာ**တိ ဒသသဟသ္သိလောကဓာတုယာ။ တီဏိ ဟိ ခေတ္တာနိ – ဇာတိခေတ္တံ အာဏာခေတ္တံ ဝိသယခေတ္တံ။ တတ္ထ **ဇာတိခေတ္တံ** နာမ ဒသသဟသ္သီ လောကဓာတု။ သာ ဟိ တထာဂတသ္သ မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမနကာလေ နိက္ခမနကာလေ သမ္ဗောဓိကာလေ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနေ အာယုသင်္ခါရောသ္သဇ္ဇနေ ပရိနိဗ္ဗာနေ စ ကမ္ပတိ။ ကောဋိသတသဟသ္သစက္ကဝါဠံ ပန **အာဏာခေတ္တံ** နာမ။ အာဋာနာဋိယမောရပရိတ္တဓဇဂ္ဂပရိတ္တရတနပရိတ္တာဒီနဉ္ဟိ ဧတ္ထ အာဏာ ဝတ္တတိ။ **ဝိသယခေတ္တသ္သ** ပန ပရိမာဏံ နတ္ထိ, ဗုဒ္ဓါနဉ္ဟိ ‘‘ယာဝတကံ ဉာဏံ, တာဝတကံ ဉေယ္ယံ, ယာဝတကံ ဉေယ္ယံ တာဝတကံ ဉာဏံ, ဉာဏပရိယန္တိကံ ဉေယ္ယံ, ဉေယ္ယပရိယန္တိကံ ဉာဏ’’န္တိ (မဟာနိ. ၅၅) ဝစနတော အဝိသယော နာမ နတ္ထိ။

ဣမေသု ပန တီသု ခေတ္တေသု ဌပေတွာ ဣမံ စက္ကဝါဠံ အညသ္မိံ စက္ကဝါဠေ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ သုတ္တံ နတ္ထိ, နုပ္ပဇ္ဇန္တီတိ ပန အတ္ထိ။ တီဏိ ပိဋကာနိ ဝိနယပိဋကံ, သုတ္တန္တပိဋကံ အဘိဓမ္မပိဋကံ။ တိသ္သော သင်္ဂီတိယော မဟာကသ္သပတ္ထေရသ္သ သင်္ဂီတိ, ယသတ္ထေရသ္သ သင်္ဂီတိ, မောဂ္ဂလိပုတ္တတိသ္သတ္ထေရသ္သ သင်္ဂီတီတိ။ ဣမာ တိသ္သော သင်္ဂီတိယော အာရုဠှေ တေပိဋကေ ဗုဒ္ဓဝစနေ ‘‘ဣမံ စက္ကဝါဠံ မုဉ္စိတွာ အညတ္ထ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ’’တိ သုတ္တံ နတ္ထိ, နုပ္ပဇ္ဇန္တီတိ ပန အတ္ထိ။

အပုဗ္ဗံ အစရိမန္တိ အပုရေ အပစ္ဆာ ဧကတော နုပ္ပဇ္ဇန္တိ, ပုရေ ဝါ ပစ္ဆာ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ ‘‘ဗောဓိံ အပတ္တွာ န ဥဋ္ဌဟိသ္သာမီ’’တိ နိသိန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏံ, တာဝ ပုဗ္ဗေတိ န ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဗောဓိသတ္တသ္သ ဟိ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေ ဒသသဟသ္သစက္ကဝါဠကမ္ပနေနေဝ ခေတ္တပရိဂ္ဂဟော ကတော။ အညသ္သ ဗုဒ္ဓသ္သ ဥပ္ပတ္တိပိ နိဝါရိတာ ဟောတိ။ ပရိနိဗ္ဗာနတော ပဋ္ဌာယ စ ယာဝ သာသပမတ္တာပိ ဓာတုယော တိဋ္ဌန္တိ, တာဝ ပစ္ဆာတိ န ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဓာတူသု ဟိ ဌိတာသု ဗုဒ္ဓါပိ ဌိတာဝ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ဧတ္ထန္တရေ အညသ္သ ဗုဒ္ဓသ္သ ဥပ္ပတ္တိ နိဝါရိတာဝ ဟောတိ။ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာနေ ပန ဇာတေ အညသ္သ ဗုဒ္ဓသ္သ ဥပ္ပတ္တိ န နိဝါရိတာ။

တိပိဋကအန္တရဓာနကထာ

တီဏိ အန္တရဓာနာနိ နာမ ပရိယတ္တိအန္တရဓာနံ, ပဋိဝေဓအန္တရဓာနံ, ပဋိပတ္တိအန္တရဓာနန္တိ။ တတ္ထ **ပရိယတ္တီ**တိ တီဏိ ပိဋကာနိ။ **ပဋိဝေဓော**တိ သစ္စပ္ပဋိဝေဓော။ **ပဋိပတ္တီ**တိ ပဋိပဒါ။ တတ္ထ ပဋိဝေဓော စ ပဋိပတ္တိ စ ဟောတိပိ န ဟောတိပိ။ ဧကသ္မိဉ္ဟိ ကာလေ ပဋိဝေဓကရာ ဘိက္ခူ ဗဟူ ဟောန္တိ, ဧသ ဘိက္ခု ပုထုဇ္ဇနောတိ အင်္ဂုလိံ ပသာရေတွာ ဒသ္သေတဗ္ဗော ဟောတိ။ ဣမသ္မိံယေဝ ဒီပေ ဧကဝါရံ ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခု နာမ နာဟောသိ။ ပဋိပတ္တိပူရကာပိ ကဒါစိ ဗဟူ ဟောန္တိ, ကဒါစိ အပ္ပါ။ ဣတိ ပဋိဝေဓော စ ပဋိပတ္တိ စ ဟောတိပိ န ဟောတိပိ။ သာသနဋ္ဌိတိယာ ပန ပရိယတ္တိ ပမာဏံ။ ပဏ္ဍိတော ဟိ တေပိဋကံ သုတွာ ဒွေပိ ပူရေတိ။

ယထာ အမ္ဟာကံ ဗောဓိသတ္တော အာဠာရသ္သ သန္တိကေ ပဉ္စာဘိညာ သတ္တ စ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ ပရိကမ္မံ ပုစ္ဆိ, သော န ဇာနာမီတိ အာဟ။ တတော ဥဒကသ္သ သန္တိကံ ဂန္တွာ အဓိဂတဝိသေသံ သံသန္ဒိတွာ နေဝသညာနာသညာယတနသ္သ ပရိကမ္မံ ပုစ္ဆိ, သော အာစိက္ခိ, တသ္သ ဝစနသမနန္တရမေဝ မဟာသတ္တော တံ ဈာနံ သမ္ပာဒေသိ, ဧဝမေဝ ပညာဝါ ဘိက္ခု ပရိယတ္တိံ သုတွာ ဒွေပိ ပူရေတိ။ တသ္မာ ပရိယတ္တိယာ ဌိတာယ သာသနံ ဌိတံ ဟောတိ။ ယဒါ ပန သာ အန္တရဓာယတိ, တဒါ ပဌမံ အဘိဓမ္မပိဋကံ နသ္သတိ။ တတ္ထ ပဋ္ဌာနံ သဗ္ဗပဌမံ အန္တရဓာယတိ။ အနုက္ကမေန ပစ္ဆာ ဓမ္မသင်္ဂဟော , တသ္မိံ အန္တရဟိတေ ဣတရေသု ဒွီသု ပိဋကေသု ဌိတေသုပိ သာသနံ ဌိတမေဝ ဟောတိ။

တတ္ထ သုတ္တန္တပိဋကေ အန္တရဓာယမာနေ ပဌမံ အင်္ဂုတ္တရနိကာယော ဧကာဒသကတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဧကကာ အန္တရဓာယတိ, တဒနန္တရံ သံယုတ္တနိကာယော စက္ကပေယျာလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဩဃတရဏာ အန္တရဓာယတိ။ တဒနန္တရံ မဇ္ဈိမနိကာယော ဣန္ဒြိယဘာဝနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ မူလပရိယာယာ အန္တရဓာယတိ။ တဒနန္တရံ ဒီဃနိကာယော ဒသုတ္တရတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဗြဟ္မဇာလာ အန္တရဓာယတိ။ ဧကိဿာပိ ဒွိန္နမ္ပိ ဂါထာနံ ပုစ္ဆာ အဒ္ဓာနံ ဂစ္ဆတိ, သာသနံ ဓာရေတုံ န သက္ကောတိ, သဘိယပုစ္ဆာ အာဠဝကပုစ္ဆာ ဝိယ စ။ တော ကိရ ကဿပဗုဒ္ဓကာလိကာ အန္တရာ သာသနံ ဓာရေတုံ နာသက္ခိံသု။

ဒွီသု ပန ပိဋကေသု အန္တရဟိတေသုပိ ဝိနယပိဋကေ ဌိတေ သာသနံ တိဋ္ဌတိ။ ပရိဝါရက္ခန္ဓကေသု အန္တရဟိတေသု ဥဘတောဝိဘင်္ဂေ ဌိတေ ဌိတမေဝ ဟောတိ။ ဥဘတောဝိဘင်္ဂေ အန္တရဟိတေ မာတိကာယပိ ဌိတာယ ဌိတမေဝ ဟောတိ။ မာတိကာယ အန္တရဟိတာယ ပါတိမောက္ခပဗ္ဗဇ္ဇာဥပသမ္ပဒါသု ဌိတာသု သာသနံ တိဋ္ဌတိ။ လိင်္ဂံ အဒ္ဓါနံ ဂစ္ဆတိ။ သေတဝတ္ထသမဏဝံသော ပန ကဿပဗုဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ သာသနံ ဓာရေတုံ နာသက္ခိ။ **ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တေဟိ** ဝဿသဟဿံ အဋ္ဌာသိ။ **ဆဠဘိညေဟိ** ဝဿသဟဿံ။ **တေဝိဇ္ဇေဟိ** ဝဿသဟဿံ။ **သုက္ခဝိပဿကေဟိ** ဝဿသဟဿံ။ **ပါတိမောက္ခေဟိ** ဝဿသဟဿံ အဋ္ဌာသိ။ ပစ္ဆိမကဿ ပန သစ္စပဋိဝေဓတော ပစ္ဆိမကဿ သီလဘေဒတော ပဋ္ဌာယ သာသနံ ဩသက္ကိတံ နာမ ဟောတိ။ တတော ပဋ္ဌာယ အညဿ ဗုဒ္ဓဿ ဥပ္ပတ္တိ န နိဝါရိတာ။

သာသနအန္တရဟိတဝဏ္ဏနာ

တီဏိ ပရိနိဗ္ဗာနာနိ နာမ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနံ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနံ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာနန္တိ။ တတ္ထ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနံ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ အဟောသိ။ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနံ ကုသိနာရာယံ။ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာနံ အနာဂတေ ဘဝိဿတိ။ သာသနဿ ကိရ ဩသက္ကနကာလေ ဣမသ္မိံ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ ဓာတုယော သန္နိပတိတွာ မဟာစေတိယံ ဂမိဿန္တိ။ မဟာစေတိယတော နာဂဒီပေ ရာဇာယတနစေတိယံ။ တတော မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကံ ဂမိဿန္တိ။ နာဂဘဝနတောပိ ဒေဝလောကတောပိ ဗြဟ္မလောကတောပိ ဓာတုယော မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကမေဝ ဂမိဿန္တိ။ သာသပမတ္တာပိ ဓာတုယော န အန္တရာ နဿိဿန္တိ။ သဗ္ဗဓာတုယော မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကေ ရာသိဘူတာ သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓော ဝိယ ဧကဃနာ ဟုတွာ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇေဿန္တိ။

တာ ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ ဖရိဿန္တိ, တတော ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာ သန္နိပတိတွာ "အဇ္ဇ သတ္ထာ ပရိနိဗ္ဗာတိ, အဇ္ဇ သာသနံ ဩသက္ကတိ, ပစ္ဆိမဒဿနံ အနိ ဣဒံ အမှာက"န္တိ ဒသဗလဿ ပရိနိဗ္ဗုတဒိဝသတော မဟန္တတရံ ကာရုညံ ကရိဿန္တိ။ ဌပေတွာ အနာဂါမိခီဏာသဝေ အဝသေသာ သကဘာဝေန သန္ဓာရေတုံ န သက္ခိဿန္တိ။ ဓာတူသု တေဇောဓာတု ဥဋ္ဌဟိတွာ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ ဥဂ္ဂစ္ဆိဿတိ။ သာသပမတ္တာယပိ ဓာတုယာ သတိ ဧကဇာလာ ဘဝိဿတိ။ ဓာတူသု ပရိယာဒါနံ ဂတာသု ဥပစ္ဆိဇ္ဇိဿတိ။ ဧဝံ မဟန္တံ အာနုဘာဝံ ဒဿေတွာ ဓာတူသု အန္တရဟိတာသု သာသနံ အန္တရဟိတံ နာမ ဟောတိ။

ယာဝ န ဧဝံ အန္တရဓာယတိ, တာဝ အစရိမံ နာမ ဟောတိ။ ဧဝံ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ ပန အပုဗ္ဗံ အစရိမံ နုပ္ပဇ္ဇန္တီတိ? အနစ္ဆရိယတ္တာ။ ဗုဒ္ဓါ ဟိ အစ္ဆရိယမနုဿာ။ ယထာဟ – "ဧကပုဂ္ဂလော, ဘိက္ခဝေ, လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ အစ္ဆရိယမနုဿော။ ကတမော ဧကပုဂ္ဂလော? တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိ (အ. နိ. ၁.၁၇၂)။ ယဒိ စ ဒွေ ဝါ စတ္တာရော ဝါ အဋ္ဌ ဝါ သောဠသ ဝါ ဧကတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ, အနစ္ဆရိယာ ဘဝေယျုံ။ ဧကသ္မိမ္ပိ ဝိဟာရေ ဒွိန္နံ စေတိယာနမ္ပိ လာဘသက္ကာရော ဥဠာရော န ဟောတိ။ ဘိက္ခူပိ ဗဟုတာယ န အစ္ဆရိယာ ဇာတာ, ဧဝံ ဗုဒ္ဓါပိ ဘဝေယျုံ, တသ္မာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဒေသနာယ စ ဝိသေသာဘာဝတော။ ယဉှိ သတိပဋ္ဌာနာဒိဘေဒံ ဓမ္မံ ဧကော ဒေသေတိ။ အညေန ဥပ္ပဇ္ဇိတွာပိ သောဝ ဒေသေတဗ္ဗော သိယာ, တတော အနစ္ဆရိယော သိယာ။ ဧကသ္မိံ ပန ဓမ္မံ ဒေသေန္တေ ဒေသနာပိ အစ္ဆရိယာ ဟောတိ, ဝိဝါဒဘာဝတော စ။ ဗဟူသု ဟိ ဗုဒ္ဓေသု ဥပ္ပန္နေသု ဗဟူနံ အာစရိယာနံ အန္တေဝါသိကာ ဝိယ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ ပါသာဒိကော, အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ မဓုရဿရော လာဘီ ပုညဝါတိ ဝိဝဒေယျုံ။ တသ္မာပိ ဧဝံ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ အပိ စေတံ ကာရဏံ မိလိန္ဒရညာပိ ပုဋ္ဌေန နာဂသေနတ္ထေရေန ဝိတ္ထာရိတမေဝ။ ဝုတ္တဉှိ တတ္ထ –

ဘန္တေ, နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပိ ဟေတံ ဘဂဝတာ “အဋ္ဌာနမေတံ, ဘိက္ခဝေ, အနဝကာသော, ယံ ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ ဒွေ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ”တိ။ ဒေသယန္တာ စ, ဘန္တေ နာဂသေန, သဗ္ဗေပိ တထာဂတာ သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယေ ဓမ္မေ ဒေသေန္တိ, ကထယမာနာ စ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ကထေန္တိ, သိက္ခာပေန္တာ စ တီသု သိက္ခာသု သိက္ခာပေန္တိ, အနုသာသမာနာ စ အပ္ပမာဒပ္ပဋိပတ္တိယံ အနုသာသန္တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, သဗ္ဗေသမ္ပိ တထာဂတာနံ ဧကာ ဒေသနာ ဧကာ ကထာ ဧကာ သိက္ခာ ဧကာနုသာသနီ, ကေန ကာရဏေန ဒွေ တထာဂတာ ဧကက္ခဏေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဧကေနပိ တာဝ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေန အယံ လောကော ဩဘာသဇာတော, ယဒိ ဒုတိယော ဗုဒ္ဓေါ ဘဝေယျ, ဒွိန္နံ ပဘာယ အယံ လောကော ဘိယျောသောမတ္တာယ ဩဘာသဇာတော ဘဝေယျ, ဩဝဒမာနာ စ ဒွေ တထာဂတာ သုခံ ဩဝဒေယျုံ, အနုသာသမာနာ စ သုခံ အနုသာသေယျုံ, တတ္ထ မေ ကာရဏံ ဒေသေဟိ, ယထာဟံ နိဿံသယော ဘဝေယျ”န္တိ။

အယံ, မဟာရာဇ, ဒသသဟဿီ လောကဓာတု ဧကဗုဒ္ဓဓာရဏီ, ဧကဿေဝ တထာဂတဿ ဂုဏံ ဓာရေတိ, ယဒိ ဒုတိယော ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, နာယံ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု ဓာရေယျ, စလေယျ, ကမ္ပေယျ, နမေယျ, ဩဏမေယျ, ဝိနမေယျ, ဝိကိရေယျ, ဝိဓမေယျ, ဝိဒ္ဓံသေယျ, န ဌာနမုပဂစ္ဆေယျ။

ယထာ, မဟာရာဇ, နာဝါ ဧကပုရိသသန္ဓာရဏီ ဘဝေယျ, ဧကပုရိသေ အဘိရူဠှေ သာ နာဝါ သမုပါဒိကာ ဘဝေယျ, အထ ဒုတိယော ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ တာဒိသော အာယုနာ ဝဏ္ဏေန ဝယေန ပမာဏေန ကိသထူလေန သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂေန, သော တံ နာဝံ အဘိရူဟေယျ, အပိ နု သာ, မဟာရာဇ, နာဝါ ဒွိန္နမ္ပိ ဓာရေယျာတိ? န ဟိ, ဘန္တေ, စလေယျ, ကမ္ပေယျ, နမေယျ, ဩဏမေယျ, ဝိနမေယျ, ဝိကိရေယျ, ဝိဓမေယျ, ဝိဒ္ဓံသေယျ, န ဌာနမုပဂစ္ဆေယျ ဩသီဒေယျ ဥဒကေတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, အယံ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု ဧကဗုဒ္ဓဓာရဏီ, ဧကဿေဝ တထာဂတဿ ဂုဏံ ဓာရေတိ, ယဒိ ဒုတိယော ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, နာယံ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု ဓာရေယျ။ပေ။ န ဌာနမုပဂစ္ဆေယျ။

ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ပုရိသော ယာဝဒတ္ထံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇေယျ ဆာဒေန္တံ ယာဝ ကဏ္ဌမဘိပူရယိတွာ, သော ဓာတော ပီဏိတော ပရိပုဏ္ဏော နိရန္တရော တန္ဒိကတော အနောဏမိတဒဏ္ဍဇာတော ပုနဒေဝ တာဝတကံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇေယျ, အပိ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, ပုရိသော သုခိတော ဘဝေယျာတိ? န ဟိ, ဘန္တေ, သကိံ ဘုတ္တောဝ မရေယျာတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, အယံ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု ဧကဗုဒ္ဓဓာရဏီ ။ပေ။ န ဌာနမုပဂစ္ဆေယျာတိ။

ကိံ နု ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, အတိဓမ္မဘာရေန ပထဝီ စလတီတိ? ဣဓ, မဟာရာဇ, ဒွေ သကဋာ ရတနပူရိတာ ဘဝေယျုံ ယာဝ မုခသမာ, ဧကသ္မာ သကဋတော ရတနံ ဂဟေတွာ ဧကသ္မိံ သကဋေ အာကိရေယျုံ, အပိ နု ခေါ တံ, မဟာရာဇ, သကဋံ ဒွိန္နမ္ပိ သကဋာနံ ရတနံ ဓာရေယျာတိ? န ဟိ, ဘန္တေ, နာဘိပိ တဿ ဖလေယျ, အရာပိ တဿ ဘိဇ္ဇေယျုံ, နေမိပိ တဿ ဩပတေယျ, အက္ခောပိ တဿ ဘိဇ္ဇေယျာတိ။ ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, အတိရတနဘာရေန သကဋံ ဘိဇ္ဇတီတိ? အာမ, ဘန္တေ,တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, အတိဓမ္မဘာရေန ပထဝီ စလတိ။

အပိစ, မဟာရာဇ, ဣမံ ကာရဏံ ဗုဒ္ဓဗလပရိဒီပနာယ ဩသာရိတံ အညမ္ပိ တတ္ထ အတိရူပံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, ယေန ကာရဏေန ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ယဒိ, မဟာရာဇ, ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ, တေသံ ပရိသာယ ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ “တုမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ”တိ, ဥဘတော ပက္ခဇာတာ ဘဝေယျုံ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဒွိန္နံ ဗလဝါမစ္စာနံ ပရိသာယ ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ “တုမှာကံ အမစ္စော အမှာကံ အမစ္စော”တိ, ဥဘတော ပက္ခဇာတာ ဟောန္တိ; ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယဒိ ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ, တေသံ ပရိသာယ ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ “တုမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ, အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ”တိ, ဥဘတော ပက္ခဇာတာ ဘဝေယျုံ, ဣဒံ တာဝ, မဟာရာဇ, ဧကံ ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။

အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, ယေန ကာရဏေန ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ယဒိ, မဟာရာဇ, ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ, ''အညော ဗုဒ္ဓေါ''တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ ဘဝေယျ, ''ဇေဋ္ဌော ဗုဒ္ဓေါ''တိ, သေဋ္ဌော ဗုဒ္ဓေါတိ, ဝိသိဋ္ဌော ဗုဒ္ဓေါတိ, ဥတ္တမော ဗုဒ္ဓေါတိ, ပဝရော ဗုဒ္ဓေါတိ, အသမော ဗုဒ္ဓေါတိ , အသမသမော ဗုဒ္ဓေါတိ, အပ္ပဋိမော ဗုဒ္ဓေါတိ, အပ္ပဋိဘာဂေါ ဗုဒ္ဓေါတိ, အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော ဗုဒ္ဓေါတိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ ဘဝေယျ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ တွံ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ အတ္ထတော သမ္ပဋိစ္ဆ, ယေန ကာရဏေန ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။

အပိစ ခေါ, မဟာရာဇ, ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ သဘာဝပကတိ ဧသာ, ယံ ဧကောယေဝ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ ကာရဏာ? မဟန္တတာယ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဂုဏာနံ, ယံ အညမ္ပိ, မဟာရာဇ, မဟန္တံ ဟောတိ, တံ ဧကံယေဝ ဟောတိ။ ပထဝီ, မဟာရာဇ, မဟန္တီ, သာ ဧကာယေဝ။ သာဂရော မဟန္တော, သော ဧကောယေဝ။ သိနေရု ဂိရိရာဇာ မဟန္တော, သော ဧကောယေဝ။ အာကာသော မဟန္တော, သော ဧကောယေဝ။ သက္ကော မဟန္တော, သော ဧကောယေဝ။ မာရော မဟန္တော , သော ဧကောယေဝ။ မဟာဗြဟ္မာ မဟန္တော, သော ဧကောယေဝ။ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ မဟန္တော, သော ဧကောယေဝ လောကသ္မိံ။ ယတ္ထ တေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, တတ္ထ အညေသံ ဩကာသော န ဟောတိ။ တသ္မာ, မဟာရာဇ, တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဧကောယေဝ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ သုကထိတော, ဘန္တေ နာဂသေန, ပဉှော ဩပမ္မေဟိ ကာရဏေဟီတိ (မိ. ပ. ၅.၁.၁)။

ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မ န္တိ နဝဝိဓဿ လောကုတ္တရဓမ္မဿ အနုဓမ္မံ ပုဗ္ဗဘာဂပ္ပဋိပဒံ။ **သဟဓမ္မိကော** တိ သကာရဏော။ **တအနုတအောတိ** တအောယေဝ။

အစ္ဆရိယအဗ္ဘုတဝဏ္ဏနာ

၁၆၂. အာယသ္မာ ဥဒာယီ တိ တယော ထေရာ ဥဒာယီ နာမ – လာဠုဒာယီ, ကာဠုဒာယီ, မဟာဥဒာယီတိ။ ဣဓ မဟာဥဒာယီ အဓိပ္ပေတော။ တဿ ကိရ ဣမံ သုတ္တံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပရိယောသာနာ သုဏန္တဿ အဗ္ဘန္တရေ ပဉ္စဝဏ္ဏာ ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဟဒပိဋ္ဌိတော သီသမတ္ထကံ ဂစ္ဆတိ, သီသမတ္ထကတော ဟဒပိဋ္ဌံ အာဂစ္ဆတိ, ဥဘတော ပဋ္ဌာယ မဇ္ဈံ ဩတရတိ, မဇ္ဈတော ပဋ္ဌာယ ဥဘတော ဂစ္ဆတိ။ သော နိရန္တရံ ပီတိယာ ဖုဋ္ဌသရီရော ဗလဝသော မနသ္သေန ဒသဗလဿ ဂုဏံ ကထေန္တော **အစ္ဆရိယံ ဘန္တေ** တိအာဒိမာဟ။ **အပ္ပိစ္ဆတာ** တိ နိတ္တဏှတာ။ **သန္တုဋ္ဌိတာ**တိ စတူသု ပစ္စယေသု တီဟာကာရေဟိ သန္တောသော။ **သလ္လေခတာ** တိ သဗ္ဗကိလေသာနံ သလ္လိခိတဘာဝေါ။ **ယတြ ဟိ နာမ** တိ ယော နာမ။ **န အတ္တာနံ ဟာတုကရိဿတီ** တိ အတ္တနော ဂုဏေ န အာဝိ ကရိဿတိ။ **ပဋာကံ ပရိဟရေယျုန္တိ** ''ကော အမှေဟိ သဒိသော အတ္ထိ''တိ ဝဒန္တာ ပဋာကံ ဥက္ခိပိတွာ နာဋ္ဌန္နံ ဝိစရေယျုံ။

ပဿ ခေါ တွံ, ဥဒာယိ, တထာဂတဿ အပ္ပိစ္ဆတာ တိ ပဿ ဥဒာယိ ယာဒိသီ တထာဂတဿ အပ္ပိစ္ဆတာတိ ထေရဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆန္တော အာဟ။ ကိံ ပန ဘဂဝတ နေဝ အတ္တာနံ ဟာတုကရောတိ, န အတ္တနော ဂုဏံ ကထေတီတိ စေ? န, န ကထေတိ။ အပ္ပိစ္ဆတာဒီဟိ ကထေတဗ္ဗံ, စီဝရာဒိဟေတုံ န ကထေတိ။ တေနေတဟ – ''ပဿ ခေါ တွံ, ဥဒာယိ, တထာဂတဿ အပ္ပိစ္ဆတာ''တိအာဒိ။ ဗုဇ္ဈနကသတ္တံ ပန အာဂမ္မ ဝေနေယျဝသေန ကထေတိ။ ယထာဟ –

> ''န မေ အာစရိယော အတ္ထိ၊ သဒိသော မေ န ဝိဇ္ဇတိ။
> သဒေဝကသ္မိံ လောကသ္မိံ၊ နတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလော''တိ။ (မဟာဝ. ၁၁)။

ဧဝံ တထာဂတဿ ဂုဏဒီပိကာ ဗဟူ ကထာပိ သုတ္တန္တာပိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ။

၁၆၃. အဘိက္ခဏံ ဘာသေယျာသီ တိ ပုနပ္ပုနံ ဘာသေယျာသိ။ ပုဗ္ဗဏှသမယေ မေ ကထိတန္တိ မာ မဇ္ဈန္ဟိကာဒီသု န ကထယိတ္ထ။ အဇ္ဇ တ မေ ကထိတန္တိ မာ ပရဒိဝသာဒီသု န ကထယိတ္ထာတိ အတ္ထော။ **ပဝေဒေသီ**တိ ကထေသိ။ **ဣမဿ ဝေယျာကရဏဿာ** တိ နိဂ္ဂထကတ္တာ ဣဒံ သုတ္တံ ''ဝေယျာကရဏ''န္တိ ဝုတ္တံ။ **အဓိဝစန** န္တိ နာမံ။ ဣဒံ ပန ''ဣတိ ဟိဒ''န္တိ ပဋ္ဌာယ ပဒံ သင်္ဂီတိကာရေဟိ ဌပိတံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

သုမင္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ

သမ္ပသာဒနီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆. ပါသာဒိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တကာလင်္ကိရိယဝဏ္ဏနာ

၁၆၄. ဧဝံ မေ သုတန္တိ ပါသာဒိကသုတ္တံ။ တတ္ထာယမနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ – **ဝေဓညာ နာမ သက္ယာ**တိ ဓနုမှိ ကတသိက္ခာ ဝေဓညနာမကာ ဧကေ သက္ယာ။ **တေသံ အမ္ဗဝနေ ပါသာဒေ**တိ တေသံ အမ္ဗဝနေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှတ္ထာယ ကတော ဒီဃပါသာဒော အတ္ထိ, တတ္ထ ဝိဟရတိ။ **အဓုနာ ကာလင်္ကတော**တိ သမ္ပတိ ကာလင်္ကတော။ **ဒွေဓိကဇာတာ**တိ ဒွေဇ္ဈဇာတာ, ဒွေဘာဂဇာတာ။ **ဘဏ္ဍနာဒီသု** ဘဏ္ဍနံ ပုဗ္ဗဘာဂကလဟော, တံ ဒဏ္ဍာဒာနာဒိဝသေန ပဏ္ဏတ္တိဝီတိက္ကမဝသေန စ ဝဍ္ဎိတံ **ကလဟော**။ "န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသီ"တိအာဒိနာ နယေန ဝိရုဒ္ဓဝစနံ **ဝိဝါဒော**။ **ဝိတုဒန္တာ**တိ ဝိဇ္ဈန္တာ။ **သဟိတံ မေ**တိ မမ ဝစနံ အတ္ထသဉှိတံ။ **အဓိစိဏ္ဏံ တေ ဝိပရာဝတ္တ**န္တိ ယံ တဝ အဓိစိဏ္ဏံ စိရကာလာသေဝနဝသေန ပဂုဏံ, တံ မမ ဝါဒံ အာဂမ္မ နိဝတ္တံ။ **အာရောပိတော တေ ဝါဒော**တိ တုယှံ ဥပရိ မယာ ဒောသော အာရောပိတော။ **စရ ဝါဒပ္ပမောက္ခာယာ**တိ ဘတ္တပုဋံ အာဒာယ တံ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝါဒပ္ပမောက္ခတ္ထာယ ဥတ္တရိ ပရိယေသမာနော ဝိစရ။ **နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ**တိ အထ မယာ အာရောပိတဒောသတော အတ္တာနံ မောစေဟိ။ **သစေ ပဟောသီ**တိ သစေ သက္ကောသိ။ **ဝဓောယေဝါ**တိ မရဏမေဝ။ **နာဋပုတ္တိယေသူ**တိ နာဋပုတ္တဿ အန္တေဝါသိကေသု။ **နိဗ္ဗိန္နရူပါ**တိ ဥက္ကဏ္ဌိတသဘာဝါ အဘိဝါဒနာဒီနိပိ န ကရောန္တိ။ **ဝိရတ္တရူပါ**တိ ဝိဂတပေမာ။ **ပဋိဝါနရူပါ**တိ တေသံ သက္ကစ္စကိရိယတော နိဝတ္တနသဘာဝါ။ **ယထာ တ**န္တိ ယထာ ဒုရက္ခာတာဒိသဘာဝေ ဓမ္မဝိနယေ နိဗ္ဗိန္နဝိရတ္တပဋိဝါနရူပေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ, တထေဝ ဇာတာတိ အတ္ထော။ **ဒုရက္ခာတေ**တိ ဒုက္ကထိတေ။ **ဒုပ္ပဝေဒိတေ**တိ ဒုဝိညာပိတေ။ **အနုပသမသံဝတ္တနိကေ**တိ ရာဂါဒီနံ ဥပသမံ ကာတုံ အသမတ္ထေ။ **ဘိန္နထူပေ**တိ ဘိန္နပ္ပတိဋ္ဌေ။ ဧတ္ထ ဟိ နာဋပုတ္တောဝ နေသံ ပတိဋ္ဌဋ္ဌေန ထူပေါ။ သော ပန ဘိန္နော မတော။ တေန ဝုတ္တံ "ဘိန္နထူပေ"တိ။ **အပ္ပဋိသရဏေ**တိ တဿေဝ အဘာဝေန ပဋိသရဏဝိရဟိတေ။

နနု စာယံ နာဋပုတ္တော နာဠန္ဒဝါသိကော, သော ကသ္မာ ပါဝါယံ ကာလင်္ကတောတိ? သော ကိရ ဥပါလိနာ ဂဟပတိနာ ပဋိဝိဒ္ဓသစ္စေန ဒသဟိ ဂါထာဟိ ဘာသိတေ ဗုဒ္ဓဂုဏေ သုတွာ ဥဏှံ လောဟိတံ ဆဍ္ဍေသိ။ အထ နံ အဖာသုကံ ဂဟေတွာ ပါဝံ အဂမံသု။ သော တတ္ထ ကာလမကာသိ။ ကာလံ ကုရုမာနော စ စိန္တေသိ – "မမ လဒ္ဓိ အနိယျာနိကာ သာရဝိရဟိတာ, မယံ တာဝ နဋ္ဌာ, အဝသေသဇနောပိ မာ အပါယပူရကော အဟောသိ, သစေ ပနာဟံ 'မမ သာသနံ အနိယျာနိက'န္တိ ဝက္ခာမိ, န သဒ္ဒဟိဿန္တိ, ယံနူနာဟံ ဒွေပိ ဇနေ န ဧကနီဟာရေန ဥဂ္ဂဏှာပေယျံ, တေ မမစ္စယေန အညမညံ ဝိဝဒိဿန္တိ, သတ္ထာ တံ ဝိဝါဒံ ပဋိစ္စ ဧကံ ဓမ္မကထံ ကထေဿတိ, တတော တေ သာသနဿ မဟန္တဘာဝံ ဇာနိဿန္တီ"တိ။

အထ နံ ဧကော အန္တေဝါသိကော ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ – "ဘန္တေ တုမှေ ဒုဗ္ဗလာ, မယှံ ဣမသ္မိံ ဓမ္မေ သာရံ အာစိက္ခထ, အာစရိယပ္ပမာဏ"န္တိ။ "အာဝုသော, တွံ မမစ္စယေန သဿတန္တိ ဂဏှေယျာသီ"တိ။ အပရောပိ ဥပသင်္ကမိ, တံ ဥစ္ဆေဒံ ဂဏှာပေသိ။ ဧဝံ ဒွေပိ ဇနေ ဧကလဒ္ဓိကေ အကတွာ ဗဟူ နာနာနီဟာရေန ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ ကာလမကာသိ။ တေ တဿ သရီရကိစ္စံ ကတွာ သန္နိပတိတွာ အညမညံ ပုစ္ဆိံသု – "ကဿာဝုသော, အာစရိယော သာရံ အာစိက္ခီ"တိ? ဧကော ဥဋ္ဌဟိတွာ မယှန္တိ အာဟ။ ကိံ အာစိက္ခီတိ? သဿတန္တိ။ အပရော တံ ပဋိဗာဟိတွာ "မယှံ သာရံ အာစိက္ခီ"တိ အာဟ။ ဧဝံ သဗ္ဗေ "မယှံ သာရံ အာစိက္ခိ, အဟံ ဇေဋ္ဌကော"တိ အညမညံ ဝိဝဒန္တာ အက္ကောသေ စေဝ ပရိဘာသေ စ ဟတ္ထပါဒပ္ပဟာရာဒီနိ စ ပဝတ္တေတွာ ဧကမဂ္ဂေန ဒွေ အဂစ္ဆန္တာ နာနာဒိသာသု ပက္ကမိံသု။

၁၆၅. အထ ခေါ စုန္ဒော သမဏုဒ္ဒေသောတိ အယံ ထေရော ဓမ္မသေနာပတိဿ ကနိဋ္ဌဘာတိကော။ တံ ဘိက္ခူ အနုပသမ္ပန္နကာလေ "စုန္ဒော သမဏုဒ္ဒေသော"တိ သမုဒာစရိတွာ ထေရကာလေပိ တထေဝ သမုဒာစရိံသု။ တေန ဝုတ္တံ – "စုန္ဒော သမဏုဒ္ဒေသော"တိ။

"ပါဝါယံ ဝဿံဝုတ္ထော ယေန သာမဂါမော, ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမီ"တိ ကသ္မာ ဥပသင်္ကမိ? နာဋပုတ္တေ ကိရ ကာလင်္ကတေ ဇမ္ဗုဒီပေ မနုဿာ တတ္ထ တတ္ထ ကထံ ပဝတ္တယိံသု "နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော ဧ

ကော သတ္ထာတိ ပညာယိတ္ထ, တဿ ကာလင်္ကိရိယာယ သာဝကာနံ ဧဝရူပော ဝိတဏ္ဍော ဇာတော။ သမဏော ပန ဂေါတမော ဇမ္ဗုဒီပေ စန္ဒော ဝိယ သူရိယော ဝိယ စ ပာကဋော, သာဝကာပိဿ ပာကဋာယေဝ။ ကီဒိသော နု ခေါ သမဏေ ဂေါတမေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သာဝကာနံ ဝိတဏ္ဍော ဘဝိဿတီ''တိ ။ ထေရော တံ ကထံ သုတွာ စိန္တေသိ – ''ဣမံ ကထံ ဂဟေတွာ ဒသဗလဿ အာရောစေဿာမိ, သတ္ထာ ဧတံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ ဧကံ ဒေသနံ ကထေဿတီ''တိ။ သော နိက္ခမိတွာ ယေန သာမဂါမော, ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ။

သာမဂါမောတိ သာမာကာနံ ဥဿန္နတ္တာ တဿ ဂါမဿ နာမံ။ **ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော** တိ ဥဇုမေဝ ဘဂဝတော သန္တိကံ အဂန္တွာ ယေနဿ ဥပဇ္ဈာယော အာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ။

ဗုဒ္ဓကာလေ ကိရ သာရိပုတ္တတ္ထေရော စ အာနန္ဒတ္ထေရော စ အညမညံ မမာယိံသု။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ''မယာ ကာတဗ္ဗံ သတ္ထု ဥပဋ္ဌာနံ ကရောတီ''တိ အာနန္ဒတ္ထေရံ မမာယိ။ အာနန္ဒတ္ထေရော ''ဘဂဝတော သာဝကာနံ အဂ္ဂေါ''တိ သာရိပုတ္တတ္ထေရံ မမာယိ။ ကုလဒါရကေ စ ပဗ္ဗာဇေတွာ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ဂဏှာပေသိ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ တထေဝ အကာသိ။ ဧဝံ ဧကမေကေန အတ္တနော ပတ္တစီဝရံ ဒတွာ ပဗ္ဗာဇေတွာ ဥပဇ္ဈံ ဂဏှာပိတာနိ ပဉ္စ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ အဟေသုံ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ပဏီတာနိ စီဝရာဒီနိပိ လဘိတွာ ထေရဿ အဒါသိ။

ဓမ္မရတနပူဇာ

ဧကော ကိရ ဗြာဟ္မဏော စိန္တေသိ – ''ဗုဒ္ဓရတနဿ စ သံဃရတနဿ စ ပူဇာ ပညာယတိ, ကထံ နု ခေါ ဓမ္မရတနံ ပူဇိတံ ဟောတီ''တိ? သော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ ဘဂဝါ အာဟ – ''သစေပိ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မရတနံ ပူဇေတုကာမော, ဧကံ ဗဟုဿုတံ ပူဇေဟီ''တိ။ ဗဟုဿုတံ, ဘန္တေ, အာစိက္ခထာတိ။ ဘိက္ခုသံဃံ ပုစ္ဆာတိ။ သော ဘိက္ခုသံဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ ''ဗဟုဿုတံ, ဘန္တေ, အာစိက္ခထာ''တိ အာဟ။ အာနန္ဒတ္ထေရော ဗြာဟ္မဏာတိ။ ဗြာဟ္မဏော ထေရံ သဟဿဂ္ဃနိကေန တိစီဝရေန ပူဇေသိ။ ထေရော တံ ဂဟေတွာ ဘဂဝတော သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဘဂဝါ ''ကုတော, အာနန္ဒ, လဒ္ဓ''န္တိ အာဟ? ဧကေန, ဘန္တေ, ဗြာဟ္မဏေန ဒိန္နံ, ဣဒံ ပနာဟံ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ အတုကာမောတိ။ ဒေဟိ, အာနန္ဒာတိ။ စာရိကံ ပက္ကန္တော ဘန္တေတိ။ အာဂတကာလေ ဒေဟီတိ, သိက္ခာပဒံ ဘန္တေ, ပညတ္တန္တိ။ ကဒါ ပန သာရိပုတ္တော အာဂမိဿတီတိ? ဒသာဟမတ္တေန ဘန္တေတိ။ ''အနုဇာနာမိ, အာနန္ဒ, ဒသာဟပရမံ အတိရေကစီဝရံ နိက္ခိပိတု''န္တိ သိက္ခာပဒံ ပညာပေသိ။

သာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ တထေဝ ယံကိဉ္စိ မနာပံ လဘတိ, တံ အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဒေတိ။ သော ဣမမ္ပိ အတ္တနော ကနိဋ္ဌဘာတိကံ ထေရဿေဝ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ အကာသိ။ တေန ဝုတ္တံ – ''ယေနဿ ဥပဇ္ဈာယော အာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမီ''တိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ – ''ဥပဇ္ဈာယော မေ မဟာပညော, သော ဣမံ ကထံ သတ္ထု အာရောစေဿတိ, အထ သတ္ထာ တဒနုရူပံ ဓမ္မံ ဒေသေဿတီ''တိ။ **ကထာပာဘတ**န္တိ ကထာယ မူလံ။ မူလဉှိ ''ပာဘတ''န္တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ –

> ''အပ္ပကေနာပိ မေဓာဝီ၊ ပာဘတေန ဝိစက္ခဏော။
> သမုဋ္ဌာပေတိ အတ္တာနံ၊ အဏုံ အဂ္ဂိံဝ သန္ဓမ''န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁.၄)။

ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယာ တိ ဘဂဝန္တံ ဒဿနတ္ထာယ။ ကိံ ပနာနေန ဘဂဝါ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗောတိ? နော န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော။ အယဉှိ အာယသ္မာ ဒိဝါ နဝ ဝါရေ, ရတ္တိံ နဝ ဝါရေတိ ဧကာဟံ အဋ္ဌာရသ ဝါရေ ဥပဋ္ဌာနမေဝ ဂစ္ဆတိ။ ဒိဝသဿ ပန သတဝါရံ ဝါ သဟဿဝါရံ ဝါ ဂန္တုကာမော သမာနောပိ န အကာရဏာ ဂစ္ဆတိ, ဧကံ ပဉှုဒ္ဒါရံ ဂဟေတွာဝ ဂစ္ဆတိ။ သော တံ ဒိဝသံ တေန ကထာပာဘတေန ဂန္တုကာမော ဧဝမာဟ။

အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတဓမ္မဝိနယဝဏ္ဏနာ

၁၆၆. ဝေဠုပ္ပာတံ, စုန္ဒ, ဟောတီ တိ ဘဂဝတ အာနန္ဒတ္ထေရေန အာရောစိတေပိ ယသ္မာ န အာနန္ဒတ္ထေရော ဣမိဿာ ကထာယ သာမိကော, စုန္ဒတ္ထေရော ပန သာမိကော။ သောဝ တဿာ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ ဇာနာတိ။ တသ္မာ ဘဂဝတ တေန သဒ္ဓိံ ကထေန္တော ''ဝေဠုပ္ပာတံ, စုန္ဒ, ဟောတီ''တိအာဒိမာဟ ။ တတ္ထတ္ထော – စုန္ဒ ဝေဠုပ္ပာတံ ဟောတိ ဒုရက္ခာတာဒိသဘာဝေ ဓမ္မဝိနယေ သာဝကာ ဒ္ဝေဓိကဇာတာ ဘဏ္ဍနာဒီနိ ကတ္ဝာ မုခသတ္တီဟိ ဝိတုဒန္တာ ဝိဟရန္တီ။

ဣဒါနိ ယသ္မာ အနိယျာနိကသာသနေနေဝ နိယျာနိကသာသနံ ပာကဋံ ဟောတိ, တသ္မာ အာဒိတော အနိယျာနိကသာသနမေဝ ဒဿေန္တော **ဣဓ စုန္ဒ သတ္ထာ စ ဟောတိ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တေကက္ကမ္မ စ တမ္ဗဟာ ဓမ္မာ ဝတ္တတီ**တိ န နိရန္တရံ ပူရေတိ, ခြက္ကမိတ္ဝာ ခြက္ကမိတ္ဝာ အန္တရန္တရံ ကတ္ဝာ ဝတ္တတီတိ အတ္ထော။ **တဿ တေ, အာဝုသော, လာဘာ** တိ တဿ တုယှံ တေသေ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိအာဒယော လာဘာ။ **သုလဒ္ဓန္တိ** မနုဿတ္တမ္ပိ တေ သုလဒ္ဓံ။ **တထာ ပဋိပဇ္ဇတူ** တိ ဇဝံ ပဋိပဇ္ဇတု။ **ယထာ တေ သတ္ထာရာ ဓမ္မော ဒေသိတော**တိ ယေန တေ အာကာရေန သတ္ထာရာ ဓမ္မော ကထိတော။ **ယော စ သမာဒပေတီ**တိ ယော စ အာစရိယော သမာဒပေတိ။ **ယဉ္စ သမာဒပေတီ** တိ ယံ အန္တေဝါသိံ သမာဒပေတိ။ **ယော စ သမာဒပိတော**တိ ယော စ ဇဝံ သမာဒပိတော အန္တေဝါသိကော။ ယထာ အာစရိယေန သမာဒပိတံ, တထတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇတိ။ **သဗ္ဗေ တေ** တိ တယောပိ တေ။ တွေ ဟိ အာစရိယော သမာဒပိတတ္တာ အပုညံ ပသဝတိ, သမာဒိန္နန္တေဝါသိကော သမာဒိန္နတ္တာ, ပဋိပန္နကော ပဋိပန္နတ္တာ။ တေန ဝုတ္တံ – ''သဗ္ဗေ တေ ဗဟုံ အပုညံ ပသဝန္တီ''တိ။ ဧတေနုပာယေန သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၆၇. အပိစေတ္ထ **ဉာယပ္ပဋိပန္နော** တိ ကာရဏပ္ပဋိပန္နော။ **ဉာယမာရာဓေဿတီ** တိ ကာရဏံ နိပ္ဖာဒေဿတိ။ **ဝီရိယံ အာရဘတီ**တိ အတ္တနော ဒုက္ခနိဗ္ဗတ္တကံ ဝီရိယံ ကရောတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ ''ဒုရက္ခာတေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မဝိနယေ ယော အာရဒ္ဓဝီရိယော, သော ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ။ ယော ကုသီတော, သော သုခံ ဝိဟရတီ''တိ (အ. နိ. ၁.၃၁၈)။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတဓမ္မဝိနယာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၆၈. ဇဝံ အနိယျာနိကသာသနံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ နိယျာနိကသာသနံ ဒဿေန္တော **ဣဓ ပန, စုန္ဒ, သတ္ထာ စ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **နိယျာနိကော** တိ မဂ္ဂတ္ထာယ ဖလတ္ထာယ စ နိယျာတိ။

၁၆၉. ဝီရိယံ အာရဘတီတိ အတ္တနော သုခနိပ္ဖာဒကံ ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ ''သွာက္ခာတေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မဝိနယေ ယော ကုသီတော, သော ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ။ ယော အာရဒ္ဓဝီရိယော, သော သုခံ ဝိဟရတီ''တိ (အ. နိ. ၁.၃၁၉)။

၁၇၀. ဣတိ ဘဂဝတ နိယျာနိကသာသနေ သမ္မာပဋိပန္နဿ ကုလပုတ္တဿ ပသံသံ ဒဿေတွာ ပုန ဒေသနံ ဝဍ္ဎေန္တော **ဣဓ, စုန္ဒ, သတ္ထာ စ လောကေ ဥဒပါဒီ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဝိညာပိတတ္ထာ** တိ အဇောဓိတတ္ထာ။ **သဗ္ဗသင်္ဂါဟပဒကတ** န္တိ သဗ္ဗသင်္ဂဟပဒေဟိ ကတံ, သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကံ ကတံ န ဟောတီတိ အတ္ထော။ ''သဗ္ဗသင်္ဂါဟပဒဂတ''န္တိပိ ပါဌော, န သဗ္ဗသင်္ဂါဟပဒေသု ဂတံ, န ဧကသင်္ဂဟဇာတန္တိ အတ္ထော။ **သပ္ပါဋိဟီရကတ** န္တိ နိယျာနိကံ။ **ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ** တိ ဒေဝလောကတော ယာဝ မနုဿလောကာ သုပ္ပကာသိတံ။ **အနုတပ္ပော ဟောတီ** တိ အနုတာပကရော ဟောတိ။ **သတ္ထာ စ နော လောကေ** တိ ဣဒံ တေသံ အနုတာပကာရဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ **နာနုတပ္ပော ဟောတီ**တိ သတ္ထာရံ အာဂမ္မ သာဝကေဟိ ယံ ပတ္တဗ္ဗံ, တဿ ပတ္တတ္တာ အနုတာပကရော န ဟောတိ။

၁၇၂. ထေရောတိ ထိရော ထေရကာရကေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော။ ''ရတ္တညူ''တိအာဒီနိ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ။ **ဧတေဟိ စေ ပီ**တိ ဧတေဟိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တေဟိ။

၁၇၃. ပတ္တယောဂက္ခေမာ တိ စတူဟိ ယောဂေဟိ ခေမတ္တာ အရဟတ္တံ ဣဓ ယောဂက္ခေမံ နာမ, တံ ပတ္တာတိ အတ္ထော။ **အလံ သမက္ခာတုံ သဒ္ဓမ္မဿာ** တိ သမ္မာ ဂဟိတတ္တာ အဿ သဒ္ဓမ္မံ သမ္မာ အာစိက္ခိတုံ သမတ္ထာ။

၁၇၄. ဗ္ရဟ္မစာရိနော တိ ဗ္ရဟ္မစရိယတသံ ဝသမာနာ အရိယသာဝကာ။ **ကာမဘောဂိနော**တိ ဂိဟိဘောတာပန္နာ။ “ဣဒ္ဓဉ္စေဝ”တိအာဒီနိ မဟာပရိနိဗ္ဗာနေ ဝိတ္ထာရိတာနေဝ။ **လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပတ္တ** န္တိ လာဘဂ္ဂဉ္စေဝ ယသဂ္ဂဉ္စ ပတ္တံ။

၁၇၅. သန္တိ ခေါ ပန မေ, စုန္ဒ, ဧတရဟိ ထေရာ ဘိက္ခူ သာဝကာ တိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာဒယော ထေရာ။ **ဘိက္ခုနိယော**တိ ခေမာထေရီဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီအာဒယော။ **ဥပာသကာ သာဝကာ ဂိဟီ ဩဒာတဝတ္ထဝသနာ ဗ္ရဟ္မစာရိနော**တိ စိတ္တဂဟပတိဟတ္ထကအာဠဝကာဒယော။ **ကာမဘောဂိနော**တိ စူဠအနာထပိဏ္ဍိကမဟာအနာထပိဏ္ဍိကာဒယော။ **ဗ္ရဟ္မစာရိနိယော** တိ နန္ဒမာတာဒယော။ **ကာမဘောဂိနိယော**တိ ခုဇ္ဇုတ္တရာဒယော။

၁၇၆. သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္န န္တိ သဗ္ဗကာရဏသမ္ပန္နံ။ **ဣဒမေဝ တ**န္တိ ဣဒမေဝ ဗ္ရဟ္မစရိယံ, ဣမမေဝ ဓမ္မံ သမ္မာ ပဟေတုနော နယေန ဝဒမာနော ဝဒေယ္ယ။ **ဥဒကော သုဒ** န္တိ **ဥဒကော သုဒံ။ ပဿံ န ပဿတီ** တိ ပဿန္တော န ပဿတိ။ သော ကိရ ဣမံ ပဉှံ မဟာဇနံ ပုစ္ဆိ။ တေဟိ “န ဇာနာမ, အာစရိယ, ကထေဟိ နော”တိ ဝုတ္တော သော အာဟ – “ဂမ္ဘီရော အယံ ပဉှော ဟာ အာဟာရသပ္ပာယေ သတိ ထောကံ စိန္တေတ္ဝာ သက္ကာ ကထေတု”န္တိ။ တတော တေဟိ စတ္တာရော မာသေ မဟာသက္ကာရေ ကတေ တံ ပဉှံ ကထေန္တော **ကိဉ္စ ပဿံ န ပဿတီ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သာဓုနိသိတဿာ** တိ သုဋ္ဌုနိသိတဿ တိခိဏဿ, သုနိသိတခုရဿ ကိရ တလံ ပညာယတိ, ဓာရာ န ပညာယတီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

သင်္ဂါယိတဗ္ဗဓမ္မာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၇၇. သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မာ တိ သင်္ဂန္တွာ သမာဂန္တွာ။ **အတ္ထေန အတ္ထံ, ဗျဉ္ဇနေန ဗျဉ္ဇန** န္တိ အတ္ထေန သဟ အတ္ထံ, ဗျဉ္ဇနေနပိ သဟ ဗျဉ္ဇနံ သမာနေန္တေဟီတိ အတ္ထော။ **သင်္ဂါယိတဗ္ဗ** န္တိ တစေတဗ္ဗံ သဇ္ဈာယိတဗ္ဗံ။ **ယထယိဒံ ဗ္ရဟ္မစရိယ** န္တိ ယထာ ဣဒံ သကလံ သာသနဗ္ရဟ္မစရိယံ။

၁၇၈. တတ္ရ စေ တိ တတ္ရ သင်္ဃမဇ္ဈေ, တဿ ဝာ ဘာသိတေ။ **အတ္ထဉ္စေဝ မိစ္ဆာ ဂဏှာတိ, ဗျဉ္ဇနာနိ စ မိစ္ဆာ ရောပေတီ**တိ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိ ဧတ္ထ အာရမ္မဏံ “သတိပဋ္ဌာန”န္တိ အတ္ထံ ဂဏှာတိ။ “သတိပဋ္ဌာနာနီ”တိ ဗျဉ္ဇနံ ရောပေတိ။ **ဣမဿ နု ခေါ, အာဝုသော, အတ္ထဿာ** တိ “သတိယေဝ သတိပဋ္ဌာန”န္တိ။ အတ္ထဿ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိ ကိံ နု ခေါ ဣမာနိ ဗျဉ္ဇနာနိ, ဥဒါဟု စတ္တာရိ သတိပဋ္ဌာနာနီ”တိ ဧတာနိ တ ဗျဉ္ဇနာနိ။ **ကတမာနိ ဩပာယိကတရာနီ**တိ ဣမဿ အတ္ထဿ ကတမာနိ ဗျဉ္ဇနာနိ ဥပပန္နတရာနိ အလ္လီနတရာနိ။ **ဣမေသဉ္စ ဗျဉ္ဇနာန** န္တိ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိ ဗျဉ္ဇနာနံ “သတိယေဝ သတိပဋ္ဌာန”န္တိ ကိံ နု ခေါ အယံ အတ္ထော, ဥဒါဟု “အာရမ္မဏံ သတိပဋ္ဌာန”န္တိ ဧသော အတ္ထောတိ? **ဣမဿ ခေါ, အာဝုသော, အတ္ထဿာ**တိ “အာရမ္မဏံ သတိပဋ္ဌာန”န္တိ ဣမဿ အတ္ထဿ။ **ယာ စေဝ ဧတာနီ**တိ ယာနိ စေဝ ဧတာနိ မယာ ဝုတ္တာနိ။ **ယာ စေဝ ဧသော**တိ ယော စေဝ ဧသ မယာ ဝုတ္တော။ **သော နေဝ ဥဿာဒေတဗ္ဗော** တိ တုမှေဟိ တာဝ သမ္မာ အတ္ထေ စ သမ္မာ ဗျဉ္ဇနေ စ ဌာတဗ္ဗံ။ သော ပန နေဝ ဥဿာဒေတဗ္ဗော, န အပသာဒေတဗ္ဗော။ **သညာပေတဗ္ဗော** တိ ဇာနာပေတဗ္ဗော။ **တဿ စ အတ္ထဿာ** တိ “သတိယေဝ သတိပဋ္ဌာန”န္တိ အတ္ထဿ စ။ **တေသဉ္စ ဗျဉ္ဇနာန**န္တိ “သတိပဋ္ဌာနာ”တိ ဗျဉ္ဇနာနံ။ **နိသန္တိယာ** တိ နိသာမနတ္ထံ ဓာရဏတ္ထံ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗတရေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၈၀. တာဒိသန္တိ တုမှာဒိသံ။ **အတ္ထုပေတ** န္တိ အတ္ထေန ဥပေတံ အတ္ထဿ ဝိညာတာရံ။ **ဗျဉ္ဇနုပေတ** န္တိ ဗျဉ္ဇနေဟိ ဥပေတံ ဗျဉ္ဇနာနံ ဝိညာတာရံ။ ဧဝံ ဧတံ ဘိက္ခုံ ပသံသထ။ ဧသော ဟိ ဘိက္ခု န တုမှာကံ သာဝကော နာမ, ဗုဒ္ဓေါ နာမ ဧသ စုန္ဒာတိ။ ဣတိ ဘဂဝတ ဗဟုဿုတံ ဘိက္ခုံ အတ္တနော ဌာနေ ဌပေသိ။

ပစ္စယာနုညာတကာရဏာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၈၂. ဣဒါနိ တတောပိ ဥတ္တရိတရံ ဒေသနံ ဝဍ္ဎေန္တော **န တေ အဟံ, စုန္ဒာ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ အာသဝ နာမ ဣဓလောကေ ပစ္စယဟေတု ဥပ္ပဇ္ဇနကာ အာသဝ။ သမ္ပရာယိကာ အာသဝ နာမ ပရလောကေ ဘဏ္ဍန

ဟေတု ဥပ္ပဇ္ဇနကာ အာသတ။ **သံဝရာယာ**တိ ယထာ တေ န ပဝိသန္တိ, ဧဝံ ပိဒဟနာယ။ **ပဋိဃာတာယာ**တိ မူလဃာတေန ပဋိဟနနာယ။ **အလံ တေ တံ ယာဝဒေဝ သီတဿ ပဋိဃာတာယာ** တိ တံ တုမ္ဟာကံ သီတဿ ပဋိဃာတာယ သမတ္ထံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ, ယံ တေ မယာ စီဝရံ အနုညာတံ, တံ ဟရုပိတ္ဝတ ဒပ္ပံ တ မာနံ တ ကုရုမာနာ ဝိဟရိဿထာတိ န အနုညာတံ, တံ ပန ဟရုပိတ္ဝတ သီတပ္ပဋိဃာတာဒိနိ ကတ္ဝတ သုခံ သမဏဓမ္မံ ယောနိသော မနသိကာရံ ကရိဿထာတိ အနုညာတံ။ ယထာ စ စီဝရံ, ဧဝံ ပိဏ္ဍပါတာဒယောပိ။ အနုပဒသံဝဏ္ဏနာ ပနေတ္ထ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သုခလ္လိကာနုယောဂဒိဝဏ္ဏနာ

၁၈၃. သုခလ္လိကာနုယောဂ န္တိ သုခလ္လိယနာနုယောဂံ, သုခသေဝနာဓိမုတ္တန္တိ အတ္ထော။ **သုခေတီ**တိ သုခိတံ ကရောတိ။ **ပီဏေတီ**တိ ပီဏိတံ ထူလံ ကရောတိ။

၁၈၆. အဋ္ဌိတဓမ္မာ တိ နဋ္ဌိတသဘာဝ။ ဇိဝှာ နော အတ္ထီတိ ယံ ယံ ဣစ္ဆန္တိ, တံ တံ ကထေန္တိ, ကအာစိ မဂ္ဂံ ကထေန္တိ, ကအာစိ ဖလံ ကအာစိ နိဗ္ဗာနန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **ဇာနတာ**တိ သဗ္ဗညုတညာဏေန ဇာနန္တေန။ **ပဿတာ** တိ ပဉ္စဟိ စက္ခူဟိ ပဿန္တေန။ **ဂမ္ဘီရနေမော** တိ ဂမ္ဘီရဘူမိံ အနုပဝိဋ္ဌော။ **သုနိခာတော**တိ သုဋ္ဌု နိခာတော။ **ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော**တိ ဧဝံ ခီဏာသဝေ အဘဗ္ဗော နဝ ဌာနာနိ အဇ္ဈာစရိတုံ။ တသ္မိံ အနဇ္ဈာစာရော အစလော အသမ္ပဝေဓိ။ တတ္ထ သဉ္စိစ္စ ဟဏံ ဇီဝိတာ ဝေရောပနာဒိသု သောတာပန္နာဒယောပိ အဘဗ္ဗာ။ **သန္နိဓိကာရကံ ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇိတု**န္တိ ဝတ္ထုကာမေ စ ကိလေသကာမေ စ သန္နိဓိံ ကတ္ဝတ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ။ **သေယျထာပိ ပုဗ္ဗေ အကာရိကဘူတော** တိ ယထာ ပုဗ္ဗေ ဂိဟိဘူတော ပရိဘုဉ္ဇတိ, ဧဝံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အဘဗ္ဗော။

ပဉ္စဟဗ္ယာကရဏဝဏ္ဏနာ

၁၈၇. အကာရမဇ္ဈေ ဝသန္တာ ဟိ သောတာပန္နာဒယော ယာဝဇီဝံ ဂိဟိဗျဉ္ဇနေန တိဋ္ဌန္တိ။ ခီဏာသဝေ ပန အရဟတ္တံ ပတ္ဝတဝ မနုဿဘူတော ပရိနိဗ္ဗာတိ တ ပဗ္ဗဇတိ တ။ စာတုမဟာရာဇိကာဒိသု ကာမာဝစရဒေဝေသု မုဟုတ္တမ္ပိ န တိဋ္ဌတိ။ ကသ္မာ? ဝိဝေကဋ္ဌာနဿ အဘာဝ။ ဘုမ္မဒေဝတ္တဘာဝေ ပန ဌိတော အရဟတ္တံ ပတ္ဝတပိ တိဋ္ဌတိ။ တဿ ဝသေန အယံ ပဉ္ဟော အာဂတော။ ဘိန္နအေသတ္တာ ပနဿ ဘိက္ခုဘာဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အတီရကန္တိ** အတီရံ အပရိစ္ဆေဒံ မဟန္တံ။ **နော စ ခော အနာဂတ**န္တိ အနာဂတံ ပန အဒ္ဓါနံ အာရဗ္ဘ ဧဝံ န ပညပေတိ, အတီတမေဝ မညေ သမဏော ဂေါတမော ဇာနာတိ, န အနာဂတံ။ တထာ ဟိဿ အတီတေ အဗ္ဘုဆဋ္ဌသတဇာတကာနုဿရဏံ ပညာယတိ။ အနာဂတေ ဧဝံ ဗဟုံ အနုဿရဏံ န ပညာယတီတိ ဣမမတ္ထံ မညမာနာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ။ **တယိဒံ ကိံ သူ**တိ အနာဂတေ အပညာပနံ ကိံ နု ခော? **ကထံသူ**တိ ကေန နု ခော ကာရဏေန အဇာနန္တောယေဝ နု ခော အနာဂတံ နာနုဿရတိ, အနနုဿရိတုကာမတာယ နာနုဿရတီတိ။ **အညဝိဟိတကေန ဉာဏဒဿနေနာ** တိ ပစ္စက္ခံ ဝိယ ကတ္ဝတ ဒဿနသမတ္ထတာယ ဒဿနဘူတေန ဉာဏေန အညတ္ထဝိဟိတကေန ဉာဏေန အညံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တေန, အညဝိဟိတကံ အညံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တမာနံ ဉာဏဒဿနံ သင်္ဂဟေတဗ္ဗံ ပညာပေတဗ္ဗံ မညန္တိ။ တေ ဟိ စရတော စ တိဋ္ဌတော စ သုတ္တဿ စ ဇာဂရဿ စ သတတံ သမိတံ ဉာဏဒဿနံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ မညန္တိ, တာဒိသဉ္စ ဉာဏံ နာမ နတ္ထိ။ တသ္မာ ယထရိဝ ဗာလာ အဗျတ္တာ, ဧဝံ မညန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သတာနုသာရီတိ ပုဗ္ဗေနိဝာသာနုဿတိသမ္ပယုတ္တကံ။ **ယာဝတကံ အာကင်္ခတီ** တိ ယတ္တကံ ဉာတုံ ဣစ္ဆတိ, တတ္တကံ ဇာနိဿာမီတိ ဉာဏံ ပေသေသိ။ အထဿ ဒုဗ္ဗလပတ္တပုဋေ ပက္ခန္ဒနာရာစော ဝိယ အပ္ပဋိဟတံ အနိဝတ္တိတံ ဉာဏံ ဂစ္ဆတိ, တေန ယာဝတကံ အာကင်္ခတိ တာဝတကံ အနုဿရတိ။ **ဗောဓိဇ**န္တိ ဗောဓိမူလေ ဇာတံ။ **ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတီ**တိ စတုမဂ္ဂဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **အယမန္တိမာ ဇာတီ** တိ တေန ဉာဏေန ဇာတိမူလဿ ပဟီနတ္တာ ပုန အယမန္တိမာ ဇာတိ။ **နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေ** တိ အပရမ္ပိ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **အနတ္ထသံဟိတ** န္တိ န ဣဓလောကတ္ထံ တ ပရလောကတ္ထံ တ နိဿိတံ။ **န တံ တထာဂတော ဗျာကရောတီ** တိ တံ ဘာရတယုဒ္ဓသီတာဟရဏာသဒိသံ အနိယျာနိကကထံ တထာဂတော န ကထေတိ။ **ဘူတံ တစ္ဆံ အနတ္ထသံဟိတ** န္တိ ရာဇကထာဒိတိရစ္ဆာနကထံ။ **ကာလညူ တထာဂတော ဟောတီ**တိ ကာလံ ဇာနာတိ။ သဟေတုကံ သကာရဏံ ကတ္ဝတ ယုတ္တပတ္တကာလေယေဝ ကထေတိ။

၁၈၈. တသ္မာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတီ တိ ယထာ ယထာ ဂဒိတဗ္ဗံ, တထာ တထေဝ ဂဒနတော ဒကာရဿ တကာရံ ကတွာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတီတိ အတ္ထော။ **ဒိဋ္ဌ**န္တိ ရူပါယတနံ။ **သုတ**န္တိ သဒ္ဒါယတနံ။ **မုတ**န္တိ မုတွာ ပတွာ ဂဟေတဗ္ဗတော ဂန္ဓာယတနံ ရသာယတနံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ။ **ဝိညာတ**န္တိ သုခဒုက္ခာဒိဓမ္မာယတနံ။ **ပတ္တ** န္တိ ပရိယေသိတွာ တ အပရိယေသိတွာ တ ပတ္တံ။ **ပရိယေသိတ**န္တိ ပတ္တံ တ အပတ္တံ တ ပရိယေသိတံ။ **အနုဝိစရိတံ မနသာ**တိ စိတ္တေန အနုသဉ္စရိတံ။ ''တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓ''န္တိ ဣမိနာ ဧတံ ဒဿေတိ, ယဉှိ အပရိမာဏာသု လောကဓာတူသု ဣမဿ သဒေဝကဿ လောကဿ နီလံ ပီတကန္တိအာဒိ ရူပါရမ္မဏံ စက္ခုဒွါရေ အာပါထမာဂစ္ဆတိ, ''အယံ သတ္တော ဣမသ္မိံ ခဏေ ဣမံ နာမ ရူပါရမ္မဏံ ဒိသွာ သုမနော ဝါ ဒုမ္မနော ဝါ မဇ္ဈတ္တော ဝါ ဇာတော''တိ သဗ္ဗံ တံ တထာဂတဿ ဧဝံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ ။ တထာ ယံ အပရိမာဏာသု လောကဓာတူသု ဣမဿ သဒေဝကဿ လောကဿ ဘေရိသဒ္ဒေါ မုဒိင်္ဂသဒ္ဒေါတိအာဒိ သဒ္ဒါရမ္မဏံ သောတဒွါရေ အာပါထမာဂစ္ဆတိ။ မူလဂန္ဓော တစဂန္ဓောတိအာဒိ ဂန္ဓာရမ္မဏံ ဃာနဒွါရေ အာပါထမာဂစ္ဆတိ။ မူလရသော ခန္ဓရသောတိအာဒိ ရသာရမ္မဏံ ဇိဝှာဒွါရေ အာပါထမာဂစ္ဆတိ။ ကက္ခဠံ မုဒုကန္တိအာဒိ ပထဝီဓာတုတေဇောဓာတုဝါယောဓာတုဘေဒံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏံ ကာယဒွါရေ အာပါထမာဂစ္ဆတိ။ ''အယံ သတ္တော ဣမသ္မိံ ခဏေ ဣမံ နာမ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏံ ဖုသိတွာ သုမနော ဝါ ဒုမ္မနော ဝါ မဇ္ဈတ္တော ဝါ ဇာတော''တိ သဗ္ဗံ တံ တထာဂတဿ ဧဝံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ။ တထာ ယံ အပရိမာဏာသု လောကဓာတူသု ဣမဿ သဒေဝကဿ လောကဿ သုခဒုက္ခာဒိဘေဒံ ဓမ္မာရမ္မဏံ မနောဒွါရဿ အာပါထမာဂစ္ဆတိ, ''အယံ သတ္တော ဣမသ္မိံ ခဏေ ဣဒံ နာမ ဓမ္မာရမ္မဏံ ဝိဇာနိတွာ သုမနော ဝါ ဒုမ္မနော ဝါ မဇ္ဈတ္တော ဝါ ဇာတော''တိ သဗ္ဗံ တံ တထာဂတဿ ဧဝံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ။

ယဉှိ , စုန္ဒ, ဣမေသံ သတ္တာနံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ တတ္ထ တထာဂတေန အဒိဋ္ဌံ ဝါ အသုတံ ဝါ အမုတံ ဝါ အဝိညာတံ ဝါ နတ္ထိ။ ဣမဿ မဟာဇနဿ ပရိယေသိတွာ ပတ္တမ္ပိ အတ္ထိ, ပရိယေသိတွာ အပ္ပတ္တမ္ပိ အတ္ထိ။ အပရိယေသိတွာ ပတ္တမ္ပိ အတ္ထိ, အပရိယေသိတွာ အပ္ပတ္တမ္ပိ အတ္ထိ။ သဗ္ဗမ္ပိ တံ တထာဂတဿ အပ္ပတ္တံ နာမ နတ္ထိ, ဉာဏေန အသစ္ဆိကတံ နာမ။ ''တသ္မာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတီ''တိ။ ယံ ယထာ လောကေန ဂတံ တထေဝ ဂတတ္တာ ''တထာဂတော''တိ ဝုစ္စတိ။ ဟဋ္ဌိယံ ပန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓန္တိ ဝုတ္တံ, တံ ဂတသဒ္ဒေန ဧကတ္ထံ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗတ္ထေသု ''တထာဂတော''တိ နိဂမနဿ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော, တဿ ယုတ္တိ **ဗြဟ္မဇာလေ** တထာဂတသဒ္ဒဝိတ္ထာရေ ဝုတ္တာယေဝ။

အဗျာကတဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ

၁၈၉. ဧဝံ အတ္တနော အသမတံ အနုတ္တရတံ သဗ္ဗညုတံ ဓမ္မရာဇဘာဝံ ကထေတွာ ဣဒါနိ ''ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာနံ လဒ္ဓိသု မယာ အညာတံ အဒိဋ္ဌံ နာမ နတ္ထိ, သဗ္ဗံ မမ ဉာဏဿ အန္တောယေဝ ပရိဝတ္တတီ''တိ သီဟနာဒံ နဒန္တော **ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတီ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တထာဂတောတိ** သတ္တော။ **န ဟောတံ, အာဝုသော, အတ္ထသံဟိတ**န္တိ ဣဓလောကပရလောကအတ္ထသံဟိတံ န ဟောတိ။ **န စ ဓမ္မသံဟိတ**န္တိ နဝလောကုတ္တရဓမ္မနိဿိတံ န ဟောတိ။ **န အာဒိဗြဟ္မစရိယက** န္တိ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတဿ သကလသာသနဗြဟ္မစရိယဿ အာဒိဘူတံ န ဟောတိ။

၁၉၀. ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ခော တိအာဒီသု တဏှာဟံ ဌပေတွာ အဝသေသာ တေဘူမကာ ဓမ္မာ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ဗျာကတံ။ တဿေဝ ဒုက္ခဿ ပဘာဝိကာ ဇနိကာ တဏှာ **ဒုက္ခသမုဒယော**တိ ဗျာကတံ။ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ **ဒုက္ခနိရောဓော**တိ ဗျာကတံ။ ဒုက္ခပရိဇာနနော သမုဒယပဇဟနော နိရောဓသစ္ဆိကရဏော အရိယမဂ္ဂေါ **ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ**တိ ဗျာကတံ။ ''ဧတဉှိ, အာဝုသော, အတ္ထသံဟိတ''န္တိအာဒီသု ဧတံ ဣဓလောကပရလောကအတ္ထနိဿိတံ နဝလောကုတ္တရဓမ္မနိဿိတံ သကလသာသနဗြဟ္မစရိယဿ အာဒိ ပဓာနံ ပုဗ္ဗင်္ဂမန္တိ အယမတ္ထော။

ပုဗ္ဗန္တသဟဂတဒိဋ္ဌိနိဿယဝဏ္ဏနာ

၁၉၁. ဣဒါနိ ယံ တံ မယာ န ဗျာကတံ, တံ အဇာနန္တေန န ဗျာကတန္တိ မာ ဧဝံ သညမကံသု။ ဇာနန္တောဝ အဟံ ဧဝံ ''ဧတသ္မိံ ဗျာကတေပိ အတ္ထော နတ္ထီ''တိ န ဗျာကရိံ။ ယံ ပန ယထာ ဗျာကာတဗ္ဗံ, တံ မယာ ဗျာက

တမေတတိ သီဟနာဒံ နဒန္တော ပုန **ယေပိ တေ, စုန္ဒာ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌိယောဝ **ဒိဋ္ဌိနိဿယာ,** ဒိဋ္ဌိနိဿိ တကာ ဒိဋ္ဌိဂတိကာတိ အတ္ထော။ **ဣဒမေဝ သစ္စံ** န္တိ ဣဒမေဝ ဒဿနံ သစ္စံ။ **မောဃမည**န္တိ အညေသံ ဝစနံ မောဃံ။ **အသယံကာရော**တိ အသယံ ကတော။

၁၉၂. တတြာ တိ တေသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု။ **အတ္ထိ နု ခေါ ဣဒံ အာဝုသော ဝုစ္စတီ** တိ, အာဝုသော, ယံ တုမှေ ဟေဟိ သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာတိ ဝုစ္စတိ, ဣဒမတ္ထိ နု ခေါ ဥဒာဟု နတ္ထီတိ ဧဝမဟံ တေ ပုစ္ဆာမီတိ အတ္ထော။ **ယဉ္စ ခေါ တေ ဧဝမာဟံသု** တိ ယံ ပန တေ ''ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည''န္တိ ဝဒန္တိ, တံ တေသံ နာနုဇာနာမိ။ **ပညတ္တိယာ** တိ ဒိဋ္ဌိပညတ္တိယာ။ **သမသမန္တိ** သမေန ဉာဏေန သမံ။ **ယဒိဒံ အဓိပညတ္တီ** တိ ယာ အယံ အဓိပညတ္တိ နာမ။ ဧတ္ထ အဟမေဝ ဘိယျော ဥတ္တရိတရော န မယာ သမော အတ္ထိ။ တတ္ထ ယဉ္စ ဝုတ္တံ ''ပညတ္တိယာ တိ ယဉ္စ အဓိပညတ္တီ''တိ ဥဘယမေတံ အတ္ထတော ဧကံ။ ဘေဒတော ဟိ ပညတ္တိ အဓိပညတ္တီတိ ဒွယံ ဟောတိ။ တတ္ထ ပညတ္တိ နာမ ဒိဋ္ဌိပညတ္တိ။ အဓိပညတ္တိ နာမ ခန္ဓပညတ္တိ ဓာတုပညတ္တိ အာယတနပညတ္တိ ဣန္ဒြိယ ပညတ္တိ သစ္စပညတ္တိ ပုဂ္ဂလပညတ္တီတိ ဧဝံ ဝုတ္တာ ဆ ပညတ္တိယော။ ဣဓ ပန ပညတ္တိယာတိ ဧတ္ထာပိ ပည တ္တိ စေဝ အဓိပညတ္တိ စ အဓိပ္ပေတာ, အဓိပညတ္တီတိ ဧတ္ထာပိ။ ဘဂဝတာ ဟိ ပညတ္တိယာပိ အနုတ္တရော, အဓိပည တ္တိယာပိ အနုတ္တရော။ တေနာဟ – ''အဟမေဝ တတ္ထ ဘိယျော ယဒိဒံ အဓိပညတ္တီ''တိ။

၁၉၆. ပဟာနာယာတိ ပဇဟနတ္ထံ။ **သမတိက္ကမာယာ** တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **ဒေသိတာ**တိ ကထိတာ။ **ပညတ္တာ** တိ ဌပိတာ။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာယ ဟိ ဃနဝိနိဗ္ဘောဂံ ကတွာ သဗ္ဗဓမ္မေသု ယာထာဝတော ဒိဋ္ဌေသု ''သုဒ္ဓသင်္ခာရပု ဉ္ဇောယံ နယိဓ သတ္တူပလဗ္ဘတီ''တိ သန္နိဋ္ဌာနတော သဗ္ဗဒိဋ္ဌိနိဿယာနံ ပဟာနံ ဟောတီတိ။ တေန ဝုတ္တံ။ ဒိဋ္ဌိနိ ဿယာနံ ပဟာနာယ သမတိက္ကမာယ ဧဝံ မယာ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ''တိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ

ပါသာဒိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇. လက္ခဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၁၉၉. ဧဝံ မေ သုတန္တိ လက္ခဏသုတ္တံ။ တတ္ရာယမနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ။ **ဒွတ္တိံသိမာနီ**တိ ဒွတ္တိံသ ဣမာနိ။ **မဟာပုရိသလက္ခဏာနီ**တိ မဟာပုရိသဗျဉ္ဇနာနိ မဟာပုရိသနိမိတ္တာနိ “အယံ မဟာပုရိသော”တိ သဉ္ဇာနနကာရဏာနိ။ “ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿာ”တိအာဒိ မဟာပဒါနေ ဝိတ္ထာရိတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

“ဗာဟိရကာပိ ဣသယော ဓာရေန္တိ, နော စ ခော ဇာနန္တိ ‘ဣမဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ ဣမံ လက္ခဏံ ပဋိလဘတီ’တိ” ကသ္မာ အာဟ? အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ အနုရူပတ္တာ။ ဣဒဉ္ဟိ သုတ္တံ သအဋ္ဌုပ္ပတ္တိကံ။ သာ ပနဿ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ ကတ္ထ သမုဋ္ဌိတာ? အန္တောကမ္မေ မနုဿာနံ အန္တရေ။ တဒါ ကိရ သာဝတ္ထိဝါသိနော အတ္တနော အတ္တနော ဂေဟေသု စ ဂေဟဒွါရေသု စ သန္ထာဂာရာဒီသု စ နိသီဒိတွာ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ – “ဘဂဝတော အသီတိအနုဗျဉ္ဇနာနိ ဗျာမပ္ပဘာ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ, ယေဟိ စ ဘဂဝတော ကာယော, သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လော ဝိယ ပါရိစ္ဆတ္တကော, ဝိကသိတမိဝ ကမလဝနံ, နာနာရတနဝိစိတ္တံ ဝိယ သုဝဏ္ဏတောရဏံ, တာရာမရိစိဝိရောစမိဝ ဂဂနတလံ, ဣတော စိတော စ ဝိဓာဝမာနာ ဝိပ္ဖန္ဒမာနာ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော မုဉ္စန္တော အတိဝိယ သောဘတိ။ ဘဂဝတော စ ဣမိနာ နာမ ကမ္မေန ဣဒံ လက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ကထိတံ နတ္ထိ, ယာဂုဥဠုင်္ကမတ္တမ္ပိ ပန ကဋစ္ဆုဘတ္တမတ္တံ ဝါ ပုဗ္ဗေ ဒိန္နပစ္စယာ ဧဝံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။ ကိံ နု ခော သတ္ထာ ကမ္မံ အကာသိ, ယေနဿ ဣမာနိ လက္ခဏာနိ နိဗ္ဗတ္တန္တီ”တိ။

အထာယသ္မာ အာနန္ဒော အန္တောကမ္မေ စရန္တော ဣမံ ကထာသလ္လာပံ သုတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော ဝိဟာရံ အာဂန္တွာ သတ္ထု ဝတ္တံ ကတွာ ဝန္ဒိတွာ ဌိတော “မယာ, ဘန္တေ, အန္တောကမ္မေ ဧဝံ ကထာ သုတာ”တိ အာဟ။ တတော ဘဂဝတာ “ကိံ တေ, အာနန္ဒ, သုတ”န္တိ ဝုတ္တေ သဗ္ဗံ အာရောစေသိ။ သတ္ထာ ထေရဿ ဝစနံ သုတွာ ပရိဝါရေတွာ နိသိန္နေ ဘိက္ခူ အာမန္တေတွာ “ဒွတ္တိံသိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏာနီ”တိ ပဋိပါဋိယာ လက္ခဏာနိ ဒဿေတွာ ယေန ကမ္မေန ယံ နိဗ္ဗတ္တံ, တဿ ဒဿနတ္ထံ ဧဝမာဟ။

သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒတာလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၀၁. ပုရိမံ ဇာတိန္တိအာဒီသု ပုဗ္ဗေ နိဝုတ္ထက္ခန္ဓာ ဇာတဝသေန “ဇာတီ”တိ ဝုတ္တာ။ တထာ ဘဝနဝသေန “ဘဝေါ”တိ, နိဝုတ္ထဝသေန အာလယဋ္ဌေန ဝါ “နိကေတော”တိ။ တိဏ္ဏမ္ပိ ပဒါနံ ပုဗ္ဗေ နိဝုတ္ထက္ခန္ဓသန္တာနေ ဌိတောတိ အတ္ထော။ ဣဒါနိ ယသ္မာ တံ ခန္ဓသန္တာနံ ဒေဝလောကာဒီသုပိ ဝတ္တတိ။ လက္ခဏနိဗ္ဗတ္တနသမတ္ထံ ပန ကုသလကမ္မံ တတ္ထ န သုကရံ, မနုဿဘူတဿေဝ သုကရံ။ တသ္မာ ယထာဘူတေန ယံ ကမ္မံ ကတံ, တံ ဒဿေန္တော **ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော**တိ အာဟ။ အကာရဏံ ဝါ ဧတံ။ ဟတ္ထိအဿမိဂမဟိံသဝါနရာဒိဘူတောပိ မဟာပုရိသော ပါရမိယော ပူရေတိယေဝ။ ယသ္မာ ပန ဧဝရူပေ အတ္တဘာဝေ ဌိတေန ကတကမ္မံ န သက္ကာ သုခေန ဒီပေတုံ, မနုဿဘာဝေ ဌိတေန ကတကမ္မံ ပန သက္ကာ သုခေန ဒီပေတုံ။ တသ္မာ “ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော”တိ အာဟ။

ဒဠှသမာဒါနောတိ ထိရဂဟဏော။ **ကုသလေသု ဓမ္မေသူ**တိ ဒသကုသလကမ္မပထေသု။ **အဝတ္ထိတသမာဒါနော**တိ နိစ္စလဂဟဏော အနိဝတ္တိတဂဟဏော။ မဟာသတ္တဿ ဟိ အကုသလကမ္မတော အဂ္ဂိံ ပတွာ ကုက္ကုဋပတ္တံ ဝိယ စိတ္တံ ပဋိကုဋတိ, ကုသလံ ပတွာ ဝိတာနံ ဝိယ ပသာရိယတိ။ တသ္မာ ဒဠှသမာဒါနော ဟောတိ အဝတ္ထိတသမာဒါနော။ န သက္ကာ ကေနစိ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကုသလသမာဒါနံ ဝိဿဇ္ဇာပေတုံ။

တတြိမာနိ ဝတ္ထူနိ – ပုဗ္ဗေ ကိရ မဟာပုရိသော ကလန္ဒကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထ ဒေဝေ ဝုဋ္ဌေ ဩဃော အာဂန္တွာ ကုလာဝကံ ဂဟေတွာ သမုဒ္ဒမေဝ ပဝေသေသိ။ မဟာပုရိသော “ပုတ္တကေ နီဟရိဿာမီ”တိ နင်္ဂုဋ္ဌံ တေမေ

တွာ တေမေတွာ သမုဒ္ဒတော ဥဒကံ ဗဟိ ခိပိ။ သတ္တမေ ဒိဝသေ သက္ကော အာဝဇ္ဇိတွာ တတ္ထ အာဂမ္မ "ကိံ ကရောသီ"တိ ပုစ္ဆိ? သော တဿ အာရောစေသိ။ သက္ကော မဟာသမုဒ္ဒတော ဥဒကဿ ဒုန္နီဟရဏီယဘာဝံ ကထေသိ။ ဗောဓိသတ္တော တာဒိသေန ကုသီတေန သဒ္ဓိံ ကထေတုမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ "မာ ဣဓ တိဋ္ဌာ"တိ အပသာရေသိ။ သက္ကော "အနောမပုရိသေန ဂဟိတဂဟဏံ န သက္ကာ ဝိဿဇ္ဇာပေတု"န္တိ တုဋ္ဌော တဿ ပုတ္တကေ အာနေတွာ အဒါသိ။ မဟာဇနကကာလေပိ မဟာသမုဒ္ဒံ တရမာနော "ကသ္မာ မဟာသမုဒ္ဒံ တရသီ"တိ ဒေဝတာယ ပုဋ္ဌော "ပါရံ ဂန္တွာ ကုလသန္တကေ ရဇ္ဇေ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ဒါနံ ဒါတုံ တရာမီ"တိ အာဟ။ တတော ဒေဝတာယ – "အယံ မဟာသမုဒ္ဒော ဂမ္ဘီရော စေဝ ပုထုလော စ, ကဒါ နံ တရိဿတီ"တိ ဝုတ္တေ သော အာဟ "တဝေသော မဟာသမုဒ္ဒသဒိသော, မယှံ ပန အဇ္ဈာသယံ အာဂမ္မ ခုဒ္ဒကမာတိကာ ဝိယ ခါယတိ။ တွံယေဝ မံ ဒက္ခိဿသိ သမုဒ္ဒံ တရိတွာ သမုဒ္ဒပါရတော ဓနံ အာဟရိတွာ ကုလသန္တကံ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ဒါနံ ဒဒမာန"န္တိ။ ဒေဝတာ "အနောမပုရိသေန ဂဟိတဂဟဏံ န သက္ကာ ဝိဿဇ္ဇာပေတု"န္တိ ဗောဓိသတ္တံ အာလိင်္ဂေတွာ ဟရိတွာ ဥယျာနေ နိပဇ္ဇာပေသိ။ သော ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ပဉ္စသတသဟဿပရိစ္စာဂံ ကတွာ အပရဘာဂေ နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗဇိတော။ ဧဝံ မဟာသတ္တော န သက္ကာ ကေနစိ သမဏေန ဝါ။ပေ။ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကုသလသမာဒါနံ ဝိဿဇ္ဇာပေတုံ။ တေန ဝုတ္တံ – "ဒဠှသမာဒါနော အဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု အဝတ္ထိတသမာဒါနော"တိ။

ဣဒါနိ ယေသု ကုသလေသု ဓမ္မေသု အဝတ္ထိတသမာဒါနော အဟောသိ, တေ ဒဿေတုံ **ကာယသုစရိတေ**တိ အာဒိမာဟ။ **ဒါနသံဝိဘာဂေ**တိ ဧတ္ထ စ ဒါနမေဝ ဒိယျနဝသေန ဒါနံ, သံဝိဘာဂကရဏဝသေန သံဝိဘာဂေါ။ **သီလသမာဒါနေ**တိ ပဉ္စသီလဒသသီလစတုပါရိသုဒ္ဓိသီလပူရဏကာလေ။ **ဥပေါသထုပဝါသေ**တိ စာတုဒ္ဒသိကာဒိဘေဒဿ ဥပေါသထဿ ဥပဝသနကာလေ။ **မတ္တေယျတာယာ**တိ မာတုကာတဗ္ဗဝတ္တေ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အညတရညတရေသု စာ**တိ အညေသု စ ဧဝရူပေသု။ **အဓိကုသလေသူ**တိ ဧတ္ထ အတ္ထိ ကုသလာ, အတ္ထိ အဓိကုသလာ။ သဗ္ဗေပိ ကာမာဝစရာ ကုသလာ ကုသလာ နာမ, ရူပါဝစရာ အဓိကုသလာ။ ဥဘောပိ တေ ကုသလာ နာမ, အရူပါဝစရာ အဓိကုသလာ။ သဗ္ဗေပိ တေ ကုသလာ နာမ, သာဝကပါရမီပဋိလာဘပစ္စယာ ကုသလာ အဓိကုသလာ နာမ။ တေပိ ကုသလာ နာမ, ပစ္စေကဗောဓိပဋိလာဘပစ္စယာ ကုသလာ အဓိကုသလာ။ တေပိ ကုသလာ နာမ, သဗ္ဗညုတညာဏပဋိလာဘပစ္စယာ ပန ကုသလာ ဣဓ "အဓိကုသလာ"တိ အဓိပ္ပေတာ။ တေသု အဓိကုသလေသု ဓမ္မေသု ဒဠှသမာဒါနော အဟောသိ အဝတ္ထိတသမာဒါနော။

ကဋတ္တာ ဥပစိတတ္တာတိ ဧတ္ထ သကိမ္ပိ ကတံ ကတမေဝ, အဘိဏှကရဏေန ပန ဥပစိတံ ဟောတိ။ **ဥဿန္နတ္တာ**တိ ပိဏ္ဍိကတံ ရာသိကတံ ကမ္မံ ဥဿန္နန္တိ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ "ဥဿန္နတ္တာ"တိ ဝဒန္တော မယာ ကတကမ္မဿ စက္ကဝါဠံ အတိသမ္ဗာဓံ, ဘဝဂ္ဂံ အတိနီစံ, ဧဝံ မေ ဥဿန္နံ ကမ္မန္တိ ဒဿေတိ။ **ဝိပုလတ္တာ**တိ အပ္ပမာဏတ္တာ။ ဣမိနာ "အနန္တံ အပရိမာဏံ မယာ ကတံ ကမ္မ"န္တိ ဒဿေတိ။ **အဓိဂ္ဂဏှာတီ**တိ အဓိဘဝတိ, အညေဟိ ဒေဝေဟိ အတိရေကံ လဘတီတိ အတ္ထော။ **ပဋိလဘတီ**တိ အဓိဂစ္ဆတိ။

သဗ္ဗာဝန္တေဟိ ပါဒတလေဟီတိ ဣဒံ "သမံ ပါဒံ ဘူမိယံ နိက္ခိပတီ"တိ ဧတဿ ဝိတ္ထာရဝစနံ။ တတ္ထ သဗ္ဗာဝန္တေဟီတိ သဗ္ဗပဒေသဝန္တေဟိ, န ဧကေန ပဒေသေန ပဌမံ ဖုသတိ, န ဧကေန ပစ္ဆာ, သဗ္ဗေဟေဝ ပါဒတလေဟိ သမံ ဖုသတိ, သမံ ဥဒ္ဓရတိ။ သစေပိ ဟိ တထာဂတော "အနေကသတပေါရိသံ နရကံ အက္ကမိဿာမီ"တိ ပါဒံ အဘိနီဟရတိ။ တာဝဒေဝ နိန္နဋ္ဌာနံ ဝါတပူရိတာ ဝိယ ကမ္မာရဘသ္တာ ဥန္နမိတွာ ပထဝိသမံ ဟောတိ။ ဥန္နတဋ္ဌာနမ္ပိ အန္တော ပဝိသတိ။ "ဒူရေ အက္ကမိဿာမီ"တိ အဘိနီဟရန္တဿ သိနေရုပ္ပမာဏောပိ ပဗ္ဗတော သုသေဒိတဝေတ္တင်္ကုရော ဝိယ ဩနမိတွာ ပါဒသမီပံ အာဂစ္ဆတိ။ တထာ ဟိဿ ယမကပါဋိဟာရိယံ ကတွာ "ယုဂန္ဓရပဗ္ဗတံ အက္ကမိဿာမီ"တိ ပါဒေ အဘိနီဟဋေ ပဗ္ဗတော ဩနမိတွာ ပါဒသမီပံ အာဂတော။ သောပိ တံ အက္ကမိတွာ ဒုတိယပါဒေန တာဝတိံသဘဝနံ အက္ကမိ။ န ဟိ စက္ကလက္ခဏေန ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗဋ္ဌာနံ ဝိသမံ ဘဝိတုံ သက္ကောတိ။ ခါဏု ဝါ ကဏ္ဋကော ဝါ သက္ခရာ ဝါ ကထလာ ဝါ ဥစ္စာရပဿာဝခေဠသိင်္ဃာဏိကာဒီနိ ဝါ ပုရိမတရံ ဝါ အပဂစ္ဆန္တိ, တတ္ထ တတ္ထေဝ ဝါ ပထဝိံ ပဝိသန္တိ။ တထာဂတဿ ဟိ သီလတေဇေန ပုညတေဇေန ဓမ္မတေဇေန ဒသန္နံ ပါရမီနံ အာနုဘာဝေန အယံ မဟာပထဝီ သမာ မုဒု ပုပ္ဖာဘိကိဏ္ဏာ ဟောတိ။

၂၀၂. **သာဂရပရိယန္တ** န္တိ သာဂရသီမံ။ န ဟိ တဿ ရဇ္ဇံ ကရောန္တဿ အန္တရာ ရုက္ခော တ ပဗ္ဗတော တ နဒီ တ သီမာ ဟောတိ မဟာသမုဒ္ဒောဝ သီမာ။ တေန ဝုတ္တံ “သာဂရပရိယန္တ”န္တိ။ **အခိလမနိမိတ္တမကဏ္ဋက** န္တိ နိစ္စောရံ။ စောရာ ဟိ ခရသမ္ဖဿဋ္ဌေန ခိလာ, ဥပဒ္ဒဝပစ္စယဋ္ဌေန နိမိတ္တာ, ဝိဇ္ဈနဋ္ဌေန ကဏ္ဋကာတိ ဝုစ္စန္တိ။ **ဣဒ္ဓ**န္တိ သမိဒ္ဓံ။ **ဖီတ**န္တိ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိဖာလိဖုလ္လံ။ **ခေမ**န္တိ နိဗ္ဘယံ။ **သိဝ**န္တိ နိရုပဒ္ဒဝံ။ **နိရဗ္ဗုဒ** န္တိ အဗ္ဗုဒဝိရဟိတံ, ဂုမ္ဗံ ဂုမ္ဗံ ဟုတွာ စရန္တေဟိ စောရေဟိ ဝိရဟိတန္တိ အတ္ထော။ **အက္ခမ္ဘိယော** တိ အဝိက္ခမ္ဘနီယော။ န နံ ကောစိ ဌာနတော စာလေတုံ သက္ကောတိ။ **ပစ္စတ္ထိကေနာ** တိ ပဋိပက္ခံ ဂစ္ဆန္တေန။ **ပစ္စာမိတ္တေနာ** တိ ပဋိဝိရုဒ္ဓေန အမိတ္တေန။ ဥဘယမ္ပေတံ သပတ္တဝေဝစနံ။ **အဗ္ဘန္တရေဟီ** တိ အန္တော ဥဋ္ဌိတေဟိ ရာကာဒီဟိ။

ဗာဟိရေဟီတိ သမဏာဒီဟိ။ တထာ ဟိ နံ ဗာဟိရာ ဒေဝဒတ္တကောကာလိကာဒယော သမဏာပိ သောဏဒဏ္ဍကူဋဒန္တာဒယော ဗြာဟ္မဏာပိ သက္ကသဒိသာ ဒေဝတာပိ သတ္တ ဝဿာနိ အနုဗန္ဓမာနော မာရောပိ ဗကာဒယော ဗြဟ္မာနောပိ ဝိက္ခမ္ဘေတုံ နာသက္ခိံသု။

ဧတ္တာဝတာ ဘဂဝတာ ကမ္မဉ္စ ကမ္မသရိက္ခကဉ္စ လက္ခဏဉ္စ လက္ခဏာနိသံသော စ ဝုတ္တော ဟောတိ။ **ကမ္မံ** နာမ သတသဟဿကပ္ပာဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ဒဠှဝီရိယေန ဟုတွာ ကတံ ကမ္မံ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ ဒဠှဟန ဟုတွာ ကတဘာဝံ သဒေဝကော လောကော ဇာနာတူတိ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒမဟာပုရိသလက္ခဏံ။ **လက္ခဏံ** နာမ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒတာ။ **လက္ခဏာနိသံသော** နာမ ပစ္စတ္ထိကေဟိ အဝိက္ခမ္ဘနီယတာ။

၂၀၃. **တတ္ထေတံ ဝုစ္စတီ** တိ တတ္ထ ဝုတ္တေ ကမ္မာဒိဘေဒေ အပရမ္ပိ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ကထာဗန္ဓံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဧတာ ပန ကထာ ပောရာဏကတ္ထေရာ “အာနန္ဒတ္ထေရေန ဌပိတာ ဝဏ္ဏနာကထာ”တိ ဝတွာ ဂတာ။ အပရာဘာဂေ ထေရာ “ကေပဒိကော အတ္ထုဒ္ဓါရော”တိ အာဟံသု။

တတ္ထ **သစ္စေ** တိ ဝစီသစ္စေ။ **ဓမ္မေ** တိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မေ။ **ဒမေ**တိ ဣန္ဒြိယဒမနေ။ **သံယမေ**တိ သီလသံယမေ။ **“သောစေယျသီလာလယုပောသထေသု စာ”** တိ ဧတ္ထ ကာယသောစေယျာဒိ တိဝိဓံ **သောစေယျံ**။ အာလယဘူတံ သီလမေဝ **သီလာလယော**။ ဥပောသထကမ္မံ **ဥပောသထော**။ **အဟိံသာယာ**တိ အဝိဟိံသာယ။ **သမတ္တမာစရီ**တိ သကလံ အစရိ။

အန္ဝဘဝီတိ အနုဘဝိ။ **ဝေယျဉ္ဇနိကာ** တိ လက္ခဏပါဌကာ။ **ပရာဘိဘူ**တိ ပရေ အဘိဘဝနသမတ္ထော။ **သတ္တုဘိ** တိ သပတ္တေဟိ အက္ခမ္ဘိယော ဟောတိ။

န သော ဂစ္ဆတိ ဇာတု ခမ္ဘန န္တိ သော ကေနစိ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော ဝိက္ခမ္ဘေတဗ္ဗတံ န ဂစ္ဆတိ။ **သော ဟိ တဿ ဓမ္မတာ**တိ တဿ ဟိ သော ဓမ္မတာ အယံ သဘာဝေါ။

ဟာဒတလစက္ကလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၀၄. **ဥဗ္ဗေဂဥတ္တာသဘယ** န္တိ ဥဗ္ဗေဂဘယဉ္စေဝ ဥတ္တာသဘယဉ္စ။ တတ္ထ စောရတော တ ရာဇတော တ ပစ္စတ္ထိကတော တ ဝိလောပနုဗန္ဓနာဒိနိဿယံ ဘယံ **ဥဗ္ဗေဂေ** နာမ, တံမုဟုတ္တိကံ စဏ္ဍဟတ္ထိအဿာဒီနိ တ အဟိယက္ခာဒယော တ ပဋိစ္စ လောမဟံသနကရံ ဘယံ **ဥတ္တာသဘယံ** နာမ။ တံ သဗ္ဗံ အပနုဒိတာ ဝူပသမေတာ။ **သံဝိဓာတာ**တိ သံဝိဒဟိတာ။ ကထံ သံဝိဒဟတိ? အဋ္ဌဝိယံ သာသင်္ကဋ္ဌာနေသု အနုသာလံ ကာရေတွာ တတ္ထ အာဂတေ ဘောဇေတွာ မနုဿေ ဒတွာ အတိတာပေတိ, တံ ဌာနံ ပဝိသိတုံ အသက္ကောန္တာနံ မနုဿေ ပေသေတွာ ပဝေသေတိ။ နဂရာဒီသုပိ တေသု တေသု ဌာနေသု အာရက္ခံ ဌပေတိ, ဧဝံ သံဝိဒဟတိ။ **သပရိဝါရဉ္စ အန္နံ အဒါသီ** တိ အန္နံ ဟာနန္တိ ဒသဝိဓံ အနဝတ္ထုံ။

တတ္ထ **အန္န** န္တိ ယာဂုဘတ္တံ။ တံ ဒဒန္တော န ဒွတ္တရေ ဌပေတွာ အဒါသိ, အထ ခော အန္တောနိဝေသနေ ဟရိတုပလိတ္တဋ္ဌာနေ လာဇာ စေဝ ပုပ္ဖာနိ စ ဝိကိရိတွာ အာသနံ ပညပေတွာ ဝိတာနံ ဗန္ဓိတွာ ဂန္ဓဓူမာဒီဟိ သက္ကာရံ ကတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃံ နိသီဒာပေတွာ ယာဂုံ အဒါသိ။ ယာဂုံ ဒေန္တော စ သဗ္ဗဉ္ဇနံ အဒါသိ။ ယာဂုပါနာဝသာနေ ဟာဒေ

ဓာဝိတ္ဝါတ တေလေန မက္ခေတ္ဝါတ နာနပ္ပကာရကံ အနန္တံ ခဇ္ဇကံ ဒတွာတ ပရိယောသာနေ အနေကသူပံ အနေကဗျဥ္ဇ
ဇနံ ပဏီတဘောဇနံ အအာသိ ။ ဟာနံ ဒေဿော အမ္ဗဟနာဒိအင္ဂဝိခံ ဟာနံ အအာသိ, တမ္ပိ ယာဂုဘတ္တံ ဒတွာတ။ ဝတ္ထံ ဒေ
ဿော န သုဒ္ဓဝတ္ထမေဝ အအာသိ, ဧကေပဋ္ဌဒုပဋ္ဌာဒိပဟောနကံ ပန ဒတွာတ သုစိမ္ပိ အအာသိ, သုတ္တမ္ပိ အအာသိ, သုတ္
တံ ဝဋ္ဋေသိ, သူစိကမ္မကရဏဌာနေ ဘိက္ခူနံ အာသနာနိ, ယာဂုဘတ္တံ, ဟာဒမက္ခနံ, ပိဋ္ဌိမက္ခနံ, ရဇနံ, ပဏ္ဍုပလာသံ,
ရဇနအောဏိကံ, အန္တမသော စီဝရရဇနကံ ကပ္ပိယကာရကမ္ပိ အအာသိ။

ယာနန္တိ ဥပဟာနံ။ တံ ဒဒန္တောပိ ဥပဟာနတ္ထဝိကံ ဥပဟာနဒဏ္ဍကံ မက္ခနတေလံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာနိ စ အန္နာ
ဒီနိ တဿေဝ ပရိတရံ ကတွာတ အအာသိ။ **မာလံ** ဒေဿောပိ န သုဒ္ဓမာလမေဝ အအာသိ, အထ ခော နံ ဂန္ဓေဟိ မိဿေ
တွာတ ဟေဋ္ဌိမာနိ စတ္တာရိ တဿေဝ ပရိတရံ ကတွာတ အအာသိ။ ဗောဓိစေတိယအာသနပဟေတ္တကာဒိပူဇနတ္ထာယ
စေဝ စေတိယဃရဓူပနတ္ထာယ စ **ဂန္ဓံ** ဒေဿောပိ န သုဒ္ဓဂန္ဓမေဝ အအာသိ, ဂန္ဓပိသနကနိသဒယ စေဝ ပက္ခိပနကဘာ
ဇနေန စ သဒ္ဓိံ ဟေဋ္ဌိမာနိ ပဥ္စ တဿ ပရိတရံ ကတွာတ အအာသိ။ စေတိယပူဇာဒီနံ အတ္ထာယ ဟရိတာလမနောသိလာစီန
ပိဋ္ဌာဒိ**ဝိလေပနံ** ဒေဿောပိ န သုဒ္ဓဝိလေပနမေဝ အအာသိ, ဝိလေပနဘာဇနေန သဒ္ဓိံ ဟေဋ္ဌိမာနိ ဆ တဿ ပရိတရံ က
တွာတ အအာသိ။ **သေယျာ** တိ မဉ္စပီဌံ။ တံ ဒေဿောပိ န သုဒ္ဓကမေဝ အအာသိ, ကောဇဝကမ္ဗလပစ္စတ္ထရဏမဉ္စပ္ပဋိ
ဟာဒကေဟိ သဒ္ဓိံ အန္တမသော မင်္ဂုလသောဓနဒဏ္ဍကံ ဟေဋ္ဌိမာနိ စ သတ္တ တဿ ပရိတရံ ကတွာတ အအာသိ။ **အာဝသ
ထံ** ဒေဿောပိ န ဂေဟမတ္တမေဝ အအာသိ, အထ ခော နံ မာလာကမ္မလတာကမ္မပဋိမဏ္ဍိတံ သုပညတ္တံ မဉ္စပီဌံ ကာရေတွာ
တ ဟေဋ္ဌိမာနိ အဋ္ဌ တဿ ပရိတရံ ကတွာတ အအာသိ။ **ပဒီပေယျ** န္တိ ပဒီပတေလံ။ တံ ဒေဿော စေတိယင်္ဂဏေ
ဗောဓိယင်္ဂဏေ ဓမ္မဿဝနဂ္ဂေ ဝသနဂေဟေ ဟေတ္ထကတစနဌာနေ က္လမိနာ ဒီပံ ဇာလာပေထာတိ န သုဒ္ဓတေလမေ
ဝ အအာသိ, ဝဋ္ဋိ ကပလ္လကတေလဘာဇနာဒီဟိ သဒ္ဓိံ ဟေဋ္ဌိမာနိ နဝ တဿ ပရိတရံ ကတွာတ အအာသိ။ **သုဝိဘတ္တန္တ
ရာနီ**တိ သုဝိဘတ္တအန္တရာနိ။

ရာဇာနောတိ အဘိသိတ္တာ။ **ဘောဂိယာ**တိ ဘောဇကာ **ကုမာရာ**တိ ရာဇကုမာရာ။ က္လေ **ကမ္မံ** နာမ သပရိတရံ အနံ။
ကမ္မသရိက္ခကံ နာမ သပရိတရံ ကတွာတ အနံ အအာသီတိ က္လမိနာ ကာရဏေန သဒေဝကော လောကော ဇာနာတူတိ နိဗ္ဗတ္
တံ စက္ကလက္ခဏံ။ **လက္ခဏံ** နာမ တဒေဝ စက္ကလက္ခဏံ။ **အာနိသံသော** မဟာပရိတရတာ။

၂၀၅. **တတ္ထေတံ ဝုစ္စတီ** တိ က္လမာ တဒတ္ထပရိဒီပနာ ကထာ ဝုစ္စတိ။ ဒုဝိဓာ ဟိ ကထာ ဟောန္တိ – တဒတ္ထပရိ
ဒီပနာ စ ဝိသေသတ္ထပရိဒီပနာ စ။ တတ္ထ ဟဋ္ဌိအာဂတမေဝ အတ္ထံ ပရိဒီပနာ **တဒတ္ထပရိဒီပနာ** နာမ။ ဟဋ္ဌိယံ အနာဂ
တံ ပရိဒီပနာ **ဝိသေသတ္ထပရိဒီပနာ** နာမ။ က္လမာ ပန တဒတ္ထပရိဒီပနာ။ တတ္ထ **ပုရေ**တိ ပုဗ္ဗေ။ **ပုရတ္ထာ** တိ တဿေ
ဝ ဝေဝစနံ။ **ပုရိမာသု ဇာတီသူ**တိ က္လမိဿာ ဇာတိယာ ပုဗ္ဗေကတကမ္မပဋိက္ခေပဒီပနံ။ **ဥဗ္ဗေဂဥတ္တာသဘယာပနူဒ
နော**တိ ဥဗ္ဗေဂဘယဿ စ ဥတ္တာသဘယဿ စ အပနူဒနော။ **ဥဿုကော** တိ အဓိမုတ္တော။

သတပုညလက္ခဏ န္တိ သတေန သတေန ပုညကမ္မေန နိဗ္ဗတ္တံ ဧကေကံ လက္ခဏံ။ ဧဝံ သန္တေ ယော ကောစိ
ဗုဒ္ဓေ ဘဝေယျာတိ န ရောစယိံသု, အနန္တေသု ပန စက္ကဝဠေသု သဗ္ဗေ သတ္တာ ဧကေကံ ကမ္မံ သတက္ခတ္တုံ
ကရေယျုံ, တွေကေဟိ ဇနေဟိ ကတံ ကမ္မံ ဗောဓိသတ္တော ဧကောဝ ဧကေကံ သတဂုဏံ ကတွာတ နိဗ္ဗတ္တော။ တ
သ္မာ ''သတပုညလက္ခဏော''တိ က္လမမတ္ထံ ရောစယိံသု။ **မနုဿာသုရသက္ကရက္ခသာ** တိ မနုဿာ စ အသုရာ စ သ
က္ကာ စ ရက္ခသာ စ။

အာယတပဏှိတာဒိတိလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၀၆. **အန္တရာ** တိ ပဋိသန္ဓိတော သရသစုတိယာ အန္တရေ။ က္လေ **ကမ္မံ** နာမ ပာဏာတိပာတာ ဝိရတိ။ **ကမ္မသရိက္ခ
ကံ** နာမ ပာဏာတိပာတံ ကရောန္တော ပဒသဒ္ဒသဝနဘယာ အဂ္ဂဂ္ဂဟဒေဟိ အက္ကမန္တာ ဂန္တွာ ပရံ ဟတေန္တိ။
အထ တေ က္လမိနာ ကာရဏေန တေသံ တံ ကမ္မံ ဇနော ဇာနာတူတိ အန္တောဝဋ္ဋဟဟအာ တ ဗဟိဝဋ္ဋဟဟအာ တ ဥက္ကုဋ္ဌိက
ဟအာ တ အင်္ဂကောဏ္ဍာ တ ပဏှိကောဏ္ဍာ တ ဘဝန္တိ။ အဂ္ဂဟဒေဟိ ဂန္တွာ ပရဿ အမာရိတဘာဝံ ပန တထာ
ဂတဿ သဒေဝကော လောကော က္လမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ **အာယတပဏှိ** မဟာပုရိသလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တတိ ။
တထာ ပရံ ဃာတေန္တာ ဥန္နတကာယေန ဂစ္ဆန္တာ အဇ္ဈေ ပဿိဿန္တီတိ ဩနတာ ဂန္တွာ ပရံ ဃာတေန္တိ။

အထ တေ ဧဝမိမေ ဂန္တွာ ပရံ ဃာတယိံသူတိ နေသံ တံ ကမ္မံ ဣမိနာ ကာရဏေန ပရော ဇာနာတူတိ ခုဇ္ဇာ ဝါ ဝါမနာ ဝါ ပီဋ္ဌသပ္ပိ ဝါ ဘဝန္တိ။ တထာဂတဿ ပန ဧဝံ ဂန္တွာ ပရေသံ အဃာတိတဘာဝံ ဣမိနာ ကာရဏေန သဒေဝကော လောကော ဇာနာတူတိ **ဗြဟ္မုဇုဂတ္တ** မဟာပုရိသလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တတိ။ တထာ ပရံ ဃာတေန္တာ အာဝုဓံ ဝါ မုဂ္ဂရံ ဝါ ဂဏှိတွာ မုဋ္ဌိကတဟတ္ထာ ပရံ ဃာတေန္တိ။ တေ ဧဝံ တေသံ ပရဿ ဃာတိတဘာဝံ ဣမိနာ ကာရဏေန ဇနော ဇာနာတူတိ ရဿင်္ဂုလီ ဝါ ရဿဟတ္ထာ ဝါ ဝင်္ကင်္ဂုလီ ဝါ ဖဏဟတ္ထကာ ဝါ ဘဝန္တိ။ တထာဂတဿ ပန ဧဝံ ပရေသံ အဃာတိတဘာဝံ သဒေဝကော လောကော ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ **ဒီဃင်္ဂုလိ** မဟာပုရိသလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တတိ။ ဣဒမေတ္ထ **ကမ္မသရိက္ခကံ။** ဣဒမေဝ ပန လက္ခဏတ္တယံ **လက္ခဏံ** နာမ။ ဒီဃာယုကဘာဝေ **လက္ခဏာနိသံသော။**

၂၀၇. မရဏဝဓဘယတ္တနော တိ အတ္တနော မရဏသင်္ခါတော ဝဓော မရဏဝဓော, မရဏဝဓတော ဘယံ **မရဏဝဓဘယံ,** တံ အတ္တနော ဇာနိတွာ။ **ပဋိဝိရတော ပရံမာရဏာယာ**တိ ယထာ မယှံ မရဏတော ဘယံ မမ ဇီဝိတံ ပိယံ, ဧဝံ ပရေသမ္ပီတိ ဉတွာ ပရံ မာရဏတော ပဋိဝိရတော အဟောသိ။ **သုစရိတေနာ**တိ သုစိဏ္ဏေန။ **သဂ္ဂမဂမာ** တိ သဂ္ဂံ ဂတော။

စဝိယ ပုနရိဓာဂတောတိ စဝိတွာ ပုန ဣဓာဂတော။ **ဒီဃပါသဏှိကော**တိ ဒီဃပဏှိကော။ **ဗြဟ္မာဝ သုဇူ** တိ ဗြဟ္မာ ဝိယ သုဋ္ဌု ဥဇု။

သုဘုဇောတိ သုန္ဒရဘုဇော။ **သုသူ**တိ မဟလ္လကကာလေပိ တရုဏရူပော။ **သုသဏ္ဌိတော** တိ သုသဏ္ဌာနသမ္ပန္နော။ **မုဒုတလုနင်္ဂုလိယဿာ** တိ မုဒူ စ တလုနာ စ အင်္ဂုလိယော အဿ။ **တီဘီ**တိ တီဟိ။ **ပုရိသဝရဂ္ဂလက္ခဏေဟီ** တိ ပုရိသဝရဿ အဂ္ဂလက္ခဏေဟိ။ **စိရယပနာယာ**တိ စိရံ ယာပနာယ, ဒီဃာယုကဘာဝါယ။

စိရံ ယပေတီတိ စိရံ ယာပေတိ။ **စိရတရံ ပဗ္ဗဇတိ ယဒိ တတော** တိ တတော စိရတရံ ယာပေတိ, ယဒိ ပဗ္ဗဇတီတိ အတ္ထော။ **ယာပယတိ စ ဝသိဒ္ဓိဘာဝနာယာ**တိ ဝသိပ္ပတ္တော ဟုတွာ ဣဒ္ဓိဘာဝနာယ ယာပေတိ။

သတ္တုဿဒတာလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၀၈. ရသိတာနန္တိ ရသသမ္ပန္နာနံ။ “ခါဒနီယာန”န္တိအာဒီသု **ခါဒနီယာနိ** နာမ ပိဋ္ဌခဇ္ဇကာဒီနိ။ **ဘောဇနီယာနီ**တိ ပဉ္စ ဘောဇနာနိ။ **သာယနီယာနီ**တိ သာယိတဗ္ဗာနိ သပ္ပိနဝနီတာဒီနိ။ **လေဟနီယာနီ**တိ နိလ္လေဟိတဗ္ဗာနိ ပိဋ္ဌပါယာသာဒီနိ။ **ပါနာနီ**တိ အဋ္ဌ ပါနကာနိ။

ဣဓ **ကမ္မံ** နာမ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ဒိန္နံ ဣဒံ ပဏီတဘောဇနဒာနံ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ လူခဘောဇနေ ကုစ္ဆိဂတေ လောဟိတံ သုဿတိ, မံသံ မိလာယတိ။ တသ္မာ လူခဒါယကာ သတ္တာ ဣမိနာ ကာရဏေန နေသံ လူခဘောဇနဿ ဒိန္နဘာဝံ ဇနော ဇာနာတူတိ အပ္ပမံသာ အပ္ပလောဟိတာ မနုဿပေတာ ဝိယ ဒုလ္လဘန္နပါနာ ဘဝန္တိ။ ပဏီတဘောဇနေ ပန ကုစ္ဆိဂတေ မံသလောဟိတံ ဝဍ္ဎတိ, ပရိပုဏ္ဏကာယာ ပါသာဒိကာ အဘိရူပဒဿနာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ တထာဂတဿ ဒီဃရတ္တံ ပဏီတဘောဇနဒာယကတ္တံ သဒေဝကော လောကော ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ သတ္တုဿဒမဟာပုရိသလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တတိ။ **လက္ခဏံ** နာမ သတ္တုဿဒလက္ခဏမေဝ။ ပဏီတလာဘိတာ **အာနိသံသော။**

၂၀၉. ခဇ္ဇဘောဇ္ဇမထလေယျသာယိတ န္တိ ခဇ္ဇကဉ္စ ဘောဇနဉ္စ လေဟနီယဉ္စ သာယနီယဉ္စ။ **ဥတ္တမဂ္ဂရသဒါယကော**တိ ဥတ္တမော အဂ္ဂရသဒါယကော, ဥတ္တမာနံ ဝါ အဂ္ဂရသာနံ ဒါယကော။

သတ္တ စုဿဒေ တိ သတ္တ စ ဥဿဒေ။ **တဒတ္ထဇောတက** န္တိ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇာဒိဇောတကံ, တေသံ လာဘသံဝတ္တနိကန္တိ အတ္ထော။ **ပဗ္ဗဇမ္ပိ စာ** တိ ပဗ္ဗဇမာနောပိ စ။ **တဒဓိဂစ္ဆတီ** တိ တံ အဓိဂစ္ဆတိ။ **လာဘိရုတ္တမ** န္တိ လာဘိ ဥတ္တမံ။

ကရစရဏာဒိလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၁၀. အနေနာတိအာဒီသု ဧကစ္စော အနေနေဝ သင်္ဂဏှိတဗ္ဗော ဟောတိ, တံ အနေန သင်္ဂဟေသိ။ ပဗ္ဗဇိတာနံ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရံ, ဂိဟီနံ ဂိဟိပရိက္ခာရံ အဒာသိ။

ပေယျဝဇ္ဇေနာ တိ ဧကစ္စော ဟိ "အယံ ဒါတဗ္ဗံ နာမ ဒေတိ, ဧကေန ပန ဝစနေန သဗ္ဗံ မက္ခေတွာ နာသေတိ, ကိံ တဿ အန"န္တိ ဝတ္တာ ဟောတိ။ ဧကစ္စော "အယံ ကိဉ္စာပိ အနံ န ဒေတိ, ကထေန္တော ပန တေလေန ဝိယ မက္ခေတိ။ ဧသော ဒေတု ဝါ မာ ဝါ, ဝစနမေဝ တဿ သဟဿံ အဂ္ဃတီ"တိ ဝတ္တာ ဟောတိ။ ဧဝရူပော ပုဂ္ဂလော အနံ န ပစ္စာသီသတိ, ပိယဝစနမေဝ ပစ္စာသီသတိ။ တံ ပိယဝစနေန သင်္ဂဟေသိ။

အတ္ထစရိယာယာ တိ အတ္ထသံဝဍ္ဎနကထာယ။ ဧကစ္စော ဟိ နေဝ အနံ, န ပိယဝစနံ ပစ္စာသီသတိ။ အတ္တနော ဟိတကထံ ဝုဍ္ဎိကထမေဝ ပစ္စာသီသတိ။ ဧဝရူပံ ပုဂ္ဂလံ "ဣဒံ တေ ကာတဗ္ဗံ, ဣဒံ တေ န ကာတဗ္ဗံ။ ဧဝရူပော ပုဂ္ဂလော သေဝိတဗ္ဗော, ဧဝရူပော ပုဂ္ဂလော န သေဝိတဗ္ဗော"တိ ဧဝံ အတ္ထစရိယာယ သင်္ဂဟေသိ။

သမာနတ္တတာယာ တိ သမာနသုခဒုက္ခဘာဝေန။ ဧကစ္စော ဟိ အနာဒီသု ဧကမ္ပိ န ပစ္စာသီသတိ, ဧကာသနေ နိသဇ္ဇံ, ဧကပလ္လင်္ကေ သယနံ, ဧကတော ဘောဇနန္တိ ဧဝံ သမာနသုခဒုက္ခတံ ပစ္စာသီသတိ။ တတ္ထ ဇာတိယာ ဟီနော ဘောဂေန အဓိကော ဒုဿင်္ဂဟော ဟောတိ။ န ဟိ သက္ကာ တေန သဒ္ဓိံ ဧကပရိဘောဂေ ကာတုံ, တထာ အကရိယမာနေ စ သော ကုဇ္ဈတိ။ ဘောဂေန ဟီနော ဇာတိယာ အဓိကောပိ ဒုဿင်္ဂဟော ဟောတိ။ သော ဟိ "အဟံ ဇာတိမာ"တိ ဘောဂသမ္ပန္နေန သဒ္ဓိံ ဧကပရိဘောဂံ န ဣစ္ဆတိ, တသ္မိံ အကရိယမာနေ ကုဇ္ဈတိ။ ဥဘောဟိပိ ဟီနော ပန သုသင်္ဂဟော ဟောတိ။ န ဟိ သော ဣတရေန သဒ္ဓိံ ဧကပရိဘောဂံ ဣစ္ဆတိ, န အကရိယမာနေ စ ကုဇ္ဈတိ။ ဥဘောဟိ သဒိသောပိ သုသင်္ဂဟောယေဝ။ ဘိက္ခူသု ဒုဿီလော ဒုဿင်္ဂဟော ဟောတိ။ န ဟိ သက္ကာ တေန သဒ္ဓိံ ဧကပရိဘောဂေ ကာတုံ, တထာ အကရိယမာနေ စ ကုဇ္ဈတိ။ သီလဝါ သုသင်္ဂဟော ဟောတိ။ သီလဝါ ဟိ ဒီယမာနေပိ အကရိယမာနေပိ န ကုဇ္ဈတိ။ အညံ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂံ အကရောန္တမ္ပိ န ဟာပကေန စိတ္တေန ပဿတိ။ ပရိဘောဂေပိ တေန သဒ္ဓိံ သုကရော ဟောတိ။ တသ္မာ ဧဝရူပံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ သမာနတ္တတာယ သင်္ဂဟေသိ။

သုသင်္ဂဟိတာဿ ဟောန္တိ တိ သုသင်္ဂဟိတာ အဿ ဟောန္တိ။ ဒေတု ဝါ မာ ဝါ ဒေတု, ကရောတု ဝါ မာ ဝါ ကရောတု, သုသင်္ဂဟိတာဝ ဟောန္တိ, န ဘိဇ္ဇန္တိ။ "ယဒါဿ ဒါတဗ္ဗံ ဟောတိ, တဒါ ဒေတိ။ ဣဒါနိ မညေ နတ္ထိ, တေန န ဒေတိ။ ကိံ မယံ ဒဒမာနမေဝ ဥပဋ္ဌဟာမ? အဒေန္တံ အကရောန္တံ န ဥပဋ္ဌဟာမာ"တိ ဧဝံ စိန္တေန္တိ။

ဣဓ **ကမ္မံ** နာမ ဒီဃရတ္တံ ကတံ အနာဒိသင်္ဂဟကမ္မံ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ ယော ဧဝံ အသင်္ဂဟကော ဟောတိ, သော ဣမိနာ ကာရဏေနဿ အသင်္ဂဟကဘာဝံ ဇနော ဇာနာတူတိ ထဒ္ဓဟတ္ထဟဒေါ စေဝ ဟောတိ, ဝိသမဋ္ဌိတာဝ ယဝလက္ခဏော စ။ တထာဂတဿ ပန ဒီဃရတ္တံ သင်္ဂဟကဘာဝံ သဒေဝကော လောကော ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ ဣမာနိ ဒွေဝ လက္ခဏာနိ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ **လက္ခဏံ** နာမ ဣဒမေဝ လက္ခဏဒွယံ။ သုသင်္ဂဟိတပရိဇနတာ **အာနိသံသော**။

၂၁၁. ကရိယာတိ ကရိတွာ။ **စရိယာ**တိ စရိတွာ။ **အနဝမတေနာ**တိ အနဝညာတေန။ "အနပမာဒေနာ"တိပိ ပါဌော, န အပ္ပမာဒေန, န ဒီနေန န ဂဗ္ဘိတေနာတိ အတ္ထော။

စဝိယာတိ စဝိတွာ။ **အတိရုစိရ သုဝဂ္ဂု ဒဿနေယျ** န္တိ အတိရုစိရဉ္စ သုဟာသာဒိကံ သုဝဂ္ဂု စ သုဋ္ဌု ဆေကံ ဒဿနေယျဉ္စ ဒဋ္ဌဗ္ဗယုတ္တံ။ **သုသု ကုမာရော**တိ သုဋ္ဌု သုကုမာရော။

ပရိဇနဿတေ တိ ပရိဇနော အဿ တေ ဝစနကရော။ **ဝိဓေယျော** တိ ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗေသု ယထာရုစိ ဝိဓာတဗ္ဗော။ **မဟိမန္တိ** မဟိံ ဣမံ။ **ပိယဝဒူ ဟိတသုခတံ ဇိဂီသမာနော**တိ ပိယဝဒေါ ဟုတွာ ဟိတဉ္စ သုခဉ္စ ပရိယေသမာနော။ **ဝစနပဋိကရဿာ ဘိပ္ပသန္နာ** တိ ဝစနပဋိကရာ အဿ အဘိပ္ပသန္နာ။ **ဓမ္မာနုဓမ္မ** န္တိ ဓမ္မဉ္စ အနုဓမ္မဉ္စ။

ဥဿင်္ခပါဒါဒိလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၁၂. **အတ္တူပသံဟိတ** န္တိ ဣဓလောကပရလောကတ္ထနိဿိတံ။ **ဓမ္မူပသံဟိတ** န္တိ ဒသကုသလကမ္မပထနိဿိ တံ။ **ဗဟုဇနံ နိဒံသေသီ**တိ ဗဟုဇနဿ နိဒံသနကထံ ကထေသိ။ **ဟဏီန္တိ** သတ္တာနံ။ ''အဂ္ဂေ''တိအာဒီနိ သဗ္ဗာနိ အညမညဝေဝစနာနိ။ ဣဓ **ကမ္မံ** နာမ ဒီဃရတ္တံ ဘာသိတာ ဥဒ္ဒဂ္ဂမနီယာ အတ္တူပသံဟိတာ တစာ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ ယော ဓေရူပ် ဥဂ္ဂတတစံ န ဘာသတိ, သော ဣမိနာ ကာရဏေန ဥဂ္ဂတတစာယ အဘာသနံ ဇနော ဇာနာတူတိ အဓော သဥ္ဓဟအေ စ ဟောတိ အဓောနတလောမော စ။ တထာဂတဿ ပန ဒီဃရတ္တံ ဓေရူဟယ ဥဂ္ဂတတစာယ ဘာသိတဘာ ဝံ သဒေဝကော လောကော ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ **ဥဿင္ခပာဒလက္ခဏဥ္စ ဥဒ္ဒဂ္ဂလောမလက္ခဏဥ္စ** နိဗ္ဗ တ္တတိ။ **လက္ခဏံ** နာမ ဣဒမေဝ လက္ခဏဒ္ဒဝယံ။ ဥတ္တမဘာဝေ **အာနိသံသော**။

၂၁၃. **ရေယန္တိ** ဘဏန္တော။ **ဗဟုဇနံ နိဒံသယီ**တိ ဗဟုဇနဿ ဟိတံ ဒဿေတိ။ **ဓမ္မယာဂန္တိ** ဓမ္မအနုယည်။

ဥဇ္ဇမုပ္ပတိတလောမတ သသော တိ သော သေ ဥဒ္ဒဂ္ဂတလောမတ ဟောတိ။ **ဟာဒဂဏ္ဍိရဟူ** တိ ဟာဒကေပ္ဖကာ အဟေသုံ။ **သာစုသဏ္ဍိတာ** တိ သုဌု သဏ္ဍိတာ။ **မံသလောဟိတာစိတာ**တိ မံသေန စ လောဟိတေန စ အာစိတာ။ **တစော တ္ထတာ**တိ တစေန ပရိယောနဒ္ဓာ နိဂုဠှာ။ **ဝဇတီ**တိ ဂစ္ဆတိ။ **အနောမနိက္ကမော** တိ အနောမဝိဟာရီ သေဋ္ဌဝိဟာရီ။

ဧဏိဇင္ဃလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၁၄. **သိပ္ပံ တ**တိအာဒီသု သိပ္ပံ နာမ ဒွေဝ သိပ္ပာနိ – ဟီနဉ္စ သိပ္ပံ, ဥက္ကဋ္ဌဉ္စ သိပ္ပံ။ ဟီနံ နာမ သိပ္ပံ နဠကာရသိပ္ပံ, ကုမ္ဘကာရသိပ္ပံ ပေသကာရသိပ္ပံ နဟာပိတသိပ္ပံ။ ဥက္ကဋ္ဌံ နာမ သိပ္ပံ လေခာ မုဒ္ဒာ ဂဏနာ။ **ဝိဇ္ဇာ**တိ အဟိဝိဇ္ဇာဒိအနေကဝိ ဇာ။ **စရဏန္တိ** ပဉ္စသီလံ ဒသသီလံ ဟတိမောက္ခသံဝရသီလံ။ **ကမ္မန္တိ** ကမ္မဿကတာဇာနနပညာ။ **ကိလိဿေယျုံ** န္တိ ကိလမေယျုံ။ အန္တေတသိကဝတ္တံ နာမ ဒုက္ခံ, တံ နေသံ မာ စိရမဟောသီတိ စိန္တေသိ။

ရာဇာရဟာနီတိ ရညော အနုရူပါနိ ဟတ္ထိအဿာဒီနိ, တာနိယေဝ ရညော သေနာယ အင်္ဂဘူတတ္တာ **ရာဇင်္ဂါ နီ**တိ ဝုစ္စန္တိ။ **ရာဇူပဘောဂါနီ**တိ ရညော ဥပဘောဂပရိဘောဂဘဏ္ဍာနိ, တာနိ စေဝ သတ္တရတနာနိ စ။ **ရာဇာနုစ္ဆဝိကာ နီ**တိ ရညော အနုစ္ဆဝိကာနိ။ တေသံယေဝ သဗ္ဗေသံ ဣဒံ ဂဟဏံ။ **သမဏာရဟာနီ**တိ သမဏာနံ အနုရူပါနိ စီဝရာဒီနိ။ **သမ ဏင်္ဂါနီ**တိ သမဏာနံ ကောဋ္ဌာသဘူတာ စတဿော ပရိသာ။ **သမဏူပဘောဂါနီ**တိ သမဏာနံ ဥပဘောဂပရိက္ခာရာ။ **သမ ဏာနုစ္ဆဝိကာနီ**တိ တေသံယေဝ အဓိဝစနံ။

ဣဓ ပန **ကမ္မံ** နာမ ဒီဃရတ္တံ သက္ကစ္စံ သိပ္ပာဒိတစနံ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ ယော ဇေံ သက္ကစ္စံ သိပ္ပံ အတ စေန္တော အန္တေတသိကေ ဥက္ကုဋ္ဌိကာသနဇင်္ဃပေသနိကာဒီဟိ ကိလမေတိ, တဿ ဇင်္ဃမံသံ လိခိတ္တ ဟတိတံ ဝိယ ဟောတိ။ တထာဂတဿ ပန သက္ကစ္စံ တစိတဘာဝံ သဒေဝကော လောကော ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ အနု ပုဗ္ဗဥဂ္ဂတဝဋ္ဋိတံ **ဧဏိဇင္ဃလက္ခဏံ** နိဗ္ဗတ္တတိ။ **လက္ခဏံ** နာမ ဣဒမေဝ လက္ခဏံ။ အနုစ္ဆဝိကလာဘိတာ **အာနိ သံသော**။

၂၁၅. **ယဒူပဃာတာယာ**တိ ယံ သိပ္ပံ ကဿစိ ဥပဃာတာယ န ဟောတိ။ **ကိလိဿတီ** တိ ကိလမိဿတိ။ **သုခုမတ္တ စောတ္ထတာ**တိ သုခုမတ္တစေန ပရိယောနဒ္ဓာ။ ကိံ ပန အညေန ကမ္မေန အညံ လက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တတီတိ? န နိဗ္ဗတ္ တိ။ ယံ ပန နိဗ္ဗတ္တတိ, တံ အနုဗျဉ္ဇနံ ဟောတိ, တသ္မာ ဣဓ ဝုတ္တံ။

သုခုမစ္ဆဝိလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၁၆. **သမဏံ တ**တိ သမိတပါပဓ္ဓေန သမဏံ။ **ဗ္ရာဟ္မဏံ တ** တိ ဗာဟိတပါပဓ္ဓေန ဗ္ရာဟ္မဏံ။

မဟာပညောတိအာဒီသု မဟာပညာဒီဟိ သမန္နာဂတော ဟောတီတိ အတ္ထော။ တတြိဒံ မဟာပညာဒီနံ နာနတ္တံ။

တတ္ထ ကတမာ **မဟာပညာ?** မဟန္တေ သီလက္ခန္ဓေ ပရိဂ္ဂဏှာတီတိ **မဟာပညာ,** မဟန္တေ သမာဓိက္ခန္ဓေ ပညာက္ခန္ဓေ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓေ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေ ပရိဂ္ဂဏှာတီတိ မဟာပညာ။ မဟန္တာနိ ဌာနာဋ္ဌာနာနိ မ

ဟန္တာ ဝိဟာရသမာပတ္တိယော မဟန္တာနိ အရိယသစ္စာနိ မဟန္တေ သတိပဋ္ဌာနေ သမ္မပ္ပဓာနေ ဣဒ္ဓိပါဒေ မဟန္
တာနိ ဣန္ဒြိယာနိ ဗလာနိ မဟန္တေ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ မဟန္တေ အရိယမဂ္ဂေ မဟန္တာနိ သာမညဖလာနိ မဟန္တာ အဘိ
ညာယော မဟန္တံ ပရမတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ ပရိဂ္ဂဏှာတီတိ မဟာပညာ။

ကတမာ **ပုထုပညာ?** ပုထုနာနာခန္ဓေသု ဉာဏံ ပဝတ္တတီတိ **ပုထုပညာ။** ပုထုနာနာဓာတူသု ပုထုနာနာအာယတနေသု
ပုထုနာနာပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေသု ပုထုနာနာသုညတမနုပလဗ္ဘေသု ပုထုနာနာအတ္ထေသု ဓမ္မေသု နိရုတ္တီသု ပဋိဘာနေ
သု။ ပုထုနာနာသီလက္ခန္ဓေသု ပုထုနာနာသမာဓိပညာဝိမုတ္တိဝိမုတ္တိဉာဒဿနက္ခန္ဓေသု ပုထုနာနာဌာနာဌာနေသု ပုထုနာနာ
ဝိဟာရသမာပတ္တီသု ပုထုနာနာအရိယသစ္စေသု ပုထုနာနာသတိပဋ္ဌာနေသု သမ္မပ္ပဓာနေသု ဣဒ္ဓိပါဒေသု ဣန္ဒြိယေ
သု ဗလေသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု ပုထုနာနာအရိယမဂ္ဂေသု သာမညဖလေသု အဘိညာသု ပုထုဇ္ဇနသာဓာရဏေ ဓမ္မေ သမတိ
က္ကမ္မ ပရမတ္ထေ နိဗ္ဗာနေ ဉာဏံ ပဝတ္တတီတိ ပုထုပညာ။

ကတမာ **ဟာသပညာ?** ဣဓေကစ္စော ဟာသဗဟုလော ဝေဒဗဟုလော တုဋ္ဌိဗဟုလော ပါမောဇ္ဇဗဟုလော သီလံ ပရိ
ပူရေတိ ဣန္ဒြိယသံဝရံ ပရိပူရေတိ ဘောဇနေ မတ္တညုတံ ဇာဂရိယာနုယောဂံ သီလက္ခန္ဓံ သမာဓိက္ခန္ဓံ ပညာက္ခန္ဓံ ဝိမု
တ္တိက္ခန္ဓံ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓံ ပရိပူရေတီတိ ဟာသပညာ။ ဟာသဗဟုလော။ပေ။ ပါမောဇ္ဇဗဟုလော ဌာနာဌာနံ
ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ ဟာသပညာ။ ဟာသဗဟုလော ဝိဟာရသမာပတ္တိယော ပရိပူရေတီတိ ဟာသပညာ။ ဟာသဗဟုလော အရိယ
သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ ဟာသပညာ။ သတိပဋ္ဌာနေ သမ္မပ္ပဓာနေ ဣဒ္ဓိပါဒေ ဣန္ဒြိယာနိ ဗလာနိ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ အရိယမ
ဂ္ဂံ ဘာဝေတီတိ ဟာသပညာ။ ဟာသဗဟုလော သာမညဖလာနိ သစ္ဆိကရောတီတိ ဟာသပညာ။ အဘိညာယော ပဋိဝိဇ္ဈ
တီတိ ဟာသပညာ။ ဟာသဗဟုလော ဝေဒတုဋ္ဌိပါမောဇ္ဇဗဟုလော ပရမတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတီတိ ဟာသပညာ။

ကတမာ **ဇဝနပညာ?** ယံကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ တ, သဗ္ဗံ တံ ရူပံ အနိစ္စတော ခိပ္
ပံ ဇဝတီတိ ဇဝနပညာ။ ဒုက္ခတော ခိပ္ပံ အနတ္တတော ခိပ္ပံ ဇဝတီတိ ဇဝနပညာ။ ယာ ကာစိ ဝေဒနာ။ပေ။ ယံကိဉ္စိ ဝိညာဏံ
အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ, သဗ္ဗံ တံ ဝိညာဏံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ခိပ္ပံ ဇဝတီတိ ဇဝနပညာ။ စက္ခု။ပေ။
ဇရာမရဏံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ခိပ္ပံ ဇဝတီတိ ဇဝနပညာ။ ရူပံ အတီတာနာဂတပ
စ္စုပ္ပန္နံ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ
ဝိဘူတံ ကတွာ ရူပနိရောဓေ နိဗ္ဗာနေ ခိပ္ပံ ဇဝတီတိ ဇဝနပညာ။ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရာ ဝိညာဏံ စက္ခု။ပေ။ ဇရာမရ
ဏံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန။ပေ။ ဝိဘူတံ ကတွာ ဇရာမရဏနိရောဓေ နိဗ္ဗာနေ ခိပ္ပံ ဇဝတီတိ ဇဝန
ပညာ။ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ ။ စက္ခုံ။ပေ။ ဇရာမရဏံ အနိစ္စံ သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ခယဓမ္မံ ဝယဓမ္မံ ဝိ
ရာဂဓမ္မံ နိရောဓဓမ္မန္တိ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ ဇရာမရဏနိရောဓေ နိဗ္ဗာနေ ခိပ္ပံ
ဇဝတီတိ ဇဝနပညာ။

ကတမာ **တိက္ခပညာ?** ခိပ္ပံ ကိလေသေ ဆိန္ဒတီတိ တိက္ခပညာ။ ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတိ, ဥပ္ပန္နံ ဗ္
ယာပါဒဝိတက္ကံ, ဥပ္ပန္နံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ, ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဥပ္ပန္နံ ရာဂံ ဒေါသံ မောဟံ
ကောဓံ ဥပနာဟံ မက္ခံ ပဠာသံ ဣဿံ မစ္ဆရိယံ မာယံ သာဌေယျံ ထမ္ဘံ သာရမ္ဘံ မာနံ အတိမာနံ မဒံ ပမာဒံ သဗ္ဗေ
ကိလေသေ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတေ သဗ္ဗေ အဘိသင်္ခါရေ သဗ္ဗေ ဘဝဂါမိကမ္မေ နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္
တီ ကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတီတိ တိက္ခပညာ။ ဧကသ္မိံ အာသနေ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ စတ္တာရိ သာမညဖလာနိ
စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါယော ဆ အဘိညာယော အဓိဂတာ ဟောန္တိ သစ္ဆိကတာ ဖဿိတာ ပညာယာတိ တိက္ခ
ပညာ။

ကတမာ **နိဗ္ဗေဓိကပညာ?** ဣဓေကစ္စော သဗ္ဗသင်္ခါရေသု ဥဗ္ဗေဂဗဟုလော ဟောတိ ဥတ္တာသဗဟုလော ဥက္က
ဏ္ဌနဗဟုလော အရတိဗဟုလော အနဘိရတိဗဟုလော ဗဟိမုခော န ရမတိ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု, အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ အပဒါလိတ
ပုဗ္ဗံ လောဘက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပဒါလေတီတိ နိဗ္ဗေဓိကပညာ။ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ အပဒါလိတပုဗ္ဗံ ဒေါသက္ခန္ဓံ မောဟ
က္ခန္ဓံ ကောဓံ ဥပနာဟံ။ပေ။ သဗ္ဗေ ဘဝဂါမိကမ္မေ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပဒါလေတီတိ နိဗ္ဗေဓိကပညာတိ (ပဋိ. မ. ၃.၃)။

၂၁၇. ပဗ္ဗဇိတံ ဥပဟသိတာ တိ ပဏ္ဍိတံ ပဗ္ဗဇိတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပယိရုပာသိတာ။ **အတ္ထန္တရော** တိ ယထာ ဇေကေ ရန္ဓဂဝေသိနော ဥပာရမ္ဘစိတ္တတာယ အေသံ အဇ္ဈာသယံ ကရိတွာ နိသာမယန္တိ, ဧဝံ အနိသာမေတွာ အတ္ထံ အဇ္ဈာသယံ ကတွာ အတ္ထယုတ္တံ ကထံ နိသာမယိ ဥပဓာရယိ။

ပဋိလာဘဂတေနာတိ ပဋိလာဘတ္တာယ ဂတေန။ **ဥပဟဒနိမိတ္တကောဝိဒာ** တိ ဥပဟာဒေ စ နိမိတ္တေ စ ဆေကာ။ **အဝေစ္စ ဒက္ခိတီ** တိ ဉတွာ ပဿိဿတိ။

အတ္ထာနုသိဋ္ဌိသု ပရိဂ္ဂဟေသု စာ တိ ယေ အတ္ထာနုသာသနေသု ပရိဂ္ဂဟာ အတ္ထာနတ္ထံ ပရိဂ္ဂဏှကာနိ ဉာဏာနိ, တေသုပိ အတ္တော။

သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၁၈. အက္ကောဓနော တိ န အနာဂါမိမဂ္ဂေန ကောဓဿ ပဟီနတ္တာ, အထ ခော သစေပိ မေ ကောဓော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, ခိပ္ပမေဝ နံ ပဋိဝိနောဒေယျန္တိ ဧဝံ အက္ကောဓဝသိကတ္တာ။ **နာဘိသဇ္ဇီ** တိ ကုဒ္ဓိလကဏ္ဍကော ဝိယ တတ္ထ တတ္ထ မမ္မံ တုဒန္တော ဝိယ န လဂ္ဂိ။ **န ကုပ္ပိ န ဗျာပဇ္ဇီ** တိအာဒီသု ပုဗ္ဗုပ္ပတ္တိကော **ကောပော။** တတော ဗလဝတရော **ဗျာပာဒော။** တတော ဗလဝတရာ **ပတိတ္ထိယနာ။** တံ သဗ္ဗံ အကရောန္တော န ကုပ္ပိ န ဗျာပဇ္ဇိ န ပတိတ္ထိယိ။ **အပ္ပစ္စယန္တိ** ဒောမနဿံ။ **န ဟတ္ထတကာသီ**တိ န ကာယဝိကာရေန တ ဝစီဝိကာရေန တ ဟာကဋ္ဌမကာသိ။

ဣဓ ကမ္မံ နာမ ဒီဃရတ္တံ အက္ကောဓနတာ စေဝ သုခုမတ္ထရဏာဒိအနုပ္ပဒါနဉ္စ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ ကောဓနဿ ဆဝိဝဏ္ဏော အာဝိလော ဟောတိ မုခံ ဒုဒ္ဒသိယံ ဝတ္ထစ္ဆာဒနသဒိသဉ္စ မဏ္ဍနံ နာမ နတ္ထိ။ တသ္မာ ယော ကောဓနော စေဝ ဝတ္ထစ္ဆာဒနာနုဉ္စ အဒာတာ, သော ဣမိနာ ကာရဏေနဿ ဇနော ကောဓနောဒိဘာဝံ ဇာနာတူတိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏော ဟောတိ ဒုဿဏ္ဌာနော။ အက္ကောဓနဿ ပန မုခံ ဝိရောစတိ, ဆဝိဝဏ္ဏော ဝိပ္ပသီဒတိ။ သတ္တာ ဟိ စတူဟိ ကာရဏေ ဟိ ဟသာဒိကာ ဟောန္တိ အာမိသအနေန တ ဝတ္ထအနေန တ သမ္မဇ္ဇနေန တ အက္ကောဓနတာယ တ။ ဣမာနိ စတ္တာရိပိ ကာရဏာနိ ဒီဃရတ္တံ တထာဂတေန ကတာနေဝ။ တေနဿ ဣမေသံ ကတဘာဝံ သဒေဝကော လောကော ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တတိ။ **လက္ခဏံ** နာမ ဣဒမေဝ လက္ခဏံ။ သုခုမတ္ထရဏာဒိလာဘိတာ **အာနိသံသော။**

၂၁၉. အဘိဝိဿဇီ တိ အဘိဝိဿဇ္ဇေသိ။ **မဟိမိဝ သုရော အဘိဝဿ** န္တိ သုရော ဝုစ္စတိ ဒေဝတော, မဟာပထဝိံ အဘိဝဿန္တော ဒေဝတော ဝိယ။

သုရဝရတရောရိဝ ဣန္ဒော တိ သုရာနံ ဝရတရော ဣန္ဒော ဝိယ။

အပဗ္ဗဇ္ဇမိစ္ဆ န္တိ အပဗ္ဗဇ္ဇံ ဂိဟိဘာဝံ ဣစ္ဆန္တော။ **မဟတိမဟိ**န္တိ မဟန္တိံ ပထဝိံ။

အစ္ဆာဒနဝတ္ထမောက္ခပာဝုရဏာန န္တိ အစ္ဆာဒနာနဉ္စေဝ ဝတ္ထာနဉ္စ ဥတ္တမပာဝုရဏာနဉ္စ။ **ပနာသောတိ** ဝိနာသော။

ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယှဟလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၂၀. မာတရမ္ပိ ပုတ္တေန သမာနေတာ အဟောသီ တိ ဣမံ ကမ္မံ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတေန သက္ကာ ကာတုံ။ တသ္မာ ဗောဓိသတ္တောပိ ရဇ္ဇံ ကာရယမာနော အန္တောနဂရေ စတုက္ကာဒီသု စတူသု နဂရဒွာရေသု ဗဟိနဂရေ စတူသု ဒိသာသု ဣမံ ကမ္မံ ကရောထာတိ မနုဿေ ဌပေသိ။ တေ မာတရံ ကုပိတံ မေ ပုတ္တော ပုတ္တံ န ပဿာမီတိ ဝိလပန္တိံ ပရိယေသမာနံ ဒိသွာ ဖောဟိ, အမ္မ, ပုတ္တံ ဒက္ခသီတိ တံ အာဒာယ ဂန္တွာ နဟာပေတွာ ဘောဇေတွာ ပုတ္တမဿာ ပရိယေသိတွာ ဒဿေန္တိ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

ဣဓ **ကမ္မံ** နာမ ဒီဃရတ္တံ ဉာတီနံ သမင်္ဂိဘာဝကရဏံ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ ဉာတယော ဟိ သမင်္ဂီဘူတာ အညမညဿ ဝဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာဒေန္တိ။ ကိဉ္စာပိ ဟိ တေ ကလဟကာလေ ကလဟံ ကရောန္တိ, ကေဿ ပန အေသေ ဥပ္ပန္နေ အညံ ဇာနာပေတုံ န ဣစ္ဆန္တိ။ အယံ နာမ တေသံ အေသောတိ ဝုတ္တေ သဗ္ဗေ ဥဋ္ဌဟိတွာ ကေန ဒိဋ္ဌံ ကေန သုတံ, အမှာကံ ဉာတီသု ဇေရူပံ ကတ္တာ နာမ နတ္ထီတိ။ တထာဂတေန စ တံ ဉာတိသင်္ဂဟံ ကရောန္တေန ဒီဃရတ္တံ ဣဒံ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒနကမ္မံ နာမ ကတံ ဟောတိ။ အထဿ သဒေဝကော လောကော ဣမိနာ ကာရဏေန ဇေရူပဿ ကမ္မဿ ကတဘာဝံ ဇာနာတူတိ ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယှလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တတိ။ **လက္ခဏံ** နာမ ဣဒမေဝ လက္ခဏံ။ ပဟူတပုတ္တတာ **အာနိသံသော**။

၂၂၁. **ဝတ္ထဆာဒိယ** န္တိ ဝတ္ထေန ဆာဒေတဗ္ဗံ ဝတ္ထဂုယှံ။

အမိတ္တတာပနာ တိ အမိတ္တာနံ ပတာပနာ။ **ဂိဟိဿ ပီတိံ ဇနနာ** တိ ဂိဟိဘူတဿ သတော ပီတိဇနနာ။

ပရိမဏ္ဍလာဒိလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၂၂. **သမံ ဇာနာတီ**တိ ''အယံ တာရုက္ခသမော အယံ ပောက္ခရသာတိသမော''တိ ဇဝံ တေန တေန သမံ ဇာနာတိ။ **သာမံ ဇာနာတီ**တိ သယံ ဇာနာတိ။ **ပုရိသံ ဇာနာတီ**တိ ''အယံ သေဋ္ဌသမ္မတော''တိ ပုရိသံ ဇာနာတိ။ **ပုရိသဝိသေသံ ဇာနာတီ**တိ မုဂ္ဂံ မာသေန သမံ အကတွာ ဂုဏဝိသိဋ္ဌဿ ဝိသေသံ ဇာနာတိ။ **အယမိဒမရဟတီ**တိ အယံ ပုရိသော ဣဒံ နာမ အနုစ္ဆာရဟံ အရဟတိ ။ **ပုရိသဝိသေသကရော အဟောသီ**တိ ပုရိသဝိသေသံ ဥတွာ ကာရကော အဟောသိ။ ယော ယံ အရဟတိ, တဿေဝ တံ အဒာသိ။ ယော ဟိ ကဟာပဏာရဟဿ အမုံ ဒေတိ, သော ပရဿ အမုံ နာသေတိ။ ယော ဒွေဝ ကဟာပဏေ ဒေတိ, သော အတ္တနော ကဟာပဏံ နာသေတိ။ တသ္မာ ဣဒံ ဥဘယမ္ပိ အကတွာ ယော ယံ အရဟတိ, တဿ တဒေဝ အဒာသိ။ **သဒ္ဓာဓနေ** န္တိအာဒီသု သမ္ပတ္တိပဋိလာဘဋ္ဌေန သဒ္ဓာဒီနံ ဓနဘာဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣဓ **ကမ္မံ** နာမ ဒီဃရတ္တံ ပုရိသဝိသေသံ ဥတွာ ကတံ သမသင်္ဂဟကမ္မံ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ တဒဿ ကမ္မံ သဒေဝကော လောကော ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ ဣမာနိ ဒွေဝ လက္ခဏာနိ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ **လက္ခဏံ** နာမ ဣဒမေဝ လက္ခဏဒွယံ။ ဓနသမ္ပတ္တိ **အာနိသံသော**။

၂၂၃. **တုလိယာ**တိ တုလယိတွာ။ **ပဋိဝိစယာ**တိ ပဋိဝိစိနိတွာ။ **မဟာဇနသင်္ဂာဟက** န္တိ မဟာဇနသင်္ဂဟဏံ။ **သမေက္ခမာနော**တိ သမံ ပေက္ခမာနော။ **အတိနိပုဏာ မနုဇာ**တိ အတိနိပုဏာ သုခုမပညာ လက္ခဏပာဌကမနုဿာ။ **ဗဟုဝိဝိဓာ ဂိဟီနံ အရဟာနီ**တိ ဗဟူ ဝိဝိဓာနိ ဂိဟီနံ အနုစ္ဆဝိကာနိ ပဋိလဘတိ။ **ဒဟရော သုသု ကုမာရော** ''အယံ ဒဟရော ကုမာရော ပဋိလဘိဿတီ''တိ ဗျာကံသု **မဟီပတိဿာ** တိ ရညော။

သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာယာဒိလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၂၄. **ယောဂက္ခေမကာမော** တိ ယောဂတော ခေမကာမော။ **ပညာယာ**တိ ကမ္မဿကတပညာယ။ ဣဓ **ကမ္မံ** နာမ မဟာဇနဿ အတ္ထကာမတာ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ တံ မဟာဇနဿ အတ္ထကာမတာယ ဝမိမေဝ ပစ္စာသီသိတဘာဝံ သဒေဝကော လောကော ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ ဣမာနိ သမန္တပရိပူရာနိ အပရိဟီနာနိ တီဏိ လက္ခဏာနိ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ **လက္ခဏံ** နာမ ဣဒမေဝ လက္ခဏတ္တယံ။ ဓနာဒီဟိ စေဝ သဒ္ဓာဒီဟိ စ အပရိဟာနိ **အာနိသံသော**။

၂၂၅. **သဒ္ဓာယ** တိ ဩကပ္ပနသဒ္ဓာယ ပသာဒသဒ္ဓာယ။ **သီလေန**ာတိ ပဉ္စသီလေန ဒသသီလေန။ **သုတေန**ာတိ ပရိယတ္တိသဝနေန။ **ဗုဒ္ဓိယာ**တိ ဇေတေသံ ဗုဒ္ဓိယာ , ''ကိန္တိ ဇေတေဟိ ဝဍ္ဎေယျု''န္တိ ဇဝံ စိန္တေသီတိ အတ္ထော။ **ဓမ္မေန**ာတိ လောကိယဓမ္မေန။ **ဗဟူဟိ သာဓုဟီ**တိ အညေဟိပိ ဗဟူဟိ ဥတ္တမဂုဏေဟိ။ **အသဟာနဓမ္မတ**န္တိ အပရိဟီနဓမ္မံ။

ရသဂ္ဂသဂ္ဂိတာလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၂၆. **သမာဘိတဟိနိယောတိ** ယထာ တိလဖလမတ္တမ္ပိ ဇိဝှာဂ္ဂေ ဌပိတံ သဗ္ဗတ္ထ ဖရတိ, ဧဝံ သမာ ဟုတွာ ဝဟန္တိ။ ဣဓ **ကမ္မံ** နာမ အဝိပေတဋ္ဌနကမ္မံ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ ဟဏိအာဒီဟိ ပဟာရံ လဒ္ဓသ္သ တတ္ထ တတ္ထ လောဟိတံ သဏ္ဌာတိ, ဂဏ္ဍိ ဂဏ္ဍိ ဟုတွာ အန္တော ပုဗ္ဗံ ဂဏှာတိ, အန္တော ဘိဇ္ဇတိ, ဧဝံ သော ဗဟုရောဂေါ ဟောတိ။ တထာဂတေန ပန ဒီဃရတ္တံ ဣမံ အာရောဂ္ယကရဏကမ္မံ ကတံ။ တဒသ္သ သဒေဝကော လောကော ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ အာရောဂ္ယကရံ ရသဂ္ဂသဂ္ဂိလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တတိ။ **လက္ခဏံ** နာမ ဣဒမေဝ လက္ခဏံ။ အပ္ပာဗာဓတာ **အာနိသံသော**။

၂၂၇. **မရဏဝဓေနာ**တိ "ဧတံ မာရေထ ဧတံ ဃာတေထာ"တိ ဧဝံ အာဏတ္တေန မရဏဝဓေန။ **ဥဗ္ဗာဓနာယာ** တိ ဗန္ဓနာကရုပ္ပဝေသနေန။

အဘိနီလနေတ္တာဒိလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၂၈. **န စ ဝိသဋ္ဌန္တိ** ကက္ကဋ္ဌကော ဝိယ အက္ခီနိ နီဟရိတွာ န ကောဓဝသေန ပေက္ခိတာ အဟောသိ။ **န စ ဝိသာစီ**တိ ဝင်္ကက္ခိကောဋိယာ ပေက္ခိတာပိ နာဟောသိ။ **န စ ပန ဝိစေယျ ပေက္ခိတာ** တိ ဝိစေယျ ပေက္ခိတာ နာမ ယော ကုဇ္ဈိတွာ ယအ နံ ပရော ဩလောကေတိ, တအ နိမ္မီလေတိ န ဩလောကေတိ, ပုန ဂစ္ဆန္တံ ကုဇ္ဈိတွာ ဩလောကေတိ, ဧဝရူပော နာဟောသိ။ "ဝိနေယျပေက္ခိတာ"တိပိ ပာဌော, အယမေဝတ္ထော။ **ဥဇုံ တထာ ပသဋ္ဌမုဇုမနော**တိ ဥဇုမနော ဟုတွာ ဥဇု ပေက္ခိတာ ဟောတိ, ယထာ စ ဥဇုံ, တထာ ပသဋ္ဌံ ဝိပုလံ ဝိတ္ထတံ ပေက္ခိတာ ဟောတိ။ **ပိယဒဿနော** တိ ပိယာယမာနေဟိ ပဿိတဗ္ဗော။

ဣဓ **ကမ္မံ** နာမ ဒီဃရတ္တံ မဟာဇနဿ ပိယစက္ခုနာ ဩလောကနကမ္မံ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ ကုဇ္ဈိတွာ ဩလောကေန္တော ကာဏော ဝိယ ကာကက္ခိ ဝိယ ဟောတိ, ဝင်္ကက္ခိ ပန အာဝိလက္ခိ စ ဟောတိယေဝ။ ပသန္နစိတ္တဿ ပန ဩလောကယတော အက္ခီနံ ပဉ္စဝဏ္ဏော ပသာဒော ပညာယတိ။ တထာဂတော စ တထာ ဩလောကေသိ။ အထဿ တံ ဒီဃရတ္တံ ပိယစက္ခုနာ ဩလောကိတဘာဝံ သဒေဝကော လောကော ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ ဣမာနိ နေတ္တသမ္ပတ္တိကရာနိ ဒွေ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ **လက္ခဏံ** နာမ ဣဒမေဝ လက္ခဏဒွယံ။ ပိယဒဿနတာ **အာနိသံသော**။ **အဘိယောဂိနော**တိ လက္ခဏသတ္ထေ ယုတ္တာ။

ဥဏှီသသီသလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၃၀. **ဗဟုဇနပုဗ္ဗင်္ဂမော အဟောသိ** တိ ဗဟုဇနဿ ပုဗ္ဗင်္ဂမော အဟောသိ ဂဏဇေဋ္ဌကော။ တဿ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အညေ အာပဇ္ဇိံသု။ ဣဓ **ကမ္မံ** နာမ ပုဗ္ဗင်္ဂမတာ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ ယော ပုဗ္ဗင်္ဂမော ဟုတွာ အနာဒီနိ ကုသလကမ္မာနိ ကရောတိ, သော အမင်္ဂလဘူတော သီသံ ဥက္ခိပိတွာ ပီတိပာမောဇ္ဇေန ပရိပုဏ္ဏသီသော ဝိစရတိ, မဟာပုရိသော စ ဟောတိ။ တထာဂတော စ တထာ အကာသိ။ အထဿ သဒေဝကော လောကော ဣမိနာ ကာရဏေန ဣဒံ ပုဗ္ဗင်္ဂမကမ္မံ ဇာနာတူတိ ဥဏှီသသီသလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တတိ။ **လက္ခဏံ** နာမ ဣဒမေဝ လက္ခဏံ။ မဟာဇနာနုဝတ္တနတာ **အာနိသံသော**။

၂၃၁. **ဗဟုဇနံ ဟေဿတီ** တိ ဗဟုဇနဿ ဘဝိဿတိ။ **ပဋိဘောဂိယာ**တိ ဝေယျာဝစ္စကရာ, တေဿ ဗဟူ ဝေယျာဝစ္စကရာ ဘဝိဿန္တီတိ အတ္ထော။ **အဘိဟရန္တိ တအ** တိ ဒဟရကာလေယေဝ တအ ဧဝံ ဗျာကရောန္တိ။ **ပဋိဟာရကန္တိ** ဝေယျာဝစ္စကရဘာဝံ။ **ဝိသဝီ**တိ စိဏ္ဏဝသီ။

ဧကေကလောမတာဒိလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၃၂. **ဥပဝတ္တတီ** တိ အဇ္ဈာသယံ အနုဝတ္တတိ, ဣဓ **ကမ္မံ** နာမ ဒီဃရတ္တံ သစ္စကထနံ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ ဒီဃရတ္တံ အဒွေဇ္ဈကထာယ ပရိသုဒ္ဓကထာယ ကထိတဘာဝမဿ သဒေဝကော လောကော ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ ဧကေကလောမလက္ခဏဉ္စ ဥဏ္ဏာလက္ခဏဉ္စ နိဗ္ဗတ္တတိ။ **လက္ခဏံ** နာမ ဣဒမေဝ လက္ခဏဒွယံ။ မဟာ

ဇနဿ အဇ္ဈာသယာနုကူလေန အနုဝတ္တနတာ **အာနိသံသော။ ဧကေကလောမူပစိတင္ဂတ** တိ ဧကေကဟိ လောမေဟိ ဥပစိတသရီရော။

စတ္တာလီသာဒိလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၃၄. **အဘေဇ္ဇပရိသော** တိ အဘိန္ဒိတဗ္ဗပရိသော။ ဣ**ဓ ကမ္မံ** နာမ ဒီဃရတ္တံ အပိသုဏာတစာယ ကထနံ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ ပိသုဏာတစဿ ကိရ သမဂ္ဂဘာဝံ ဘိန္ဒနတော ဒန္တာ အပရိပုဏ္ဏာ စေဝ ဟောန္တိ ဝိရဠာ စ။ တထာဂတဿ ပန ဒီဃရတ္တံ အပိသုဏာတစတံ သဒေဝကေ လောကေ ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ ဣဒံ လက္ခဏဒ္ဝယံ နိဗ္ဗတ္တတိ။ **လက္ခဏံ** နာမ ဣဒမေဝ လက္ခဏဒ္ဝယံ။ အဘေဇ္ဇပရိသတာ **အာနိသံသော။ စတုရော ဒသာ**တိ စတ္တာရော ဒသ စတ္တာလီသံ။

ပဟူတဇိဝှာဒိလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၃၆. **အာဒေယ္ယတစော ဟောတီ** တိ ဂဟေတဗ္ဗဝစနော ဟောတိ။ ဣဓ **ကမ္မံ** နာမ ဒီဃရတ္တံ အဖရုသတာဒိတာ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ ယေ ဖရုသတစာ ဟောန္တိ, တေ ဣမိနာ ကာရဏေန နေသံ ဇိဝှာ ပရိဝတ္တေတွာ ပရိဝတ္တေတွာ ဖရုသတစာယ ကထိတဘာဝံ ဇနော ဇာနာတူတိ ဗဒ္ဓဇိဝှာ တ ဟောန္တိ, ဂူဠ္ဟဇိဝှာ တ ဒွိဇိဝှာ တ မမ္မနာ တ။ ယေ ပန ဇိဝှံ ပရိဝတ္တေတွာ ပရိဝတ္တေတွာ ဖရုသတစံ န ဝဒန္တိ, တေ ဗဒ္ဓဇိဝှာ ဂူဠ္ဟဇိဝှာ ဒွိဇိဝှာ န ဟောန္တိ။ မုဒု နေသံ ဇိဝှာ ဟောတိ ရတ္တကမ္ဗလဝဏ္ဏာ။ တသ္မာ တထာဂတဿ ဒီဃရတ္တံ ဇိဝှံ ပရိဝတ္တေတွာ ဖရုသာယ တစာယ အကထိတဘာဝံ သဒေဝကေ လောကေ ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ ပဟူတဇိဝှာလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တတိ။ ဖရုသတစံ ကထေန္တာနဥ္စ သဒ္ဒော ဘိဇ္ဇတိ။ တေ သဒ္ဒဘေဒံ ကတွာ ဖရုသတစာယ ကထိတဘာဝံ ဇနော ဇာနာတူတိ ဆိန္နဿရာ တ ဟောန္တိ ဘိန္နဿရာ တ ကာကဿရာ တ။ ယေ ပန သရဘေဒကရံ ဖရုသတစံ န ကထေန္တိ, တေသံ သဒ္ဒော မဓုရော စ ဟောတိ ပေမနီယော။ တသ္မာ တထာဂတဿ ဒီဃရတ္တံ သရဘေဒကရာယ ဖရုသတစာယ အကထိတဘာဝံ သဒေဝကေ လောကေ ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ ဗြဟ္မဿရလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တတိ။ **လက္ခဏံ** နာမ ဣဒမေဝ လက္ခဏဒ္ဝယံ။ အာဒေယ္ယဝစနတာ **အာနိသံသော။**

၂၃၇. **ဥဗ္ဗာဓိက** န္တိ အက္ကောသယုတ္တတ္တာ အာဗာဓကရိံ **ဗဟုဇနပ္ပမဒ္ဒန** န္တိ ဗဟုဇနာနံ ပမဒ္ဒနိံ **အဗာဠ္ဟံ ဂိရံ သော န ဘဏိ ဖရုသ**န္တိ ဗာဠ္ဟံ အကာရော ပရတော ဘဏိသဒ္ဒေန ယောဇေတဗ္ဗော။ **ဗာဠ္ဟ**န္တိ ဖလဝံ အတိဖရုသံ။ **ဗာဠ္ဟံ ဂိရံ သော န အဘဏီ**တိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **သုသံဟိတ**န္တိ သုဌု ပေမသဥှိတံ။ **သခိလ**န္တိ မုဒုကံ။ **တစာ** တိ တစာယော။ **ကဏ္ဏသုခာ** တိ ကဏ္ဏသုခါယော။ ''ကဏ္ဏသုခ''န္တိပိ ပာဌော, ယထာ ကဏ္ဏာနံ သုခံ ဟောတိ, ဧဝံ ဧရယတီတိ အတ္ထော။ **ဝေဒယထာ**တိ ဝေဒယိတ္ထ။ **ဗြဟ္မဿရတ္တ** န္တိ ဗြဟ္မဿရတံ။ **ဗဟုနော ဗဟု**န္တိ ဗဟုဇနဿ ဗဟုံ။ ''ဗဟူနံ ဗဟု''န္တိပိ ပာဌော, ဗဟုဇနာနံ ဗဟုန္တိ အတ္ထော။

သီဟဟနုလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၃၈. **အပ္ပဓံသိကော ဟောတီ**တိ ဂုဏတော တ ဌာနတော တ ပဓံသေတုံ စာဝေတုံ အသက္ကုဏေယျော။ ဣဓ **ကမ္မံ** နာမ ပလာပကထာယ အကထနံ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ ယေ တံ ကထေန္တိ, တေ ဣမိနာ ကာရဏေန နေသံ ဟနုကံ စာလေတွာ စာလေတွာ ပလာပကထာယ ကထိတဘာဝံ ဇနော ဇာနာတူတိ အန္တောပဝိဋ္ဌဟနုကာ တ ဝင်္ကဟနုကာ တ ပဗ္ဘာရဟနုကာ တ ဟောန္တိ။ တထာဂတော ပန တထာ န ကထေသိ။ တေနဿ ဟနုကံ စာလေတွာ စာလေတွာ ဒီဃရတ္တံ ပလာပကထာယ အကထိတဘာဝံ သဒေဝကေ လောကေ ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ သီဟဟနုလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တတိ။ **လက္ခဏံ** နာမ ဣဒမေဝ လက္ခဏံ။ အပ္ပဓံသိကတာ **အာနိသံသော။**

၂၃၉. **အဝိကိဏ္ဏဝစနဗျပ္ပထော စ** တိ အဝိကိဏ္ဏဝစနာနံ ဝိယ ပုရိမဖောဓိသတ္တာနံ ဝစနပထော အဿာတိ အဝိကိဏ္ဏဝစနဗျပ္ပထော။ **ဒွိဒုဂမဝရတရဟနုတ္တမလတ္ထာ** တိ ဒွီဟိ ဒွီဟိ ဂစ္ဆတီတိ ဒွိဒုဂမော, ဒွီဟိ ဒွီဟိ တိ စတူဟိ, စတုပ္ပဒာနံ ဝရတရဿ သီဟဿေဝ ဟနုဘာဝံ အလတ္ထာတိ အတ္ထော။ **မနုဇာဓိပတီ**တိ မနုဇာနံ အဓိပတိ။ **တထတ္တော** တိ တထသဘာတော။

သမဒန္တာဒိလက္ခဏဝဏ္ဏနာ

၂၄၀. **သုစိပရိတရော**တိ ပရိသုဒ္ဓပရိတရော။ ဣဓ **ကမ္မံ** နာမ သမ္မာဇီဝတာ။ **ကမ္မသရိက္ခကံ** နာမ ယော ဝိသမေန သံကိလိဋ္ဌာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေတိ, တဿ ဒန္တာပိ ဝိသမာ ဟောန္တိ အဋ္ဌာပိ ကိလိဋ္ဌာ။ တထာဂတဿ ပန သမေန သုဒ္ဓါဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပိတဘာဝံ သဒေဝကော လောကော ဣမိနာ ကာရဏေန ဇာနာတူတိ သမဒန္တလက္ခဏဉ္စ သုသုက္ကအဋ္ဌာလက္ခဏဉ္စ နိဗ္ဗတ္တတိ။ **လက္ခဏံ** နာမ ဣဒမေဝ လက္ခဏဒွယံ။ သုစိပရိတရတာ **အာနိသံသော**။

၂၄၁. **အဝဿဇီ** တိ ပဟာသိ **တိဒိဝပုရဝရသမော**တိ တိဒိဝပုရဝရေန သက္ကေန သမော။ **လပနဇန္တိ** မုခဇံ, ဒန္တန္တိ အတ္ထော။ **ဒိဇသမသုက္ကသုစိသောဘနဒန္တော** တိ ဒွေ ဝ တရေ ဇာတတ္တာ ဒိဇနာမကာ သုက္ကာ သုစိ သောဘနာ စ ဒန္တာ အဿာတိ ဒိဇသမသုက္ကသုစိသောဘနဒန္တော။ **န စ ဇနပဒတုဒနန္တိ** ယော တဿ စက္ကတဋ္ဌပရိစ္ဆိန္နော ဇနပဒော, တဿ အဒဏ္ဍေန တုဒနံ ပီဠာ တ အာဗာဓော တ နတ္ထိ။ **ဟိတမပိ စ ဗဟုဇန သုခဉ္စ စရန္တီ** တိ ဗဟုဇနာ သမာနသုခဒုက္ခာ ဟုတွာ တသ္မိံ ဇနပဒေ အညမညဿ ဟိတဉ္စေဝ သုခဉ္စ စရန္တိ။ **ဝိဟဟော**တိ ဝိဂတဟယော။ **ဝိဂတဒရထကိလမထော**တိ ဝိဂတကာယိကဒရထကိလမထော။ **မလခိလကလိကိလေသေ ပနုဒေဟီ**တိ ရာဂါဒိမလာနဉ္စေဝ ရာဂါဒိခိလာနဉ္စ ဒောသကလီနဉ္စ သဗ္ဗကိလေသာနဉ္စ အပနုဒေဟိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ

လက္ခဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈. သိင်္ဂါလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

နိဒာနဝဏ္ဏနာ

၂၄၂. **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** သိင်္ဂါလသုတ္တံ။ တတြာယမနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ – **ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ** တိ ဝေဠုဝနန္တိ တဿ ဥယျာနဿ နာမံ။ တံ ကိရ ဝေဠူဟိ ပရိက္ခိတ္တံ အဟောသိ အဋ္ဌာရသဟတ္ထေန စ ပါကာရေန ဂေါပုရဋ္ဋာလကယုတ္တံ နီလောဘာသံ မနောရမံ, တေန ဝေဠုဝနန္တိ ဝုစ္စတိ။ ကလန္ဒကာနဉ္စေတ္ထ နိဝါပံ အဒံသု, တေန ကလန္ဒကနိဝါပေါတိ ဝုစ္စတိ။

ပုဗ္ဗေ ကိရ အညတရော ရာဇာ တတ္ထ ဥယျာနကီဠနတ္ထံ အာဂတော သုရာမဒေန မတ္တော ဒိဝါ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ ပရိဇနောပိဿ ''သုတ္တော ရာဇာ''တိ ပုပ္ဖဖလာဒီဟိ ပလောဘိယမာနော ဣတော စိတော စ ပက္ကာမိ။ အထ သုရာဂန္ဓေန အညတရသ္မာ သုသိရရုက္ခာ ကဏှသပ္ပော နိက္ခမိတွာ ရညော အဘိမုခော အာဂစ္ဆတိ, တံ ဒိသွာ ရုက္ခဒေဝတာ ''ရညော ဇီဝိတံ ဒမ္မီ''တိ ကာဠကဝေသေန အာဂန္တွာ ကဏ္ဏမူလေ သဒ္ဒမကာသိ။ ရာဇာ ပဋိဗုဇ္ဈိ။ ကဏှသပ္ပော နိဝတ္တော။ သော တံ ဒိသွာ ''ဣမာယ ကာဠကာယ မမ ဇီဝိတံ ဒိန္န''န္တိ ကာဠကာနံ တတ္ထ နိဝါပံ ပဋ္ဌပေသိ, အဘယဃောသနဉ္စ ဃောသာပေသိ။ တသ္မာ တံ တတော ပဘုတိ ''ကလန္ဒကနိဝါပေါ''တိ သင်္ခံ ဂတံ။ **ကလန္ဒကာ** တိ ဟိ ကာဠကာနံ ဧတံ နာမံ။

တေန ခေါ ပန သမယေနာတိ ယသ္မိံ သမယေ ဘဂဝါ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ ဝိဟရတိ, တေန သမယေန။ **သိင်္ဂါလကော ဂဟပတိပုတ္တော** တိ သိင်္ဂါလကောတိ တဿ နာမံ။ **ဂဟပတိပုတ္တော** တိ ဂဟပတိဿ ပုတ္တော ဂဟပတိပုတ္တော။ တဿ ကိရ ပိတာ ဂဟပတိမဟာသာလော, နိဒဟိတွာ ဌပိတာ စဿ ဂေဟေ စတ္တာလီသ ဓနကောဋိယော အတ္ထိ။ သော ဘဂဝတိ နိဋ္ဌင်္ဂတော ဥပါသကော သောတာပန္နော, ဘရိယာပိဿ သောတာပန္နာယေဝ။ ပုတ္တော ပနဿ အဿဒ္ဓော အပ္ပသန္နော။ အထ နံ မာတာပိတရော အဘိက္ခဏံ ဧဝံ ဩဝဒန္တိ – ''တာတ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမ, ဓမ္မသေနာပတိံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ မဟာကဿပံ အသီတိမဟာသာဝကေ ဥပသင်္ကမာ''တိ။ သော ဧဝမာဟ – ''နတ္ထိ မမ တုမှာကံ သမဏာနံ ဥပသင်္ကမနကိစ္စံ, သမဏာနံ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတဗ္ဗံ ဟောတိ, ဩနမိတွာ ဝန္ဒန္တဿ ပိဋ္ဌိ ရုဇ္ဇတိ, ဇာဏုကာနိ ခရာနိ ဟောန္တိ, ဘူမိယံ နိသီဒိတဗ္ဗံ ဟောတိ, တတ္ထ နိသိန္နဿ ဝတ္ထာနိ ကိလိဿန္တိ ဇီရန္တိ, သမီပေ နိသိန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ ကထာသလ္လာပေ ဟောတိ, တသ္မိံ သတိ ဝိဿာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတော နိမန္တေတွာ စီဝရပိဏ္ဍပါတာဒီနိ အဒါတဗ္ဗာနိ ဟောန္တိ။ ဧဝံ သန္တေ အတ္ထော ပရိဟာယတိ, နတ္ထိ မယှံ တုမှာကံ သမဏာနံ ဥပသင်္ကမနကိစ္စ''န္တိ။ ဣတိ နံ ယာဝဇီဝံ ဩဝဒန္တာပိ မာတာပိတရော သာသနေ ဥပနေတုံ နာသက္ခိံသု။

အထဿ ပိတာ မရဏမဉ္စေ နိပန္နော ''မမ ပုတ္တဿ ဩဝါဒံ အတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ စိန္တေတွာ ပုန စိန္တေသိ – ''ဒိသာ တာတ နမဿာဟီ''တိ ဧဝမဿ ဩဝါဒံ ဒဿာမိ, သော အတ္ထံ အဇာနန္တော ဒိသာ နမဿိဿတိ, အထ နံ သတ္ထာ ဝါ သာဝကာ ဝါ ပဿိတွာ ''ကိံ ကရောသီ''တိ ပုစ္ဆိဿန္တိ။ တတော ''မယှံ ပိတာ ဒိသာ နမဿနံ ကရောဟီတိ မံ ဩဝဒီ''တိ ဝက္ခတိ။ အထဿ တေ ''န တုယှံ ပိတာ ဧတာ ဒိသာ နမဿာပေတိ, ဣမာ ပန ဒိသာ နမဿာပေတီ''တိ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။ သော ဗုဒ္ဓသာသနေ ဂုဏံ ဉတွာ ''ပုညကမ္မံ ကရိဿတီ''တိ။ အထ နံ အာမန္တာပေတွာ ''တာတ, ပါတောဝ ဥဋ္ဌာယ ဆ ဒိသာ နမဿေယျာသီ''တိ အာဟ။ မရဏမဉ္စေ နိပန္နဿ ကထာ နာမ ယာဝဇီဝံ အနုဿရဏီယာ ဟောတိ။ တသ္မာ သော ဂဟပတိပုတ္တော တံ ပိတုဝစနံ အနုဿရန္တော တထာ အကာသိ။ တသ္မာ ''ကာလဿေဝ ဥဋ္ဌာယ ရာဇဂဟာ နိက္ခမိတွာ''တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၂၄၃. **ပုထုဒိသာ**တိ ဗဟုဒိသာ။ ဣဒါနိ တာ ဒဿေန္တော **ပုရတ္ထိမံ ဒိသ** န္တိအာဒိမာဟ။ **ဟဝိသီ**တိ န တာဝ ပဝိဋ္ဌော, ပဝိသိဿာမီတိ နိက္ခန္တတ္တာ ပန အန္တရာမဂ္ဂေ ဝတ္တမာနောပိ ဧဝံ ဝုစ္စတိ။ **အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ** တိ န ဣဒါနေဝ အဒ္ဒသ, ပစ္စူသသမယေပိ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ဧတံ ဒိသာ နမဿမာနံ ဒိသွာ ''အဇ္ဇ အဟံ သိင်္ဂါလဿ ဂဟပတိပုတ္တဿ ဂိဟိဝိနယံ သိင်္ဂါလသုတ္တန္တံ ကထေဿာမိ, မဟာဇနဿ သာ ကထာ သဖလာ ဘဝိဿတိ, ဂန္တဗ္ဗံ မယာ ဧတ္ထာ''တိ။ တသ္မာ ပါတောဝ နိက္ခမိတွာ ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိ, ပဝိသန္တော

တော စ နံ တထေဝ အဒ္ဒသ။ တေန ဝုတ္တံ – ''အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ''တိ။ **တေဒတေစာ**တိ သော ကိရ အဝိဒူရေ ဌိတမ္ပိ သတ္တာရံ န ပဿတိ, ဒိသာဿေဝ နမဿတိ။ အထံ နံ ဘဂဝါ သူရိယရသ္မိသမ္ဖဿေန ဝိကသမာနံ မဟာပဒုမံ ဝိယ မုခံ ဝိဝရိတွာ ''ကိံ နု ခေါ တွံ, ဂဟပတိပုတ္တာ''တိအာဒိကံ တေဒတေစ။

ဆဒိသာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၄၄. **ယထာ ကထံ ပန, ဘန္တေ** တိ သော ကိရ တံ ဘဂဝတော ဝစနံ သုတွာဝ စိန္တေသိ ''ယာ ကိရ မမ ပိတရာ ဆ ဒိသာ နမဿိတဗ္ဗာ''တိ ဝုတ္တာ, န ကိရ တာ တော, အညာ ကိရ အရိယသာဝကေန ဆ ဒိသာ နမဿိတဗ္ဗာ။ ဟန္ဒာဟံ အရိယသာဝကေန နမဿိတဗ္ဗာ ဒိသာယေဝ ပုစ္ဆိတွာ နမဿာမီတိ။ သော တာ ပုစ္ဆန္တော **ယထာ ကထံ ပန, ဘန္တေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ယထာ**တိ နိပါတမတ္တံ။ **ကထံ ပနာ**တိ ကထေတုကမျတာ ပုစ္ဆာ။ **ကမ္မကိလေသာ**တိ တေဟိ ကမ္မေဟိ သတ္တာ ကိလိဿန္တိ, တသ္မာ ကမ္မကိလေသာတိ ဝုစ္စန္တိ။ **ဌာနေဟီ**တိ ကာရဏေဟိ။ **အပါယမုခါနီ**တိ ဝိနာသမုခါနိ။ **သော**တိ သော သောတာပန္နော အရိယသာဝကော။ **စုဒ္ဒသ ပါပကာပဂတော** တိ တေဟိ စုဒ္ဒသဟိ ပါပကေဟိ လာမကေဟိ အပဂတော။ **ဆဒ္ဒိသာပဋိစ္ဆာဒီ** တိ ဆ ဒိသာ ပဋိစ္ဆာဒေန္တော။ **ဥဘောလောကဝိဇယာယာ**တိ ဥဘိန္နံ လောကာနံ ဝိဇိနနတ္ထာယ။ **အယဉ္စေဝ လောကော အာရဒ္ဓေါ ဟောတီ** တိ ဝေရူပဿ ဟိ လောကေ ပဉ္စ ဝေရာနိ န ဟောန္တိ, တေနဿ အယဉ္စေဝ လောကော အာရဒ္ဓေါ ဟောတိ ပရိတောသိတော စေဝ နိပ္ဖာဒိတော စ။ ပရလောကေပိ ပဉ္စ ဝေရာနိ န ဟောန္တိ, တေနဿ ပရော စ လောကော အာရာဓိတော ဟောတိ။ တသ္မာ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရမ္မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။

၂၄၅. ကတိ ဘဂဝါ သင်္ခေပေန မာတိကံ ဌပေတွာ ကထေတုကမျတာ ပုစ္ဆာဝ ဝိတ္ထာရေန္တော **ကတမဿ စတ္တာရော ကမ္မကိလေသာ**တိအာဒိမာဟ။ **ကမ္မကိလေသော**တိ ကမ္မဉ္စ တံ ကိလေသသမ္ပယုတ္တတ္တာ ကိလေသော စာတိ ကမ္မကိလေသော။ သကိလေသောယေဝ ဟိ ပါဏံ ဟနတိ, နိက္ကိလေသော န ဟနတိ, တသ္မာ ပါဏာတိပါတော ''ကမ္မကိလေသော''တိ ဝုတ္တော။ **အဒိန္နာဒါနာဒီသု** ပိ ဧသေဝ နယော။ **အထာပရ**န္တိ အပရမ္ပိ တေဒတ္ထပရိဒီပကမေဝ ကထာဗန္ဓံ့ အတေစာတိ အတ္တော။

စတုဌာနာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၄၆. **ပါပကမ္မံ ကရောတီ**တိ ကတံ့ ဘဂဝါ ယသ္မာ ကာရကေ ဒဿိတေ အကာရကော ပါကဋော ဟောတိ, တသ္မာ ''ပါပကမ္မံ န ကရောတီ''တိ မာတိကံ ဌပေတွာပိ ဒေသနာကုသလတာယ ပဌမတရံ ကာရကံ ဒဿေန္တော အာဟ ။ တတ္ထ **ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆန္တော** တိ ဆန္ဒေန ပေမေန အဂတိံ ဂစ္ဆန္တော အကတ္တဗ္ဗံ ကရောန္တော။ ပရပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ ယော ''အယံ မေ မိတ္တော တ သမ္ဘတ္တော တ သန္ဒိဋ္ဌော တ ဉာတကော တ လဉ္စံ တ ပန မေ ဒေတီ''တိ ဆန္ဒဝသေန အဿာမိကံ သာမိကံ ကရောတိ, အယံ ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆန္တော ပါပကမ္မံ ကရောတိ နာမ။ ယော ''အယံ မေ ဝေရီ''တိ ပကတိဝေရဝသေန တင်္ခဏုပ္ပန္နကောဓဝသေန တ သာမိကံ အဿာမိကံ ကရောတိ, အယံ ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆန္တော ပါပကမ္မံ ကရောတိ နာမ။ ယော ပန မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာ ယံ တ တံ တ ဝတွာ အဿာမိကံ သာမိကံ ကရောတိ, အယံ မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆန္တော ပါပကမ္မံ ကရောတိ နာမ။ ယော ပန ''အယံ ရာဇဝလ္လဘော တ ဝိ သမနိဿိတော တ အနတ္ထမ္ပိ မေ ကရေယျာ''တိ ဘီတော အဿာမိကံ သာမိကံ ကရောတိ, အယံ ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆန္တော ပါပကမ္မံ ကရောတိ နာမ။ ယော ပန ယံကိဉ္စိ ဘာဇေန္တော ''အယံ မေ သန္ဒိဋ္ဌော တ သမ္ဘတ္တော တ''တိ ပေမဝသေန အတိရေကံ ဒေတိ, ''အယံ မေ ဝေရီ''တိ ဒေါသဝသေန ဦနကံ ဒေတိ, မောမူဟတ္တာ ဒိန္နာဒိန္နံ အဇာနမာနော ကဿစိ ဦနံ ကဿစိ အဓိကံ ဒေတိ, ''အယံ ဣမသ္မိံ အဒိယျမာနေ မယှံ အနတ္ထမ္ပိ ကရေယျာ''တိ ဘီတော ကဿစိ အတိရေကံ ဒေတိ, သော စတုဗ္ဗိဓောပိ ယထာနုက္ကမေန ဆန္ဒာဂတိအာဒီနိ ဂစ္ဆန္တော ပါပကမ္မံ ကရောတိ နာမ။

အရိယသာဝကော ပန ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏန္တောပိ ဆန္ဒာဂတိအာဒီနိ န ဂစ္ဆတိ။ တေန ဝုတ္တံ – ''ဣမေဟိ စတူဟိ ဌာနေဟိ ပါပကမ္မံ န ကရောတီ''တိ။

နိဟီယတိ ယသော တဿာ တိ တဿ အဂတိကမိနော ကိတ္တိယသောပိ ပရိဝါရယသောပိ နိဟီယတိ ပရိဟာယတိ။

ဆအပာယမုခါဒိဝဏ္ဏနာ

၂၄၇. **သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂေ** တိ ဧတ္ထ **သုရာ**တိ ပိဋ္ဌသုရာ ပူဝသုရာ ဩဒနသုရာ ကိဏ္ဏပက္ခိတ္တာ သမ္ဘာရသံယုတ္တာတိ ပဉ္စ သုရာ။ **မေရယ**န္တိ ပုပ္ဖာသဝေါ ဖလာသဝေါ မဓွာသဝေါ ဂုဠာသဝေါ သမ္ဘာရသံယုတ္တောတိ ပဉ္စ အာသဝါ။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ မဒကရဏဝသေန **မဇ္ဇံ။ ပမာဒဋ္ဌာန** န္တိ ပမာဒကာရဏံ။ ယာယ စေတနာယ တံ မဇ္ဇံ ပိဝတိ, တဿာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ **အနုယောဂေ**တိ တဿ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနဿ အနုအနုယောဂေ ပုနပ္ပုနံ ကရဏံ။ ယသ္မာ ပနေတံ အနုယုတ္တဿ ဥပ္ပန္နာ စေဝ ဘောဂါ ပရိဟာယန္တိ, အနုပ္ပန္နာ စ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ, တသ္မာ “ဘောဂါနံ အပာယမုခ”န္တိ ဝုတ္တံ။ **ဝိကာလဝိသိခါစရိယာနုယောဂေ**တိ အဝေလာယ ဝိသိခါသု စရိယာနုယုတ္တတာ။

သမဇ္ဇာဘိစရဏ န္တိ နစ္စာဒိဒဿနဝသေန သမဇ္ဇာဂမနံ။ **အာလဿာနုယောဂေ** တိ ကာယာလသိယတာယ ယုတ္တပ္ပယုတ္တတာ။

သုရာမေရယဿ ဆအာဒီနဝဝဏ္ဏနာ

၂၄၈. ဧဝံ ဆန္နံ အပာယမုခါနံ မာတိကံ ဌပေတွာ ဣဒါနိ တာနိ ဝိဘဇန္တော **ဆ ခေါ မေ, ဂဟပတိပုတ္တ အာဒီနဝါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သန္ဒိဋ္ဌိကာ** တိ သာမံ ပဿိတဗ္ဗာ, ဣဓလောကဘာဝိနီ။ **ဓနဇာနီ**တိ ဓနဟာနိ။ **ကလဟပ္ပဝဍ္ဍနီ**တိ ဝါစာကလဟဿ စေဝ ဟတ္ထပရာမာသာဒိကာယကလဟဿ စ ဝဍ္ဎနီ။ **ရောဂါနံ အာယတန**န္တိ ဧတေသံ ဧတေသံ အက္ခိရောဂါဒီနံ ခေတ္တံ။ **အကိတ္တိသဉ္ဇနနီ** တိ သုရံ ပိဝိတွာ ဟိ မာတရမ္ပိ ပဟရန္တိ ပိတရမ္ပိ, အညံပိ ဗဟုမ္ပိ အဝတ္တဗ္ဗံ ဝဒန္တိ, အကတ္တဗ္ဗံ ကရောန္တိ။ တေန ဂရဟမ္ပိ ဒဏ္ဍမ္ပိ ဟတ္ထပါဒါဒိဆေဒမ္ပိ ပါပုဏန္တိ, ဣဓလောကေပိ ပရလောကေပိ အကိတ္တိံ ပါပုဏန္တိ, ဣတိ ဧဝံ သာ သုရာ အကိတ္တိသဉ္ဇနနီ နာမ ဟောတိ။ **ကောပီနနိဒံသနီ**တိ ဂုယှဋ္ဌာနဉှိ ဝိဝရိယမာနံ ဟိရိံ ကောပေတိ ဝိနာသေတိ, တသ္မာ “ကောပီန”န္တိ ဝုစ္စတိ, သုရာမဒမတ္တာ စ တံ တံ အင်္ဂံ ဝိဝရိတွာ ဝိစရန္တိ, တေန နေသံ သာ သုရာ ကောပီနဿ နိဒံသနတော “ကောပီနနိဒံသနီ”တိ ဝုစ္စတိ။ **ပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏီ**တိ သာ ဂတဂတ္ထေရဿ ဝိယ ကမ္မဿကတပညံ ဒုဗ္ဗလံ ကရောတိ, တသ္မာ “ပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏီ”တိ ဝုစ္စတိ။ မဂ္ဂပညံ ပန ဒုဗ္ဗလံ ကာတုံ န သက္ကောတိ။ အန္တောမုခမေဝ န ပဝိသတိ။ **ဆဋ္ဌံ ပဒ** န္တိ ဆဋ္ဌံ ကာရဏံ။

၂၄၉. **အတ္တာပိဿ အဂုတ္တော အရက္ခိတော ဟောတီ** တိ အဝေလာယ စရန္တော ဟိ ခါဏုကဏ္ဋကာဒီနိပိ အက္ကမတိ, အဟိနာပိ ယက္ခာဒီဟိပိ သမာဂစ္ဆတိ, တံ တံ ဌာနံ ဂစ္ဆတီတိ ဉတွာ ဝေရိနောပိ နံ နိလီယိတွာ ဂဏှန္တိ ဟနန္တိ ဝါ။ ဧဝံ အတ္တာပိဿ အဂုတ္တော ဟောတိ အရက္ခိတော။ ပုတ္တဒါရာပိ “အမှာကံ ပိတာ အမှာကံ သာမိ ရတ္တိံ ဝိစရတိ, ကိမင်္ဂံ ပန မယ”န္တိ ဗဟိပတ္ထနံ ကတွာ ရတ္တိံ စရန္တာ အနယဗျသနံ ပါပုဏန္တိ။ ဧဝံ **ပုတ္တဒါရောပိဿ အဂုတ္တော အရက္ခိတော ဟောတိ။ သာပတေယျ** န္တိ တဿ ပုတ္တဒါရပရိဇနဿ ရတ္တိံ စရဏကဘာဝံ ဉတွာ စောရာ သုညံ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ ယံ ဣစ္ဆန္တိ, တံ ဟရန္တိ။ ဧဝံ **သာပတေယျမ္ပိဿ အဂုတ္တံ အရက္ခိတံ ဟောတိ။ သင်္ကိယော စ ဟောတီ** တိ အညေဟိ ကတပာပကမ္မေသုပိ “ဣမိနာ ကတံ ဘဝိဿတီ”တိ သင်္ကိတဗ္ဗော ဟောတိ။ ယဿ ယဿ ဃရဒွါရေ ယာတိ, တတ္ထ ယံ အညေန စောရကမ္မံ ပရဒါရိကကမ္မံ ဝါ ကတံ, တံ “ဣမိနာ ကတ”န္တိ ဝုတ္တေ အဘူတံ အသန္တမ္ပိ တသ္မိံ ရူဟတိ ပတိဋ္ဌာတိ။ **ဗဟူနဉ္စ ဒုက္ခဓမ္မာန** န္တိ ဧတ္တကံ ဒုက္ခံ, ဧတ္တကံ ဒေါမနဿန္တိ ဝတ္တုံ န သက္ကာ, အညသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အသတိ သဗ္ဗံ ဝိကာလစာရိမှိ အာပတိတဗ္ဗံ ဟောတိ, ဣတိ သော ဗဟူနံ ဒုက္ခဓမ္မာနံ ပုရက္ခတော ပုရေစာရီ ဟောတိ။

၂၅၀. **က္ဝ နစ္စ** န္တိ “ကသ္မိံ ဌာနေ နစ္စနာဋကာဒီနစ္စံ အတ္ထီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ ယသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ တံ အတ္ထိ, တတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ ဟောတိ, တဿ “သွေ နစ္စဒဿနံ ဂမိဿာမီ”တိ အဇ္ဇ ဝတ္ထဂန္ဓမာလာဒီနိ ပဋိယာဒေန္တဿ သွေဝ သကလဒိဝသမ္ပိ ကမ္မန္တေ အဝေ ဟောတိ, နစ္စဒဿနေန ဧကာဟမ္ပိ ဒွီဟမ္ပိ တီဟမ္ပိ တတ္ထေဝ ဟောတိ, အထ ဝုဋ္ဌိသမ္ပတ္တိယာဒီနိ လဘိတွာပိ ဝပ္ပာဒိကာလေ ဝပ္ပာဒီနိ အကရောန္တဿ အနုပ္ပန္နာ ဘောဂါ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ, တဿ ဗဟိ ဂတဘာဝံ ဉတွာ အနာရက္ခေ ဂေဟေ စောရာ ယံ ဣစ္ဆန္တိ, တံ ကရောန္တိ, ဧဝနဿ ဥပ္ပန္နာပိ ဘောဂါ ဝိနဿန္တိ။ **က္ဝ ဂီတ**န္တိအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတေသံ နာနာကရဏံ ဗြဟ္မဇာလေ ဝုတ္တမေဝ။

၂၅၁. **ဇယံ ဝေရန္တိ** “ဇိတံ မယာ”တိ ပရိသမဇ္ဈေ ပရဿ သာဋကံ ဝါ ဝေဌနံ ဝါ ဂဏှာတိ, သော “ပရိသမဇ္ဈေ မေ အဝမာနံ ကရောသိ, ဟောတု, သိက္ခာပေဿာမိ န”န္တိ တတ္ထ ဝေရံ ဗန္ဓတိ, ဧဝံ ဇိနန္တော သယံ ဝေရံ ပသဝတိ။ **ဇိနော**တိ အညေန ဇိတော သမာနော ယံ တေန တဿ ဝေဌနံ ဝါ သာဋကော ဝါ အညံ ဝါ ပန ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိဝိတ္တံ ဂဟိတံ, တံ အနုသောစတိ “အဟောသိ ဝတ မေ, တံ တံ ဝတ မေ နတ္ထီ”တိ တပ္ပစ္စယာ သောစတိ။ ဧဝံ သော ဇိနော ဝိတ္တံ အနုသောစတိ။ **သဘာဂတဿ ဝစနံ န ရူဟတီ** တိ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနေ သက္ခိပုဋ္ဌဿ သတော ဝစနံ န ရူဟတိ, န ပတိဋ္ဌာတိ, “အယံ အက္ခသောဏ္ဍော ဇူတကရော, မာ တဿ ဝစနံ ဂဏှိတ္ထာ”တိ ဝတ္တာရော ဘဝန္တိ။ **မိတ္တာမစ္စာနံ ပရိဘူတော ဟောတီ**တိ တဿ ဟိ မိတာမစ္စာ ဧဝံ ဝဒန္တိ – “သမ္မ, တွမ္ပိ နာမ ကုလပုတ္တော ဇူတကရော ဆိန္နဘိန္နကော ဟုတွာ ဝိစရသိ, န တေ ဣဒံ ဇာတိဂေါတ္တာနံ အနုရူပံ, ဣတော ပဋ္ဌာယ မာ ဧဝံ ကရေယျာသီ”တိ။ သော ဧဝံ ဝုတ္တောပိ တေသံ ဝစနံ န ကရောတိ။ တတော တေန သဒ္ဓိံ ဧကတော န တိဋ္ဌန္တိ န နိသီဒန္တိ။ တဿ ကာရဏာ သက္ခိပုဋ္ဌာပိ န ကထေန္တိ။ ဧဝံ မိတ္တာမစ္စာနံ ပရိဘူတော ဟောတိ။

အာဝါဟဝိဝါဟကာနန္တိ အာဝါဟကာ နာမ ယေ တဿ ဃရတော ဒါရိကံ ဂဟေတုကာမာ။ ဝိဝါဟကာ နာမ ယေ တဿ ဂေဟေ ဒါရိကံ ဒါတုကာမာ။ **အပတ္ထိတော ဟောတီ** တိ အနိစ္ဆိတော ဟောတိ။ **နာလံ ဒါရဘရဏာယာ**တိ ဒါရဘရဏာယ န သမတ္ထော။ ဧတဿ ဂေဟေ ဒါရိကာ ဒိန္နာပိ ဧတဿ ဂေဟတော အာဂတာပိ အမှေဟိ ဧဝ ပေါသိတဗ္ဗာ ဘဝိဿတိယေဝ။

ပါပမိတ္တတာယ ဆအာဒီနဝါဒိဝဏ္ဏနာ

၂၅၂. **ဓုတ္တာ** တိ အက္ခဓုတ္တာ။ **သောဏ္ဍာ** တိ ဣတ္ထိသောဏ္ဍာ ဘတ္တသောဏ္ဍာ ပူဝသောဏ္ဍာ မူလကသောဏ္ဍာ။ **ပိပါသာ**တိ ပါနသောဏ္ဍာ။ **နေကတိကာ**တိ ပတိရူပကေန ဝဉ္စနကာ။ **ဝဉ္စနိကာ** တိ သမ္မုခါဝဉ္စနာဟိ ဝဉ္စနိကာ။ **သာဟသိကာ**တိ ဂေဟဝိလောပါဒိသာဟသိကကမ္မကာရိနော။ **တျာဿ မိတ္တာ ဟောန္တီ** တိ တေ အဿ မိတ္တာ ဟောန္တိ။ အညေဟိ သပ္ပုရိသေဟိ သဒ္ဓိံ န ရမတိ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ အလင်္ကရိတွာ ဝရသယနံ အာရောပိတသူကရော ဂူထကူပမိဝ, တေ ပါပမိတ္တေယေဝ ဥပသင်္ကမတိ။ တသ္မာ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ သမ္ပရာယဉ္စ ဗဟုံ အနတ္ထံ နိဂစ္ဆတိ။

၂၅၃. **အတိသီတန္တိ ကမ္မံ န ကရောတီ** တိ မနုဿေဟိ ကာလဿေဝ ဝုဋ္ဌာယ “ဧထ ဘော ကမ္မန္တံ ဂစ္ဆာမာ”တိ ဝုတ္တော “အတိသီတံ တာဝ, အဋ္ဌီနိ ဘိဇ္ဇန္တိ ဝိယ, ဂစ္ဆထ တုမှေ ပစ္ဆာ ဇာနိဿာမီ”တိ အဂ္ဂိံ တပန္တော နိသီဒတိ။ တေ ဂန္တွာ ကမ္မံ ကရောန္တိ။ ဣတရဿ ကမ္မံ ပရိဟာယတိ။ **အတိဥဏှ**န္တိအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဟောတိ ပါနသခါ နာမာတိ ဧကစ္စော ပါနဋ္ဌာနေ သုရာဂေဟေယေဝ သဟာယော ဟောတိ။ “ပန္နသခါ”တိပိ ပါဌော, အယမေဝတ္ထော။ **သမ္မိယသမ္မိယော** တိ သမ္မ သမ္မာတိ ဝဒန္တော သမ္မုခေယေဝ သဟာယော ဟောတိ, ပရမ္မုခေ ဝေရီသဒိသော ဩတာရမေဝ ဂဝေသတိ။ **အတ္ထေသု ဇာတေသူ**တိ တထာရူပေသု ကိစ္စေသု သမုပ္ပန္နေသု။ **ဝေရပ္ပသဝေ**တိ ဝေရဗဟုလတာ။ **အနတ္ထတာ** တိ အနတ္ထကာရိတာ။ **သုကဒရိယတာ**တိ သုဋ္ဌု ကဒရိယတာ ထဒ္ဓမစ္ဆရိယဘာဝေါ။ **ဥဒကမိဝ ဣဏံ ဝိဂါဟတီ**တိ ပါသာဏော ဥဒကံ ဝိယ သံသီဒန္တော ဣဏံ ဝိဂါဟတိ။

ရတ္တိံနုဋ္ဌာနဒေဿိနာ တိ ရတ္တိံ အနုဋ္ဌာနသီလေန။ **အတိသာယမိဒံ အဟူ**တိ ဣဒံ အတိသာယံ ဇာတန္တိ ယေ ဧဝံ ဝတွာ ကမ္မံ န ကရောန္တိ။ **ဣတိ ဝိဿဋ္ဌကမ္မန္တေ** တိ ဧဝံ ဝတွာ ပရိစ္စတ္တကမ္မန္တေ။ **အတ္ထာ အစ္စေန္တိ မာဏဝေ**တိ ဧဝရူပေ ပုဂ္ဂလေ အတ္ထာ အတိက္ကမန္တိ, တေသု န တိဋ္ဌန္တိ။

တိဏာ ဘိယျော တိ တိဏတောပိ ဥတ္တရိံ။ **သော သုခံ န ဝိဟာယတီ**တိ သော ပုရိသော သုခံ န ဇဟာတိ, သုခသမင်္ဂီယေဝ ဟောတိ။ ဣမိနာ ကထာမဂ္ဂေန ဣမမတ္ထံ ဒဿေတိ “ဂိဟိဘူတေန သတာ တွေကံ ကမ္မံ န ကာတဗ္ဗံ, ကရောန္တဿ ဝဍ္ဎိ နာမ နတ္ထိ။ ဣဓလောကေ ပရလောကေ ဂရဟမေဝ ပါပုဏာတီ”တိ။

မိတ္တပတိရူပကာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၅၄. က္ကာအနိ ယော ဇဝံ ကရောတော အနတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အညာနိ တ ပန ယာနိ ကာနိစိ ဘယာနိ ယေကေစိ ဥပဒ္ဒ တ ယေကေစိ ဥပသဂ္ဂါ, သဗ္ဗေ တေ ဗာလံ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တသ္မာ "ဝေရူပာ ဗာလာ န သေဝိတဗ္ဗာ"တိ ဗာလေ မိတ္တပတိရူပကေ အမိတ္တေ ဒဿေတုံ **စတ္တာရောမေ, ဂဟပတိပုတ္တ အမိတ္တာ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အညဒတ္ထုဟရော**တိ သယံ တုစ္ဆဟတ္ထော အာဂန္တွာ ဧကံသေန ယံကိဉ္စိ ဟရတိယေဝ။ **ဝစီပရမော**တိ ဝစနပရမော ဝစနမတ္တေနေဝ အယကော ကာရကော ဝိယ ဟောတိ။ **အနုပ္ပိယဘာဏီ** တိ အနုပ္ပိယံ ဘဏတိ။ **အပာယသဟာယော**တိ ဘောကနံ အပာယေသု သဟာယော ဟောတိ။

၂၅၅. ဇဝံ စတ္တာရော အမိတ္တေ ဒဿေတွာ ပုန တတ္ထ ဧကေကံ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ဝိဘဇန္တော **စတူဟိ ခေါ, ဂဟပတိပုတ္တာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အညဒတ္ထုဟရော ဟောတီ** တိ ဧကံသေန ဟာရကောယေဝ ဟောတိ။ သဟာယဿ ဂေဟံ ရိတ္တဟတ္ထော အာဂန္တွာ နိဝတ္ထသာဋကာဒီနံ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, သော "အတိဝိယ တွံ သမ္မ က္ကမဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသသီ"တိ အညံ နိဝာသေတွာ တံ ဒေတိ။ **အပ္ပေန ဗဟုမိစ္ဆတီ** တိ ယံကိဉ္စိ အပ္ပကံ ဒတွာ တသ္သ သန္တိကာ ဗဟုံ ပတ္ထေတိ။ **ဘယဿ ကိစ္စံ ကရောတီ** တိ အတ္တနော ဘယေ ဥပ္ပန္နေ တဿ အသော ဝိယ ဟုတွာ တံ တံ ကိစ္စံ ကရောတိ, အယံ သဗ္ဗအာ န ကရောတိ, ဘယေ ဥပ္ပန္နေ ကရောတိ, န ပေမေနာတိ အမိတ္တော နာမ ဇာတော။ **သေဝတိ အတ္ထကာရဏာ** တိ မိတ္တသန္ထဝဝသေန န သေဝတိ, အတ္တနော အတ္ထမေဝ ပစ္စာသီသန္တော သေဝတိ။

၂၅၆. **အတီတေန ပဋိသန္ထရတီ** တိ သဟာယေ အာဂတေ "ဟိယ္ယော တ ပရေ တ န အာဂတောသိ, အမှာကံ က္ကမသ္မိံ တရေ သဿံ အတိဝိယ နိပ္ဖန္နံ, ဗဟူနိ သာလိယဝဗီဇာဒီနိ ဌပေတွာ မဂ္ဂံ ဩလောကေန္တာ နိသီဒိမှာ, အဇ္ဇ ပန သဗ္ဗံ ခီဏ"န္တိ ဇဝံ အတီတေန သင်္ဂဏှာတိ။ **အနာဂတေနာ**တိ "က္ကမသ္မိံ တရေ အမှာကံ သဿံ မနာပံ ဘဝိဿတိ, ဖလဘာရဘရိတာ သာလိအာဒယော, သဿသင်္ဂဟေ ကတေ တုမှာကံ သင်္ဂဟံ ကာတုံ သမတ္ထာ ဘဝိဿာမာ"တိ ဇဝံ အနာဂတေန သင်္ဂဏှာတိ။ **နိရတ္ထကေနာ** တိ ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ တ အဿပိဋ္ဌေ တ နိသိန္နော သဟာယံ ဒိသွာ "ဇဟိ, ဘော, က္ကဓ နိသီဒာ"တိ ဝဒတိ။ မနာပံ သာဋကံ နိဝာသေတွာ "သဟာယကဿ ဝတ မေ အနုစ္ဆဝိကော အညော ပန မယှံ နတ္ထီ"တိ ဝဒတိ, ဇဝံ နိရတ္ထကေန သင်္ဂဏှာတိ နာမ။ **ပစ္စုပ္ပန္နေသု ကိစ္စေသု ဗျသနံ ဒဿေတီ**တိ "သကဋေန မေ အတ္ထော"တိ ဝုတ္တေ "စက္ကမဿ ဘိန္နံ, အက္ခော ဆိန္နော"တိအာဒီနိ ဝဒတိ။

၂၅၇. **ဟာပကမ္မိဿ အနုဇာနာတီ** တိ ဟဏာတိပာတာဒီသု ယံကိဉ္စိ ကရောမာတိ ဝုတ္တေ "သာဓု သမ္မ ကရောမာ"တိ အနုဇာနာတိ။ ကလျာဏေပိ ဇသေဝ နယော။ **သဟာယော ဟောတီ**တိ "အသုကဋ္ဌာနေ သုရံ ပိဝန္တိ, ဇဟိ တတ္ထ ဂစ္ဆာမာ"တိ ဝုတ္တေ သာဓူတိ ဂစ္ဆတိ။ ဇသေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **က္ကတိ ဝိညာယာ**တိ "မိတ္တပတိရူပကာ ဇတေ"တိ ဇဝံ ဇာနိတွာ။

သုဟဒမိတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၆၀. ဇဝံ န သေဝိတဗ္ဗေ ဟာပမိတ္တေ ဒဿေတွာ က္ကာအနိ သေဝိတဗ္ဗေ ကလျာဏမိတ္တေ ဒဿေန္တော ပုန **စတ္တာရောမေ, ဂဟပတိပုတ္တာ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သုဟဒာ**တိ သုန္ဒရဟဒယာ။

၂၆၁. **ပမတ္တံ ရက္ခတီ** တိ မဇ္ဇံ ပိဝိတွာ ကာမမဇ္ဈေ တ ကာမဒွတရေ တ မဂ္ဂေ တ နိပန္နံ ဒိသွာ "ဇဝံနိပန္နဿ ကောစိဒေဝ နိဝာသနပာရုပနမ္ပိ ဟရေယျာ"တိ သမီပေ နိသီဒိတွာ ပဗုဒ္ဓကာလေ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ။ **ပမတ္တဿ သာပတေယျ** န္တိ သဟာယော ဗဟိဂတော တ ဟောတိ သုရံ ပိဝိတွာ တ ပမတ္တော, ဂေဟံ အနာရက္ခံ "ကောစိဒေဝ ယံကိဉ္စိ ဟရေယျာ"တိ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ တဿ ဓနံ ရက္ခတိ။ **ဘီတဿာ** တိ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ဘယေ ဥပ္ပန္နေ "မာ ဘာယိ, မာဒိသေ သဟာယေ ဌိတေ ကိံ ဘာယသီ"တိ တံ ဘယံ ဟရန္တော ပဋိသရဏံ ဟောတိ။ **တဒ္ဒိဂုဏံ ဘောဂ** န္တိ ကိစ္စကရဏီယေ ဥပ္ပန္နေ သဟာယံ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတံ ဒိသွာ ဝဒတိ "ကသ္မာ အာဂတောသီ"တိ? ရာဇကုလေ ကမ္မံ အတ္ထီတိ။ ကိံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီတိ? ဧကော ကဟာပဏောတိ။ "နဂရေ ကမ္မံ နာမ န ဧကကဟာပဏေန နိပ္ဖဇ္ဇတိ, ဒွေ ဂဏှာဟီ"တိ ဇဝံ ယတ္တကံ ဝဒတိ, တတော ဒိဂုဏံ ဒေတိ။

၂၆၂. **ဂုယှဟမသ္သ အာစိက္ခတီ** တိ အတ္တနော ဂုယှံ နိဂူဟိတုံ ယုတ္တကထံ အညဿ အကထေတ္ဝာ တဿေဝ အာစိက္ခတိ။ **ဂုယှဟမသ္သ ပရိဂူဟတီ** တိ တေန ကထိတံ ဂုယှံ ယထာ အညော န ဇာနာတိ, ဧဝံ ရက္ခတိ။ **အာပဒာသု န ဝိဇဟတီ**တိ ဥပ္ပန္နေ ဘယေ န ပရိစ္စဇတိ။ **ဇီဝိတမ္ပိဿ အတ္ထာယာ** တိ အတ္တနော ဇီဝိတမ္ပိ တဿ သဟာယဿ အတ္ထာယ ပရိစ္စတ္တမေဝ ဟောတိ, အတ္တနော ဇီဝိတံ အဂဏေတွာပိ တဿ ကမ္မံ ကရောတိယေဝ။

၂၆၃. **ဟဟ နိတရေတီ**တိ အမှေဟသု ပဿန္တေသု ပဿန္တေသု တွံ ဧဝံ ကာတုံ န လဘသိ, ပဉ္စ ဝေရာနိ ဒသ အကုသလကမ္မပထေ မာ ကရောဟီတိ နိတရေတိ။ **ကလ္လာဏေ နိဝေသေတီ** တိ ကလ္လာဏကမ္မေ တီသု သရဏေသု ပဉ္စ သီလေသု ဒသကုသလကမ္မပထေသု ဝတ္တဿု, အနံ ဒေဟိ ပုညံ ကရောဟိ ဓမ္မံ သုဏာဟီတိ ဧဝံ ကလ္လာဏေ နိယော ဇေတိ။ **အဿုတံ သာဝေတီ** တိ အဿုတပုဗ္ဗံ သုခုမံ နိပုဏံ ကာရဏံ သာဝေတိ။ **သဂ္ဂဿ မဂ္ဂ** န္တိ ဣဒံ ကမ္မံ ကတွာ တ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တန္တီတိ ဧဝံ သဂ္ဂဿ မဂ္ဂံ အာစိက္ခတိ။

၂၆၄. **အဘဝေနဿ န နန္ဒတီ** တိ တဿ အဘဝေန အဝုမိုယာ ပုတ္တအရဿ တ ပရိဇနဿ တ တထာရူပံ ဟ ရိဇ္ဇည္ ဒိသွာ တ သုတွာ တ န နန္ဒတိ, အနတ္တမနော ဟောတိ။ **ဘဝေနာ**တိ ဝုမိုယာ တထာရူပဿ သမ္ပတ္တိံ တ ဣသွ သရိယပ္ပဋိလာဘံ တ ဒိသွာ တ သုတွာ တ နန္ဒတိ, အတ္တမနော ဟောတိ။ **အဝဏ္ဏံ ဘဏမာနံ နိတရေတီ** တိ "အသု ကော ဝိရူပေ န ဟာသာဒိကော ဒုဇ္ဇာတိကော ဒုဿီလော"တိ တ ဝုတ္တေ "ဧဝံ မာ ဘဏ, ရူပတ စ သော ဟာသာဒိကော စ သုဇာတော စ သီလသမ္ပန္နော စာ"တိအာဒီဟိ ဝစနေဟိ ပရံ အတ္တနော သဟာယဿ အဝဏ္ဏံ ဘဏမာနံ နိတရေတိ။ **ဝဏ္ဏံ ဘဏမာနံ ပသံသတီ**တိ "အသုကော ရူပတ ဟာသာဒိကော သုဇာတော သီလသမ္ပန္နော"တိ ဝုတ္တေ "အဟော သုဋ္ဌု ဌုဝဒသိ, သုဘာသိတံ တယာ, ဧဝမေတံ, ဧသ ပုရိသော ရူပတ ဟာသာဒိကော သုဇာတော သီလသမ္ပန္နော"တိ ဧဝံ အတ္တနော သဟာယကဿ ပရံ ဝဏ္ဏံ ဘဏမာနံ ပသံသတိ။

၂၆၅. **ဇလံ အဂ္ဂီဝ ဘာသတီ** တိ ရတ္တိံ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ဇလမာနော အဂ္ဂိ ဝိယ ဝိရောစတိ။

ဘောဂေ သံဟရမာနဿာ တိ အတ္တာနမ္ပိ ပရမ္ပိ အပီဠေတွာ ဓမ္မေန သမေန ဘောဂေ သမ္ပိဏ္ဍေန္တဿ ရာသိံ ကရောန္တဿ။ **ဘမရဿေဝ ဣရီယတော** တိ ယထာ ဘမရော ပုပ္ဖာနံ ဝဏ္ဏဂန္ဓံ အဟေဌယံ တုဏ္ဍေနပိ ပက္ ခေဟိပိ ရသံ အာဟရိတွာ အနုပုဗ္ဗေန စက္ကပ္ပမာဏံ မဓုပဋလံ ကရောတိ, ဧဝံ အနုပုဗ္ဗေန မဟန္တံ ဘောဂရာသိံ က ရောန္တဿ။ **ဘောဂက သန္နိစယံ ယန္တီ** တိ တဿ ဘောဂက နိစယံ ဂစ္ဆန္တိ။ ကထံ? အနုပုဗ္ဗေန ဥပစိကာဟိ သံဝမို ယမာနော ဝမ္မိကော ဝိယ။ တေနာဟ "ဝမ္မိကောဝုပစီယတီ"တိ။ ယထာ ဝမ္မိကော ဥပစိယတိ, ဧဝံ နိစယံ ယန္တီတိ အတ္ ထော။

သမာဟတ္ဝာတိ သမာဟရိတွာ။ **အလမတ္တော** တိ ယုတ္တသဘာဝေ သမတ္ထော တ ပရိယတ္တရူပေ ဃရာဝ သံ သဏ္ဌာပေတုံ။

ဣအနိ ယထာ တ ဃရာဝသော သဏ္ဌာပေတဗ္ဗော, တထာ ဩဝဒန္တော **စတုဓာ ဝိဘဇေ ဘောဂေ**တိအာဒိမာဟ။ တ တ္ထ **သ ဝေ မိတ္တာနိ ဂန္ထတီ** တိ သော ဧဝံ ဝိဘဇန္တော မိတ္တာနိ ဂန္ထတိ နာမ အဘေဇ္ဇမာနာနိ ဌပေတိ။ ယဿ ဟိ ဘောဂက သန္တိ, သော ဧဝ မိတ္တေ ဌပေတုံ သက္ကောတိ, န ဣတရော။

ဧကေန ဘောဂေ ဘုဉ္ဇေယျာ တိ ဧကေန ကောဋ္ဌာသေန ဘောဂေ ဘုဉ္ဇေယျ။ **ဒွီဟိ ကမ္မံ ပယောဇယေ** တိ ဒွီ ဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ ကသိတဏိဇ္ဇာဒိကမ္မံ ပယောဇေယျ။ **စတုတ္ထဉ္စ နိဓာပေယျာ** တိ စတုတ္ထံ ကောဋ္ဌာသံ နိဓာ ပေတွာ ဌပေယျ။ **အာပဒာသု ဘဝိဿတီ** တိ ကုလာနဉ္ဟိ န သဗ္ဗကာလံ ဧကသဒိသံ ဝတ္တတိ, ကအာစိ ရာဇာဒိဝသေန အာပဒာပိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, တသ္မာ ဧဝံ အာပဒာသု ဥပ္ပန္နာသု ဘဝိဿတီတိ "ဧကံ ကောဋ္ဌာသံ နိဓာပေယျာ"တိ အာဟ ။ ဣမေသု ပန စတူသု ကောဋ္ဌာသေသု ကတရကောဋ္ဌာသံ ဂဟေတွာ ကုသလံ ကာတဗ္ဗန္တိ? "ဘောဂေ ဘုဉ္ဇေယ္ ယာ"တိ ဝုတ္တကောဋ္ဌာသံ။ တတော ဂဏှိတွာ ဘိက္ခူနမ္ပိ ကပဏဒ္ဓိကာဒီနမ္ပိ အတဗ္ဗံ, ပေသကာရနှာပိတာဒီနမ္ ပိ ဝေတနံ အတဗ္ဗံ။

ဆဋ္ဌဒိသာပဋိစ္ဆာဒနကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ

၂၆၆. ဣတိ ဘဂဝါ ဧတ္တကေန ကထာမဂ္ဂေန ဧဝံ ဂဟပတိပုတ္တဿ အရိယသာဝကော စတူဟိ ကာရဏေဟိ အ ကုသလံ ပဟာယ ဆဟိ ကာရဏေဟိ ဘောဂနံ အပာယမုခံ ဝဇ္ဇေတွာ သောဠသ မိတ္တာနိ သေဝန္တော ဃရာဝါသံ သ ဏ္ဍာပေတွာ အရှာရဂါ ကရောန္တော ဓမ္မိကေန အာဇီဝေန ဇီဝတိ, ဒေဝမနုဿာနဥ္စ အန္တရေ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ဝိယ ဝိရောစတီတိ ဝဇ္ဇနီယဓမ္မဝဇ္ဇနတ္ထံ သေဝိတဗ္ဗဓမ္မသေဝနတ္ထဉ္စ ဩဝါဒံ ဒတွာ ဣဒါနိ နမဿိတဗ္ဗာ ဆ ဒိသာ ဒ သ္သေန္တော **ကထဉ္စ ဂဟပတိပုတ္တာ** တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ဆဒ္ဒိသာပဋိစ္ဆာဒီ** တိ ယထာ ဆဟိ ဒိသာဟိ အာဂမနဘယံ န အာဂစ္ဆတိ, ခေမံ ဟောတိ နိဗ္ဘယံ ဧဝံ ဝိဟ ရန္တော ''ဆဒ္ဒိသာပဋိစ္ဆာဒီ''တိ ဝုစ္စတိ။ ''ပုရတ္ထိမာ ဒိသာ မာတာပိတရော ဝေဒိတဗ္ဗာ''တိအာဒီသု **မာတာပိတရော** ပုဗ္ဗုပကာရိတာယ **ပုရတ္ထိမာ ဒိသာ** တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **အာစရိယာ** ဒက္ခိဏေယျတာယ **ဒက္ခိဏာ ဒိသာ** တိ။ **ပုတ္တဒါရာ** ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓနဝသေန **ပစ္ဆိမာ ဒိသာ** တိ။ **မိတ္တာမစ္စာ** ယသ္မာ သော မိတ္တာမစ္စေ နိဿာယ တေ တေ ဒုက္ခဝိ သေသေ ဥတ္တရတိ, တသ္မာ **ဥတ္တရာ ဒိသာ** တိ။ **ဒါသကမ္မကရာ** ပါဒမူလေ ပတိဋ္ဌာနဝသေန **ဟေဋ္ဌိမာ ဒိသာ** တိ။ **သမဏ ဗြာဟ္မဏာ** ဂုဏေဟိ ဥပရိ ဌိတဘာဝေန **ဥပရိမာ ဒိသာ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၂၆၇. **ဘတော နေ ဘရိဿာမီ** တိ အဟံ မာတာပိတူဟိ ထညံ ပါယေတွာ ဟတ္ထပါဒေ ဝဍ္ဎေတွာ မုခေန သိင်္ဃာ ဏိကံ အပနေတွာ နဟာပေတွာ မဏ္ဍေတွာ ဘတော ဘရိတော ဇဂ္ဂိတော, သွာဟံ အဇ္ဇ တေ မဟလ္လကေ ပါဒဓော ဝနနှာပနယာဂုဘတ္တအာနာဒီဟိ ဘရိဿာမိ။

ကိစ္စံ နေသံ ကရိဿာမီ တိ အတ္တနော ကမ္မံ ဌပေတွာ မာတာပိတူနံ ရာဇကုလာဒီသု ဥပ္ပန္နံ ကိစ္စံ ဂန္တွာ ကရိ ဿာမိ။ **ကုလဝံသံ ဌပေဿာမီ** တိ မာတာပိတူနံ သန္တကံ ခေတ္တဝတ္ထုဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိံ အဝိနာသေတွာ ရက္ခန္ တောပိ ကုလဝံသံ ဌပေတိ နာမ။ မာတာပိတရော အဓမ္မိကဝံသတော ဟာရေတွာ ဓမ္မိကဝံသေ ဌပေန္တောပိ, ကုလ ဝံသေန အာဂတာနိ သလာကဘတ္တာဒီနိ အနုပစ္ဆိန္ဒိတွာ ပဝတ္တေန္တောပိ ကုလဝံသံ ဌပေတိ နာမ။ ဣဒံ သန္ဓာ ယ ဝုတ္တံ – ''ကုလဝံသံ ဌပေဿာမီ''တိ။

အာယဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇာမီ တိ မာတာပိတရော အတ္တနော ဩဝါဒေ အဝတ္တမာနေ မိစ္ဆာပဋိပန္နေ အရဟေ ဝိနိစ္ဆယံ ပတွ တ အပုတ္တေ ကရောန္တိ, တေ အာယဇ္ဇာရဟာ န ဟောန္တိ။ ဩဝါဒေ ဝတ္တမာနေ ပန ကုလသန္တကဿ သာမိကေ ကရောန္တိ, အဟံ ဧဝံ ဝတ္တိဿာမီတိ အဓိပ္ပာယေန ''အာယဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇာမီ''တိ ဝုတ္တံ။

ဒက္ခိဏံ အနုပ္ပဒဿာမီ တိ တေသံ ပတ္တိအနံ ကတွာ တတိယဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒါနံ အနုပ္ပဒဿာမိ။ **ပာပါ နိဝါရေန္တီ**တိ ပါဏာတိပါတာဒီနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကံ အာဒီနဝံ ဝတွာ, ''တာတ, မာ ဧဝရူပံ ကရိ''တိ နိဝါရေန္တိ, ကတမ္ပိ ဂရဟန္တိ။ **ကလျာဏေ နိဝေသေန္တီ** တိ အနာထပိဏ္ဍိကော ဝိယ လဉ္ဇံ ဒတွာပိ သီလသမာဒာနာဒီသု နိဝေ သေန္တိ။ **သိပ္ပံ သိက္ခာပေန္တီ** တိ အတ္တနော ဩဝါဒေ ဌိတဘာဝံ ဉတွာ ဝံသာနုဂတံ မုဒ္ဒာဂဏနာဒိသိပ္ပံ သိက္ခာပေန္တိ။ **ပတိ ရူပေနာ**တိ ကုလသီလရူပါဒီဟိ အနုရူပေန။

သမယေ အာယဇ္ဇံ နိယျာဒေန္တီ တိ သမယေ ဓနံ ဒေန္တိ။ တတ္ထ နိစ္စသမယော ကာလသမယောတိ ဒွေ သမယာ။ **နိစ္စသမယေ** ဒေန္တိ နာမ ''ဥဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌာယ ဣမံ ဂဏှထ, အယံ တေ ပရိဗ္ဗယော ဟောတု, ဣမိနာ ကုသ လံ ကရောဟီ''တိ ဒေန္တိ။ **ကာလသမယေ** ဒေန္တိ နာမ သိခါဌပနအာဝါဟဝိဝါဟာဒိသမယေ ဒေန္တိ။ အပိစ ပစ္ဆိမေ ကာလေ မရဏမဉ္စေ နိပန္နဿ ''ဣမိနာ ကုသလံ ကရောဟီ''တိ ဒေန္တာပိ သမယေ ဒေန္တိ နာမ။ **ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတီ** တိ ယံ ပုရတ္ထိမဒိသာတော ဘယံ အာဂစ္ဆေယျ, ယထာ တံ နာဂစ္ဆတိ, ဧဝံ ပိဟိတာ ဟောတိ။ သစေ ဟိ ပုတ္တာ ဝိပ္ပဋိ ပန္နာ, အဿု, မာတာပိတရော ဒဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ ဇဂ္ဂနာဒီဟိ သမ္မာ ပဋိပန္နာ, တေဝ အရက္ခာ, မာတာပိတူနံ အပ္ပ တိရူပါတိ တေဝံ ဘယံ အာဂစ္ဆေယျ။ ပုတ္တာ သမ္မာ ပဋိပန္နာ, မာတာပိတရော ဝိပ္ပဋိပန္နာ, မာတာပိတရော ပုတ္တာနံ နာနုရူပါတိ တေဝံ ဘယံ အာဂစ္ဆေယျ။ ဥဘောသု ဝိပ္ပဋိပန္နေသု ဒုဝိဓမ္ပိ တံ ဘယံ ဟောတိ။ သမ္မာ ပဋိပန္နေသု သဗ္ဗံ န ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ – ''ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ ခေမာ အပ္ပဋိဘယာ''တိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ဘဂဝါ သိင်္ဂါလကံ ဧတဒဝေစ – ''န ခေါ တေ, ဂဟပတိပုတ္တ, ပိတာ လောကသမ္မတံ ပုရတ္ ထိမံ ဒိသံ နမဿာပေတိ။ မာတာပိတရော ပန ပုရတ္ထိမဒိသာသဒိသေ ကတွာ နမဿာပေတိ။ အယဉ္စဟိ တေ ပိတရာ ပု

ရတ္တိမာ ဒိသာ အက္ခာတာ, နော အညာ”တိ။

၂၆၈. **ဥဋ္ဌာနေနာ** တိ အာသနာ ဥဋ္ဌာနေန။ အန္တေဝါသိကေန ဟိ အာစရိယံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ အာသနာ ဝုဋ္ဌာယ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ ဟတ္ထတော ဘဏ္ဍကံ ဂဟေတွာ အာသနံ ပညပေတွာ နိသီဒါပေတွာ ဗီဇနပာဒဓောဝနပာဒမက္ခနာနိ ကာတဗ္ဗာနိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ဥဋ္ဌာနေနာ”တိ။ **ဥပဋ္ဌာနေနာ** တိ ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တုံ ဥပဋ္ဌာနဂမနေန။ သိပ္ပုဂ္ဂဟဏကာလေ ပန အဝဿကမေဝ ဂန္တဗ္ဗံ ဟောတိ။ **သုဿူသာယာ** တိ သဒ္ဒဟိတွာ သဝနေန။ အသဒ္ဒဟိတွာ သုဏန္တော ဟိ ဝိသေသံ နာဓိဂစ္ဆတိ။ **ပါရိစရိယာယာ**တိ အဝသေသခုဒ္ဒကပါရိစရိယာယ။ အန္တေဝါသိကေန ဟိ အာစရိယဿ ပါတောဝ ဝုဋ္ဌာယ မုခဓောဝနဒန္တကဋ္ဌံ ဒတွာ ဘတ္တကိစ္စကာလေပိ ပါနီယံ ဂဟေတွာ ပစ္စုပဋ္ဌာနာဒီနိ ကတွာ ဝန္ဒိတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထာဒီနိ ဓောဝိတဗ္ဗာနိ, သာယံ နဟာနောဒကံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတဗ္ဗံ။ အဖာသုကာလေ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ ပဗ္ဗဇိတေနာပိ သဗ္ဗံ အန္တေဝါသိကဝတ္တံ ကာတဗ္ဗံ။ ဣဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ – “ပါရိစရိယာယာ”တိ။ **သက္ကစ္စံ သိပ္ပပဋိဂ္ဂဟဏေနာ** တိ သက္ကစ္စံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ နာမ ထောကံ ဂဟေတွာ ဗဟုတရေ သဇ္ဈာယကရဏံ, ဧကပဒမ္ပိ ဝိသုဒ္ဓမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ။

သုဝိနီတံ ဝိနေန္တီ တိ “ဧဝံ တေ နိသီဒိတဗ္ဗံ, ဧဝံ ဌာတဗ္ဗံ, ဧဝံ ခါဒိတဗ္ဗံ, ဧဝံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ, ပါပမိတ္တာ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာ, ကလျာဏမိတ္တာ သေဝိတဗ္ဗာ”တိ ဧဝံ အာစာရံ သိက္ခာပေန္တိ ဝိနေန္တိ။ **သုဂ္ဂဟိတံ ဂါဟာပေန္တီ** တိ ယထာ သုဂ္ဂဟိတံ ဂဏှာတိ, ဧဝံ အတ္ထဉ္စ ဗျဉ္ဇနဉ္စ သောဓေတွာ ပယောဂံ ဒဿေတွာ ဂဏှာပေန္တိ။ **မိတ္တာမစ္စေသု ပဋိယာဒေန္တီ**တိ “အယံ အမှာကံ အန္တေဝါသိကော ဗျတ္တော ဗဟုဿုတော မယာ သမသမော, တံ သလ္လက္ခေယျာထာ”တိ ဧဝံ ဂုဏံ ကထေတွာ မိတ္တာမစ္စေသု ပတိဋ္ဌပေန္တိ။

ဒိသာသု ပရိတ္တာဏံ ကရောန္တီ တိ သိပ္ပသိက္ခာပနေနေဝဿ သဗ္ဗဒိသာသု ရက္ခံ ကရောန္တိ။ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပော ဟိ ယံ ယံ ဒိသံ ဂန္တွာ သိပ္ပံ ဒဿေတိ, တတ္ထ တတ္ထဿ လာဘသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သော အာစရိယေန ကတော နာမ ဟောတိ, ဂုဏံ ကထေန္တောပိဿ မဟာဇနော အာစရိယပါဒေ ဓောဝိတွာ ဝသိတအန္တေဝါသိကော ဝတ အယန္တိ ပဌမံ အာစရိယဿေဝ ဂုဏံ ကထေန္တိ, ဗြဟ္မလောကပ္ပမာဏောပိဿ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇမာနော အာစရိယသန္တကောဝ ဟောတိ။ အပိစ ယံ ဝိဇ္ဇံ ပရိဇပ္ပိတွာ ဂစ္ဆန္တံ အဋဝိယံ စောရာ န ပဿန္တိ, အမနုဿာ တ ဒီဃဇာတိအာဒယော တ န ဝိဟေဌေန္တိ, တံ သိက္ခာပေန္တာပိ ဒိသာသု ပရိတ္တာဏံ ကရောန္တိ။ ယံ တ သော ဒိသံ ဂတော ဟောတိ, တတော ကဉ္စိ ဥပ္ပာဒေတွာ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတမနုဿေ “တေဒိဿံ ဒိသာယံ အမှာကံ အန္တေဝါသိကော ဝသတိ, တဿ စ မယှဉ္စ ဣမသ္မိံ သိပ္ပေ နာနာကရဏံ နတ္ထိ, ဂစ္ဆထ တမေဝ ပုစ္ဆထာ”တိ ဧဝံ အန္တေဝါသိကံ ပဂ္ဂဏှာပေန္တာပိ တဿ တတ္ထ လာဘသက္ကာရုပ္ပတ္တိယာ ပရိတ္တာဏံ ကရောန္တိ နာမ, ပတိဋ္ဌံ ကရောန္တီတိ အတ္ထော။ သေသမေတ္ထ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

၂၆၉. တတိယဒိသာတရေ **သမ္မာနနာယာ**တိ ဒေဝမာတေ တိဿမာတေတိ ဧဝံ သမ္ဘာဝိတကထာကထနေန။ **အနဝမာနနာယာ**တိ ယထာ အသကမ္မကရာဒယော ပောထေတွာ ဝိဟေဌေတွာ ကထေန္တိ, ဧဝံ ဟီဠေတွာ ဝိမာနေတွာ အကထနေန။ **အနတိစရိယာယာ**တိ တံ အတိက္ကမိတွာ ဗဟိ အညာယ ဣတ္ထိယာ သဒ္ဓိံ ပရိစရန္တော တံ အတိစရတိ နာမ, တထာ အကရဏေန။ **ဣဿရိယဝေါဿဂ္ဂေနာ** တိ ဣတ္ထိယော ဟိ မဟာလတာသဒိသမ္ပိ အာဘရဏံ လဘိတွာ ဘတ္တံ ဝိစာရေတုံ အလဘမာနာ ကုဇ္ဈန္တိ, ကဋစ္ဆုံ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ တဝ ရုစိယာ ကရောဟီတိ ဘတ္တဂေဟေ ဝိဿဋ္ဌေ သဗ္ဗံ ဣဿရိယံ ဝိဿဋ္ဌံ နာမ ဟောတိ, ဧဝံ ကရဏေနာတိ အတ္ထော။ **အလင်္ကာရာနုပ္ပဒါနေနာ** တိ အတ္တနော ဝိဘဝါနုရူပေန အလင်္ကာရဒါနေန။ **သုသံဝိဟိတကမ္မန္တာ** တိ ယာဂုဘတ္တပစနကာလာဒီနိ အနတိက္ကမိတွာ တဿ တဿ သာဓုကံ ကရဏေန သုဋ္ဌု သံဝိဟိတကမ္မန္တာ။ **သင်္ဂဟိတပရိဇနာ** တိ သမ္မာနနာဒီဟိ စေဝ ပဟေဏကပေသနာဒီဟိ စ သင်္ဂဟိတပရိဇနာ။ ဣဓ ပရိဇနော နာမ သာမိကဿ စေဝ အတ္တနော စ ဉာတိဇနော။ **အနတိစာရိနီ**တိ သာမိကံ မုဉ္စိတွာ အညံ မနသာပိ န ပတ္ထေတိ။ **သမ္ဘတ** န္တိ ကသိဝဏိဇ္ဇာဒီနိ ကတွာ အာဘတဓနံ။ **ဒက္ခာ စ ဟောတီ**တိ ယာဂုဘတ္တသမ္ပာဒနာဒီသု ဆေကာ နိပုဏာ ဟောတိ။ **အနလသာ**တိ နိက္ကောသဇ္ဇာ။ ယထာ အညာ ကုသီတာ နိသိန္နဋ္ဌာနေ နိသိန္နာဝ ဟောန္တိ ဌိတဋ္ဌာနေ ဌိတာဝ, ဧဝံ အဟုတွာ ဝိပ္ဖာရိတေန စိတ္တေန သဗ္ဗကိစ္စာနိ နိပ္ဖာဒေတိ။ သေသမိဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

၂၇၀. စတုတ္ထဒိသာတရေ **အဝိသံတဒနတာယာ**တိ ယသ္သ ယသ္သ နာမံ ဂဏှာတိ, တံ တံ အဝိသံတဒေတွတ ဣဒမ္ပိ အမ္ဟာကံ ဂေဟေ အတ္ထိ, ဣဒမ္ပိ အတ္ထိ, ဂဟေတွတ ဂစ္ဆာဟီတိ ဧဝံ အဝိသံတဒေတွတ အာနေန။ **အပရပဇာ စသ္သ ပဋိပူဇေန္တီ**တိ သဟာယသ္သ ပုတ္တဓီတရော ပဇာ နာမ, တေသံ ပန ပုတ္တဓီတရော စ နတ္တုပနတ္တကာ စ အပရပဇာ နာမ။ တေ ပဋိပူဇေန္တိ ကေဠာယန္တိ မမာယန္တိ မင်္ဂလကာလာဒီသု တေသံ မင်္ဂလာဒီနိ ကရောန္တိ။ သေသမိဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၂၇၁. **ယထာဗလံ ကမ္မန္တသံဝိဓာနေနာ** တိ ဒဟရေဟိ ကာတဗ္ဗံ မဟလ္လကေဟိ, မဟလ္လကေဟိ တ ကာတဗ္ဗံ ဒဟရေဟိ, ဣတ္ထီဟိ ကာတဗ္ဗံ ပုရိသေဟိ, ပုရိသေဟိ တ ကာတဗ္ဗံ ဣတ္ထီဟိ အကာရေတွတ တသ္သ တသ္သ ဗလာနုရူပေနေဝ ကမ္မန္တသံဝိဓာနေန။ **ဘတ္တဝေတနာနုပ္ပဒာနေနာ** တိ အယံ ခုဒ္ဒကပုတ္တော, အယံ ဧကဝိဟာရီတိ တသ္သ တသ္သ အနုရူပံ သလ္လက္ခေတွတ ဘတ္တအာနေန စေဝ ပရိဗ္ဗယအာနေန စ။ **ဂိလာနုပဋ္ဌာနေနာ** တိ အဖာသုကကာလေ ကမ္မံ အကာရေတွတ သပ္ပာယဘေသဇ္ဇာဒီနိ ဒတွတ ပဋိဇဂ္ဂနေန။ **အစ္ဆရိယာနံ ရသာနံ သံဝိဘာဂေနာ** တိ အစ္ဆရိယေ မဓုရရသေ လဘိတွတ သယမေဝ အခာဒိတွတ တေသမ္ပိ တတော သံဝိဘာဂကရဏေန။ **သမယေ ဝေသ္သဂ္ဂေနာ** တိ နိစ္စသမယေ စ ကာလသမယေ စ ဝေသ္သဇ္ဇနေန။ **နိစ္စသမယေ** ဝေသ္သဇ္ဇနံ နာမ သကလဒိဝသံ ကမ္မံ ကရောန္တာ ကိလမန္တိ။ တသ္မာ ယထာ န ကိလမန္တိ, ဧဝံ ဝေလံ ဉတွတ ဝိသ္သဇ္ဇနံ။ **ကာလသမယေ** ဝေသ္သဂ္ဂေ နာမ ဆဏနက္ခတ္တကီဠာဒီသု အလင်္ကာရဘဏ္ဍခာဒနီယဘောဇနီယာဒီနိ ဒတွတ ဝိသ္သဇ္ဇနံ။ **ဒိန္နာဒာယိနော** တိ စောရိကာယ ကိဉ္စိ အဂဟေတွတ သာမိကေဟိ ဒိန္နသ္သေဝ အာဒာယိနော။ **သုကတကမ္မကရာ**တိ “ကိံ ဧတ္သ ကမ္မေန ကတေန, န မယံ ကိဉ္စိ လဘာမာ”တိ အနုဇ္ဈာယိတွတ တုဋ္ဌဟဒယာ ယထာ တံ ကမ္မံ သုကတံ ဟောတိ, ဧဝံ ကာရကာ။ **ကိတ္တိဝဏ္ဏဟရာ**တိ ပရိသမဇ္ဈေ ကထာယ သမုဋ္ဌိတာယ “ကော အမ္ဟာကံ သာမိကေဟိ သဒိသော အတ္ထိ, မယံ အတ္တနော အဒာသဘာဝမ္ပိ န ဇာနာမ, တေသံ သာမိကဘာဝမ္ပိ န ဇာနာမ, ဧဝံ နော အနုကမ္ပန္တီ”တိ ဂုဏကထာဟာရကာ။ သေသမိဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

၂၇၂. **မေတ္တေန ကာယကမ္မေနာ** တိအာဒီသု မေတ္တစိတ္တံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွတ ကတာနိ ကာယကမ္မာဒီနိ မေတ္တာနိ နာမ ဝုစ္စန္တိ။ တတ္ထ ဘိက္ခူ နိမန္တေသ္သာမီတိ ဝိဟာရဂမနံ , ဓမကရဏံ ဂဟေတွတ ဥဒကပရိသ္သာဝနံ, ပိဋ္ဌိပရိကမ္မ မဟာဒပရိကမ္မာဒိကရဏဉ္စ မေတ္တံ **ကာယကမ္မံ** နာမ။ ဘိက္ခူ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌေ ဒိသွတ “သက္ကစ္စံ ယာဂုံ ဒေထ, ဘတ္တံ ဒေထာ”တိအာဒိဝစနဉ္စေဝ, သာဓုကာရံ ဒတွတ ဓမ္မသဝနဉ္စ သက္ကစ္စံ ပဋိသန္ထာရကရဏာဒီနိ စ မေတ္တံ **ဝစီကမ္မံ** နာမ။ “အမ္ဟာကံ ကုလူပကတ္ထေရာ အဝေရာ ဟောန္တု အဗျာပဇ္ဇာ”တိ ဧဝံ စိန္တနံ မေတ္တံ **မနောကမ္မံ** နာမ။ **အနာဝဋဒ္ွတရတာယာ**တိ အပိဟိတဒ္ွတရတာယ။ တတ္ထ သဗ္ဗဒ္ွတရာနိ ဝိဝရိတွတပိ သီလဝန္တာနံ အဒာယကော အကာရကော ပိဟိတဒ္ွတရောယေဝ။ သဗ္ဗဒ္ွတရာနိ ပန ပိဒဟိတွတပိ တေသံ အဒါယကော ကာရကော ဝိဝဋဒ္ွတရောယေဝ။ ဣတိ သီလဝန္တေသု ဂေဟဒ္ွတရံ အာဂတေသု သန္တံယေဝ နတ္ထီတိ အဝတွတ ဒါတဗ္ဗံ။ ဧဝံ အနာဝဋဒ္ွတရတာ နာမ ဟောတိ။

အာမိသာနုပ္ပဒာနေနာ တိ ပုရေဘတ္တံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗကံ အာမိသံ နာမ, တသ္မာ သီလဝန္တာနံ ယာဂုဘတ္တသမ္ပဒာနေနာတိ အတ္ထော။ **ကလျာဏေန မနသာ အနုကမ္ပန္တီ** တိ “သဗ္ဗေ သတ္တာ သုခိတာ ဟောန္တု အဝေရာ အရောဂါ အဗျာပဇ္ဇာ”တိ ဧဝံ ဟိတဖရဏေန။ အပိစ ဥပဋ္ဌာကာနံ ဂေဟံ အညေ သီလဝန္တေ သဗ္ရဟ္မစာရီ ဂဟေတွတ ပဝိသန္တာပိ ကလျာဏေန စေတသာ အနုကမ္ပန္တိ နာမ။ **သုတံ ပရိယောဒပေန္တီ** တိ ယံ တေသံ ပကတိယာ သုတံ အတ္ထိ, တသ္သ အတ္ထံ ကထေတွတ ကင်္ခံ ဝိနောဒေန္တိ, တထတ္တာယ ဝါ ပဋိပဇ္ဇာပေန္တိ။ သေသမိဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

၂၇၃. **အလမတ္တော** တိ ပုတ္တဒါရဘရဏံ ကတွတ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသနသမတ္ထော။ **ပဏ္ဍိတော** တိ ဒိသာနမသ္သနဋ္ဌာနေ ပဏ္ဍိတော ဟုတွတ။ **သဏ္ဟော**တိ သုခုမတ္ထဒဿနေန သဏှဝါစာဘဏနေန တ သဏှော ဟုတွတ။ **ပဋိဘာနဝါ**တိ ဒိသာနမသ္သနဋ္ဌာနေ ပဋိဘာနဝါ ဟုတွတ **နိဝါတဝုတ္တီ** တိ နီစဝုတ္တိ။ **အတ္ထဒ္ဓော** တိ ထမ္ဘရဟိတော။ **ဥဋ္ဌာနကော**တိ ဥဋ္ဌာနဝီရိယသမ္ပန္နော။ **အနလသော**တိ နိက္ကောသဇ္ဇော။ **အစ္ဆိန္နဝုတ္တီ** တိ နိရန္တရကရဏဝသေန အခဏ္ဍဝုတ္တိ။ **မေဓာဝီ**တိ ဌာနုပ္ပတ္တိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော။

သင်္ဂဟကော တိ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ သင်္ဂဟကရော။ **မိတ္တကရော** တိ မိတ္တဂဝေသနော။ **ဝဒညူ**တိ ပုဗ္ဗကာရိနာ, ဝုတ္တဝစနံ ဇာနာတိ။ သဟာယကဿ ဃရံ ဂတကာလေ “မယှံ သဟာယကဿ ဝေဌနံ ဒေထ, သာဋကံ ဒေထ, မနုဿာနံ ဘတ္တဝေတနံ ဒေထာ”တိ ဝုတ္တဝစနမနုဿရန္တော တဿ အတ္တနော ဂေဟံ အာဂတဿ တတ္တကံ တ တတော အတိရေကံ တ ပဋိကတ္တာတိ အတ္ထော။ အပိစ သဟာယကဿ ဃရံ ဂန္တွာ ဣမံ နာမ ဂဏှာဟိသ္မိ အာဂတံ သဟာယကံ လဇ္ဇာယ ဂဏှာဟိတုံ အသက္ကောန္တံ အနိစ္ဆာရိတမ္ပိ တဿ တစံ ဥတွာ ယေန အတ္ထေန သော အာဂတော, တံ နိပ္ဖာဒေန္တော ဝဒညူ နာမ။ ယေန ယေန တ ပန သဟာယကဿ ဦနံ ဟောတိ, ဩလောကေတွာ တံ တံ ဒေန္တောပိ ဝဒညူယေဝ။ **နေတာ**တိ တံ တံ အတ္ထံ ဒဿေန္တော ပညာယ နေတာ။ ဝိဝိဓာနိ ကာရဏာနိ ဒဿေန္တော နေတီတိ **ဝိနေတာ။** ပုနပ္ပုနံ နေတီတိ **အနုနေတာ။**

တတ္ထ တတ္ထာ တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ။ **ရထဿာဏီဝ ယာယတော** တိ ယထာ အာဏိယာ သတိယေဝ ရထော ယာတိ, အသတိ န ယာတိ, ဧဝံ ဣမေသု သင်္ဂဟေသု သတိယေဝ လောကော ဝတ္တတိ, အသတိ န ဝတ္တတိ။ တေန ဝုတ္တံ – “ဧတေ ခေါ သင်္ဂဟာ လောကေ, ရထဿာဏီဝ ယာယတော”တိ။

န မာတာ ပုတ္တကာရဏာ တိ ယဒိ မာတာ ဧတေ သင်္ဂဟေ ပုတ္တဿ န ကရေယျ, ပုတ္တကာရဏာ မာနံ တ ပူဇံ တ န လဘေယျ။

သင်္ဂဟာ ဧတေ တိ ဥပယောဂဝစနေ ပစ္စတ္တံ။ “သင်္ဂဟေ ဧတေ”တိ တ ဟာဌော။ **သမ္မပေက္ခန္တိ** တိ သမ္မာ ပေက္ခန္တိ။ **ပသံသာ စ ဘဝန္တိ** တိ ပသံသနီယာ စ ဘဝန္တိ။

၂၇၄. ဣတိ ဘဂဝတ ယာ ဒိသာ သန္ဓာယ တေ ဂဟပတိပုတ္တ ပိတာ အာဟ “ဒိသာ နမဿေယျာသီ”တိ, ဣမာ တာ ဆ ဒိသာ။ ယဒိ တွံ ပိတု ဝစနံ ကရောသိ, ဣမာ ဒိသာ နမဿာတိ ဒဿေန္တော သိင်္ဂါလဿ ပုစ္ဆာယ ဌတွာ ဒေသနံ မတ္ထကံ ပာပေတွာ ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပာဝိသိ ။ သိင်္ဂါလကောပိ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ စတ္တာလီသကောဋိဓနံ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဝိကိရိတွာ ပုညကမ္မံ ကတွာ သဂ္ဂပရာယဏော အဟောသိ။ ဣမသ္မိဉ္စ ပန သုတ္တေ ယံ ဂိဟီဟိ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ နာမ, တံ အကထိတံ နတ္ထိ, **ဂိဟိဝိနယော နာမာယံ သုတ္တန္တော။** တသ္မာ ဣမံ သုတွာ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနဿ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနီတိ။

သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ

သိင်္ဂါလသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉. အာဠာနာဋိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

ပဌမဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ

၂၇၅. **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ အာဠာနာဋိယသုတ္တံ။ တတ္ထာယမပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ – **စတုဒ္ဒိသံ ရက္ခံ ဌပေတွာ**တိ အသုရသေနာယ နိဝါရဏတ္ထံ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ စတူသု ဒိသာသု အာရက္ခံ ဌပေတွာ။ **ဂုမ္ဗံ ဌပေတွာ**တိ ဗလဂုမ္ဗံ ဌပေတွာ။ **ဝရဏံ ဌပေတွာ**တိ စတူသု ဒိသာသု အာရက္ခကေ ဌပေတွာ။ ဧဝံ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ အာရက္ခံ သုသံဝိဟိတံ ကတွာ အာဠာနာဋနဂရေ နိသိန္နာ သတ္တာ ဗုဒ္ဓေ အာရဗ္ဘ ကမ္မံ ပရိတ္တံ ဗန္ဓိတွာ “ယေ သတ္တာ ဓမ္မံ အာဏံ အမ္ဟာကန္တိ ရာဇအာဏံ န သုဏန္တိ, တေသံ ကုဒ္ဓဉ္စ ကရိဿာမာ”တိ သာဝနံ ကတွာ အတ္တနောပိ စတူသု ဒိသာသု မဟတိယာ စ ယက္ခသေနာယာတိအာဒီဟိ စတူဟိ သေနာဟိ အာရက္ခံ သံဝိဒဟိတွာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ။ပေ.။ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာတိ ဧတ္ထ အဘိက္ကန္တသဒ္ဒေါ ခယသုန္ဒရာဘိရူပအဗ္ဘနုမောဒနာဒီသု ဒိဿတိ။ တတ္ထ “အဘိက္ကန္တာ, ဘန္တေ ရတ္တိ, နိက္ခန္တော ပဌမော ယာမော, စိရနိသိန္နော ဘိက္ခုသင်္ဃော ဥဒ္ဒိသတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဘိက္ခူနံ ပါတိမောက္ခ”န္တိ (အ. နိ. ၈.၂၀) ဧဝမာဒီသု ခယေ ဒိဿတိ။ “အယံ ဣမေသံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အဘိက္ကန္တတရော စ ပဏီတတရော စာ”တိ (အ. နိ. ၄.၁၀၀) ဧဝမာဒီသု သုန္ဒရေ။

> “ကော မေ ဝန္ဒတိ ပါဒါနိ, ဣဒ္ဓိယာ ယသသာ ဇလံ။
> အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန, သဗ္ဗာ ဩဘာသယံ ဒိသာ”တိ။ (ဝိ. ဝ. ၈၅၇)။

ဧဝမာဒီသု အဘိရူပေ။ “အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမာတိ (ပါရာ. ၁၅) ဧဝမာဒီသု အဗ္ဘနုမောဒနေ ။ ဣဓ ပန ခယေ။ တေန အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ, ပရိက္ခီဏာယ ရတ္တိယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာတိ ဣဓ အဘိက္ကန္တသဒ္ဒေါ အဘိရူပေ။ ဝဏ္ဏသဒ္ဒေါ ပန ဆဝိထုတိကုလဝဂ္ဂကာရဏသဏ္ဌာနပမာဏရူပါယတနာဒီသု ဒိဿတိ။ တတ္ထ “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောသိ ဘဂဝါ”တိ (မ. နိ. ၂.၃၉၉) ဧဝမာဒီသု ဆဝိယံ။ “ကဒါ သညူဠှာ ပန တေ, ဂဟပတိ, ဣမေ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဝဏ္ဏာ”တိ (မ. နိ. ၂.၇၇) ဧဝမာဒီသု ထုတိယံ။ “စတ္တာရောမေ, ဘော ဂေါတမ, ဝဏ္ဏာ”တိ (ဒီ. နိ. ၁.၂၆၆) ဧဝမာဒီသု ကုလဝဂ္ဂေ။ “အထ ကေန နု ဝဏ္ဏေန ဂန္ဓထေနောတိ ဝုစ္စတီ”တိအာဒီသု (သံ. နိ. ၁.၂၃၄) ကာရဏေ။ “မဟန္တံ ဟတ္ထိရာဇဝဏ္ဏံ အဘိနိမ္မိနိတွာ”တိ (သံ. နိ. ၁.၁၃၈) ဧဝမာဒီသု သဏ္ဌာနေ။ “တယော ပတ္တဿ ဝဏ္ဏာ”တိ (ပါရာ. ၆၀၂) ဧဝမာဒီသု ပမာဏေ။ “ဝဏ္ဏော ဂန္ဓော ရသော ဩဇာ”တိ ဧဝမာဒီသု ရူပါယတနေ။ သော ဣဓ ဆဝိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေန “အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ အဘိရူပစ္ဆဝီ”တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ကေဝလကပ္ပန္တိ ဧတ္ထ ကေဝလသဒ္ဒေါ အနဝသေသယေဘုယျအဗျာမိဿာနတိရေကဒဠှတ္ထဝိသံယောဂါဒိအနေကတ္ထော။ တထာ ဟိဿ “ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယ”န္တိ (ပါရာ. ၁) ဧဝမာဒီသု အနဝသေသတာ အတ္ထော။ “ကေဝလကပ္ပာ စ အင်္ဂမာဂဓာ ပဟူတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ အာဒါယ အဘိက္ကမိဿန္တီ”တိ (မဟာဝ. ၄၃) ဧဝမာဒီသု ယေဘုယျတာ။ “ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတီ”တိ (မဟာဝ. ၁) ဧဝမာဒီသု အဗျာမိဿတာ။ “ကေဝလံ သဒ္ဓါမတ္တကံ နူန အယမာယသ္မာ”တိ (အ. နိ. ၆.၅၅) ဧဝမာဒီသု အနတိရေကတာ။ “အာယသ္မတော, ဘန္တေ, အနုရုဒ္ဓဿ ဗာဟိကော နာမ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ကေဝလကပ္ပံ သင်္ဃဘေဒါယ ဌိတော”တိ (အ. နိ. ၄.၂၄၃) ဧဝမာဒီသု ဒဠှတ္ထတာ။ “ကေဝလီ ဝုသိတဝါ ဥတ္တမပုရိသောတိ ဝုစ္စတီ”တိ (အ. နိ. ၁၀.၁၂) ဧဝမာဒီသု ဝိသံယောဂေ။ ဣဓ ပနဿ အနဝသေသတ္ထော အဓိပ္ပေတော။

ကပ္ပသဒ္ဒေါ ပနာယံ အဘိသဒ္ဒဟနတေဟာရကာလပညတ္တိဆေဒနဝိကပ္ပလေသသမန္တဘာဝါဒိအနေကတ္ထော။ တထာ ဟိဿ “ဩကပ္ပနိယမေတံ ဘောတော ဂေါတမဿ။ ယထာ တံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာ”တိ (မ. နိ. ၁.၃၈၇) ဧဝမာဒီသု အဘိသဒ္ဒဟနမတ္ထော။ “အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဟိ သမဏကပ္ပေဟိ ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိတု”န္တိ

တု''န္တိ (စူဠဝ. ၂၅၀) ဧဝမာဒီသု တေဟာရေ။ ''ယေန သုဒံ နိစ္စကပ္ပံ ဝိဟရာမီ''တိ (မ. နိ. ၁.၃၈၇) ဧဝမာဒီသု ကာလေ။ ''ကူစ္စာယသ္မာ ကပ္ပေ''တိ (သု. နိ. ၁၀၉၈) ဧဝမာဒီသု ပညတ္တိ။ ''အလင္ကတော ကပ္ပိတကေသမဿု''တိ (ဝိ. ဝ. ၁၀၉၄) ဧဝမာဒီသု ဆေဒနံ။ ''ကပ္ပတိ ဒ္ဝင္ဂုလကပ္ပေ''တိ (စူဠဝ. ၄၄၆) ဧဝမာဒီသု ဝိကပ္ပေ, အတ္ထိ ကပ္ပေ နိပဇ္ဇိ တု''န္တိ (အ. နိ. ၈.၈၀) ဧဝမာဒီသု လေသေ။ ''ကေဝလကပ္ပံ ဝေဠုဝနံ ဩဘာသေတွ''တိ (သံ. နိ. ၁.၉၄) ဧဝမာဒီသု သမန္တဘာဝေ။ ဣဓ ပန သမန္တဘာဝေ အတ္ထော အဓိပ္ပေတော။ တသ္မာ ''ကေဝလကပ္ပံ ဂိဇ္ဈကူဋ္''န္တိ ဧတ္ထ အန ဝသေသံ သမန္တတော ဂိဇ္ဈကူဋန္တိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဩဘာသေတွတိ ဝဏ္ဏမာလာလင်္ကာရသရီရသမုဋ္ဌိတာယ အာဘာယ ဖရိတွ, စန္ဒိမာ ဝိယ သူရိယော ဝိယ စ ဧကောဘာသံ ဧကပဇ္ဇောတံ ကရိတွတိ အတ္ထော။ **ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု** တိ ဒေဝတာနံ ဒသဗလဿ သန္တိကေ နိသိန္န ဌာနံ နာမ န ဗဟု, ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ ပရိတ္တကရဝဝသေန နိသီဒိံသု။

၂၇၆. ဝေဿဝဏော တိ ကိဉ္စာပိ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော အာဂတာ, ဝေဿဝဏော ပန ဒသဗလဿ ဝိဿ သာသိကော ကထာပဝတ္တနေ ဖွတ္တော သုသိက္ခိတော, တသ္မာ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေစ။ **ဥဠာရာ**တိ မဟေသက္ခာနုဘာဝသမ္ပန္နာ။ **ဟဏာတိဟတာ ဝေရမဏိယာ**တိ ဟဏာတိပာတေ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကံ အာဒီနဝံ ဒဿေတွာ တတော ဝေရမဏိယာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **တတ္ထ သန္တိ ဥဠာရာ ယက္ခာ နိတသိနော**တိ တေသု သေနာသနေသု သန္တိ ဥဠာရာ ယက္ခာ နိဗဒ္ဓတသိနော။ **အာဠာနာဋိယန္တိ** အာဠာနာဋနဂရေ ဗဒ္ဓတ္တာ ဓဝံနာမံ။ ကိံ ပန ဘဂဝတော အပစ္စက္ခဓမ္မော နာမ အတ္ထီတိ, နတ္ထိ။ အထ ကသ္မာ ဝေဿဝဏော ''ဥဂ္ဂဏှာတု, ဘန္တေ, ဘဂဝ''တိအာဒိမာဟ? ဩကာသကရဏတ္ထံ။ သော ဟိ ဘဂဝန္တံ ဣမံ ပရိတ္တံ သာဝေတုံ ဩကာသံ ကာရေန္တော ဧဝမာဟ။ သတ္ထု ကထိတေ ဣမံ ပရိတ္တံ ဂရု ဘဝိဿတီတိပိ အာဟ။ **ဖာသုဝိဟာရာယာ**တိ ဂမနဋ္ဌာနာဒီသု စတူသု ဣရိယာပထေသု သုခဝိဟာရာယ။

၂၇၇. စက္ခုမန္တဿ တိ န ဝိပဿီယေဝ စက္ခုမာ, သတ္တပိ ဗုဒ္ဓာ စက္ခုမန္တော, တသ္မာ ဧကေကဿ ဗုဒ္ဓဿ ဧ တာနိ သတ္တ သတ္တ နာမာနိ ဟောန္တိ။ သဗ္ဗေပိ ဗုဒ္ဓာ စက္ခုမန္တော, သဗ္ဗေ သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပိနော, သဗ္ဗေ နှာတကိလေ သတ္တာ နှာတကာ။ သဗ္ဗေ မာရသေနာပမဒ္ဒိနော, သဗ္ဗေ ဝုသိတဝန္တော, သဗ္ဗေ ဝိမုတ္တာ, သဗ္ဗေ အင်္ဂတော ရ သ္မီနံ နိက္ခန္တတ္တာ အင်္ဂီရသာ။ န ကေဝလဥ္စ ဗုဒ္ဓာနံ တောနေဝ သတ္တ နာမာနိ အသင်္ချေယျာနိ နာမာနိ သဂုဏေန မဟေသိနောတိ ဝုတ္တံ။

ဝေဿဝဏော ပန အတ္တနော ဟာကဋ္ဌနာမဝသေန ဧဝမာဟ။ **တေ ဇနာ**တိ ဣဓ ခီဏာသဝ ဇနာတိ အဓိပ္ပေတာ။ **အပိ သုဏာထ**တိ ဒေသနာသီသမတ္တမေတံ, အမုသာ အပိသုဏာ အဖရုသာ မန္တဘာဏိနောတိ အတ္ထော ။ **မဟတ္တာ** တိ မဟ န္တဘာဝံ ပတ္တာ။ ''မဟန္တာ''တိပိ ပာဌော, မဟန္တာတိ အတ္ထော။ **ဝီတသာရဒာ**တိ နိဿာရဇာ ဝိဂတလောမဟံသာ။

ဟိတန္တိ မေတ္တာဖရဏေန ဟိတံ။ **ယံ နမဿန္တိ** တိ ဧတ္ထ ယန္တိ နိပါတမတ္တံ။ **မဟတ္တ** န္တိ မဟန္တံ။ အယ မေဝ တ ပါဌော, ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ ''ယေ စာပိ လောကေ ကိလေသနိဗ္ဗာနေန နိဗ္ဗုတာ ယထာဘူတံ ဝိပဿိသုံ, ဝိဇ္ဇာဒိ ဂုဏသမ္ပန္နဥ္စ ဟိတံ ဒေဝမနုဿာနံ ဂောတမံ နမဿန္တိ, တေ ဇနာ အပိသုဏာ, တေသမ္ပိ နမတ္ထု''တိ။ အဋ္ဌကထာ ယံ ပန တေ ဇနာ အပိသုဏာတိ တေ ဗုဒ္ဓာ အပိသုဏာတိ ဧဝံ ပဌမကထာယ ဗုဒ္ဓာနံယေဝ ဝဏ္ဏော ကထိတော, တသ္မာ ပဌမ ကထာ သတ္တန္နံ ဗုဒ္ဓာနံ ဝသေန ဝုတ္တာ။ ဒုတိယကထာယ ''ဂောတမ''န္တိ ဒေသနာမုခမတ္တမေတံ။ အယမ္ပိ ဟိ သတ္တန္နံ ယေဝ ဝသေန ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယဥ္ဟေတ္ထ အတ္ထော – လောကေ ပဏ္ဍိတာ ဒေဝမနုဿာ ယံ နမဿန္တိ ဂောတမံ, တဿ စ တတော ပုရိမာနဥ္စ ဗုဒ္ဓာနံ နမတ္ထူတိ။

၂၇၈. ယတော ဥဂ္ဂစ္ဆတီ တိ ယတော ဌာနတော ဥဒေတိ။ **အာဒိစ္စော** တိ အဒိတိယာ ပုတ္တော, ဝေဝစနမတ္တံ တ တော် သူရိယသဒ္ဒဿ။ မဟန္တံ မဏ္ဍလံ အဿာတိ **မဏ္ဍလီမဟာ။ ယဿ စုဂ္ဂစ္ဆမာနဿ** တိ ယမှိ ဥဂ္ဂစ္ဆ မာနေ။ **သံဝရီပိ နိရုဇ္ဈတီ** တိ ရတ္တိ အန္တရဓာယတိ။ **ယဿ စုဂ္ဂတေ** တိ ယသ္မိံ ဥဂ္ဂတေ။

ရဟဒေတိ ဥဒကရဟဒေ။ **တတ္ထာ** တိ ယတော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ သူရိယော, တသ္မိံ ဌာနေ။ **သမုဒ္ဒေ** တိ ယော သော ရ ဟဒေတိ ဝုတ္တော, သော န အညော, အထ ခော သမုဒ္ဒော။ **သရိတောဒကော**တိ ဝိသဋောဒကော, သရိတာ နာနပ္ပကာရာ

နဒိယော အသ္သ ဥဒကေ ပဝိဋ္ဌာတိ တ **သရိတောဒကော။ ဧဝံ တံ တတ္ထ ဇာနန္တိ** တိ တံ ရဟဒံ တတ္ထ ဧဝံ ဇာနန္တိ ။ ကိန္တိ ဇာနန္တိ? သမုဒ္ဒော သရိတောဒကောတိ ဧဝံ ဇာနန္တိ။

ဣတောတိ သိနေရုတော တ တေသံ နိသိန္နဋ္ဌာနတော တ။ **ဇနောတိ** အယံ မဟာဇနော။ **ဧနာမာတိ** ဣန္ဒနာမေန ဧနာမာ။ သဗ္ဗေသံ ကိရ တေသံ သက္ကသ္သ ဒေဝရညော နာမမေဝ နာမမကံသု။ **အသီတိ ဒသ ဧကော စာတိ** ဧနေဝုတိ ဇနာ။ **ဣန္ဒနာမာ** တိ ဣန္ဒောတိ ဧဝံနာမာ။ **ဗုဒ္ဓံ အာဒိစ္စဗန္ဓုန** န္တိ ကိလေသနိဒ္ဒာပဂမနေနာပိ ဗုဒ္ဓံ။ အာဒိစ္စေန သမာနဂေ တ္တတာယပိ အာဒိစ္စဗန္ဓုနံ။ **ကုသလေန သမေက္ခသီ** တိ အနဝဇ္ဇေန နိပုဏေန တ သဗ္ဗညုတဉာဏေန မဟာဇနံ ဩလောကေသိ။ **အမနုဿာပိ တံ ဝန္ဒန္တိ** တိ အမနုဿာပိ တံ ''သဗ္ဗညုတဉာဏေန မဟာဇနံ ဩလောကေသီ''တိ ဝတွာ ဝန္ဒန္တိ။ **သုတံ နေတံ အဘိဏှဟသောတိ** ဧတံ အမှေဟိ အဘိက္ခဏံ သုတံ။ **ဇိနံ ဝန္ဒထ ဂေါတမံ, ဇိနံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမန္တိ** အမှေဟိ ပုဋ္ဌာ ဇိနံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမန္တိ ဝဒန္တိ။

၂၇၉. **ယေန ပေတာ ပဝုစ္စန္တိ** တိ ပေတာ နာမ ကာလင်္ကတာ, တေ ယေန ဒိသာဘာဂေန နီဟရိယန္တူတိ ဝုစ္စန္တိ။ **ပိသုဏာ ပိဋ္ဌိမံသိကာ** တိ ပိသုဏာတစာ ဧဝေ ပိဋ္ဌိမံသံ ခာဒန္တာ ဝိယ ပရမ္မုခာ ဂရဟကာ စ။ ဧတေ စ ယေန နီဟရိယန္တူတိ ဝုစ္စန္တိ, သဗ္ဗေပိ ဟေတေ ဒက္ခိဏဒ္ဝါရေန နီဟရိတွာ ဒက္ခိဏတော နဂရသ္သ ဃာတနံ တ ဆိဇ္ဇန္တု တ ဟညန္တု တတိ ဧဝံ ဝုစ္စန္တိ။ **ဣတော သာ ဒက္ခိဏာ ဒိသာ** တိ ယေန ဒိသာဘာဂေန တေ ပေတာ စ ပိသုဏာဒိကာ စ နီဟရိယန္တူတိ ဝုစ္စန္တိ, ဣတော သာ ဒက္ခိဏာ ဒိသာ။ **ဣတောတိ** သိနေရုတော တ တေသံ နိသိန္နဋ္ဌာနတော တ။ **ကုမ္ဘဏ္ဍာန** န္တိ တေ ကိရ ဒေဝတ မဟောဒရာ ဟောန္တိ, ရဟဿင်္ဂမ္ပိ စ နေသံ ကုမ္ဘော ဝိယ မဟန္တံ ဟောတိ။ တသ္မာ ကုမ္ဘဏ္ဍာတိ ဝုစ္စန္တိ။

၂၈၀. **ယတ္ထ စောဂ္ဂစ္ဆတိ သူရိယော** တိ ယသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ သူရိယော အတ္ထံ ဂစ္ဆတိ။

၂၈၁. **ယေနာတိ** ယေန ဒိသာဘာဂေန။ **မဟာနေရူတိ** မဟာသိနေရု ပဗ္ဗတရာဇာ။ **သုဒဿနော** တိ သောဝဏ္ဏမယတ္တာ သုန္ဒရဒဿနော။ သိနေရုဿ ဟိ ဟာစီနပဿံ ရဇတမယံ, ဒက္ခိဏပဿံ မဏိမယံ , ပစ္ဆိမပဿံ ဖလိကမယံ, ဥတ္တရပဿံ သောဝဏ္ဏမယံ, တံ မနုညဒဿနံ ဟောတိ။ တသ္မာ ယေန ဒိသာဘာဂေန သိနေရု သုဒဿနောတိ အယမေတ္ထတ္ထော။ **မနုဿာ တတ္ထ ဇာယန္တိ** တိ တတ္ထ ဥတ္တရကုရုမှိ မနုဿာ ဇာယန္တိ။ **အမမာတိ** ဝတ္ထာဘရဏာဟ နဘောဇနာဒီသုပိ မမတ္တဝိရဟိတာ။ **အပရိဂ္ဂဟာ** တိ ဣတ္ထိပရိဂ္ဂဟေန အပရိဂ္ဂဟာ။ တေသံ ကိရ ''အယံ မယှံ ဘရိယာ''တိ မမတ္တံ န ဟောတိ, မာတရံ တ ဘဂိနိံ တ ဒိသွာ ဆန္ဒရာဂေါ နုပ္ပဇ္ဇတိ။

နပိ နီယန္တိ နင်္ဂလာ တိ နင်္ဂလာနိပိ တတ္ထ ''ကသိကမ္မံ ကရိဿာမာ''တိ န ခေတ္တံ နီယန္တိ။ **အကဋ္ဌပာကိမ** န္တိ အကဋ္ဌေ ဘူမိဘာဂေ အရညေ သယမေဝ ဇာတံ။ **တဏ္ဍုလပ္ဖလ** န္တိ တဏ္ဍုလာဝ တဿ ဖလံ ဟောတိ။

တုဏ္ဍိကီရေ ပစိတွာန တိ ဥက္ခလိယံ အာကိရိတွာ နိဒ္ဓူမင်္ဂာရေန အဂ္ဂိနာ ပစိတွာ။ တတ္ထ ကိရ ဇောတိကပာသာဏာ နာမ ဟောန္တိ။ အထ ခော တေ တယော ပာသာဏေ ဌပေတွာ တံ ဥက္ခလိံ အာရောပေန္တိ။ ပာသာဏေဟိ တေဇော သမုဋ္ဌဟိတွာ တံ ပစတိ။ **တတော ဘုဥ္ဇန္တိ ဘောဇန** န္တိ တတော ဥက္ခလိတော ဘောဇနမေဝ ဘုဥ္ဇန္တိ, အညော သူပေ တ ဗျဥ္ဇနံ တ န ဟောတိ, ဘုဥ္ဇန္တာနံ စိတ္တာနုကူလောယေဝဿ ရသော ဟောတိ။ တေ တံ ဌာနံ သမ္ပတ္တာနံ ဒေန္တိယေဝ, မစ္ဆရိယစိတ္တံ နာမ န ဟောတိ။ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓာဒယောပိ မဟိဒ္ဓိကာ တတ္ထ ဂန္တွာ ပိဏ္ဍပာတံ ဂဏှန္တိ။

ကဝိံ ဧကခုရံ ကတွာတိ ကဝိံ ဂဟေတွာ ဧကခုရံ တဟာနမေဝ ကတွာ။ တံ အဘိရုယှ ဝေဿဝဏဿ ပရိစာရကာ ယက္ခာ။ **အနုယန္တိ ဒိသောဒိသ** န္တိ တာယ တာယ ဒိသာယ စရန္တိ။ **ပသုံ ဧကခုရံ ကတွာတိ** ဌပေတွာ ကဝိံ အဝသေသစတုပ္ပဒဇာတိကံ ပသုံ ဧကခုရံ တဟာနမေဝ ကတွာ ဒိသောဒိသံ အနုယန္တိ။

ဣတ္ထိံ တ တဟာနံ ကတွာ တိ ယေဘုယျေန ဂဗ္ဘိနိံ မာတုကာမံ တဟာနံ ကရိတွာ။ တဿာ ပိဋ္ဌိယာ နိသီဒိတွာ စရန္တိ။ တဿာ ကိရ ပိဋ္ဌိ ဩနမိတုံ သဟတိ။ ဣတရာ ပန ဣတ္ထိယော ယာနေ ယောဇေန္တိ။ **ပုရိသံ တဟာနံ ကတွာ** တိ ပုရိသေ ဂဟေတွာ ယာနေ ယောဇေန္တိ။ ဂဏှန္တာ စ သမ္မာဒိဋ္ဌိကေ ဂဟေတုံ န သက္ကောန္တိ။ ယေဘုယျေန ပ

စုန္တိမိလက္ခုတသိကော ဂဏ္ဍာဟန္တိ။ အညတရော ကိရေတ္ထ ဇာနပဒော ကေသ္သ ထေရသ္သ သမီပေ နိသိဒိတ္ဝာ နိဒ္ဒါယတိ, ထေရော "ဥပာသက အတိဝိယ နိဒ္ဒါယသီ"တိ ပုစ္ဆိ။ "အဇ္ဇ, ဘန္တေ, သဗ္ဗရတ္တိံ ဝေသ္သဝဏ္ဏာသေဟိ ကိလမိတောမှတီ"တိ အာဟ။

ကုမာရီ တဟန် ကတ္ဝာတိ ကုမာရိယော ဂဟေတ္ဝာ ကေခုရံ တဟန် ကတ္ဝာ ရထေ ယောဇေန္တိ။ **ကုမာရတဟနေပိ** သေဝ နယော။ **ပစာရာ တသ္သ ရာဇိနော** တိ တသ္သ ရညော ပရိစာရိကာ။ **ဟတ္ထိယာနံ အသ္သယာန** န္တိ န ကေဝလံ ကေယာနာဒီနိယေဝ, ဟတ္ထိအသ္သယာနာဒီနိပိ အဘိရုဟိတ္ဝာ ဝိစရန္တိ။ **ဒိဗ္ဗံ ယာန** န္တိ အညမ္ပိ နေသံ ဗဟုဝိဓံ ဒိဗ္ဗယာနံ ဥပဋ္ဌိတမေဝ ဟောတိ, တေနိ တာဝ နေသံ ဥပကပ္ပနယာနာနိ။ တေ ပန ဟသာဒေ ဝရသယနမ္ဟိ နိပန္နာပိ ပီဌသိဝိကာဒိသု စ နိသိန္နာပိ ဝိစရန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဟသာအ သိဝိကာ စေတ"တိ။ **မဟာရာဇဿ ယသသ္သိနော** တိ ဇဝံ အာနုဘာဝသမ္ပန္နသ္သ ယသသ္သိနော မဟာရာဇဿ တောနိ ယာနာနိ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။

တသ္သ စ နဂရာ အဟု အန္တလိက္ခေ သုမာပိတာ တိ တသ္သ ရညော အာကာသေ သုဋ္ဌု မာပိတာ ဧတေ အာဋ္ဌာနာဋ္ဌာဒိကာ နဂရာ အဟေသုံ, နဂရာနိ ဘဝိံသူတိ အတ္ထော။ ကေဥပ္ပဟိသ္သ နဂရံ အာဋ္ဌာနာဋ္ဌာ နာမ အာသိ, ဧကံ ကုသိနာဋ္ဌာ နာမ, ဧကံ ပရကုသိနာဋ္ဌာ နာမ, ဧကံ နာဋ္ဌသုရိယာ နာမ, ဧကံ ပရကုသိဋ္ဌနာဋ္ဌာ နာမ။

ဥတ္တရေန ကသိဝန္တော တိ တသ္မိံ ဌတ္ဝာ ဥဇုံ ဥတ္တရဒိသာယ ကသိဝန္တော နာမ အညံ နဂရံ။ **ဇနောဃမပရေန စာ** တိ တေသ္သ အပရဘာဂေ ဇနောဃံ နာမ အညံ နဂရံ။ **နဝနဝတိယော**တိ အညမ္ပိ နဝနဝတိယော နာမ ဧကံ နဂရံ။ အပရံ အမ္ဗရအမ္ဗရဝတိယော နာမ။ **အာဋ္ဌကမန္ဒာ** တိ အပရမ္ပိ အာဋ္ဌကမန္ဒာ နာမ ရာဇဓာနီ။

တသ္မာ ကုဝေရော မဟာရာဇာတိ အယံ ကိရ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ ကုဝေရော နာမ ဗြာဟ္မဏော ဟုတ္ဝာ ဥစ္ဆုဝပ္ပံ ကာရေတ္ဝာ သတ္တ ယန္တာနိ ယောဇေသိ။ ဧကိသ္သာယ ယန္တသာလာယ ဥဋ္ဌိတံ အာယံ အာဂတာဂတသ္သ မဟာဇနသ္သ ဒတ္ဝာ ပုညံ အကာသိ။ အဝသေသသာလာဟိ တတ္တော ဗဟုတရော အာယော ဥဋ္ဌာသိ, သော တေန ပသီဒိတ္ဝာ အဝသေသသာလာသုပိ ဥပ္ပန္နကံ ဂဟေတ္ဝာ ဝီသတိ ဝသ္သသဟသ္သာနိ အန္နံ အဒာသိ။ သော ကာလံ ကတ္ဝာ စာတုမဟာရာဇိကေသု ကုဝေရော နာမ ဒေဝပုတ္တော ဇာတော။ အပရဘာဂေ ဝိသာဏာယ ရာဇဓာနိယာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဝေသ္သဝဏော တိ ဝုစ္စတိ။

ပစ္စေသန္တော ပကာသေန္တိ တိ ပဋိသေန္တော ဝိသုံ ဝိသုံ အတ္တေ ဥပပရိက္ခမာနာ အနုသာသမာနာ အညေ ဒုတဒသ ယက္ခရဋ္ဌိကာ ပကာသေန္တိ။ တေ ကိရ ယက္ခရဋ္ဌိကာ သာသနံ ဂဟေတ္ဝာ ဒုတဒသန္နံ ယက္ခအေတရိကာနံ နိဝေဒေန္တိ။ ယက္ခအေတရိကာ တံ သာသနံ မဟာရာဇဿ နိဝေဒေန္တိ။ ဣဒါနိ တေသံ ယက္ခရဋ္ဌိကာနံ နာမံ ဒသ္သေန္တော **တတောလာ**တိအာဒိမာဟ။ တေသု ကိရ ဧကော တတောလာ နာမ, ဧကော တတ္တလာ နာမ, ဧကော တတောတလာ နာမ, ဧကော ဩဇသိ နာမ, ဧကော တေဇသိ နာမ, ဧကော တတောဇသီ နာမ။ **သူရော ရာဇာ**တိ ဧကော သူရော နာမ, ဧကော ရာဇာ နာမ, ဧကော သူရောရာဇာ နာမ, **အရိဋ္ဌော နေမိ** တိ ဧကော အရိဋ္ဌော နာမ, ဧကော နေမိ နာမ, ဧကော အရိဋ္ဌနေမိ နာမ။

ရဟာဒောပိ တတ္ထ ဓရဏီ နာမာ တိ တတ္ထ ပနေကော နာမေန ဓရဏီ နာမ ဥဒကရဟာဒော အတ္ထိ, ပဏ္ဏာသယောဇနာ မဟာပေါက္ခရဏီ အတ္ထီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ယတော မေဃာ ပဝသ္သန္တိ** တိ ယတော ပေါက္ခရဏိတော ဥဒကံ ဂဟေတ္ဝာ မေဃာ ပဝသ္သန္တိ။ **ဝသ္သာ ယတော ပတာယန္တိ** တိ ယတော ဝုဋ္ဌိယော အဝတ္ထရမာနာ နိဂစ္ဆန္တိ။ မေဃေသု ကိရ ဥဋ္ဌိတေသု တတော ပေါက္ခရဏိတော ပုရာဏဉဒကံ ဘသ္သတိ။ ဥပရိ မေဃော ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ တံ ပေါက္ခရဏိံ နဝေဒကေန ပူရေတိ။ ပုရာဏောဒကံ ဟေဋ္ဌိမံ ဟုတ္ဝာ နိက္ခမတိ။ ပရိပုဏ္ဏာယ ပေါက္ခရဏိယာ ဝလာဟကာ ဝိဂစ္ဆန္တိ။ **သဘာပီ**တိ သဘာ။ တသ္သာ ကိရ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ သာလဝတိယာ နာမ လတာယ ပရိက္ခိတ္တော ဒွါဒသယောဇနိကော ရတနမဏ္ဍပော အတ္ထိ, တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ပယိရုပာသန္တိ တိ နိသီဒန္တိ။ **တတ္ထ နိစ္စဖလာ ရုက္ခာ** တိ တသ္မိံ ဌာနေ တံ မဏ္ဍပံ ပရိတရေတ္ဝာ သဒာ ဖလိတာ အမ္ဗဇမ္ဗုအာဒယော ရုက္ခာ နိစ္စပုပ္ဖိတာ စ စမ္ပကမာလာဒယောတိ ဒသ္သေတိ။ **နာနာဒိဇဂဏာယုတာ**တိ ဝိဝိဓပက္ခိသင်္ဃသမာကုလာ။ **မယူရကောဉ္စာဘိရုဒာ** တိ မယူရေဟိ ကောဉ္စသကုဏေဟိ စ အဘိရုဒာ ဥပဂီတာ။

ဇီဝဥ္စိဝကသဒ္ဒေတ္တာ တိ "ဇီဝ ဇီဝ"တိ ဧဝံ ဝိရဝန္တာနံ ဇီဝဉ္စိဝကသကုဏာနမ္ပိ ဧတ္ထ သဒ္ဒော အတ္ထိ။ **သြဋ္ဌ ဝစိတ္တကာ**တိ "ဥဋ္ဌေဟိ, စိတ္တ, ဥဋ္ဌေဟိ စိတ္တာ"တိ ဧဝံ ဝဿမာနာ ဥဋ္ဌဝစိတ္တကသကုဏာပိ တတ္ထ ဝိစရန္တိ။ **ကုက္ကုဋ္ဌကာ** တိ ဝနကုက္ကုဋ္ဌကာ။ **ကုဋီရကာ**တိ သုဝဏ္ဏကက္ကဋကာ။ **ဝနေ**တိ ပဒုမဝနေ။ **ပေါက္ခရသာတကာ** တိ ပေါက္ခရသာတကာ နာမ သကုဏာ။

သုကသာဠိကသဒ္ဒေတ္တာ တိ သုကာနဉ္စ သာဠိကာနဉ္စ သဒ္ဒော ဧတ္ထ။ **ဒဏ္ဍမာဏဝကာနိ စ** တိ မနုဿမုခသကုဏာ။ တေ ကိရ ဒ္ဒီပိဟိ ဟတ္ထေဟိ သုဝဏ္ဏဒဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဧကံ ပေါက္ခရပတ္တံ အက္ကမိတွာ အနန္တရေ ပေါက္ခရပတ္တေ သုဝဏ္ဏဒဏ္ဍံ နိက္ခိပန္တာ ဝိစရန္တိ။ **သောဘတိ သဗ္ဗကာလံ သာ**တိ သာ ပေါက္ခရဏီ သဗ္ဗကာလံ သောဘတိ။ **ကုဝေရနဠိနီ**တိ ကုဝေရဿ နဠိနီ ပဒုမသရဘူတာ, သာ ဓရဏီ နာမ ပေါက္ခရဏီ သအာ နိရန္တရံ သောဘတိ။

၂၈၂. **ယဿ ကဿစိ** တိ က္ကဒံ ဝေဿဝဏော အာဋ္ဌာနာဋိယံ ရက္ခံ နိဋ္ဌပေတွာ တဿာ ပရိကမ္မံ ဒဿေန္တော အာဟ။ တတ္ထ **သုဂ္ဂဟိတာ** တိ အတ္ထဥ္စ ဗျဉ္ဇနဉ္စ ပရိသောဓေတွာ သုဋ္ဌု ဥဂ္ဂဟိတာ။ **သမတ္တာ ပရိယာပုတာ**တိ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ အဟာပေတွာ ပရိပုဏ္ဏံ ဥဂ္ဂဟိတာ။ အတ္ထမ္ပိ ဟဋ္ဌိမ္ပိ ဝိသံဝာဒေတွာ သဗ္ဗသော တ ပန အပ္ပဂုဏံ ကတွာ ဘဏန္တဿ ဟိ ပရိတ္တံ တေဇဝန္တံ န ဟောတိ, သဗ္ဗသော ပဂုဏံ ကတွာ ဘဏန္တဿေဝ တေဇဝန္တံ ဟောတိ။ လာဘဟေတု ဥဂ္ဂဟေတွာ ဘဏန္တဿာပိ အတ္ထံ န သာဓေတိ, နိဿရဏပက္ခေ ဌတွာ မေတ္တံ ပုရေစာရိကံ ကတွာ ဘဏန္တဿေဝ အတ္ထာယ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **ယက္ခပစာရော** တိ ယက္ခပရိစာရကော။

ဝတ္ထုံ တ တိ ဃရဝတ္ထုံ တ။ **တသံ တ**တိ တတ္ထ နိဗဒ္ဓတသံ တ။ **သမိတိန္တိ** သမာဂမံ။ **အနာဝယှဟန္တိ** န အာဝဟယုတ္တံ။ **အဝိဝယှဟန္တိ** န ဝိဝဟယုတ္တံ။ တေန သဟ အာဝဟဝိဝဟံ န ကရေယျုန္တိ အတ္ထော။ **အတ္တာဟိပိ ပရိပုဏ္ဏာဟီ**တိ "ကဋ္ဌာရက္ခိ ကဋ္ဌာရဒ္ဒက္ခာ"တိ ဧဝံ ဧတေသံ အတ္တဘာဝံ ဥပနေတွာ ဝုတ္တာဟိ ပရိပုဏ္ဏဗျဉ္ဇနာဟိ ပရိဘာသာဟိ ပရိဘာသေယျုံ ယက္ခအက္ကောသေဟိ နာမ အက္ကောသေယျုန္တိ အတ္ထော။ **ရိတ္တမ္ပိဿ ပတ္တန္တိ** ဘိက္ခုနံ ပတ္တသဒိသမေဝ လောဟပတ္တံ ဟောတိ။ တံ သီသေ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ယာဝ ဂလတဋ္ဋကာ ဘဿတိ။ အထ နံ မဇ္ဈေ အယောခီလေန အာကောဋ္ဋေန္တိ။

စဏ္ဍာ တိ ကောဓနာ။ **ရုဒ္ဓာ** တိ ဝိရုဒ္ဓာ။ **ရဘသာ**တိ ကရဏုတ္တရိယာ။ **နေဝ မဟာရာဇာနံ အာဒိယန္တိ** တိ ဝစနံ န ဂဏှန္တိ, အာဏံ န ကရောန္တိ။ **မဟာရာဇာနံ ပုရိသကာနန္တိ** အဋ္ဌဝီသတိယက္ခသေနာပတီနံ။ **ပုရိသကာနန္တိ** ယက္ခသေနာပတီနံ ယေ မနုဿာ တေသံ။ **အဝရုဒ္ဓာ နာမာ** တိ ပစ္စာမိတ္တာ ဝေရိနော။ **ဥဇ္ဈာပေတဗ္ဗန္တိ** ပရိတ္တံ ဝတွာ အမနုဿေ ပဋိက္ကမာပေတုံ အသက္ကောန္တေန ဧတေသံ ယက္ခာနံ ဥဇ္ဈာပေတဗ္ဗံ, ဧတေ ဇာနာပေတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။

ပရိတ္တပရိကမ္မကထာ

က္ကဓ ပန ဌတွာ ပရိတ္တဿ ပရိကမ္မံ ကထေတဗ္ဗံ။ ပဌမမေဝ ဟိ အာဋ္ဌာနာဋိယသုတ္တံ န ဘဏိတဗ္ဗံ, မေတ္တသုတ္တံ ဓဇဂ္ဂသုတ္တံ ရတနသုတ္တန္တိ က္ကမာနိ သတ္တာဟံ ဘဏိတဗ္ဗာနိ။ သစေ မုဥ္စတိ, သုန္ဒရံ။ နော စေ မုဥ္စတိ, အာဋ္ဌာနာဋိယသုတ္တံ ဘဏိတဗ္ဗံ, တံ ဘဏန္တေန ဘိက္ခုနာ ပိဋ္ဌံ တ မံသံ တ န ခါဒိတဗ္ဗံ, သုသာနေ န ဝသိတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ? အမနုဿာ ဩကာသံ လဘန္တိ။ ပရိတ္တကရဏဋ္ဌာနံ ဟရိတုပလိတ္တံ ကာရေတွာ တတ္ထ ပရိသုဒ္ဓံ အာသနံ ပညပေတွာ နိသီဒိတဗ္ဗံ။

ပရိတ္တကာရကော ဘိက္ခု ဝိဟာရတော ဃရံ နေန္တေဟိ ဖလကာဝုဓေဟိ ပရိတရေတွာ နေတဗ္ဗော။ အဗ္ဘောကာသေ နိသီဒိတွာ န ဝတ္တဗ္ဗံ, ဒွါရဝါတပဟနာနိ ပိဒဟိတွာ နိသိန္နေန အာဝုဓဟတ္ထေဟိ သံပရိဝါရိတေန မေတ္တစိတ္တံ ပုရေစာရိကံ ကတွာ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပဌမံ သိက္ခာပဒါနိ ဂဟာပေတွာ သီလေ ပတိဋ္ဌိတဿ ပရိတ္တံ ကာတဗ္ဗံ။ ဧဝမ္ပိ မောစေတုံ အသက္ကောန္တေန ဝိဟာရံ အာနေတွာ စေတိယင်္ဂဏေ နိပဇ္ဇာပေတွာ အာသနပူဇံ ကာရေတွာ ဒီပေ ဇာလာပေတွာ စေတိယင်္ဂဏံ သမ္မဇ္ဇိတွာ မင်္ဂလကထာ ဝတ္တဗ္ဗာ။ သဗ္ဗသန္နိပါတော ဃောသေတဗ္ဗော။ ဝိဟာရဿ ဥပဝနေ ဇေဋ္ဌကရုက္ခော နာမ ဟောတိ, တတ္ထ ဘိက္ခုသံဃော တုမှာကံ အာဂမနံ ပဋိမာနေတီတိ ပဟိဏိတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗသန္နိပါတဋ္ဌာနေ အနာဂန္တုံ နာမ န လဗ္ဘတိ။ တတော အမနုဿဂဟိတကော "တွံ ကော နာမာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။

နာမေ ကထိတေ နာမေနေဝ အာလပိတဗ္ဗော။ ဣတ္ထန္နာမ တုယှံ မာလာဂန္ဓာဒီသု ပတ္တိံ အာသနပူဇာယ ပတ္တိံ ပိဏ္ဍပါတေ ပတ္တိံ, ဘိက္ခုသင်္ဃေန တုယှံ ပဏ္ဏာကာရတ္ထာယ မဟာမင်္ဂလကထာ ဝုတ္တာ, ဘိက္ခုသင်္ဃေ ဂါရဝေန ဧတံ မုဉ္စာဟီတိ မောစေတဗ္ဗော။ သစေ န မုဉ္စတိ, ဒေဝတာနံ အာရောစေတဗ္ဗံ “တုမှေ ဇာနာထ, အယံ အမနုဿော အမှာကံ ဝစနံ န ကရောတိ, မယံ ဗုဒ္ဓအာဏံ ကရိဿာမာ”တိ ပရိတ္တံ ကာတဗ္ဗံ။ ဧတံ တာဝ ဂိဟီနံ ပရိကမ္မံ။ သစေ ပန ဘိက္ခု အမနုဿေန ဂဟိတော ဟောတိ, အာသနာနိ ဓောဝိတ္ဝာ သဗ္ဗသန္နိပါတံ ဃောသာပေတ္ဝာ ဂန္ဓမာလာဒီသု ပတ္တိံ ဒတ္ဝာ ပရိတ္တံ ဘဏိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ ဘိက္ခူနံ ပရိကမ္မံ။

ဝိက္ကန္ဒိတဗ္ဗန္တိ သဗ္ဗသန္နိပါတံ ဃောသာပေတ္ဝာ အဋ္ဌဝီသတိ ယက္ခသေနာပတယော ကန္ဒိတဗ္ဗာ။ **ဝိရဝိတဗ္ဗ**န္တိ “အယံ ယက္ခော ဂဏှာတီ”တိအာဒီနိ ဘဏန္တေန တေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **ဂဏှာတီ**တိ သရီရေ အဓိမုစ္စတိ။ **အာဝိသတီ**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ အထ ဝါ လဂ္ဂတိ န အပေတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဟေဌေတီ**တိ ဥပ္ပန္နံ ရောဂံ ဝဍ္ဎေန္တော ဗာဓတိ။ **ဝိဟေဌေတီ**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **ဟိံသတီ**တိ အပ္ပမံသလောဟိတံ ကရောန္တော ဒုက္ခာပေတိ။ **ဝိဟိံသတီ**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **န မုဉ္စတီ** တိ အပ္ပမာဒကဟော ဟုတ္ဝာ မုဉ္စိတုံ န ဣစ္ဆတိ, ဧဝံ ဧတေသံ ဝိရဝိတဗ္ဗံ။

၂၈၃. ဣမာနိ ယေသံ ဧဝံ ဝိရဝိတဗ္ဗံ, တေ ဒဿေတုံ **ဣမေသံ ယက္ခာန**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဣန္ဒော သောမော**တိအာဒီနိ တေသံ နာမာနိ။ တေသု **ဝေဿာမိတ္တော**တိ ဝေဿာမိတ္တပဗ္ဗတဝါသီ ဧကော ယက္ခော။ **ယုဂန္ဓရော**ပိ ယုဂန္ဓရပဗ္ဗတဝါသီယေဝ။ **ဟိရိ နေတ္တိ စ မန္ဒိယော**တိ ဟိရိ စ နေတ္တိ စ မန္ဒိယော စ။ **မဏိ မာဏိ ဝရော ဒီဃော**တိ မဏိ စ မာဏိ စ ဝရော စ ဒီဃော စ။ **အထော သေရီသကော သဟာ**တိ တေဟိ သဟ အညော သေရီသကော နာမ။ “ဣမေသံ ယက္ခာနံ။ပေ.။ ဥဇ္ဈာပေတဗ္ဗ”န္တိ အယံ ယက္ခော ဣမံ ဟေဌေတိ ဝိဟေဌေတိ န မုဉ္စတီတိ ဧဝံ ဧတေသံ ယက္ခသေနာပတီနံ အာရောစေတဗ္ဗံ။ တတော တေ ဘိက္ခုသင်္ဃော အတ္တနော ဓမ္မအာဏံ ကရောတိ, မယမ္ပိ အမှာကံ ယက္ခရာဇအာဏံ ကရောမာတိ ဥဿုက္ကံ ကရိဿန္တိ။ ဧဝံ အမနုဿာနံ ဩကာသော န ဘဝိဿတိ, ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ဖာသု ဝိဟာရော စ ဘဝိဿတီတိ ဒဿေန္တော “အယံ ခေါ သာ, မာရိသ, အာဋာနာဋိယာ ရက္ခာ”တိအာဒိမာဟ။ တံ သဗ္ဗံ, တတော ပရဉ္စ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ

အာဋာနာဋိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀. သင်္ဂီတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၉၆. ဧဝံ မေ သုတန္တိ သင်္ဂီတိသုတ္တံ။ တတ္ရာယမပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ – **စာရိကံ စရမာနော**တိ နိဗဒ္ဓစာရိကံ စရမာနော။ တဒာ ကိရ သတ္ထာ ဒသသဟဿစက္ကဝာဠေ ဉာဏဇာလံ ပတ္ထရိတွာ လောကံ ဝောလောကယမာနော ဟာတနဂရတာသိနော မလ္လရာဇာနော ဒိသွာ ဣမေ ရာဇာနော မယှံ သဗ္ဗညုတညာဏဇာလဿ အန္တော ပညာယန္တိ, ကိံ နု ခေါတိ အာဝဇ္ဇန္တော ''ရာဇာနော ဧကံ သန္ဓာကရံ ကာရေသုံ, မယိ ဂတေ မင်္ဂလံ ဘဏာပေဿန္တိ, အဟံ ဝေသံ မင်္ဂလံ ဝတွာ ဥယျောဇေတွာ 'ဘိက္ခုသံဃဿ ဓမ္မကထံ ကထေဟီ'တိ သာရိပုတ္တံ ဝက္ခာမိ, သာရိပုတ္တော တီဟိ ပိဋကေဟိ သမ္မသိတွာ စုဒ္ဒသပဥှာဟိကေန ပဥှာသဟဿေန ပဋိမဏ္ဍေတွာ ဘိက္ခုသံဃဿ သင်္ဂီတိသုတ္တံ နာမ ကထေဿတိ, သုတ္တန္တံ အာဝဇ္ဇေတွာ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ဟာပုဏိဿန္တီ''တိ ဣမမတ္ထံ ဒိသွာ စာရိကံ ပက္ကန္တော။ တေန ဝုတ္တံ – ''မလ္လေသု စာရိကံ စရမာနော''တိ။

ဥဗ္ဘတကနဝသန္ဓာကရဝဏ္ဏနာ

၂၉၇. ဥဗ္ဘတက န္တိ တဿ နာမံ, ဥစ္စတ္တာ တ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ **သန္ဓာကရ** န္တိ နဂရမဇ္ဈေ သန္ဓာကရသာလာ။ **သမဏေန တ**တိ ဧတ္ထ ယသ္မာ ဃရဝတ္ထုပရိဂ္ဂဟကာလေယေဝ ဒေဝတာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂဏှန္တိ၊ တသ္မာ ဒေဝေန တတိ အဝတွာ ''သမဏေန တ ဗြာဟ္မဏေန တ ကေနစိ တ မနုဿဘူတေနာ''တိ ဝုတ္တံ။ **ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသူ**တိ ဘဂဝတော အာဂမနံ သုတွာ ''အမှေဟိ ဂန္တွာပိ န ဘဂဝါ အာနီတော, ဒူတံ ပေသေတွာပိ န ပက္ကောသာပိတော, သယမေဝ ပန မဟာဘိက္ခုသံဃပရိဝါရော အမှာကံ ဝသနဋ္ဌာနံ သမ္ပတ္တော, အမှေဟိ စ သန္ဓာကရသာလာ ကာရိတာ, ဧတ္ထ မယံ ဒသဗလံ အာနေတွာ မင်္ဂလံ ဘဏာပေဿာမာ''တိ စိန္တေတွာ ဥပသင်္ကမိံသု။

၂၉၈. ယေန သန္ဓာကရံ တေနုပသင်္ကမိံသူ တိ တံ ဒိဝသံ ကိရ သန္ဓာကရေ စိတ္တကမ္မံ နိဋ္ဌပေတွာ အဋ္ဋကာမုတ္တမတ္တာ ဟောန္တိ, ဗုဒ္ဓါ စ နာမ အရညဇ္ဈာသယာ အရညာရာမာ, အန္တောကမေ ဝသေယျုံ တ နော တ။ တသ္မာ ဘဂဝတော မနံ ဇာနိတွာဝ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမာတိ စိန္တေတွာ တေ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိံသု။ ဣဒါနိ ပန မနံ လဘိတွာ ပဋိဇဂ္ဂိတုကာမာ ယေန သန္ဓာကရံ တေနုပသင်္ကမိံသု ။ **သဗ္ဗသန္ထရိ** န္တိ ယထာ သဗ္ဗံ သန္ထတံ ဟောတိ, ဧဝံ။ **ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသူ**တိ ဧတ္ထ ပန ဝေ မလ္လရာဇာနော သန္ဓာကရံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ နဂရဝီထိယောပိ သမ္မဇ္ဇာပေတွာ ဓဇေ ဥဿာပေတွာ ဂေဟဒွါရေသု ပုဏ္ဏဃဋေ စ ကဒလိယော စ ဌပေတွာ သကလနဂရံ ဒီပမာလာဒီဟိ ဝိပ္ပကိဏ္ဏတာရကံ ဝိယ ကတွာ ခီရပါယကေ အရကေ ခီရံ ပာယေထ, ဒဟရေ ကုမာရေ လဟုံ လဟုံ ဘောဇာပေတွာ သယာပေထ, ဥစ္စာသဒ္ဒံ မာ ကရိတ္ထ, အဇ္ဇ ဧကရတ္တိံ သတ္ထာ အန္တောဂါမေ ဝသိဿတိ, ဗုဒ္ဓါ နာမ အပ္ပသဒ္ဒကာမာ ဟောန္တီတိ ဘေရိံ စရာပေတွာ သယံ ဒဏ္ဍဒီပိကံ အာဒါယ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု။

၂၉၉. ဘဂဝန္တံယေဝ ပုရက္ခတွာ တိ ဘဂဝန္တံ ပုရတော ကတွာ။ တတ္ထ ဘဂဝါ ဘိက္ခူနဉ္စေဝ ဥပါသကာနဉ္စ မဇ္ဈေ နိသိန္နော အတိဝိယ ဝိရောစတိ, သမန္တပါသာဒိကော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော အဘိရူပေါ ဒဿနီယော။ ပုရိမကာယတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတွာ အသီတိဟတ္ထံ ဌာနံ ဂဏှာတိ။ ပစ္ဆိမကာယတော။ ဒက္ခိဏဟတ္ထတော။ ဝါမဟတ္ထတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတွာ အသီတိဟတ္ထံ ဌာနံ ဂဏှာတိ။ ဥပရိ ကေသန္တတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗကေသာဝဋ္ဋေဟိ မောရဂီဝဝဏ္ဏာ ရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဂဂနတလေ အသီတိဟတ္ထံ ဌာနံ ဂဏှာတိ။ ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလေဟိ ပဝါဠဝဏ္ဏာ ရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဃနပထဝိယံ အသီတိဟတ္ထံ ဌာနံ ဂဏှာတိ။ ဧဝံ သမန္တာ အသီတိ ဟတ္ထမတ္တံ ဌာနံ ဆဗ္ဗဏ္ဏာ ဗုဒ္ဓရသ္မိယော ဝိဇ္ဇောတမာနာ ဝိပ္ဖန္ဒမာနာ ဝိဓာဝန္တိ။ သဗ္ဗေ ဒိသာဘာဂါ သုဝဏ္ဏစမ္ပကပုပ္ဖေဟိ ဝိကိရိယမာနာ ဝိယ သုဝဏ္ဏဃဋတော နိက္ခန္တသုဝဏ္ဏရသဓာရာဟိ သိဉ္စမာနာ ဝိယ ပသာရိတသုဝဏ္ဏပဋပရိက္ခိတ္တာ ဝိယ ဝေရမ္ဘဝါတသမုဋ္ဌိတကိံသုကကဏိကာရပုပ္ဖစုဏ္ဏသမာကိဏ္ဏာ ဝိယ စ ဝိပ္ပကာသန္တိ။

ဘဂဝတောပိ အသီတိအနုဗျဉ္ဇနဗျာမပ္ပဘာဒ္ဒတ္တိံသဝရလက္ခဏသမုဇ္ဇလံ သရီရံ သမုဂ္ဂတတာရကံ ဝိယ ဂဂနတလံ, ဝိကသိတမိဝ ပဒုမဝနံ , သဗ္ဗပါလိဖုလ္လော ဝိယ ယောဇနသတိကော ပါရိစ္ဆတ္တကော ပဋိပါဋိယာ ဌပိတာနံ ဒွတ္တိံသစန္ဒာနံ ဒွတ္တိံသသူရိယာနံ ဒွတ္တိံသစက္ကဝတ္တိရာဇာနံ ဒွတ္တိံသဒေဝရာဇာနံ ဒွတ္တိံသမဟာဗြဟ္မာနံ သိရိယာ သိရိံ အဘိဘဝမာနံ ဝိယ ဝိရောစတိ။ ပရိဝါရေတွာ နိသိန္နာ ဘိက္ခူပိ သဗ္ဗေဝ အပ္ပိစ္ဆာ သန္တုဋ္ဌာ ပဝိဝိတ္တ

တာ အသံသဌာ အာရဒ္ဓဝီရိယာ ဝတ္တာရော ဝစနက္ခမာ စောဒကာ ဟပဂရဟိနော သီလသမ္ပန္နာ သမာဓိသမ္ပန္နာ ပညာဝိမုတ္တိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နာ။ တေဟိ ပရိတရိတော ဘဂဝတ ရတ္တကမ္ဗလပရိက္ခိတ္တော ဝိယ သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓော , ရတ္တပဒုမဝနသဏ္ဍမဇ္ဈဂတာ ဝိယ သုဝဏ္ဏနာဝာ, ပဝာဠဝေဒိကာပရိက္ခိတ္တော ဝိယ သုဝဏ္ဏပာသာဒေါ ဝိရောစိတ္ထ။

အသီတိမဟာထေရာပိ နံ မေဃဝဏ္ဏံ ပံသုကူလံ ပါရုပိတွာ မဏိဝမ္မဝမ္မိတာ ဝိယ မဟာနာဂာ ပရိဝါရယိံသု ဝန္တရာဂါ ဘိန္နကိလေသာ ဝိဇဋိတဇဋာ ဆိန္နဗန္ဓနာ ကုလေ ဝါ ဂဏေ ဝါ အလဂ္ဂါ။ ဣတိ ဘဂဝါ သယံ ဝီတရာဂေါ ဝီတရာဂေဟိ, ဝီတဒေါသော ဝီတဒေါသေဟိ, ဝီတမောဟော ဝီတမောဟေဟိ, နိတ္တဏှော နိတ္တဏှေဟိ, နိက္ကိလေသော နိက္ကိလေသေဟိ, သယံ ဗုဒ္ဓေါ ဗဟုဿုတဗုဒ္ဓေဟိ ပရိဝါရိတော ပတ္တံ ပရိဝါရိတံ ဝိယ ကေသရံ, ကေသရပရိဝါရိတာ ဝိယ ကဏ္ဏိကာ, အဋ္ဌနာဂသဟဿပရိဝါရိတော ဝိယ ဆဒ္ဒန္တော နာဂရာဇာ, နဝုတိဟံသသဟဿပရိဝါရိတော ဝိယ ဓတရဋ္ဌော ဟံသရာဇာ, သေနင်္ဂပရိဝါရိတော ဝိယ စက္ကဝတ္တိရာဇာ, မရုဂဏပရိဝါရိတော ဝိယ သက္ကော ဒေဝရာဇာ, ဗြဟ္မဂဏပရိဝါရိတော ဝိယ ဟာရိတော မဟာဗြဟ္မာ, အသမေန ဗုဒ္ဓဝေသေန အပရိမာဏေန ဗုဒ္ဓဝိလာသေန တသ္မိံ ပရိသတိ နိသိန္နော ဟာဝေယျကော မလ္လေ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ ဥယျောဇေသိ။

ဧတ္ထ စ **ဓမ္မိကထာ** နာမ သန္ထာကရအနုမောဒနပ္ပဋိသံယုတ္တာ ပကိဏ္ဏကကထာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တဒါ ဟိ ဘဂဝါ အာကာသဂင်္ဂံ ဩတာရေန္တော ဝိယ ပထဝေါဇံ အာကမုန္တော ဝိယ မဟာဇမ္ဗုံ မတ္ထကေ ဂဟေတွာ စာလေန္တော ဝိယ ယောဇနိယမဓုဂဏ္ဍံ စက္ကယန္တေန ပီဠေတွာ မဓုပါနံ ပာယမာနော ဝိယ စ ဟာဝေယျကာနံ မလ္လာနံ ဟိတသုခါဝဟံ ပကိဏ္ဏကကထံ ကထေသိ။

၃၀၀. တုဏှီဘူတံ တုဏှီဘူတန္တိ ယံ ယံ ဒိသံ အနုဝိလောကေတိ, တတ္ထ တတ္ထ တုဏှီဘူတမေဝ။ **အနုဝိလောကေတွာတိ** မံသစက္ခုနာ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာတိ ဒွီဟိ စက္ခူဟိ တတော တတော ဝိလောကေတွာ။ မံသစက္ခုနာ ဟိ နေသံ ဗဟိဒ္ဓါ ဣရိယာပထံ ပရိဂ္ဂဏှေသိ။ တတ္ထ ကောဘိက္ခုဿာပိ နေဝ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စံ န ပါဒကုက္ကုစ္စံ အဟောသိ, န ကောစိ သီသမုက္ခိပိ, န ကထံ ကထေသိ, န နိဒ္ဒာယန္တော နိသီဒိ။ သဗ္ဗေပိ တီဟိ သိက္ခာဟိ သိက္ခိတာ နိဝါတေ ပဒီပသိခါ ဝိယ နိစ္စလာ နိသီဒိံသု။ ဣတိ နေသံ ဣမံ ဣရိယာပထံ မံသစက္ခုနာ ပရိဂ္ဂဏှေသိ။ အာလောကံ ပန ဝဍ္ဎယိတွာ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဟဒယရူပံ ဒိသွာ အဗ္ဘန္တရဂတံ သီလံ ဩလောကေသိ။ သော အနေကသတာနံ ဘိက္ခူနံ အန္တောကုစ္ဆိယံ ဖလမာနံ ပဒီပံ ဝိယ အရဟတ္တူပဂံ သီလံ အဒ္ဒသ။ အာရဒ္ဓဝိပဿကာ ဟိ တေ ဘိက္ခူ။ ဣတိ နေသံ သီလံ ဒိသွာ ''ဣမေပိ ဘိက္ခူ မယှံ အနုစ္ဆဝိကာ, အဟမ္ပိ ဣမေသံ အနုစ္ဆဝိကော''တိ စက္ခုတလေသု နိမိတ္တံ ဌပေတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ဩလောကေတွာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ ''ပိဋ္ဌိ မေ အာဂိလာယတီ''တိ။ ကသ္မာ အာဂိလာယတိ? ဘဂဝတော ဟိ ဆဗ္ဗဿာနိ မဟာပဓာနံ ပဒဟန္တဿ မဟန္တံ ကာယဒုက္ခံ အဟောသိ။ အထဿ အပရဘာဂေ မဟလ္လကကာလေ ပိဋ္ဌိဝါတော ဥပ္ပဇ္ဇိ။

သင်္ဃာဋိံ ပညာပေတွာ တိ သန္ထာကရဿ ကိရ ဧကပဿေ တေ ရာဇာနော ကပ္ပိယမဉ္စကံ ပညပေသုံ ''အပ္ပေဝ နာမ သတ္ထာ နိပဇ္ဇေယျာ''တိ။ သတ္ထာပိ စတူဟိ ဣရိယာပထေဟိ ပရိဘုတ္တံ ဣမေသံ မဟပ္ဖလံ ဘဝိဿတီတိ တတ္ထ သင်္ဃာဋိံ ပညာပေတွာ နိပဇ္ဇိ။

ဘိန္နနိဂဏ္ဌဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၃၀၁. တဿ ကာလင်္ကိရိယာယာ တိအာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ, တံ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။

၃၀၂. အာမန္တေသီ တိ ဘဏ္ဍနာဒိဝူပသမကာရံ သုတွာတံ ဓမ္မံ ဒေသေတုကာမော အာမန္တေသိ။

ဧကကဝဏ္ဏနာ

၃၀၃. တတ္ထာ တိ တသ္မိံ ဓမ္မေ။ **သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ** န္တိ သမဂ္ဂေဟိ ကယိတဗ္ဗံ, ဧကဝစနေဟိ အဝိရုဒ္ဓဝစနေဟိ ဘဏိတဗ္ဗံ။ **န ဝိဝဒိတဗ္ဗံ** န္တိ အတ္ထေ ဝါ ဗျဉ္ဇနေ ဝါ ဝိဝါဒေါ န ကာတဗ္ဗော။ **ဧကော ဓမ္မော** တိ ဧကကဒုကတိကာဒိဝ

သေန ဗဟုဓာ သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေတုကာမော ပဌမံ တာဝ “ဧကော ဓမ္မော”တိ အာဟ။ **သဗ္ဗေ သတ္တာ** တိ ကာမဘဝါဒီသု သညာဘဝါဒီသု ဧကဝေါကာရဘဝါဒီသု စ သဗ္ဗဘဝေသု သဗ္ဗေ သတ္တာ။ **အာဟာရဋ္ဌိတိကာ** တိ အာဟာရတော ဌိတိ ဧတေသန္တိ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ။ ဣတိ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဌိတိ ဟေတု အာဟာရော နာမ ဧကော ဓမ္မော အမှာကံ သတ္ထာရာ ယာထာဝတော ဉတွာ သမ္မဒက္ခာတော အာဝုသောတိ ဒီပေတိ။

နနု စ ဧဝံ သန္တေ ယံ ဝုတ္တံ “အသညသတ္တာ ဒေဝါ အဟေတုကာ အနာဟာရာ အဖဿကာ”တိအာဒိ, (ဝိဘ. ၁၀၁၇) တံ ဝိရုဇ္ဈတီတိ, န ဝိရုဇ္ဈတိ။ တေသညှိ ဈာနံ အာဟာရော ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ “စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရာ ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဌိတိယာ သမ္ဘဝေသီနံ ဝါ အနုဂ္ဂဟာယ။ ကတမေ စတ္တာရော? ကဗဠီကာရော အာဟာရော ဩဠာရိကော ဝါ သုခုမော ဝါ, ဖဿော ဒုတိယော, မနောသဉ္စေတနာ တတိယာ, ဝိညာဏံ စတုတ္ထ”န္တိ (သံ. နိ. ၂.၁၁) ဣဒမ္ပိ ဝိရုဇ္ဈတီတိ, ဣဒမ္ပိ န ဝိရုဇ္ဈတိ။ တေသမ္ပိ ဟိ သုတ္တေ နိပ္ပရိယာယေန အာဟာရလက္ခဏာဝ ဓမ္မာ အာဟာရာတိ ဝုတ္တာ။ ဣဓ ပန ပရိယာယေန ပစ္စယော အာဟာရောတိ ဝုတ္တော။ သဗ္ဗဓမ္မာနဉှိ ပစ္စယော လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ။ သော စ ယံ ယံ ဖလံ ဇနေတိ, တံ တံ အာဟရတိ နာမ, တသ္မာ အာဟာရောတိ ဝုစ္စတိ။ တေနေဝါဟ “အဝိဇ္ဇမ္ပာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သာဟာရံ ဝဒါမိ, နော အနာဟာရံ။ ကော စ, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇာယ အာဟာရော? ပဉ္စနီဝရဏာတိဿ ဝစနီယံ။ ပဉ္စနီဝရဏေပါဟံ, ဘိက္ခဝေ, သာဟာရေ ဝဒါမိ, နော အနာဟာရေ။ ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စန္နံ နီဝရဏာနံ အာဟာရော? အယောနိသောမနသိကာရောတိဿ ဝစနီယ”န္တိ (အ. နိ. ၁၀.၆၁)။ အယံ ဣဓ အဓိပ္ပေတော။

ဧတသ္မိဉှိ ပစ္စယာဟာရေ ဂဟိတေ ပရိယာယာဟာရောပိ နိပ္ပရိယာယာဟာရောပိ သဗ္ဗော ဂဟိတောဝ ဟောတိ။ တတ္ထ အသညဘဝေ ပစ္စယာဟာရော လဗ္ဘတိ။ အနုပ္ပန္နေ ဟိ ဗုဒ္ဓေ တိတ္ထာယတနေ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါယောကသိဏေ ပရိကမ္မံ ကတွာ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တတော ဝုဋ္ဌာယ ဓိ စိတ္တံ, ဓိဗ္ဗတေတံ စိတ္တံ, စိတ္တဿ နာမ အဘာဝောယေဝ သာဓု, စိတ္တဉှိ နိဿာယေဝ ဝဓဗန္ဓာဒိပစ္စယံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ စိတ္တေ အသတိ နတ္ထေတန္တိ ခန္တိံ ရုစိံ ဥပ္ပာဒေတွာ အပရိဟီနဇ္ဈာနာ ကာလင်္ကတွာ အသညဘဝေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ယော ယဿ ဣရိယာပထော မနုဿလောကေ ပဏိဟိတော အဟောသိ, သော တေန ဣရိယာပထေန နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပဉ္စ ကပ္ပသတာနိ ဌိတော ဝါ နိသိန္နော ဝါ နိပန္နော ဝါ ဟောတိ။ ဧဝရူပါနမ္ပိ သတ္တာနံ ပစ္စယာဟာရော လဗ္ဘတိ။ တေ ဟိ ယံ ဈာနံ ဘာဝေတွာ နိဗ္ဗတ္တာ, တဒေဝ နေသံ ပစ္စယော ဟောတိ။ ယထာ ဇိယာဝေဂေန ခိတ္တသရော ယာဝ ဇိယာဝေဂေါ အတ္ထိ, တာဝ ဂစ္ဆတိ, ဧဝံ ယာဝ ဈာနပစ္စယော အတ္ထိ, တာဝ တိဋ္ဌန္တိ။ တသ္မိံ နိဋ္ဌိတေ ခီဏဝေဂေါ သရော ဝိယ ပတန္တိ။ ယေ ပန တေ နေရယိကာ နေဝ ဥဋ္ဌာနဖလူပဇီဝီ န ပုညဖလူပဇီဝီတိ ဝုတ္တာ, တေသံ ကော အာဟာရောတိ ? တေသံ ကမ္မမေဝ အာဟာရော။ ကိံ ပဉ္စ အာဟာရာ အတ္ထီတိ စေ။ ပဉ္စ, န ပဉ္စာတိ ဣဒံ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ နနု ပစ္စယော အာဟာရောတိ ဝုတ္တမေတံ။ တသ္မာ ယေန ကမ္မေန တေ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တာ, တဒေဝ တေသံ ဌိတိပစ္စယတ္တာ အာဟာရော ဟောတိ။ ယံ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ “န စ တာဝ ကာလင်္ကရောတိ, ယာဝ န တံ ပါပကမ္မံ ဗျန္တီ ဟောတီ”တိ (မ. နိ. ၃.၂၅၀)။

ကဗဠီကာရံ အာဟာရံ အာရဗ္ဘာပိ စေတ္ထ ဝိဝါဒေါ န ကာတဗ္ဗော။ မုခေ ဥပ္ပန္နော ခေဠောပိ ဟိ တေသံ အာဟာရကိစ္စံ သာဓေတိ။ ခေဠောပိ ဟိ နိရယေ ဒုက္ခဝေဒနိယော ဟုတွာ ပစ္စယော ဟောတိ, သဂ္ဂေ သုခဝေဒနိယော။ ဣတိ ကာမဘဝေ နိပ္ပရိယာယေန စတ္တာရော အာဟာရာ။ ရူပါရူပဘဝေသု ဌပေတွာ အသညံ သေသာနံ တယော။ အသညာနဉ္စေဝ အဝသေသာနဉ္စ ပစ္စယာဟာရောတိ ဣမိနာ အာဟာရေန “သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ”တိ ဧဝံ ပဉှံ ကထေတွာ “အယံ ခေါ အာဝုသော”တိ ဧဝံ နိယျာတနမ္ပိ “အတ္ထိ ခေါ အာဝုသော”တိ ပုန ဥဒ္ဓရဏမ္ပိ အကတွာ “သဗ္ဗေ သတ္တာ သင်္ခါရဋ္ဌိတိကာ”တိ ဒုတိယပဉှံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

ကသ္မာ ပန န နိယျာတေသိ န ဥဒ္ဓရိတ္ထ? တတ္ထ တတ္ထ နိယျာတိယမာနေပိ ဥဒ္ဓရိယမာနေပိ ပရိယာပုဏိတုံ ဝါစေတုံ ဒုက္ခံ ဟောတိ, တသ္မာ ဒွေဝ ဧကာဗဒ္ဓေ ကတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ဣမသ္မိမ္ပိ ဝိဿဇ္ဇနေ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပစ္စယောဝ အတ္ထနော ဖလဿ သင်္ခရဏတော သင်္ခါရောတိ ဝုတ္တော။ ဣတိ ဟေဋ္ဌာ အာဟာရပစ္စယော ကထိတော, ဣဓ သင်္ခါရပစ္စယောတိ အယမေတ္ထ ဟေဋ္ဌိမတော ဝိသေသော။ “ဟေဋ္ဌာ နိပ္ပရိယာယာဟာရော ဂဟိတော, ဣဓ ပရိယာယာဟာရောတိ ဧဝံ ဂဟိတေ ဝိသေသော ဟာကဿော ဘဝေယျ, နော စ ဂဏှိံသူ'တိ မဟာသီဝတ္ထေရော အာဟ။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿပိ ဟိ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဿပိ ပစ္စယော လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိနာ ပစ္စယေန ဓမ္မော နာမ နတ္ထိ။ တတ္ထ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ တိဏရုက္ခလတာဒိနော ပထဝီရသော အာပေါရသော စ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဒေဝေ အဝဿန္တေ ဟိ

တိဏ္ဏာဒီနိ မိလာယန္တိ, ဝသ္သန္တေ စ ပန ဟရိတာနိ ဟောန္တိ။ ဣတိ တေသံ ပထဝီရသော အာပေါရသော စ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကမ္မံ အာဟာရောတိ ဧဝမာဒယော ပစ္စယာ, ဣတိ ဟေဋ္ဌာ ပစ္စယောယေ ဝ အာဟာရောတိ ကထိတော, ဣဓ သင်္ခါရောတိ။ အယမေဝေတ္ထ ဝိသေသော။

အယံ ခေါ, အာဝုသောတိ အာဝုသော အမှာကံ သတ္ထာရာ မဟာဗောဓိမဏ္ဍေ နိသီဒိတွာ သယံ သဗ္ဗညုတညာ ဏေန သစ္ဆိကတွာ အယံ ဧကဓမ္မော ဒေသိတော။ တတ္ထ ဧကဓမ္မေ တုမှေဟိ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ န ဝိဝ ဒိတဗ္ဗံ။ **ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယ** န္တိ ယထာ သင်္ဂါယမာနာနံ တုမှာကံ ဣဒံ သာသနဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ။ ဧကေန ဟိ ဘိက္ခုနာ ''အတ္ထိ, ခေါ အာဝုသော, ဧကော ဓမ္မော သမ္မဒက္ခာတော။ ကတမော ဧကော ဓမ္မော? သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ သင်္ခါရဋ္ဌိတိကာ''တိ ကထိတေ တဿ ကထံ သုတွာ အညော ကထေ ဿတိ။ တဿပိ အညောတိ ဧဝံ ပရမ္ပရကထာနိယမေန ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ စိရံ တိဋ္ဌမာနံ သဒေဝကဿ လောကဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ ဘဝိဿတီတိ ဧကကဝသေန ဓမ္မသေနာပတိ သာရိပုတ္တတ္ထေရော သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေသိ တိ။

ဧကကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုကဝဏ္ဏနာ

၃၀၄. ဣတိ ဧကကဝသေန သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဒုကဝသေန ဒဿေတုံ ပုန ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ နာမရူပဒုကေ **နာမ**န္တိ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာ နိဗ္ဗာနဉ္စ။ တတ္ထ စတ္တာရော ခန္ဓာ နာမနဋ္ဌေန **နာမံ**။ နာမနဋ္ဌေနာတိ နာမကရဏဋ္ဌေန။ ယထာ ဟိ မဟာဇနသမ္မတတ္တာ မဟာသမ္မတဿ ''မဟာသမ္မတော''တိ နာမံ အဟောသိ, ယထာ မာတာပိတရော ''အယံ တိဿော နာမ ဟောတု, ဖုဿော နာမ ဟောတူ''တိ ဧဝံ ပုတ္တဿ ကိတ္တိမနာမံ ကရောန္တိ, ယထာ တ ''ဓမ္မကထိကော ဝိနယဓရော''တိ ဂုဏတော နာမံ အာဂစ္ဆတိ, န ဧဝံ ဝေဒနာဒီနံ။ ဝေဒနာဒယော ဟိ မဟာပထဝီအာဒယော ဝိယ အတ္တနော နာမံ ကရောန္တာဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တေသု ဥပ္ပန္နေသု တေသံ နာမံ ဥပ္ပန္နမေဝ ဟောတိ။ န ဟိ ဝေဒနံ ဥပ္ပန္နံ ''တွံ ဝေဒနာ နာမ ဟောဟီ''တိ, ကောစိ ဘဏတိ, န စဿာ ယေန ကေနစိ ကာရဏေန နာ မဂ္ဂဟဏကိစ္စံ အတ္ထိ, ယထာ ပထဝိယာ ဥပ္ပန္နာယ ''တွံ ပထဝီ နာမ ဟောဟီ''တိ နာမဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ, စက္ကဝာ ဠသိနေရုစန္ဒိမသူရိယနက္ခတ္တေသု ဥပ္ပန္နေသု ''တွံ စက္ကဝါဠံ နာမ, တွံ နက္ခတ္တံ နာမ ဟောဟီ''တိ နာမဂ္ဂ ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ, နာမံ ဥပ္ပန္နမေဝ ဟောတိ, ဩပပါတိကာ ပညတ္တိ နိပတတိ, ဧဝံ ဝေဒနာယ ဥပ္ပန္နာယ ''တွံ ဝေဒနာ နာမ ဟောဟီ''တိ နာမဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ, တာယ ဥပ္ပန္နာယ ဝေဒနာတိ နာမံ ဥပ္ပန္နမေဝ ဟောတိ။ သညာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော အတီတေပိ ဟိ ဝေဒနာ ဝေဒနာယေဝ။ သညာ။ သင်္ခါရာ။ ဝိညာဏံ ဝိညာဏမေဝ။ အနာဂတေပိ။ ပစ္စုပ္ပန္နေပိ။ နိဗ္ဗာနံ ပန သဒါပိ နိဗ္ဗာနမေဝတိ။ နာမနဋ္ဌေန နာမံ။ နမနဋ္ဌေနာပိ စေတ္ထ စတ္တာရော ခန္ဓာ နာမံ။ တေ ဟိ အာရ မ္မဏာဘိမုခံ နမန္တိ။ နာမနဋ္ဌေန သဗ္ဗမ္ပိ နာမံ။ စတ္တာရော ဟိ ခန္ဓာ အာရမ္မဏေ အညမညံ နာမေန္တိ, နိဗ္ဗာနံ အာရ မ္မဏာဓိပတိပစ္စယတာယ အတ္တနိ အနဝဇ္ဇဓမ္မေ နာမေတိ။

ရူပန္တိ စတ္တာရော စ မဟာဘူတာ စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ရူပံ, တံ သဗ္ဗမ္ပိ ရုပ္ပနဋ္ဌေန **ရူပံ**။ တဿ ဝိတ္ထာရကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အဝိဇ္ဇာတိ ဒုက္ခာဒီသု အညာဏံ။ အယမ္ပိ ဝိတ္ထာရတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ကထိတာယေဝ။ **ဘဝတဏှာ**တိ ဘဝပတ္ထ နာ။ ယထာဟ ''တတ္ထ ကတမာ ဘဝတဏှာ? ယော ဘဝေသု ဘဝစ္ဆန္ဒော''တိအာဒိ (ဓ. သ. ၁၃၁၉)။

ဘဝဒိဋ္ဌိ တိ ဘဝတော ဝုစ္စတိ သဿတံ, သဿတဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနကဒိဋ္ဌိ။ သာ ''တတ္ထ ကတမာ ဘဝဒိဋ္ဌိ? 'ဘ ဝိဿတိ အတ္တာ စ လောကော စာ'တိ ယာ ဧဝရူပါ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတ''န္တိအာဒိနာ (ဓ. သ. ၁၃၂၀) နယေန အဘိဓမ္မေ ဝိ တ္ထာရိတာ။ **ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ** တိ ဝိဘဝတော ဝုစ္စတိ ဥစ္ဆေဒံ, ဥစ္ဆေဒဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနကဒိဋ္ဌိ။ သာပိ ''တတ္ထ ကတမာ ဝိဘဝ ဒိဋ္ဌိ? 'န ဘဝိဿတိ အတ္တာ စ လောကော စာ'တိ (ဓ. သ. ၂၈၅)။ ယာ ဧဝရူပါ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတ''န္တိအာဒိနာ (ဓ. သ. ၁၃၂၁) နယေန တတ္ထေဝ ဝိတ္ထာရိတာ။

အဟိရိကန္တိ "ယံ န ဟိရီယတိ ဟိရီယိတဗ္ဗေနာ"တိ (ဓ. သ. ၁၃၂၈) ဇဝံ ဝိတ္ထာရိတာ နိလ္လဇ္ဇတာ။ **အနောတ္တပ္ပန္တိ** "ယံ န ဩတ္တပ္ပတိ ဩတ္တပ္ပိတဗ္ဗေနာ"တိ (ဓ. သ. ၁၃၂၉) ဇဝံ ဝိတ္ထာရိတော အဘာယနကအာကာရော။

ဟိရီ စ ဩတ္တပ္ပဉ္စာ တိ "ယံ ဟိရီယတိ ဟိရီယိတဗ္ဗေန, ဩတ္တပ္ပတိ ဩတ္တပ္ပိတဗ္ဗေနာ"တိ (ဓ. သ. ၁၃၃၀-၃၁) ဇဝံ ဝိတ္ထာရိတာနိ ဟိရိဩတ္တပ္ပာနိ။ အပိ စေတ္ထ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာ **ဟိရီ,** ဗဟိဒ္ဓာသမုဋ္ဌာနံ **ဩတ္တပ္ပံ။** အတ္တာဓိပတေယျာ ဟိရီ, လောကာဓိပတေယျံ ဩတ္တပ္ပံ။ လဇ္ဇာသဘာဝသဏ္ဌိတာ ဟိရီ, ဘယသဘာဝသဏ္ဌိတံ ဩတ္တပ္ပံ။ ဝိတ္ထာရကထာ ပနေတ္ထ သဗ္ဗာကာရေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာ။

ဒောဝစဿတာ တိ ဒုက္ခံ ဝစော ဧတသ္မိံ ဝိပ္ပဋိကူလဂါဟိမှိ ဝိပစ္စနီကသာတေ အနာဒရေ ပုဂ္ဂလေတိ ဒုဗ္ဗစော, တဿ ကမ္မံ ဒောဝစဿံ, တဿ ဘာဝေါ **ဒောဝစဿတာ။** ဝိတ္ထာရတော ပနေသာ "တတ္ထ ကတမာ ဒောဝစဿတာ? သဟဓမ္မိကေ ဝုစ္စမာနေ ဒောဝစဿာယ"န္တိ (ဓ. သ. ၁၃၃၂) အဘိဓမ္မေ အာဂတာ။ သာ အတ္ထတော သင်္ခါရက္ခန္ဓော ဟောတိ။ "စတုန္နမ္ပိ ခန္ဓာနံ ဧတေနာကာရေန ပဝတ္တာနံ ဇတံ အဓိဝစန"န္တိ ဝဒန္တိ။ **ပါပမိတ္တတာ** တိ ပါပါ အဿဒ္ဓါဒယော ပုဂ္ဂလာ ဧတဿ မိတ္တာတိ ပါပမိတ္တော, တဿ ဘာဝေါ ပါပမိတ္တတာ။ ဝိတ္ထာရတော ပနေသာ – "တတ္ထ ကတမာ ပါပမိတ္တတာ? ယေ တေ ပုဂ္ဂလာ အဿဒ္ဓါ ဒုဿီလာ အပ္ပဿုတာ မစ္ဆရိနော ဒုပ္ပညာ။ ယာ တေသံ သေဝနာ နိသေဝနာ သံသေဝနာ ဘဇနာ သံဘဇနာ ဘတ္တိ သံဘတ္တိ တံသမ္ပဝင်္ကတာ"တိ (ဓ. သ. ၁၃၃၃) ဇဝံ အာဂတာ။ သာပိ အတ္ထတော ဒောဝစဿတာ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

သောဝစဿတာ စ ကလျာဏမိတ္တတာ စ ဝုတ္တပ္ပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဥဘောပိ ပနေတာ ဣဓ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာ ကထိတာ။

အာပတ္တိကုသလတာ တိ "ပဉ္စပိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ အာပတ္တိယော, သတ္တပိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ အာပတ္တိယော။ ယာ တာသံ အာပတ္တီနံ အာပတ္တိကုသလတာ ပညာ ပဇာနနာ"တိ (ဓ. သ. ၁၃၃၆) ဇဝံ ဝုတ္တော အာပတ္တိကုသလဘာဝေါ။

အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ တိ "ယာ တာဟိ အာပတ္တီဟိ ဝုဋ္ဌာနကုသလတာ ပညာ ပဇာနနာ"တိ (ဓ. သ. ၁၃၃၇) ဇဝံ ဝုတ္တာ သဟ ကမ္မဝါစာယ အာပတ္တီဟိ ဝုဋ္ဌာနပရိစ္ဆေဒဇာနနာ ပညာ။

သမာပတ္တိကုသလတာ တိ "အတ္ထိ သဝိတက္ကသဝိစာရာ သမာပတ္တိ, အတ္ထိ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ သမာပတ္တိ, အတ္ထိ အဝိတက္ကအဝိစာရာ သမာပတ္တိ။ ယာ တာသံ သမာပတ္တီနံ ကုသလတာ ပညာ ပဇာနနာ"တိ (ဓ. သ. ၁၃၃၈) ဇဝံ ဝုတ္တာ သဟ ပရိကမ္မေန အပ္ပနာပရိစ္ဆေဒဇာနနာ ပညာ။ **သမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ** တိ "ယာ တာဟိ သမာပတ္တီဟိ ဝုဋ္ဌာနကုသလတာ ပညာ ပဇာနနာ"တိ (ဓ. သ. ၁၃၃၉) ဇဝံ ဝုတ္တာ ယထာပရိစ္ဆိန္နသမယဝသေနေဝ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာနသမတ္ထာ "ဧတ္တကံ ဂတေ ဝုဋ္ဌဟိဿာမီ"တိ ဝုဋ္ဌာနကာလပရိစ္ဆေဒကာ ပညာ။

ဓာတုကုသလတာတိ "အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော စက္ခုဓာတု။ပေ.။ မနောဝိညာဏဓာတု။ ယာ တာသံ ဓာတူနံ ကုသလတာ ပညာ ပဇာနနာ"တိ (ဓ. သ. ၁၃၄၀) ဇဝံ ဝုတ္တာ အဋ္ဌာရသန္နံ ဓာတူနံ သဘာဝပရိစ္ဆေဒကာ သဝနဓာရဏသမ္မသနပဋိဝေဓ ပညာ။ **မနသိကာရကုသလတာ**တိ "ယာ တာသံ ဓာတူနံ မနသိကာရကုသလတာ ပညာ ပဇာနနာ"တိ (ဓ. သ. ၁၃၄၁) ဇဝံ ဝုတ္တာ တာသံယေဝ ဓာတူနံ သမ္မသနပဋိဝေဓပစ္စဝေက္ခဏပညာ။

အာယတနကုသလတာတိ "ဒွါဒသာယတနာနိ စက္ခာယတနံ။ပေ.။ ဓမ္မာယတနံ။ ယာ တေသံ အာယတနာနံ အာယတနကုသလတာ ပညာ ပဇာနနာ"တိ (ဓ. သ. ၁၃၄၂) ဇဝံ ဝုတ္တာ ဒွါဒသန္နံ အာယတနာနံ ဥဂ္ဂဟမနသိကာရပဇာနနာ ပညာ။ အပိစ ဓာတုကုသလတာပိ ဥဂ္ဂဟမနသိကာရသဝနသမ္မသနပဋိဝေဓပစ္စဝေက္ခဏာသု ဝတ္တတိ မနသိကာရကုသလတာပိ အာယတနကုသလတာပိ။ အယံ ပနေတ္ထ ဝိသေသော, သဝနဥဂ္ဂဟပစ္စဝေက္ခဏာ လောကိယာ, ပဋိဝေဓော လောကုတ္တရော, သမ္မသနမနသိကာရာ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာ။ **ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒကုသလတာ** တိ "အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ။ပေ.။ သမုဒယော ဟောတီတိ ယာ တတ္ထ ပညာ ပဇာနနာ"တိ (ဓ. သ. ၁၃၄၃) ဇဝံ ဝုတ္တာ ဒွါဒသန္နံ ပစ္စယာကာရာနံ ဥဂ္ဂဟာဒိဝသေန ပဝတ္တာ ပညာ။

ဉာဏကုသလတာတိ ‘‘ယေ ယေ ဓမ္မာ ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ ဟေတုပစ္စယာ ဥပ္ပာဒာယ တံ တံ ဉာဏန္တိ ယာ တတ္ထ ပညာ ပဇာနနာ’’တိ (ဓ. သ. ၁၃၄၄) ဧဝံ ဝုတ္တာ ‘‘စက္ခုံ ဝတ္ထုံ ကတွာ ရူပံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဥပ္ပန္နဿ စက္ခုဝိညာဏဿ စက္ခုရူပံ (ဓ. သ. အဋ္ဌ. ၁၃၄၄) ဉာဏဋ္ဌေန ကာရဏဋ္ဌာ’’တိ ဧဝံ ဉာဏပရိစ္ဆိန္ဒနသမတ္ထာ ပညာ။ **အဋ္ဌာန ကုသလတာ**တိ ‘‘ယေ ယေ ဓမ္မာ ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ န ဟေတူ န ပစ္စယာ ဥပ္ပာဒာယ တံ တံ အဋ္ဌာနန္တိ ယာ တတ္ထ ပညာ ပဇာနနာ’’တိ (ဓ. သ. ၁၃၄၅) ဧဝံ ဝုတ္တာ ‘‘စက္ခုံ ဝတ္ထုံ ကတွာ ရူပံ အာရမ္မဏံ ကတွာ သောတဝိညာဏာဒီနိ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ, တသ္မာ တေသံ စက္ခုရူပံ န ဉာနံ န ကာရဏ’’န္တိ ဧဝံ အဋ္ဌာနပရိစ္ဆိန္ဒနသမတ္ထာ ပညာ အပိစ တေသွိံ ဒုကေ ‘‘ကိတ္တာဝတာ ပန, ဘန္တေ, ဉာနာဉာနကုသလော ဘိက္ခူတိ အလံ ဝစနာယာတိ။ ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသော, ယံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော ကဉ္စိ သင်္ခာရံ နိစ္စတော ဥပဂစ္ဆေယ္ယ, နေတံ ဉာနံ ဝိဇ္ဇတီတိ ပဇာနာတိ။ ဉာနဉ္စ ခော ဧတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ ပုထုဇ္ဇနော ကဉ္စိ သင်္ခာရံ နိစ္စတော ဥပဂစ္ဆေယ္ယာ’’တိ (မ. နိ. ၃.၁၂၇) ဣမိနာပိ သုတ္တေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အဇ္ဇဝ န္တိ ကေမုတ္တဝင်္ကတာ စန္ဒဝင်္ကတာ နင်္ဂလကောဋိဝင်္ကတာတိ တယော အနဇ္ဇဝ။ ဧကစ္စော ဟိ ဘိက္ခု ပဌမဝယေ ဧကဝီသတိယာ အနေသနာသု ဆသု စ အဂေါစရေသု စရတိ, မဇ္ဈိမပစ္ဆိမဝယေသု လဇ္ဇီ ကုက္ကုစ္စကော သိက္ခာကာမော ဟောတိ, အယံ ကေမုတ္တဝင်္ကတာ နာမ။ ဧကော ပဌမဝယေပိ ပစ္ဆိမဝယေပိ စတုပာရိသုဒ္ဓိသီလံ ပူရေတိ, လဇ္ဇီ ကုက္ကုစ္စကော သိက္ခာကာမော ဟောတိ, မဇ္ဈိမဝယေ ပုရိမသဒိသော, အယံ စန္ဒဝင်္ကတာ နာမ။ ဧကော ပဌမဝယေပိ မဇ္ဈိမဝယေပိ စတုပာရိသုဒ္ဓိသီလံ ပူရေတိ, လဇ္ဇီ ကုက္ကုစ္စကော သိက္ခာကာမော ဟောတိ, ပစ္ဆိမဝယေ ပုရိမသဒိသော အယံ နင်္ဂလကောဋိဝင်္ကတာ နာမ။ ဧကော သဗ္ဗမေတံ ဝင်္ကတံ ပဟာယ တီသုပိ ဝယေသု ပေသလော လဇ္ဇီ ကုက္ကုစ္စကော သိက္ခာကာမော ဟောတိ။ တဿ ယော သော ဥဇုဘာဝေါ, ဣဒံ အဇ္ဇဝံ နာမ။ အဘိဓမ္မေပိ ဝုတ္တံ – ‘‘တတ္ထ ကတမော အဇ္ဇဝေါ။ ယာ အဇ္ဇဝတာ အဇိမှတာ အဝင်္ကတာ အကုဋိလတာ, အယံ ဝုစ္စတိ အဇ္ဇဝေါ’’တိ (ဓ. သ. ၁၃၄၆)။ **လဇ္ဇဝ** န္တိ ‘‘တတ္ထ ကတမော လဇ္ဇဝေါ? ယော ဟိရီယတိ ဟိရီယိတဗ္ဗေန ဟိရီယတိ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ။ အယံ ဝုစ္စတိ လဇ္ဇဝေါ’’တိ ဧဝံ ဝုတ္တော လဇ္ဇီဘာဝေါ။

ခန္တီတိ ‘‘တတ္ထ ကတမာ ခန္တိ? ယာ ခန္တိ ခမနတာ အဓိဝါသနတာ အစဏ္ဍိက္ကံ အနသုရောပော အတ္တမနတာ စိတ္တဿာ’’တိ (ဓ. သ. ၁၃၄၈) ဧဝံ ဝုတ္တာ အဓိဝါသနခန္တိ။ **သောရစ္စ** န္တိ ‘‘တတ္ထ ကတမံ သောရစ္စံ? ယော ကာယိကော အဝီတိက္ကမော, ဝါစသိကော အဝီတိက္ကမော, ကာယိကဝါစသိကော အဝီတိက္ကမော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ သောရစ္စံ။ သဗ္ဗောပိ သီလသံဝရော သောရစ္စ’’န္တိ (ဓ. သ. ၁၃၄၉) ဧဝံ ဝုတ္တော သုရတဘာဝေါ။

သာခလျ န္တိ ‘‘တတ္ထ ကတမံ သာခလျံ? ယာ သာ ဝါစာ အဏ္ဍကာ ကက္ကသာ ပရကဋုကာ ပရာဘိသဇ္ဇနီ ကောဓသာမန္တာ အသမာဓိသံဝတ္တနိကာ, တထာရူပိံ ဝါစံ ပဟာယ ယာ သာ ဝါစာ နေဠာ ကဏ္ဏသုခါ ပေမနီယာ ဟဒယင်္ဂမာ ပေါရီ ဗဟုဇနကန္တာ ဗဟုဇနမနာပါ, တထာရူပိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။ ယာ တတ္ထ သဏှဝါစတာ သခိလဝါစတာ အဖရုသဝါစတာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ သာခလျ’’န္တိ (ဓ. သ. ၁၃၅၀) ဧဝံ ဝုတ္တော သမ္မောဒကမုဒုကဘာဝေါ။ **ပဋိသန္ထာရော**တိ အယံ လောကသန္နိဝါသော အာမိသေန ဓမ္မေန စာတိ ဒွီဟိ ဆိဒ္ဒေါ, တဿ တံ ဆိဒ္ဒံ ယထာ န ပညာယတိ, ဧဝံ ပီဌဿ ဝိယ ပစ္စတ္ထရဏေန အာမိသေန ဓမ္မေန စ ပဋိသန္ထရဏံ။ အဘိဓမ္မေပိ ဝုတ္တံ ‘‘တတ္ထ ကတမော ပဋိသန္ထာရော? အာမိသပဋိသန္ထာရော စ ဓမ္မပဋိသန္ထာရော စ။ ဣဓေကစ္စော ပဋိသန္ထာရကော ဟောတိ အာမိသပဋိသန္ထာရေန ဝါ ဓမ္မပဋိသန္ထာရေန ဝါ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပဋိသန္ထာရော’’တိ (ဓ. သ. ၁၃၅၁)။ တတ္ထ စ အာမိသေန သင်္ဂဟော အာမိသပဋိသန္ထာရော နာမ။ တံ ကရောန္တေန မာတာပိတူနံ ဘိက္ခုဂတိကဿ ဝေယျာဝစ္စကရဿ ရညော စောရာနဉ္စ အဂ္ဂံ အဂ္ဂဟေတွာပိ အာဒုံ ဝဋ္ဋတိ။ အာမသိတွာ ဒိန္နေ ဟိ ရာဇာနော စ စောရာ စ အနတ္ထမ္ပိ ကရောန္တိ ဇီဝိတက္ခယမ္ပိ ပါပေန္တိ, အနာမသိတွာ ဒိန္နေ အတ္တမနာ ဟောန္တိ။ စောရနာဂဝတ္ထုအာဒီနိ စေတ္ထ ဝတ္ထူနိ ကထေတဗ္ဗာနိ။ တာနိ သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယဋ္ဌကထာယံ (ပါစိ. အဋ္ဌ. ၁၈၅-၇) ဝိတ္ထာရိတာနိ။ သက္ကစ္စံ ဥဒ္ဒေသအနံ ဟာငွိဝဏ္ဏနာ ဓမ္မကထာကထနန္တိ ဧဝံ ဓမ္မေန သင်္ဂဟော ဓမ္မပဋိသန္ထာရော နာမ။

အဝိဟိံသာတိ ကရုဏာပိ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေါပိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ – ‘‘တတ္ထ ကတမာ အဝိဟိံသာ? ယာ သတ္တေသု ကရုဏာ ကရုဏာယနာ ကရုဏာယိတတ္တံ ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ, အယံ ဝုစ္စတိ အဝိဟိံသာ’’တိ။ **သောစေယျ** န္တိ

မေတ္တာယ စ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂဿ စ ဝသေန သုစိဘာဝေါ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ – ‘‘တတ္ထ ကတမံ သောစေယျံ? ယာ သတ္တေသု မေတ္တိ မေတ္တာယနာ မေတ္တာယိတတ္တံ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ သောစေယျ’’န္တိ။

မုဋ္ဌဿစ္စန္တိ သတိဝိပ္ပဝါသော, ယထာဟ ‘‘တတ္ထ ကတမံ မုဋ္ဌဿစ္စံ? ယာ အသတိ အနနုဿတိ အပ္ပဋိဿတိ အဿရဏတာ အဓာရဏတာ ပိလာပနတာ သမ္မုဿနတာ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ မုဋ္ဌဿစ္စံ’’ (ဓ. သ. ၁၃၅၆)။ **အသမ္ပဇည**န္တိ, ‘‘တတ္ထ ကတမံ အသမ္ပဇညံ? ယံ အညာဏံ အဒဿနံ အဝိဇ္ဇာလင်္ဂီ မောဟော အကုသလမူလ’’န္တိ ဧဝံ ဝုတ္တာ အဝိဇ္ဇာယေဝ။ **သတိ** သတိယေဝ။ **သမ္ပဇညံ** ဉာဏံ။

ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒွါရတာတိ ‘‘တတ္ထ ကတမာ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒွါရတာ? ဣဓေကစ္စော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတီ’’တိအာဒိနာ (ဓ. သ. ၁၃၅၂) နယေန ဝိတ္ထာရိတော ဣန္ဒြိယသံဝရဘေဒော။ **ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ**တိ ‘‘တတ္ထ ကတမာ ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ? ဣဓေကစ္စော အပ္ပဋိသင်္ခါ အယောနိသော အာဟာရံ အာဟာရေတိ ဒဝါယ မဒါယ မဏ္ဍနာယ ဝိဘူသနာယ။ ယာ တတ္ထ အသန္တုဋ္ဌိတာ အမတ္တညုတာ အပ္ပဋိသင်္ခါ ဘောဇနေ’’တိ ဧဝံ အာဂတော ဘောဇနေ အမတ္တညုဘာဝေါ။ အနန္တရဒုကော ဝုတ္တပ္ပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပဋိသင်္ခါနဗလန္တိ ‘‘တတ္ထ ကတမံ ပဋိသင်္ခါနဗလံ? ယာ ပညာ ပဇာနနာ’’တိ ဧဝံ ဝိတ္ထာရိတံ အပ္ပဋိသင်္ခါယ အကမ္ပနဉာဏံ။ **ဘာဝနာဗလ**န္တိ ဘာဝေန္တဿ ဥပ္ပန္နံ ဗလံ။ အတ္ထတော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသီသေန သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဟောန္တိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ – ‘‘တတ္ထ ကတမံ ဘာဝနာဗလံ? ယာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အာသေဝနာ ဘာဝနာ ဗဟုလီကမ္မံ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘာဝနာဗလံ။ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝနာဗလ’’န္တိ။

သတိဗလန္တိ အဿတိယာ အကမ္ပနဝသေန သတိယေဝ။ **သမာဓိဗလ**န္တိ ဥဒ္ဓစ္စေ အကမ္ပနဝသေန သမာဓိယေဝ။ **သမထော** သမာဓိ။ **ဝိပဿနာ** ပညာ။ သမထောဝ တံ အာကာရံ ဂဟေတွာ ပုန ပဝတ္တေတဗ္ဗဿ သမထဿ နိမိတ္တဝသေန **သမထနိမိတ္တံ ပဂ္ဂါဟနိမိတ္တေပိ** ဧသေဝ နယော။ **ပဂ္ဂါဟော** ဝီရိယံ။ **အဝိက္ခေပော** ဧကဂ္ဂတာ။ ဣမေဟိ ပန သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ ပဋိသင်္ခါနဗလဉ္စ ဘာဝနာဗလဉ္စ သတိဗလဉ္စ သမာဓိဗလဉ္စ သမထော စ ဝိပဿနာ စ သမထနိမိတ္တဉ္စ ပဂ္ဂါဟနိမိတ္တဉ္စ ပဂ္ဂါဟော စ အဝိက္ခေပော စာတိ ဆဟိ ဒုကေဟိ ပရတော သီလဒိဋ္ဌိသမ္ပဒာဒုကေန စ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာ ဓမ္မာ ကထိတာ။

သီလဝိပတ္တီတိ ‘‘တတ္ထ ကတမာ သီလဝိပတ္တိ? ကာယိကော ဝီတိက္ကမော။ပေ။ သဗ္ဗမ္ပိ ဒုဿီလျံ သီလဝိပတ္တီ’’တိ ဧဝံ ဝုတ္တော သီလဝိနာသကော အသံဝရော။ **ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တီ**တိ ‘‘တတ္ထ ကတမာ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ? နတ္ထိ ဒိန္နံ နတ္ထိ ယိဋ္ဌ’’န္တိ ဧဝံ အာဂတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဝိနာသိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။

သီလသမ္ပဒာတိ ‘‘တတ္ထ ကတမာ သီလသမ္ပဒာ? ကာယိကော အဝီတိက္ကမော’’တိ ဧဝံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တသောရစ္စမေဝ သီလဿ သမ္ပာဒနတော ပရိပူရဏတော ‘‘သီလသမ္ပဒာ’’တိ ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ စ ‘‘သဗ္ဗောပိ သီလသံဝရော သီလသမ္ပဒာ’’တိ ဣဒံ မာနသိကပရိယာအနတ္တံ ဝုတ္တံ။ **ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒာ**တိ ‘‘တတ္ထ ကတမာ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒာ? အတ္ထိ ဒိန္နံ အတ္ထိ ယိဋ္ဌံ။ပေ။ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေန္တီတိ ယာ ဧဝရူပါ ပညာ ပဇာနနာ’’တိ ဧဝံ အာဂတံ ဒိဋ္ဌိပါရိပူရိဘူတံ ဉာဏံ။

သီလဝိသုဒ္ဓီတိ ဝိသုဒ္ဓိံ ပာပေတုံ သမတ္ထံ သီလံ။ အဘိဓမ္မေ ပနာယံ ‘‘တတ္ထ ကတမာ သီလဝိသုဒ္ဓိ? ကာယိကော အဝီတိက္ကမော ဝါစသိကော အဝီတိက္ကမော ကာယိကဝါစသိကော အဝီတိက္ကမော, အယံ ဝုစ္စတိ သီလဝိသုဒ္ဓီ’’တိ ဧဝံ ဝိဘတ္တာ။ **ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓီ**တိ ဝိသုဒ္ဓိံ ပာပေတုံ သမတ္ထံ ဒဿနံ။ အဘိဓမ္မေ ပနာယံ ‘‘တတ္ထ ကတမာ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ? ကမ္မဿကတဉာဏံ သစ္စာနုလောမိကဉာဏံ မဂ္ဂသမင်္ဂိဿဉာဏံ ဖလသမင်္ဂိဿဉာဏ’’န္တိ ဧဝံ ဝုတ္တာ။ ဧတ္ထ စ တိဝိဓံ ဒုစ္စရိတံ အတ္တနာ ကတမ္ပိ ပရေန ကတမ္ပိ သကံ နာမ န ဟောတိ အတ္ထဘဉ္ဇနတော။ သုစရိတံ သကံ နာမ အတ္ထဇနနတောတိ ဧဝံ ဇာနနံ ကမ္မဿကတဉာဏံ နာမ။ တသ္မိံ ဌတွာ ဗဟုံ ဝဋ္ဋဂါမိကမ္မံ အာယူဟိတွာ သုခေနေဝ အရဟတ္တံ ပတ္တာ ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တာ။ **ဝိပဿနာဉာဏံ** ပန ဝစီသစ္စဉ္စ အနုလောမေတိ, ပရမတ္ထသစ္စဉ္စ န ဝိလောမေတီတိ သစ္စာနုလောမိကံ ဉာဏန္တိ ဝုတ္တံ။

“ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခော ပန ယထာဒိဋ္ဌိဿ စ ပဓာန”န္တိ ဧတ္ထ **ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓီ** တိ ဉာဏဒဿနံ ကထိတံ။ **ယထာဒိဋ္ဌိဿ
သ စ ပဓာန**န္တိ တံသမ္ပယုတ္တမေဝ ဝီရိယံ။ အပိ စ ပုရိမပဒေန စတုမဂ္ဂဉာဏံ။ ပစ္ဆိမပဒေန တံသမ္ပယုတ္တံ ဝီရိယံ။
အဘိဓမ္မေ ပန “ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခော ပနာတိ ယာ ပညာ ပဇာနနာ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ယထာဒိဋ္ဌိဿ စ ပ
ဓာနန္တိ ယော စေတသိကော ဝီရိယာရမ္ဘော သမ္မာဝါယာမော”တိ ဧဝံ အယံ ဒုကော ဝိဘတ္တော။

“သံဝေဂေါ စ သံဝေဇနီယေသု ဌာနေသု”တိ ဧတ္ထ **“သံဝေဂေါ**တိ ဇာတိဘယံ ဇရာဘယံ ဗျာဓိဘယံ မရဏ
ဘယ”န္တိ ဧဝံ ဇာတိအာဒီနိ ဘယတော ဒဿနဉာဏံ။ သံဝေဇနီယံ ဌာနန္တိ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏံ။ တောနိ ဟိ စတ္တာရိ
ဇာတိ ဒုက္ခာ, ဇရာ ဒုက္ခာ, ဗျာဓိ ဒုက္ခော, မရဏံ ဒုက္ခန္တိ ဧဝံ သံဝေဂုပ္ပတ္တိကာရဏတ္တာ **သံဝေဇနီယံ ဌာန**န္တိ ဝု
တ္တာနိ။ **သံဝိဂ္ဂဿ စ ယောနိသော ပဓာန** န္တိ ဧဝံ သံဝေဂဇာတဿ ဥပာယပဓာနံ။ “ဣဓ ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပာပကာ
နံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပာဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတီ”တိ ဧဝံ အာဂတဝီရိယဿေတံ အဓိဝစနံ။

အသန္တုဋ္ဌိတာ စ ကုသလေသု ဓမ္မေသူ တိ ယာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာယ အသန္တုဋ္ဌဿ ဘိယျောကမျ
ယတာ, တာယ ဟိ သမင်္ဂိဘူတော ပုဂ္ဂလော သီလံ ပူရေတွာ ဈာနံ ဥပ္ပာဒေတိ။ ဈာနံ လဘိတွာ ဝိပဿနံ အာရဘတိ။
အာရဒ္ဓဝိပဿကော အရဟတ္တံ အဂဟေတွာ အန္တရာ ဝေါသာနံ နာပဇ္ဇတိ။ **အပ္ပဋိဝါနိတာ စ ပဓာနသ္မိံ** န္တိ “ကု
သလာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာယ သက္ကစ္စကိရိယတာ သာတစ္စကိရိယတာ အဋ္ဌိတကိရိယတာ အနောလီနဝုတ္တိတာ အနိက္
ခိတ္တဆန္ဒတာ အနိက္ခိတ္တဓုရတာ အာသေဝနာ ဘာဝနာ ဗဟုလီကမ္မ”န္တိ ဧဝံ ဝုတ္တာ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဆ ကောဋ္ဌာသေ က
တွာ ဇာဂရိယာနုယောဂဝသေန အာရဒ္ဓေ ပဓာနသ္မိံ အရဟတ္တံ အပတွာ အနိဝတ္တနတာ။

ဝိဇ္ဇာတိ တိဿော ဝိဇ္ဇာ။ **ဝိမုတ္တီ** တိ ဒွေ ဝိမုတ္တိယော, စိတ္တဿ စ အဓိမုတ္တိ, နိဗ္ဗာနဉ္စ။ ဧတ္ထ စ အဋ္ဌ သ
မာပတ္တိယော နီဝရဏာဒီဟိ သုဋ္ဌု မုတ္တတ္တာ အဓိမုတ္တိ နာမ။ နိဗ္ဗာနံ သဗ္ဗသင်္ခတတော မုတ္တတ္တာ ဝိမုတ္တီတိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ခယေ ဉာဏန္တိ ကိလေသက္ခယကရေ အရိယမဂ္ဂေ ဉာဏံ။ **အနုပ္ပာဒေ ဉာဏ** န္တိ ပဋိသန္ဓိဝသေန အနုပ္ပာဒဘူတေ
တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဈကိလေသာနံ တ အနုပ္ပာဒပရိယောသာနေ ဥပ္ပန္နေ အရိယဖလေ ဉာဏံ။ တေနေတဟ “ခယေ ဉာဏန္တိ မ
ဂ္ဂသမင်္ဂိဿ ဉာဏံ။ အနုပ္ပာဒေ ဉာဏန္တိ ဖလသမင်္ဂိဿ ဉာဏ”န္တိ။ **ဣမေ ခော, အာဝုသော**တိအာဒိ ဝေကေ ဝု
တ္တနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဣတိ ပဥ္စတိံသာယ ဒုကာနံ ဝသေန ထေရော သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေသီတိ။

ဒုကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တိကဝဏ္ဏနာ

၃၀၅. ဣတိ ဒုကဝသေန သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေတွာ ဣဒာနိ တိကဝသေန ဒဿေတုံ ပုန အာရဘိ။ တတ္ထ လုဗ္ဘ
တီတိ **လောဘော။** အကုသလဉ္စ တံ မူလဉ္စ, အကုသလာနံ တ မူလန္တိ **အကုသလမူလံ။** ဒုဿတီတိ **ဒောသော။** မုယှ
တီတိ **မောဟော။** တေသံ ပဋိပက္ခနယေန အလောဘာဒယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဒုဋ္ဌု စရိတာနိ, ဝိရူပာနိ တ စရိတာနီတိ **ဒုစ္စရိတာနိ။** ကာယေန ဒုစ္စရိတံ, ကာယတော တ ပဝတ္တံ ဒုစ္စရိတန္တိ
ကာယဒုစ္စရိတံ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သုဋ္ဌု စရိတာနိ, သုန္ဒရာနိ တ စရိတာနီတိ **သုစရိတာနိ။** ဒွေပိ စေတေ တိ
ကာ ပဏ္ဏတ္တိယာ တ ကမ္မပထေဟိ တ ကထေတဗ္ဗာ။ ပဏ္ဏတ္တိယာ တာဝ ကာယဒွာရေ ပညတ္တသိက္ခာပဒဿ ဝီ
တိက္ကမော **ကာယဒုစ္စရိတံ။** အဝီတိက္ကမော **ကာယသုစရိတံ။** ဝစီဒွာရေ ပညတ္တသိက္ခာပဒဿ ဝီတိက္ကမော **ဝစီဒု
စ္စရိတံ,** အဝီတိက္ကမော **ဝစီသုစရိတံ။** ဥဘယတ္ထ ပညတ္တဿ သိက္ခာပဒဿ ဝီတိက္ကမောဝ **မနောဒုစ္စရိတံ,** အဝီ
တိက္ကမော **မနောသုစရိတံ။** အယံ ပဏ္ဏတ္တိကထာ။ ပာဏာတိပာတာဒယော ပန တိဿော စေတနာ ကာယဒွာရေပိ ဝ
စီဒွာရေပိ ဥပ္ပန္နာ **ကာယဒုစ္စရိတံ။** စတဿော မုသာဝါဒါဒိစေတနာ **ဝစီဒုစ္စရိတံ။** အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီတိ
တယော စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ **မနောဒုစ္စရိတံ။** ပာဏာတိပာတာဒီဟိ ဝိရမန္တဿ ဥပ္ပန္နာ တိဿော စေတနာပိ
ဝိရတိယောပိ ကာယသုစရိတံ။ မုသာဝါဒါဒီဟိ ဝိရမန္တဿ စတဿော စေတနာပိ ဝိရတိယောပိ ဝစီသုစရိတံ။ အနဘိဇ္
ဈာ အဗျာပါဒော သမ္မာဒိဋ္ဌီတိ တယော စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ မနောသုစရိတန္တိ အယံ ကမ္မပထကထာ။

ကာမပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော **ကာမဝိတက္ကော**။ ဗျာပါဒပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော **ဗျာပါဒဝိတက္ကော**။ ဝိဟိံသာပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော **ဝိဟိံသာဝိတက္ကော**။ တေသု ဒွေ ဝ သတ္တေသုပိ သင်္ခါရေသုပိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ကာမဝိတက္ကော ဟိ ပိယေ မနာပေ သတ္တေ တ သင်္ခါရေ တ ဝိတက္ကေန္တဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဗျာပါဒဝိတက္ကော အပ္ပိယေ အမနာပေ သတ္တေ တ သင်္ခါရေ တ ကုဇ္ဈိတွာ ဩလောကနကာလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဝိနာသနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော သင်္ခါရေသု နုပ္ပဇ္ဇတိ။ သင်္ခါရော ဟိ ဒုက္ခာပေတဗ္ဗော နာမ နတ္ထိ။ ဣမေ သတ္တာ ဟညန္တု တ ဥစ္ဆိဇ္ဇန္တု တ ဝိနဿန္တု တ မာ တ အဟေသုန္တိ စိန္တနကာလေ ပန သတ္တေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

နေက္ခမ္မပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော **နေက္ခမ္မဝိတက္ကော**။ သော အသုဘပုဗ္ဗဘာဂေ ကာမာဝစရော ဟောတိ။ အသုဘဇ္ဈာနေ ရူပါဝစရော။ တံ ဈာနံ ပါဒကံ ကတွာ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂဖလကာလေ လောကုတ္တရော။ အဗျာပါဒပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော **အဗျာပါဒဝိတက္ကော**။ သော မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေ ကာမာဝစရော ဟောတိ။ မေတ္တာဇ္ဈာနေ ရူပါဝစရော။ တံ ဈာနံ ပါဒကံ ကတွာ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂဖလကာလေ လောကုတ္တရော။ အဝိဟိံသာပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော **အဝိဟိံသာဝိတက္ကော**။ သော ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေ ကာမာဝစရော။ ကရုဏာဇ္ဈာနေ ရူပါဝစရော။ တံ ဈာနံ ပါဒကံ ကတွာ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂဖလကာလေ လောကုတ္တရော။ ယဒါ အလောဘော သီသံ ဟောတိ, တဒါ ဣတရေ ဒွေ ဝ တဒနွယိကာ ဘဝန္တိ။ ယဒါ မေတ္တာ သီသံ ဟောတိ, တဒါ ဣတရေ ဒွေ ဝ တဒနွယိကာ ဘဝန္တိ။ ယဒါ ကရုဏာ သီသံ ဟောတိ, တဒါ ဣတရေ ဒွေ ဝ တဒနွယိကာ ဘဝန္တီတိ။ ကာမသင်္ကပ္ပါဒယော ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဒေသနာမတ္တမေဝ ဟေတံ။ အတ္ထတော ပန ကာမဝိတက္ကာဒီနဉ္စ ကာမသင်္ကပ္ပါဒီနဉ္စ နာနာကရဏံ နတ္ထိ။

ကာမပဋိသံယုတ္တာ သညာ **ကာမသညာ**။ ဗျာပါဒပဋိသံယုတ္တာ သညာ **ဗျာပါဒသညာ**။ ဝိဟိံသာပဋိသံယုတ္တာ သညာ **ဝိဟိံသာသညာ**။ တာသမ္ပိ ကာမဝိတက္ကာဒီနံ ဝိယ ဥပ္ပဇ္ဇနာကာရော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တံသမ္ပယုတ္တာယေဝ ဟိ ဧတာ။ **နေက္ခမ္မသညာဒယော** ပိ နေက္ခမ္မဝိတက္ကာဒိသမ္ပယုတ္တာယေဝ။ တသ္မာ တာသမ္ပိ တထေဝ ကာမာဝစရာဒိဘာတေ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကာမဓာတုအာဒီသု “ကာမပဋိသံယုတ္တော တက္ကော ဝိတက္ကော မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော။ အယံ ဝုစ္စတိ ကာမဓာတု။ သဗ္ဗေပိ အကုသလာ ဓမ္မာ ကာမဓာတူ”တိ အယံ **ကာမဓာတု**။ “ဗျာပါဒပဋိသံယုတ္တော တက္ကော ဝိတက္ကော မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဗျာပါဒဓာတု။ ဒသသု အာဃာတဝတ္ထူသု စိတ္တဿ အာဃာတော ပဋိဃာတော အနတ္တမနတာ စိတ္တဿာ”တိ အယံ **ဗျာပါဒဓာတု**။ “ဝိဟိံသာ ပဋိသံယုတ္တော တက္ကော ဝိတက္ကော မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဝိဟိံသာဓာတု။ ဣဓေကစ္စော ပါဏိနာ တ လေဍ္ဍုနာ တ ဒဏ္ဍေန တ သတ္ထေန တ ရဇ္ဇုယာ တ အညတရညတရေန တ သတ္တေ ဝိဟေဌေတီ”တိ အယံ **ဝိဟိံသာဓာတု**။ တတ္ထ ဒွေ ဝ ကထာ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကာ စ အသမ္ဘိန္နာ စ။ တတ္ထ ကာမဓာတုယာ ဂဟိတာယ ဣတရာ ဒွေ ဝ ဂဟိတာဝ ဟောန္တိ, တတော ပန နီဟရိတွာ အယံ ဗျာပါဒဓာတု အယံ ဝိဟိံသာဓာတူတိ ဒဿေတီတိ အယံ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကကထာ နာမ။ ကာမဓာတုံ ကထေန္တော ပန ဘဂတ ဗျာပါဒဓာတုံ ဗျာပါဒဓာတုဋ္ဌာနေ , ဝိဟိံသာဓာတုံ ဝိဟိံသာဓာတုဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ အဝသေသံ ကာမဓာတု နာမာတိ ကထေသီတိ အယံ အသမ္ဘိန္နကထာ နာမ။

နေက္ခမ္မဓာတုအာဒီသု “နေက္ခမ္မပဋိသံယုတ္တော တက္ကော ဝိတက္ကော သမ္မာသင်္ကပ္ပော။ အယံ ဝုစ္စတိ နေက္ခမ္မဓာတု။ သဗ္ဗေပိ ကုသလာ ဓမ္မာ နေက္ခမ္မဓာတူ”တိ အယံ **နေက္ခမ္မဓာတု**။ “အဗျာပါဒပဋိသံယုတ္တော တက္ကော။ပေ.။ အယံ ဝုစ္စတိ အဗျာပါဒဓာတု။ ယာ သတ္တေသု မေတ္တိ။ပေ.။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တီ”တိ အယံ **အဗျာပါဒဓာတု**။ “အဝိဟိံသာပဋိသံယုတ္တော တက္ကော။ပေ.။ အယံ ဝုစ္စတိ အဝိဟိံသာဓာတု။ ယာ သတ္တေသု ကရုဏာ။ပေ.။ ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တီ”တိ အယံ **အဝိဟိံသာဓာတု**။ ဣဓာပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒွေ ဝ ကထာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အပရာပိ တိဿော ဓာတုယော တိ အညာပိ သုညတဋ္ဌေန တိဿော ဓာတုယော။ တာသု “တတ္ထ ကတမာ ကာမဓာတု? ဟေဋ္ဌတော အဝီစိနိရယံ ပရိယန္တံ ကရိတွာ”တိ ဧဝံ ဝိတ္ထာရိတော ကာမဘာတေ **ကာမဓာတု** နာမ။ “ဟေဋ္ဌတော ဗြဟ္မလောကံ ပရိယန္တံ ကရိတွာ အာကာသာနဉ္စာယတနုပဂေ ဒေဝေ ပရိယန္တံ ကရိတွာ”တိ ဧဝံ ဝိတ္ထာရိတာ ပန ရူပါရူပဘာတ ဣတရာ ဒွေ ဝ ဓာတုယော။ ဓာတုယာ အာဂတဋ္ဌာနမ္ပိ ဟိ ဘဝေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ။ ဘဝဿ

အာဂတဌာနေ ဓာတုယာ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ။ ဣမ ဘဝေန ပရိစ္ဆေဒေ ကထိတော။ ရူပဓာတုအာဒီသု ရူပဟရူပဓာတုယော ရူပဟရူပဘာတယော၀။ နိရောဓဓာတုယာ နိဗ္ဗာနံ ကထိတံ။

ဟီနာဒီသု ဟီနာ ဓာတူတိ ဒွါဒသ အကုသလစိတ္တုပ္ပာဒါ။ အ၀သေသာ တေဘူမကဓမ္မာ **မဇ္ဈိမဓာတု**။ နဝ လောကုတ္တရဓမ္မာ **ပဏီတဓာတု**။

ကာမတဏှာဟာတိ ပဉ္စကာမဂုဏိကော ရာဂေါ။ ရူပဟရူပဘဝေသု ပန ရာဂေ ဈာနနိကန္တိသဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေ ဘ၀၀သေန ပတ္တနာ **ဘ၀တဏှာ**။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေ **ဝိဘ၀တဏှာ**။ အပိစ ဌပေတွာ ပစ္ဆိမံ တဏှာဒွယံ သေသတဏှာ ကာမတဏှာ နာမ။ ယထာဟ "တတ္ထ ကတမာ ဘ၀တဏှာ? ဘ၀ဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေ သာရာဂေ စိတ္တဿ သာရာဂေါ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘ၀တဏှာ။ တတ္ထ ကတမာ ဝိဘ၀တဏှာ? ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေ သာရာဂေ စိတ္တဿ သာရာဂေ, အယံ ဝုစ္စတိ ဝိဘ၀တဏှာ။ အ၀သေသာ တဏှာ ကာမတဏှာ"တိ။ ပုန ကာမတဏှာဒီသု ပဉ္စကာမဂုဏိကော ရာဂေ ကာမတဏှာ။ ရူပဟရူပဘဝေသု ဆန္ဒရာဂေ ဣတရာ ဒွေ၀ တဏှာ။ အဘိဓမ္မေ ပနေတာ "ကာမဓာတုပဋိသံယုတ္တော။ပေ.။ အရူပဓာတုပဋိသံယုတ္တော"တိ ဧဝံ ဝိတ္ထာရိတာ။ ဣမိနာ တရေန ကိံ ဒဿေတိ? သဗ္ဗေပိ တေဘူမကာ ဓမ္မာ ရဇနီယဋ္ဌေန တဏှာဝတ္ထုကာတိ သဗ္ဗတဏှာ ကာမတဏှာယ ပရိယာဒိယိတွာ တတော နီဟရိတွာ ဣတရာ ဒွေ၀ တဏှာ ဒဿေတိ။ ရူပတဏှာဒီသု ရူပဘ၀ေ ဆန္ဒရာဂေ **ရူပတဏှာ**။ အရူပဘ၀ေ ဆန္ဒရာဂေ **အရူပတဏှာ**။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေ **နိရောဓတဏှာ**။

သံယောဇနတ္တိကေ ၀ဋ္ဋသ္မိံ သံယောဇယန္တိ ဗန္ဓန္တီတိ **သံယောဇနာနိ**။ သတိ ရူပဟဒိဘေဒေ ကာယေ ဒိဋ္ဌိ, ဝိဇ္ဇမာနာ တ ကာယေ ဒိဋ္ဌီတိ **သက္ကာယဒိဋ္ဌိ**။ ဝိစိနန္တော တောယ ကိစ္ဆတိ, န သက္ကောတိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကာတုန္တိ **ဝိစိကိစ္ဆာ**။ သီလဉ္စ ၀တဉ္စ ပရာမသတီတိ **သီလဗ္ဗတပရာမာသော**။ အတ္တတော ပန "ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတီ"တိအာဒိနာ နယေန အာဂတာ ဝီသတိဝတ္ထုကာ ဒိဋ္ဌိ **သက္ကာယဒိဋ္ဌိ** နာမ။ "သတ္ထရိ ကင်္ခတီ"တိအာဒိနာ နယေန အာဂတာ အဋ္ဌဝတ္ထုကာ ဝိမတိ **ဝိစိကိစ္ဆာ** နာမ။ "ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သီလေန သုဒ္ဓိ ၀တေန သုဒ္ဓိ သီလဗ္ဗတေန သုဒ္ဓီတိ သီလံ ပရာမသတိ, ၀တံ ပရာမသတိ, သီလဗ္ဗတံ ပရာမသတိ။ ယာ ဧဝရူပါ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတ"န္တိအာဒိနာ နယေန အာဂတော ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော **သီလဗ္ဗတပရာမာသော** နာမ။

တယော အာသဝါတိ ဧတ္ထ စိရပာရိဝါသိယဋ္ဌေန တ အာသဝနဋ္ဌေန တ **အာသဝါ**။ တတ္ထ "ပုရိမာ, ဘိက္ခဝေ, ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာယ, ဣတော ပုဗ္ဗေ အဝိဇ္ဇာ နာဟောသိ, အထ ပစ္ဆာ သမဘဝီ"တိ, "ပုရိမာ , ဘိက္ခဝေ, ကောဋိ န ပညာယတိ ဘ၀တဏှာယ ဘ၀ဒိဋ္ဌိယာ, ဣတော ပုဗ္ဗေ ဘ၀ဒိဋ္ဌိ နာဟောသိ, အထ ပစ္ဆာ သမဘဝီ"တိ ဧဝံ တာဝ စိရပာရိဝါသိယဋ္ဌေန အာသဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ စက္ခုတော ရူပေ သ၀တိ အာသ၀တိ သန္ဒတိ ပ၀တ္တတိ။ သောတတော သဒ္ဒေ။ ဃာနတော ဂန္ဓေ။ ဇိဝှာတော ရသေ။ ကာယတော ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ မနတော ဓမ္မေ သ၀တိ အာသ၀တိ သန္ဒတိ ပ၀တ္တတီတိ ဧဝံ အာသဝနဋ္ဌေန အာသဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဟဋ္ဌိယံ ပန ကတ္ထစိ ဒွေ၀ အာသဝါ အာဂတာ "ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ စ အာသဝါ သမ္ပရာယိကာ စ အာသဝါ"တိ, ကတ္ထစိ "တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ။ ကာမာသဝေါ ဘဝါသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ"တိ တယော။ အဘိဓမ္မေ တေယေဝ ဒိဋ္ဌာသဝေန သဒ္ဓိံ စတ္တာရော။ နိဗ္ဗေဓိကပရိယာယေ "အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ နိရယဂါမိနိယာ, အတ္ထိ အာသဝါ တိရစ္ဆာနယောနိဂါမိနိယာ, အတ္ထိ အာသဝါ ပေတ္တိဝိသယဂါမိနိယာ, အတ္ထိ အာသဝါ မနုဿလောကဂါမိနိယာ အတ္ထိ အာသဝါ ဒေ၀လောကဂါမိနိယာ"တိ ဧဝံ ပဉ္စ။ ဆက္ကနိပါတေ အာဟုနေယျသုတ္တေ "အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာ, အတ္ထိ အာသဝါ ပဋိသေဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ, အတ္ထိ အာသဝါ ပရိဝဇ္ဇနာ ပဟာတဗ္ဗာ, အတ္ထိ အာသဝါ အဓိဝါသနာ ပဟာတဗ္ဗာ, အတ္ထိ အာသဝါ ဝိနောဒနာ ပဟာတဗ္ဗာ, အတ္ထိ အာသဝါ ဘာဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ"တိ ဧဝံ ဆ။ သဗ္ဗာသဝပရိယာယေ တေယေဝ ဒဿနာပဟာတဗ္ဗေဟိ သဒ္ဓိံ သတ္တ။ ဣမသ္မိံ ပန သင်္ဂီတိသုတ္တေ တယော။ တတ္ထ "ယော ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော"တိ ဧဝံ ဝုတ္တော ပဉ္စကာမဂုဏိကော ရာဂေ **ကာမာသဝေါ** နာမ။ "ယော ဘဝေသု ဘဝစ္ဆန္ဒော"တိ ဧဝံ ဝုတ္တော သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေ, ဘ၀၀သေန တ ပတ္တနာ **ဘဝါသဝေါ** နာမ။ "ဒုက္ခေ အညာဏ"န္တိအာဒိနာ နယေန အာဂတာ အဝိဇ္ဇာ **အဝိဇ္ဇာသဝေါ** နာမာတိ။ ကာမဘာဝဒယော ကာမဓာတုအာဒိ၀သေန ဝုတ္တာယေဝ။

ကာမေသနာဒီသု ''တတ္ထ ကတမာ ကာမေသနာ? ယော ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမဇ္ဈောသာနံ, အယံ ဝုစ္စတိ ကာမေသနာ''တိ ဧဝံ ဝုတ္တော ကာမဂဝေသနရာဂေါ **ကာမေသနာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမာ ဘဝေသနာ? ယော ဘဝေသု ဘဝစ္ဆန္ဒော ဘဝဇ္ဈောသာနံ, အယံ ဝုစ္စတိ ဘဝေသနာ''တိ ဧဝံ ဝုတ္တော ဘဝဂဝေသနရာဂေါ **ဘဝေသနာ** နာမ။ ''တတ္ထ ကတမာ ဗြဟ္မစရိယေသနာ? သဿတော လောကောတိ ဝါ။ပေ.။ နေဝ ဟောတိ န နဟောတိ တထာဂတော ပရမ္မရဏာတိ ဝါ, ယာ ဧဝရူပါ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော , အယံ ဝုစ္စတိ ဗြဟ္မစရိယေသနာ''တိ ဧဝံ ဝုတ္တာ ဒိဋ္ဌိဂတိကသမ္မတဿ ဗြဟ္မစရိယဿ ဂဝေသနဒိဋ္ဌိ **ဗြဟ္မစရိယေသနာ** နာမ။ န ကေဝလဉ္စ ဘဝရာဂဒိဋ္ဌိယော၀, တဒေကဋ္ဌံ ကမ္မမ္ပိ ဧသနာယေဝ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ''တတ္ထ ကတမာ ကာမေသနာ? ကာမရာဂေါ တဒေကဋ္ဌံ အကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မနောကမ္မံ, အယံ ဝုစ္စတိ ကာမေသနာ။ တတ္ထ ကတမာ ဘဝေသနာ? ဘဝရာဂေါ တဒေကဋ္ဌံ အကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မနောကမ္မံ, အယံ ဝုစ္စတိ ဘဝေသနာ။ တတ္ထ ကတမာ ဗြဟ္မစရိယေသနာ? အန္တဂ္ဂါဟိကာ ဒိဋ္ဌိ တဒေကဋ္ဌံ အကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မနောကမ္မံ, အယံ ဝုစ္စတိ ဗြဟ္မစရိယေသနာ''တိ။

ဝိဓာသု ''ကထံဝိဓံ သီလဝန္တံ ဝဒန္တိ, ကထံဝိဓံ ပညဝန္တံ ဝဒန္တိ''တိအာဒီသု (သံ. နိ. ၁.၉၅) အာကာရသဏ္ဌာနံ ဝိဓာ နာမ။ ''ဧကဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု ဒုဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထူ''တိအာဒီသု (ဝိဘ. ၇၅၁) ကောဋ္ဌာသော။ ''သေယျောဟမသ္မီတိ ဝိဓာ''တိအာဒီသု (ဝိဘ. ၉၂၀) မာနော ဝိဓာ နာမ။ ဣဓ သော အဓိပ္ပေတော။ မာနော ဟိ သေယျာဒိဝသေန ဝိဒဟနတော **ဝိဓာ**တိ ဝုစ္စတိ။ **သေယျောဟမသ္မီ** တိ ဣမိနာ သေယျသဒိသဟီနာနံ ဝသေန တယော မာနာ ဝုတ္တာ။ သဒိသဟီနေသုပိ ဧသေဝ နယော။

အယဉ္ဟိ **မာနော** နာမ သေယျဿ တိဝိဓော, သဒိသဿ တိဝိဓော, ဟီနဿ တိဝိဓောတိ **နဝဝိဓော** ဟောတိ။ တတ္ထ ''သေယျဿ သေယျောဟမသ္မီ''တိ မာနော ရာဇူနဉ္စေဝ ပဗ္ဗဇိတာနဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ရာဇာ ဟိ ရဋ္ဌေန ဝါ ဓနေန ဝါ ဝါဟနေဟိ ဝါ ''ကော မယာ သဒိသော အတ္ထီ''တိ ဧတံ မာနံ ကရောတိ ။ ပဗ္ဗဇိတောပိ သီလဓုတင်္ဂါဒီဟိ ''ကော မယာ သဒိသော အတ္ထီ''တိ ဧတံ မာနံ ကရောတိ။ ''သေယျဿ သဒိသောဟမသ္မီ''တိ မာနောပိ ဧတေသံယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ရာဇာ ဟိ ရဋ္ဌေန ဝါ ဓနေန ဝါ ဝါဟနေဟိ ဝါ အညရာဇူဟိ သဒ္ဓိံ မယ္ဟံ ကိံ နာနာကရဏန္တိ ဧတံ မာနံ ကရောတိ။ ပဗ္ဗဇိတောပိ သီလဓုတင်္ဂါဒီဟိပိ အညေန ဘိက္ခုနာ မယ္ဟံ ကိံ နာနာကရဏန္တိ ဧတံ မာနံ ကရောတိ။ ''သေယျဿ ဟီနောဟမသ္မီ''တိ မာနောပိ ဧတေသံယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယဿ ဟိ ရညော ရဋ္ဌံ ဝါ ဓနံ ဝါ ဝါဟနာဒီနိ ဝါ နာတိသမ္ပန္နာနိ ဟောန္တိ, သော မယ္ဟံ ရာဇာတိ ဝေါဟာရမုခမတ္တမေဝ, ကိံ ရာဇာ နာမ အဟန္တိ ဧတံ မာနံ ကရောတိ။ ပဗ္ဗဇိတောပိ အပ္ပလာဘသက္ကာရော အဟံ ဓမ္မကထိကော ဗဟုဿုတော မဟာထေရောတိ ကထာမတ္တကမေဝ, ကိံ ဓမ္မကထိကော နာမာဟံ ကိံ ဗဟုဿုတော ကိံ မဟာထေရော ယဿ မေ လာဘသက္ကာရော နတ္ထီတိ ဧတံ မာနံ ကရောတိ။

''သဒိသဿ သေယျောဟမသ္မီ''တိ မာနာဒယော အမစ္စာဒီနံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ အမစ္စော ဝါ ဟိ ရဋ္ဌိယော ဝါ ဘောဂယာနဝါဟနာဒီဟိ ကော မယာ သဒိသော အညော ရာဇပုရိသော အတ္ထီတိ ဝါ မယ္ဟံ အညေဟိ သဒ္ဓိံ ကိံ နာနာကရဏန္တိ ဝါ အမစ္စောတိ နာမမေဝ မယ္ဟံ, ဃာသစ္ဆာဒနမတ္တမ္ပိ မေ နတ္ထိ, ကိံ အမစ္စော နာမာဟန္တိ ဝါ ဧတေ မာနေ ကရောတိ။

''ဟီနဿ သေယျောဟမသ္မီ''တိ မာနာဒယော အသာဒီနံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ အသော ဟိ မာတိတော ဝါ ပိတိတော ဝါ ကော မယာ သဒိသော အညော အသော နာမ အတ္ထိ, အညေ ဇီဝိတုံ အသက္ကောန္တာ ကုစ္ဆိဟေတု အသာ ဇာတာ, အဟံ ပန ပဝေဏီအာဂတတ္တာ သေယျောတိ ဝါ ပဝေဏီအာဂတဘာဝေန ဥဘတောသုဒ္ဓိကအသတ္တေန အသုကအသေန နာမ သဒ္ဓိံ ကိံ မယ္ဟံ နာနာကရဏန္တိ ဝါ ကုစ္ဆိဝသေနာဟံ အသဗ္ဗံ ဥပဂတော, မာတာပိတုကောဋိယာ ပန မေ အသဋ္ဌာနံ နတ္ထိ, ကိံ အသော နာမ အဟန္တိ ဝါ ဧတေ မာနေ ကရောတိ။ ယထာ စ အသော, ဧဝံ ပုက္ကုသစဏ္ဍာလာဒယောပိ ဧတေ မာနေ ကရောန္တိယေဝ။

ဧတ္ထ စ သေယျဿ သေယျောဟမသ္မီတိ, စ သဒိသဿ သဒိသောဟမသ္မီတိ စ ဟီနဿ ဟီနောဟမသ္မီ တိ စ ဣမေ တယော မာနာ ယာထာဝမာနာ နာမ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဈာ။ သေသာ ဆ မာနာ အယာထာဝမာနာ နာမ ပဌမမဂ္ဂဝဇ္ဈာ။

တယော အဒ္ဓာ တိ တယော ကာလာ။ **အတီတော အဒ္ဓာ** တိအာဒီသု ဒွေ၀ပရိယာယာ သုတ္တန္တပရိယာယော စ အဘိဓမ္မပရိယာယော စ။ သုတ္တန္တပရိယာယေန ပဋိသန္ဓိတော ပုဗ္ဗေ **အတီတော အဒ္ဓာ** နာမ။ စုတိတော ပစ္ဆာ **အနာဂတော အဒ္ဓာ** နာမ။ သဟ စုတိပဋိသန္ဓီဟိ တဒန္တရံ **ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓာ** နာမ။ အဘိဓမ္မပရိယာယေန တီသု ခဏေသု ဘင်္ဂတော ဥဒ္ဓံ **အတီတော အဒ္ဓာ** နာမ။ ဥပ္ပာဒတော ပုဗ္ဗေ **အနာဂတော အဒ္ဓာ** နာမ။ ခဏတ္တယေ **ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓာ** နာမ။ အတီတာဒိဘေဒေ စ နာမ အယံ ဓမ္မာနံ ဟောတိ, န ကာလဿ။ အတီတာဒိဘေဒေ ပန ဓမ္မေ ဥပာဒာယ ဣဓ ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇမာနောပိ ကာလော တေနေ၀ တေဟာရေန ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တယော အန္တာ တိ တယော ကောဋ္ဌာသာ။ ''ကာယဗန္ဓနဿ အန္တော ဇီရတီ''တိအာဒီသု (စူဠဝ. ၂၇၈) ဟိ အန္တောယေဝ အန္တော။ ''ဧသေဝန္တော ဒုက္ခဿာ''တိအာဒီသု (သံ. နိ. ၂.၅၁) ပရဘာဂေ အန္တော။ ''အန္တမိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဇီဝိကာန''န္တိ (သံ. နိ. ၃.၈၀) တွေ လာမကဘာဝေ အန္တော။ ''သက္ကာယော ခော, အာဝုသော, ပဌမော အန္တော''တိအာဒီသု (အ. နိ. ၆.၆၁) ကောဋ္ဌာသော အန္တော။ ဣဓ ကောဋ္ဌာသော အဓိပ္ပေတော။ **သက္ကာယော** တိ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ။ **သက္ကာယသမုဒယော** တိ တေသံ နိဗ္ဗတ္တိကာ ပုရိမတဏှာ။ **သက္ကာယနိရောဓော** တိ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိဘူတံ နိဗ္ဗာနံ။ မဂ္ဂေါ ပန နိရောဓာဓိဂမဿ ဥပာယတ္တာ နိရောဓေ ဂဟိတေ ဂဟိတောတတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒုက္ခဒုက္ခတာတိ ဒုက္ခဘူတာ ဒုက္ခတာ။ ဒုက္ခဝေဒနာယေတံ နာမံ။ **သင်္ခါရဒုက္ခတာ** တိ သင်္ခါရဘာဝေန ဒုက္ခတာ။ အဒုက္ခမသုခာဝေဒနာယေတံ နာမံ။ သာ ဟိ သင်္ခတတ္တာ ဥပ္ပာဒဇရာဘင်္ဂပီဠိတာ, တသ္မာ အညဒုက္ခသဘာဝဝိရဟတော သင်္ခါရဒုက္ခတာတိ ဝုတ္တာ။ **ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာ**တိ ဝိပရိဏာမေ ဒုက္ခတာ။ သုခဝေဒနာယေတံ နာမံ။ သုခဿ ဟိ ဝိပရိဏာမေ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တသ္မာ သုခံ ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာတိ ဝုတ္တံ။ အပိစ ဌပေတွာ ဒုက္ခဝေဒနံ သုခဝေဒနဉ္စ သဗ္ဗေပိ တေဘူမကာ ဓမ္မာ ''သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ''တိ ဝစနတော သင်္ခါရဒုက္ခတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

မိစ္ဆတ္တနိယတော တိ မိစ္ဆာသဘာဝေ ဟုတွာ နိယတော။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ သဒ္ဓိံ အာနန္တရိယကမ္မဿေတံ နာမံ။ သမ္မာသဘာဝေ နိယတော **သမ္မတ္တနိယတော။** စတုန္နံ အရိယမဂ္ဂါနမေတံ နာမံ။ န နိယတောတိ **အနိယတော။** အဝသေသာနံ ဓမ္မာနမေတံ နာမံ။

တယော တမာတိ ''တမန္ဓကာရော သမ္မောဟော အဝိဇ္ဇောဃော မဟာဘယော''တိ ဝစနတော အဝိဇ္ဇာ တမော နာမ။ ဣဓ ပန အဝိဇ္ဇာသီသေန ဝိစိကိစ္ဆာ ဝုတ္တာ။ **အာရဗ္ဘ** တိ အာဂမ္မ။ **ကင်္ခတိ** တိ ကင်္ခံ ဥပ္ပာဒေတိ။ **ဝိစိကိစ္ဆတိ** တိ ဝိစိနန္တော ကိစ္ဆံ အာပဇ္ဇတိ, သန္နိဋ္ဌာတုံ န သက္ကောတိ။ **နာဓိမုစ္စတိ** တိ တတ္ထ အဓိမုစ္စိတုံ န သက္ကောတိ။ **န သမ္ပသီဒတီ**တိ တံ အာရဗ္ဘ ပသာဒံ အာရောပေတုံ န သက္ကောတိ။

အရက္ခေယျာနိ တိ န ရက္ခိတဗ္ဗာနိ။ တီသု ဒွါရေသု ပဉ္စဝေရံ ရက္ခဏကိစ္စံ နတ္ထိ, သဗ္ဗာနိ သတိယာ ဧဝ ရက္ခိတာနီတိ ဒီပေတိ။ **နတ္ထိ တထာဂတဿ** တိ။ ''ဣဒံ နာမ မေ သဟသာ ဥပ္ပန္နံ ကာယဒုစ္စရိတံ, ဣမာဟံ ယထာ မေ ပရော န ဇာနာတိ , တထာ ရက္ခာမိ, ပဋိစ္ဆာဒေမီ''တိ ဧဝံ ရက္ခိတဗ္ဗံ နတ္ထိ တထာဂတဿ ကာယဒုစ္စရိတံ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ကိံ ပန သေသခီဏာသဝါနံ ကာယသမာစာရာဒယော အပရိသုဒ္ဓါတိ? နော အပရိသုဒ္ဓါ။ န ပန တထာဂတဿ ဝိယ ပရိသုဒ္ဓါ။ အပ္ပဿုတခီဏာသဝေ ဟိ ကိဉ္စာပိ လောကဝဇ္ဇံ နာပဇ္ဇတိ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ ပန အကောဝိဒတ္တာ ဝိဟာရကာရံ ကုဋိကာရံ သဟကာရံ သဟသေယျန္တိ ဧဝရူပာ ကာယဒွါရေ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ။ သဉ္စရိတ္တံ ပဒသောဓမ္မံ ဥတ္တရိဆပ္ပဉ္စဝါစံ ဘူတာရောစနန္တိ ဧဝရူပာ ဝစီဒွါရေ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ။ ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယနဝသေန မနောဒွါရေ ရူပိယပ္ပဋိဂ္ဂဟဏာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, ဓမ္မသေနာပတိသဒိသဿာပိ ဟိ ခီဏာသဝဿ မနောဒွါရေ သဥပာရမ္ဘဝသေန မနောဒုစ္စရိတံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဧဝ။

စာတုမဝတ္ထုသ္မိဉ္ဟိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာနံ ပဏာမိတကာလေ တေသံ အတ္ထာယ စာတုမေယျကေဟိ သက္ယေဟိ ဘဂဝတိ ခမာပိတေ ထေရော ဘဂဝတာ ''ကိန္တိ တေ သာရိပုတ္တ အဟောသိ မယာ ဘိက္ခုသင်္ဃေ ပဏာမိတေ''တိ ပုဋ္ဌော အဟံ ပရိသာယ အဗ္ဗုတ္တဘာဝေန သတ္ထာရာ ပဏာမိတော။ ဣတော အာနိ ပဋ္ဌာယ ပရံ န ဩဝဒိဿာမီတိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတွာ အာဟ ''ဧဝံ ခော မေ, ဘန္တေ, အဟောသိ ဘဂဝတာ ဘိက္ခုသင်္ဃ

ယော ပဏာမိတော, အပ္ပောဿုက္ကော ဒါနိ ဘဂဝတ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရံ အနုယုတ္တော ဝိဟရိဿတိ, မယမ္ပိ ဒါနိ အပ္
ပေါဿုက္ကာ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရိဿာမာ”တိ။

အထဿ တသ္မိံ မနောဒုစ္စရိတေ ဥပာရမ္ဘံ အာရောပေန္တော သတ္ထာ အာဟ – “အာဂမေဟိ တွံ, သာရိပုတ္တ
န ခေါ တေ, သာရိပုတ္တ, ပုနပိ ဧဝရူပံ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗ”န္တိ။ ဧဝံ ပရံ န ဩဝဒိဿာမိ နာနုသာသိဿာမီတိ ဝိတ
က္ကိတမတ္တမ္ပိ ထေရဿ မနောဒုစ္စရိတံ နာမ ဇာတံ။ ဘဂဝတော ပန ဧတ္တကံ နာမ နတ္ထိ, အနစ္ဆရိယဉ္စေတံ။ သဗ္ဗ
ညုတံ ပတ္တဿ ဒုစ္စရိတံ န ဘဝေယျ။ ဗောဓိသတ္တဘူမိယံ ဌိတဿ ဆဗ္ဗဿာနိ ပဓာနံ အနုယုဉ္ဇန္တဿာပိ ပန
ဿ နာဟောသိ။ ဥဒရစ္ဆဝိယာ ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကံ အလ္လီနာယ “ကာလင်္ကတော သမဏော ဂေါတမော”တိ ဒေဝတာနံ ဝိမ
တိယာ ဥပ္ပန္နမာနာယပိ “သိဒ္ဓတ္ထ ကသ္မာ ကိလမသိ? သက္ကာ ဘောဂေ စ ဘုဉ္ဇိတုံ ပုညာနိ စ ကာတု”န္တိ မာရေန
ပါပိမတာ ဝုစ္စမာနဿ “ဘောဂေ ဘုဉ္ဇိဿာမီ”တိ ဝိတက္ကမတ္တမ္ပိ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ အထ နံ မာရော ဗောဓိသတ္တကာလေ
ဆဗ္ဗဿာနိ ဗုဒ္ဓကာလေ ဧကံ ဝဿံ အနုဗန္ဓိတွာ ကိဉ္စိ ဝဇ္ဇံ အပဿိတွာ ဣဒံ ဝတွာ ပက္ကာမိ –

“သတ္တဝဿာနိ ဘဂဝန္တံ၊ အနုဗန္ဓိံ ပဒါပဒံ။
ဩတာရံ နာဓိဂစ္ဆိဿံ၊ သမ္ဗုဒ္ဓဿ သတီမတော”တိ။ (သု. နိ. ၄၄၈)။

အပိစ အဋ္ဌာရသန္နံ ဗုဒ္ဓဓမ္မာနံ ဝသေနာပိ ဘဂဝတော ဒုစ္စရိတာဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အဋ္ဌာရသ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ** နာမ
နတ္ထိ တထာဂတဿ ကာယဒုစ္စရိတံ, နတ္ထိ ဝစီဒုစ္စရိတံ, နတ္ထိ မနောဒုစ္စရိတံ, အတီတေ ဗုဒ္ဓဿ အပ္ပဋိဟတဉာဏံ, အနာဂ
တေ, ပစ္စုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓဿ အပ္ပဋိဟတဉာဏံ, သဗ္ဗံ ကာယကမ္မံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ, သဗ္ဗံ ဝစီကမ္
မံ, သဗ္ဗံ မနောကမ္မံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ, နတ္ထိ ဆန္ဒဿ ဟာနိ, နတ္ထိ ဝီရိယဿ ဟာနိ, နတ္ထိ သတိ
ယာ ဟာနိ, နတ္ထိ ဒဝါ, နတ္ထိ ရဝါ, နတ္ထိ ခလိတံ နတ္ထိ သဟသာ, နတ္ထိ အဗျာဝဋော မနော, နတ္ထိ အကုသလစိတ္တန္တိ။

ကိဉ္စနာ တိ ပလိဗောဓာ။ **ရာဂေါ ကိဉ္စန** န္တိ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော သတ္တေ ဗန္ဓတိ ပလိဗုန္ဓတိ တသ္မာ ကိဉ္စန
န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဣတရေသုပိ ဒွီသု ဧသေဝ နယော။

အဂ္ဂိ တိ အနုဒဟနဋ္ဌေန **အဂ္ဂိ။ ရာဂဂ္ဂိ** တိ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော သတ္တေ အနုဒဟတိ ဈာပေတိ, တသ္မာ အဂ္ဂိ
တိ ဝုစ္စတိ။ ဣတရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ ဝတ္ထုနိ ဧကာ ဒဟရဘိက္ခုနီ စိတ္တလပဗ္ဗတဝိဟာရေ ဥပေါသထာဂ
ရံ ဂန္တွာ ဒွာရပါလရူပကံ ဩလောကယမာနာ ဌိတာ။ အထဿာ အန္တော ရာဂေါ ဥပ္ပန္နော။ သာ တေနေဝ ဈာယိတွာ
တ ကာလမကာသိ။ ဘိက္ခုနိယော ဂစ္ဆမာနာ “အယံ ဒဟရာ ဌိတာ, ပက္ကောသထ, န”န္တိ အာဟံသု။ ဧကာ ဂန္တွာ က
သ္မာ ဌိတာသီတိ ဟတ္ထေ ဂဏှိ။ ဂဟိတမတ္တာ ပရိဝတ္တိတွာ ပပတာ။ ဣဒံ တာဝ ရာဂဿ အနုဒဟနတာယ ဝတ္ထု။
ဒေါသဿ ပန အနုဒဟနတာယ **မနောပဒေါသိကာ** ဒေဝါ။ မောဟဿ အနုဒဟနတာယ **ခိဍ္ဍာပဒေါသိကာ** ဒေဝါ ဒဋ္ဌ
ဗ္ဗာ။ မောဟဝသေန ဟိ တေသံ သတိသမ္မောသော ဟောတိ။ တသ္မာ ခိဍ္ဍာဝသေန အာဟာရကာလံ အတိဝတ္တိတွာ
ကာလင်္ကရောန္တိ။

အာဟုနေယျဂ္ဂိ တိအာဒီသု အာဟုနံ ဝုစ္စတိ သက္ကာရော, အာဟုနံ အရဟန္တီတိ **အာဟုနေယျာ။** မာတာပိတ
ရော ဟိ ပုတ္တာနံ ဗဟူပကာရတာယ အာဟုနံ အရဟန္တိ။ တေသု ဝိပ္ပဋိပဇ္ဇမာနာ ပုတ္တာ နိရယာဒီသု နိဗ္ဗတ္တန္တိ။
တသ္မာ ကိဉ္စာပိ မာတာပိတရော နာနုဒဟန္တိ, အနုဒဟနဿ ပန ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ဣတိ အနုဒဟနဋ္ဌေန အာဟုနေယျ
ယဂ္ဂိတိ ဝုစ္စန္တိ။ သွာယမတ္ထော မိတ္တဝိန္ဒကဝတ္ထုနာ ဒီပေတဗ္ဗော –

မိတ္တဝိန္ဒကော ဟိ မာတရာ “တာတ, အဇ္ဇ ဥပေါသထိကော ဟုတွာ ဝိဟာရေ သဗ္ဗရတ္တိံ ဓမ္မဿဝနံ သုဏ,
သဟဿံ တေ ဒဿာမီ”တိ ဝုတ္တော ဓနလောဘေန ဥပေါသထံ သမာဒါယ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဣဒံ ဌာနံ အကုတောဘ
ယန္တိ သလ္လက္ခေတွာ ဓမ္မာသနဿ ဟေဋ္ဌာ နိပန္နော သဗ္ဗရတ္တိံ နိဒ္ဒာယိတွာ ဃရံ အဂမာသိ။ မာတာ ပါတောဝ
ယာဂုံ ပစိတွာ ဥပနာမေသိ။ သော သဟဿံ ဂဟေတွာဝ ပိဝိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ – “ဓနံ သံဟရိဿာမီ”တိ။
သော နာဝါယ သမုဒ္ဒံ ပက္ခန္ဒိတုကာမော အဟောသိ။ အထ နံ မာတာ “တာတ, ဣမသ္မိံ ကုလေ စတ္တာလီသကောဋိဓနံ
အတ္ထိ, အလံ ဂမနေနာ”တိ နိဝါရေသိ။ သော တဿာ ဝစနံ အနာဒိယိတွာ ဂစ္ဆတိ ဧဝ။ မာတာ ပုရတော အဋ္ဌာသိ။
အထ နံ ကုဇ္ဈိတွာ “အယံ မယှံ ပုရတော တိဋ္ဌတီ”တိ ပါဒေန ပဟရိတွာ ပတိတံ အန္တရံ ကတွာ အဂမာသိ။

မာတာ ဥဋ္ဌဟိတွာ “မာဒိသာယ မာတရိ ဝေရူပံ ကမ္မံ ကတွာ ဂတဿ တေ ဂတဋ္ဌာနေ သုခံ ဘဝိဿတီတိ ဧဝံသညီ နာမ တွံ ပုတ္တာ”တိ အာဟ။ တဿ နာဝံ အာရုယှ ဂစ္ဆတော သတ္တမေ ဒိဝသေ နာဝါ အဋ္ဌာသိ။ အထ တေ မနုဿာ “အဒ္ဓာ ဧတ္ထ ပာပပုရိသော အတ္ထိ သလာကံ ဒေထာ”တိ အာဟံသု။ သလာကာ ဒိယျမာနာ တဿေဝ တိက္ခတ္တုံ ပာပုဏာတိ။ တေ တဿ ဥဠုမ္ပံ ဒတွာ တံ သမုဒ္ဒေ ပက္ခိပိံသု။ သော ဧကံ ဒီပံ ဂန္တွာ ဝိမာနပေတီဟိ သဒ္ဓိံ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တော တာဟိ “ပုရတော ပုရတော မာ အဂမာသီ”တိ ဝုစ္စမာနောပိ တဒ္ဒိဂုဏံ တဒ္ဒိဂုဏံ သမ္ပတ္တိံ ပဿန္တော အနုပုဗ္ဗေန ခုရစက္ကဓရံ ဧကံ အဒ္ဒသ။ တဿ တံ စက္ကံ ပဒုမပုပ္ဖံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာသိ။ သော တံ အာဟ – “အမ္ဘော, ဣဒံ တယာ ပိဠန္ဓိတံ ပဒုမံ မယှံ ဒေဟီ”တိ။ “န ဣဒံ သာမိ ပဒုမံ, ခုရစက္ကံ ဧတ”န္တိ။ သော “ဝဉ္စေသိ မံ, တွံ ကိံ မယာ ပဒုမံ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ တွံ လောဟိတစန္ဒနံ ဝိလိမ္ပိတွာ ပိဠန္ဓနံ ပဒုမပုပ္ဖံ မယှံ န အတုကာမောတိ အာဟ။ သော စိန္တေသိ “အယမ္ပိ မယာ ကတသဒိသံ ကမ္မံ ကတွာ တဿ ဖလံ အနုဘဝိတုကာမော”တိ။ အထ နံ “ဟန္ဒ ရေ”တိ ဝတွာ တဿ မတ္ထကေ စက္ကံ ပက္ခိပိ။ တေန ဝုတ္တံ –

“စတုဗ္ဘိ အဋ္ဌဇ္ဈဂမာ၊ အဋ္ဌာဟိပိ စ သောဠသ။
သောဠသာဟိ စ ဗာတ္တိံသ၊ အတြိစ္ဆံ စက္ကမာသဒေါ။
ဣစ္ဆာဟတဿ ပေါသဿ, စက္ကံ ဘမတိ မတ္ထကေ”တိ။ (ဇာ. ၁.၁.၁၀၄)။

ဂဟပတီတိ ပန ဂေဟသာမိကော ဝုစ္စတိ။ သော မာတုကမဿ သယနဝတ္တာလင်္ကာရာဒိအနုပ္ပဒါနေန ဗဟူပကာရော။ တံ အတိစရန္တော မာတုကမော နိရယာဒီသု နိဗ္ဗတ္တတိ, တသ္မာ သောပိ ပုရိမနယေနေဝ အနုဒဟနဋ္ဌေန ဂဟပတဂ္ဂီတိ ဝုတ္တော။

တတ္ထ ဝတ္ထု – ကဿပဗုဒ္ဓဿ ကာလေ သောတာပန္နဿ ဥပာသကဿ ဘရိယာ အတိစာရိနီ အဟောသိ ။ သော တံ ပစ္စက္ခတော ဒိသွာ “ကသ္မာ တွံ ဧဝံ ကရောသီ”တိ အာဟ။ သာ “သစာဟံ ဝေရူပံ ကရောမိ, အယံ မေ သုနခေါ ဝိလုပ္ပမာနော ခါဒတူ”တိ ဝတွာ ကာလင်္ကတွာ ကဏ္ဏမုဏ္ဍကဒဟေ ဝေမာနိကပေတီ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တာ။ ဒိဝါ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝတိ, ရတ္တိံ ဒုက္ခံ။ တဒါ ဗာရာဏသီရာဇာ မိဂဝံ စရန္တော အရညံ ပဝိသိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ကဏ္ဏမုဏ္ဍကဒဟံ သမ္ပတ္တော တာယ သဒ္ဓိံ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝတိ။ သာ တံ ဝဉ္စေတွာ ရတ္တိံ ဒုက္ခံ အနုဘဝတိ။ သော ဉတွာ “ကတ္ထ နု ခေါ ဂစ္ဆတီ”တိ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော ဂန္တွာ အဝိဒူရေ ဌိတော ကဏ္ဏမုဏ္ဍကဒဟတော နိက္ခမိတွာ တံ “ပဋ္ဌပဋ္ဌ”န္တိ ခါဒမာနံ ဧကံ သုနခံ ဒိသွာ အသိနာ ဒွိဓာ ဆိန္ဒိ။ ဒွေ အဟေသုံ။ ပုန ဆိန္ဒေ စတ္တာရော။ ပုန ဆိန္ဒေ အဋ္ဌ။ ပုန ဆိန္ဒေ သောဠသ အဟေသုံ။ သာ “ကိံ ကရောသိ သာမီ”တိ အာဟ။ သော “ကိံ ဣဒ”န္တိ အာဟ။ သာ “ဧဝံ အကတွာ ခေဠပိဏ္ဍံ ဘူမိယံ နိဋ္ဌုဘိတွာ ပာဒေန ဃံသာဟီ”တိ အာဟ။ သော တထာ အကာသိ။ သုနခါ အန္တရဓာယိံသု။ တံ ဒိဝသံ တဿာ ကမ္မံ ခီဏံ။ ရာဇာ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟုတွာ ဂန္တုံ အာရဒ္ဓော။ သာ “မယှံ, သာမိ, ကမ္မံ ခီဏံ မာ အဂမာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ အသုတွာဝ ဂတော။

ဒက္ခိဏေယျဂ္ဂီ တိ ဧတ္ထ ပန **ဒက္ခိဏာ** တိ စတ္တာရော ပစ္စယာ, ဘိက္ခုသင်္ဃော ဒက္ခိဏေယျော။ သော ဂိဟီနံ တီသု သရဏေသု ပဉ္စသု သီလေသု ဒသသု သီလေသု မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနေ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏုပဋ္ဌာနေတိ ဧဝမာဒီသု ကလျာဏဓမ္မေသု နိယောဇနေန ဗဟူပကာရော, တသ္မိံ မိစ္ဆာပဋိပန္နာ ဂိဟီ ဘိက္ခုသင်္ဃံ အက္ကောသိတွာ ပရိဘာသိတွာ နိရယာဒီသု နိဗ္ဗတ္တန္တိ, တသ္မာ သောပိ ပုရိမနယေနေဝ အနုဒဟနဋ္ဌေန ဒက္ခိဏေယျဂ္ဂီတိ ဝုတ္တော။ ဣမဿ ပနတ္ထဿ ဝိဘာဝနတ္ထံ ဝိမာနဝတ္ထုသ္မိံ ရေဝတီဝတ္ထု ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။

“တိဝိဓေန ရူပသင်္ဂဟော”တိ ဧတ္ထ **တိဝိဓေနာ**တိ တီဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ။ **သင်္ဂဟော** တိ ဇာတိသဉ္ဇာတိကိရိယဂဏနဝသေန စတုဗ္ဗိဓော သင်္ဂဟော။ တတ္ထ သဗ္ဗေ ခတ္တိယာ အာဂစ္ဆန္တူတိအာဒိကော (မ. နိ. ၁.၄၆၂) ဇာတိသင်္ဂဟော။ သဗ္ဗေ ကောသလကာတိအာဒိကော သဉ္ဇာတိသင်္ဂဟော။ သဗ္ဗေ ဟတ္ထာရောဟာတိအာဒိကော ကိရိယသင်္ဂဟော။ စက္ခာယတနံ ကတမံ ခန္ဓဂဏနံ ဂစ္ဆတီတိ? စက္ခာယတနံ ရူပက္ခန္ဓဂဏနံ ဂစ္ဆတီတိ။ ဟဉ္စိ စက္ခာယတနံ ရူပက္ခန္ဓေန သင်္ဂဟိတန္တိ အယံ ဂဏနသင်္ဂဟော, သော ဣဓ အဓိပ္ပေတော။ တသ္မာ တိဝိဓေန ရူပသင်္ဂဟောတိ တီဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ ရူပဂဏနာတိ အတ္ထော။

သနိဒဿနာ ဒီသု အတ္တာနံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တေန စက္ခုဝိညာဏသင်္ခါတေန သဟ နိဒဿနေနာတိ **သနိဒဿနံ။** စက္ခုပဋိဟနနသမတ္ထတော သဟ ပဋိဃေနာတိ **သပ္ပဋိဃံ။** တံ အတ္ထတော ရူပာယတနမေဝ။ စက္ခုဝိညာဏသင်္ခါတံ နာဿ နိဒဿနန္တိ **အနိဒဿနံ။** သောတာဒိပဋိဟနနသမတ္ထတော သဟ ပဋိဃေနာတိ **သပ္ပဋိဃံ။** တံ အတ္ထတော စက္ခာယတနာဒီနိ နဝ အာယတနာနိ။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ နာဿ နိဒဿနန္တိ **အနိဒဿနံ။** နာဿ ပဋိဃောတိ **အပ္ပဋိဃံ။** တံ အတ္ထတော ဌပေတွာ ဒသာယတနာနိ အဝသေသံ သုခုမရူပံ။

တယော သင်္ခါရာ တိ သဟဇာတဓမ္မေ စေဝ သမ္ပရာယေ ဖလဓမ္မေ စ သင်္ခရောန္တီ ရာသီ ကရောန္တီတိ သင်္ခါရာ။ အဘိသင်္ခရောတီတိ အဘိသင်္ခါရော။ ပုညော အဘိသင်္ခါရော **ပုညာဘိသင်္ခါရော။**

“တတ္ထ ကတမော ပုညာဘိသင်္ခါရော? ကုသလာ စေတနာ ကာမာဝစရာ ရူပာဝစရာ ဒါနမယာ သီလမယာ ဘာဝနာမယာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တာနံ အဋ္ဌန္နံ ကာမာဝစရကုသလမဟာစိတ္တစေတနာနံ, ပဉ္စန္နံ ရူပာဝစရကုသလစေတနာနဉ္စေတံ အဓိဝစနံ။ ဧတ္ထ စ ဒါနသီလမယာ အဋ္ဌေဝ စေတနာ ဟောန္တိ။ ဘာဝနာမယာ တေရသာပိ။ ယထာ ဟိ ပဂုဏံ ဓမ္မံ သဇ္ဈာယမာနော ဧကံ ဒွေ အနုသန္ဓိ ဂတောပိ န ဇာနာတိ, ပစ္ဆာ အာဝဇ္ဇန္တော ဇာနာတိ, ဧဝမေဝ ကသိဏပရိကမ္မံ ကရောန္တဿ ပဂုဏဇ္ဈာနံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဘာဝနာ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဘာဝနာမယာ တေရသာပီ”တိ။

တတ္ထ ဒါနမယာဒီသု “အန္နံ အာရဗ္ဘ ဒါနမဓိကိစ္စ ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေတနာ သဉ္စေတနာ စေတယိတတ္တံ, အယံ ဝုစ္စတိ ဒါနမယော ပုညာဘိသင်္ခါရော။ သီလံ အာရဗ္ဘ, ဘာဝနံ အာရဗ္ဘ, ဘာဝနမဓိကိစ္စ ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေတနာ သဉ္စေတနာ စေတယိတတ္တံ, အယံ ဝုစ္စတိ ဘာဝနာမယော ပုညာဘိသင်္ခါရော”တိ အယံ သင်္ခေပဒေသနာ။

စီဝရာဒီသု ပန စတူသု ပစ္စယေသု ရူပါဒီသု တ ဆသု အာရမ္မဏေသု အန္နာဒီသု တ ဒသသု အနဝဇ္ဇေသု တံ တံ ဒေန္တဿ တေသံ ဥပ္ပာဒနတော ပဋ္ဌာယ ပုဗ္ဗဘာဂေ, ပရိစ္စာဂကာလေ, ပစ္ဆာ သောမနဿစိတ္တေန အနုဿရဏေ စာတိ တီသု ကာလေသု ပဝတ္တာ စေတနာ ဒါနမယာ နာမ။ သီလပူရဏတ္ထာယ ပန ပဗ္ဗဇိဿာမီတိ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တဿ, ပဗ္ဗဇန္တဿ မနောရထံ မတ္ထကံ ပာပေတွာ ပဗ္ဗဇိတော ဝတမှိ သာဓု သာဓူတိ အာဝဇ္ဇေန္တဿ, ပာတိမောက္ခံ သံဝရန္တဿ, စီဝရာဒယော ပစ္စယေ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ, အာပာထဂတေသု ရူပါဒီသု စက္ခုဒွါရာဒီနိ သံဝရန္တဿ, အာဇီဝံ သောဓေန္တဿ စ ပဝတ္တာ စေတနာ သီလမယာ နာမ။

ပဋိသမ္ဘိဒာယံ ဝုတ္တေန ဝိပဿနာမဂ္ဂေန “စက္ခုံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဘာဝေန္တဿ။ပေ။ မနံ။ ရူပေ။ ဓမ္မေ။ စက္ခုဝိညာဏံ။ပေ။ မနောဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ။ပေ။ မနောသမ္ဖဿံ။ စက္ခုသမ္ဖဿဇံ ဝေဒနံ။ပေ။ မနောသမ္ဖဿဇံ ဝေဒနံ။ ရူပသညံ , ဇရာမရဏံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဘာဝေန္တဿ ပဝတ္တာ စေတနာ ဘာဝနာမယာ နာမာ”တိ အယံ ဝိတ္ထာရကထာ။

အပုညော စ သော အဘိသင်္ခါရော စာတိ **အပုညာဘိသင်္ခါရော။** ဒွါဒသအကုသလစိတ္တသမ္ပယုတ္တာနံ စေတနာနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ “တတ္ထ ကတမော အပုညာဘိသင်္ခါရော? အကုသလစေတနာ ကာမာဝစရာ, အယံ ဝုစ္စတိ အပုညာဘိသင်္ခါရော”တိ။ အာနေဉ္ဇံ နိစ္စလံ သန္တံ ဝိပာကဘူတံ အရူပမေဝ အဘိသင်္ခရောတီတိ **အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော။** စတုန္နံ အရူပာဝစရကုသလစေတနာနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ ယထာဟ “တတ္ထ ကတမော အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော? ကုသလစေတနာ အရူပါဝစရာ, အယံ ဝုစ္စတိ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော”တိ။

ပုဂ္ဂလတ္တိကေ သတ္တဝိဓော ပုရိသပုဂ္ဂလော, တိဿော သိက္ခာ သိက္ခတီတိ **သေက္ခော။** ခီဏာသဝေ သိက္ခိတ သိက္ခတ္တာ ပုန န သိက္ခိဿတီတိ **အသေက္ခော။** ပုထုဇ္ဇနော သိက္ခာဟိ ပရိဗာဟိယတ္တာ **နေဝသေက္ခော နာသေက္ခော။**

ထေရတ္တိကေ ဇာတိမဟလ္လကော ဂိဟီ **ဇာတိတ္ထေရော** နာမ။ “စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ထေရကရဏာ ဓမ္မာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ထေရော သီလဝါ ဟောတိ, ဗဟုဿုတော ဟောတိ, စတုန္နံ ဈာနာနံ လာဘီ ဟောတိ, အာသဝါနံ ခယာ ဗဟုဿုတော ဟောတိ, စတုန္နံ ဈာနာနံ လာဘီ ဟောတိ, အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိ

တိ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ထေရကရဏာ ဓမ္မာ''တိ (အ. နိ. ၄.၂၂)။ ဧဝံ ဝုတ္တေသု ဓမ္မေသု ဧကေန တ အနေကေဟိ တ သမန္နာဂတော **ဓမ္မထေရော** နာမ။ အညတရော ထေရနာမကော ဘိက္ခုူတိ ဧဝံ ထေရနာမကော တ, ယံ တ ပန မဟလ္လကကာလေ ပဗ္ဗဇိတံ သာမဏေရာဒယော ဒိသွာ ထေရော ထေရောတိ ဝဒန္တိ, အယံ **သမ္မုတိထေရော** နာမ။

ပုညကိရိယဝတ္ထူသု အနမေဝ **အနမယံ**။ ပုညကိရိယာ စ သာ တေသံ တေသံ အာနိသံသာနံ ဝတ္ထု စာတိ **ပုညကိရိယဝတ္ထု**။ ဣတရေသုပိ ဒွီသု ဧသေဝ နယော။ အတ္ထတော ပန ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တအနမယစေတနာဒိဝသေနေဝ သဒ္ဓိံ ပုဗ္ဗဘာဂအပရဘာဂစေတနာဟိ ဣမာနိ တီဏိ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဧကမေကဉ္စေတ္ထ ပုဗ္ဗဘာဂတော ပဋ္ဌာယ ကာယေန ကရောန္တဿ ကာယကမ္မံ ဟောတိ။ တဒတ္ထံ တစံ နိစ္ဆာရေန္တဿ ဝစီကမ္မံ။ ကာယင်္ဂတစင်္ဂ အစောပေတွာ မနသာ စိန္တေန္တဿ မနောကမ္မံ။ အန္နာဒီနိ ဒေန္တဿ စာပိ အန္နအနာဒီနိ ဒေမီတိ တ အနဟာရမိံ အာဝဇ္ဇေတွာ တ တ အနကာလေ အနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု ဟောတိ။ ဝတ္တသီသေ ဌတွာ ဒဒတော သီလမယံ။ ခယတော ဝယတော သမ္မသနံ ပဋ္ဌပေတွာ ဒဒတော ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု ဟောတိ။

အပရာနိပိ သတ္တ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ အပစိတိသဟဂတံ ပုညကိရိယဝတ္ထု, ဝေယျာဝစ္စသဟဂတံ, ပတ္တာနုပ္ပဒါနံ, ပတ္တဗ္ဘနုမောဒနံ, ဒေသနာမယံ, သဝနမယံ, ဒိဋ္ဌိဇုဂတံ ပုညကိရိယဝတ္ထုတိ။ တတ္ထ မဟလ္လကံ ဒိသွာ ပစ္စုဂ္ဂမနပတ္တစီဝရပ္ပဋိဂ္ဂဟဏအဘိဝါဒနမဂ္ဂသမ္ပဒါနာဒိဝသေန အပစိတိသဟဂတံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝုဍ္ဎတရာနံ ဝတ္တပ္ပဋိပတ္တိကရဏဝသေန, ကမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ကမေ ဘိက္ခံ သမာဒပေတွာ ဥပသံဟရဏဝသေန, ''ဂစ္ဆ ဘိက္ခူနံ ပတ္တံ အာဟရာ''တိ သုတွာ ဝေဂေန ဂန္တွာ ပတ္တာဟရဏာဒိဝသေန စ ဝေယျာဝစ္စသဟဂတံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ စတ္တာရော ပစ္စယေ ဒတွာ သဗ္ဗသတ္တာနံ ပတ္တိ ဟောတူတိ ပဝတ္တနဝသေန ပတ္တာနုပ္ပဒါနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပရေဟိ ဒိန္နာယ ပတ္တိယာ သာဓု သုဋ္ဌုတိ အနုမောဒနာဝသေန ပတ္တဗ္ဘနုမောဒနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧကော ''ဧဝံ မံ 'ဓမ္မကထိကော'တိ ဇာနိဿန္တီ''တိ ဣစ္ဆာယ ဌတွာ လာဘဂရုကော ဟုတွာ ဒေသေတိ, တံ န မဟပ္ဖလံ။ ဧကော အတ္တနော ပဂုဏဓမ္မံ အပစ္စာသီသမာနော ပရေသံ ဒေသေတိ, ဣဒံ ဒေသနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု နာမ။ ဧကော သုဏန္တော ''ဣတိ မံ 'သဒ္ဓော'တိ ဇာနိဿန္တီ''တိ သုဏာတိ, တံ န မဟပ္ဖလံ။ ဧကော ''ဧဝံ မေ မဟပ္ဖလံ ဘဝိဿတီ''တိ ဟိတဖရဏေန မုဒုစိတ္တေန ဓမ္မံ သုဏာတိ, ဣဒံ သဝနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု။ ဒိဋ္ဌိဇုဂတံ ပန သဗ္ဗေသံ နိယမလက္ခဏံ။ ယံ ကိဉ္စိ ပုညံ ကရောန္တဿ ဟိ ဒိဋ္ဌိယာ ဥဇုဘာဝေနေဝ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ။

ဣတိ ဣမေသံ သတ္တန္နံ ပုညကိရိယဝတ္ထူနံ ပုရိမေဟေဝ တီဟိ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧတ္ထ ဟိ အပစိတိဝေယျာဝစ္စာနိ သီလမယေ။ ပတ္တိအနုပတ္တဗ္ဘနုမောဒနာနိ အနမယေ။ ဒေသနာသဝနာနိ ဘာဝနာမယေ။ ဒိဋ္ဌိဇုဂတံ တီသုပိ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။

စောဒနာဝတ္ထူနီ တိ စောဒနာကာရဏာနိ။ **ဒိဋ္ဌေနာ** တိ မံသစက္ခုနာ တ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ တ ဝီတိက္ကမံ ဒိသွာ စောဒေတိ။ **သုတေနာ**တိ ပကတိသောတေန တ ဒိဗ္ဗသောတေန တ ပရဿ သဒ္ဒံ သုတွာ စောဒေတိ။ **ပရိသင်္ကာယ တ** တိ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတေန တ သုတပရိသင်္ကိတေန တ မုတပရိသင်္ကိတေန တ စောဒေတိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပော, ဝိတ္ထာရော ပန သမန္တပာသာဒိကာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကာမူပပတ္တိယော တိ ကာမူပသေဝနာ ကာမပဋိလာဘာ တ။ **ပစ္စုပဋ္ဌိတကာမာ** တိ နိဗဒ္ဓကာမာ နိဗဒ္ဓာရမ္မဏာ။ **သေယျထာပိ မနုဿာ** တိ ယထာ မနုဿာ။ မနုဿာ ဟိ နိဗဒ္ဓေယေဝ ဝတ္ထုသ္မိံ ဝသံ ဝတ္တေန္တိ ။ ယတ္ထ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟောန္တိ, သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ ဒတွာ မာတုကမံ အာနေတွာ နိဗဒ္ဓဘောဂံ ဘုဉ္ဇန္တိ။ **ဧကစ္စေ ဒေဝ** နာမ စတုဒေဝလောကတသိနော။ တေပိ နိဗဒ္ဓဝတ္ထုသ္မိံယေဝ ဝသံ ဝတ္တေန္တိ။ **ဧကစ္စေ ဝိနိပာတိကာ** နာမ နေရယိကေ ဌပေတွာ အဝသေသာ မစ္ဆကစ္ဆပာဒယောပိ ဟိ နိဗဒ္ဓဝတ္ထုသ္မိံယေဝ ဝသံ ဝတ္တေန္တိ။ မဇ္ဈော အတ္တနော မစ္ဆိယာ ကစ္ဆပေ ကစ္ဆပိယာတိ ။ **နိမ္မိနိတွာ နိမ္မိနိတွာ** တိ နီလပီတာဒိဝသေန ယာဒိသံ ယာဒိသံ အတ္တနော ရုပံ ဣစ္ဆန္တိ, တာဒိသံ တာဒိသံ နိမ္မိနိတွာ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ ပုရတော မနာပကာယိကာ ဒေဝတာ ဝိယ။ **နိမ္မာနရတီ**တိ ဧဝံ သယံ နိမ္မိတေ နိမ္မိတေ နိမ္မာနေ ရတိ ဧတေသန္တိ နိမ္မာနရတီ။ **ပရနိမ္မိတကာမာ**တိ ပရေဟိ နိမ္မိတကာမာ။ တေသဉ္ဟိ မနံ ဉတွာ ပရေ ယထာရုစိတံ ကာမဘောဂံ နိမ္မိနန္တိ, တေ တတ္ထ ဝသံ ဝတ္တေန္တိ။ ကထံ ပရဿ မနံ ဇာ

နန္တိတိ? ပကတိသေဝနဝသေန။ ယထာ ဟိ ကုသလော သူအော ရညော ဘုဥ္ဇန္တသ္သ ယံ ယံ သော ဗဟုံ ဂဏှာတိ, တံ တံ တဿ ရုစ္စတီတိ ဇာနာတိ, ဧဝံ ပကတိယာ အဘိရုစိတာရမ္မဏံ ဥတွာ တာဒိသကံယေဝ နိမိနန္တိ။ တေ တတ္ထ ဝသံ ဝတ္တေန္တိ, မေထုနံ သေဝန္တိ။ ကေစိ ပန ထေရာ "ဟသိတမတ္တေန ဩလောကိတမတ္တေန အာလိင်္ဂိတမတ္တေန စ တေသံ ကာမကိစ္စံ ဣဇ္ဈတီ"တိ ဝဒန္တိ, တံ အဌကထာယံ "တေ ပန နတ္ထိ"တိ ပဋိက္ခိတ္တံ။ န ဟိ ကာယေန အဖုသန္တဿ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ကာမကိစ္စံ သာဓေတိ။ ဆန္နမ္ပိ ဟိ ကာမာဝစရာနံ ကာမာ ပါကတိကာ ဧဝ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ –

"ဆ ဧတေ ကာမာဝစရာ၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိနော။
သဗ္ဗေသံ ဧကသင်္ခါတံ၊ အာယု ဘဝတိ ကိတ္တက"န္တိ။ (ဝိဘ. ၁၀၂၃)။

သုခူပပတ္တိယော တိ သုခုပ္ပဋိလာဘာ။ **ဥပ္ပာဒေတွာ ဥပ္ပာဒေတွာ သုခံ ဝိဟရန္တိ** တိ တေ ဟေဌာ ပဌမဈာန သုခံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဥပရိ ဝိဟာကဈာနသုခံ အနုဘဝန္တီတိ အတ္ထော။ **သုခေန အဘိသန္နာ** တိ ဒုတိယဈာနသုခေန တိန္တာ။ **ပရိသန္နာ** တိ သမန္တတော တိန္တာ။ **ပရိပူရာ**တိ ပရိပုဏ္ဏာ။ **ပရိပ္ဖုဋ္ဌာ** တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ ဣဒမ္ပိ ဝိဟာကဇ္ဈာနသုခမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **အဟောသုခံ အဟောသုခ**န္တိ တေသံ ကိရ ဘဝလောဘော မဟာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ ကအစိ ကရဟစိ ဧဝံ ဥဒာနံ ဥဒာနေန္တိ။ **သန္တမေဝ** တိ ပဏီတမေဝ။ **တုသိတာ**တိ တတော ဥတ္တရိံ သုခဿ အပတ္ထန တော သန္တုဋ္ဌာ ဟုတွာ။ **သုခံ ပဋိဝေဒေန္တီ** တိ တတိယဈာနသုခံ အနုဘဝန္တိ။

သေက္ခာ ပညာ တိ သတ္တ အရိယပညာ။ အရဟတော ပညာ **အသေက္ခာ။** အဝသေသာ ပညာ **နေဝသေက္ခာနာသေက္ခာ။**

စိန္တာမယာ ဒီသု အယံ ဝိတ္ထာရော – "တတ္ထ ကတမာ စိန္တာမယာ ပညာ? ယောဂဝိဟိတေသု တ ကမ္မာယတနေသု ယောဂဝိဟိတေသု တ သိပ္ပာယတနေသု ယောဂဝိဟိတေသု တ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေသု ကမ္မဿကတံ တ သစ္စာနုလောမိကံ တ ရူပံ အနိစ္စန္တိ တာ။ပေ.။ ဝိညာဏံ အနိစ္စန္တိ တ ယံ ဧဝရူပံ အနုလောမိကံ ခန္တိံ ဒိဋ္ဌိံ ရုစိံ မုတိံ ပေက္ခံ ဓမ္မနိဇ္ဈာန က္ခန္တိံ ပရတော အသုတွာ ပဋိလဘတိ, အယံ ဝုစ္စတိ **စိန္တာမယာ ပညာ။** တတ္ထ ကတမာ သုတမယာ ပညာ? ယောဂ ဝိဟိတေသု တ ကမ္မာယတနေသု။ပေ.။ ဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္တိံ ပရတော သုတွာ ပဋိလဘတိ, အယံ ဝုစ္စတိ **သုတမယာ ပညာ။** (တတ္ထ ကတမာ ဘာဝနာမယာ ပညာ?) သဗ္ဗာပိ သမာပန္နဿ ပညာ **ဘာဝနာမယာ ပညာ**"တိ (ဝိဘ. ၇၆၈-၆၉)။

သုတာဝုဓန္တိ သုတမေဝ အာဝုဓံ။ တံ အတ္ထတော တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ။ တဥ္ဟိ နိဿာယ ဘိက္ခု ပညာဝုဓံ နိဿာယ သူရော ယောဓော အဝိကမ္ပမာနော မဟာကန္တာရံ ဝိယ သံသာရကန္တာရံ အတိက္ကမတိ အဝိဟညမာနော။ တေနေဝ ဝုတ္တံ – "သုတာဝုဓော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော အကုသလံ ပဇဟတိ, ကုသလံ ဘာဝေတိ, သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ, အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ, သုဒ္ဓမတ္တာနံ ပရိဟရတီ"တိ (အ. နိ. ၇.၆၇)။

ပဝိဝေကာဝုဓန္တိ "ကာယဝိဝေကော စိတ္တဝိဝေကော ဥပဓိဝိဝေကော"တိ အယံ တိဝိဓောပိ ဝိဝေကောဝ အာဝုဓံ။ တဿ နာနာကရဏံ ကာယဝိဝေကော ဝိဝေကဋ္ဌကာယာနံ နေက္ခမ္မာဘိရတာနံ။ စိတ္တဝိဝေကော စ ပရိသုဒ္ဓစိတ္တာနံ ပ ရမတေအနုပ္ပတ္တာနံ။ ဥပဓိဝိဝေကော စ နိရုပဓီနံ ပုဂ္ဂလာနံ။ ဣမသ္မိဉ္ဟိ တိဝိဓေ ဝိဝေကေ အဘိရတော, န ကုတောစိ ဘာ ယတိ။ တသ္မာ အယမ္ပိ အဝဿယဋ္ဌေန အာဝုဓန္တိ ဝုတ္တော။ လောကိယလောကုတ္တရပညာဝ အာဝုဓံ **ပညာဝုဓံ။** ယဿ သာ အတ္ထိ, သော န ကုတောစိ ဘာယတိ, န စဿ ကောစိ ဘာယတိ။ တသ္မာ သာပိ အဝဿယဋ္ဌေနေဝ အာဝုဓ န္တိ ဝုတ္တာ။

အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယ န္တိ ဣတော ပုဗ္ဗေ အနညာတံ အဝိဒိတံ ဓမ္မံ ဇာနိဿာမီတိ ပဋိပန္နဿ ဥပ္ပန္နံ ဣန္ဒြိယံ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏဿေတံ အဓိဝစနံ။ **အညိန္ဒြိယ** န္တိ အညာဘူတံ အာဇာနနဘူတံ ဣန္ဒြိယံ။ သော တာပတ္တိဖလတော ပဋ္ဌာယ ဆသု ဌာနေသု ဉာဏဿေတံ အဓိဝစနံ။ **အညာတာဝိန္ဒြိယ** န္တိ အညာတာဝီသု ဇာနနကိစ္စ ပရိယောသာနပ္ပတ္တေသု ဓမ္မေသု ဣန္ဒြိယံ။ အရဟတ္တဖလဉာဏဿေတံ အဓိဝစနံ။

မံသစက္ခု စက္ခုပသာဒော။ **ဒိဗ္ဗစက္ခု** အာလောကနိဿိတံ ဉာဏံ။ **ပညာစက္ခု** လောကိယလောကုတ္တရပညာ။

အဓိသီလသိက္ခာဒီသု အဓိသီလဉ္စ တံ သိက္ခိတဗ္ဗတော သိက္ခာ စာတိ **အဓိသီလသိက္ခာ**။ ဣတရသ္မိံ ဒွယေပိ ဧသေ၀ နယော။ တတ္ထ သီလံ အဓိသီလံ, စိတ္တံ အဓိစိတ္တံ, ပညာ အဓိပညာတိ အယံ ပဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော –

သီလံ နာမ ပဉ္စသီလဒသသီလာနိ, ပာတိမောက္ခသံဝရော **အဓိသီလံ** နာမ။ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စိတ္တံ, ဝိပဿနာပာဒကဇ္ဈာနံ **အဓိစိတ္တံ**။ ကမ္မဿကတဉာဏံ ပညာ, ဝိပဿနာပညာ **အဓိပညာ**။ အနုပ္ပန္နေပိ ဟိ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေ ပဝတ္တတီတိ ပဉ္စသီလဒသသီလာနိ သီလမေဝ, ပာတိမောက္ခသံဝရသီလံ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေယေဝ ပဝတ္တတီတိ အဓိသီလံ။ စိတ္တပညာသုပိ ဧသေဝ နယော။ အပိစ နိဗ္ဗာနံ ပတ္ထယန္တေန သမာဒိန္နံ ပဉ္စသီလမ္ပိ ဒသသီလမ္ပိ အဓိသီလမေဝ။ သမာပန္နာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယောပိ အဓိစိတ္တမေဝ။ သဗ္ဗံ ဝါ လောကိယံ သီလမေဝ, လောကုတ္တရံ အဓိသီလံ။ စိတ္တပညာသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဘာဝနာသု ခီဏာသဝဿ ပဉ္စဒွါရိကကာယော **ကာယဘာဝနာ** နာမ။ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော **စိတ္တဘာဝနာ** နာမ။ အရဟတ္တဖလပညာ **ပညာဘာဝနာ** နာမ။ ခီဏာသဝဿ ဟိ ဧကန္တေနေဝ ပဉ္စဒွါရိကကာယော သုဘာဝိတော ဟောတိ။ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စဿ န အညေသံ ဝိယ ဒုဗ္ဗလာ, တဿေဝ စ ပညာ ဘာဝိတာ နာမ ဟောတိ ပညာဝေပုလ္လပတ္တိယာ။ တသ္မာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။

အနုတ္တရိယေသု ဝိပဿနာ **ဒဿနာနုတ္တရိယံ** မဂ္ဂေါ **ပဋိပဒါနုတ္တရိယံ**။ ဖလံ **ဝိမုတ္တာနုတ္တရိယံ**။ ဖလံ ဝါ ဒဿနာနုတ္တရိယံ။ မဂ္ဂေါ ပဋိပဒါနုတ္တရိယံ။ နိဗ္ဗာနံ ဝိမုတ္တာနုတ္တရိယံ။ နိဗ္ဗာနံ ဝါ ဒဿနာနုတ္တရိယံ, တတော ဥတ္တရိတရဿ ဒဋ္ဌဗ္ဗဿ နာမ နတ္ထိ။ မဂ္ဂေါ ပဋိပဒါနုတ္တရိယံ။ ဖလံ ဝိမုတ္တာနုတ္တရိယံ။ **အနုတ္တရိယ** န္တိ ဥတ္တမံ ဇေဋ္ဌကံ။

သမာဓီသု ပဌမဇ္ဈာနသမာဓိ **သဝိတက္ကသဝိစာရော**။ ပဉ္စကနယေန ဒုတိယဇ္ဈာနသမာဓိ **အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တော**။ သေသော **အဝိတက္ကအဝိစာရော**။

သုညတာဒီသု တိဝိဓာ ကထာ အာဂမနတော, သဂုဏတော, အာရမ္မဏတောတိ။ အာဂမနတော နာမ ဧကော ဘိက္ခု အနတ္တတော အဘိနိဝိသိတွာ အနတ္တတော ဒိသွာ အနတ္တတော ဝုဋ္ဌာတိ, တဿ ဝိပဿနာ **သုညတာ** နာမ ဟောတိ။ ကသ္မာ? အသုညတတ္တကာရကာနံ ကိလေသာနံ အဘာဝါ။ ဝိပဿနာဂမနေန မဂ္ဂသမာဓိ သုညတော နာမ ဟောတိ။ မဂ္ဂါဂမနေန ဖလသမာဓိ သုညတော နာမ။ အပရော အနိစ္စတော အဘိနိဝိသိတွာ အနိစ္စတော ဒိသွာ အနိစ္စတော ဝုဋ္ဌာတိ။ တဿ ဝိပဿနာ အနိမိတ္တာ နာမ ဟောတိ။ ကသ္မာ? နိမိတ္တကာရကကိလေသာဘာဝါ။ ဝိပဿနာဂမနေန မဂ္ဂသမာဓိ **အနိမိတ္တော** နာမ ဟောတိ။ မဂ္ဂါဂမနေန ဖလံ အနိမိတ္တံ နာမ။ အပရော ဒုက္ခတော အဘိနိဝိသိတွာ ဒုက္ခတော ဒိသွာ ဒုက္ခတော ဝုဋ္ဌာတိ, တဿ ဝိပဿနာ **အပ္ပဏိဟိတာ** နာမ ဟောတိ။ ကသ္မာ? ပဏိဓိကာရကကိလေသာဘာဝါ။ ဝိပဿနာဂမနေန မဂ္ဂသမာဓိ အပ္ပဏိဟိတော နာမ။ မဂ္ဂါဂမနေန ဖလံ အပ္ပဏိဟိတံ နာမာတိ အယံ **အာဂမနတော** ကထာ။ မဂ္ဂသမာဓိ ပန ရာဂါဒီဟိ သုညတတ္တာ သုညတော, ရာဂနိမိတ္တာဒီနံ အဘာဝါ အနိမိတ္တော, ရာဂပဏိဓိအာဒီနံ အဘာဝါ အပ္ပဏိဟိတောတိ အယံ **သဂုဏတော** ကထာ။ နိဗ္ဗာနံ ရာဂါဒီဟိ သုညတတ္တာ ရာဂါဒိနိမိတ္တပဏိဓီနဉ္စ အဘာဝါ သုညတဉ္စေဝ အနိမိတ္တဉ္စ အပ္ပဏိဟိတဉ္စ။ တဒါရမ္မဏော မဂ္ဂသမာဓိ သုညတော အနိမိတ္တော အပ္ပဏိဟိတော။ အယံ **အာရမ္မဏတော** ကထာ။

သောစေယျာနီ တိ သုစိဘာဝကရာ သောစေယျပဋိပဒါ ဓမ္မာ။ ဝိတ္ထာရော ပနေတ္ထ ''တတ္ထ ကတမံ **ကာယသောစေယျံ?** ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ''တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တာနံ တိဏ္ဏံ သုစရိတာနံ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

မောနေယျာနီ တိ မုနိဘာဝကရာ မောနေယျပဋိပဒါ ဓမ္မာ။ တေသံ ဝိတ္ထာရော ''တတ္ထ ကတမံ **ကာယမောနေယျံ?** တိဝိဓကာယဒုစ္စရိတဿ ပဟာနံ ကာယမောနေယျံ, တိဝိဓံ ကာယသုစရိတံ ကာယမောနေယျံ, ကာယာရမ္မဏေ ဉာဏံ ကာယမောနေယျံ, ကာယပရိညာ ကာယမောနေယျံ, ကာယပရိညာသဟဂတော မဂ္ဂေါ ကာယမောနေယျံ, ကာယသ္မိံ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ ကာယမောနေယျံ, ကာယသင်္ခါရနိရောဓာ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပတ္တိ ကာယမောနေယျံ။ တတ္ထ ကတမံ **ဝစီမောနေယျံ?** စတုဗ္ဗိဓဝစီဒုစ္စရိတဿ ပဟာနံ ဝစီမောနေယျံ, စတုဗ္ဗိဓံ ဝစီသုစရိတံ ဝစီမောနေယျံ, ဝါစာရမ္မဏေ ဉာဏံ ဝစီမောနေယျံ ဝါစာပရိညာ ဝစီမောနေယျံ ပရိညာသဟဂတော မဂ္ဂေါ, ဝါစာယ ဆန္ဒ

ရာဂပ္ပဟာနံ, ဝစီသင်္ခါရနိရောဓာ ဒုတိယဇ္ဈာနသမာပတ္တိ ဝစီမောနေယျံ။ တတ္ထ ကတမံ **မနောမောနေယျံ?** တိဝိဓမနောဒုစ္စရိတဿ ပဟာနံ မနောမောနေယျံ , တိဝိဓံ မနောသုစရိတံ မနောမောနေယျံ, မနာရမ္မဏေ ဉာဏံ မနောမောနေယျံ, မနောပရိညာ မနောမောနေယျံ။ ပရိညာသဟဂတော မဂ္ဂေါ, မနသ္မိံ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ , စိတ္တသင်္ခါရနိရောဓာ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ မနောမောနေယျ''န္တိ (မဟာနိ. ၁၄)။

ကောသလ္လေသု **အာယောတိ** ဝုဍ္ဎိ။ **အပာယောတိ** အဝုဍ္ဎိ။ တဿ တဿ ကာရဏံ **ဥပာယော။** တေသံ ပဇာနနာ ကောသလ္လံ။ ဝိတ္ထာရော ပန ဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တောယေဝ။

ဝုတ္တဉှေတံ – ''တတ္ထ ကတမံ အာယကောသလ္လံ? ဣမေ ဓမ္မေ မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နာ စေဝ အကုသလာ ဓမ္မာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဥပ္ပန္နာ စ အကုသလာ ဓမ္မာ ပဟီယန္တိ။ ဣမေ ဝါ ပန မေ ဓမ္မေ မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နာ စေဝ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဥပ္ပန္နာ စ ကုသလာ ဓမ္မာ ဘိယျောဘာဝာယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တန္တီတိ, ယာ တတ္ထ ပညာ ပဇာနနာ။ပေ.။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ အာယကောသလ္လံ။ တတ္ထ ကတမံ အပာယကောသလ္လံ? ဣမေ ဓမ္မေ မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နာ စေဝ ကုသလာ ဓမ္မာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဥပ္ပန္နာ စ ကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဣမေ ဝါ ပန မေ ဓမ္မေ မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နာ စေဝ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဥပ္ပန္နာ စ အကုသလာ ဓမ္မာ ဘိယျောဘာဝာယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တန္တီတိ, ယာ တတ္ထ ပညာ ပဇာနနာ။ပေ.။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ အပာယကောသလ္လံ။ သဗ္ဗာပိ တတြုပါယာ ပညာ ဥပါယကောသလ္လ''န္တိ (ဝိဘ. ၇၇၁)။ ဣဒံ ပန အစ္စာယိကကိစ္စေ ဝါ ဘယေ ဝါ ဥပ္ပန္နေ တဿ တိကိစ္ဆနတ္ထံ ဌာနုပ္ပတ္တိယာ ကာရဏဇာနနဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

မဒါတိ မဇ္ဇနာကာရဝသေန ပဝတ္တမာနာ။ တေသု ''အဟံ နိရောဂေါ သဋ္ဌိ ဝါ သတ္တတိ ဝါ ဝဿာနိ အတိက္ကန္တာနိ, န မေ ဟရိတကီခဏ္ဍမ္ပိ ခါဒိတပုဗ္ဗံ, ဣမေ ပနညေ အသုကံ နာမ ဌာနံ ရုဇ္ဇတိ, ဘေသဇ္ဇံ ခါဒါမာတိ ဝိစရန္တိ, ကော အညော မာဒိသော နိရောဂေါ နာမာ''တိ ဧဝံ မာနကရဏံ **အာရောဂျမဒေါ။** ''မဟလ္လကကာလေ ပုညံ ကရိဿာမ, ဒဟရမှာ တာဝာ''တိ ယောဗ္ဗနေ ဌတွာ မာနကရဏံ **ယောဗ္ဗနမဒေါ။** ''စိရံ ဇီဝိံ, စိရံ ဇီဝါမိ, စိရံ ဇီဝိဿာမိ; သုခံ ဇီဝိံ, သုခံ ဇီဝါမိ, သုခံ ဇီဝိဿာမီ''တိ ဧဝံ မာနကရဏံ **ဇီဝိတမဒေါ။**

အာဓိပတေယျေသု အဓိပတိတော အာဂတံ အာဓိပတေယျံ။ ''ဩတိဏ္ဏောမှိ ဇာတိယာ ...'' ... ''တွေ့ကောမှိ''...

ယာ, န မေ ဧတံ ပတိရူပ''န္တိ ဧဝံ အတ္တာနံ အဓိပတိံ ဇေဋ္ဌကံ ကတွာ ပာပဿ အကရဏံ **အတ္တာဓိပတေယျံ** နာမ။ လောကံ အဓိပတိံ ကတွာ အကရဏံ **လောကာဓိပတေယျံ** နာမ။ လောကုတ္တရဓမ္မံ အဓိပတိံ ကတွာ အကရဏံ **ဓမ္မာဓိပတေယျံ** နာမ။

ကထာဝတ္ထူနီ တိ ကထာကာရဏာနိ။ **အတီတံ ဝါ အဒ္ဓာန** န္တိ အတီတံ ဓမ္မံ, အတီတက္ခန္ဓေတိ အတ္ထော။ အပိစ ''ယံ, ဘိက္ခဝေ, ရူပံ အတီတံ နိရုဒ္ဓံ ဝိပရိဏတံ, 'အဟောသီ'တိ တဿ သင်္ခါ, 'အဟောသီ'တိ တဿ ပညတ္တိ 'အဟောသီ'တိ တဿ သမညာ, န တဿ သင်္ခါ 'အတ္ထီ'တိ, န တဿ သင်္ခါ 'ဘဝိဿတီ'တိ (သံ. နိ. ၃.၆၂) ဧဝံ အာဂတေန နိရုတ္တိပထသုတ္တေနပေတ္ထ အတ္ထော ဒီပေတဗ္ဗော။

ဝိဇ္ဇာတိ တမဝိဇ္ဈနဋ္ဌေန ဝိဇ္ဇာ။ ဝိဒိတကရဏဋ္ဌေနာပိ ဝိဇ္ဇာ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဉှိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ဆာဒေတွာ ဌိတံ တမံ ဝိဇ္ဈတိ, ပုဗ္ဗေနိဝါသဉ္စ ဝိဒိတံ ကရောတီတိ ဝိဇ္ဇာ။ စုတူပပါတဉာဏံ စုတိပဋိသန္ဓိစ္ဆာဒကံ တမံ ဝိဇ္ဈတိ, တဉ္စ ဝိဒိတံ ကရောတီတိ ဝိဇ္ဇာ။ အာသဝါနံ ခယေ ဉာဏံ စတုသစ္စစ္ဆာဒကံ တမံ ဝိဇ္ဈတိ, စတုသစ္စဓမ္မဉ္စ ဝိဒိတံ ကရောတီတိ ဝိဇ္ဇာ။

ဝိဟာရေသု အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော **ဒိဗ္ဗော ဝိဟာရော။** စတဿော အပ္ပမညာ **ဗြဟ္မာ ဝိဟာရော။** ဖလသမာပတ္တိ **အရိယော ဝိဟာရော။**

ဟာနဘာဂိယာဒီနိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာနေဝ။

‘‘ကြမေ ခော, အာဝုသော’’တိအာဒိသု ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဣတိ သမသဋ္ဌိယာ တိကာနံ ဝသေန အသီတိသတပဘေဒ္ဒေဟ ကထေန္တော ထေရော သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေသီတိ။

တိကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုက္ကဝဏ္ဏနာ

၃၀၆. ဣတိ တိကဝသေန သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ စတုက္ကဝသေန ဒဿေတုံ ပုန ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ ‘‘သတိပဋ္ဌာနစတုက္ကံ’’ ပုဗ္ဗေ ဝိတ္ထာရိတမေဝ။

သမ္မပ္ပဓာနစတုက္ကေ **ဆန္ဒံ ဇနေတီ** တိ ‘‘ယော ဆန္ဒော ဆန္ဒိကတာ ကတ္တုကမျတာ ကုသလော ဓမ္မစ္ဆန္ဒော’’တိ ဧဝံ ဝုတ္တံ ကတ္တုကမျတံ ဇနေတိ။ **ဝါယမတီ**တိ ဝါယာမံ ကရောတိ။ **ဝီရိယံ အာရဘတီ**တိ ဝီရိယံ ဇနေတိ။ **စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတီ**တိ စိတ္တံ ဥပတ္ထမ္ဘေတိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပော ။ ဝိတ္ထာရော ပန သမ္မပ္ပဓာနဝိဘင်္ဂေ အာဂတောယေဝ။

ဣဒ္ဓိပါဒေသု ဆန္ဒံ နိဿာယ ပဝတ္တော သမာဓိ **ဆန္ဒသမာဓိ။** ပဓာနဘူတာ သင်္ခါရာ **ပဓာနသင်္ခါရာ။ သမန္နာဂတ**န္တိ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ဥပေတံ။ ဣဒ္ဓိယာ ပါဒံ, ဣဒ္ဓိဘူတံ ဝါ ပါဒန္တိ **ဣဒ္ဓိပါဒံ** ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပော, ဝိတ္ထာရော ပန ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်္ဂေ အာဂတော ဧဝ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ပနဿ အတ္ထော ဒီပိတော။ ဈာနကထာပိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတာဝ။

၃၀၇. ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယာတိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ သုခဝိဟာရတ္ထာယ။ ဣဓ ဖလသမာပတ္တိဈာနာနိ, ခီဏာသဝဿ အပရဘာဂေ နိဗ္ဗတ္တိတဈာနာနိ စ ကထိတာနိ။

အာလောကသညံ မနသိကရောတီတိ ဒိဝါ ဝါ ရတ္တိံ ဝါ သူရိယစန္ဒပဇ္ဇောတမဏိအာဒီနံ အာလောကံ အာလောကောတိ မနသိကရောတိ။ **ဒိဝါသညံ အဓိဋ္ဌာတီ** တိ ဧဝံ မနသိ ကတွာ ဒိဝါတိသညံ ဌပေတိ။ **ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိ** န္တိ ယထာ ဒိဝါ ဒိဋ္ဌော အာလောကော, တထေဝ တံ ရတ္တိံ မနသိကရောတိ။ **ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ** တိ ယထာ ရတ္တိံ အာလောကော ဒိဋ္ဌော, ဧဝမေဝ ဒိဝါ မနသိကရောတိ။ **ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ**တိ ဧဝံ အပိဟိတေန စိတ္တေန။ **အပရိယောနဒ္ဓေနာ**တိ သမန္တတော အနဒ္ဓေန။ **သပ္ပဘာသ** န္တိ သဩဘာသံ။ **ဉာဏဒဿနပဋိလာဘာယာ** တိ ဉာဏဒဿနပဋိလာဘတ္ထာယ။ ဣမိနာ ကိံ ကထိတံ? မိဒ္ဓဝိနောဒနအာလောကော ကထိတော ပရိကမ္မအာလောကော ဝါ။ ဣမိနာ ကိံ ကထိတံ ဟောတိ? ခီဏာသဝဿ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ။ တသ္မိံ ဝါ အာဂတေပိ အနာဂတေပိ ပါဒကဇ္ဈာနသမာပတ္တိမေဝ သန္ဓာယ ‘‘သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတီ’’တိ ဝုတ္တံ။

သတိသမ္ပဇညာယာ တိ သတ္တဋ္ဌာနိကဿ သတိသမ္ပဇညဿ အတ္ထာယ။ **ဝိဒိတာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ** တိ အာဒီသု ခီဏာသဝဿ ဝတ္ထု ဝိဒိတံ ဟောတိ အာရမ္မဏံ ဝိဒိတံ ဝတ္ထာရမ္မဏံ ဝိဒိတံ။ ဝတ္ထာရမ္မဏဝိဒိတတာယ ဧဝံ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဧဝံ တိဋ္ဌန္တိ, ဧဝံ နိရုဇ္ဈန္တီ။ န ကေဝလဉ္စ ဝေဒနာ ဧဝ ဣဓ ဝုတ္တာ သညာဒယောပိ , အဝုတ္တာ စေတနာဒယောပိ, ဝိဒိတာ စ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စေဝ တိဋ္ဌန္တိ စ နိရုဇ္ဈန္တိ စ။ အပိ စ ဝေဒနာယ ဥပ္ပာဒော ဝိဒိတော ဟောတိ, ဥပဋ္ဌာနံ ဝိဒိတံ ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော, တဏှာသမုဒယာ ကမ္မသမုဒယော, ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာယသမုဒယော။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ ပဿန္တောပိ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ သမုဒယံ ပဿတိ။ ဧဝံ ဝေဒနာယ ဥပ္ပာဒော ဝိဒိတော ဟောတိ။ ကထံ ဝေဒနာယ ဥပဋ္ဌာနံ ဝိဒိတံ ဟောတိ? အနိစ္စတော မနသိကရောတော ခယတုပဋ္ဌာနံ ဝိဒိတံ ဟောတိ။ ဒုက္ခတော မနသိကရောတော ဘယတုပဋ္ဌာနံ ဝိဒိတံ ဟောတိ။ အနတ္တတော မနသိကရောတော သုညတုပဋ္ဌာနံ ဝိဒိတံ ဟောတိ။ ဧဝံ ဝေဒနာယ ဥပဋ္ဌာနံ ဝိဒိတံ ဟောတိ, ခယတော ဘယတော သုညတော ဇာနာတိ။ ကထံ ဝေဒနာယ အတ္ထင်္ဂမော ဝိဒိတော ဟောတိ? အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော။။ပေ.။ ဧဝံ ဝေဒနာယ အတ္ထင်္ဂမော ဝိဒိတော ဟောတိ။ ဣမိနာပိ နယေနေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣတိ ရူပန္တိအာဒိ ဝုတ္တနယမေဝ။ **အယံ အာဝုသော သမာဓိဘာဝနာ**တိ အယံ အာသတနံ ခယဉာဏာသ္သ ဟဒကဇ္ဇ ဈာနသမာဓိဘာဝနာ။

၃၀၈. အပ္ပမညာတိ ပမာဏံ အဂဟေတွာ အနဝသေသဖရဏဝသေန အပ္ပမညာ၀။ အနုပဒဝဏ္ဏနာ ပန ဘာဝနာသမာဓိဝိဓာနဥ္စ တေသံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတမေဝ။ အရူပကထာပိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတာဝ။

အပဿေနာနိ တိ အပဿယာနိ။ **သင်္ခာယာ** တိ ဉာဏေန ဥတွာ။ **ပဋိသေဝတီ**တိ ဉာဏေန ဥတွာ သေဝိတဗ္ဗယုတ္တကမေဝ သေဝတိ။ တဿ စ ဝိတ္ထာရော ''ပဋိသင်္ခာ ယောနိသော စီဝရံ ပရိဘုဥ္စတီ''တိအာဒိနာ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သင်္ခာယေကံ အဓိဝာသေတီ** တိ ဉာဏေန ဥတွာ အဓိဝါသေတဗ္ဗယုတ္တကမေဝ အဓိဝါသေတိ။ ဝိတ္ထာရော ပနေတ္ထ ''ပဋိသင်္ခာ ယောနိသော ခမော ဟောတိ သီတဿာ''တိအာဒိနာ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပရိဝဇ္ဇေတီ** တိ ဉာဏေန ဥတွာ ပရိဝဇ္ဇေတဗ္ဗံ ယုတ္တမေဝ ပရိဝဇ္ဇေတိ။ တဿ ဝိတ္ထာရော ''ပဋိသင်္ခာ ယောနိသော စဏ္ဍံ ဟတ္ထိံ ပရိဝဇ္ဇေတီ''တိအာဒိနာ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဝိနောဒေတီ**တိ ဉာဏေန ဥတွာ ဝိနောဒေတဗ္ဗမေဝ ဝိနောဒေတိ, နုဒတိ နီဟရတိ အန္တော ပဝိသိတုံ န ဒေတိ။ တဿ ဝိတ္ထာရော ''ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝာသေတီ''တိအာဒိနာ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

အရိယဝံသစတုက္ကဝဏ္ဏနာ

၃၀၉. အရိယဝံသာတိ အရိယာနံ ဝံသာ။ ယထာ ဟိ ခတ္တိယဝံသော, ဗြာဟ္မဏဝံသော, ဝေဿဝံသော, သုဒ္ဒဝံသော, သမဏဝံသော, ကုလဝံသော, ရာဇဝံသော, ဧဝံ အယမ္ပိ အဋ္ဌမော အရိယဝံသော အရိယတန္တိ အရိယပဝေဏီ နာမ ဟောတိ။ သော ခေါ ပနာယံ အရိယဝံသော ဣမေသံ ဝံသာနံ မူလဂန္ဓာဒီနံ ကာဠာနုသာရိတဂန္ဓာဒယော ဝိယ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ကေ ပန တေ အရိယာ ယေသံ ဧတေ ဝံသာတိ? အရိယာ ဝုစ္စန္တိ ဗုဒ္ဓါ စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ တထာဂတသာဝကာ စ, ဧတေသံ အရိယာနံ ဝံသာတိ **အရိယဝံသာ။** ဣတော ပုဗ္ဗေ ဟိ သတသဟဿကပ္ပာဓိကာနံ စတုန္နံ အသင်္ချေယျာနံ မတ္ထကေ တဏှင်္ကရော မေဓင်္ကရော သရဏင်္ကရော ဒီပင်္ကရောတိ စတ္တာရော ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပန္နာ, တေ အရိယာ, တေသံ အရိယာနံ ဝံသာတိ အရိယဝံသာ။ တေသံ ဗုဒ္ဓါနံ ပရိနိဗ္ဗာနတော အပရဘာဂေ အသင်္ချေယျံ အတိက္ကမိတွာ ကောဏ္ဍညော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နော။ပေ။ ဣမသ္မိံ ကပ္ပေ ကကုသန္ဓော, ကောဏာဂမနော, ကဿပေါ, အမှာကံ ဘဂဝါ ဂေါတမောတိ စတ္တာရော ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပန္နာ။ တေသံ အရိယာနံ ဝံသာတိ အရိယဝံသာ။ အပိစ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ သဗ္ဗဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝကာနံ အရိယာနံ ဝံသာတိ အရိယဝံသာ။ တေ ခေါ ပနေတေ **အဂ္ဂညာ** အဂ္ဂါတိ ဇာနိတဗ္ဗာ။ **ရတ္တညာ** ဒီဃရတ္တံ ပဝတ္တာတိ ဇာနိတဗ္ဗာ။ **ဝံသညာ** ဝံသာတိ ဇာနိတဗ္ဗာ။

ပောရာဏာတိ န အဓုနုပ္ပတ္တိကာ။ **အသံကိဏ္ဏာ** အဝိကိဏ္ဏာ အနပနီတာ။ **အသံကိဏ္ဏပုဗ္ဗာ** အတီတဗုဒ္ဓေဟိပိ န သံကိဏ္ဏပုဗ္ဗာ။ ''ကိံ ဣမေဟီ''တိ န အပနီတပုဗ္ဗာ? **န သင်္ကီယန္တိ** တိ ဣဒါနိပိ န အပနီယန္တိ။ **န သင်္ကီယိဿန္တီ**တိ အနာဂတဗုဒ္ဓေဟိပိ န အပနီယိဿန္တိ, ယေ လောကေ ဝိညူ သမဏဗြာဟ္မဏာ, တေဟိ အပ္ပဋိကုဋ္ဌာ, သမဏေဟိ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဝိညူဟိ အနိန္ဒိတာ အဂရဟိတာ။

သန္တုဋ္ဌော ဟောတီ တိ ပစ္စယသန္တောသဝသေန သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ။ **ဣတရီတရေန စီဝရေနာ**တိ ထူလသုခုမလူခပဏီတထိရဇိဏ္ဏာနံ ယေန ကေနစိ။ အထ ခေါ ယထာလဒ္ဓာဒီနံ ဣတရီတရေန ယေန ကေနစိ သန္တုဋ္ဌော ဟောတီတိ အတ္ထော။ စီဝရသ္မိံဥဟိ တယော သန္တောသာ – ယထာလာဘသန္တောသော, ယထာဗလသန္တောသော, ယထာသာရုပ္ပသန္တောသောတိ။ ပိဏ္ဍပာတာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ တေသံ ဝိတ္ထာရကထာ သာမညဖလေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣမေ တယော သန္တောသေ သန္ဓာယ ''သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ, ဣတရီတရေန ယထာလဒ္ဓာဒီသု ယေန ကေနစိ စီဝရေန သန္တုဋ္ဌော ဟောတီ''တိ ဝုတ္တံ။

ဧတ္ထ စ စီဝရံ ဇာနိတဗ္ဗံ, စီဝရက္ခေတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ, ပံသုကူလံ ဇာနိတဗ္ဗံ, စီဝရသန္တောသော ဇာနိတဗ္ဗော, စီဝရပဋိသံယုတ္တာနိ ဓုတင်္ဂါနိ ဇာနိတဗ္ဗာနိ။ တတ္ထ **စီဝရံ ဇာနိတဗ္ဗ** န္တိ ခေါမာဒီနိ ဆ စီဝရာနိ ဒုကူလာဒီနိ ဆ အနုလောမစီဝရာနိ ဇာနိတဗ္ဗာနိ။ ဣမာနိ ဒွါဒသ ကပ္ပိယစီဝရာနိ။ ကုသစီရံ ဝါကစီရံ ဖလကစီရံ ကေသကမ္ဗလံ ဝါဠကမ္ဗလံ ဟောတ္တကော စမ္မံ ဥလူကပက္ခံ ရုက္ခဒုဿံ လတာဒုဿံ ဧရကဒုဿံ ကဒလိဒုဿံ ဝေဠုဒုဿန္တိ ဧဝမာဒီနိ ပန အကပ္ပိယစီဝ

ရာနိ။ **စီဝရက္ခေတ္တ** န္တိ “သင်္ဃတော ဝါ ဂဏတော ဝါ ဉာတိတော ဝါ မိတ္တတော ဝါ အတ္တနော ဝါ ဓနေန ပံသုကူလံ ဝါ”တိ ဧဝံ ဥပ္ပဇ္ဇနတော ဆ ခေတ္တာနိ, အဋ္ဌန္နဉ္စ မာတိကာနံ ဝသေန **အဋ္ဌ ခေတ္တာနိ** ဇာနိတဗ္ဗာနိ။ **ပံသုကူလန္တိ** သောသာနိကံ, ပါပဏိကံ, ရထိယံ သင်္ကာရကူဋကံ, သောတ္ထိယံ, သိနာနံ, တိတ္ထံ, ဂတပစ္စာဂတံ, အဂ္ဂိဒဍ္ဎံ, ဂေါခါယိတံ ဥပစိကခါယိတံ, ဥန္ဒူရခါယိတံ, အန္တစ္ဆိန္နံ, ဒသာစ္ဆိန္နံ, ဓဇာဟဋံ, ထူပံ, သမဏစီဝရံ, သာမုဒ္ဒိယံ, အာဘိသေကိယံ, ပန္ထိကံ, ဝါတာဟဋံ, ဣဒ္ဓိမယံ, ဒေဝဒတ္တိယန္တိ တေဝီသတိ ပံသုကူလာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဧတ္ထ စ **သောတ္ထိယ** န္တိ ဂဗ္ဘမလဟရဏံ။ **ဂတပစ္စာဂတ** န္တိ မတကသရီရံ ပါရုပိတွာ သုသာနံ နေတွာ အာနီတစီဝရံ။ **ဓဇာဟဋ**န္တိ ဓဇံ ဥဿာပေတွာ တတော အာနီတံ။ **ထူပ**န္တိ ဝမ္မိကေ ပူဇိတစီဝရံ ။ **သာမုဒ္ဒိယ** န္တိ သမုဒ္ဒဝီစိဟိ ထလံ ပါပိတံ။ **ပန္ထိက** န္တိ ပန္ထံ ဂစ္ဆန္တေဟိ စောရဘယေန ပါသာဏေဟိ ကောဋ္ဋေတွာ ပါရုတစီဝရံ။ **ဣဒ္ဓိမယ**န္တိ ဧဟိဘိက္ခုစီဝရံ။ သေသံ ပါကဋမေဝ။

စီဝရသန္တောသော တိ ဝီသတိ စီဝရသန္တောသာ, ဝိတက္ကသန္တောသော, ဂမနသန္တောသော, ပရိယေသနသန္တောသော, ပဋိလာဘသန္တောသော, မတ္တပ္ပဋိဂ္ဂဟဏသန္တောသော, လောလုပ္ပဝိဝဇ္ဇနသန္တောသော, ယထာလာဘသန္တောသော, ယထာဗလသန္တောသော, ယထာသာရုပ္ပသန္တောသော, ဥဒကသန္တောသော, ဓောဝနသန္တောသော, ကရဏသန္တောသော, ပရိမာဏသန္တောသော, သုတ္တသန္တောသော, သိဗ္ဗနသန္တောသော, ရဇနသန္တောသော, ကပ္ပသန္တောသော, ပရိဘောဂသန္တောသော, သန္နိဓိပရိဝဇ္ဇနသန္တောသော, ဝိဿဇ္ဇနသန္တောသောတိ။

တတ္ထ သာဒကဘိက္ခုနာ တေမာသံ နိဗဒ္ဓဝါသံ ဝသိတွာ ဧကမာသမတ္တံ ဝိတက္ကေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သော ဟိ ပဝါရေတွာ စီဝရမာသေ စီဝရံ ကရောတိ။ ပံသုကူလိကော အဍ္ဍမာသေနေဝ ကရောတိ။ ဣတိ မာသဍ္ဍမာသမတ္တံ ဝိတက္ကနံ ဝိတက္ကသန္တောသော။ ဝိတက္ကသန္တောသေန ပန သန္တုဋ္ဌေန ဘိက္ခုနာ ပါစီနကခဏ္ဍရာဇိဝါသိကပံသုကူလိကတ္ထေရသဒိသေန ဘဝိတဗ္ဗံ။

ထေရော ကိရ စေတိယပဗ္ဗတဝိဟာရေ စေတိယံ ဝန္ဒိဿာမီတိ အာဂတော စေတိယံ ဝန္ဒိတွာ စိန္တေသိ “မယှံ စီဝရံ ဇိဏ္ဏံ ဗဟူနံ ဝသနဋ္ဌာနေ လဘိဿာမီ”တိ။ သော မဟာဝိဟာရံ ဂန္တွာ သင်္ဃတ္ထေရံ ဒိသွာ ဝသနဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆိတွာ တတ္ထ ဝုတ္ထော ပုနဒိဝသေ စီဝရံ အာဒါယ အာဂန္တွာ ထေရံ ဝန္ဒိ။ ထေရော ကိံ အာဝုသောတိ အာဟ။ ဂါမဒ္ဝါရံ, ဘန္တေ, ဂမိဿာမီတိ။ အဟမ္ပာဝုသော, ဂမိဿာမီတိ။ သာဓု, ဘန္တေတိ ဂစ္ဆန္တော မဟာဗောဓိဒ္ဝါရကောဋ္ဌကေ ဌတွာ ပုညဝန္တာနံ ဝသနဋ္ဌာနေ မနာပံ လဘိဿာမီတိ စိန္တေတွာ အပရိသုဒ္ဓော မေ ဝိတက္ကောတိ တတောဝ ပဋိနိဝတ္တိ။ ပုနဒိဝသေ အမ္ဗင်္ဂဏသမီပတော, ပုနဒိဝသေ မဟာစေတိယဿ ဥတ္တရဒ္ဝါရတော, တထေဝ ပဋိနိဝတ္တိတွာ စတုတ္ထဒိဝသေ ထေရဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ထေရော ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဝိတက္ကော န ပရိသုဒ္ဓော ဘဝိဿတီတိ စီဝရံ ဂဟေတွာ တေန သဒ္ဓိံယေဝ ပဉှံ ပုစ္ဆမာနော ဂါမံ ပါဝိသိ။ တဉ္စ ရတ္တိံ ဧကော မနုဿော ဥစ္စာရပလိဗုဒ္ဓော သာဋကေယေဝ ဝစ္စံ ကတွာ တံ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ ဆဍ္ဍေသိ။ **ပံသုကူလိကတ္ထေရော** တံ နီလမက္ခိကာဟိ သမ္ပရိကိဏ္ဏံ ဒိသွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေသိ။ မဟာထေရော “ကိံ, အာဝုသော, သင်္ကာရဋ္ဌာနဿ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဏှာသီ”တိ? “နာဟံ, ဘန္တေ, သင်္ကာရဋ္ဌာနဿ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဏှာမိ, မယှံ ပိတု ဒသဗလဿ ပဂ္ဂဏှာမိ, ပုဏ္ဏာ ဒါသိယာ သရီရံ ပါရုပိတွာ ဆဍ္ဍိတံ ပံသုကူလံ တုမ္ဗမတ္တေ ပါဏကေ ဝိဓုနိတွာ သုသာနတော ဂဏှန္တေန ဒုက္ကရံ ကတံ, ဘန္တေ”တိ။ မဟာထေရော “ပရိသုဒ္ဓော ဝိတက္ကော ပံသုကူလိကဿာ”တိ စိန္တေသိ။ ပံသုကူလိကတ္ထေရောပိ တသ္မိံယေဝ ဌာနေ ဌိတော ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ တီဏိ ဖလာနိ ပတွာ တံ သာဋကံ ဂဟေတွာ စီဝရံ ကတွာ ပါရုပိတွာ ပါစီနကခဏ္ဍရာဇိံ ဂန္တွာ အဂ္ဂဖလံ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

စီဝရတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တဿ ပန “ကတ္ထ လဘိဿာမီ”တိ အစိန္တေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေနေဝ ဂမနံ **ဂမနသန္တောသော** နာမ။

ပရိယေသန္တဿ ပန ယေန ဝါ တေန ဝါ သဒ္ဓိံ အပရိယေသိတွာ လဇ္ဇိံ ပေသလံ ဘိက္ခုံ ဂဟေတွာ ပရိယေသနံ **ပရိယေသနသန္တောသော** နာမ။

ဇဝံ ပရိယေသန္တဿ အာဟရိယမာနံ စီဝရံ ဒူရတော ဒိသွာ "တေံ မနာပံ ဘဝိဿတိ, တေံ အမနာပ"န္တိ ဇဝံ အဝိတက္ကေတွာ ထူလသုခုမာဒီသု ယထာလဒ္ဓေနေဝ သန္တုဿနံ **ပဋိလာဘသန္တောသော** နာမ။

ဇဝံ လဒ္ဓံ ဂဏှန္တဿာပိ "တွေက ဒုပဋ္ဋံ ဘဝိဿတိ, တွေက ကေပဋ္ဋဿာ"တိ အတ္တနော ပဟောနကမတ္တေနေဝ သန္တုဿနံ **မတ္တပ္ပဋိဂ္ဂဟဏသန္တောသော** နာမ။

စီဝရံ ပရိယေသန္တဿ ပန "အသုကဿ ဃရဒွာရေ မနာပံ လဘိဿာမီ"တိ အစိန္တေတွာ ဒွာရပဋိပာဋိယာ စရဏံ **လောလုပ္ပဝိဝဇ္ဇနသန္တောသော** နာမ။

လူခပဏီတေသု ယေန ကေနစိ ယာပေတုံ သက္ကောန္တဿ ယထာလဒ္ဓေနေဝ ယာပနံ **ယထာလာဘသန္တောသော** နာမ။

အတ္တနော ထာမံ ဇာနိတွာ ယေန ယာပေတုံ သက္ကောတိ, တေန ယာပနံ **ယထာဗလသန္တောသော** နာမ။

မနာပံ အညဿ ဒတွာ အတ္တနော ယေန ကေနစိ ယာပနံ **ယထာသာရုပ္ပသန္တောသော** နာမ။

"ကတ္ထ ဥဒကံ မနာပံ, ကတ္ထ အမနာပ"န္တိ အဝိစာရေတွာ ယေန ကေနစိ ဓောဝနုပဂေန ဥဒကေန ဓောဝနံ **ဥဒကသန္တောသော** နာမ။ ပဏ္ဍုမတ္တိကဂေရုကပူတိပဏ္ဏရသကိလိဋ္ဌာနိ ပန ဥဒကာနိ ဝဇ္ဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဓောဝန္တဿ ပန မုဂ္ဂရာဒီဟိ အပဟရိတွာ ဟတ္ထေဟိ မဒ္ဒိတွာ ဓောဝနံ **ဓောဝနသန္တောသော** နာမ။ တထာ အသုဇ္ဈန္တံ ပဏ္ဏာနိ ပက္ခိပိတွာ တာပိတဥဒကေနာပိ ဓောဝိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဇဝံ ဓောဝိတွာ ကရောန္တဿ ဣဒံ ထူလံ, ဣဒံ သုခုမန္တိ အကောပေတွာ ပဟောနကနီဟာရေနေဝ ကရဏံ **ကရဏသန္တောသော** နာမ။

တိမဏ္ဍလပ္ပဋိစ္ဆာဒနမတ္တဿေဝ ကရဏံ **ပရိမာဏသန္တောသော** နာမ။

စီဝရကရဏတ္ထာယ ပန မနာပသုတ္တံ ပရိယေသိဿာမီတိ အဝိစာရေတွာ ရထိကာဒီသု ဝာ ဒေဝဋ္ဌာနေ ဝာ အာဟရိတွာ ဟာဒမူလေ ဝာ ဌပိတံ ယံကိဉ္စိဒေဝ သုတ္တံ ဂဟေတွာ ကရဏံ **သုတ္တသန္တောသော** နာမ။

ကုသိဗန္ဓနကာလေ ပန အင်္ဂုလမတ္တေ သတ္တဝာရေ န ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗံ, ဇဝံ ကရောန္တဿ ဟိ ယော ဘိက္ခု သဟာယော န ဟောတိ, တဿ ဝတ္တဘေဒောပိ နတ္ထိ။ တိဝင်္ဂုလမတ္တေ ပန သတ္တဝာရေ ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗံ, ဇဝံ ကရောန္တဿ မဂ္ဂပဋိပန္နေနာပိ သဟာယေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ယော န ဟောတိ, တဿ ဝတ္တဘေဒော။ အယံ **သိဗ္ဗနသန္တောသော** နာမ။

ရဇန္တေန ပန ကာဠကစ္ဆကာဒီနိ ပရိယေသန္တေန န ရဇိတဗ္ဗံ။ သောမဝက္ကလာဒီသု ယံ လဘတိ, တေန ရဇိတဗ္ဗံ။ အလဘန္တေန ပန မနုဿေဟိ အရညေ တကံ ဂဟေတွာ ဆဍ္ဍိတရဇနံ ဝာ ဘိက္ခူဟိ ပစိတွာ ဆဍ္ဍိတကသဋံ ဝာ ဂဟေတွာ ရဇိတဗ္ဗံ, အယံ **ရဇနသန္တောသော** နာမ။

နီလကဒ္ဒမကာဠသာမေသု ယံကိဉ္စိ ဂဟေတွာ ဟတ္ထိပိဋ္ဌေ နိသိန္နဿ ပညာယမာနကပ္ပကရဏံ **ကပ္ပသန္တောသော** နာမ။

ဟိရိကောပီနပဋိစ္ဆာဒနမတ္တဝသေန ပရိဘုဉ္ဇနံ **ပရိဘောဂသန္တောသော** နာမ။

ဒုဿံ ပန လဘိတွာ သုတ္တံ ဝာ သူစိံ ဝာ ကာရကံ ဝာ အလဘန္တေန ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ, လဘန္တေန န ဝဋ္ဋတိ။ ကတမ္ပိ သစေ အန္တေဝာသိကာဒီနံ အတ္ထာယ ဟောတိ, တေ စ အသန္နိဟိတာ ယာဝ အာဂမနာ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အာဂတမတ္တေသု ဒာတဗ္ဗံ။ ဒာတုံ အသက္ကောန္တေန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ အညသ္မိံ စီဝရေ သတိ ပစ္စတ္ထရဏမ္ပိ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋ

ဋ္ဌတိ။ အနမိဋ္ဌိတမေဝ ဟိ သန္နိမိ ဟောတိ။ အမိဋ္ဌိတံ န ဟောတီတိ **မဟာသီဝတ္ထေရော** အာဟ။ အယံ **သန္နိမိပရိဝဇ္ဇန သန္တောသော** နာမ။

ဝိသုဒ္ဓွန္တေန ပန န မုခံ ဩလောကေတ္ဝာ အာတဗ္ဗံ။ သာရဏီယမေမွ ဌတွာ ဝိသုဒ္ဓိတဗ္ဗန္တိ အယံ **ဝိသု သဇ္ဇနသန္တောသော** နာမ။

စီဝရပဋိသံယုတ္တာနိ ခုတင်္ဂါနိ နာမ ပံသုကူလိကင်္ဂဉ္စေဝ တေစီဝရိကင်္ဂဉ္စ။ တေသံ ဝိတ္တာရကထာ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ တော** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣတိ စီဝရသန္တောသမဟာအရိယဝံသံ ပူရယမာနော ဘိက္ခု ဣမာနိ ဒွေ ခုတင်္ဂါနိ ကေပေတိ။ ဣမာ နိ ကေပေန္တော စီဝရသန္တောသမဟာအရိယဝံသေန သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ။

ဝဏ္ဏဝါဒီ တိ ဧကော သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ, သန္တောသဿ ဝဏ္ဏံ န ကထေတိ, ဧကော န သန္တုဋ္ဌော ဟော တိ, သန္တောသဿ ဝဏ္ဏံ ကထေတိ, ဧကော နေဝ သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ, န သန္တောသဿ ဝဏ္ဏံ ကထေတိ, ဧ ကော သန္တုဋ္ဌော စေဝ ဟောတိ, သန္တောသဿ စ ဝဏ္ဏံ ကထေတိ, တံ ဒဿေတုံ ''ဣတရီတရစီဝရသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ''တိ ဝုတ္တံ။

အနေသနန္တိ ဒူတေယျပဟိနဂမနာနုယောဂပ္ပဘေဒံ နာနပ္ပကာရံ အနေသနံ။ **အပ္ပတိရူပန္တိ** အယုတ္တံ။ **အလဒ္ဓာ စာ**တိ အလဘိတွာ။ ယထာ ဧကစ္စော ''ကထံ နု ခော စီဝရံ လဘိဿာမီ''တိ။ ပုညဝန္တေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ကေ တော ဟုတွာ ကောဟညံ ကရောန္တော ဥတ္တသတိ ပရိတသတိ, သန္တုဋ္ဌော ဘိက္ခု ဧဝံ အလဒ္ဓာ စီဝရံ န ပရိတသတိ။ **လဒ္ဓာ စာ** တိ ဓမ္မေန သမေန လဘိတွာ။ **အဂဓိတော**တိ ဝိဂတလောဘဂိဒ္ဓော။ **အမုစ္ဆိတော** တိ အဓိမတ္တတဏှာယ မု စ္ဆံ အနာပန္နော။ **အနဇ္ဈာပန္နော** တိ တဏှာယ အနောတ္ထတော အပရိယောနဒ္ဓော။ **အာဒီနဝဒဿာဝီ** တိ အနေသ နာပတ္တိယဉ္စ ဂေဓိတပရိဘောဂေ စ အာဒီနဝံ ပဿမာနော။ **နိဿရဏပညော** တိ ''ယာဝဒေဝ သီတဿ ပဋိဃာ တာယာ''တိ ဝုတ္တံ နိဿရဏမေဝ ပဇာနန္တော။

ဣတရီတရစီဝရသန္တုဋ္ဌိယာ တိ ယေန ကေနစိ စီဝရေန သန္တုဋ္ဌိယာ။ **နေဝတ္တာနုက္ကံသေတီ** တိ ''အဟံ ပံသုကူ လိကော မယာ ဥပသမ္ပဒမာဠေယေဝ ပံသုကူလိကင်္ဂံ ဂဟိတံ, ကော မယာ သဒိသော အတ္ထီ''တိ အတ္တုက္ကံသနံ န က ရောတိ။ **န ပရံ ဝမ္ဘေတီ** တိ ''ဣမေ ပနညေ ဘိက္ခူ န ပံသုကူလိကာ''တိ တ ''ပံသုကူလိကင်္ဂမတ္တမ္ပိ ဧတေသံ နတ္ထီ''တိ တ ဧဝံ ပရံ န ဝမ္ဘေတိ။ **ယော ဟိ တတ္ထ ဒက္ခော** တိ ယော တသ္မိံ စီဝရသန္တောသေ, ဝဏ္ဏဝါဒါဒီသု တ ဒ က္ခော ဆေကော ဗျတ္တော။ **အနလသော**တိ သာတစ္စကိရိယာယ အာလသိယဝိရဟိတော။ **သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော** တိ သမ္ပဇာနပညာယ စေဝ သတိယာ စ ယုတ္တော။ **အရိယဝံသေ ဌိတော**တိ အရိယဝံသေ ပတိဋ္ဌိတော။

ဣတရီတရေန ပိဏ္ဍပါတေန တိ ယေန ကေနစိ ပိဏ္ဍပါတေန။ တတ္ထာပိ ပိဏ္ဍပါတော ဇာနိတဗ္ဗော။ ပိဏ္ဍပါတ က္ခေတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ, ပိဏ္ဍပါတသန္တောသော ဇာနိတဗ္ဗော, ပိဏ္ဍပါတပဋိသံယုတ္တံ ခုတင်္ဂံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **ပိ ဏ္ဍပါတော**တိ ''ဩဒနော, ကုမ္မာသော, သတ္တု, မစ္ဆော, မံသံ, ခီရံ, ဒဓိ, သပ္ပိ, နဝနီတံ, တေလံ, မဓု, ဖာဏိတံ, ယာဂု, ခါ ဒနီယံ, သာယနီယံ, လေဟနီယ''န္တိ သောဠသ ပိဏ္ဍပါတာ။

ပိဏ္ဍပါတက္ခေတ္တ န္တိ သင်္ဃဘတ္တံ, ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ, နိမန္တနံ, သလာကဘတ္တံ, ပက္ခိကံ, ဥပောသထိကံ, ပာ ဋိပဒိကံ, အာဂန္တုကဘတ္တံ, ဂမိကဘတ္တံ, ဂိလာနဘတ္တံ, ဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ္တံ, ဓုရဘတ္တံ, ကုဋိဘတ္တံ, တရဘတ္ တံ, ဝိဟာရဘတ္တန္တိ ပန္နရသ ပိဏ္ဍပါတက္ခေတ္တာနိ။

ပိဏ္ဍပါတသန္တောသော တိ ပိဏ္ဍပါတေ ဝိတက္ကသန္တောသော, ဂမနသန္တောသော, ပရိယေသနသန္တောသော ပဋိလာဘသန္တောသော, ပဋိဂ္ဂဟဏသန္တောသော, မတ္တပ္ပဋိဂ္ဂဟဏသန္တောသော, လောလုပ္ပဝိဝဇ္ဇနသန္တော သော, ယထာလာဘသန္တောသော, ယထာဗလသန္တောသော, ယထာသာရုပ္ပသန္တောသော, ဥပကာရသန္တောသော, ပ ရိမာဏသန္တောသော, ပရိဘောဂသန္တောသော, သန္နိဓိပရိဝဇ္ဇနသန္တောသော, ဝိဿဇ္ဇနသန္တောသောတိ ပန္နရသ သန္တောသာ။

တတ္ထ သာဒကော ဘိက္ခု မုခံ ဓောဝိတ္ဝာ ဝိတက္ကေတိ။ ပိဏ္ဍပာတိကေန ပန ဂဏေန သဒ္ဓိံ စရတာ သာယံ ထေရူ ပဋ္ဌာနကာလေ "သွေ ကတ္ထ ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမာတိ အသုကဂါမေ, ဘန္တေ"တိ, ဧတ္တကံ စိန္တေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ န ဝိတက္ကေတဗ္ဗံ။ ဧကစာရိကေန ဝိတက္ကမာဠကေ ဌတွာ ဝိတက္ကေတဗ္ဗံ။ တတော ပရံ ဝိတက္ကေန္တော အရိယဝံသာ စုတော ဟောတိ ပရိဗာဟိရော။ အယံ **ဝိတက္ကသန္တောသော** နာမ။

ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တေန "ကုဟိံ လဘိဿာမီ"တိ အစိန္တေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေန ဂန္တဗ္ဗံ။ အယံ **ဂမနသန္တောသော** နာမ။

ပရိယေသန္တေန ယံ တ တံ တ အဂဟေတွာ လဇ္ဇိံ ပေသလမေဝ ဂဟေတွာ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ အယံ **ပရိယေသနသန္တောသော** နာမ။

ဒူရတောဝ အာဟရိယမာနံ ဒိသွာ "ဧတံ မနာပံ, ဧတံ အမနာပ"န္တိ စိတ္တံ န ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။ အယံ **ပဋိလာဘသန္တောသော** နာမ။

"ဣမံ မနာပံ ဂဏှိဿာမိ, ဣမံ အမနာပံ န ဂဏှိဿာမီ"တိ အစိန္တေတွာ ယံကိဉ္စိ ယာပနမတ္တံ ဂဟေတဗ္ဗမေဝ, အယံ **ပဋိဂ္ဂဟဏသန္တောသော** နာမ။

ဧတ္ထ ပန ဒေယျဓမ္မော ဗဟု, ဒါယကော အပ္ပံ ဒါတုကာမော, အပ္ပံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဒေယျဓမ္မော ဗဟု, ဒါယကောပိ ဗဟုံ ဒါတုကာမော, ပမာဏေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဒေယျဓမ္မော န ဗဟု, ဒါယကောပိ အပ္ပံ ဒါတုကာမော, အပ္ပံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဒေယျဓမ္မော န ဗဟု, ဒါယကော ပန ဗဟုံ ဒါတုကာမော, ပမာဏေန ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပဋိဂ္ဂဟဏသ္မိဉှိ မတ္တံ အဇာနန္တော မနုဿာနံ ပသာဒံ မက္ခေတိ, သဒ္ဓါဒေယျံ ဝိနိပါတေတိ, သာသနံ န ကရောတိ, ဝိဇာတမာတုယာပိ စိတ္တံ ဂဟေတုံ န သက္ကောတိ။ ဣတိ မတ္တံ ဇာနိတွာဝ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗန္တိ အယံ **မတ္တပ္ပဋိဂ္ဂဟဏသန္တောသော** နာမ။

သဒ္ဓကုလာနိယေဝ အဂန္တွာ ဒွါရပ္ပဋိပာဋိယာ ဂန္တဗ္ဗံ။ အယံ **လောလုပ္ပဝိဝဇ္ဇနသန္တောသော** နာမ။ **ယထာလာဘသန္တောသာဒယော** စီဝရေ ဝုတ္တနယာ ဧဝ။

ပိဏ္ဍပာတံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ သမဏဓမ္မံ အနုပာလေဿာမီတိ ဧဝံ ဥပကာရံ ဉတွာ ပရိဘုဉ္ဇနံ **ဥပကာရသန္တောသော** နာမ။

ပတ္တံ ပူရေတွာ အာနီတံ န ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ, အနုပသမ္ပန္နေ သတိ တေန ဂဟာပေတဗ္ဗံ, အသတိ ဟရာပေတွာ ပဋိဂ္ဂဟဏမတ္တံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ အယံ **ပရိမာဏသန္တောသော** နာမ။

"ဇိဃစ္ဆာယ ပဋိဝိနောဒနံ ဣဒမေတ္ထ နိဿရဏ"န္တိ ဧဝံ ပရိဘုဉ္ဇနံ **ပရိဘောဂသန္တောသော** နာမ။

နိဒဟိတွာ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ အယံ **သန္နိဓိပရိဝဇ္ဇနသန္တောသော** နာမ။

မုခံ အနောလောကေတွာ သာရဏီယဓမ္မေ ဌိတေန ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗံ။ အယံ **ဝိဿဇ္ဇနသန္တောသော** နာမ။

ပိဏ္ဍပာတပဋိသံယုတ္တာနိ ပန ပဉ္စ ဓုတင်္ဂါနိ – ပိဏ္ဍပာတိကင်္ဂံ, သပဒါနစာရိကင်္ဂံ, ဧကာသနိကင်္ဂံ, ပတ္တပိဏ္ဍိကင်္ဂံ, ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကင်္ဂန္တိ။ တေသံ ဝိတ္ထာရကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာ။ ဣတိ ပိဏ္ဍပာတသန္တောသမဟာအရိယဝံသံ ပူရယမာနော ဘိက္ခု ဣမာနိ ပဉ္စ ဓုတင်္ဂါနိ ဂောပေတိ။ ဣမာနိ ဂောပေန္တော ပိဏ္ဍပာတသန္တောသမဟာအရိယဝံသေန သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ။ "ဝဏ္ဏဝါဒီ"တိအာဒီနိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

သေနာသနေနာတိ ဣဓ သေနာသနံ ဇာနိတဗ္ဗံ, သေနာသနက္ခေတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ, သေနာသနသန္တောသော ဇာနိတဗ္ဗော, သေနာသနပဋိသံယုတ္တံ ဓုတင်္ဂံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **သေနာသန**န္တိ မဉ္စော, ပီဌံ, ဘိသိ, ဗိမ္ဗောဟနံ, ဝိဟာရော,

အမုယောကေ, ဟသာအေ, ဟမ္မိယံ, ဂုဟာ, လေဏံ, အဍ္ဎော, မာဠော , ဝေဠုဂုမ္ဗော, ရုက္ခမူလံ, ယတ္ထ တ ပန ဘိက္ခူ ပဋိက္ကမန္တီတိ ဣမာနိ ပန္တရသ သေနာသနာနိ။

သေနာသနက္ခေတ္တ န္တိ ''သင်္ဃတော တ ဂဏတော တ ဉာတိတော တ မိတ္တတော တ အတ္တနော တ ဓနေန ပံသုကူလံ တ''တိ ဆ ခေတ္တာနိ။

သေနာသနသန္တောသော တိ သေနာသနေ ဝိတက္ကသန္တောသာဒယော ပန္တရသ သန္တောသာ။ တေ ပိဏ္ဍပာတေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **သေနာသနပဋိသံယုတ္တာနိ** ပန ပဉ္စ ဓုတင်္ဂါနိ – အာရညိကင်္ဂံ, ရုက္ခမူလိကင်္ဂံ, အဗ္ဘောကာသိကင်္ဂံ, သောသာနိကင်္ဂံ, ယထာသန္ထတိကင်္ဂန္တိ။ တေသံ ဝိတ္ထာရကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာ။ ဣတိ သေနာသနသန္တောသမဟာအရိယဝံသံ ပူရယမာနော ဘိက္ခု ဣမာနိ ပဉ္စ ဓုတင်္ဂါနိ ကေပေတိ။ ဣမာနိ ကေပေန္တော သေနာသနသန္တောသမဟာအရိယဝံသေန သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ။

ဂိလာနပစ္စယော ပန ပိဏ္ဍပာတေယေဝ ပဝိဋ္ဌော။ တတ္ထ ယထာလာဘယထာဗလယထာသာရုပ္ပသန္တောသေနေဝ သန္တုဋ္ဌိတဗ္ဗံ။ နေသဇ္ဇိကင်္ဂံ ဘာဝနာရာမအရိယဝံသံ ဘဇတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ –

> ''ပဉ္စ သေနာသနေ ဝုတ္တာ၊ ပဉ္စ အာဟာရနိဿိတာ။
> ဧကော ဝီရိယသံယုတ္တော၊ ဒွေ စ စီဝရနိဿိတာ''တိ။

ဣတိ အာယသ္မာ ဓမ္မသေနာပတိ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ပထဝိံ ပတ္ထရမာနော ဝိယ သာဂရကုစ္ဆိံ ပူရယမာနော ဝိယ အာကာသံ ဝိတ္ထာရယမာနော ဝိယ စ ပဌမံ စီဝရသန္တောသံ အရိယဝံသံ ကထေတွာ စန္ဒံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ သူရိယံ ဥလ္လင်္ဃေန္တော ဝိယ စ ဒုတိယံ ပိဏ္ဍပာတသန္တောသံ ကထေတွာ သိနေရုံ ဥက္ခိပေန္တော ဝိယ တတိယံ သေနာသနသန္တောသံ အရိယဝံသံ ကထေတွာ ဣဒာနိ သဟဿနယပဋိမဏ္ဍိတံ စတုတ္ထံ ဘာဝနာရာမံ အရိယဝံသံ ကထေတုံ **ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု ပဟာနာရာမော ဟောတီ**တိ ဒေသနံ အာရဘိ။

တတ္ထ အာရမနံ အာရာမော, အဘိရတီတိ အတ္ထော။ ပဉ္စဝိဓေ ပဟာနေ အာရာမော အဿာတိ **ပဟာနာရာမော။** ကာမစ္ဆန္ဒံ ပဇဟန္တော ရမတိ, နေက္ခမ္မံ ဘာဝေန္တော ရမတိ, ဗျာပာဒံ ပဇဟန္တော ရမတိ။ပေ.။ သဗ္ဗကိလေသေ ပဇဟန္တော ရမတိ, အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော ရမတီတိ ဧဝံ ပဟာနေ ရတောတိ **ပဟာနရတော** ။ ဝုတ္တနယေနေဝ ဘာဝနာယ အာရာမော အဿာတိ **ဘာဝနာရာမော။** ဘာဝနာယ ရတောတိ **ဘာဝနာရတော။**

ဣမေသု ပန စတူသု အရိယဝံသေသု ပုရိမေဟိ တီဟိ တေရသန္နံ ဓုတင်္ဂါနံ စတုပစ္စယသန္တောသဿ စ ဝသေန သကလံ ဝိနယပိဋကံ ကထိတံ ဟောတိ။ ဘာဝနာရာမေန အဝသေသံ ပိဋကဒွယံ။ ဣမံ ပန ဘာဝနာရာမတံ အရိယဝံသံ ကထေန္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိသမ္ဘိဒာမဂ္ဂေ နေက္ခမ္မပာဠိယာ ကထေတဗ္ဗော။ ဒီဃနိကာယေ ဒသုတ္တရသုတ္တန္တပရိယာယေန ကထေတဗ္ဗော။ မဇ္ဈိမနိကာယေ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တန္တပရိယာယေန ကထေတဗ္ဗော။ အဘိဓမ္မေ နိဒ္ဒေသပရိယာယေန ကထေတဗ္ဗော။

တတ္ထ **ပဋိသမ္ဘိဒာမဂ္ဂေ နေက္ခမ္မပာဠိယာ** တိ သော နေက္ခမ္မံ ဘာဝေန္တော ရမတိ, ကာမစ္ဆန္ဒံ ပဇဟန္တော ရမတိ။ အဗျာပာဒံ ဗျာပာဒံ။ အာလောကသညံ, ထိနမိဒ္ဓံ။ အဝိက္ခေပံ ဥဒ္ဓစ္စံ။ ဓမ္မဝဝတ္ထာနံ, ဝိစိကိစ္ဆံ။ ဉာဏံ, အဝိဇ္ဇံ။ ပါမောဇ္ဇံ, အရတိံ။ ပဌမံ ဈာနံ, ပဉ္စ နီဝရဏေ။ ဒုတိယံ ဈာနံ, ဝိတက္ကဝိစာရေ။ တတိယံ ဈာနံ, ပီတိံ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ, သုခဒုက္ခေ။ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိံ ဘာဝေန္တော ရမတိ, ရူပသညံ ပဋိဃသညံ နာနတ္တသညံ ပဇဟန္တော ရမတိ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိံ။ပေ.။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိံ ဘာဝေန္တော ရမတိ, အာကိဉ္စညာယတနသညံ ပဇဟန္တော ရမတိ။

အနိစ္စာနုပဿနံ ဘာဝေန္တော ရမတိ, နိစ္စသညံ ပဇဟန္တော ရမတိ။ ဒုက္ခာနုပဿနံ, သုခသညံ။ အနတ္တာနုပဿနံ, အတ္တသညံ။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနံ, နန္ဒိံ။ ဝိရာဂါနုပဿနံ, ရာဂံ။ နိရောဓာနုပဿနံ, သမုဒယံ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနံ, အာဒါနံ။ ခယာနုပဿနံ, ဃနသညံ။ ဝယာနုပဿနံ, အာယူဟနံ။ ဝိပရိဏာမာနုပဿနံ, ဓုဝသညံ။ အနိမိတ္တာနုပဿနံ,

နိမိတ္တံ။ အပဏိဟိတာနုပဿနံ, ပဏိဓိံ။ သုညတာနုပဿနံ အဘိနိဝေသံ။ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနံ, သာရာဒါနာဘိနိဝေသံ။ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ, သမ္မောဟာဘိနိဝေသံ။ အာဒီနဝါနုပဿနံ, အာလယာဘိနိဝေသံ။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနံ, အပ္ပဋိသင်္ခံ။ ဝိဝဋ္ဋာနုပဿနံ, သံယောဂါဘိနိဝေသံ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ , ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌေ ကိလေသေ။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂံ, ဩဠာရိကေ ကိလေသေ။ အနာဂါမိမဂ္ဂံ, အဏုသဟဂတေ ကိလေသေ။ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော ရမတိ, သဗ္ဗကိလေသေ ပဇဟန္တော ရမတီတိ ဧဝံ **ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ** နေက္ခမ္မဟဋ္ဌိယာ ကထေတဗ္ဗော။

ဒီဃနိကာယေ ဒသုတ္တရသုတ္တန္တပရိယာယေနာ တိ ဧကံ ဓမ္မံ ဘာဝေန္တော ရမတိ, ဧကံ ဓမ္မံ ပဇဟန္တော ရမတိ။ပေ.။ ဒသ ဓမ္မေ ဘာဝေန္တော ရမတိ, ဒသ ဓမ္မေ ပဇဟန္တော ရမတိ။ ကတမံ ဧကံ ဓမ္မံ ဘာဝေန္တော ရမတိ? ကာယဂတာသတိံ သာတသဟဂတံ။ ဣမံ ဧကံ ဓမ္မံ ဘာဝေန္တော ရမတိ။ ကတမံ ဧကံ ဓမ္မံ ပဇဟန္တော ရမတိ? အသ္မိမာနံ။ ဣမံ ဧကံ ဓမ္မံ ပဇဟန္တော ရမတိ။ ကတမေ ဒွေ ဓမ္မေ။ပေ.။ ကတမေ ဒသ ဓမ္မေ ဘာဝေန္တော ရမတိ? ဒသ ကသိဏာယတနာနိ။ ဣမေ ဒသ ဓမ္မေ ဘာဝေန္တော ရမတိ။ ကတမေ ဒသ ဓမ္မေ ပဇဟန္တော ရမတိ? ဒသ မိစ္ဆတ္တေ။ ဣမေ ဒသ ဓမ္မေ ပဇဟန္တော ရမတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဘာဝနာရာမော ဟောတီတိ ဧဝံ ဒီဃနိကာယေ ဒသုတ္တရသုတ္တန္တပရိယာယေန ကထေတဗ္ဗော။

မဇ္ဈိမနိကာယေ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တန္တပရိယာယေနာ တိ ဧကာယနော, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ, သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ, ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ, ဉာယဿ အဓိဂမာယ, နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ။ 'အတ္ထိ ဓမ္မာ'တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဘာဝနာရာမော ဟောတိ ဘာဝနာရတော, ပဟာနာရာမော ဟောတိ ပဟာနရတော။ ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမီတိ ပဇာနာတိ။ပေ.။ ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ။ပေ.။ ပူတီနိ စုဏ္ဏကဇာတာနိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ, အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတောတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ပေ.။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဘာဝနာရာမော ဟောတီတိ ဧဝံ မဇ္ဈိမနိကာယေ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တန္တပရိယာယေန ကထေတဗ္ဗော။

အဘိဓမ္မေ နိဒ္ဒေသပရိယာယေနာ တိ သဗ္ဗေပိ သင်္ခတေ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော ရောဂတော ဂဏ္ဍတော။ပေ.။ သံကိလေသိကဓမ္မတော ပဿန္တော ရမတိ။ အယံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဘာဝနာရာမော ဟောတီတိ ဧဝံ နိဒ္ဒေသပရိယာယေန ကထေတဗ္ဗော။

နေဝ အတ္တာနုက္ကံသေတီ တိ အဇ္ဇ မေ သဋ္ဌိ ဝါ သတ္တတိ ဝါ ဝဿာနိ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ ဝိပဿနာယ ကမ္မံ ကရောန္တဿ, ကော မယာ သဒိသော အတ္ထီတိ ဧဝံ အတ္တုက္ကံသနံ န ကရောတိ။ **န ပရံ ဝမ္ဘေတီ** တိ အနိစ္စံ ဒုက္ခန္တိ ဝိပဿနာမတ္တကမ္ပိ နတ္ထိ, ကိံ ဣမေ ဝိဿဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနာ စရန္တီတိ ဧဝံ ပရံ ဝမ္ဘနံ န ကရောတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၃၁၀. **ပဓာနာနီ**တိ ဥတ္တမဝီရိယာနိ။ **သံဝရပဓာန**န္တိ စက္ခာဒီနိ သံဝရန္တဿ ဥပ္ပန္နဝီရိယံ။ **ပဟာနပဓာန**န္တိ ကာမဝိတက္ကာဒယော ပဇဟန္တဿ ဥပ္ပန္နဝီရိယံ။ **ဘာဝနာပဓာန**န္တိ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေန္တဿ ဥပ္ပန္နဝီရိယံ။ **အနုရက္ခဏာပဓာန**န္တိ သမာဓိနိမိတ္တံ အနုရက္ခန္တဿ ဥပ္ပန္နဝီရိယံ။

ဝိဝေကနိဿိတ န္တိအာဒီသု ဝိဝေကော ဝိရာဂေါ နိရောဓောတိ တီဏိပိ နိဗ္ဗာနဿ နာမာနိ။ နိဗ္ဗာနဉှိ ဥပဓိဝိဝေကတ္တာ **ဝိဝေကော**။ တံ အာဂမ္မ ရာဂါဒယော ဝိရဇ္ဇန္တီတိ **ဝိရာဂေါ**။ နိရုဇ္ဈန္တီတိ **နိရောဓော**။ တသ္မာ ''ဝိဝေကနိဿိတ''န္တိအာဒီသု အာရမ္မဏဝသေန အဓိဂန္တဗ္ဗဝသေန ဝါ နိဗ္ဗာနနိဿိတန္တိ အတ္ထော။ **ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိ** န္တိ ဧတ္ထ ဒွေ ဝေါဿဂ္ဂါ ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂေါ စ ပက္ခန္ဒနဝေါဿဂ္ဂေါ စ။ တတ္ထ ဝိပဿနာ တဒင်္ဂဝသေန ကိလေသေ စ ခန္ဓေ စ ပရိစ္စဇတီတိ ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂေါ။ မဂ္ဂေါ အာရမ္မဏဝသေန နိဗ္ဗာနံ ပက္ခန္ဒတီတိ ပက္ခန္ဒ

ဒနတေသ္သဂ္ဂေ။ တသ္မာ တေသ္သဂ္ဂပရိဏာမိန္တိ ယထာ ဘာဝိယမာနော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေ တေသ္သဂ္ဂတ္ထာယ ပရိဏာမတိ, ဝိပဿနာဘာဝဉ္စ မဂ္ဂဘာဝဉ္စ ဟပုဏာတိ, ဧဝံ ဘာဝေတီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဘဒ္ဒက န္တိ ဘဒ္ဒကံ။ **သမာဓိနိမိတ္တံ** ဝုစ္စတိ အဋ္ဌိကသညာဒိဝသေန အဓိဂတော သမာဓိယေဝ။ **အနုရက္ခတီ** တိ သမာဓိပရိဗန္ဓကဓမ္မေ ရာဂဒေါသမောဟေ သောဓေန္တော ရက္ခတိ။ ဧတ္ထ စ အဋ္ဌိကသညာဒိကာ ပဉ္စေဝ သညာ ဝုတ္တာ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ ဒသပိ အသုဘာနိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာနိ ကထေတဗ္ဗာနိ။ တေသံ ဝိတ္ထာရော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တောယေဝ။

ဓမ္မေ ဉာဏ န္တိ ဧကပဋိဝေဓဝသေန စတုသစ္စဓမ္မေ ဉာဏံ စတုသစ္စဗ္ဘန္တရေ နိရောဓသစ္စေ ဓမ္မေ ဉာဏဉ္စ ။ ယထာဟ – ''တတ္ထ ကတမံ ဓမ္မေ ဉာဏံ? စတူသု မဂ္ဂေသု စတူသု ဖလေသု ဉာဏ''န္တိ (ဝိဘ. ၇၉၆)။ **အန္ဝယေ ဉာဏ** န္တိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပစ္စက္ခတော ဒိသွာ ယထာ ဣဒါနိ, ဧဝံ အတီတေပိ အနာဂတေပိ ဣမေဝ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဒုက္ခသစ္စံ, အယမေဝ တဏှာ သမုဒယသစ္စံ, အယမေဝ နိရောဓော နိရောဓသစ္စံ, အယမေဝ မဂ္ဂေါ မဂ္ဂသစ္စန္တိ ဧဝံ တဿ ဉာဏဿ အနုဂတိယံ ဉာဏံ။ တေနာဟ – ''သော ဣမိနာ ဓမ္မေန ဉာတေန ဒိဋ္ဌေန ပတ္တေန ဝိဒိတေန ပရိယောဂါဠှေန အတီတာနာဂတေန နယံ နေတီ''တိ။ **ပရိယေ ဉာဏ** န္တိ ပရေသံ စိတ္တပရိစ္ဆေဒေ ဉာဏံ။ ယထာဟ – ''တတ္ထ ကတမံ ပရိယေ ဉာဏံ? ဣဓ ဘိက္ခု ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဇာနာတီ''တိ (ဝိဘ. ၇၉၆) ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ ဌပေတွာ ပန ဣမာနိ တီဏိ ဉာဏာနိ အဝသေသံ **သမ္မုတိဉာဏံ** နာမ။ ယထာဟ – ''တတ္ထ ကတမံ သမ္မုတိဉာဏံ? ဌပေတွာ ဓမ္မေ ဉာဏံ ဌပေတွာ အန္ဝယေ ဉာဏံ ဌပေတွာ ပရိစ္ဆေဒေ ဉာဏံ အဝသေသံ သမ္မုတိဉာဏ''န္တိ (ဝိဘ. ၇၉၆)။

ဒုက္ခေ ဉာဏ ဒီဟိ အရဟတ္တံ ဟပေတွာ ကေသ္သ ဘိက္ခုနော နိဂ္ဂမနံ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနံ ကထိတံ။ တတ္ထ ဒွေ သစ္စာနိ ဝဋ္ဋံ, ဒွေ ဝိဝဋ္ဋံ, ဝဋ္ဋေ အဘိနိဝေသော ဟောတိ, နော ဝိဝဋ္ဋေ။ ဒွီသု သစ္စေသု အာစရိယသန္တိကေ ပရိယတ္တိံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ကမ္မံ ကရောတိ, ဒွီသု သစ္စေသု ''နိရောဓသစ္စံ နာမ ဣဋ္ဌံ ကန္တံ မနာပံ, မဂ္ဂသစ္စံ နာမ ဣဋ္ဌံ ကန္တံ မနာပ''န္တိ သဝနဝသေန ကမ္မံ ကရောတိ။ ဒွီသု သစ္စေသု ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာသဝနဓာရဏသမ္မသနပဋိဝေဓော ဝဋ္ဋတိ, ဒွီသု သဝနပဋိဝေဓော ဝဋ္ဋတိ။ တီဏိ ကိစ္စဝသေန ပဋိဝိဇ္ဈတိ, ဧကံ အာရမ္မဏဝသေန။ ဒွေ သစ္စာနိ ဒုဒ္ဒသတ္တာ ဂမ္ဘီရာနိ, ဒွေ ဂမ္ဘီရတ္တာ ဒုဒ္ဒသာနိ။

သောတာပတ္တိယင်္ဂါဒိစတုက္ကဝဏ္ဏနာ

၃၁၁. သောတာပတ္တိယင်္ဂါနီ တိ သောတာပတ္တိယာ အင်္ဂါနိ, သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ ပဋိလာဘကာရဏာနီတိ အတ္ထော။ **သပ္ပုရိသသံသေဝေ**တိ ဗုဒ္ဓါဒီနံ သပ္ပုရိသာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ သေဝနံ။ **သဒ္ဓမ္မဿဝန** န္တိ သပ္ပာယဿ တေပိဋကဓမ္မဿ သဝနံ။ **ယောနိသောမနသိကာရော**တိ အနိစ္စာဒိဝသေန မနသိကာရော။ **ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တီ** တိ လောကုတ္တရဓမ္မဿ အနုဓမ္မဘူတာယ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပတ္တိယာ ပဋိပဇ္ဇနံ။

အဝေစ္စပ္ပသာဒေနာ တိ အစလပ္ပသာဒေန။ ''ဣတိပိ သော ဘဂဝါ''တိအာဒီနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတာနိ။ ဖလဓာတုအာဟာရစတုက္ကာနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။ အပိစေတ္ထ လူခပဏီတဝတ္ထုဝသေန ဩဠာရိကသုခုမတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော တိ ဝိညာဏံ ဧတာသု တိဋ္ဌတီတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော။ အာရမ္မဏဋ္ဌိတိဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။ **ရူပူပယ**န္တိ ရူပံ ဥပဂတံ ဟုတွာ။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝသ္မိဉှိ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏံ ရူပက္ခန္ဓံ နိဿာယ တိဋ္ဌတိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ရူပာရမ္မဏ** န္တိ ရူပက္ခန္ဓကေစရံ ရူပပတိဋ္ဌိတံ ဟုတွာ။ **နန္ဒူပသေစန** န္တိ လောဘသဟဂတံ သမ္ပယုတ္တနန္ဒိယာဝ ဥပသိတ္တံ ဟုတွာ။ ဣတရံ ဥပနိဿယကောဋိယာ။ **ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇတီ** တိ သဋ္ဌိပိ သတ္တတိပိ ဝဿာနိ ဧဝံ ပဝတ္တမာနံ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇတိ။ **ဝေဒနူပယာဒီသုပိ** ဧသေဝ နယော။ ဣမေဟိ ပန တီဟိ ပဒေဟိ စတုဝေါကာရဘဝေ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏံ ဝုတ္တံ။ တဿ ယာဝတာယုကံ ပဝတ္တနဝသေန ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ စတုက္ကဝသေန ပန ဒေသနာယ အာဂတတ္တာ ဝိညာဏူပယန္တိ န ဝုတ္တံ။ ဧဝံ

ဝုစ္စမာနေ စ “ကတမံ နု ခေါ တွေ ကမ္မဝိညာဏံ, ကတမံ ဝိပါကဝိညာဏ”န္တိ သမ္မောဟော ဘဝေယျ, တသ္မာပိ န ဝုတ္တံ။ **အဂတိဂမနာနိ** ဝိတ္ထာရိတာနေဝ။

စီဝရဟေတူတိ တတ္ထ မနာပံ စီဝရံ လဘိဿာမီတိ စီဝရကာရဏာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ဣတိ ဘဝါဘဝဟေတူ**တိ ဧတ္ထ **ဣတီ**တိ နိဒဿနတ္ထေ နိပါတော။ ယထာ စီဝရာဒိဟေတု, ဧဝံ ဘဝါဘဝဟေတူပီတိ အတ္ထော။ **ဘဝါဘဝေ**တိ ဧတ္ထ ပဏီတပဏီတတရာနိ တေလမဓုဖာဏိတာဒီနိ အဓိပ္ပေတာနိ။ ဣမေသံ ပန စတုန္နံ တဏှုပ္ပါဒါနံ ပဟာနတ္ထာယ ပဋိပါဋိယာဝ စတ္တာရော အရိယဝံသာ ဒေသိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ပဋိပဒါစတုက္ကံ** ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။ အက္ခမာဒီသု ပဓာနကရဏကာလေ သီတာဒီနိ န ခမတီတိ **အက္ခမာ**။ ခမတီတိ **ခမာ**။ ဣန္ဒြိယဒမနံ **ဒမာ**။ “ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတီ”တိအာဒိနာ နယေန ဝိတက္ကသမနံ **သမာ**။

ဓမ္မပဒါနီတိ ဓမ္မကောဋ္ဌာသာနိ။ အနဘိဇ္ဈာ ဓမ္မပဒံ နာမ အလောဘော ဝါ အလောဘသီသေန အဓိဂတဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ ဝါ။ အဗျာပါဒော ဓမ္မပဒံ နာမ အဒေါသော ဝါ မေတ္တာသီသေန အဓိဂတဈာနာဒီနိ ဝါ။ သမ္မာသတိ ဓမ္မပဒံ နာမ သုပဋ္ဌိတသတိ ဝါ သတိသီသေန အဓိဂတဈာနာဒီနိ ဝါ။ သမ္မာသမာဓိ ဓမ္မပဒံ နာမ သမာပတ္တိ ဝါ အဋ္ဌသမာပတ္တိသီသေန အဓိဂတဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ ဝါ။ ဒသာသုဘဝသေန ဝါ အဓိဂတဈာနာဒီနိ အနဘိဇ္ဈာ ဓမ္မပဒံ။ စတုဗြဟ္မဝိဟာရဝသေန အဓိဂတာနိ အဗျာပါဒော ဓမ္မပဒံ။ ဒသာနုဿတိအာဟာရေပဋိကူလသညာဝသေန အဓိဂတာနိ သမ္မာသတိ ဓမ္မပဒံ။ ဒသကသိဏအာနာပါနဝသေန အဓိဂတာနိ သမ္မာသမာဓိ ဓမ္မပဒန္တိ။

ဓမ္မသမာဒါနေသု ပဌမံ အစေလကပဋိပဒါ။ ဒုတိယံ တိဗ္ဗကိလေသဿ အရဟတ္တံ ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တဿ အဿုမုခဿာပိ ရုဒတော ပရိသုဒ္ဓဗြဟ္မစရိယစရဏံ။ တတိယံ ကာမေသု ပါတဗျတာ။ စတုတ္ထံ စတ္တာရော ပစ္စယေ အလဘမာနဿာပိ ဈာနဝိပဿနာဝသေန သုခသမင်္ဂိနော သာသနဗြဟ္မစရိယံ။

ဓမ္မက္ခန္ဓာတိ ဧတ္ထ ဂုဏဋ္ဌော ခန္ဓဋ္ဌော။ **သီလက္ခန္ဓော**တိ သီလဂုဏော။ ဧတ္ထ စ ဖလသီလံ အဓိပ္ပေတံ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဣတိ စတူသုပိ ဌာနေသု ဖလမေဝ ဝုတ္တံ။

ဗလာနီတိ ဥပတ္ထမ္ဘနဋ္ဌေန အကမ္ပိယဋ္ဌေန စ ဗလာနိ။ တေသံ ပဋိပက္ခေဟိ ကောသဇ္ဇာဒီဟိ အကမ္ပနိယတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သဗ္ဗာနိပိ သမထဝိပဿနာမဂ္ဂဝသေန လောကိယလောကုတ္တရာနေဝ ကထိတာနိ။

အဓိဋ္ဌာနာနီတိ ဧတ္ထ **အဓီ**တိ ဥပသဂ္ဂမတ္တံ။ အတ္ထတော ပန တေန ဝါ တိဋ္ဌန္တိ, တတ္ထ ဝါ တိဋ္ဌန္တိ, ဌာနမေဝ ဝါ တံတံဂုဏာဓိကာနံ ပုရိသာနံ အဓိဋ္ဌာနံ, ပညာဝ အဓိဋ္ဌာနံ **ပညာဓိဋ္ဌာနံ**။ ဧတ္ထ စ ပဌမေန အဂ္ဂဖလပညာ။ ဒုတိယေန ဝစီသစ္စံ။ တတိယေန အာမိသပရိစ္စာဂေါ။ စတုတ္ထေန ကိလေသူပသမော ကထိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပဌမေန စ ကမ္မဿကတပညံ ဝိပဿနာပညံ ဝါ အာဒိံ ကတွာ ဖလပညာ ကထိတာ။ ဒုတိယေန ဝစီသစ္စံ အာဒိံ ကတွာ ပရမတ္ထသစ္စံ နိဗ္ဗာနံ။ တတိယေန အာမိသပရိစ္စာဂံ အာဒိံ ကတွာ အဂ္ဂမဂ္ဂေန ကိလေသပရိစ္စာဂေါ။ စတုတ္ထေန သမာပတ္တိဝိက္ခမ္ဘိတေ ကိလေသေ အာဒိံ ကတွာ အဂ္ဂမဂ္ဂေန ကိလေသဝူပသမော။ ပညာဓိဋ္ဌာနေန ဝါ ဧကေန အရဟတ္တဖလပညာ ကထိတာ။ သေသေဟိ ပရမတ္ထသစ္စံ။ သစ္စာဓိဋ္ဌာနေန ဝါ ဧကေန ပရမတ္ထသစ္စံ ကထိတံ။ သေသေဟိ အရဟတ္တပညာတိ **မူသိကာဘယတ္ထေရော** အာဟ။

ပဉှဗျာကရဏာဒိစတုက္ကဝဏ္ဏနာ

၃၁၂. ပဉှဗျာကရဏာနိ မဟာပဒေသကထာယ ဝိတ္ထာရိတာနေဝ။

ကဏှန္တိ ကာဠကံ ဒသအကုသလကမ္မပထကမ္မံ။ **ကဏှဝိပါက**န္တိ အပါယေ နိဗ္ဗတ္တနတော ကာဠကဝိပါကံ။ **သုက္က**န္တိ ပဏ္ဍရံ ကုသလကမ္မပထကမ္မံ။ **သုက္ကဝိပါက**န္တိ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တနတော ပဏ္ဍရဝိပါကံ။ **ကဏှသုက္က**န္တိ မိဿကကမ္မံ။ **ကဏှသုက္ကဝိပါက**န္တိ သုခဒုက္ခဝိပါကံ။ မိဿကကမ္မဉှိ ကတွာ အကုသလေန တိရစ္ဆာနယောနိယံ မင်္ဂလဟတ္ထိဋ္ဌာနာဒီသု ဥပ္ပန္နော ကုသလေန ပဝတ္တေ သုခံ ဝေဒယတိ။ ကုသလေန ရာဇကုလေပိ နိဗ္ဗတ္တော အကုသလေန ပဝတ္တေ ဒုက္ခံ ဝေဒယတိ။ **အကဏှအသုက္က**န္တိ ကမ္မက္ခယကရံ စတုမဂ္ဂဉာဏံ အ

ဓိပ္ပေတံ။ တဥ္ဟိ ယဒိ ကဏှံ ဘဝေယျ, ကဏှဝိပာကံ ဒဒေယျ။ ယဒိ သုက္ကံ ဘဝေယျ, သုက္ကဝိပာကံ ဒဒေယျ။ ဥဘယဝိပာကဿ ပန အအနတော အကဏှာသုက္ကဝိပာကတ္တာ အကဏှံ အသုက္ကန္တိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

သစ္စိကရဏီယာ တိ ပစ္စက္ခကရဏေန စေဝ ပဋိလာဘေန စ သစ္စိကာတဗ္ဗာ။ **စက္ခုနာ**တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ။ **ကာယေနာ** တိ သဟဇာတနာမကာယေန။ **ပညာယာ**တိ အရဟတ္တဖလဉာဏေန။

ဩဃာတိ ဝဋ္ဋသ္မိံ သတ္တေ ဩဟနန္တိ ဩသီဒါပေန္တီတိ ဩဃာ။ တတ္ထ ပဉ္စကာမဂုဏိကော ရာဂေ **ကာမော ဃော**။ ရူပာရူပဘဝေသု ဆန္ဒရာဂေ **ဘဝေဃော**။ တထာ ဈာနနိကန္တိ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော စ ရာဂေ။ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော **ဒိဋ္ဌောဃော**။

ဝဋ္ဋသ္မိံ ယောဇေန္တီတိ **ယောဂါ**။ တေ ဩဃာ ဝိယ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝိသံယောဇေန္တီတိ **ဝိသညောဂါ**။ တတ္ထ အသုဘဇ္ဈာနံ ကာမယောဂဝိသံယောဂေ။ တံ ဟဒကံ ကတွာ အဓိဂ တော အနာဂာမိမဂ္ဂေ ဧကန္တေနေဝ **ကာမယောဂဝိသညောဂေ** နာမ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေ **ဘဝယောဂဝိသညောဂေ** နာမ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ **ဒိဋ္ဌိယောဂဝိသညောဂေ** နာမ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေ **အဝိဇ္ဇာယောဂဝိသညောဂေ** နာမ။

ဂန္ထနဝသေန **ဂန္ထာ**။ ဝဋ္ဋသ္မိံ နာမကာယဉ္စေဝ ရူပကာယဉ္စ ဂန္ထတိ ဗန္ဓတိ ပလိဗုန္ဓတီတိ **ကာယဂန္ထော**။ **ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော**တိ ဣဒမေဝ သစ္စံ, မောဃမညန္တိ ဧဝံ ပဝတ္တော ဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသော။

ဥပါဒါနာနီတိ အာအနဂ္ဂဟဏာနိ။ ကာမောတိ ရာဂေ, သောယေဝ ဂဟဏဋ္ဌေန ဥပါဒါနန္တိ **ကာမုပါဒါနံ**။ ဒိဋ္ဌိတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, သာပိ ဂဟဏဋ္ဌေန ဥပါဒါနန္တိ **ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ**။ ဣမိနာ သုဒ္ဓီတိ ဧဝံ သီလဝတာနံ ဂဟဏံ **သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ**။ အတ္တာတိ ဧတေန ဝဒတိ စေဝ ဥပါဒိယတိ စာတိ **အတ္တဝါဒုပါဒါနံ**။

ယောနိယောတိ ကောဋ္ဌာသာ။ အဏ္ဍေ ဇာတာတိ **အဏ္ဍဇာ**။ ဇလာဗုမှိ ဇာတာတိ **ဇလာဗုဇာ**။ သံသေဒေ ဇာတာတိ **သံသေဒဇာ**။ သယနသ္မိံ ပူတိမစ္ဆာဒီသု စ နိဗ္ဗတ္တာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ဝေဂေန အာဂန္တွာ ဥပပတိတာ ဝိယာတိ **ဩပ ပါတိကာ**။ တတ္ထ ဒေဝမနုဿေသု သံသေဒဇဩပပါတိကာနံ အယံ ဝိသေသော။ သံသေဒဇာ မန္ဒာ ဒဟရာ ဟုတွာ နိဗ္ ဗတ္တန္တိ။ ဩပပါတိကာ သောဠသဝဿုဒ္ဒေသိကာ ဟုတွာ။ မနုဿေသု ဟိ ဘုမ္မဒေဝေသု စ ဣမာ စတဿောပိ ယောနိယော လဗ္ဘန္တိ။ တထာ တိရစ္ဆာနေသု သုပဏ္ဏနာဂါဒီသု။ ဝုတ္တဉ္စေဟေတံ – ''တတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, အဏ္ဍဇာ သုပဏ္ဏာ အဏ္ဍဇေဝ နာဂေ ဟရန္တိ, န ဇလာဗုဇေ န သံသေဒဇေ န ဩပပါတိကေ''တိ (သံ. နိ. ၃.၃၉၃)။ စာတုမဟာရာဇိ ကတော ပဋ္ဌာယ ဥပရိဒေဝါ ဩပပါတိကာယေဝ ။ တထာ နေရယိကာ။ ပေတေသု စတဿောပိ လဗ္ဘန္တိ။ **ဂဗ္ဘာဝက္ ကန္တိယော** သမ္ပသာဒနီယေ ကထိတာ ဧဝ။

အတ္တဘာဝပဋိလာဘေသု ပဌမော ခိဍ္ဍာပဒေါသိကဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဒုတိယော ဩရဗ္ဘိကာဒီဟိ ဃာတိယမာန ဥရဗ္ဘာဒိဝသေန။ တတိယော မနောပဒေါသိကာဝသေန။ စတုတ္ထော စာတုမဟာရာဇိကေ ဥပါအယ ဥပရိသေသဒေဝတာ ဝသေန။ တေ ဟိ ဒေဝတာ နေဝ အတ္တသဥ္စေတနာယ မရန္တိ, န ပရသဥ္စေတနာယ။

ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓါဒိစတုက္ကဝဏ္ဏနာ

၃၁၃. **ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယော** တိ အနသဋ္ဌာတာ ဒက္ခိဏာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ မဟပ္ဖလာ ဟောန္တိ ဧတာဟီတိ **ဒက္ခိဏာ ဝိသုဒ္ဓိယော**။

အယကတော ဝိသုဇ္ဈတိ, နော ပဋိဂ္ဂါဟကတော တိ ယတ္ထ အယကော သီလဝါ ဟောတိ, ဓမ္မေနုပ္ပန္နံ ဒေယျ ဓမ္မံ ဒေတိ, ပဋိဂ္ဂါဟကော ဒုဿီလော။ အယံ ဒက္ခိဏာ ဝေဿန္တရမဟာရာဇဿ ဒက္ခိဏာသဒိသာ။ **ပဋိဂ္ဂါဟက တော ဝိသုဇ္ဈတိ, နော အယကတော** တိ ယတ္ထ ပဋိဂ္ဂါဟကော သီလဝါ ဟောတိ, အယကော ဒုဿီလော, အဓမ္မေနုပ္

ပန္နံ ဒေတိ, အယံ ဒက္ခိဏာ စောရဃာတကဿ ဒက္ခိဏာသဒိသာ။ **နေဝ အာယကတော ဝိသုဇ္ဈတိ, နော ပဋိဂ္ဂာဟကတော**တိ ယတ္ထ ဥဘောပိ ဒုဿီလာ ဒေယ္ယဓမ္မောပိ အဓမ္မေန နိဗ္ဗတ္တော။ ဝိပရိယာယေန စတုတ္ထာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သင်္ဂဟဝတ္ထူနီ တိ သင်္ဂဟကာရဏာနိ။ တာနိ ဟေဋ္ဌာ ဝိဘတ္တာနေဝ။

အနရိယဝေါဟာရာတိ အနရိယာနံ လာမကာနံ ဝေါဟာရာ။

အရိယဝေါဟာရာတိ အရိယာနံ သပ္ပုရိသာနံ ဝေါဟာရာ။

ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ တိ ဒိဋ္ဌံ မယာတိ ဧဝံ ဝါဒိတာ။ ဧတ္ထ စ တံတံသမုဋ္ဌာပကစေတနာဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အတ္တန္တပာဒိစတုက္ကဝဏ္ဏနာ

၃၁၄. **အတ္တန္တပာ** ဒီသု ပဌမော အစေလကော။ ဒုတိယော ပြရဗ္ဘိကာဒီသု အညတရော။ တတိယော ယညယာဇကော။ စတုတ္ထော သာသနေ သမ္မာပဋိပန္နော။

အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နာ ဒီသု ပဌမော ယော သယံ သီလာဒိသမ္ပန္နော, ပရံ သီလာဒီသု န သမာဒပေတိ အာယသ္မာ ဝက္ကလိတ္ထေရော ဝိယ။ ဒုတိယော ယော အတ္တနာ န သီလာဒိသမ္ပန္နော, ပရံ သီလာဒီသု သမာဒပေတိ အာယသ္မာ ဥပနန္ဒော ဝိယ။ တတိယော ယော နေဝတ္တနာ သီလာဒိသမ္ပန္နော, ပရံ သီလာဒီသု န သမာဒပေတိ ဒေဝဒတ္တော ဝိယ။ စတုတ္ထော ယော အတ္တနာ စ သီလာဒိသမ္ပန္နော ပရဉ္စ သီလာဒီသု သမာဒပေတိ အာယသ္မာ မဟာကဿပော ဝိယ။

တမာဒီသု **တမော**တိ အန္ဓကာရဘူတော။ **တမပရာယဏော**တိ တမမေဝ ပရံ အယနံ ဂတိ အဿာတိ တမပရာယဏော။ ဧဝံ သဗ္ဗပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧတ္ထ စ ပဌမော နီစေ စဏ္ဍာလာဒိကုလေ ဒုဇ္ဇီဝိတေ ဟီနတ္တဘာဝေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တီဏိ ဒုစ္စရိတာနိ ပရိပူရေတိ။ ဒုတိယော တထာဝိဓော ဟုတွာ တီဏိ သုစရိတာနိ ပရိပူရေတိ။ တတိယော ဥဠာရေ ခတ္တိယကုလေ ဗဟုအန္နပာနေ သမ္ပန္နတ္တဘာဝေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တီဏိ ဒုစ္စရိတာနိ ပရိပူရေတိ။ စတုတ္ထော တာဒိသောဝ ဟုတွာ တီဏိ သုစရိတာနိ ပရိပူရေတိ။

သမဏမစလောတိ သမဏအစလော။ မ-ကာရော ပဒသန္ဓိမတ္တံ။ သော သောတာပန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သောတာပန္နော ဟိ စတူဟိ တတေဟိ က္ကန္ဒိလော ဝိယ ပရပ္ပဝါဒေဟိ အကမ္ပိယော။ အစလသဒ္ဓာယ သမန္နာဂတောတိ **သမဏမစလော။** ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ – "ကတမော စ ပုဂ္ဂလော သမဏမစလော? ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ"တိ (ပု. ပ. ၁၉၀) ဝိတ္ထာရော။ ရာဂဒောသာနံ ပန တနုဘူတတ္တာ သကဒာကမိ **သမဏပဒုမော** နာမ။ တေနာဟ – "ကတမော ပန ပုဂ္ဂလော သမဏပဒုမော? ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရောတိ, အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော သမဏပဒုမော"တိ (ပု. ပ. ၁၉၀)။ ရာဂဒောသာနံ အဘာဝါ ခိပ္ပမေဝ ပုပ္ဖိဿတီတိ အနာကမိ **သမဏပုဏ္ဍရီကော** နာမ။ တေနာဟ – "ကတမော စ ပုဂ္ဂလော သမဏပုဏ္ဍရီကော? ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ။ပေ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော သမဏပုဏ္ဍရီကော"တိ (ပု. ပ. ၁၉၀)။ အရဟာ ပန သဗ္ဗေသမ္ပိ ဂန္ထကာရကိလေသာနံ အဘာဝါ သမဏေသု **သမဏသုခုမာလော** နာမ။ တေနာဟ – "ကတမော စ ပုဂ္ဂလော သမဏေသု သမဏသုခုမာလော? ဣဓေကစ္စော အာသဝါနံ ခယာ။ပေ။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော သမဏေသု သမဏသုခုမာလော"တိ။

"ဣမေ ခေါ , အာဝုသော"တိအာဒိ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဣတိ သမပညာသာယ စတုက္ကာနံ ဝသေန ဒွေပဉ္ဉာသတာနိ ကထေန္တော ထေရော သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေသီတိ။

စတုက္ကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဉ္စကဝဏ္ဏနာ

၃၁၅. ဣတိ စတုက္ကဝသေန သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ပဉ္စကဝသေန ဒဿေတုံ ပုန ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု **ရူပက္ခန္ဓော** လောကိယော။ သေသာ **လောကိယလောကုတ္တရာ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ** လောကိယာဝ။ ဝိတ္ထာရတော ပန ခန္ဓကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာ။ **ကာမဂုဏာ** ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္ထာရိတာဝ။

သုကတဒုက္ကဋာဒီဟိ ဂန္တဗ္ဗာတိ **ဂတိယော။ နိရယော**တိ နိရဿာဒေါ။ သဟောကာသေန ခန္ဓာ ကထိတာ။ တတော ပရေသု တီသု နိဗ္ဗတ္တာ ခန္ဓာဝ ဝုတ္တာ။ စတုတ္ထေ ဩကာသောပိ။

အာဝါသေ မစ္ဆရိယံ **အာဝါသမစ္ဆရိယံ။** တေန သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဂန္တုကံ ဒိသွာ “ဧတ္ထ စေတိယဿ ဝါ သင်္ဃဿ ဝါ ပရိက္ခာရော ဌပိတော”တိအာဒီနိ ဝတွာ သင်္ဃိကမ္ပိ အာဝါသံ နိဝါရေတိ။ သော ကာလင်္ကတွာ ပေတော ဝါ အဇဂရော ဝါ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တတိ။ ကုလေ မစ္ဆရိယံ **ကုလမစ္ဆရိယံ။** တေန သမန္နာဂတော ဘိက္ခု တေဟိ ကာရဏေဟိ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကကုလေ အညေသံ ပဝေသနမ္ပိ နိဝါရေတိ။ လာဘေ မစ္ဆရိယံ **လာဘမစ္ဆရိယံ။** တေန သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သင်္ဃိကမ္ပိ လာဘံ မစ္ဆရာယန္တော ယထာ အညေ န လဘန္တိ, ဧဝံ ကရောတိ။ ဝဏ္ဏေ မစ္ဆရိယံ **ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယံ။ ဝဏ္ဏော**တိ စေတ္ထ သရီရဝဏ္ဏောပိ ဂုဏဝဏ္ဏောပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပရိယတ္တိဓမ္မေ မစ္ဆရိယံ **ဓမ္မမစ္ဆရိယံ။** တေန သမန္နာဂတော ဘိက္ခု “ဣမံ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိတွာ ဧသော မံ အဘိဘဝိဿတီ”တိ အညဿ န ဒေတိ။ ယော ပန ဓမ္မာနုဂ္ဂဟေန ဝါ ပုဂ္ဂလာနုဂ္ဂဟေန ဝါ န ဒေတိ, န တံ မစ္ဆရိယံ။

စိတ္တံ နိဝါရေန္တိ ပရိယောနန္ဓန္တီတိ **နီဝရဏာနိ။** ကာမစ္ဆန္ဒော နီဝရဏပတ္တော အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဈော။ ကာမရာဂနုသယော ကာမရာဂသံယောဇနပတ္တော အနာဂါမိမဂ္ဂဝဇ္ဈော။ ထိနံ စိတ္တဂေလညံ ။ မိဒ္ဓံ ခန္ဓတ္တယဂေလညံ။ ဥဘယမ္ပိ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဈံ။ တထာ ဥဒ္ဓစ္စံ။ ကုက္ကုစ္စံ အနာဂါမိမဂ္ဂဝဇ္ဈံ။ ဝိစိကိစ္ဆာ ပဌမမဂ္ဂဝဇ္ဈာ။

သံယောဇနာနီတိ ဗန္ဓနာနိ။ တေဟိ ပန ဗဒ္ဓေသု ပုဂ္ဂလေသု ရူပါရူပဘဝေ နိဗ္ဗတ္တာ သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော အန္တောဗဒ္ဓါ ဗဟိသယိတာ နာမ။ တေသဥ္ဟိ ကာမဘဝေ ဗန္ဓနံ။ ကာမဘဝေ အနာဂါမိနော ဗဟိဗဒ္ဓါ အန္တောသယိတာ နာမ။ တေသဥ္ဟိ ရူပါရူပဘဝေ ဗန္ဓနံ။ ကာမဘဝေ သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော အန္တောဗဒ္ဓါ အန္တောသယိတာ နာမ။ ရူပါရူပဘဝေ အနာဂါမိနော ဗဟိဗဒ္ဓါ ဗဟိသယိတာ နာမ။ ခီဏာသဝေါ သဗ္ဗတ္ထ အဗန္ဓနော။

သိက္ခိတဗ္ဗံ ပဒံ **သိက္ခာပဒံ,** သိက္ခာကောဋ္ဌာသောတိ အတ္ထော။ သိက္ခာယ ဝါ ပဒံ သိက္ခာပဒံ, အဓိစိတ္တအဓိပညာ သိက္ခာယ အဓိဂမုပါယောတိ အတ္ထော။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရတော ပန သိက္ခာပဒကထာ ဝိဘင်္ဂပ္ပကရဏေ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂေ အာဂတာ ဧဝ။

အဘဗ္ဗဋ္ဌာနာဒိပဉ္စကဝဏ္ဏနာ

၃၁၆. “အဘဗ္ဗော, အာဝုသော, ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု သဉ္စိစ္စ ပါဏာ”န္တိအာဒိ ဒေသနာသီသမေဝ, သောတာပန္နာဒယောပိ ပန အဘဗ္ဗာ။ ပုထုဇ္ဇနခီဏာသဝါနံ နိန္ဒာပသံသတ္ထမ္ပိ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ပုထုဇ္ဇနော နာမ ကရယေ့ဟာ, မာတုဃာတာဒီနိပိ ကရောတိ ။ ခီဏာသဝေါ ပန ဟသံသော, ကုန္ထကိပိလ္လိကဃာတာဒီနိပိ န ကရောတီတိ။

ဗ္ယသနေသု ဝိယသ္သတီတိ ဗ္ယသနံ, ဟိတသုခံ ခိပတိ ဝိဒ္ဓံသေတီတိ အတ္ထော။ ဉာတီနံ ဗ္ယသနံ **ဉာတိဗ္ယသနံ,** စောရရောဂဘယာဒီဟိ ဉာတိဝိနာသောတိ အတ္ထော။ ဘောဂါနံ ဗ္ယသနံ **ဘောဂဗ္ယသနံ,** ရာဇစောရာဒိဝသေန ဘောဂဝိနာသောတိ အတ္ထော။ ရောဂေါ ဧဝ ဗ္ယသနံ **ရောဂဗ္ယသနံ။** ရောဂေါ ဟိ အာရောဂျံ ဗ္ယသတိ ဝိနာသေတီတိ ဗ္ယသနံ, သီလဿ ဗ္ယသနံ **သီလဗ္ယသနံ။** ဒုဿီလျဿေတံ နာမံ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဝိနာသယမာနာ ဥပ္ပန္နာ ဒိဋ္ဌိ ဧဝ ဗ္ယသနံ **ဒိဋ္ဌိဗ္ယသနံ။** ဧတ္ထ စ ဉာတိဗ္ယသနာဒီနိ တီဏိ နေဝ အကုသလာနိ န တိလက္ခဏာဟတာနိ။ သီလဒိဋ္ဌိဗ္ယသနဒွယံ အကုသလံ တိလက္ခဏာဟတံ။ တေနေဝ “နာဝုသော, သတ္တာ ဉာတိဗ္ယသနဟေတု ဝါ”တိအာဒိမာဟ။

ဉာတိသမ္ပဒါ တိ ဉာတီနံ သမ္ပဒါ ပါရိပူရိ ဗဟုဘာဝေါ။ **ဘောဂသမ္ပဒါယပိ** ဧသေဝ နယော။ အာရောဂျဿ သမ္ပဒါ **အာရောဂျသမ္ပဒါ။** ပါရိပူရိ ဒီဃရတ္တံ အရောဂတာ။ **သီလဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါသုပိ** ဧသေဝ နယော ။ ဣဓာပိ ဉာတိသမ္

ပအာဒယော နော ကုသလာ, န တိလက္ခဏာဟတာ။ သီလဒိဋ္ဌိသမ္ပဒာ ကုသလာ, တိလက္ခဏာဟတာ။ တေနေဝ ''နာဝုသော, သတ္တာ ဉာတိသမ္ပဒာဟေတု ဝါ''တိအာဒိမာဟ။

သီလဝိပတ္တိသီလသမ္ပတ္တိကထာ မဟာပရိနိဗ္ဗာနေ ဝိတ္ထာရိတာဝ။

စောဒကေနာတိ ဝတ္ထုသံသန္ဒနာ, အာပတ္တိသံသန္ဒနာ, သံဝာသပ္ပဋိက္ခေပေါ, သာမီစိပ္ပဋိက္ခေပေါတိ စတူဟိ စောဒနာဝတ္ထူဟိ စောဒယမာနေန။ **ကာလေန ဝက္ခာမိ နော အကာလေနာ**တိ ဧတ္ထ စုဒိတကဿ ကာလော ကထိတော, န စောဒကဿ။ ပရံ စောဒေန္တေန ဟိ ပရိသမဇ္ဈေ ဝါ ဥပေါသထပဝါရဏဂ္ဂေ ဝါ အာသနသာလာဘောဇနသာလာဒီသု ဝါ န စောဒေတဗ္ဗော။ ဒိဝါဋ္ဌာနေ နိသိန္နကာလေ ''ကရောတာယသ္မာ ဩကာသံ, အဟံ အာယသ္မန္တံ ဝတ္တုကာမော''တိ ဧဝံ ဩကာသံ ကာရေတွာ စောဒေတဗ္ဗော။ ပုဂ္ဂလံ ပန ဥပပရိက္ခိတွာ ယော လောလပုဂ္ဂလော အဘူတံ ဝတွာ ဘိက္ခူနံ အယသံ အာရောပေတိ, သော ဩကာသကမ္မံ ဝိနာပိ စောဒေတဗ္ဗော။ **ဘူတေနာ**တိ တစ္ဆေန သဘာဝေန။ **သဏှေနာ**တိ မဋ္ဌေန မုဒုကေန။ **အတ္ထသဉှိတေနာ**တိ အတ္ထကာမတာယ ဟိတကာမတာယ ဥပေတေန။

ပဓာနိယင်္ဂပဉ္စကဝဏ္ဏနာ

၃၁၇. ပဓာနိယင်္ဂါနီတိ ပဓာနံ ဝုစ္စတိ ပဒဟနံ, ပဓာနမဿ အတ္ထီတိ ပဓာနိယော, ပဓာနိယဿ ဘိက္ခုနော အင်္ဂါနိ **ပဓာနိယင်္ဂါနိ။ သဒ္ဓော**တိ သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတော။ သဒ္ဓါ ပနေသာ အာဂမနသဒ္ဓါ, အဓိဂမနသဒ္ဓါ, ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ, ပသာဒသဒ္ဓါတိ စတုဗ္ဗိဓာ။ တတ္ထ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနံ သဒ္ဓါ အဘိနီဟာရတော အာဂတတ္တာ **အာဂမနသဒ္ဓါ** နာမ။ အရိယသာဝကာနံ ပဋိဝေဓေန အဓိဂတတ္တာ **အဓိဂမနသဒ္ဓါ** နာမ။ ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မော သင်္ဃောတိ ဝုတ္တေ အစလဘာဝေန ဩကပ္ပနံ **ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ** နာမ။ ပသာဒုပ္ပတ္တိ **ပသာဒသဒ္ဓါ** နာမ။ ဣဓ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ အဓိပ္ပေတာ။ **ဗောဓိန္တိ** စတုမဂ္ဂဉာဏံ။ တံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ တထာဂတေနာတိ သဒ္ဒဟတိ။ ဒေသနာသီသမေဝ စေတံ, ဣမိနာ ပန အင်္ဂေန တီသုပိ ရတနေသု သဒ္ဓါ အဓိပ္ပေတာ။ ယဿ ဟိ ဗုဒ္ဓါဒီသု ပသာဒော ဗလဝါ, တဿ ပဓာနဝီရိယံ ဣဇ္ဈတိ။ **အပ္ပာဗာဓော**တိ အရောဂေါ။ **အပ္ပာတင်္ကော**တိ နိဒ္ဒုက္ခော။ **သမဝေပါကိနိယာ**တိ သမဝိပါစနိယာ။ **ဂဟဏိယာ**တိ ကမ္မဇတေဇောဓာတုယာ။ **နာတိသီတာယ နာစ္စုဏှာယာ**တိ အတိသီတဂဟဏိကော သီတဘီရု ဟောတိ, အစ္စုဏှဂဟဏိကော ဥဏှဘီရု ဟောတိ, တေသံ ပဓာနံ န ဣဇ္ဈတိ။ မဇ္ဈိမဂဟဏိကဿ ဣဇ္ဈတိ။ တေနာဟ – ''မဇ္ဈိမာယ ပဓာနက္ခမာယာ''တိ။ **ယထာဘူတံ အတ္တာနံ အာဝိကတ္တာ**တိ ယထာဘူတံ အတ္တနော အဂုဏံ ပကာသေတာ။ **ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ**တိ ဥဒယဉ္စ အတ္ထဉ္စ ဂန္တုံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတုံ သမတ္ထာယ, ဧတေန ပညာသလက္ခဏပရိဂ္ဂဟကံ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ ဝုတ္တံ။ **အရိယာယာ**တိ ပရိသုဒ္ဓါယ။ **နိဗ္ဗေဓိကာယာ**တိ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗေ လောဘက္ခန္ဓာဒယော နိဗ္ဗိဇ္ဈိတုံ သမတ္ထာယ။ **သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ**တိ တဒင်္ဂဝသေန ကိလေသာနံ ပဟီနတ္တာ ယံ ယံ ဒုက္ခံ ခီယတိ, တဿ တဿ ဒုက္ခဿ ခယဂါမိနိယာ။ ဣတိ သဗ္ဗေဟိ ဣမေဟိ ပဒေဟိ ဝိပဿနာပညာဝ ကထိတာ။ ဒုပ္ပညဿ ဟိ ပဓာနံ န ဣဇ္ဈတိ။

သုဒ္ဓါဝါသာဒိပဉ္စကဝဏ္ဏနာ

၃၁၈. သုဒ္ဓါဝါသာတိ သုဒ္ဓါ ဣဓ အာဝသိံသု အာဝသန္တိ အာဝသိဿန္တိ ဝါတိ သုဒ္ဓါဝါသာ။ သုဒ္ဓါတိ ကိလေသမလရဟိတာ အနာဂါမိခီဏာသဝါ။ **အဝိဟာ**တိအာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ, တံ မဟာပဒါနေ ဝုတ္တမေဝ။

အနာဂါမီသု အာယုနော မဇ္ဈံ အနတိက္ကမိတွာ အန္တရာဝ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနံ အရဟတ္တံ ပတ္တော **အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ** နာမ။ မဇ္ဈံ ဥပဟစ္စ အတိက္ကမိတွာ ပတ္တော **ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ** နာမ။ အသင်္ခါရေန အပ္ပယောဂေန အကိလမန္တော သုခေန ပတ္တော **အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ** နာမ။ သသင်္ခါရေန သပ္ပယောဂေန ကိလမန္တော ဒုက္ခေန ပတ္တော **သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ** နာမ။ ဣမေ စတ္တာရော ပဉ္စသုပိ သုဒ္ဓါဝါသေသု လဗ္ဘန္တိ။ **ဥဒ္ဓံသောတောအကနိဋ္ဌဂါမီ**တိ ဧတ္ထ ပန စတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယော ဟိ အဝိဟာတော ပဋ္ဌာယ စတ္တာရော ဒေဝလောကေ သောဓေတွာ အကနိဋ္ဌံ ဂန္တွာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ, အယံ ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမီ နာမ။ ယော အဝိဟာတော ဒုတိယံ ဝါ တတိယံ ဝါ စတုတ္ထံ ဝါ ဒေဝလောကံ ဂန္တွာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ, အယံ ဥဒ္ဓံသောတော န အကနိဋ္ဌဂါမီ နာမ။ ယော ကာမဘဝတော

အကနိဋ္ဌေသု နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ, အယံ န ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမီ နာမ။ ယော ဟေဋ္ဌာ စတူသု ဒေဝလောကေသု တတ္ထ တတ္ထေဝ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ, အယံ န ဥဒ္ဓံသောတော န အကနိဋ္ဌဂါမီ နာမာတိ။

စေတောခိလပဉ္စကဝဏ္ဏနာ

၃၁၉. **စေတောခိလာ**တိ စိတ္တဿ ထဒ္ဓဘာဝါ။ **သတ္ထရိ ကင်္ခတီ** တိ သတ္ထု သရီရေ တ ဂုဏေ တ ကင်္ခတိ။ သရီရေ ကင်္ခမာနော “ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတံ နာမ သရီရံ အတ္ထိ နု ခော နတ္ထီ”တိ ကင်္ခတိ။ ဂုဏေ ကင်္ခမာနော “အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နဇာနနသမတ္ထံ သဗ္ဗညုတဉာဏံ အတ္ထိ နု ခော နတ္ထီ”တိ ကင်္ခတိ။ **အာတပ္ပာယာ**တိ ဝီရိယကရဏတ္ထာယ။ **အနုယောဂါယာ**တိ ပုနပ္ပုနံ ယောဂါယ။ သာတစ္စာယာတိ **သတတကိရိယာယ။ ပဓာနာယာ**တိ ပဒဟနတ္ထာယ။ **အယံ ပဌမော စေတောခိလော**တိ အယံ သတ္ထရိ ဝိစိကိစ္ဆာသင်္ခါတော ပဌမော စိတ္တဿ ထဒ္ဓဘာဝေါ။ **ဓမ္မေ** တိ ပရိယတ္တိဓမ္မေ စ ပဋိဝေဓဓမ္မေ စ။ ပရိယတ္တိဓမ္မေ ကင်္ခမာနော “တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနီတိ ဝဒန္တိ, အတ္ထိ နု ခော တံ နတ္ထီ”တိ ကင်္ခတိ။ ပဋိဝေဓဓမ္မေ ကင်္ခမာနော “ဝိပဿနာနိဿန္ဒော မဂ္ဂေါ နာမ, မဂ္ဂနိဿန္ဒော ဖလံ နာမ, သဗ္ဗသင်္ခါရပဋိနိဿဂ္ဂေါ နိဗ္ဗာနံ နာမာတိ ဝဒန္တိ, တံ အတ္ထိ နု ခော နတ္ထီ”တိ ကင်္ခတိ။ **သင်္ဃေ ကင်္ခတီ** တိ “ဥဇုပ္ပဋိပန္နောတိအာဒီနံ ပဒါနံ ဝသေန ဧဝရူပံ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော စတ္တာရော မဂ္ဂဋ္ဌာ စတ္တာရော ဖလဋ္ဌာတိ အဋ္ဌန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သမူဟဘူတော သင်္ဃော နာမ အတ္ထိ နု ခော နတ္ထီ”တိ ကင်္ခတိ။ **သိက္ခာယ ကင်္ခမာနော** “အဓိသီလသိက္ခာ နာမ, အဓိစိတ္တအဓိပညာသိက္ခာ နာမာတိ ဝဒန္တိ , သာ အတ္ထိ နု ခော နတ္ထီ”တိ ကင်္ခတိ။ **အယံ ပဉ္စမော**တိ အယံ သဗြဟ္မစာရီသု ကောပသင်္ခါတော ပဉ္စမော စိတ္တဿ ထဒ္ဓဘာဝေါ ကစဝရဘာဝေါ ခါဏုကဘာဝေါ။

စေတသောဝိနိဗန္ဓပဉ္စကဝဏ္ဏနာ

၃၂၀. **စေတသောဝိနိဗန္ဓာ** တိ စိတ္တံ ဗန္ဓိတွာ မုဋ္ဌိယံ ကတွာ ဝိယ ဂဏှန္တီတိ စေတသောဝိနိဗန္ဓာ။ **ကာမေ** တိ ဝတ္ထုကာမေပိ ကိလေသကာမေပိ။ **ကာယေ**တိ အတ္တနော ကာယေ။ **ရူပေ**တိ ဗဟိဒ္ဓါရူပေ။ **ယာဝဒတ္ထ** န္တိ ယတ္တကံ ဣစ္ဆတိ, တတ္တကံ။ **ဥဒရာဝဒေဟက**န္တိ ဥဒရပူရံ။ တဉှိ ဥဒရံ အဝဒေဟနတော “ဥဒရာဝဒေဟက”န္တိ ဝုစ္စတိ။ **သေယျသုခ**န္တိ မဉ္စပီဌသုခံ။ **ပဿသုခ** န္တိ ယထာ သမ္ပရိဝတ္တကံ သယန္တဿ ဒက္ခိဏပဿဝါမပဿာနံ သုခံ ဟောတိ, ဧဝံ ဥပ္ပန္နံ သုခံ။ **မိဒ္ဓသုခ**န္တိ နိဒ္ဒါသုခံ။ **အနုယုတ္တော** တိ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော ဝိဟရတိ။ **ပဏိဓာယာ**တိ ပတ္ထယိတွာ။ **ဗြဟ္မစရိယေနာ** တိ မေထုနဝိရတိဗြဟ္မစရိယေန။ **ဒေဝေ တ ဘဝိဿာမီ** တိ မဟေသက္ခဒေဝေ တ ဘဝိဿာမိ။ **ဒေဝညတရော တ**တိ အပ္ပေသက္ခဒေဝေသု တ အညတရော။

ဣန္ဒြိယေသု ပဌမပဉ္စကေ လောကိယာနေဝ ကထိတာနိ။ ဒုတိယပဉ္စကေ ပဌမဒုတိယစတုတ္ထာနိ လောကိယာနိ, တတိယပဉ္စမာနိ လောကိယလောကုတ္တရာနိ။ တတိယပဉ္စကေ သမထဝိပဿနာမဂ္ဂဝသေန လောကိယလောကုတ္တရာနိ။

နိဿရဏိယပဉ္စကဝဏ္ဏနာ

၃၂၁. **နိဿရဏိယာ** တိ နိဿဋာ ဝိသညုတ္တာ။ **ဓာတုယော**တိ အတ္တသုညသဘာဝါ။ **ကာမေ မနသိကရောတော**တိ ကာမေ မနသိကရောန္တဿ, အသုဘဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ အဂဒံ ဂဟေတွာ ဝိသံ ဝီမံသန္တော ဝိယ ဝီမံသနတ္ထံ ကာမာဘိမုခံ စိတ္တံ ပေသေန္တဿာတိ အတ္ထော။ **န ပက္ခန္ဒတီ** တိ န ပဝိသတိ။ **န ပသီဒတီ**တိ ပသာဒံ နာပဇ္ဇတိ။ **န သန္တိဋ္ဌတီ**တိ န ပတိဋ္ဌာတိ။ **န ဝိမုစ္စတီ** တိ နာဓိမုစ္စတိ။ ယထာ ပန ကုက္ကုဋပတ္တံ တ နှာရုဒဒ္ဒုလံ တ အဂ္ဂိမှိ ပက္ခိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိကုဋတိ ပတိဝတ္တတိ န သမ္ပသာရိယတိ; ဧဝံ ပတိလီယတိ န ပသာရိယတိ။ **နေက္ခမ္မံ ခော ပနာ**တိ ဣဓ နေက္ခမ္မံ နာမ ဒသသု အသုဘေသု ပဌမဈာနံ, တဒဿ မနသိကရောတော စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ။ **တဿ တံ စိတ္တ**န္တိ တဿ တံ အသုဘဈာနစိတ္တံ။ **သုဂတ**န္တိ ဂောစရေ ဂတတ္တာ သုဋ္ဌု ဂတံ။ **သုဘာဝိတ**န္တိ အဟာနဘာဂိယတ္တာ သုဋ္ဌု ဘာဝိတံ။ **သုဝုဋ္ဌိတ** န္တိ ကာမတော သုဋ္ဌု ဝုဋ္ဌိတံ။ **သုဝိမုတ္တ**န္တိ ကာမေဟိ သုဋ္ဌု ဝိမုတ္တံ။ ကာမပစ္စယာ အာသဝါ နာမ ကာမဟေတုကာ စတ္တာရော အာသဝါ။ **ဝိဃာတာ**တိ ဒုက္ခာ။ **ပရိဠာဟာ**တိ ကာမရာဂပရိဠာဟာ။ **န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတီ**တိ သော တံ ကာမဝေဒနံ ဝိဃာတပရိဠာဟဝေဒနဉ္စ န ဝေဒယတိ။ **ဣဒမက္ခာတံ ကာမာနံ နိဿရဏ** န္တိ ဣဒံ အသုဘဈာနံ ကာမေဟိ နိဿဋတ္တာ ကာမာနံ နိဿရဏန္တိ အက္ခာတံ။ ယော ပန တံ ဈာနံ ပါဒကံ ကတွာ

သင္ဂါရေ သမ္ပသန္နော တတိယံ မဂ္ဂံ ပတ္တ အနာဂါမိဖလေန နိဗ္ဗာနံ ဒိသွာ ပုန ကာမာ နာမ နတ္ထီတိ ဇာနာတိ, တဿ စိတ္တံ အစ္စန္တနိဿရဏမေဝ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

အယံ ပန ဝိသေသော, ဒုတိယတရေ မေတ္တာဈာနာနိ ဗျာပာဒဿ နိဿရဏံ နာမ။ တတိယတရေ ကရုဏာဈာနာနိ ဝိဟိံသာယ နိဿရဏံ နာမ။ စတုတ္ထတရေ အရူပဇ္ဈာနာနိ ရူပာနံ နိဿရဏံ နာမ။ အစ္စန္တနိဿရဏေ စေတ္ထ အရဟတ္တဖလံ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ပဉ္စမတရေ **သက္ကာယံ မနသိကရောတော** တိ သုဒ္ဓသင်္ခါရေ ပရိဂ္ဂဏှိတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တဿ သုက္ခဝိပဿကဿ ဖလသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ဝီမံသနတ္ထံ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာဘိမုခံ စိတ္တံ ပေသေန္တဿ။ **ဣဒမက္ခာတံ သက္ကာယနိဿရဏန္တိ** ဣဒံ အရဟတ္တမဂ္ဂေန စ ဖလေန စ နိဗ္ဗာနံ ဒိသွာ ဌိတဿ ဘိက္ခုနော ပုန သက္ကာယော နတ္ထီတိ ဥပ္ပန္နံ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိစိတ္တံ သက္ကာယဿ နိဿရဏန္တိ အက္ခာတံ။

ဝိမုတ္တာယတနပဉ္စကဝဏ္ဏနာ

၃၂၂. **ဝိမုတ္တာယတနာနီ** တိ ဝိမုစ္စနကာရဏာနိ။ **အတ္ထပဋိသံဝေဒိနော** တိ ပာဠိအတ္ထံ ဇာနန္တဿ။ **ဓမ္မပဋိသံဝေဒိနော**တိ ပာဠိံ ဇာနန္တဿ။ **ပါမောဇ္ဇန္တိ** တရုဏပီတိ။ **ပီတီ**တိ တုဋ္ဌာကာရဘူတာ ဗလဝပီတိ။ **ကာယော**တိ နာမကာယော ပဋိပဿမ္ဘတိ။ **သုခံ ဝေဒယတီ**တိ သုခံ ပဋိလဘတိ။ **စိတ္တံ သမာဓိယတီ** တိ အရဟတ္တဖလသမာဓိနာ သမာဓိယတိ။ အယဉှိ တံ ဓမ္မံ သုဏန္တော အာဂတာဂတဋ္ဌာနေ ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂဖလာနိ ဇာနာတိ, တဿ ဧဝံ ဇာနတော ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တဿာ ပီတိယာ အန္တရာ ဩသက္ကိတုံ န ဒေန္တော ဥပစာရကမ္မဋ္ဌာနိကော ဟုတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အရဟတ္တံ ပာပုဏာတိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ – "စိတ္တံ သမာဓိယတီ"တိ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော ။ အယံ ပန ဝိသေသော, **သမာဓိနိမိတ္တန္တိ** အဋ္ဌတိံသာယ အာရမ္မဏေသု အညတရော သမာဓိယေဝ သမာဓိနိမိတ္တံ။ **သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတီ** တိအာဒီသု အာစရိယသန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဏှန္တေန သုဋ္ဌု ဂဟိတံ ဟောတိ။ **သုဋ္ဌု မနသိကတန္တိ** သုဋ္ဌု ဥပဓာရိတံ။ **သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ပညာယာ** တိ ပညာယ သုဋ္ဌု ပစ္စက္ခံ ကတံ။ **တသ္မိံ ဓမ္မေ** တိ တသ္မိံ ကမ္မဋ္ဌာနပာဠိဓမ္မေ။

ဝိမုတ္တိပရိပါစနီယာတိ ဝိမုတ္တိ ဝုစ္စတိ အရဟတ္တံ, တံ ပရိပါစေန္တီတိ **ဝိမုတ္တိပရိပါစနီယာ။ အနိစ္စသညာ**တိ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏေ ဥပ္ပန္နသညာ။ **အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ** တိ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏေ ဥပ္ပန္နသညာ။ **ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ**တိ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏေ ဥပ္ပန္နသညာ။ **ပဟာနသညာ**တိ ပဟာနာနုပဿနာဉာဏေ ဥပ္ပန္နသညာ။ **ဝိရာဂသညာ**တိ ဝိရာဂါနုပဿနာဉာဏေ ဥပ္ပန္နသညာ။

"ဣမေ ခေါ အာဝုသော"တိအာဒိ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဆဗ္ဗီသတိယာ ပဉ္စကာနံ ဝသေန တိံသသတပဉှေဟိ ကထေန္တော ထေရော သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေသီတိ။

ပဉ္စကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဆက္ကဝဏ္ဏနာ

၃၂၃. ဣတိ ပဉ္စကဝသေန သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဆက္ကဝသေန ဒဿေတုံ ပုန ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **အဇ္ဈတ္တိကာနီ** တိ အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တိကာနိ။ **ဗာဟိရာနီ**တိ တတော အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တတော ဗဟိဘူတာနိ။ ဝိတ္ထာရတော ပန အာယတနကထာ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ကထိတာဝ။ **ဝိညာဏကာယာ**တိ ဝိညာဏသမူဟာ။ **စက္ခုဝိညာဏန္တိ** စက္ခုပသာဒနိဿိတံ ကုသလာကုသလဝိပါကဝိညာဏံ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **စက္ခုသမ္ဖဿော** တိ စက္ခုနိဿိတော သမ္ဖဿော။ **သောတသမ္ဖဿာ** ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **မနောသမ္ဖဿော** တိ ဣမေ ဒသ သမ္ဖဿေ ဌပေတွာ သေသော သဗ္ဗော မနောသမ္ဖဿော နာမ။ ဝေဒနာဆက္ကမ္ပိ ဧတေနေဝ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ရူပသညာ**တိ ရူပံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဥပ္ပန္နာ သညာ။ ဧတေနုပာယေန သေသာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ စေတနာဆက္ကေပိ ဧသေဝ နယော။ တထာ တဏှာဆက္ကေ။

အကာရတေတိ ကာရဝိရဟိတော။ **အပ္ပတိဿော** တိ အပ္ပတိဿယော အနီစဝုတ္တိ။ ဧတ္ထ ပန ယော ဘိက္ခု သတ္ထရိ ဓရမာနေ တီသု ကာလေသု ဥပဋ္ဌာနံ န ယာတိ။ သတ္ထရိ အနုပာဟနေ စင်္ကမန္တေ သဥပာဟနော စင်္ကမတိ, နီစေ စင်္ကမန္တေ ဥစ္စေ စင်္ကမတိ, ဟေဋ္ဌာ ဝသန္တေ ဥပရိ ဝသတိ, သတ္ထုဒဿနဋ္ဌာနေ ဥဘော အံသေ ပာရုပတိ, ဆတ္တံ ဓာရေတိ, ဥပာဟနံ ဓာရေတိ, နဟာယတိ, ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ကရောတိ။ ပရိနိဗ္ဗုတေ ပန စေတိယံ ဝန္ဒိတုံ န ဂစ္ဆတိ, စေတိယဿ ပညာယနဋ္ဌာနေ သတ္ထုဒဿနဋ္ဌာနေ ဝုတ္တံ သဗ္ဗံ ကရောတိ, အယံ **သတ္ထရိ အကာရဝေါ** နာမ။ ယော ပန ဓမ္မဿဝနေ သံဃုဋ္ဌေ သက္ကစ္စံ န ဂစ္ဆတိ, သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ န သုဏာတိ, သမုလ္လပန္တော နိသီဒတိ, သက္ကစ္စံ န ဂဏှာတိ, န ဝါစေတိ, အယံ **ဓမ္မေ အကာရဝေါ** နာမ။ ယော ပန ထေရေန ဘိက္ခုနာ အနဇ္ဈိဋ္ဌော ဓမ္မံ ဒေသေတိ, နိသီဒတိ, ပဉှံ ကထေတိ, ဝုဍ္ဎေ ဘိက္ခူ ဃဋ္ဋေန္တော ဂစ္ဆတိ, တိဋ္ဌတိ, နိသီဒတိ, ဒုဿပလ္လတ္ထိကံ ဝါ ဟတ္ထပလ္လတ္ထိကံ ဝါ ကရောတိ, သံဃမဇ္ဈေ ဥဘော အံသေ ပာရုပတိ, ဆတ္တုပါဟနံ ဓာရေတိ, အယံ **သံဃေ အကာရဝေါ** နာမ။ ဧကဘိက္ခုသ္မိမ္ပိ ဟိ အကာရဝေ ကတေ သံဃေ အကာရဝေါ ကတောဝ ဟောတိ။ တိဿော သိက္ခာ ပန အပူရယမာနောဝ **သိက္ခာယ အကာရဝေါ** နာမ။ အပ္ပမာဒလက္ခဏံ အနနုဗြူဟယမာနော **အပ္ပမာဒေ အကာရဝေါ** နာမ။ ဒုဝိဓမ္ပိ **ပဋိသန္ထာရံ** အကရောန္တော **ပဋိသန္ထာရေ အကာရဝေါ** နာမ။ ဆ ကာရဝါ ဝုတ္တပ္ပဋိပက္ခဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သောမနဿုပဝိစာရာ တိ သောမနဿသမ္ပယုတ္တာ ဝိစာရာ။ **သောမနဿဋ္ဌာနိယ** န္တိ သောမနဿကာရဏဘူတံ။ **ဥပဝိစရတီ**တိ ဝိတက္ကေန ဝိတက္ကေတ္ဝာ ဝိစာရေန ပရိစ္ဆိန္ဒတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **ဒေါမနဿုပဝိစာရာ**ပိ ဧဝမေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တထာ **ဥပေက္ခုပဝိစာရာ။ သာရဏီယဓမ္မာ** ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္ထာရိတာ။ **ဒိဋ္ဌိသာမညဂတော** တိ ဣမိနာ ပန ပဒေန ကောသမ္ဗကသုတ္တေ ပဌမမဂ္ဂေါ ကထိတော။ ဣဓ စတ္တာရောပိ မဂ္ဂါ။

ဝိတာဒမူလဆက္ကဝဏ္ဏနာ

၃၂၅. **ဝိတာဒမူလာနီ**တိ ဝိတာဒဿ မူလာနိ။ **ကောဓနော**တိ ကုဇ္ဈနလက္ခဏေန ကောဓေန သမန္နာဂတော။ **ဥပနာဟီ**တိ ဝေရအပ္ပဋိနိဿဂ္ဂလက္ခဏေန ဥပနာဟေန သမန္နာဂတော။ **အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာန** န္တိ ဒွိန္နံ ဘိက္ခူနံ ဝိတာဒေါ ကထံ ဒေဝမနုဿာနံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တတိ။ ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓကေ ဝိယ ဒွီသု ဘိက္ခူသု ဝိတာဒံ အာပန္နေသု တသ္မိံ ဝိဟာရေ တေသံ အန္တေဝါသိကာ ဝိဝဒန္တိ။ တေသံ ဩဝါဒံ ဂဏှန္တော ဘိက္ခုနိသံဃော ဝိဝဒတိ။ တတော တေသံ ဥပဋ္ဌာကာ ဝိဝဒန္တိ။ အထ မနုဿာနံ အာရက္ခဒေဝတာ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ ဟောန္တိ။ တတ္ထ ဓမ္မဝါဒီနံ အာရက္ခဒေဝတာ ဓမ္မဝါဒိနိယော ဟောန္တိ အဓမ္မဝါဒီနံ အဓမ္မဝါဒိနိယော။ တတော အာရက္ခဒေဝတာနံ မိတ္တာ ဘုမ္မာ ဒေဝတာ ဘိဇ္ဇန္တိ။ ဧဝံ ပရမ္ပရာ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ ဌပေတွာ အရိယသာဝကေ သဗ္ဗေ ဒေဝမနုဿာ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ ဟောန္တိ။ ဓမ္မဝါဒီဟိ ပန အဓမ္မဝါဒိနောဝ ဗဟုတရာ ဟောန္တိ။ တတော "ယံ ဗဟုကေဟိ ဂဟိတံ, တံ တစ္ဆ"န္တိ ဓမ္မံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဗဟုတရာဝ အဓမ္မံ ဂဏှန္တိ။ တေ အဓမ္မံ ပုရက္ခတွာ ဝိဟရန္တာ အပါယေသု နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ဧဝံ ဒွိန္နံ ဘိက္ခူနံ ဝိတာဒေါ ဒေဝမနုဿာနံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဟောတိ။

အဇ္ဈတ္တံ ဝါ တိ တုမှာကံ အဗ္ဘန္တရပရိသာယ။ **ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ** တိ ပရေသံ ပရိသာယ။

မက္ခီ တိ ပရေသံ ဂုဏမက္ခနလက္ခဏေန မက္ခေန သမန္နာဂတော။ **ပဠာသီ**တိ ယုဂဂ္ဂါဟလက္ခဏေန ပဠာသေန သမန္နာဂတော။ **ဣဿုကီ** တိ ပရသက္ကာရာဒီနိ ဣဿာယနလက္ခဏာယ ဣဿာယ သမန္နာဂတော။ **မစ္ဆရီ** တိ အာဝါသမစ္ဆရိယာဒီဟိ သမန္နာဂတော။ **သဌော**တိ ကေရာဋိကော။ **မာယာဝီ**တိ ကတပါပပဋိစ္ဆာဒကော။ **ပါပိစ္ဆော** တိ အသန္တသမ္ဘာဝနိစ္ဆကော ဒုဿီလော။ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ** တိ နတ္ထိကဝါဒီ အဟေတုကဝါဒီ အကိရိယဝါဒီ။ **သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ** တိ သယံ ဒိဋ္ဌိမေဝ ပရာမသတိ။ **အာဓာနဂ္ဂါဟီ** တိ ဒဠှဂ္ဂါဟီ။ **ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ** တိ န သက္ကာ ဟောတိ ဂဟိတံ ဝိဿဇ္ဇာပေတုံ။

ပထဝီဓာတူတိ ပတိဋ္ဌာဓာတု။ **အာပေါဓာတူ**တိ အာဗန္ဓနဓာတု။ **တေဇောဓာတူ**တိ ပရိပါစနဓာတု။ **ဝါယောဓာတူ**တိ ဝိတ္ထမ္ဘနဓာတု။ **အာကာသဓာတူ**တိ အသမ္ဖုဋ္ဌဓာတု။ **ဝိညာဏဓာတူ**တိ ဝိဇာနနဓာတု။

နိဿရဏီယဆက္ကဝဏ္ဏနာ

၃၂၆. **နိဿရဏိယာ ဓာတုယော** တိ နိဿရဏဓာတုယော၀။ **ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတီ** တိ ပရိယာဒိယိတွာ ဟာပေတွာ တိဋ္ဌတိ။ **'မာ ဟေဝန္တိဿ ၀စနီယော'** တိ ယသ္မာ အဘူတံ ဗျာကရဏံ ဗျာကရောတိ, တသ္မာ မာ ဧဝံ ဘဏီတိ ၀တ္တဗ္ဗော။ **ယဒိဒံ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ** တိ ယာ အယံ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ, ဣဒံ နိဿရဏံ ဗျာပာဒဿ, ဗျာပာဒတော နိဿဋာတိ အတ္ထော။ ယော ပန မေတ္တာယ တိကစတုက္ကဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌိတော သင်္ခါရေ သမ္မသိတွာ တတိယမဂ္ဂံ ပတွာ ''ပုန ဗျာပာဒော နတ္ထိ''တိ တတိယဖလေန နိဗ္ဗာနံ ပဿတိ, တဿ စိတ္တံ အစ္စန္တံ နိဿရဏံ ဗျာပာဒဿ။ ဧတေနုပာယေန သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တီ တိ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိ။ သာ ဟိ ရာဂနိမိတ္တာဒီနဉ္စေဝ ရူပနိမိတ္တာဒီနဉ္စ နိစ္စနိမိတ္တာဒီနဉ္စ အဘာဝတ ''အနိမိတ္တာ''တိ ဝုတ္တာ။ **နိမိတ္တာနုသာရီ** တိ ဝုတ္တပ္ပဘေဒံ နိမိတ္တံ အနုသရတီတိ နိမိတ္တာနုသာရီ။

အသ္မီ တိ အသ္မိမာနော။ **အယမဟမသ္မီ** တိ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု အယံ နာမ အဟံ အသ္မီတိ ဧတ္တာဝတာ အရဟတ္တံ ဗျာကတံ ဟောတိ။ **ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာသလ္လ** န္တိ ဝိစိကိစ္ဆာဘူတံ ကထံကထာသလ္လံ။ **'မာ ဟေဝန္တိဿ ၀စနီယော'**တိ သစေ တေ ပဌမမဂ္ဂဝဇ္ဈာ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အရဟတ္တဗျာကရဏံ မိစ္ဆာ ဟောတိ, တသ္မာ မာ အဘူတံ ဘဏီတိ ဝါရေတဗ္ဗော။ **အသ္မိမာနသမုဂ္ဃာတော** တိ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဖလဝသေန ဟိ နိဗ္ဗာနေ ဒိဋ္ဌေ ပုန အသ္မိမာနော နတ္ထီတိ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ အသ္မိမာနသမုဂ္ဃာတောတိ ဝုတ္တော။

အနုတ္တရိယာဒိဆက္ကဝဏ္ဏနာ

၃၂၇. **အနုတ္တရိယာနီ** တိ အနုတ္တရာနိ ဇေဋ္ဌကာနိ။ ဒဿနေသု အနုတ္တရိယံ **ဒဿနာနုတ္တရိယံ။** သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ ဟတ္ထိရတနာဒီနံ ဒဿနံ န ဒဿနာနုတ္တရိယံ, နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓဿ ပန နိဝိဋ္ဌပေမဝသေန ဒသဗလဿ ဝါ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဝါ ကသိဏာသုဘနိမိတ္တာဒီနံ ဝါ အညတရဿ ဒဿနံ **ဒဿနာနုတ္တရိယံ** နာမ။ ခတ္တိယာဒီနံ ဂုဏကထာသဝနံ န သဝနာနုတ္တရိယံ, နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓဿ ပန နိဝိဋ္ဌပေမဝသေန တိဏ္ဏံ ဝါ ရတနာနံ ဂုဏကထာသဝနံ တေပိဋကဗုဒ္ဓဝစနသဝနံ ဝါ **သဝနာနုတ္တရိယံ** နာမ။ မဏိရတနာဒိလာဘော န လာဘာနုတ္တရိယံ, သတ္တဝိဓအရိယဓနလာဘော ပန **လာဘာနုတ္တရိယံ** နာမ။ ဟတ္ထိသိပ္ပာဒိသိက္ခနံ န သိက္ခာနုတ္တရိယံ, သိက္ခတ္တယပူရဏံ ပန **သိက္ခာနုတ္တရိယံ** နာမ။ ခတ္တိယာဒီနံ ပါရိစရိယာ န ပါရိစရိယာနုတ္တရိယံ, တိဏ္ဏံ ပန ရတနာနံ ပါရိစရိယာ **ပါရိစရိယာနုတ္တရိယံ** နာမ။ ခတ္တိယာဒီနံ ဂုဏာနုဿရဏံ နာနုဿတာနုတ္တရိယံ, တိဏ္ဏံ ပန ရတနာနံ ဂုဏာနုဿရဏံ **အနုဿတာနုတ္တရိယံ** နာမ။

အနုဿတိယော၀ **အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ** နာမ။ **ဗုဒ္ဓါနုဿတီ** တိ ဗုဒ္ဓဿ ဂုဏာနုဿရဏံ။ ဧဝံ အနုဿရတော ဟိ ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တံ ပီတိံ ခယတော ဝယတော ပဋ္ဌပေတွာ အရဟတ္တံ ပာပုဏာတိ။ ဥပစာရကမ္မဋ္ဌာနံ နာမေတံ ဂိဟီနမ္ပိ လဗ္ဘတိ, သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ ဝိတ္ထာရကထာ ပနေတ္ထ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေနေ၀ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သတတဝိဟာရဆက္ကဝဏ္ဏနာ

၃၂၈. **သတတဝိဟာရာ**တိ ခီဏာသဝဿ နိစ္စဝိဟာရာ။ **စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ**တိ စက္ခုဒွါရာရမ္မဏေ အာပာထဂတေ တံ ရူပံ စက္ခုဝိညာဏေန ဒိသွာ ဇဝနက္ခဏေ ဣဋ္ဌေ အရဇ္ဇန္တော **နေဝ သုမနော ဟောတိ,** အနိဋ္ဌေ အဒုဿန္တော **န ဒုမ္မနော။** အသမပေက္ခနေ မောဟံ အနုပ္ပာဒေန္တော **ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ** မဇ္ဈတ္တော, သတိယာ ယုတ္တတ္တာ **သတော,** သမ္ပဇညေန ယုတ္တတ္တာ **သမ္ပဇာနော။** သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဣတိ ဆသုပိ ဒွါရေသု ဥပေက္ခကော ဝိဟရတီတိ ဣမိနာ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာ ကထိတာ။ **သမ္ပဇာနော** တိ ဝစနတော ပန စတ္တာရိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တာနိ လဗ္ဘန္တိ။ **သတတဝိဟာရာ**တိ ဝစနတော အဋ္ဌပိ မဟာစိတ္တာနိ လဗ္ဘန္တိ **အရဇ္ဇန္တော အဒုဿန္တော** တိ ဝစနတော ဒသပိ စိတ္တာနိ လဗ္ဘန္တိ။ သောမနဿံ ကထံ လဗ္ဘတီတိ စေ အာသေဝနတော လဗ္ဘတိ။

အဘိဇာတိဆက္ကဝဏ္ဏနာ

၃၂၉. **အဘိဇာတိယော**တိ ဇာတိယော။ **ကဏှာဘိဇာတိကော သမာနော**တိ ကဏှေ နီစကုလေ ဇာတော ဟုတွာ။ **ကဏှံ ဓမ္မံ အဘိဇာယတီ**တိ ကာဠကံ ဒသဒုဿီလျဓမ္မံ ပသဝတိ ကရောတိ။ သော တံ အဘိဇာယိတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ **သုက္ကံ ဓမ္မ**န္တိ အဟံ ပုဗ္ဗေပိ ပုညာနံ အကတတ္တာ နီစကုလေ နိဗ္ဗတ္တော။ ဣဒါနိ ပုညံ ကရောမီတိ ပုညသင်္ခါတံ ပဏ္ဍရံ ဓမ္မံ အဘိဇာယတိ။ သော တေန သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ **အကဏှံ အသုက္ကံ နိဗ္ဗာန**န္တိ နိဗ္ဗာနဉှိ သစေ ကဏှံ ဘဝေယျ, ကဏှဝိပာကံ ဒဒေယျ။ သစေ သုက္ကံ, သုက္ကဝိပာကံ ဒဒေယျ။ ဒွိန္နမ္ပိ အပ္ပဒါနတော ပန “အကဏှံ အသုက္က”န္တိ ဝုတ္တံ။ နိဗ္ဗာနဉ္စ နာမ ဣဓ အရဟတ္တံ အဓိပ္ပေတံ။ တဉှိ ကိလေသနိဗ္ဗာနန္တေ ဇာတတ္တာ နိဗ္ဗာနံ နာမ။ တံ ဧသ အဘိဇာယတိ ပသဝတိ ကရောတိ။ **သုက္ကာဘိဇာတိကော သမာနော**တိ သုက္ကေ ဥစ္စကုလေ ဇာတော ဟုတွာ။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဆက္ကဝဏ္ဏနာ

နိဗ္ဗေဓဘာဂိယာတိ နိဗ္ဗေဓော ဝုစ္စတိ နိဗ္ဗာနံ, တံ ဘဇန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တီတိ **နိဗ္ဗေဓဘာဂိယာ**။ အနိစ္စသညာဒယော ပဉ္စကေ ဝုတ္တာ။ နိရောဓာနုပဿနာဉာဏေ သညာ **နိရောဓသညာ** နာမ။

“ဣမေ ခော, အာဝုသော”တိအာဒိ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဒွါဝီသတိယာ ဆက္ကာနံ ဝသေန ဗာတ္တိံသသတပဉှော ကထေန္တော ထေရော သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေသီတိ။

ဆက္ကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သတ္တကဝဏ္ဏနာ

၃၃၀. ဣတိ ဆက္ကဝသေန သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သတ္တကဝသေန ဒဿေတုံ ပုန ဒေသနံ အာရဘိ။

တတ္ထ သမ္ပတ္တိပဋိလာဘဋ္ဌေန သဒ္ဓာဝ ဓနံ **သဒ္ဓာဓနံ**။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **ပညာဓနံ** ပနေတ္ထ သဗ္ဗသေဋ္ဌံ။ ပညာယ ဟိ ဌတွာ တီဏိ သုစရိတာနိ ပဉ္စသီလာနိ ဒသသီလာနိ ပူရေတွာ သဂ္ဂူပဂါ ဟောန္တိ, သာဝကပါရမီဉာဏံ, ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ, သဗ္ဗညုတဉာဏဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ။ ဣမာသံ သမ္ပတ္တီနံ ပဋိလာဘကာရဏတော ပညာ “ဓန”န္တိ ဝုတ္တာ။ သတ္တပိ စေတာနိ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာနေဝ ကထိတာနိ။ **ဗောဇ္ဈင်္ဂ** ကထာ ကထိတာဝ။

သမာဓိပရိက္ခာရာတိ သမာဓိပရိဝါရာ။ သမ္မာဒိဋ္ဌာဒီနိ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ။ ဣမေပိ သတ္တ ပရိက္ခာရာ လောကိယလောကုတ္တရာဝ ကထိတာ။

အသတံ ဓမ္မာ အသန္တာ ဝါ ဓမ္မာ လာမကာ ဓမ္မာတိ **အသဒ္ဓမ္မာ**။ ဝိပရိယာယေန **သဒ္ဓမ္မာ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ **သဒ္ဓမ္မေသု** ပန သဒ္ဓါဒယော သဗ္ဗေပိ ဝိပဿကဿေဝ ကထိတာ။ တေသုပိ ပညာ လောကိယလောကုတ္တရာ။ အယံ ဝိသေသော။

သပ္ပုရိသာနံ ဓမ္မာတိ **သပ္ပုရိသဓမ္မာ**။ တတ္ထ သုတ္တဂေယျာဒိကံ ဓမ္မံ ဇာနာတီတိ **ဓမ္မညူ**။ တဿ တဿေဝ ဘာသိတဿ အတ္ထံ ဇာနာတီတိ **အတ္ထညူ**။ “ဧတ္တကောမှိ သီလေန သမာဓိနာ ပညာယာ”တိ ဧဝံ အတ္တာနံ ဇာနာတီတိ **အတ္တညူ**။ ပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂေသု မတ္တံ ဇာနာတီတိ **မတ္တညူ**။ အယံ ကာလော ဥဒ္ဒေသဿ, အယံ ကာလော ပရိပုစ္ဆာယ, အယံ ကာလော ယောဂဿ အဓိဂမာယာတိ ဧဝံ ကာလံ ဇာနာတီတိ **ကာလညူ**။ ဧတ္ထ စ ပဉ္စ ဝဿာနိ ဥဒ္ဒေသဿ ကာလော။ ဒသ ပရိပုစ္ဆာယ။ ဣဒံ အတိသမ္ဗာဓံ။ ဒသ ဝဿာနိ ပန ဥဒ္ဒေသဿ ကာလော။ ဝီသတိ ပရိပုစ္ဆာယ။ တတော ပရံ ယောဂေ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ အဋ္ဌဝိဓံ ပရိသံ ဇာနာတီတိ **ပရိသညူ**။ သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗံ ပုဂ္ဂလံ ဇာနာတီတိ **ပုဂ္ဂလညူ**။

၃၃၁. **နိဒ္ဒသဝတ္ထူနီ**တိ နိဒ္ဒသာဒိဝတ္ထူနိ။ နိဒ္ဒသော ဘိက္ခု, နိဗ္ဗီသော, နိတ္တိံသော, နိစ္စတ္တာလီသော, နိပ္ပညာသော ဘိက္ခူတိ ဧဝံ ဝစနကာရဏာနိ။ အယံ ကိရ ပဉှော တိတ္ထိယသမယေ ဥပ္ပန္နော။ တိတ္ထိယာ ဟိ ဒသဝဿကာ

လေ မတံ နိဂဏှံ နိဒ္ဒသောတိ ဝဒန္တိ။ သော ကိရ ပုန ဒသဝဿော န ဟောတိ။ န ကေဝလဉ္စ ဒသဝဿော၀။ နဝဝသ္ သောပိ။ပေ.။ ဧကဝဿောပိ န ဟောတိ။ ဧတေနေဝ နယေန ဝီသတိဝဿာဒိကာလေပိ မတံ နိဗ္ဗိသော, နိတ္တိံသော, နိစ္စ တ္တာလီသော, နိပ္ပညာသောတိ ဝဒန္တိ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ကမေ ဝိစရန္တော တံ ကထံ သုတ္ဝာ ဝိဟာရံ ဂန္တ္ဝာ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ ဘဂဝါ အာဟ –

> ''န ဣဒံ, အာနန္ဒ, တိတ္ထိယာနံ အဓိဝစနံ မမ သာသနေ ခီဏာသဝဿေတံ အဓိဝစနံ။ ခီဏာသဝေ ဟိ ဒသဝဿကာလေ ပရိနိဗ္ဗုတော ပုန ဒသဝဿော န ဟောတိ။ န ကေဝလဉ္စ ဒသဝဿော၀, နဝဝဿောပိ။ပေ.။ ဧကဝဿောပိ။ န ကေဝလဉ္စ ဧကဝဿော၀, ဒသမာသိကောပိ။ပေ.။ ဧကမာသိကောပိ။ ဧကဒိဝသိကောပိ။ ဧကမုဟုတ္တောပိ န ဟောတိ ဧဝ။ ကသ္မာ? ပုန ပဋိသန္ဓိယာ အဘာဝါ။ နိဗ္ဗိသာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဣတိ ဘဂဝါ မမ သာသနေ ခီဏာသဝဿေတံ အဓိဝစန''န္တိ –

ဝတ္ဝာ ယေဟိ ကာရဏေဟိ သော နိဒ္ဒသော ဟောတိ, တာနိ ဒဿေတုံ သတ္တ နိဒ္ဒသဝတ္ထူနိ ဒေသေတိ။ ထေရောပိ တမေဝ ဒေသနံ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ သတ္တ နိဒ္ဒသဝတ္ထူနိ **ဣဓ ဝုသော, ဘိက္ခု, သိက္ခာသမာဒါနေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။ **သိက္ခာသမာဒါနေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတီ**တိ သိက္ခတ္တယပူရဏေ ဗဟလစ္ဆန္ဒော ဟောတိ။ **အာယတိဉ္စ သိက္ခာသမာဒါနေ အဝိဂတပေမော**တိ အနာဂတေ ပုနဒိဝသာဒီသုပိ သိက္ခာပူရဏေ အဝိဂတပေမေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ **ဓမ္မနိသန္တိယာ**တိ ဓမ္မနိသာမနာယ။ ဝိပဿနာယေတံ အဓိဝစနံ။ **ဣစ္ဆာဝိနယေ**တိ တဏှာဝိနယနေ။ **ပဋိသလ္လာနေ**တိ ဧကီဘာဝေ။ **ဝီရိယာရမ္ဘေ**တိ ကာယိကစေတသိကဿ ဝီရိယဿ ပူရဏေ။ **သတိနေပက္ကေ**တိ သတိယဉ္စေဝ နေပက္ကဘာဝေ စ။ **ဒိဋ္ဌိပဋိဝေဓေ**တိ မဂ္ဂဒဿနေ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သညာသု အသုဘာနုပဿနာဉာဏေ သညာ **အသုဘသညာ**။ အာဒီနဝါနုပဿနာဉာဏေ သညာ **အာဒီနဝသညာ** နာမ။ သေသာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာ ဧဝ။ ဗလသတ္တကဝိညာဏဋ္ဌိတိသတ္တကပုဂ္ဂလသတ္တကာနိ ဝုတ္တနယာနေဝ ။ အပ္ပဟီနဋ္ဌေန အနုသယန္တီတိ **အနုသယာ**။ ထာမဂတော ကာမရာဂေ ကာမရာဂါနုသယော။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ သံယောဇန သတ္တကံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

အဓိကရဏသမထသတ္တကဝဏ္ဏနာ

အဓိကရဏသမထေသု အဓိကရဏာနိ သမေန္တိ ဝူပသမေန္တီတိ **အဓိကရဏသမထာ**။ **ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာန**န္တိ ဥပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပန္နာနံ။ **အဓိကရဏာန**န္တိ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ အနုဝါဒါဓိကရဏံ အာပတ္တာဓိကရဏံ ကိစ္စာဓိကရဏန္တိ ဣမေသံ စတုန္နံ။ **သမထာယ ဝူပသမာယာ**တိ သမထတ္ထဉ္စေဝ ဝူပသမနတ္ထဉ္စ။ **သမ္မုခါဝိနယော ဒာတဗ္ဗော။ပေ.။ တိဏဝတ္ထာရကော**တိ ဣမေ သတ္တ သမထာ ဒာတဗ္ဗာ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယနယော။ အဓိကရဏေသု တာဝ ဓမ္မောတိ ဝာ အဓမ္မောတိ ဝာ အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထူဟိ ဝိဝဒန္တာနံ ဘိက္ခူနံ ယော ဝိဝါဒော, ဣဒံ **ဝိဝါဒါဓိကရဏံ** နာမ။ သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ အာစာရဒိဋ္ဌိအာဇီဝဝိပတ္တိယာ ဝါ အနုဝဒန္တာနံ အနုဝါဒော ဥပဝဒနာ စေဝ စောဒနာ စ, ဣဒံ **အနုဝါဒါဓိကရဏံ** နာမ။ မာတိကာယ အာဂတာ ပဉ္စ, ဝိဘင်္ဂေ ဒွေတိ သတ္တပိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ, ဣဒံ **အာပတ္တာဓိကရဏံ** နာမ။ သင်္ဃဿ အပလောကနာဒီနံ စတုန္နံ ကမ္မာနံ ကရဏံ, ဣဒံ **ကိစ္စာဓိကရဏံ** နာမ။

တတ္ထ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ဒွီဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ သမ္မုခါဝိနယေန စ ယေဘုယျသိကာယ စ။ သမ္မုခါဝိနယေနေဝ သမ္မမာနံ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဥပ္ပန္နံ တသ္မိံယေဝ ဝါ အညတ္ထ ဝူပသမေတုံ ဂစ္ဆန္တာနံ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝါ ယတ္ထ ဂန္တွာ သင်္ဃဿ နိယျာတိတံ တတ္ထ သင်္ဃေန ဝါ သင်္ဃေ ဝူပသမေတုံ အသက္ကောန္တေ တတ္ထေဝ ဥဗ္ဗာဟိကာယ သမ္မတပုဂ္ဂလေဟိ ဝါ ဝိနိစ္ဆိတံ သမ္မတိ။ ဧဝံ သမ္မမာနေ စ ပနေတသ္မိံ ယာ သင်္ဃသမ္မုခတာ ဓမ္မသမ္မုခတာ ဝိနယသမ္မုခတာ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ, အယံ **သမ္မုခါဝိနယော** နာမ။

တတ္ထ စ ကာရကသင်္ဃဿ သင်္ဃသာမဂ္ဂိဝသေန သမ္မုခီဘာဝေါ **သင်္ဃသမ္မုခတာ**။ သမေတဗ္ဗဿ ဝတ္ထုနော ဘူတတာ **ဓမ္မသမ္မုခတာ**။ ယထာ တံ သမေတဗ္ဗံ, တထေဝ သမနံ **ဝိနယသမ္မုခတာ**။ ယော စ ဝိဝဒတိ, ယေန စ ဝိဝဒ

တိ, တေသံ ဥဘိန္နံ အတ္ထပစ္စတ္ထိကာနံ သမ္မုခီဘာဝေ **ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ။** ဥဗ္ဗာဟိကာယ ဝူပသမေ ပနေတ္ထ သင်္ဃသမ္မုခတာ ပရိဟာယတိ။ ဧဝံ တာဝ သမ္မုခါဝိနယေနေဝ သမ္မတိ။

သစေ ပနေဝမ္ပိ န သမ္မတိ, အထ နံ ဥဗ္ဗာဟိကာယ သမ္မတာ ဘိက္ခူ “န မယံ သက္ကောမ ဝူပသမေတု”န္တိ သင်္ဃဿေဝ နိယျာတေန္တိ, တတော သင်္ဃော ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတံ ဘိက္ခုံ သလာကဂ္ဂါဟာပကံ သမ္မန္နတိ။ တေန ဂုဠှကဝိဝဋကသကဏ္ဏဇပ္ပကေသု တီသု သလာကဂ္ဂါဟေသု အညတရဝသေန သလာကံ ဂါဟာပေတွာ သန္နိပတိတပရိသာယ ဓမ္မဝါဒီနံ ယေဘုယျတာယ ယထာ တေ ဓမ္မဝါဒိနော ဝဒန္တိ, ဧဝံ ဝူပသန္တံ အဓိကရဏံ သမ္မုခါဝိနယေန စ ယေဘုယျသိကာယ စ ဝူပသန္တံ ဟောတိ။

တတ္ထ သမ္မုခါဝိနယော ဝုတ္တနယော ဧဝ။ ယံ ပန ယေဘုယျသိကာကမ္မဿ ကရဏံ, အယံ **ယေဘုယျသိကာ** နာမ။ ဧဝံ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ဒွီဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ။ **အနုဝါဒါဓိကရဏံ** စတူဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ – သမ္မုခါဝိနယေန စ သတိဝိနယေန စ အမူဠှဝိနယေန စ တဿပာပိယသိကာယ စ။ **သမ္မုခါဝိနယေနေဝ** သမ္မမာနံ ယော စ အနုဝဒတိ, ယဉ္စ အနုဝဒတိ, တေသံ ဝစနံ သုတွာ သစေ ကာစိ အာပတ္တိ နတ္ထိ, ဥဘော ခမာပေတွာ, သစေ အတ္ထိ, အယံ နာမေတ္ထ အာပတ္တီတိ ဧဝံ ဝိနိစ္ဆိတံ ဝူပသမ္မတိ။ တတ္ထ သမ္မုခါဝိနယလက္ခဏံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ယဒါ ပန ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော အမူလိကာယ သီလဝိပတ္တိယာ အနုဒ္ဓံသိတဿ သတိဝိနယံ ယာစမာနဿ သင်္ဃော ဉတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန သတိဝိနယံ ဒေတိ, တဒါ သမ္မုခါဝိနယေန စ သတိဝိနယေန စ ဝူပသန္တံ ဟောတိ။ ဒိန္နေ ပန သတိဝိနယေ ပုန တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ကဿစိ အနုဝါဒော န ရုဟတိ။

ယဒါ ဥမ္မတ္တကော ဘိက္ခု ဥမ္မာဒဝသေန အဿာမဏကေ အဇ္ဈာစာရေ “သရတာယသ္မာ ဧဝရူပိံ အာပတ္တိ”န္တိ ဘိက္ခူဟိ စောဒိယမာနော “ဥမ္မတ္တကေန မေ, အာဝုသော, ဧတံ ကတံ, နာဟံ တံ သရာမီ”တိ ဘဏန္တောပိ ဘိက္ခူဟိ စောဒိယမာနောဝ ပုန အစောဒနတ္ထာယ အမူဠှဝိနယံ ယာစတိ, သင်္ဃော စဿ ဉတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန အမူဠှဝိနယံ ဒေတိ, တဒါ သမ္မုခါဝိနယေန စ အမူဠှဝိနယေန စ ဝူပသန္တံ ဟောတိ။ ဒိန္နေ ပန အမူဠှဝိနယေ ပုန တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ကဿစိ တပ္ပစ္စယာ အနုဝါဒော န ရုဟတိ။

ယဒါ ပန ပါရာဇိကေန ဝါ ပါရာဇိကသာမန္တေန ဝါ စောဒိယမာနဿ အညေနညံ ပဋိစရတော ပါပုဿန္နတာယ ပါပိယဿ ပုဂ္ဂလဿ “သစာယံ အစ္ဆိန္နမူလော ဘဝိဿတိ, သမ္မာ ဝတ္တိတွာ ဩသာရဏံ လဘိဿတိ။ သစေ ဆိန္နမူလော အယမေဝဿ နာသနာ ဘဝိဿတီ”တိ မညမာနော သင်္ဃော ဉတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန တဿပာပိယသိကံ ကရောတိ, တဒါ သမ္မုခါဝိနယေန စ တဿပာပိယသိကာယ စ ဝူပသန္တံ ဟောတီတိ။ ဧဝံ အနုဝါဒါဓိကရဏံ စတူဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ။ **အာပတ္တာဓိကရဏံ** တီဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ သမ္မုခါဝိနယေန စ ပဋိညာတကရဏေန စ တိဏဝတ္ထာရကေန စ။ တဿ သမ္မုခါဝိနယေနေဝ ဝူပသမော နတ္ထိ။ ယဒါ ပန ဧကဿ ဝါ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ သင်္ဃဂဏမဇ္ဈေသု ဝါ ဘိက္ခု လဟုကံ အာပတ္တိံ ဒေသေတိ, တဒါ **အာပတ္တာဓိကရဏံ** သမ္မုခါဝိနယေန စ ပဋိညာတကရဏေန စ ဝူပသမ္မတိ။

တတ္ထ သမ္မုခါဝိနယေ တာဝ ယော စ ဒေသေတိ, ယဿ စ ဒေသေတိ, တေသံ သမ္မုခီဘာဝေ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ပုဂ္ဂလဿ ဂဏဿ စ ဒေသနာကာလေ သင်္ဃသမ္မုခတာ ပရိဟာယတိ။ ယာ ပနေတ္ထ အဟံ, ဘန္တေ, ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နောတိ စ အာမ, ပဿာမီတိ စ ပဋိညာ, တာယ ပဋိညာယ “အာယတိံ သံဝရေယျာသီ”တိ ကရဏံ, တံ **ပဋိညာတကရဏံ** နာမ။ သင်္ဃာဒိသေသေ ဟိ ပရိဝါသာဒိယာစနာ ပဋိညာ။ ပရိဝါသာဒီနံ ဒါနံ ပဋိညာတကရဏံ နာမ။ ဒွေဝ ပက္ခဇာတာ ပန ဘဏ္ဍနကာရကာ ဘိက္ခူ ဗဟုံ အဿာမဏကံ အဇ္ဈာစရိတွာ ပုန လဇ္ဇိဓမ္မေ ဥပ္ပန္နေ သစေ မယံ ဣမာဟိ အာပတ္တီဟိ အညမညံ ကာရေဿာမ, သိယာပိ တံ အဓိကရဏံ ကက္ခဠတ္တာယ သံဝတ္တေယျာတိ အညမညံ အာပတ္တိယာ ကာရာပနေ ဒောသံ ဒိသွာ ယဒါ တိဏဝတ္ထာရကကမ္မံ ကရောန္တိ, တဒါ အာပတ္တာဓိကရဏံ သမ္မုခါဝိနယေန စ တိဏဝတ္ထာရကေန စ သမ္မတိ။

တတ္ထ ဟိ ယတ္တကာ ဟတ္ထဟသူပဂတာ ‘‘န မေတံ ခမတီ’’တိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ အကတွာ နိဒ္ဒမ္ပိ ဩက္ကန္တာ ဟောန္တိ, သဗ္ဗေသံ ဌပေတွာ ထုလ္လစ္စယဒုက္ကဋဂိဟိပဋိသံယုတ္တဥ သဗ္ဗာပတ္တိယော ဝုဋ္ဌဟန္တိ, ဧဝံ အာပတ္တာဝိကရဏံ တီဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ။ **ကိစ္စာဓိကရဏံ** ဧကေန သမထေန သမ္မတိ သမ္မုခါဝိနယေနေဝ။ ဣမာနိ စတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ ယထာနုရူပံ ဣမေဟိ သတ္တဟိ သမထေဟိ သမ္မန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ – ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ အဓိကရဏာနံ သမထာယ ဝူပသမာယ သမ္မုခါဝိနယော အဒာတဗ္ဗော။ပေ.။ တိဏဝတ္ထာရကောတိ။ အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယနယော။ ဝိတ္ထာရော ပန သမထက္ခန္ဓကေ အာဂတောယေဝ။ ဝိနိစ္ဆယောပိဿ သမန္တပာသာဒိကာယံ ဝုတ္တော။

‘‘ဣမေ ခေါ, အာဝုသော’’တိအာဒိ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဣတိ စုဒ္ဒသန္နံ သတ္တကာနံ ဝသေန အဋ္ဌနဝုတိ ပဥှာ ကထေန္တော ထေရော သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေသီတိ။

သတ္တကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အဋ္ဌကဝဏ္ဏနာ

၃၃၃. ဣတိ သတ္တကဝသေန သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အဋ္ဌကဝသေန ဒဿေတုံ ပုန ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **မိစ္ဆတ္တာ** တိ အယာထာဝ မိစ္ဆာသဘာဝ။ **သမ္မတ္တာ** တိ ယာထာဝ သမ္မာသဘာဝ။

၃၃၄. **ကုသီတဝတ္ထူနီ** တိ ကုသီတဿ အလသဿ ဝတ္ထူနိ ပတိဋ္ဌာ ကောသဇ္ဇကာရဏာနီတိ အတ္ထော။ **ကမ္မံ ကတ္တဗ္ဗံ ဟောတီ**တိ စီဝရဝိစာရဏာဒိကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ ဟောတိ။ **န ဝီရိယံ အာရဘတီ**တိ ဒုဝိဓမ္ပိ ဝီရိယံ နာရဘတိ။ **အပ္ပတ္တဿာ**တိ ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂဖလဓမ္မဿ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ။ **အနဓိဂတဿာ** တိ တဿေဝ အနဓိဂတဿ အဓိဂမတ္ထာယ။ **အသစ္ဆိကတဿာ** တိ တဿေဝ အပစ္စက္ခကတဿ သစ္ဆိကရဏတ္ထာယ။ **ဣဒံ ပဌမန္တိ** ဣဒံ ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီတိ ဧဝံ ဩသီဒနံ ပဌမံ ကုသီတဝတ္ထု။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ‘‘မာသာစိတံ မညေ’’တိ ဧတ္ထ ပန **မာသာစိတံ** နာမ တိန္တမာသော။ ယထာ တိန္တမာသော ဂရုကော ဟောတိ, ဧဝံ ဂရုကောတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဟောတီ** တိ ဂိလာနော ဟုတွာ ပစ္ဆာ ဝုဋ္ဌိတော ဟောတိ။

၃၃၅. **အာရမ္ဘဝတ္ထူနီ** တိ ဝီရိယကာရဏာနိ။ တေသမ္ပိ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၃၃၆. **အနုဝတ္ထူနီ** တိ အနကာရဏာနိ။ **အာသဇ္ဇ အနံ ဒေတီ** တိ ပတွာ အနံ ဒေတိ။ အာဂတံ ဒိသွာဝ မုဟုတ္တံယေဝ နိသီဒာပေတွာ သက္ကာရံ ကတွာ အနံ ဒေတိ, ဒဿာမိ ဒဿာမီတိ န ကိလမေတိ။ ဣတိ ဧတ္ထ အာသာဒနံ အနကာရဏံ နာမ ဟောတိ။ **ဘယာ အနံ ဒေတီ**တိအာဒီသုပိ ဘယာဒီနိ အနကာရဏာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တတ္ထ **ဘယံ** နာမ အယံ အအာယကော အကာရကောတိ ဂရဟာဘယံ တ အပာယဘယံ တ။ **အအာသိ မေတိ** မယှံ ပုဗ္ဗေ သေ ဣဒံ နာမ အအာသီတိ ဒေတိ။ **ဒဿတိ မေ** တိ အနာဂတေ ဣဒံ နာမ ဒဿတီတိ ဒေတိ။ **သာဟု အနန္တိ** အနံ နာမ သာဓု သုန္ဒရံ, ဗုဒ္ဓာဒီဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ ပသတ္ထန္တိ ဒေတိ။ **စိတ္တာလင်္ကာရစိတ္တပရိက္ခာရတ္ထံ အနံ ဒေတီ** တိ သမထဝိပဿနာစိတ္တဿ အလင်္ကာရတ္ထဉ္စေဝ ပရိဝါရတ္ထဉ္စ ဒေတိ။ အနဥှိ စိတ္တံ မုဒုကံ ကရောတိ။ ယေန လဒ္ဓံ ဟောတိ, သောပိ လဒ္ဓံ မေတိ မုဒုစိတ္တော ဟောတိ, ယေန ဒိန္နံ, သောပိ ဒိန္နံ မယာတိ မုဒုစိတ္တော ဟောတိ, ဣတိ ဥဘိန္နမ္ပိ စိတ္တံ မုဒုကံ ကရောတိ, တေနေဝ ‘‘အဒန္တဒမနံ အန’’န္တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ –

‘‘အဒန္တဒမနံ အနံ၊ အအာနံ ဒန္တဒူသကံ။
အနေန ပိယတစာယ၊ ဥန္နမန္တိ နမန္တိ စာ’’တိ။

ဣမေသု ပန အဋ္ဌသု အနေသု စိတ္တာလင်္ကာရအနမေဝ ဥတ္တမံ။

၃၃၇. **အနူပပတ္တိယော** တိ အနပစ္စယာ ဥပပတ္တိယော။ **ဒဟတီ**တိ ဌပေတိ။ **အဓိဋ္ဌာတီ** တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **ဘာဝေတီ**တိ ဝဍ္ဎေတိ။ **ဟီနေ ဝိမုတ္တန္တိ** ဟီနေသု ပဉ္စကာမဂုဏေသု ဝိမုတ္တံ။ **ဥတ္တရိ အဘာဝိတ** န္တိ တတော ဥတ္တရိ မဂ္ဂ

ဂဖလတ္ထာယ အဘာဝိတံ။ **တတ္ရူပပတ္တိယာ သံဝတ္တတီ** တိ ယံ ပတ္ထေတ္ဝာ ကုသလံ ကတံ, တတ္ထ တတ္ထ နိဗ္ဗ တ္တနတ္ထာယ သံဝတ္တတိ။

ဝီတရာဂဿာ တိ မဂ္ဂေန တ သမုစ္ဆိန္နရာဂဿ သမာပတ္တိယာ တ ဝိက္ခမ္ဘိတရာဂဿ။ အနမတ္တေနေဝ ဟိ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတုံ န သက္ကာ။ အနံ ပန သမာဓိဝိပဿနာစိတ္တဿ အလင်္ကာရော ပရိတရော ဟော တိ။ တတော အနေန မုဒုစိတ္တော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတ္ဝာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဝီတရာဂ ဿ နော သရာဂဿာ"တိ။

ခတ္တိယာနံ ပရိသာ **ခတ္တိယပရိသာ,** သမူဟောတိ အတ္ထော။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

လောကဿ ဓမ္မာ **လောကဓမ္မာ။** ဧတေဟိ မုတ္တော နာမ နတ္ထိ, ဗုဒ္ဓာနမ္ပိ ဟောန္တိယေဝ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ – "အဋ္ဌိမေ, ဘိက္ခဝေ, လောကဓမ္မာ လောကံ အနုပရိဝတ္တန္တိ, လောကော စ အဋ္ဌ လောကဓမ္မေ အနုပရိဝတ္တ တီ"တိ (အ. နိ. ၈.၅)။ **လာဘော အလာဘော**တိ လာဘေ အာဂတေ အလာဘော အာဂတော ဧဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ယသာဒီ** သုပိ ဧသေဝ နယော။

၃၃၈. အဘိဘာယတနဝိမောက္ခကထာ ဟေဋ္ဌာ ကထိတာ ဧဝ။

"ဣမေ ခေါ, အာဝုသော"တိအာဒိ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဘောဒသန္နံ အဋ္ဌကာနံ ဝသေန အဋ္ဌာ သီတိ ပဥှေ ကထေန္တော ထေရော သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေသီတိ။

အဋ္ဌကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နဝကဝဏ္ဏနာ

၃၄၀. ဣတိ အဋ္ဌကဝသေန သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ နဝကဝသေန ဒဿေတုံ ပုန ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **အာဃာတဝတ္ထူနီ** တိ အာဃာတကာရဏာနိ။ **အာဃာတံ ဗန္ဓတီ** တိ ကောပံ ဗန္ဓတိ ကရောတိ ဥပ္ပာဒေတိ။

တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ တိ တံ အနတ္ထစရဏံ မာ အဟောသီတိ ဧတသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ကုတော လဗ္ဘာ, ကေန ကာရ ဏေန သက္ကာ လဒ္ဓုံ? ပရော နာမ ပရဿ အတ္တနော စိတ္တရုစိယာ အနတ္ထံ ကရောတီတိ ဧဝံ စိန္တေတ္ဝာ အာဃာတံ ပဋိဝိနောဒေတိ။ အထ ဝါ သစာဟံ ပဋိကောပံ ကရေယျံ, တံ ကောပကရဏံ ဧတ္ထ ပုဂ္ဂလေ ကုတော လဗ္ဘာ, ကေန ကာ ရဏေန လဒ္ဓဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ ကုတော လာဘာတိပိ ပါဌော, သစာဟံ ဧတ္ထ ကောပံ ကရေယျံ, တသ္မိံ မေ ကောပက ရဏေ ကုတော လာဘာ, လာဘာ နာမ ကေ သိယုန္တိ အတ္ထော။ ဣမသ္မိံ စ အတ္ထေ **တန္တိ** နိပါတမတ္တမေဝ ဟောတိ။

၃၄၁. သတ္တာဝါသာ တိ သတ္တာနံ အာဝါသာ, ဝသနဋ္ဌာနာနီတိ အတ္ထော။ တတ္ထ သုဒ္ဓါဝါသာပိ သတ္တာဝ ါသောဝ, အသဗ္ဗကာလိကတ္တာ ပန န ဂဟိတာ။ သုဒ္ဓါဝါသာ ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ ခန္ဓာဝါရဋ္ဌာနသဒိသာ။ အသင်္ချေယျေကပ္ပေ ဗုဒ္ဓေသု အနိဗ္ဗတ္တန္တေသု တံ ဌာနံ သုညံ ဟောတီတိ အသဗ္ဗကာလိကတ္တာ န ဂဟိတာ။ သေသမေတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ, တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။

၃၄၂. အက္ခဏာသု **ဓမ္မော စ ဒေသိယတီ** တိ စတုသစ္စဓမ္မော ဒေသိယတိ။ **ဩပသမိကော**တိ ကိလေသူပသမက ရော။ **ပရိနိဗ္ဗာနိကော** တိ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာနာဝဟော။ **သမ္ဗောဓဂါမီ** တိ စတုမဂ္ဂဉာဏပဋိဝေဓဂါမိ။ **အညတရန္တိ** အသညဘဝံ တ အရူပဘဝံ တ။

၃၄၃. အနုပုဗ္ဗဝိဟာရာတိ အနုပဋိပာဋိယာ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗဝိဟာရာ။

၃၄၄. အနုပုဗ္ဗနိရောဓာတိ အနုပဋိပာဋိယာ နိရောဓာ။

“ကာမေ, ခော အာဝုသော”တိအာဒိ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဆန္နံ နဝကာနံ ဝသေန စတုပဏ္ဏာသ ပဉှာ ဟေ ကထေန္တော ထေရော သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေသီတိ။

နဝကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒသကဝဏ္ဏနာ

၃၄၅. ဣတိ နဝကဝသေန သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဒသကဝသေန ဒဿေတုံ ပုန ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **နာထကရဏာ**တိ “သနာထာ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရထ မာ အနာထာ, ဒသ ဣမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ နာထကရဏာ”တိ (အ. နိ. ၁၀.၁၇) ဧဝံ အက္ခာတာ အတ္တနော ပတိဋ္ဌာကရာ ဓမ္မာ။

ကလျာဏမိတ္တော တိအာဒီသု သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နာ ကလျာဏာ အဿ မိတ္တာတိ **ကလျာဏမိတ္တော။** တေ စဿ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု သဟ အယနတော သဟာယာတိ **ကလျာဏသဟာယော။** စိတ္တေန စေဝ ကာယေန စ ကလျာဏမိတ္တေသု ဝေ သမ္ပဝင်္ကော ဩနတောတိ **ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကော။ သုဝစော** **ဟောတီ**တိ သုခေန ဝတ္တဗ္ဗော ဟောတိ သုခေန အနုသာသိတဗ္ဗော။ **ခမော**တိ ကဋ္ဌေန ဖရုသေန ကက္ခဠေန ဝုစ္စမာနော ခမတိ, န ကုပ္ပတိ။ **ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟီ အနုသာသနိ**န္တိ ယထာ ဧကစ္စော ဩဝဒိယမာနော ဝာမတော ဂဏှာတိ, ပဋိပ္ဖရတိ ဝါ အသုဏန္တော ဝါ ဂစ္ဆတိ, ဧဝံ အကတွာ “ဩဝဒထ, ဘန္တေ, အနုသာသထ, တုမှေသု အနောဝဒန္တေသု ကော အညော ဩဝဒိဿတီ”တိ ပဒက္ခိဏံ ဂဏှာတိ။

ဥစ္စာဝစာနီတိ ဥစ္စာနိ စ အဝစာနိ စ။ **ကိံ ကရဏီယာနီ**တိ ကိံ ကရောမီတိ ဧဝံ ဝတွာ ကတ္တဗ္ဗကမ္မာနိ။ တတ္ထ **ဥစ္စကမ္မာနိ** နာမ စီဝရဿ ကရဏံ ရဇနံ စေတိယေ သုဓာကမ္မံ ဥပောသထာဂါရစေတိယဃရဗောဓိဃရေသု ကတ္တဗ္ဗန္တိ ဝေမာဒိ။ **အဝစကမ္မံ** နာမ ပာဒဓောဝနမက္ခနာဒိခုဒ္ဒကကမ္မံ။ **တတြုပာယာယာ** တိ တတြုပဂမနီယာ။ **အလံ ကာတု**န္တိ ကာတုံ သမတ္ထော ဟောတိ။ **အလံ သံဝိဓာတု**န္တိ ဝိစာရေတုံ သမတ္ထော။

ဓမ္မေ အဿ ကာမော သိနေဟောတိ **ဓမ္မကာမော,** တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပိယာယတီတိ အတ္ထော။ **ပိယသမုဒာဟာရော**တိ ပရသ္မိံ ကထေန္တေ သက္ကစ္စံ သုဏာတိ, သယဉ္စ ပရေသံ ဒေသေတုကာမော ဟောတီတိ အတ္ထော။ “အဘိဓမ္မေ အဘိဝိနယေ”တိ ဧတ္ထ ဓမ္မော အဘိဓမ္မော, ဝိနယော အဘိဝိနယောတိ စတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **ဓမ္မော** တိ သုတ္တန္တပိဋကံ။ **အဘိဓမ္မော** တိ သတ္တ ပကရဏာနိ။ **ဝိနယော**တိ ဥဘတောဝိဘင်္ဂါ။ **အဘိဝိနယော**တိ ခန္ဓကပရိဝါရာ။ အထ ဝါ သုတ္တန္တပိဋကမ္ပိ အဘိဓမ္မပိဋကမ္ပိ **ဓမ္မော** ဧဝ။ မဂ္ဂဖလာနိ **အဘိဓမ္မော။** သကလံ ဝိနယပိဋကံ **ဝိနယော။** ကိလေသဝူပသမကာရဏံ **အဘိဝိနယော။** ဣတိ သဗ္ဗသ္မိမ္ပိ ဧတ္ထ ဓမ္မေ အဘိဓမ္မေ ဝိနယေ အဘိဝိနယေ စ။ **ဥဠာရပါမောဇ္ဇော**တိ ဗဟုလပါမောဇ္ဇော ဟောတီတိ အတ္ထော။

ကုသလေသု ဓမ္မေသူ တိ ကာရဏတ္ထေ ဘုမ္မံ, စတုဘူမကကုသလဓမ္မကာရဏာ, တေသံ အဓိဂမတ္ထာယ အနိက္ခိတ္တဓုရော ဟောတီတိ အတ္ထော။

၃၄၆. ကသိဏဒသကေ သကလဋ္ဌေန **ကသိဏာနိ။** တဒာရမ္မဏာနံ ဓမ္မာနံ ခေတ္တဋ္ဌေန တ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန တ **အာယတနာနိ။ ဥဒ္ဓ** န္တိ ဥပရိ ဂဂနတလာဘိမုခံ။ **အဓော**တိ ဟေဋ္ဌာ ဘူမိတလာဘိမုခံ။ **တိရိယ**န္တိ ခေတ္တမဏ္ဍလမိဝ သမန္တာ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ။ ဧကစ္စော ဟိ ဥဒ္ဓမေဝ ကသိဏံ ဝဍ္ဎေတိ, ဧကစ္စော အဓော, ဧကစ္စော သမန္တတော။ တေန တေန တ ကာရဏေန ဧဝံ ပသာရေတိ အာလောကမိဝ ရူပဒဿနကာမော။ တေန ဝုတ္တံ “ပထဝီကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယ”န္တိ။ **အဒွယ**န္တိ ဣဒံ ပန ဧကဿ အညဘာဝါနုပဂမနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ယထာ ဟိ ဥဒကံ ပဝိဋ္ဌဿ သဗ္ဗဒိသာသု ဥဒကမေဝ ဟောတိ, န အညံ, ဧဝမေဝ ပထဝီကသိဏံ ပထဝီကသိဏမေဝ ဟောတိ , နတ္ထိ တဿ အညော ကသိဏသမ္ဘေဒောတိ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **အပ္ပမာဏ**န္တိ ဣဒံ တဿ တဿ ဖရဏအပ္ပမာဏဝသေန ဝုတ္တံ။ တဉှိ စေတသာ ဖရန္တော သကလမေဝ ဖရတိ, န “အယမဿ အာဒိ, ဣဒံ မဇ္ဈ”န္တိ ပမာဏံ ဂဏှာတီတိ။ **ဝိညာဏကသိဏ**န္တိ စေတ္ထ ကသိဏုဂ္ဃာဋိမာကာသေ ပဝတ္တဝိညာဏံ။ တတ္ထ ကသိဏဝသေန ကသိဏုဂ္ဃာဋိမာ

ကာယေ ကသိဏ္ဍဂုဏ္ဍမိုမာကာသဝသေန တတ္ထ ပဝတ္တဝိညာဏေ ဉဒ္ဓံ အဓော တိရိယတော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ကမ္မဒွာရကထာဝနာနယေန ပနေတာနိ ပထဝီကသိဏာဒီနိ ဝိတ္ထာရတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာနေဝ။

အကုသလကမ္မပထဒသကဝဏ္ဏနာ

၃၄၇. ကမ္မပထေသု ကမ္မာနေဝ သုဂတိဒုဂ္ဂတီနံ ပထဘူတတ္တာ **ကမ္မပထာ** နာမ။ တေသု ဟဏာတိပာတော အဒိန္နာ အနံ မုသာဝါဒါဒယော စ စတ္တာရော ဗျာပါဒ ဗဟုဇနာေ ဝိတ္ထာရိတာ ဧဝ။ **ကာမေသုမိစ္ဆာစာရောတိ** ဧတ္ထ ပန **ကာမေသူ**တိ မေထုနသမာစာရေသု မေထုနဝတ္ထူသု တ။ **မိစ္ဆာစာရော**တိ ဧကန္တနိန္ဒိတော လာမကာစာရော။ လက္ခဏတော ပန အသဒ္ဓမ္မာဓိပ္ပာယေန ကာယဒွါရပ္ပဝတ္တာ အဂမနီယဋ္ဌာနဝီတိက္ကမစေတနာ **ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော။**

တတ္ထ **အဂမနီယဋ္ဌာနံ** နာမ ပုရိသာနံ တာဝ မာတုရက္ခိတာ, ပိတုရက္ခိတာ, မာတာပိတုရက္ခိတာ, ဘာတုရက္ခိတာ, ဘဂိနိရက္ခိတာ, ဉာတိရက္ခိတာ, ဂေါတ္တရက္ခိတာ, ဓမ္မရက္ခိတာ, သာရက္ခာ, သပရိဒဏ္ဍာတိ မာတုရက္ခိတာဒယော ဒသ။ ဓနက္ကီတာ, ဆန္ဒဝါသိနီ, ဘောဂဝါသိနီ, ပဋဝါသိနီ, ဩဒပတ္တကိနီ, ဩဘတစုမ္ဗဋာ, ဒာသီ စ ဘရိယာ စ, ကမ္မကာရီ စ ဘရိယာ စ, ဓဇာဟဋာ, မုဟုတ္တိကာတိ ဧတာ ဓနက္ကီတာဒယော ဒသာတိ ဝီသတိ။ ဣတ္ထီသု ပန ဒွိန္နံ သာရက္ခသပရိဒဏ္ဍာနံ ဒသန္နဉ္စ ဓနက္ကီတာဒီနန္တိ ဒွါဒသန္နံ ဣတ္ထီနံ အညေ ပုရိသာ။ ဣဒံ အဂမနီယဋ္ဌာနံ နာမ။ သော ပနေသ မိစ္ဆာစာရော သီလာဒိဂုဏရဟိတေ အဂမနီယဋ္ဌာနေ အပ္ပသာဝဇ္ဇော။ သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နေ မဟာသာဝဇ္ဇော။ တဿ စတ္တာရော သမ္ဘာရာ အဂမနီယဝတ္ထု, တသ္မိံ သေဝနစိတ္တံ, သေဝနပ္ပယောဂေါ, မဂ္ဂေနမဂ္ဂပ္ပဋိပတ္တိ အဓိဝါသနန္တိ။ ဧကော ပယောဂေါ သာဟတ္ထိကော ဧဝ။

အဘိဇ္ဈာယတီတိ **အဘိဇ္ဈာ,** ပရဘဏ္ဍာဘိမုခီ ဟုတွာ တန္နိန္နတာယ ပဝတ္တတီတိ အတ္ထော။ သာ ''အဟော ဝတ ဣဒံ မမဿာ''တိ ဧဝံ ပရဘဏ္ဍာဘိဇ္ဈာယနလက္ခဏာ အဒိန္နာဒါနံ ဝိယ အပ္ပသာဝဇ္ဇာ မဟာသာဝဇ္ဇာ စ။ တဿာ ဒွေဝ သမ္ဘာရာ ပရဘဏ္ဍံ, အတ္တနော ပရိဏာမနဉ္စ။ ပရဘဏ္ဍဝတ္ထုကေ ဟိ လောဘေ ဥပ္ပန္နေပိ န တာဝ ကမ္မပထဘေဒော ဟောတိ, ယာဝ ''အဟော ဝတိဒံ မမဿာ''တိ အတ္တနော န ပရိဏာမေတိ။

ဟိတသုခံ ဗျာပါဒယတီတိ **ဗျာပါဒော။** သော ပရံ ဝိနာသာယ မနောပဒောသလက္ခဏော ဖရုသာဝါစာ ဝိယ အပ္ပသာဝဇ္ဇော မဟာသာဝဇ္ဇော စ။ တဿ ဒွေဝ သမ္ဘာရာ ပရသတ္တော စ, တဿ ဝိနာသစိန္တာ စ။ ပရသတ္တဝတ္ထုကေ ဟိ ကောဓေ ဥပ္ပန္နေပိ န တာဝ ကမ္မပထဘေဒော ဟောတိ, ယာဝ ''အဟော ဝတာယံ ဥစ္ဆိဇ္ဇေယျ ဝိနဿေယျာ''တိ တဿ ဝိနာသံ န စိန္တေတိ။

ယထာဘုစ္စဂဟဏာဘာဝေန မိစ္ဆာ ပဿတီတိ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။** သာ ''နတ္ထိ ဒိန္န''န္တိအာဒိနာ နယေန ဝိပရီတဒဿန လက္ခဏာ။ သမ္ဖပ္ပလာပေါ ဝိယ အပ္ပသာဝဇ္ဇာ မဟာသာဝဇ္ဇာ စ။ အပိစ အနိယတာ အပ္ပသာဝဇ္ဇာ, နိယတာ မဟာသာဝဇ္ဇာ။ တဿာ ဒွေဝ သမ္ဘာရာ ဝတ္ထုနော စ ဂဟိတာကာရဝိပရီတတာ, ယထာ စ တံ ဂဏှာတိ, တထာဘာဝေန တဿုပဋ္ဌာနန္တိ။

ဣမေသံ ပန ဒသန္နံ အကုသလကမ္မပထာနံ ဓမ္မတော ကောဋ္ဌာသတော အာရမ္မဏတော ဝေဒနာတော မူလတောတိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ **ဓမ္မတော**တိ ဧတေသု ဟိ ပဋိပာဋိယာ သတ္တ စေတနာဓမ္မာဝ ဟောန္တိ။ အဘိဇ္ဈာဒယော တယော စေတနာ သမ္ပယုတ္တာ။

ကောဋ္ဌာသတောတိ ပဋိပာဋိယာ သတ္တ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စာတိ ဣမေ အဋ္ဌ ကမ္မပထာ ဧဝ ဟောန္တိ, နော မူလာနိ။ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒါ ကမ္မပထာ စေဝ မူလာနိ စ။ အဘိဇ္ဈာ ဟိ မူလံ ပတွာ လောဘော အကုသလမူလံ ဟောတိ။ ဗျာပါဒော ဒေါသော အကုသလမူလံ ဟောတိ။

အာရမ္မဏတော တိ ဟဏာတိဟတော ဓိဝိတိန္ဒြိယာရမ္မဏတော သင်္ခာရာရမ္မဏော ဟောတိ။ အဒိန္နာဒါနံ သတ္တာရမ္မဏံ တ သင်္ခာရာရမ္မဏံ တ, မိစ္ဆာစာရော ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝသေန သင်္ခာရာရမ္မဏော။ "သတ္တာရမ္မဏော"တိပိ ဧကေ။ မုသာတအော သတ္တာရမ္မဏော တ သင်္ခာရာရမ္မဏော တ, တထာ ပိသုဏတစာ။ ဖရုသတစာ သတ္တာရမ္မဏာဝ။ သမ္ဖပ္ပလာပော ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဝသေန သတ္တာရမ္မဏော တ သင်္ခာရာရမ္မဏော တ။ တထာ အဘိဇ္ဈာ။ ဗ္ယာဟအော သတ္တာရမ္မဏောဝ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တေဘူမကဓမ္မဝသေန သင်္ခာရာရမ္မဏာ။

ဝေဒနာတောတိ ဟဏာတိဟတော ဒုက္ခဝေဒနော ဟောတိ။ ကိဉ္စာပိ ဟိ ရာဇာနော စောရံ ဒိသွာ ဟသမာနာပိ "ဂစ္ဆထ နံ ဃာတေထာ"တိ ဝဒန္တိ, သန္နိဋ္ဌာပကစေတနာ ပန ဒုက္ခသမ္ပယုတ္တာဝ ဟောတိ။ အဒိန္နာဒါနံ တိဝေဒနံ။ မိစ္ဆာစာရော သုခမဇ္ဈတ္တဝသေန ဒွိဝေဒနော။ သန္နိဋ္ဌာပကစိတ္တေ ပန မဇ္ဈတ္တဝေဒနော န ဟောတိ။ မုသာတအော တိဝေဒနော။ တထာ ပိသုဏတစာ။ ဖရုသတစာ ဒုက္ခဝေဒနာ။ သမ္ဖပ္ပလာပော တိဝေဒနော။ အဘိဇ္ဈာ သုခမဇ္ဈတ္တဝသေန ဒွိဝေဒနာ တထာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ ဗ္ယာပါဒော ဒုက္ခဝေဒနော။

မူလတောတိ ဟဏာတိဟတော ဒောသမောဟဝသေန ဒွိမူလကော ဟောတိ။ အဒိန္နာဒါနံ ဒောသမောဟဝသေန တ လောဘမောဟဝသေန တ။ မိစ္ဆာစာရော လောဘမောဟဝသေန။ မုသာတအော ဒောသမောဟဝသေန တ လောဘမောဟဝသေန တ တထာ ပိသုဏတစာ သမ္ဖပ္ပလာပော စ။ ဖရုသတစာ ဒောသမောဟဝသေန။ အဘိဇ္ဈာ မောဟဝသေန ဧကမူလာ။ တထာ ဗျာပါဒော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ လောဘမောဟဝသေန ဒွိမူလာတိ။

ကုသလကမ္မပထဒသကဝဏ္ဏနာ

ဟဏာတိဟတာ ဝေရမဏီအာဒီနိ သမာအနသမ္ပတ္တသမုစ္ဆေဒဝိရတိဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဓမ္မတော ပန ဧတေသုပိ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ စေတနာပိ ဝတ္တန္တိ ဝိရတိယောပိ။ အန္တေ တယော စေတနာသမ္ပယုတ္တာဝ။

ကောဋ္ဌာသတောတိ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ ကမ္မပထာ ဧဝ, နော မူလာနိ။ အန္တေ တယော ကမ္မပထာ စေဝ မူလာနိ စ။ အနဘိဇ္ဈာ ဟိ မူလံ ပတွာ အလောဘော ကုသလမူလံ ဟောတိ။ အဗျာပါဒော အဒောသော ကုသလမူလံ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမောဟော ကုသလမူလံ။

အာရမ္မဏတော တိ ဟဏာတိဟတာဒီနံ အာရမ္မဏာနေဝ ဧတေသံ အာရမ္မဏာနိ။ ဝီတိက္ကမိတဗ္ဗတောယေဝ ဟိ ဝေရမဏီ နာမ ဟောတိ။ ယထာ ပန နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော အရိယမဂ္ဂေါ ကိလေသေ ပဇဟတိ, ဧဝံ ဓိဝိတိန္ဒြိယာဒိအာရမ္မဏာပေတေ ကမ္မပထာ ဟဏာတိဟတာဒီနိ ဒုဿီလျာနိ ပဇဟန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝေဒနာတောတိ သဗ္ဗေ သုခဝေဒနာ ဟောန္တိ မဇ္ဈတ္တဝေဒနာ တ။ ကုသလံ ပတွာ ဟိ ဒုက္ခဝေဒနာ နာမ နတ္ထိ။

မူလတောတိ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန ဝိရမန္တဿ အလောဘအဒောသအမောဟဝသေန တိမူလာနိ ဟောန္တိ, ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေန ဝိရမန္တဿ ဒွိမူလာနိ။ အနဘိဇ္ဈာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန ဝိရမန္တဿ ဒွိမူလာ, ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေန ဧကမူလာ။ အလောဘော ပန အတ္တနာဝ အတ္တနော မူလံ န ဟောတိ။ အဗျာပါဒေပိ ဧသေဝ နယော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အလောဘအဒောသဝသေန ဒွိမူလာ ဧဝါတိ။

အရိယတာသဒသကဝဏ္ဏနာ

၃၄၈. အရိယတာသာတိ အရိယာ ဧဝ ဝသိံသု ဝသန္တိ ဝသိဿန္တိ ဧတေသူတိ အရိယတာသာ။ **ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနော**တိ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ ဝိပ္ပယုတ္တောဝ ဟုတွာ ခီဏာသဝေ အဝသိ ဝသတိ ဝသိဿတီတိ တသ္မာ အယံ ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနတာ, အရိယဿ တာသတ္တာ အရိယတာသောတိ ဝုတ္တော။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

ဧဝံ ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဆဋ္ဌင္ဂသမန္နာဂတော ဟောတီ တိ ဆဋ္ဌင္ဂုပေက္ခာယ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဆဋ္ဌင္ဂုပေက္ခာ နာမ ကေတိ? ဉာဏာဒယော။ ''ဉာဏ''န္တိ ဝုတ္တေ ကိရိယတော စတ္တာရိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တာနိ လဗ္ဘန္တိ။ ''သတတဝိဟာရော''တိ ဝုတ္တေ အဋ္ဌ မဟာစိတ္တာနိ။ ''ရဇ္ဇနဒုဿနံ နတ္ထိ''တိ ဝုတ္တေ ဒသ စိတ္တာနိ လဗ္ဘန္တိ။ သောမနဿံ အာသေဝနဝသေန လဗ္ဘတိ။

သတာရက္ခေန စေတသာ တိ ခီဏာသဝဿ ဟိ တီသု ဒွါရေသု သဗ္ဗကာလံ သတိ အာရက္ခကိစ္စံ သာဓေတိ ။ တေနေဝဿ ''စရတော စ တိဋ္ဌတော စ သုတ္တဿ စ ဇာဂရဿ စ သတတံ သမိတံ ဉာဏဒဿနံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတီ''တိ ဝုစ္စတိ။

ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာန န္တိ ဗဟူနံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။ ဧတ္ထ စ **သမဏာ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇုပဂတာ။ **ဗြာဟ္မဏာ** တိ ဘောဝါဒိနော။ **ပုထုပစ္စေကသစ္စာနီ** တိ ဗဟူနိ ပာဋေက္ကသစ္စာနိ, ဣဒမေဝ ဒဿနံ သစ္စံ, ဣဒမေဝ ဒဿနံ သစ္စန္တိ ဧဝံ ပာဋိယေက္ကံ ဂဟိတာနိ ဗဟူနိ သစ္စာနီတိ အတ္ထော။ **နုန္နာနီ** တိ နီဟတာနိ။ **ပဏုန္နာနီ** တိ သုဋ္ဌု နီဟတာနိ။ **စတ္တာနီ**တိ ဝိဿဋ္ဌာနိ။ **ဝန္တာနီ** တိ ဝမိတာနိ။ **မုတ္တာနီ** တိ ဆိန္နဗန္ဓနာနိ ကတာနိ။ **ပဟီနာနီ**တိ ပဇဟိတာနိ။ **ပဋိနိဿဋ္ဌာနီ**တိ ယထာ န ပုန စိတ္တံ အာရုဟန္တိ, ဧဝံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတာနိ။ သဗ္ဗာနေဝ တာနိ ဂဟိတဂ္ဂဟဏဿ ဝိဿဋ္ဌဘာဝဝေဝစနာနိ။

သမဝယသဋ္ဌေသနော တိ ဧတ္ထ **အဝယာ**တိ အနူနာ။ **သဋ္ဌာ** တိ ဝိဿဋ္ဌာ။ သမ္မာ အဝယာ သဋ္ဌာ ဧသနာ အဿာတိ **သမဝယသဋ္ဌေသနော။** သမ္မာ ဝိဿဋ္ဌသဗ္ဗေသနောတိ အတ္ထော။ **ရာဂါ စိတ္တံ ဝိမုတ္တ** န္တိအာဒီဟိ မဂ္ဂဿ ကိစ္စနိပ္ဖတ္တိ ကထိတာ။

ရာဂေါ မေ ပဟီနောတိအာဒီဟိ ပစ္စဝေက္ခဏာယ ဖလံ ကထိတံ။

အသေက္ခဓမ္မဒသကဝဏ္ဏနာ

အသေက္ခာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ တိအာဒယော သဗ္ဗေပိ ဖလသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ ဧဝ။ ဧတ္ထ စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာဉာဏန္တိ ဒွီသု ဌာနေသု ပညာဝ ကထိတာ။ **သမ္မာဝိမုတ္တီ** တိ ဣမိနာ ပဒေန ဝုတ္တာဝသေသာ။ ဖလသမာပတ္တိဓမ္မာ သင်္ဂဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

''ဣမေ ခေါ, အာဝုသော''တိအာဒိ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဆန္နံ ဒသကာနံ ဝသေန သမသဋ္ဌိ ပဉှေ ကထေန္တော ထေရော သာမဂ္ဂိရသံ ဒဿေသီတိ။

ဒသကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဉှသမောဓာနဝဏ္ဏနာ

၃၄၉. ဣစ္စ ပန ဌတွာ ပဉှာ သမောဓာနေတဗ္ဗာ။ ဣမသ္မိံ ဟိ သုတ္တေ ဧကကဝသေန ဒွေဝ ပဉှာ ကထိတာ။ ဒုကဝသေန သတ္တတိ။ တိကဝသေန အသီတိသတံ။ စတုက္ကဝသေန ဒွေဝသတာနိ။ ပဉ္စကဝသေန တိံသသတံ။ ဆက္ကဝသေန ဗာတ္တိံသသတံ။ သတ္တကဝသေန အဋ္ဌနဝုတိ။ အဋ္ဌကဝသေန အဋ္ဌာသီတိ။ နဝကဝသေန စတုပဏ္ဏာသ။ ဒသကဝသေန သမသဋ္ဌီတိ ဧဝံ သဟဿံ စုဒ္ဒသ ပဉှာ ကထိတာ။

ဣမဉှိ သုတ္တန္တံ ဌပေတွာ တေပိဋကေ ဗုဒ္ဓဝစနေ အညော သုတ္တန္တော ဧဝံ ဗဟုပဉှပဋိမဏ္ဍိတော နတ္ထိ။ ဘဂဝတ ဣမံ သုတ္တန္တံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သကလံ သုတွာ စိန္တေသိ – ''ဓမ္မသေနာပတိ သာရိပုတ္တော ဗုဒ္ဓဗလံ ဒီပေတွာ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သီဟနာဒံ နဒတိ။ သာဝကဘာသိတောတိ ဝုတ္တေ ဩကပ္ပနာ န ဟောတိ, ဇိနဘာသိတောတိ ဝုတ္တေ ဟောတိ, တသ္မာ ဇိနဘာသိတံ ကတွာ ဒေဝမနုဿာနံ ဩကပ္ပနံ ဣမသ္မိံ သုတ္တန္တေ ဥပ္ပာဒေဿာမီ''တိ။

တတော ဝုဋ္ဌာယ သာဓုကာရံ အဒာသိ။ တေန ဝုတ္တံ “အထ ခော ဘဂဝတာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ, သာဓု, သာဓု, သာရိပုတ္တ, သာဓု ခော တွံ သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခူနံ သင်္ဂီတိပရိယာယံ အဘာသီ”တိ။

တတ္ထ **သင်္ဂီတိပရိယာယ** န္တိ သာမဂ္ဂိယာ ကာရဏံ။ ကြဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – “သာဓု, ခော တွံ, သာရိပုတ္တ, မမ သဗ္ဗညုတညာဏေန သံသန္ဒိတွာ ဘိက္ခူနံ သာမဂ္ဂိရသံ အဘာသီ”တိ။ **သမနုညော သတ္ထာ အဟောသီ** တိ အနုမောဒနေန သမနုညော အဟောသိ။ တ္တကေန အယံ သုတ္တန္တော ဇိနဘာသိတော နာမ ဇာတော။ ဒေသနာပရိယောသာနေ ကြမံ သုတ္တန္တံ မနသိကရောန္တာ တေ ဘိက္ခူ အရဟတ္တံ ဟပုဏိံသူတိ။

သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ

သင်္ဂီတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁. ဒသုတ္တရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၀. ဧဝံ မေ သုတန္တိ ဒသုတ္တရသုတ္တံ။ တတ္ထာယံ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ – **အာဝုသော ဘိက္ခဝေ** တိ သာဝကာနံ အာလပနမေတံ။ ဗုဒ္ဓါ ဟိ ပရိသံ အာမန္တယမာနာ ‘ဘိက္ခဝေ’တိ ဝဒန္တိ။ သာဝကာ သတ္ထာရံ ဥစ္စဋ္ဌာနေ ဌပေဿာမာတိ သတ္ထု အာလပနေန အနာလပိတွာ အာဝုသောတိ အာလပန္တိ။ **တေ ဘိက္ခူ** တိ တေ ဓမ္မသေနာပတိံ ပရိဝါရေတွာ နိသိန္နာ ဘိက္ခူ။ ကေ ပန တေ ဘိက္ခူတိ? အနိဗဒ္ဓတသာ ဒိသာဂမနီယာ ဘိက္ခူ။ ဗုဒ္ဓကာလေ ဒွေ ဝါရေ ဘိက္ခူ သန္နိပတန္တိ – ဥပကဋ္ဌဝဿူပနာယိကကာလေ စ ပဝါရဏကာလေ စ။ ဥပကဋ္ဌဝဿူပနာယိကာယ ဒသပိ ဝီသတိပိ တိံသမ္ပိ စတ္တာလီသမ္ပိ ပညာသမ္ပိ ဘိက္ခူ ဝဂ္ဂ ဝဂ္ဂ ကမ္မဋ္ဌာနတ္ထာယ အာဂစ္ဆန္တိ။ ဘဂဝါ တေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိတွာ ကသ္မာ, ဘိက္ခဝေ, ဥပကဋ္ဌာယ ဝဿူပနာယိကာယ ဝိစရထာတိ ပုစ္ဆတိ။ အထ တေ “ဘဂဝါ ကမ္မဋ္ဌာနတ္ထံ အာဂတမှ, ကမ္မဋ္ဌာနံ နော ဒေထာ”တိ ယာစန္တိ။

သတ္ထာ တေသံ စရိယဝသေန ရာဂစရိတဿ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ ဒေတိ။ ဒောသစရိတဿ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာနံ, မောဟစရိတဿ ဥဒ္ဒေသော ပရိပုစ္ဆာ – ‘ကာလေန ဓမ္မဿဝနံ, ကာလေန ဓမ္မသာကစ္ဆာ, ဣဒံ တုယှံ သပ္ပာယ’န္တိ အာစိက္ခတိ။ ဝိတက္ကစရိတဿ အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ ဒေတိ။ သဒ္ဓာစရိတဿ ပသာဒနီယသုတ္တန္တေ ဗုဒ္ဓသုဗောဓိံ ဓမ္မသုဓမ္မတံ သင်္ဃသုပ္ပဋိပတ္တိဉ္စ ပကာသေတိ။ ဉာဏစရိတဿ အနိစ္စတာဒိပဋိသံယုတ္တေ ဂမ္ဘီရေ သုတ္တန္တေ ကထေတိ။ တေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ သစေ သပ္ပာယံ ဟောတိ, တတ္ထေဝ ဝသန္တိ။ နော စေ ဟောတိ, သပ္ပာယံ သေနာသနံ ပုစ္ဆိတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ တေ တတ္ထ ဝသန္တာ တေမာသိကံ ပဋိပဒံ ဂဟေတွာ ဃဋေန္တာ ဝါယမန္တာ သောတာပန္နာပိ ဟောန္တိ သကဒါဂါမိနောပိ အနာဂါမိနောပိ အရဟန္တောပိ။

တတော ဝုတ္ထဝဿာ ပဝါရေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တွာ “ဘဂဝါ အဟံ တုမှာကံ သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တော။ပေ.။ အဟံ အဂ္ဂဖလံ အရဟတ္တ”န္တိ ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ အာရောစေန္တိ။ တတ္ထ ဣမေ ဘိက္ခူ ဥပကဋ္ဌာယ ဝဿူပနာယိကာယ အာဂတာ။ ဧဝံ အာဂန္တွာ ဂစ္ဆန္တေ ပန ဘိက္ခူ ဘဂဝါ အဂ္ဂသာဝကာနံ သန္တိကံ ပေသေတိ, ယထာဟ “အပလောကေထ ပန, ဘိက္ခဝေ, သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေ”တိ။ ဘိက္ခူ စ ဝဒန္တိ “ကိံ နု ခော မယံ, ဘန္တေ, အပလောကေမ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေ”တိ (သံ. နိ. ၃.၂)။ အထ နေ ဘဂဝါ တေသံ ဒဿနေ ဥယျောဇေသိ။ “သေဝထ, ဘိက္ခဝေ, သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေ; ဘဇထ, ဘိက္ခဝေ, သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေ။ ပဏ္ဍိတာ ဘိက္ခူ အနုဂ္ဂါဟကာ သဗြဟ္မစာရီနံ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဇနေတာ ဧဝံ သာရိပုတ္တော။ သေယျထာပိ ဇာတဿ အာပါဒေတာ ဧဝံ မောဂ္ဂလ္လာနော။ သာရိပုတ္တော, ဘိက္ခဝေ, သောတာပတ္တိဖလေ ဝိနေတိ, မောဂ္ဂလ္လာနော ဥတ္တမတ္ထေ”တိ (မ. နိ. ၃.၃၇၁)။

တဒါပိ ဘဂဝါ ဣမေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ တေသံ ဘိက္ခူနံ အာသယံ ဥပပရိက္ခန္တော “ဣမေ ဘိက္ခူ သာဝကဝိနေယျာ”တိ အဒ္ဒသ။ **သာဝကဝိနေယျာ** နာမ ယေ ဗုဒ္ဓါနမ္ပိ ဓမ္မဒေသနာယ ဗုဇ္ဈန္တိ သာဝကာနမ္ပိ။ **ဗုဒ္ဓဝိနေယျာ** ပန သာဝကာ ဗောဓေတုံ န သက္ကောန္တိ။ သာဝကဝိနေယျဘာဝံ ပန ဧတေသံ ဉတွာ ကတရဿ ဘိက္ခုနော ဒေသနာယ ဗုဇ္ဈိဿန္တီတိ ဩလောကေန္တော သာရိပုတ္တဿာတိ ဒိသွာ ထေရဿ သန္တိကံ ပေသေသိ။ ထေရော တေ ဘိက္ခူ ပုစ္ဆိ “သတ္ထု သန္တိကံ ဂတတ္ထ အာဝုသော”တိ။ “အာမ, ဂတမှ သတ္ထာရာ ပန အမှေ တုမှာကံ သန္တိကံ ပေသိတာ”တိ။ တတော ထေရော “ဣမေ ဘိက္ခူ မယှံ ဒေသနာယ ဗုဇ္ဈိဿန္တိ, ကီဒိသီ နု ခော တေသံ ဒေသနာ ဝဋ္ဋတီ”တိ စိန္တေန္တော “ဣမေ ဘိက္ခူ သမဂ္ဂါရာမာ, သာမဂ္ဂိရသဿ ဒီပိကာ နေသံ ဒေသနာ ဝဋ္ဋတီ”တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ တထာရူပံ ဒေသနံ ဒေသေတုကာမော **ဒသုတ္တရံ ပဝက္ခာမီ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဒသဓာ မာတိကံ ဌပေတွာ ဝိဘတ္တောတိ ဒသုတ္တရော, ဧကကတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဒသကာ ဂတောတိပိ ဒသုတ္တရော, ဧကေကသ္မိံ ပဇ္ဇေ ဒသ ဒသ ပဉှာ ဝိသေသိတာတိပိ ဒသုတ္တရော, တံ **ဒသုတ္တရံ။ ပဝက္ခာမီ** တိ ကထေဿာမိ။ **ဓမ္မ**န္တိ သုတ္တံ။ **နိဗ္ဗာနပတ္တိယာ** တိ နိဗ္ဗာနပဋိလာဘတ္ထာယ။ **ဒုက္ခဿန္တကိရိယာယာ** တိ သကလဿ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ ပရိယန္တကရဏတ္ထံ။ **သဗ္ဗဂန္ထပ္ပမောစန**န္တိ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထာဒီနံ သဗ္ဗဂန္ထာနံ ပမောစနံ။

ဣတိ ထေရော ဒေသနံ ဥဋ္ဌံ ကရောန္တော ဘိက္ခူနံ တတ္ထ ပေမံ ဇနေန္တော ဝေမေတံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ ဓာရေတဗ္ဗံ တစေတဗ္ဗံ မညိဿန္တီတိ စတူဟိ ပဒေဟိ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ, “ကောယနော အယံ, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂကေ”တိအာဒိနာ နယေန တေသံ တေသံ သုတ္တာနံ ဘဂဝတ ဝိယ။

ကေဓမ္မဝဏ္ဏနာ

၃၅၁. (က) တတ္ထ **ဗဟုကာရော**တိ ဗဟူပကာရော။

(ခ) **ဘာဝေတဗ္ဗော** တိ ဝဍ္ဎေတဗ္ဗော။

(ဂ) **ပရိညေယျော** တိ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနိတဗ္ဗော။

(ဃ) **ပဟာတဗ္ဗော** တိ ပဟာနာနုပဿနာယ ပဇဟိတဗ္ဗော။

(င) **ဟာနဘာဂိယော**တိ အပဟာယကမိပရိဟာနာယ သံဝတ္တနကော။

(စ) **ဝိသေသဘာဂိယော**တိ ဝိသေသကမိဝိသေသာယ သံဝတ္တနကော။

(ဆ) **ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈော** တိ ဒုပ္ပစ္စက္ခကရော။

(ဇ) **ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗော** တိ နိပ္ဖာဒေတဗ္ဗော။

(ဈ) **အဘိညေယျော** တိ ဉာတပရိညာယ အဘိဇာနိတဗ္ဗော။

(ည) **သစ္ဆိကာတဗ္ဗော** တိ ပစ္စက္ခံ ကာတဗ္ဗော။

ဇဝံ သဗ္ဗတ္ထ မာတိကာသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယထာ နာမ ဒက္ခော ဝေဠုကာရော သမ္ပုဏ္ဏဘူတံ ဝေဠုံ ဆေတွာ နိဂ္ဂဏ္ဌိံ ကတွာ ဒသဓာ ခဏ္ဍေ ကတွာ ဧကမေကံ ခဏ္ဍံ ဟီရံ ဟီရံ ကရောန္တော ဖာလေတိ, ဧဝမေဝ တေသံ ဘိက္ခူနံ သဟာယံ ဒေသနံ ဥပပရိက္ခိတွာ ဒသဓာ မာတိကံ ဌပေတွာ ဧကေကကောဋ္ဌာသေ ဧကေကပဒံ ဝိဘဇန္တော “ကတမော ဧကော ဓမ္မော ဗဟုကာရော, အပ္ပမာဒော ကုသလေသု ဓမ္မေသူတိ”တိအာဒိနာ နယေန ဒေသနံ ဝိတ္ထာရေတုံ အာရဒ္ဓော။

တတ္ထ **အပ္ပမာဒော ကုသလေသု ဓမ္မေသူ** တိ သဗ္ဗတ္ထကံ ဥပကာရကံ အပ္ပမာဒံ ကထေသိ။ အယဉှိ အပ္ပမာဒော နာမ သီလပူရဏေ, ဣန္ဒြိယသံဝရေ, ဘောဇနေ မတ္တညုတာယ, ဇာဂရိယာနုယောဂေ, သတ္တသု သဒ္ဓမ္မေသု, ဝိပဿနာဂဗ္ဘံ ဂဏှာပနေ, အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါသု, သီလက္ခန္ဓာဒိပဉ္စဓမ္မက္ခန္ဓေသု, ဌာနာဌာနေသု, မဟာဝိဟာရသမာပတ္တိယံ, အရိယသစ္စေသု, သတိပဋ္ဌာနာဒီသု, ဗောဓိပက္ခိယေသု, ဝိပဿနာဉာဏာဒီသု အဋ္ဌသု ဝိဇ္ဇာသူတိ သဗ္ဗေသု အနဝဇ္ဇေသု ကုသလေသု ဓမ္မေသု ဗဟူပကာရော။

တေနေဝ နံ ဘဂဝတ “ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ အပဒါ ဝါ။ပေ.။ တထာဂတော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေတေ အပ္ပမာဒမူလကာ အပ္ပမာဒသမောသရဏာ, အပ္ပမာဒော တေသံ ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ”တိအာဒိနာ (သံ. နိ. ၅.၁၃၉) နယေန ဟတ္ထိပဒါဒီဟိ ဩပမ္မေဟိ ဩပမေန္တော **သံယုတ္တနိကာယေ အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေ** နာနပ္ပကာရံ ထောမေတိ။ တံ သဗ္ဗံ ဧကပဒေနေဝ သင်္ဂဟေတွာ ထေရော အပ္ပမာဒော ကုသလေသု ဓမ္မေသူတိ အာဟ။ **ဓမ္မပဒေ** အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေနာပိဿ ဗဟူပကာရတာ ဒီပေတဗ္ဗာ။ အသောကဝတ္ထုနာပိ ဒီပေတဗ္ဗာ –

(က) အသောကရာဇာ ဟိ နိဂြောဓသာမဏေရဿ "အပ္ပမာဒေါ အမတပဒ"န္တိ ကထံ သုတွာ ဧဝ "တိဋ္ဌ, တာတ, မယှံ တယာ တေပိဋ္ဌကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ကထိတ"န္တိ သာမဏေရေ ပသီဒိတွာ စတုရာသီတိဝိဟာရသဟဿာနိ ကာရေသိ။ ဣတိ ထာမသမ္ပန္နေန ဘိက္ခုနာ အပ္ပမာဒဿ ဗဟူပကာရတာ တီဟိ ပိဋ္ဌကေဟိ ဒီပေတွာ ကထေတဗ္ဗာ။ ယံကိဉ္စိ သုတ္တံ တ ကထံ တ အပ္ပမာဒဒီပနတ္ထံ အာဟရန္တော "အဋ္ဌာနေ ဌတွာ အာဟရသိ, အတိတ္ထေန ပက္ခန္ဒော"တိ န ဝတ္တဗ္ဗော။ ဓမ္မကထိကဿေဝေတ္ထ ထာမော စ ဗလဉ္စ ပမာဏံ။

(ခ) **ကာယဂတာသတီ**တိ အာနာပာနံ စတုဣရိယာပထော သတိသမ္ပဇညံ ဒွတ္တိံသာကာရော စတုဓာတုဝဝတ္ထာနံ ဒသ အသုဘာ နဝ သိဝထိကာ စုဏ္ဏိကမနသိကာရော ကေသာဒီသု စတ္တာရိ ရူပဇ္ဈာနာနီတိ ဧတ္ထ ဥပ္ပန္နသတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ **သာတတသဟဂတာ**တိ ဌပေတွာ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ အညတ္ထ သာတတသဟဂတာ ဟောတိ သုခသမ္ပယုတ္တာ, တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

(ဂ) **သာသတေ ဥပဟအနိယော**တိ အာသတနဋ္ဌေဝ ဥပဟအနာနဋ္ဌ ပစ္စယဘူတော။ ဣတိ တေဘူမကဓမ္မမေဝ နိယမေတိ။

(ဃ) **အသ္မိမာနော** တိ ရူပာဒီသု အသ္မီတိ မာနော။

(င) **အယောနိသော မနသိကာရော**တိ အနိစ္စေ နိစ္စန္တိအာဒိနာ နယေန ပဝတ္တော ဥပ္ပထမနသိကာရော။

(စ) ဝိပရိယာယေန **ယောနိသော မနသိကာရော** ဝေဒိတဗ္ဗော။

(ဆ) **အာနန္တရိကော စေတောသမာဓီ**တိ အညတ္ထ မဂ္ဂာနန္တရံ ဖလံ အာနန္တရိကော စေတောသမာဓိ နာမ ။ ဣဓ ပန ဝိပဿနာနန္တရော မဂ္ဂေ ဝိပဿနာယ တ အနန္တရတ္တာ အတ္တနော တ အနန္တရံ ဖလဒာယကတ္တာ အာနန္တရိကော စေတောသမာဓီတိ အဓိပ္ပေတော။

(ဇ) **အကုပ္ပံ ဉာဏ** န္တိ အညတ္ထ ဖလပညာ အကုပ္ပဉာဏံ နာမ။ ဣဓ ပစ္စဝေက္ခဏပညာ အဓိပ္ပေတာ။

(ဈ) **အာဟာရဋ္ဌိတိကာ** တိ ပစ္စယဋ္ဌိတိကာ။ **အယံ ဧကော ဓမ္မော** တိ ယေန ပစ္စယေန တိဋ္ဌန္တိ, အယံ ဧကော ဓမ္မော ဉာတပရိညာယ အဘိညေယျော။

(ဉ) **အကုပ္ပာ စေတောဝိမုတ္တီ** တိ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိ။

ဣမသ္မိံ တရေ အဘိညာယ ဉာတပရိညာ ကထိတာ။ ပရိညာယ တီရဏပရိညာ။ ပဟာတဗ္ဗသစ္ဆိကာတဗ္ဗေဟိ ပဟာနပရိညာ။ **ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈော** တိ ဧတ္ထ ပန မဂ္ဂေ ကထိတော။ **သစ္ဆိကာတဗ္ဗော** တိ ဖလံ ကထိတံ, မဂ္ဂေ ကေသ္မိံ ယေဝ ပဒေ လဗ္ဘတိ။ ဖလံ ပန အနေကေသုပိ လဗ္ဘတိယေဝ။

ဘူတာတိ သဘာဝတော ဝိဇ္ဇမာနာ။ **တစ္ဆာ** တိ ယာထာတ။ **တထာ**တိ ယထာ ဝုတ္တာ တထာသဘာတ။ **အဝိတထာ** တိ ယထာ ဝုတ္တာ န တထာ န ဟောန္တိ။ **အနညထာ**တိ ဝုတ္တပ္ပကာရတော န အညထာ။ **သမ္မာ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ**တိ တထာဂတေန ဗောဓိပလ္လင်္ကေ နိသီဒိတွာ ဟေတုနာ ကာရဏေန သယမေဝ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ ဉာတာ ဝိဒိတာ သစ္ဆိကတာ။ ဣမိနာ ထေရော "ဣမေ ဓမ္မာ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ, အဟံ ပန တုမှာကံ ရညော လေခတစကသဒိသော"တိ ဖိနသုတ္တံ ဒဿေန္တော ဩကပ္ပနံ ဇနေသိ။

ကေဓမ္မဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒွေဓမ္မဝဏ္ဏနာ

၃၅၂. (က) ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ တိ ဣမေ ဒွေ သတိသမ္ပဇညာ ဓမ္မာ သီလပူရဏာဒီသု အပ္ပမာဒေ ဝိယ သဗ္ဗတ္ထ ဥပကာရကာ ဟိတာဝဟာ။

(ခ) **သမထော စ ဝိပဿနာ စာ** တိ ဣမေ ဒွေ သင်္ဂီတိသုတ္တေ လောကိယလောကုတ္တရာ ကထိတာ။ ဣမသ္မိံ ဒသုတ္တရသုတ္တေ ပုဗ္ဗဘာဂေ ကထိတာ။

(ဆ) **သတ္တာနံ သံကိလေသာယ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ** တိ အယောနိသော မနသိကာရော ဟေတု စေဝ ပစ္စယော စ သတ္တာနံ သံကိလေသာယ, ယောနိသော မနသိကာရော ဝိသုဒ္ဓိယာ။ တထာ ဒောဝစဿတာ ပာပမိတ္တတာ သံကိလေသာယ; သောဝစဿတာ ကလျာဏမိတ္တတာ ဝိသုဒ္ဓိယာ။ တထာ တီဏိ အကုသလမူလာနိ; တီဏိ ကုသလမူလာနိ။ စတ္တာရော ယောဂ စတ္တာရော ဝိသံယောဂါ။ ပဉ္စ စေတောခိလာ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ ဆ အကရတာ ဆ ကရတာ။ သတ္တ အသဒ္ဓမ္မာ သတ္တ သဒ္ဓမ္မာ။ အဋ္ဌ ကုသီတဝတ္ထူနိ အဋ္ဌ အာရမ္ဘဝတ္ထူနိ။ နဝ အာဃာတဝတ္ထူနိ နဝ အာဃာတပ္ပဋိဝိနယာ။ ဒသ အကုသလကမ္မပထာ ဒသ ကုသလကမ္မပထာတိ ဧဝံ ပဘေဒါ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

(ဈ) **သင်္ခတာ ဓာတူ** တိ ပစ္စယေဟိ ကတာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ။ အသင်္ခတာ ဓာတူတိ ပစ္စယေဟိ အကတံ နိဗ္ဗာနံ။

(ဉ) **ဝိဇ္ဇာ စ ဝိမုတ္တိ စာ**တိ ဧတ္ထ **ဝိဇ္ဇာ**တိ တိဿော ဝိဇ္ဇာ။ **ဝိမုတ္တီ** တိ အရဟတ္တဖလံ။

ဣမသ္မိံ တာဝ ဒွိကေ အဘိညာဒီနိ ဧကေကသဒိသာနေဝ, ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗပဒေ ပန မဂ္ဂေ ကထိတော, သစ္ဆိကာတဗ္ဗပဒေ ဖလံ။

ဒွေဓမ္မဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တယောဓမ္မဝဏ္ဏနာ

၃၅၃. (ဆ) ကာမာနမေတံ နိဿရဏံ ယဒိဒံ နေက္ခမ္မ န္တိ ဧတ္ထ **နေက္ခမ္မ** န္တိ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ အဓိပ္ပေတော။ သော ဟိ သဗ္ဗသော ကာမာနံ နိဿရဏံ။ **ရူပါနံ နိဿရဏံ ယဒိဒံ အာရုပ္ပ** န္တိ ဧတ္ထ အာရုပ္ပေပိ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ။ ပုန ဥပ္ပတ္တိနိဝါရဏတော သဗ္ဗသော ရူပါနံ နိဿရဏံ နာမ။ **နိရောဓော တဿ နိဿရဏ** န္တိ ဣဓ အရဟတ္တဖလံ နိရောဓောတိ အဓိပ္ပေတံ။ အရဟတ္တဖလေန ဟိ နိဗ္ဗာနေ ဒိဋ္ဌေ ပုန အာယတိံ သဗ္ဗသင်္ခါရာ န ဟောန္တီတိ အရဟတ္တံ သင်္ခတနိရောဓဿ ပစ္စယတ္တာ နိရောဓောတိ ဝုတ္တံ။

(ဇ) **အတီတံသေ ဉာဏ**န္တိ အတီတံသာရမ္မဏံ ဉာဏံ ဣတရေသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဣမသ္မိမ္ပိ တာဝ အဘိညာဒယော ဧကေကသဒိသာဝ။ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈပဒေ ပန မဂ္ဂေ ကထိတော, သစ္ဆိကာတဗ္ဗေ ဖလံ။

တယောဓမ္မဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စတ္တာရောဓမ္မဝဏ္ဏနာ

၃၅၄. (က) စတ္တာရိ စက္ကာနီ တိ ဧတ္ထ **စက္ကံ** နာမ အရစက္ကံ, ရတနစက္ကံ, ဓမ္မစက္ကံ, ဣရိယာပထစက္ကံ, သမ္ပတ္တိစက္ကန္တိ ပဉ္စဝိဓံ။ တတ္ထ "ယံ ပနိဒံ သမ္မ, ရထကာရ, စက္ကံ ဆဟိ မာသေဟိ နိဋ္ဌိတံ, ဆာရတ္တူနေဟီ"တိ (အ. နိ. ၃.၁၅) ဣဒံ အရစက္ကံ။ "ပိတရာ ပဝတ္တိတံ စက္ကံ အနုပ္ပဝတ္တေတီ"တိ (အ. နိ. ၅.၁၃၂) ဣဒံ ရတနစက္ကံ။ "ပဝတ္တိတံ စက္က"န္တိ (မ. နိ. ၂.၃၉၉) ဣဒံ ဓမ္မစက္ကံ။ "စတုစက္ကံ နဝဒွါရ"န္တိ (သံ. နိ. ၁.၂၉) ဣဒံ ဣရိယာပထစက္ကံ။ "စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, စက္ကာနိ, ယေဟိ သမန္နာဂတာနံ ဒေဝမနုဿာနံ စတုစက္ကံ ပဝတ္တတီ"တိ (အ. နိ. ၄.၃၁) ဣဒံ သမ္ပတ္တိစက္ကံ။ ဣဓာပိ ဧတဒေဝ အဓိပ္ပေတံ။

ပတိရူပဒေသတသောတိ ယတ္ထ စတဿော ပရိသာ သန္ဒိဿန္တိ, ဧဝရူပေ အနုစ္ဆဝိကေ ဒေသေ တသော။ **သပ္ပုရိသူပနိဿယောတိ** ဗုဒ္ဓာဒီနံ သပ္ပုရိသာနံ အဝဿယနံ သေဝနံ ဘဇနံ။ **အတ္တသမ္မာပဏိဓီတိ** အတ္တနော သမ္မာ ဌပနံ, သစေ ပန ပုဗ္ဗေ အဿဒ္ဓာဒီဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ, တာနိ ပဟာယ သဒ္ဓာဒီသု ပတိဋ္ဌာပနံ။ **ပုဗ္ဗေ စ ကတပုညတာတိ** ပုဗ္ဗေ ဥပစိတကုသလတာ။ ဣဒမေဝေတ္ထ ပမာဏံ။ ယေန ဟိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန ကုသလံ ကတံ ဟောတိ, တဒေဝ ကုသလံ တံ ပုရိသံ ပတိရူပဒေသေ ဥပနေတိ, သပ္ပုရိသေ ဘဇာပေသိ ။ သော ဧဝ စ ပုဂ္ဂလော အတ္တာနံ သမ္မာ ဌပေတိ။ စတူသု အာဟာရေသု ပဌမော လောကိယော၀။ သေသာ ပန တယော သင်္ဂီတိသုတ္တေ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာ ကထိတာ။ ဣဓ ပုဗ္ဗဘာဂေ လောကိယာ။

(၈) **ကာမယောဂဝိသံယောဂ**ဒယော အနာကမိမဂ္ဂါဒိဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

(၁၀) **ဟာနဘာဂိယာ**ဒီသု ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘီ ကာမသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ သမုဒာစရန္တိ **ဟာနဘာဂိယော** သမာဓိ။ တဒနုဓမ္မတာ သတိ သန္တိဋ္ဌတိ **ဌိတိဘာဂိယော** သမာဓိ။ ဝိတက္ကသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ သမုဒာစရန္တိ **ဝိသေသဘာဂိယော** သမာဓိ။ နိဗ္ဗိဒါသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ သမုဒာစရန္တိ ဝိရာဂူပသဉှိတော **နိဗ္ဗေဓဘာဂိယော** သမာဓီတိ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗသမာပတ္တိယော ဝိတ္ထာရေတ္ဝာ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ပနဿ ဝိနိစ္ဆယကထာ ကထိတာဝ။

ဣမသ္မိံ ပိ တရေ အဘိညာဒီနိ ဧကကသဒိသာနေဝ။ အဘိညာပဒေ ပနေတ္ထ မဂ္ဂေ ကထိတော။ သစ္ဆိကာတဗ္ဗပဒေ ဖလံ။

စတ္တာရောဓမ္မဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဉ္စဓမ္မဝဏ္ဏနာ

၃၅၅. (၁) ပီတိဖရဏတာဒီသု ပီတိံ ဖရမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဒွီသု ဈာနေသု ပညာ **ပီတိဖရဏတာ** နာမ။ သုခံ ဖရမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ တီသု ဈာနေသု ပညာ **သုခဖရဏတာ** နာမ။ ပရေသံ စေတော ဖရမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ စေတောပရိယပညာ **စေတောဖရဏတာ** နာမ။ အာလောကဖရဏေ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဒိဗ္ဗစက္ခုပညာ **အာလောကဖရဏတာ** နာမ။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ **ပစ္စဝေက္ခဏနိမိတ္တံ** နာမ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ''ဒွီသု ဈာနေသု ပညာ ပီတိဖရဏတာ, တီသု ဈာနေသု ပညာ သုခဖရဏတာ။ ပရစိတ္တေ ပညာ စေတောဖရဏတာ, ဒိဗ္ဗစက္ခု အာလောကဖရဏတာ။ တမှာ တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌိတဿ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ ပစ္စဝေက္ခဏနိမိတ္တ''န္တိ (ဝိဘ. ၈၀၄)။

တတ္ထ ပီတိဖရဏတာ သုခဖရဏတာ ဒွေ ပါဒာ ဝိယ။ စေတောဖရဏတာ အာလောကဖရဏတာ ဒွေ ဟတ္ထာ ဝိယ။ အဘိညာပါဒကဇ္ဈာနံ မဇ္ဈိမကာယော ဝိယ ။ ပစ္စဝေက္ခဏနိမိတ္တံ သီသံ ဝိယ။ ဣတိ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ပဉ္စင်္ဂိကံ သမ္မာသမာဓိံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသမ္ပန္နံ ပုရိသံ ကတွာ ဒဿေသိ။

(၉) **အယံ သမာဓိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခော စေ တ** တိအာဒီသု အရဟတ္တဖလသမာဓိ အဓိပ္ပေတော။ သော ဟိ အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေ သုခတ္တာ **ပစ္စုပ္ပန္နသုခော။** ပုရိမော ပုရိမော ပစ္ဆိမဿ ပစ္ဆိမဿ သမာဓိသုခဿ ပစ္စယတ္တာ အာယတိံ **သုခဝိပါကော။**

ကိလေသေဟိ အာရကတ္တာ **အရိယော။** ကာမာမိသဝဋ္ဋာမိသလောကာမိသာနံ အဘာဝါ **နိရာမိသော။** ဗုဒ္ဓာဒီဟိ မဟာပုရိသေဟိ သေဝိတတ္တာ **အကာပုရိသသေဝိတော။** အင်္ဂသန္တတာယ အာရမ္မဏသန္တတာယ သဗ္ဗကိလေသဒရထသန္တတာယ စ **သန္တော။** အတပ္ပနီယဋ္ဌေန **ပဏီတော။** ကိလေသပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ လဒ္ဓတ္တာ ကိလေသပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဘာဝံ ဝာ လဒ္ဓတ္တာ **ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓော။** ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓီတိ ဟိ ဣဒံ အတ္ထတော ဧကံ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓကိလေသေန ဝါ အရဟတာ လဒ္ဓတ္တာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓော။ ဧကောဒိဘာဝေန အဓိဂတတ္တာ ဧကောဒိဘာဝမေဝ ဝါ အဓိဂတတ္တာ **ဧကောဒိဘာဝာဓိဂတော။** အပ္ပဂုဏသာသဝသမာဓိ ဝိယ သသင်္ခါရေန သပ္ပယောဂေန စိတ္တေန ပစ္စနီကဓမ္မေ နိဂ္ဂယှ ကိလေသေ ဝါရေတွာ အနဓိဂတတ္တာ **နသသင်္ခါရနိဂ္ဂယှဝါရိတဂတော။** တဉ္စ သမာဓိံ သမာ

ပဇ္ဇန္တော တတော တ ဝုဋ္ဌဟန္တော သတိဝေပုလ္လပတ္တတ္တာ။ **သတောဝ သမာပဇ္ဇတိ သတော ဝုဋ္ဌဟတိ။** ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလဝသေန တ သတော သမာပဇ္ဇတိ သတော ဝုဋ္ဌဟတိ။ တသ္မာ ယဒေတ္ထ "အယံ သမာဓိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခော စေဝ အာယတိဥ္စ သုခဝိပါကော"တိ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခမာနဿ ပစ္စတ္တံယေဝ အပရပ္ပစ္စယံ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တံ ဧကမင်္ဂ။ ဧသ နယော သေသေသုပိ။ ဧဝမိမေဟိ ပဉ္စဟိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏေဟိ အယံ သမာဓိ "ပဉ္စဉာဏိကော သမ္မာသမာဓီ"တိ ဝုတ္တော။

ဣမသ္မိံ တရေ ဝိသေသဘာဂိယပဒေ မဂ္ဂေ ကထိတော။ သစ္စိကာတဗ္ဗပဒေ ဖလံ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

ဆဓမ္မဝဏ္ဏနာ

၃၅၆. ဆက္ကေသု သဗ္ဗံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈပဒေ ပနေတ္ထ မဂ္ဂေ ကထိတော။ သေသံ ပုရိမသဒိသံ။

သတ္တဓမ္မဝဏ္ဏနာ

၃၅၇. (ဃ) သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌာ ဟောန္တီတိ ဟေတုနာ နယေန ဝိပဿနာဉာဏေန သုဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ **ကာမာ**တိ ဝတ္ထုကာမာ စ ကိလေသကာမာ စ, ဒွေပိ သပရိဠာဟဋ္ဌေန အင်္ဂါရကာသု ဝိယ သုဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ **ဝိဝေကနိန္န**န္တိ နိဗ္ဗာနနိန္နံ။ **ဟောဏံ ပဗ္ဘာရ**န္တိ နိန္နဿေဝတံ ဝေဝစနံ။ **ဗျန္တီဘူတ**န္တိ နိယတိဘူတံ။ နိတ္တဏှဟန္တိ အတ္ထော။ ကုတော? သဗ္ဗသော အာသဝဋ္ဌာနိယေဟိ ဓမ္မေဟိ တေဘူမကဓမ္မေဟီတိ အတ္ထော။ ဣဓ ဘာဝေတဗ္ဗပဒေ မဂ္ဂေ ကထိတော။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

အဋ္ဌဓမ္မဝဏ္ဏနာ

၃၅၈. (က) အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယာတိ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟဿ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ အာဒိဘူတာယ ပုဗ္ဗဘာဂေ တရုဏဝိပဿနာပညာယ ။ အဋ္ဌကထာသု တ မဂ္ဂဿ အာဒိဘူတာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိပညာယ။ **တိဗ္ဗ**န္တိ ဗဟလံ။ **ဟိရောတ္တပ္ပ**န္တိ ဟိရီ စ ဩတ္တပ္ပဥ္စ။ **ပေမ**န္တိ ဂေဟဿိတပေမံ။ **ဂါရဝ**န္တိ ဂရုစိတ္တဘာဝေါ။ ဂရုဘာဝနီယဥှိ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတော ကိလေသာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ ဩတ္တာနုသာသနိံ လဘတိ။ တသ္မာ တံ နိဿာယ ဝိဟာရော ပညာပဋိလာဘဿ ပစ္စယော ဟောတိ။

(ဆ) အက္ခဏေသု ယသ္မာ ပေတာ အသုရာနံ အာတပဟနံ ဂစ္ဆန္တိ, ဝိတပဟနံ ဂစ္ဆန္တိ, တသ္မာ ပေတ္တိဝိသယေ နေဝ အသုရကာယော ဂဟိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(ဇ) **အပ္ပိစ္ဆဿာ**တိ ဧတ္ထ ပစ္စယအပ္ပိစ္ဆော, အဓိဂမအပ္ပိစ္ဆော, ပရိယတ္တိအပ္ပိစ္ဆော, ဓုတင်္ဂအပ္ပိစ္ဆောတိ စတ္တာရော အပ္ပိစ္ဆာ။ တတ္ထ ပစ္စယအပ္ပိစ္ဆော ဗဟုံ ဒေန္တေ အပ္ပံ ဂဏှာတိ, အပ္ပံ ဒေန္တေ အပ္ပတရံ ဂဏှာတိ, န တ ဂဏှာတိ, န အနဝသေသဂါဟီ ဟောတိ။ အဓိဂမအပ္ပိစ္ဆော မဇ္ဈန္တိကတ္ထေရော ဝိယ အတ္တနော အဓိဂမံ အညေသံ ဇာနိတုံ န ဒေတိ။ ပရိယတ္တိအပ္ပိစ္ဆော တေပိဋကောပိ သမာနော န ဗဟုဿုတဘာဝံ ဇာနာပေတုကာမော ဟောတိ သာကေတတိဿတ္ထေရော ဝိယ။ ဓုတင်္ဂအပ္ပိစ္ဆော ဓုတင်္ဂပရိဟရဏဘာဝံ အညေသံ ဇာနိတုံ န ဒေတိ ဒွေဘာတိကတ္ထေရေသု ဇေဋ္ဌကတ္ထေရော ဝိယ။ ဝတ္ထု ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ကထိတံ။ **အယံ ဓမ္မော**တိ ဧဝံ သန္တဂုဏနိဂူဟနေန စ ပစ္စယပဋိဂ္ဂဟဏေ မတ္တညုတာယ စ အပ္ပိစ္ဆဿ ပုဂ္ဂလဿ အယံ နဝလောကုတ္တရဓမ္မော သမ္ပဇ္ဇတိ, နော မဟိစ္ဆဿ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ယောဇေတဗ္ဗံ။

သန္တုဋ္ဌဿာတိ စတူသု ပစ္စယေသု တီဟိ သန္တောသေဟိ သန္တုဋ္ဌဿ။ **ပဝိဝိတ္တဿာ**တိ ကာယစိတ္တဥပဓိဝိဝေကေဟိ ဝိဝိတ္တဿ။ တတ္ထ **ကာယဝိဝေကော** နာမ ဂဏသင်္ဂဏိကံ ဝိနောဒေတွာ အဋ္ဌအာရမ္ဘဝတ္ထုဝသေန ဧကီဘာဝေါ။ ဧကီဘာဝမတ္တေန ပန ကမ္မံ န နိပ္ဖဇ္ဇတီတိ ကသိဏပရိကမ္မံ ကတွာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတိ, အယံ **စိတ္တဝိဝေကော** နာမ။ သမာပတ္တိမတ္တေနေဝ ကမ္မံ န နိပ္ဖဇ္ဇတီတိ ဈာနံ ပာဒကံ ကတွာ သင်္ခါရေ သမ္မသိတွာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒာဟိ အရဟတ္တံ ပာပုဏာတိ, အယံ **ဥပဓိဝိဝေကော** နာမ။ တေနာဟ ဘဂဝါ – "ကာယဝိ

ဝေကော စ ဝိဝေကေဥ္ဈကာယာနံ နေက္ခမ္မာဘိရတာနံ။ စိတ္တဝိဝေကော စ ပရိသုဒ္ဓစိတ္တာနံ ပရမဝေဒာနပ္ပတ္တာနံ။ ဥပဓိဝိဝေကော စ နိရုပဓီနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝိသင်္ခါရဂတာန''န္တိ (မဟာနိ. ၄၉)။

သင်္ဂဏိကာရာမဿာ တိ ဂဏသင်္ဂဏိကာယ စေဝ ကိလေသသင်္ဂဏိကာယ စ ရတဿ။ **အာရဒ္ဓဝီရိယဿာ** တိ ကာယိကစေတသိကဝီရိယဝသေန အာရဒ္ဓဝီရိယဿ။ **ဥပဋ္ဌိတသတိဿာ** တိ စတုသတိပဋ္ဌာနဝသေန ဥပဋ္ဌိတသတိဿ။ **သမာဟိတဿာ** တိ ဧကဂ္ဂစိတ္တဿ။ **ပညဝတော**တိ ကမ္မဿကတပညာယ ပညဝတော။ **နိပ္ပပဉ္စဿာ** တိ ဝိဂတမာနတဏှာဒိဋ္ဌိပပဉ္စဿ။

ဣမေ ဘာဝေတဗ္ဗပဒေ မဂ္ဂေ ကထိတော။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

နဝဓမ္မဝဏ္ဏနာ

၃၅၉. (ခ) **သီလဝိသုဒ္ဓိ** တိ ဝိသုဒ္ဓိံ ပါပေတုံ သမတ္ထံ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ။ **ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂ** န္တိ ပရိသုဒ္ဓဘာဝဿ ပဓာနင်္ဂံ။ **စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ** တိ ဝိပဿနာယ ပဒဋ္ဌာနဘူတာ အဋ္ဌ ပဂုဏသမာပတ္တိယော။ **ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ** တိ သပစ္စယနာမရူပဒဿနံ။ **ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ** တိ ပစ္စယာကာရဉာဏံ။ အဒ္ဓတ္တယေပိ ဟိ ပစ္စယဝသေနေဝ ဓမ္မာ ပဝတ္တန္တီတိ ပဿတော ကင်္ခံ ဝိတရတိ။ **မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ** တိ ဩဘာသာဒယော န မဂ္ဂေါ, ဝီထိပဋိပန္နံ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ မဂ္ဂေါတိ ဧဝံ မဂ္ဂါမဂ္ဂေ ဉာဏံ။ **ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ** တိ ရထဝိနီတေ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ ကထိတာ, ဣဓ တရုဏဝိပဿနာ။ **ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ** တိ ရထဝိနီတေ မဂ္ဂေါ ကထိတော, ဣဓ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ။ တော ပန သတ္တပိ ဝိသုဒ္ဓိယော ဝိတ္ထာရေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ကထိတာ။ **ပညာ**တိ အရဟတ္တဖလပညာ။ **ဝိမုတ္တိပိ** အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိယေဝ။

(ဆ) **ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တ** န္တိ စက္ခုဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ စက္ခုသမ္ဖဿာဒိနာနတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။ **ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စာ** တိ စက္ခုသမ္ဖဿာဒိနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ။ **ဝေဒနာနာနတ္တ** န္တိ စက္ခုသမ္ဖဿဇာဒိဝေဒနာနာနတ္တံ။ **သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စာ** တိ ကာမသညာဒိနာနတ္တံ ပဋိစ္စ။ **သင်္ကပ္ပနာနတ္တ** န္တိ ကာမသင်္ကပ္ပာဒိနာနတ္တံ။ **သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒနာနတ္တ** န္တိ သင်္ကပ္ပနာနတ္တတာယ ရူပေ ဆန္ဒော သဒ္ဒေ ဆန္ဒောတိ ဧဝံ ဆန္ဒနာနတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ပရိဠာဟနာနတ္တ** န္တိ ဆန္ဒနာနတ္တတာယ ရူပပရိဠာဟော သဒ္ဒပရိဠာဟောတိ ဧဝံ ပရိဠာဟနာနတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ပရိယေသနာနာနတ္တ** န္တိ ပရိဠာဟနာနတ္တတာယ ရူပပရိယေသနာဒိနာနတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **လာဘနာနတ္တ** န္တိ ပရိယေသနာနာနတ္တတာယ ရူပပဋိလာဘာဒိနာနတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(ဇ) သညာသု **မရဏသညာ**တိ မရဏာနုပဿနာဉာဏေ သညာ။ **အာဟာရေပဋိကူလသညာ**တိ အာဟာရံ ပရိဂ္ဂဏှန္တဿ ဥပ္ပန္နသညာ။ **သဗ္ဗလောကေအနဘိရတိသညာ**တိ သဗ္ဗသ္မိံ ဝဋ္ဋေ ဥက္ကဏ္ဌန္တဿ ဥပ္ပန္နသညာ။ သေသာ ဟေဋ္ဌာ ကထိတာ ဧဝ။ ဣမေ ဗဟုကာရပဒေ မဂ္ဂေ ကထိတော။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

ဒသဓမ္မဝဏ္ဏနာ

၃၆၀. (ဈ) **နိဇ္ဇရဝတ္ထူနိ** တိ နိဇ္ဇရကာရဏာနိ။ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိဇ္ဇိဏ္ဏာ ဟောတီ** တိ အယံ ဟေဋ္ဌာ ဝိပဿနာယပိ နိဇ္ဇိဏ္ဏာ ဧဝ ပဟီနာ။ ကသ္မာ ပုန ဂဟိတာတိ အသမုစ္ဆိန္နတ္တာ။ ဝိပဿနာယ ဟိ ကိဉ္စာပိ ဇိဏ္ဏာ, န ပန သမုစ္ဆိန္နာ, မဂ္ဂေါ ပန ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ တံ သမုစ္ဆိန္ဒတိ, န ပုန ဝုဋ္ဌာတုံ ဒေတိ။ တသ္မာ ပုန ဂဟိတာ။ ဧဝံ သဗ္ဗပဒေသု နယော နေတဗ္ဗော။

ဧတ္ထ စ သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယာ စတုသဋ္ဌိ ဓမ္မာ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ။ ကတမေ စတုသဋ္ဌိ? သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ အဓိမောက္ခဋ္ဌေန သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ပရိပူရေတိ, ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန ဝီရိယိန္ဒြိယံ ပရိပူရေတိ, အနုဿရဏဋ္ဌေန သတိန္ဒြိယံ ပရိပူရေတိ, အဝိက္ခေပဋ္ဌေန သမာဓိန္ဒြိယံ ပရိပူရေတိ, ဒဿနဋ္ဌေန ပညိန္ဒြိယံ ပရိပူရေတိ, ဝိဇာနနဋ္ဌေန မနိန္ဒြိယံ, အဘိနန္ဒနဋ္ဌေန သောမနဿိန္ဒြိယံ, ပဝတ္တသန္တတိအဓိပတေယျဋ္ဌေန ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ပရိပူရေတိ။ပေ.။ အရဟတ္တဖလက္ခဏေ အဓိမောက္ခဋ္ဌေန သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ပဝတ္တသန္တတိအဓိပတေယျဋ္ဌေန ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ပရိပူရေ

တီတိ ဝေံ စတူသု မဂ္ဂေသု စတူသု ဖလေသု အဌ အဌ ဟုတ္ဝာ စတုသဋ္ဌိ ဓမ္မာ ဟရိပူရိ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဣမ ေအဘိညေယ္ယ ယပဒေ မဂ္ဂေ ကထိတော။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

ဣမ ဌတ္ဝာ ပဥ္ဟာ သမောဓာနေတဗ္ဗာ။ ဒသကေ သတံ ပဥ္ဟာ ကထိတာ။ ဧကေ စ နဝကေ စ သတံ , ဒုကေ စ အ ဌကေ စ သတံ, တိကေ စ သတ္တကေ စ သတံ, စတုက္ကေ စ ဆက္ကေ စ သတံ, ပဥ္စကေ ပညာသာတိ အမုဆဌာနိ ပဥ္ဟာ သတာနိ ကထိတာနိ ဟောန္တိ။

"ဣဒမဝေတစ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော, အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိ နန္ဒု"န္တိ သာဓု, သာဓူတိ အဘိနန္ဒန္တာ သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။ တာယ စ ပန အတ္တမနတာယ ဣမမေဝ သုတ္တံ အာဝဇ္ဇမာနာ ပဥ္စသတာပိ တေ ဘိက္ခူ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒာဟိ အဂ္ဂဖလေ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသူတိ။

သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဒသုတ္တရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဋ္ဌိတာ စ ပာထိကဝဂ္ဂဿ ဝဏ္ဏနာတိ။

ပာထိကဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဂမနကထာ

ဧတ္တာဝတာ စ –

အာယာစိတော **သုမင်္ဂလ၊ ပရိဝေဏ** နိဝါသိနာ ထိရဂုဏေန။
အဌာနာဂသင္ဃတ္ထေရေန၊ ထေရဝံသန္ဝယေန။

ဒီဃာဂမဝရဿ ဒသဗလ၊ ဂုဏဂဏပရိဒီပနဿ အဋ္ဌကထံ။
ယံ အာရဘိံ **သုမင်္ဂလ၊ ဝိလာသိနိံ** နာမ နာမေန။

သာ ဟိ မဟာဋ္ဌကထာယ၊ သာရမာဒါယ နိဋ္ဌိတာ။
ဧသာ ဧကာသီတိပမာဏာယ၊ ပါဠိယာ ဘာဏဝါရေဟိ။

ဧကူနသဋ္ဌိမတ္တော၊ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေပိ** ဘာဏဝါရေဟိ။
အတ္ထပ္ပကာသနတ္ထာယ၊ အာဂမာနံ ကတော ယသ္မာ။

တသ္မာ တေန သဟာ'ယံ၊ အဋ္ဌကထာ ဘာဏဝါရဂဏနာယ။
သုပရိမိတပရိစ္ဆိန္နံ၊ စတ္တာလီသသတံ ဟောတိ။

သဗ္ဗံ စတ္တာလီသာဓိကသတ၊ ပရိမာဏံ ဘာဏဝါရတော ဧဝံ။
သမယံ ပကာသယန္တိံ၊ မဟာဝိဟာရေ နိဝါသီနံ။

မူလကဋ္ဌကထာသာရ၊ မာဒါယ မယာ ဣမံ ကရောန္တေန။
ယံ ပုညမုပစိတံ တေန၊ ဟောတု သဗ္ဗော သုခီ လောကောတိ။

ပရမဝိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဗုဒ္ဓိဝီရိယပဋိမဏ္ဍိတေန သီလာစာရဇ္ဇဝမဒ္ဒဝါဒိဂုဏသမုဒယသမုဒိတေန သကသမယသမယန္တ ရဂဟနဇ္ဈောဂါဟဏသမတ္ထေန ပညာဝေယျတ္တိယသမန္နာဂတေန တိပိဋကပရိယတ္တိပ္ပဘေဒေ သာဋ္ဌကထေ

သတ္ထုသာသနေ အပ္ပဋိဟတဉာဏပ္ပဘာဝေန မဟာဝေယျာကရဏေန ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတသုခဝိနိဂ္ဂတမဓုရောဒာရဝစနလာဝဏ္ဏယုတ္တေန ယုတ္တမုတ္တဝါဒိနာ ဝါဒီဝရေန မဟာကဝိနာ ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒါပရိဝါရေ ဆဠဘိညာဒိပ္ပဘေဒဂုဏပဋိမဏ္ဍိတေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဗုဒ္ဓိနာ ထေရဝံသပ္ပဒီပါနံ ထေရာနံ မဟာဝိဟာရဝါသီနံ ဝံသာလင်္ကာရဘူတေန ဝိပုလဝိသုဒ္ဓဗုဒ္ဓိနာ **ဗုဒ္ဓဃောသော**တိ ဂရူဟိ ဂဟိတနာမဓေယျေန ထေရေန ကတာ အယံ **သုမင်္ဂလဝိလာသိနီ** နာမ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာ –

တာဝ တိဋ္ဌတု လောကသ္မိံ၊ လောကနိတ္ထရဏေသိနံ။
ဒဿေန္တီ ကုလပုတ္တာနံ၊ နယံ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိယာ။

ယာဝ ဗုဒ္ဓေါတိ နာမမ္ပိ၊ သုဒ္ဓစိတ္တဿ တာဒိနော။
လောကမှိ လောကဇေဋ္ဌဿ၊ ပဝတ္တတိ မဟေသိနောတိ။

သုမင်္ဂလဝိလာသိနီ နာမ

ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။